

دهزگای چاپ و بلاوکردنهوهی

زنجیره ی روشنییری

*

خاوهنی ژیمنتیاز: شهوکهت شیخ یهزدین

سهرنووسیار: بهدران شههمهه ههیب

ناوونیشان:

دهزگای چاپ و بلاوکردنهوهی ئاراس، شهقامی گولان، ههولیر

ئاوینه شکاو

یان

بیرهوهربی هیدی

ئاويڻە شكاو

يان

بیرهوهریی هیدی

ناوی کتیب: ئاويڻە شكاو

بیرهوهریی: هیدی "خالد ئاغای حیسامی"

بلاوکراوهی ئاراس- ژماره: ۸۲۷

دەرھیتانی هونەرایی ناوهوه: بەدران ئەحمەد + حاجی دلاوەر

بەرگ: ئاراس ئەکرەم

پیت لیدان: نادیه عەزیز

هەلەگری: شیرزاد فەقی ئیسماعیل + رەھیل رەشید + دانەر

چاپی دووهم، هەولێر- ۲۰۰۸

له به پۆهه به رایه تیی گشتیی کتیبخانه گشتییه کان له ههولێر ژماره ۱۹۸۲ ی سالی ۲۰۰۸ ی

دراوهتی

هیدی سالی ۱۹۵۳: ته وریز - ئیران

ولاتی خۆی هه‌یه‌تی وه‌کو: هه‌لبژاردن، هه‌لبژێردان، وه‌زێفه و کاری حکومه‌ت، تاپۆ و شت به‌ ناوی خۆ کردن.

بێگومان ئه‌و نه‌هاتیبه‌ ئه‌گه‌ر مردیشم یه‌خه‌م به‌رنادا و، نه‌ له‌و دیو وه‌خۆم ده‌که‌ن نه‌ له‌و دیو، له‌ عیراق ده‌لێن: ئه‌وه‌ ئێرانییه‌ بیه‌نه‌وه‌ ئه‌و دیو بێنێژن و، له‌و دیویش ده‌لێن: هه‌تا ئێسته‌ له‌ کوێ بووه‌ بیه‌نه‌ له‌و بێنێژن، له‌و ناوه‌دا وه‌ک کورده‌که‌ له‌ هه‌ردووکی جێژنه‌ بووم.

چ لێره‌ و، چ له‌و دیو ناسراو و نه‌ناسراوی وا هه‌ن چاویان بریوه‌ته‌ نووسینی ئه‌و دێرانه‌ و، نه‌ک جارێک زۆر جار به‌ گوێیان هه‌لێناوم که‌ ته‌واویان که‌م و هیندی جار ئه‌وه‌نده‌ش له‌ داوخوازه‌که‌یان زیاد ده‌که‌ن که‌: ئیتر دره‌نگ بوه‌ و هه‌ق نییه‌ چیترا خۆتی لێ گێل که‌ی. که‌ من ده‌زانم مه‌عنا‌ی ئه‌و وته‌ش چیه‌ و بۆته‌ هانده‌رم، به‌لام هۆی پێ داگرتیان بۆ ته‌واو کردنی ئه‌و نووسینه‌ نازانم چیه‌ ئه‌وه‌نده‌ نه‌بێ ره‌نگه‌ پێیان وابێ من له‌ رێبازی گه‌له‌که‌مدا بووم و، ئه‌و ماوه‌ که‌ له‌ سه‌ره‌تای پێکهاتنی کۆمه‌له‌ی ژ. ک. و، دروست بوونی کۆماری مه‌هاباده‌وه‌، ده‌یگرێته‌وه‌ هه‌تا ئه‌ورۆ که‌ حکومه‌تی فیدرالی کورد له‌ هه‌ریمی کوردستانی باشوور «خواره‌وه‌» حوکم ده‌گێڕێ، له‌وانه‌یه‌ وای بۆ چووبن که‌ به‌سه‌ره‌تای و کاره‌ساتی وام دیوه‌ که‌ خه‌لکی تر نه‌یاندیوه‌، جا چ سیاسی و چ له‌ بواری شۆرشگێڕیدا و، له‌و ناوه‌دا بیا نه‌وه‌ی کاروکرده‌وه‌ی خۆشم هه‌لسه‌نگێن که‌ بێگومان من له‌وه‌دا نامه‌وی که‌س بخه‌له‌تێنم، یان سه‌ر له‌ که‌س بشیوتێم. که‌س چاوه‌روانیی ئه‌وه‌ی له‌ من نه‌بێ به‌ ناوه‌وا به‌ خۆم، یان به‌ که‌سیکی تر هه‌لبێم و، هه‌لکێش داکیش به‌ هیچ پایه‌ و مه‌قامیک بکه‌م، به‌ تایبه‌تی به‌ خۆم که‌ نه‌ لێپرسراویکی سیاسی بووم نه‌ سه‌رکرده‌یه‌کی سوپایی و، له‌ هه‌ردووکی حوکمه‌کان و له‌ هه‌موو شۆرشه‌کاندا ته‌نیا بۆره‌ پیاویک بووم که‌ ده‌وری پێشمه‌رگه‌یه‌کی دلسۆزم دیووه‌ و هیچی تر و، ئه‌ویش هه‌ر به‌ خه‌یالی خۆم دلسۆز ده‌نا که‌س ئه‌وه‌ی بۆ من نه‌سه‌لمانده‌ به‌ تایبه‌تی م. س پارتیی به‌ناو هاوکارم که‌هه‌لوێستی ئه‌ورۆیان له‌گه‌ل ئه‌و دلسۆزه‌ خه‌یالییه‌ و، هه‌ر به‌ تیکرایی دوا‌ی کۆچی بارزانیی نه‌مر هه‌لوێستیکی وایه‌ که‌ بۆ خاینیکی زۆر خه‌ته‌رناک ده‌بێ و، خوا هه‌لناگرێ له‌وه‌دا قسوربان نه‌کرده‌وه‌، دوا‌ی ده‌گه‌ینه‌ ئه‌و باس و خواسته‌ با هه‌ر لێره‌ خۆینه‌ری به‌رێز له‌وه‌ ناگادار بکه‌م که‌ له‌ هه‌رجبیه‌کی ئه‌و نووسینه‌دا تووشی شتیکی وا هاتن که‌ بۆنی سیاسه‌تی لێ بێ، یان

به‌ناوی خۆی نه‌نیای دڵوان

ئه‌گه‌ر راستت ده‌وی ئێسته‌ش له‌وه‌ دوولم که‌ نووسینه‌وه‌ی ژینامه‌ی من کاریکی پێویسته‌ یان نا؟ ئه‌گه‌ر پێویسته‌ بۆچی و، پێدا چوونه‌وه‌ی ئه‌و ژینه‌ ئالۆزه‌ی من سوودی بۆکی و، بۆچ لایه‌نیکی ده‌بێ، سه‌ره‌رای ئه‌و شک و گومانه‌ وه‌ش نه‌بێ ئه‌و نووسینه‌ زۆر به‌ هاسانی ته‌واو بێ و، بکه‌ویته‌ ناو ئه‌و لاپه‌رانه‌وه‌. چونکه‌ ده‌بێ شه‌ست هه‌فتا سالیک بگه‌رێمه‌وه‌ دوا‌ی و یان باشتر بلێم به‌ ته‌واوی خۆم منداڵ که‌مه‌وه‌ و، جا له‌وێر تێ هه‌لچمه‌وه‌ و به‌و ورده‌کاریانه‌دا بێمه‌وه‌ که‌ یان له‌ بیرم نه‌ماون، یان ئه‌گه‌ر نیوه‌ و نیوه‌چل له‌ بیریشم ما‌ین گرینگی و نرخیکی ئه‌وتۆیان نییه‌ که‌ خۆینه‌ر خۆی به‌ خۆینه‌وه‌ یانه‌وه‌ ماندوو کا.

بێجگه‌ له‌وانه‌ش هه‌رکه‌س به‌ته‌مای ژینامه‌ نووسین بێ خۆی حازر ده‌کا و، له‌ پێشدا چه‌ند سالیک پێش نووسینه‌که‌ فیش کۆ ده‌کاته‌وه‌ و، دوا‌ی هه‌ر یه‌که‌ی له‌ جیبی خۆیدا و به‌ نۆیه‌ که‌لکیان لێ وه‌رده‌گرێ و، له‌سه‌ریان ده‌روا که‌ به‌داخه‌وه‌ من ئه‌وه‌شم نه‌کرده‌وه‌، یان پێم نه‌کراوه‌ بیکه‌م هه‌رچه‌ند ئه‌و کاره‌م به‌ پێوستیش زانیوه‌، به‌لام ئه‌ورۆ و سه‌بم کرده‌وه‌، جا تو‌ چه‌ز ده‌که‌ی ناوی ئه‌وه‌ بێ که‌مه‌ته‌رخه‌می و ته‌نبه‌لی، که‌ باوه‌رکه‌ هه‌مووشی هه‌ر ته‌نبه‌لی نه‌بوه‌ و گه‌روگرفت و چه‌رمه‌سه‌ریی ژبان و، نووسین بۆ خه‌لک له‌ پێناوی به‌رێ چووندا (وه‌ک کاری رادیۆ و ته‌له‌فزیۆن و گو‌فشار) و، ئه‌و هه‌موو ئه‌و دیوه‌ودوو کردن و دانه‌مه‌زراویه‌ی خۆم که‌ بپوونه‌ هۆی پێچرانه‌وه‌ له‌ ئیشی تایبه‌تی و ته‌نانه‌ت ته‌ره‌ بوونی بیروبوونیش. هه‌موویان پێکه‌وه‌ ئه‌و که‌م و کوربه‌یان لێ که‌وته‌وه‌ که‌ ئه‌ورۆ ده‌بێم بۆیان دامام و تازه‌ش هیچ ناکرێ و، له‌ ده‌ستم چووه‌.

سوودی ئه‌و هه‌لات هه‌لات و کورپه‌ گوێ بوونه‌ی من له‌و دیو بۆ ئه‌و دیو و له‌و دیو بۆ ئه‌و دیو هه‌ر ئه‌وه‌نده‌ نییه‌ و خێر و به‌ره‌که‌تی تریشی پێوه‌ بووه‌ و، له‌ سایه‌ی ئه‌و هاتوچۆ و بازاردینه‌وه‌ من له‌ هه‌ردووکی دیو له‌و مافانه‌ش بێ به‌ش بووم که‌ هه‌موو هاوولاتییه‌ک له‌

رەنگی رەخنەیی بە خۆیەوه گرتی، یان لە هێز و پێز و، کاروکردەوهی کەسیک ورد بوو بێتەوه مافی بێر و بۆچوون لە خۆم نەستیننەوه، هەر ئەو مافەیی کە من داومە بە ئێوە و لیشتان ناستیننەوه من هەولم داوه لەوه بدویم کە دیومە و بەئێوەش نالیم دەقی تەواوی رووداو و کارساتەکانە ئێوەش بەو هۆش و گوێشەوه کە من هەمە، بەلام دەکرێ بلیتین بڕیکە لە هەمووی، یان کەمیەکە لە زۆر و، شەرت نییە بە دلخوازی منیش بووی و، ئەگەر هاتوو دلخوازی ئێوەش نەبوو منیش لە دەست خۆشانە کەم دەبوورم بەو مەرجە ئێوەش نەمگرنە بەر تەوس و توانج.

هەرچی بێت لەویدا بێ شکم ئەگەر هیندی کەس توورەش نەکا هیچ نەبێ بە رووی خۆش لیم وەرناگرن، هەر وەک پال بەسینگی هەمووشیانەوه نانتین، بەلام بزانتین چۆن دەبێ... ئەوجار دەگەمە سەر ئەو گیروگرگرتە خۆکردهی خۆم کە هەتا ڕادەیهکی زۆر بیری منی لەو نووسینەدا بە خۆیەوه خەریک کردووە و کەوتوو مەتە سەر دوورپێنانیک کە بە هەر لایە کدا بڕۆم دەبینم کەم و کوربێ نەک هەر بۆ خۆم بە لکو بۆ نووسینە کەش.

یانی چەند سالێک پێش ئێستە بۆ پێشەکی دیوانی شیعەرەکانم لە تاران بیوگرافیەکی مام ناوەندۆکەیی خۆم نووسی کە بە وردی لە زەمانی مندالیم و، بە کورتی لە ژبانی پێشمەرگایە تیم دەدوێ و بە شتیکی لەو بەسەر هات و بێرەواریانە من دەگرتتە بەرخۆ کە ئەو پێوەم بیانخەمە ناو لاپەرەکانی ئەو دەفتەرەوه، جا ئێستە ئەگەر ئەو پێشەکی «کە ئێوەش پێویستی بە ناوئاخنی تر و دەست تێوەردانیکی زۆر هەیه»، لەگەڵ ئەو نووسینە خەم ئەو دەبێتە شێوەیەک لە دوویات بوونەوه و من حەز بەوه ناکەم، ئەگەر لەگەڵیشی نەخەم ئەوجار دەبێ بە شتیکی زۆر لەو شتانه فرێدەمە لاهو کە ژینامەیی منیان لێ پێک دێ، نازانم ئەگەر خۆتەری بە پێز لە جیاتیی من بایە چیی دەکرد؟ لە کاتیکی دەزانین کە ئەگەر ئەو بە شە لێرەدا بقرتینم بێجگە لەوه کە سیتیەکیکی ژبانم بە نەگوتراوی دەمیتنی لەو هەش دلنیام کە ئەو پێشەکی ناتهواوهی باسیشی کرا بە دەست کەم کەس گەبێوه، چونکە بێجگە لە هەلومەرجی کاتی چاپ بوونی شیعەرەکان لەو دیو (کە ئێوەش بە دەست دەیکەم و نایکەم و مینگە مینگ و سانسۆری حکومەتەوه خۆی چیرۆکیکی تەواوی هەیه) تیراژیشیان ئەوەندە کەم بوو کە نە بە دلی من بوو، نە دلخوازی ئەوانە بوو کە هەر ناویان بیست و، وە بەریان نەکەوت ئەویش تەنیا لە بە شتیکی کوردستان نەک لە

بەشەکانی تریش.

جا خۆتەری خۆشەویست، ئەگەر برباری ئەوەت دا سەرەرای ئەو حەیس و بەیسە بیی بە هاوسەفەرم و، سەری خۆت بە خۆتندەوهی ژبانی منەوه بێشینی و هەرەهاش گەورەیی خۆت بە جێ بیی و لە هەموو کەم و کوربەکانم بیووری کە من دەزانم زۆرن و تۆش دەزانی ئەو فەرموو لەگەڵ با لە مندالییەوه پێدا بیی یانی لە بیستەمی مانگی بەفرانباری سالی ۱۳۰۶ هەتاوییەوه هەتا ئەورۆ، کە تەمەنم بۆتە حەفتا سال شتیکی کەمتر و، ئەورۆ کە دەستم بە نووسینی یە کەم دێری ئەو دەفتەرە کرد سێ شەمە ریکەوتی ۲۵ مانگی ژوونی «۶»، ۱۹۹۶ زایینییە بەرانبەری سێ شەمە ۵/۴/۵، یانی پێنجی مانگی پووشپەری ۱۳۷۵ هەتاوی لە هەولێر - پایتەختی ئازاد و ئارامی کوردستانی خۆشەویست.

من ۶۹ سال پێش نووسینی ئەو بیرەواریانە لە ناوچەیی موکوریانی سەر بە مەهابادی کوردستانی ئێران لە گوندیک بە ناوی (شێخالی) کە کەوتۆتە نێوان هەردوووک شاری مەهاباد و بۆکان چاوم کردۆتەوه.

ناوی باوکم: حاجی حەمەد ئاغا، کوپی حاجی عەولاغا، کوپی مامەند ئاغا، کوپی مارقاغا، کوپی رەسولاغا، کوپی بەیرەماغا، کوپی ئەحمەد ئاغا، کوپی عەرەباغایە کە ئێوەش لە ناوچەیی دزەیی لە عیراقەوه هاتۆتە دیوی ئێران بەبێ ئەوه کە هۆزی ئێمە بزانت هۆی ئەو پەرپووبوونەیی باپیرە گەورەیی ئێمە چی بوو، بەلام بە خەیاڵ و بۆچوون دەبێ خۆین و دۆژمنایەتی لە بەبندا بووی هەر وەک لە کورد دەوێشیتەوه.

کە هاتۆتە ئێران گوندیکی کرپو بە ناوی (دییۆکر) و، لەوێ نیشته جێ بوو دوایی کوپ و نەوه و نەتبیژی زۆر بوون و، بوونە ئەو هۆزە کە ئەورۆ پێیان دەلێن دییۆکری، ئەویش بە ناوی دییۆکر گوندی باپیرە گەورەیان، ئێستەش ئەو گوندە بەو ناوه هەر هەیه و ئاوه دانە.

(شاروێران) لە باکووری شاری «مەهاباد» و (محال) لە لای رۆژھەلاتی شار ئەو دوو ناوچەیان کە جێگەیی نیشیمەنی زۆریەیی دییۆکریان لەگەڵ بۆکان بە هەریکی رۆژئاوا و یەوه، و، پێکھاتوون لە شەش تیرەیی: مارقاغا، هەباس ئاغا، شیخ ئاغا، حەمەد ئاغا، براپاغا، سلیمانغا، کە بنەمالەیی ئێمە، یانی تایفەیی مامەند ئاغا بە شتیکی لە تیرەیی مارقاغا.

خۆتندنی من لە پێشدا هەر لە گوندی خۆمان بوو کە مامۆستایان بۆ دەگرتین و لەگەڵ

براکانی ترم له لایان ده مانخویند نه وانیش زوو زوو ده گوران، دواي چند سالیکی میان له گه ل برابه کی ترم به ناوی حه سن که له ئالمانیا کچی کرد ناره مه هاباد بۆ مه کته ب و، بیره نه نکیکمان هه بوو نه ویشیان له گه ل خستین که له وئ خواردن و، شیو و کۆلمان بۆ جیبه جی بکا.

له مامۆستاکانی نه و کاته ی گوند ناوی (میرزا رحیم ئاصف)، (مامۆستا نجم الدین) (محمد بحر العلومی) له بیرم ماوه که ئیسته نه و مامۆستا بحر العلومه له عیراقه و، لیره به ناوی مامۆستا عزیز سه لیم، یان سه لیم عزیز ده یانسن و، ره سامیکی گه وره یه، له بیرمه لیره پیشانگایه کی بۆ تابلوکانی کرده وه که زۆر سه رنجی هه موو لایه کی راکیشا، له مامۆستاکانی نه و کاته ی مه هابادیش نه وه ی که ناویانم له بیر مابئ: یه کیان (جاهد) مودیری ده بیرستانی په هله وی و، نه وانی تر به دواي یه کدا نه و مامۆستا به پیرانه بوون: (سه نایی) مامۆستای نه ده بیات (عبدالحسین پور) مامۆستای حیساب و هه نده سه (شه عبانی) مامۆستای موسیقی و، هه روه هاش مامۆستای زۆر به نرخ (عه لیلی مه حمودی) به رتیه به ری نه و کاته ی مه کته بی سه عاده ت و، مامۆستا محمه دی نه سحایی ریکخه ر و ناظم، که نه و دوو به رتیه جاریک له مه کته ب مامۆستام بوون و نه گه ر نه ورۆ نه لف و بیکیکه یه ک بزانه له سایه ی سه ری وانه و، جاریکی تریش به گه وره یی و له سیاسه تدا دیسان بوومه وه قوتابی وان و هه روه ک له دوا ییدا ده گه ینه نه و باسه، بوومه نه ندای حیزبیک که نه وان له گه ل چند که سیکی تر دامه زرتنه ری بوون و هه تا ئاخیش نه و رازه ی وان بۆ من و، بۆ زۆر که سی تریش ئاشکرا نه ببوو، مه به ستم له و حیزبه کۆمه له ی «ژ. ک» ه.

ده رس گوتنه وه ی مامۆستا عبدالحسین پور که خۆی فارس بوو له حیساب و هه نده سه دا به راستی سه رنج راکیش و زانایانه بوو، هینده ی له بیرم بئ من خۆم قه ت له مه کته ب وا نه بوه له حیساب و رپازیدا نمره ی باش وه رگرم و، نه گه ر رۆژنیک نمره ی زۆر باشم وه رگرتبا ده گه یشته ۱۰ زۆر زۆر ۱۲ که نمره ی باش له مه کته بی نه و کاته ۲۰ بوو، جا له به ر نه وه که من خۆم له حیسابدا زۆر کۆل بووم ده رس گوتنه وه ی نه و مامۆستایه که زۆر به سه ریدا زال بوو سه رنجی راکیشابووم، به لām له نه ده بیاتدا باشتر بووم و له هاوده رسه کانی ترم نه ده مامه وه که ناوی هیندیکیانم له بیره وه ک: ره سول که بودی، سه عبیدی شافعی،

ده شتی، حسین تدین، مسته فا مؤمنی، حسین محمّدی گه ورک، سه ید مسته فا و سه ید که ری سه ید نه حمه دی.

ره سولگی که بودی له ده رسی رپازیدا له هه مووان سه رکه وتوو تر بوو و هه رکه س له و ده رسه دا گیروگرفتی هه با و مامۆستا له وئ نه با ده چوه لای نه و و گری کویره که ی بۆ ده کرده وه وه ک هه لیتانی مه سه له و شتی تر و، نه گه ر هاتبا و مامۆستاش خۆی مه سه له ی دا هینابا یان پرسیا ری تری کردبا نه و پیش هه مووان وه لāmی راستی ده داوه و په کی نه ده که وت.

رۆژنیک مامۆستای حیساب هاته ژوو ر گوتی: نه و مه سه له بنووسن و سه به ینی وه لāmی راستم بۆ بیتنه وه، هه روه ک ده زانین ده رسی مه کته ب نه و ده میش و ئیسته ش به فارسییه .

مامۆستا گوتی: پۆلیک کۆتر به هه وادا هاتن، کۆتریک له سه ر داریک نیشته بوو له پۆله کۆتره که ی پرسی: نه ری ئیه چه ندن؟

له ناو پۆله کۆتره که یه کیان جوابی داوه گوتی: پیت وا نه بی ئیمه که مین.

ئیمه و، جاریکی تریش به قه د ئیمه و، نیوه ی ئیمه و، نیوه ی نیوه ی ئیمه، نه گه ر توش له گه لمان که وی ده بینه سه د (۱۰۰)، نه و پۆله کۆتره خۆیان چه ند بوون؟ که نه وه فارسیه که یه تی:

دوست ما را طعنه بر قلت مزن گر شویم ما جمع بیحد میشویم

ما و، مثل ما و، نصف ما و نصف نصف ما گر توهم با ماشوی ما جملگی صد میشویم

ره سول هه ر له وئ وه لāmی راستی نووسی و دایه ده سستی و، دیا ره مامۆستا و هه موو لایه ک ئافه ربینان کرد و، ده رکه وت پۆله کۆتره که خۆیان سی و شه ش بوون.

بۆ هه لیتانی نه و مه سه له لاپه ریکی ته و اویشی به کۆکردنه وه و، لیکنان و، هه لا و اردن و دابه شکردن. به گویه ی یاسای حیساب ره ش کردبۆوه که من به سه ری زمانی گپرامه وه.

نه و شیعه ره فارسییه هه ر به و جو ره که نووسیومه له کتیبه ده رسیه که ی نه و کاتماندا به ناوی (ارشاد الحسب) هه بوو.

له هاوده رسه کانی نه و کاته م هیندیکیان ماون و، دیا ره نه وانیش وه ک من هینده ی

نه ماوه پیر بن!! جا چ بۆ ئهوان و، چ بۆ ئهوان ماموستا به پرتزانیه له فیرکردن و بارهیتانی منددا دهوریان هه بووه و سهری خویمان به گیتی وهک منهوه ئیشاندوه ئهوهی ماوان بهخته وهری و ته مه نی درتییان بۆ به ئاوات دهخوازم، ئهوهی نه ماوان خوای گهوره له سووچیان خوش بی. لیشم سووره نه ماوان خو عومری نوحیان بۆ نه هاتوه.

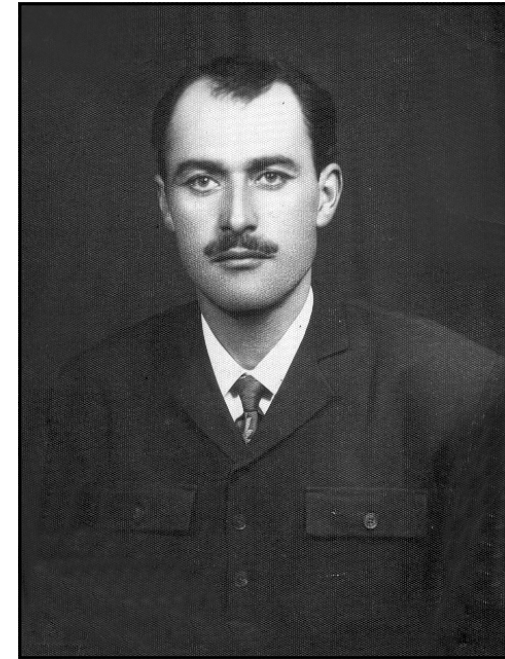
به راستی من نهک هه ر ئه ودهم که قوتابی بووم له دهرسی ژماردن و نه ندازه دا له دوايه بووم ئیستهش له و ته مه نه دا له و دم کۆله وارترم. قهت وا نییه من شتیک بکرم و له بژاردن و لیکدانه وهی پاره کهیدا به هه له نه چم ته نانهت میوه و شتی بچوکیش، بۆ وینه نه گه ر شووتیه که ۹ کیلۆ بی و، کیلۆی به ۳،۵ دینار و نیو بی هه روا به هاسانی پیم لیک نادرتیه وه بزانم نۆچار سی دینار و نیوی دهکا چهند و، نه گه ر هاتو زانیشم یان خاوه ن شووتی گوتی دهکاته ئه وه نه ده ئه و جار تو یخم ده چی هه تا پاره که ی بۆ ده ژمیرم و دهیده می چونکه چهند جار لیم تیک ده چی و دیسان دهی نه ژمیرمه وه و، دواییش نازانم چهند نه که ویته وه لای ئه و که لیتی وه رگرمه وه و زۆر جار له ودها فیلیان لی کردوم.

جا تو بزانه من له و نه زمونه بچوکه ده رنه چم له گیره و کیشه و که شه که شی تری ژباندا که په یوه ندیان به دیاری کردنی چاره نووس و سه رکه وتن و تی شکا و ییه وه هه یه چۆن دهیدۆرینم و دهسته شکا و دهیم که خو م قهت نه مویستوه فیل له که س بکه م و هه ر فیلم پی نه کراوه.

مه هابادی ئه و دم شارێکی نهک زۆر گه و ره به لام هه تا بلایی دلگر بوو، ئیستهش که زۆر له و کاته گه و ره تره و له به ر یهک ره یوه ته وه و به هه ر چوار لای خویدا چ له لای سی ئاشان و سهیدا و، چ له بهری مهحمودکان و، چ به لای مهنگوران و، مهیدانی حه یواناندا و، چ بۆ لای وسوکه ند و شارو ویران، شار په ری هه لا و یشته وه و، حه شامه تیکی زۆری تی خزاوه که نه گه ر بلیم دوو هینده ی جار ان رهنگه زیاتریش بی دیسان هه ر خو ش و دلگره و، هه تا نه و پۆ تووشی شارێکی تری و نه بووم له دلی مندای جیبی مه هاباد پرکاته وه نهک هه ر له و دیوه و دیوی کوردستان ته نانهت له جیبی تریش و، هه میشه و هه تا هم له هه ر کوئی بم دلیم هه ر بۆ وئ ده کورکینی چونکه بیجگه له هه موو لایه نیکی تر باره گای پیشه و و سهرداری میلی کورد قازی محه مده ی نه مر و، گلکۆی هیمن شاعیری گه و ره و هه لکه و تووی نه ته وه که مان ئه و شاره یان هه تا هه تایه پیرۆز کردوه هه ر سه رچاوه و مه کته بی

فیریوون و خو ر اهینانی کوردا یه تی خۆم بوون و، هه وه ل گری هه ست و سو زی نه ته وه په رستی له وئ له من به ربوو و، بیجگه له وهش که نه ترسی و، نه به زی و، سه ره به زی و دلقره وانی به گه و ره و گچکه ی دانیش تووی شاره که وه دیاره هه ر خو شم سییه کیکی ژیانم له و شاره جوانه تی په ریوه جا چ سه رده می خویندن و شیو و وه رد دانه وه ی مه شق و ته کلیفی مه دره سه و، به چه پ چه پ و به راست راستی ناو سه فی وه رزش له ده ره وه ی شار و، حه وشه ی مه کته ب و، چ قو ناعی دوای ئه وه و له ده ره وه ی قه یه ری و پیگه یشتنمدا که گونده کانی ئیمه بۆ رسوماتی حکومه تی و، مالیاتی و ده غل و دان و، به سه رباز گرتنی خه لکی گوند و، تا پۆ و، جار جار کیشه ی سنووری گوند له گه ل جیرانه کان و، کیشه ی تری وهک کاری دادگا و مه حکمه بۆ هه موویان سه ر به مه هاباد بوو به تی کرای بی ئه و په یوه ندیانه که دیاره سال و مانگیکی زۆریان ویستوه وایان له من کردوه که وهک خه لکی شاره که مه هاباد به شاری خۆم بزانم و شانازی پیوه بکه م، ئیستهش هه زار جو ر بیره وه ری خو شم له و شاره هه یه که نه گه ر پیم بکری بجمه وه سه ربان لییان باز ناده م.

هاتو چۆی مه هاباد هه رچه ند وهخت و بی وهخت هه ر شیرن بوو به لام هیندی جار ده بوو به نا چاری، حکومه تی ئه و کاته بریویه وه که هه ر ئاغایه ی سالی له دا هاتی خو ی بریکی زۆر ده غل به ری و له عه مباری حکومه تی بکا و، پسووله ش وه رگری که ئه و ده غله ی ته سلیم کردوه، ئه ویش به چوار یه کیکی نرخ ی رۆژ و بگره له وهش که متر جا چ له گوندی خو ت بو ت بار کردبا و، چ له با ژیر بو ت کر یبا، به لام من هی چیانم نه ده کرد و، وهک زۆر که سی تر هه ر له عه مبارداره که ی خو یانم ده کر یه وه به نرخ یکی که متر له نرخ ی بازار که دیاره ئه ویش له حکومه ت دهیدی و به بی ئه وه گه می ته سلیم بکه م وه سله ی پی ده دام بۆ پاک کردنی حیسابی گه می (ما زاد) له ئیداره ی دارایی که ما وه یه کی زۆر یه کیکی به ناوی (خرمندا) له ئیداره که به رپرس بوو. گیرو گرتیکی گه و ره ی تری خه لک که ماندوو بوون و هاتو چۆیه کی زۆری بۆ شار ده ویست سه رباز گرتن بوو له گونده کان که پیی هه موو که سی ده گرت ه وه و، نه گه ر شته که قانونیکی حکومه ت بوو ته شقه له ی به رتیل نه ستان دنیسی لی زیاد ده کرا و، ده بوو به هو ی نا ره حه تی و ده ردی سه ری و، هه موو سالی دوو جار له به هار و پایزدا لیسته یه ک به ناوی سه رباز گیری بۆ نا واییه کان ده هات که گه نچی ته مه ن هه ژده هه تا بیست و یهک سالیی ده گرت ه وه و، ده بوو بچن جلکی سه ربازی بۆ خاوه ن شکۆ

هیدی سالی ۱۹۵۷: تهوریز - ئیران

له بهرکه و، هه موو رۆژی پیش خواردنی قاولتی بۆی بپارێتیهوه که خوا بیپارێزی چونکه ئه و له نان و ئاو پیتویست تر بوو.!!

ئه و سهر بازگرتنه ههر بیجگه له وه که خه لک خزمه تی ئه و حکومه ته یان له شانی گران بو ههر باشیش بۆیان نه سه لماندبوو، وا مل که چی نه بوون که ههر فه رمانیکی بیدا بی که م و زیاد جی به جیتی بکه ن ههر خو ششیان ئه گه ر کوره کانیان چوو بانه عه سه کهری بۆ کاری وه رزیری و ره نیتو هیتانی ده غل و دانی خو یان تووشی په که که وتوویی و که م پیاوی ده بوون، له بهر ئه وه ههر که س ناوی ده هات بۆ سه ربازی وه په له قاژه و دهسته و داوین بوونی ئه و و ئه و ده که وت که به فیلتیک کوره که ی بۆ له سه ربازی رزگار که ن، ئه و فیلته ش له به رتیل به ولاره هیه چی تر نه بوو، ههر خاوه نی گوند خو ششی نه ییده ویست خه لکی ئاوا ییه که ی ئیش و کار به جی بیلتن و برۆن، ئیتر کار ده که وته پارانه وه و به رتیل دان بۆ ئه وه که هیه چ نه بی

سالتیک یان شه ش مانگ ته رخانیان که ن و، دیاره سمپلی ره ئیسی هه وزه ش ده بوو چه ور کری.

دوای تیکچوونی کۆمار و گه رانه وه ی هیتی میری ناوی من له لیسته یه که دا هات که هه رچه ند ده زگیرانم هه بوو به لام مالم پیکه وه نه نابوو که به ناوی سه ره په رستی مال و مندال ته رخان بکریتم. له بهر ئه وه چه ند سالتیک هه ر له به هار بۆ پاییز و، له پاییز بۆ به هار به رتیلیم دا و خو م له سه ربازی بوارد. هه تا دوکتور محمد مصدق هاته سه ر کار و یاسایه کی دانا هه رکه س مه بله غیک پاره ی دابا یه کجاری ته رخان ده کرا، ئه و قانونه منیشی گرتیه وه و، ئه و پاره م دا و خو م کریه وه و له سه ربازی نه جاتم بوو.

ته واوی ئه و ئیش و کاره هه مووی له مه هاباد ده پراوه که فه رمانداریی لی بوو.

هه موو به خشه کانی به: (سه رده شت) و (بۆکان) و (شنۆه) سه ره به وی بوون، ته نیا کاری دادگا و مه حکه مه نه بی که له ویتوه ده چوو بۆ پارێزگا و، له پارێزگاوه بۆ مه رکه ز که ئیتر له وی بریاری یه کجاری له سه ر کیشه که ده درا جا هه رکه س بر دبا یه وه یان دۆراندبا ی.

مه هاباد سه ره رای گچکه یی (دیاره گچکه له چاو ئه سه مبول نه ک له چاو قه لادزی که سی چوار هیتدی ویتیه و زیاد تریش) شاریکی ستراتیژی ه و، ناوه ندیه تیکی گرینگی تاییه تی خو ی هیه و، بیجگه له وه، ههر چوار ده وه ی له هۆزه گه وه کانی کورد وه ک: مه نگور، مامه ش، دیتۆکری، گه ورک، پیران، بلباس، به گزاده پیکه اتووه و، له سنووری عیراقیش نیزیکه. ههر هه موو ناوچه که ش هه م له لانی ئابووری و داها ت و، ده غل و دان و، میوه و، گوشت و، خوری و، به رگن و، پیداویستیه کانی تری کۆمه لی ده وله مه ند و به خیره و بیره، هه م شاره که ش له کۆنه وه هه تا ئه ورۆ هه میشه شه خسیه تی گه وه ی کۆمه لایه تی و، زانای ده رکه وتووی ئایینی زۆر به خو یه وه دیوه و، کانگای بیرو رای کوردانه و هه سته نه ته وایه تی بووه.

مه هابادی ئه و کاته ئه گه رچی شاریکی بچووک بوو به لام له چاو گونده که ی خو مان هه ر گه وه بوو، ئه و هه موو دوکان و قه یسه ری و، کوتالی زه رد و سوور و، هاتوچی ترومبیل و هاوار هاواری نوقل فرۆش و، شه ره تی میوژ و، بریتشکه ی گه نه شامی و، زه نا زه نای هه شامه تی مه یدانی مه نگوران، درینگه ی له سه ری پیاوی ده هیتا که له گوند شتی وامان

هەر نه‌دیوو، له‌وێ مه‌گه‌ر ئیواره و ئیواره که کپوه وان و جوتیار به‌رهو مآل ده‌بوونه‌وه پیره کورپکی وه‌ک کاکه‌لای ره‌شیده کویری تیی هه‌لکردبا:

خۆم قاسیدی زێرنۆکی سبه‌ی ده‌پۆم سه‌حه‌ری

ده‌چمه‌ لای بابی زێرنۆکی بمگرئ به‌نۆکه‌ری

یان قوته و قوله‌بنیکی وه‌ک برایی ماماغای به‌رهو گوند له‌ خۆی نووسابا:

هۆی خالی ریبوار ریم که‌وته دۆلی ئە منی کوشت له‌نجه‌ی هه‌وری له‌ کۆلی

هۆی خالی ریبوار رینگه‌م هه‌ورازه تیریکی لیــــدام چا نابم تازه

ده‌نا هیچی تر نه‌بوو بیده‌نگی له‌و گونده‌ دووره‌وه که‌وتوه‌دا بشکیتنی. گه‌رامافون و رادیو هه‌ر نه‌بوون ته‌نیا له‌ چاییخانه‌ی شاره‌کان ته‌ویش له‌ هیندیکیان گه‌رامافون هه‌بوو، قه‌وانی سه‌ید عه‌لی نه‌سغه‌ریان ده‌خسته‌ سه‌ر.

من و براکه‌م دوو مندالی فه‌قیروکه‌ی ئەو کویره‌ دێیه‌ که‌ له‌وێ مێش له‌به‌ر ده‌مان هه‌لنه‌ده‌فری زۆری پێ نه‌چوو له‌شار چاو و گوتمان کراوه و ته‌واویک چه‌ختی بسوین و ده‌گه‌ل مندالی شار راستمان ده‌کرده‌وه و، بێجگه‌ له‌وه‌ دۆست و ئاشنا و رۆشناشمان بۆ په‌یدا بوو ته‌ویش له‌ سایه‌ی باوکمه‌وه که‌ له‌ شار زۆریان ته‌ویان ده‌ناسی و له‌به‌ر خاتری ئەو روویان ده‌دا ئیتمه‌ش.

یه‌کیک له‌و ناسیاوانه‌ که‌ دیار بوو هه‌ر له‌ کۆنه‌وه‌ دۆستایه‌تیی له‌گه‌ل باوکم هه‌بوو (حاجی سید عبدالرحمن سیدی) بوو، باش له‌ بیرم نه‌ماوه‌ به‌لام پیم وایه‌ کاری تیجاره‌تی ده‌کرد و، ئیستته‌ش له‌ بنه‌ماله‌ی ئەو هیندیکیان له‌ مه‌هاباد ماون و، ریزیان هه‌یه‌ کورپکی ئەو حاجی سه‌ید عه‌بدوڵه‌رحمانه‌ به‌ ناوی (سه‌ید محه‌مه‌دی سه‌ییدی) له‌ دوا‌ی مانگی خرمانانی ۱۳۲۰ هه‌تاوی که‌ هیزی سوری سوویات له‌ ئاراز په‌ریه‌وه‌ به‌ره‌و ئازهره‌بایجانی ئیران و، هیسته‌ کۆماری مه‌هابادیش دروست نه‌بوو، خه‌لک تاق و واز چه‌کیان وه‌گیر که‌وتبوو له‌ مه‌هاباد به‌ کرده‌وه‌ی ئازایانه‌ ناوی ده‌رکرد و خۆی ناساند، ته‌نانه‌ت چه‌ند جار بریندار کرا و چاک بۆوه‌ که‌ کاره‌کانی په‌یوه‌ندیان به‌ خۆیه‌وه‌ هه‌بوو، هۆی کۆمه‌لایه‌تیان هه‌بوو، ئەو حاجی سه‌ید عه‌بدوڵه‌رحمانه‌ له‌و که‌سانه‌ بوو که‌ به‌پیی ئه‌سپاره‌ی باوکم هه‌موو جیژنه‌یه‌ک ده‌چوینه‌ جیژنه‌ پیرۆزه‌ی.

یه‌کی تر شیخیک بوو له‌ بنه‌ماله‌ی شیخی هه‌ورامان که‌ په‌ریه‌ی نه‌ودیو (ئیران) ببوو، له‌ مزگه‌وتی بازار له‌ حوجره‌یه‌کدا داده‌نیشت و، له‌ لای زانای گه‌وره‌ و به‌ناویانگ «مه‌لا حوسینی مه‌جدی» ده‌یخویند، باوکم که‌ مریدی ئەو بنه‌ماله‌ بوو نامۆزگاریی ئیمه‌ی کردبوو که‌ جار جار بچینه‌ زیاره‌تی و، ته‌ویش به‌ رووی خۆش وه‌ریده‌گرتین.

له‌گه‌ل هاتوچۆی شیخ بۆ ئەو مزگه‌وته‌ به‌ خزمه‌ت مامۆستاش ده‌گه‌یشتین و، هه‌موو جارێ ده‌یدواندین و، ئەو دیتن و دواندانه‌ له‌ دوا‌ییدا بوو به‌ ئاشنایه‌تی و دۆستایه‌تیه‌کی زۆر گه‌رم و، ریز و حورمه‌تی ئیمه‌ بۆ ئەو و، گه‌وره‌یی و لوتفی ئەو بۆ ئیمه‌.

ئەو شیخه‌ که‌ ناوی (شیخ محه‌مه‌د مه‌عسوم) بوو رۆژانی هه‌ینی ژماره‌یه‌ک دۆست و ئاشنای خۆی بۆ نیوه‌رۆیان بانگه‌یشتن ده‌کرد و له‌ باغه‌کانی ده‌وربه‌ری شار و زۆرتیش له‌ باغی شیخی (که‌ ناوی باغیکه‌ له‌ مه‌هاباد) مێوانداریی لێ ده‌کردن و، هه‌موو جارێ من و براکه‌شمی بانگ ده‌کرد و ئیمه‌ش ده‌چووین که‌ دیاره‌ هه‌ردوو کمان مندال بووین، کورپ ئەو مامۆستایه‌ که‌ ناوی ئاغا بوو هه‌موو جارێ له‌گه‌ل باوکی ده‌هات و قولایه‌تیی ماسی گرتنیشی له‌گه‌ل خۆی ده‌هینا و، هه‌ر ده‌گه‌یشته‌ وێ ده‌یگوت:

بابه‌ ده‌چمه‌ راوه‌ ماسی. مامۆستاش ده‌یفه‌رموو باشه‌، خالید تۆش له‌گه‌لی بچۆ.

خۆ دیاره‌ نه‌ده‌کرا بێ ته‌مریی مامۆستا بکه‌م ناچار هه‌لده‌ستام له‌گه‌لی ده‌که‌وتم بۆ ماسی گرتن که‌ باخه‌که‌ له‌ رووبار دوور نه‌بوو.

ئەوه‌ ئیتر نه‌ جارێک نه‌ دووجار هه‌تا ئیمه‌ چووباین بۆ ناو باخ ئەو کورپ ده‌یگوت بابه‌، ده‌چمه‌ راوه‌ ماسی و، من ده‌بوو له‌گه‌لی بچم و، هیچ ماسیشی پێ نه‌ده‌گیرا ئیتر نه‌حه‌سانه‌وه‌م هه‌بوو، نه‌ نان و چا خواردن.

هه‌تا رۆژتیکیان که‌ گوتی ده‌چم بۆ راوه‌ ماسی و، دیسان مامۆستا فه‌رمووی: خالید تۆش له‌گه‌لی بچۆ، ئیتر گوتم ئەو حاله‌ به‌ حال ئاشی هه‌ر گه‌یشتینه‌ سه‌ر رووباره‌که‌ گوتی:

ئەوه‌تا ماسیی گه‌وره‌، با هه‌ر لیره‌ قولایه‌که‌ باویم، گوتم نا، ئیره‌ باش نییه‌ له‌و خواره‌ جیبی باشتر هه‌یه‌ و، ده‌راویشی خۆشتره‌ ده‌چینه‌ وئ. هه‌ر رۆیشتین و گوتم ئیره‌ نا ئیره‌ هه‌تا باش له‌ جه‌ماعه‌تی ناو باخ وه‌ دوورکه‌وتین و، زانیم ده‌نگی ناگاته‌ باوکی و، گرتم لیدانیکی چاکم لیدا و گوتم: جارێکی تر نه‌لێی ده‌چمه‌ راوه‌ ماسی، هه‌موو رۆژی تۆ ئەو

به زمه چیبیه به منی ده که ی؟

به لیتی دا که تازه راه ماسی نه کا، نه و جار دستم لی هه لگرت و گوتم:

نه گهر به ماموستاش بلتی لیتی داوم هیندهی ترت لیده ده دم، سویندی خوارد گوتی به کس نالیم.

دوای نه و لیدانه ئیتر خوا بتحه سینیتته وه ناسوده بووم و، منیش له گه ل نه وانی تر تیر و پر پلاو و گوشتی خوم ده خوارد و پالم لی ده داوه هه تا ئیوار لی به ره و مال ده بوومه وه که س نه بوو بلتی ده چمه ماسی گرتن، به لام به راستی زور له وه ده ترسام له لای ماموستا راستیم لی بلتی و شهرمه ندم کا به لام چاکم نه جات بوو دهنگی نه کرد مالی ناوه دان بی.

ئیسسته ش نه گهر کا کاغا که وا بزائم، نه و دواییبانه له رادیو و ته له فزونی مه هاباد کاری ده کرد له و چند نه قورچ و سیخورمه ی نه و روزه بیووری، منیش له و قاچه مریشکانه ده بوورم که نه و له کیسی دام و گله ییم نامیتی، یانی پاک له پاک !!.

نه و دم زور که س نه و پرسیاره یان له خو بان ده کرد که نه و شیخه که خو ی فه قییه و له حوجره دانیشته و، داهات و کاسبی نییه نه و مه سره فه چون ده کا و، له کویتی دیتی؟ هه بوون ده یانگوت مرید و مه نسوب بو ی دین، هه بوو ده یگوت دوعا ده نووس و بو ی دی، دوایی که وا ریک کهوت له شو رشی یازده ی نه یلولدا هاتمه عیراق، ده رکهوت که سه ر به لایه نکی سیاسییه و، له ویتوه بو ی ده هات، چللتو نایه تیبی ئیشه که شبان ده برده وه سه ر یه ک.

نه و ماموستایه (مه لاهوسینی مه جدی) که له پیشدا ناوی هات و، ره نگه دواییش ناوی بیته وه گو ری و له زه مانی کوماری مه هاباددا وه زبری داد بوو بیجگه له پایه عیلمیه به رزه که ی هه ر خو ی له مه هاباد و هه موو موکریان له بهر تاییه تیه کانی خو ی له ناو خه لکدا شه خسیه تیکی خو شه ویست بوو، وای له خو ی کردبوو خه لک حه زبان به دیتن و زیاره تی ده کرد.

له مالی خو به وه هه تا مزگه وتی بازار که شو تینی ده رس گوتنه وه و پیش نو یژی کردنی بوو ریگه ی به ناو بازار و قه یسه ره کاندان بوو، که به پیشان ده هات به ناویاندا تیده په ری و، له وسه ر هه تا نه وسه ری بازار له گه ل نه و خه لکه به شیوه یه کی شیرین نه حوال پرس و

قسه ی خو شی ده کرد و، هه ره که به جو ریک و، به پیتی خو ی ده یواند و شو خیی له گه ل ده کرد، له سه ر نه و پایه زانستیه به رزه را که سی به که م نه ده گرت که جار یک لیم بیست فه رمووی: نه گهر نه شلیم له ئیران له هه موو که س به ره ژوو رترم ئیدیعیای وه م هه یه که له ئیران که سیش له من به ره ژوو رتر نییه، نه ویش له وه لامی پرسیار یکدا بوو که یه کیتی ساده و ساویلکه له مه جلیسی یکدا زور خو مانه لیتی پرس و:

نه ری ماموستا که س له ئیران له تو عالم تر هه یه ؟

له ناو فه قیکاندا نه وه ی ده گه یشته ده رسی به ره ژور هه ر خو بان بو لای نه و ده کوتا که جیتی خو بان له لای بکه نه وه، به لام نه وه ش له خو رادیتیتیکی زوری ده ویست چونکه شیوه ی ده رس گوتنه وه ی زانستیانه ی نه و که له راده یه کی به رزدا بوو به هه موو که س وه رنه ده گیرا.

زور که سی وا هه بوون که له لای نه و فه قی و، له جیتی تر ماموستایه کی ته وا بوون. یه ک له و فه قییه نه ی نه و کاته ی ماموستا که بو زیره کی ناوبانگی هه بوو ماموستا (سه ید عیزه ددینی حوسینی) بوو که هه روه ک ده زانین دوای شو رشی ئیران و، رووخانی رژی می شا نه و یه کیتک بوو له و که سانه ی له موکوریان بو به رزکردنه وه ی هه ست و، هاندانی خه لک له ریبازی کوردایه تیدا ده وریتیکی دیار و به رچاوی هه بوو، به داخه وه دوایی له بهر پیله ی خو به خو و، که س به که سی و، کارشکینی و، ئیره یی پیک بردنی هیزه سیاسییه کانی نه و کاته ی موکوریان به و نه نجامه نه گه بی که لیتی چاوه پروان ده کرا.

زانستی نه و زانا گه وره (مه لا حوسین) وای ده نگ دا بووه و، له ناو خه لکدا وا سه لپندرا بوو که مه لای تری ناوچه له رووی ویدا بو مه سه له ی فتوا و باسی زانستی کیشه و پیله یان پت نه ده کرا و، هه رچی نه و گوتبای هه ر نه وه بوو که س نه بو قسه ی وی به رپته وه پاش.

حاجی مه لا جه سیمی (قه باغکه ندی) که گوندیکه له چومی مه جیدخانی نیزیک شاری میانده او مه لایه کی ناسراو و به ناوبانگ بوو، نه و مه لایه فتوا یه کی دا که توتن و جگاره کیشان حه رامه و بو نه وه ش زور به لگه ی هه بوو، له ناو خه لکیشدا زور که سی وا هه بوون بو بان سه لماندبوو، ده یانگوت مه لای وه ک حاجی مه لا جه سیم له خو را فتوای وا نادا، دیاره

توتن حه‌رامه، هیندیکیش که جگه‌ره دانانیان له‌بهر زه‌حمه‌ت بوو ده‌یانگوت حه‌رام نیبه و هه‌زاران ساله‌ خه‌لک جگه‌ره ده‌کیشن و هیچ مه‌لایه‌ک حه‌رامی نه‌کرده، به‌کورتی‌ئو مه‌سه‌له له موکوریان زۆر پیله‌ی له‌سه‌ر ده‌کرا و، له هه‌موو جیبه‌ک ببوه، باسی رۆژ.

له جه‌نگه‌ی ئه‌و کیشه و هه‌ل‌لایه‌دا واپیکه‌کوت رۆژتیک له گوندی قزقه‌لا به‌بۆنه‌ی سه‌ره‌خۆشیی شادپه‌وان شیخ مه‌حمودی به‌رزنجی له مه‌جلیسی‌کی گه‌وره‌دا که خه‌لکیکی زۆر مه‌لا و ریش سپی دانیشتبوون جه‌نابی مه‌لا حوسین و حاجی مه‌لا جه‌سیمیش هه‌ردووکیان حازر بوون یه‌کیک له ناو خه‌لکه‌که‌دا رووی له مه‌لا حوسین کرد و عه‌رز کرد: قوریان ئه‌وه زۆر ده‌رفه‌تیکه‌ی باشه که ئه‌ورۆ هه‌م جه‌نابت ته‌شرفه‌ت لیره‌یه و هه‌م مامۆستا حاجی مه‌لا جه‌سیم که فتوای داوه ده‌فه‌رموئ توتن و جگه‌ره‌کیشان حه‌رامه، حه‌ز ده‌که‌ین بزانیان جه‌نابیشت قۆل له‌سه‌ر ئه‌و فتوایه ده‌کیشی یان ئه‌مری جه‌نابت شتیکی تره؟ مامۆستا فه‌رمووی: حاجی مامۆستا شتی و نالێ کاکه توتن کیشان حه‌لاله، حاجی مامۆستا زۆر له شه‌رع شاره‌زایه چۆن شتی و ده‌لێ؟.

حاجی مه‌لا له‌وئ دانیشتبوو، له ئه‌لف نه‌هاته بێ و، نه‌بگوت من گوتومه، خه‌لکه‌که ته‌ماشایه‌کی یه‌کتریان کرد و ئیتر مه‌سه‌له بپاوه.

برای مامۆستا مه‌جدی که ناوی مسته‌فاغا بوو، به ته‌مه‌ن له مامۆستا گه‌وره‌تر بوو له گوندی قزله‌ی خوارو که ده‌که‌ویته نیوان مه‌نگور و دینۆکریان له‌گه‌ل سێ چوار خزمی ئیمه: خدراغا، کاک عه‌لی، کاک مامه‌ند. شه‌ربه‌که ملک بوون و له میژ بوو له‌سه‌ر سنووری زه‌ویه‌کانیان کیشه‌یان بوو پیک نه‌ده‌هاتن هه‌تا وای لێ هات جاریک هه‌ردووک لا هاتنه مه‌هاباد عه‌رز مامۆستایان کرد ئه‌گه‌ر خۆت نه‌یه‌ی خه‌تیک به‌ناوماندا نه‌کیشی ئه‌و کیشه هه‌ر ده‌مینێ و، ئیمه خۆمان چاری بکه‌ین باشتره له‌وه‌ی دوایی بکه‌ویته ده‌ست منداله وردکه و ناخۆشتر بیه.

مامۆستا ئه‌مری به من کرد بچم و پیتی گوتن هه‌ر جیبه‌ک ئه‌و دای نا به سنوور من پیتی پازیم و ئیوه‌ش پیتی پازی بن، له‌سه‌ر ئه‌و ئه‌مه‌ری مامۆستا چووم به شتیوه‌یه‌ک که به خه‌یالی خۆم نه‌شیش بسووتینم نه‌که‌باب سنووریکم له نیوانیاندا دانا که ئه‌و سنووره ئیسته‌ش هه‌ر ماوه و هیچ لایه‌ک نه‌یانبه‌زاندوه.

هه‌ر له‌و ده‌وره دا‌بوو که گه‌نجه‌کانی مه‌هاباد تازه یه‌ک یه‌ک و دوو دوو بوو خۆپندن ده‌چونه‌ شاره گه‌وره‌کانی وه‌ک: ته‌وریز و، تاران که پيش ئه‌و دم نه‌ده‌چوون یانی و باشه بلیم ئه‌و شارستانیته و پیشکه‌وتنه‌خوازیه‌ی ئیمه که به خۆپندنی لادی رازی نه‌بووین و خۆمان ده‌کوتا بوو شار ئه‌وانیشی گرتبوو!!

یه‌ک له‌و گه‌نجانه من ده‌مناسی کورپیک بوو به ناوی (مه‌مه‌دی مه‌ولایی) که بوو خۆپندن چوو بووه ته‌وریز و توژتیکیش له دایکیه‌وه خزمایه‌تی له‌گه‌ل ئیمه هه‌بوو دایکی وی و دایکی براکانی ترم که ئیمه به‌ره‌ی دوو دایکین هه‌ردووکیان کچی موفیتی سابلان بوون، رۆژتیک له ناو قه‌یسه‌ریان دوکاندارتیک که تازه له ته‌وریز هاتبووه و، بوو کوتال کپین چوو بوو چنه‌ده‌سه‌یک لپی هه‌لا بوون باسی ته‌وریز و گرانی و هه‌رزانی شتومه‌کیان لێ ده‌پرسی یه‌کیان گوتی: ئه‌ری له ته‌وریزێ مه‌مه‌دی مه‌ولاییت نه‌دی؟ دوکانداره‌که گوتی: به‌ری والله دیتم کافر بووه، گوتیان جا چۆن کافر بووه، تۆ به‌چی ده‌زانی؟ کابرا سوپندی خوارد گوتی: به چاوی خۆم دیتم له شه‌قام به سه‌ری رووت ده‌گه‌را!!

په‌نگه ئه‌وه بوو من قسوریکه گه‌وره بێ که به مه‌هابادا تپه‌پرم و یادیکه خه‌بیام نه‌که‌م که خه‌لکی شار ده‌یانگوت نه‌وه‌ی وه‌فایی شاعیری گه‌وره‌ی کورده و، هه‌ر له‌بهر ئه‌وه‌ش هه‌موو لایه‌ک ریزیان لێ ده‌نا و، به هه‌موو حال و ئه‌حوالیکه‌وه خۆشیان ده‌ویست.

مه‌به‌ستم له حال و ئه‌حوالی وی ئه‌وه‌یه که گوتی نه‌ده‌دا هیچ داب و ده‌ستوور و نه‌ریتی ژبان له جلک له‌بهر کردن و خواردن و به‌ری چوونی ئاساییدا وه‌ک خه‌لکی تر له‌وه‌دا که خۆی هیچی نه‌بوو و خه‌لکی شار یارمه‌تیبیان ده‌دا قسه‌م نیبه به‌لام فه‌قیری تریش له شادا هه‌بوون که هینده‌ی خه‌یام که‌مه‌ترخه‌م نه‌بوون و، سه‌ره‌رای فه‌قیری و ده‌ستکورتی ژبانیکه فه‌قیرانه‌یان هه‌ر هه‌بوو.

ده‌نگی زۆر خۆش بوو، شیت نه‌بوو به‌لام خۆی له‌شیتی ده‌دا و، له که‌لیندا قسه‌ی زۆر په‌ق و گورچوپری داویشته گه‌وره‌ پیاوانی حکومه‌تی شا و، ته‌وسی پێ داده‌دان.

له مه‌هاباد گیتراپانه‌وه گوتیان رۆژتیک فه‌رمانده‌ی سوپای مه‌هاباد (سپه‌بد کریم وه‌ره‌رام) به فیز و ئیفاده‌یه‌کی زۆره‌وه به شه‌قامدا ده‌هات و چنه‌ده‌سه‌ری تریشی به داوه بوون هات گه‌یشته ئه‌و جیبه که خه‌بیام له قوژبنیک له‌سه‌ر جاده هیندیک چیلکه و

چالی وهکو کردبوو و، لهوئی چای لیدنه و نهوئی مال و حالی بوو نهگه گه یشته وئی خه یام ههستا به دهنگیتکی خوش نهو شیعره بهرزه ی خویندهوه که دهلی:

(هان ای دل عبرت بین از دیده نظرکن هان

ایوان مدائن را آینه عبرت دان)

نهو شیعره که ههرخوی مهعنایه کی زور بهرزی ههیه پروتیتکی وهک خه یامیش له پروی فهرماندهی سوپایه کدا بیخوینتیهوه په یامیتکی زور گه ورهیه، گوتیان وههرام تاوینک له سهری راوهستا و ته ماشای کرد. له بیرم نیبه داخوا قسه شی له گه ل کردبوو یان نا و، تیتیه ری.

مهعنا ی شیعره که به کوردی نهو هیه: نهی دل به چاوی په ندوه رگرتن پروانه (تاقی کیسرا) و بیکه ناوینه ی عیبهت بو خوت.

من به خه یالی خوم پیتم و ابو نهو شیعره ئی سه عدییه، به لام له نووسینه وهی نهو دیرانه دا به پیترستی دیوانی سه عدیدا چوموه وه نه مدوزیه وه، به لام شیعره که ئی ههر کهس بی له نرخ شیعره که کم ناکا.

باوکم نازانم بلیم خه یامی خوش دهویست یان زگی پیتی دهسوتا یان ههر دوو کیان بوو که دهویست لهو وهزعه بیته دهر و دهیگوت نهگه هرز بکا بیته ئیره «گوند» هه موو ههل و مهرجیتکی ژبانی بو پیک دینم و، مالی بو پیکه وه دهنیم نهگه ر پیتان دهکری هه ولی له گه ل بدن له بهر نهو هه تا چویامه مه هاباد باسی نهو هم له گه ل ده کرد و دلم ده داوه به لکو پیتمان رازی بی، جارینک دیتم بریکیش دلی نه رم بیوو، به لام دواپی په ژبوان بووه، حیکایه ته که شم بو باوکم گیتراوه: فهرمووی له شارستان گه وره بووه زحمه ته له لادی بحاوینته وه.

نهو خه یامه ههروهک گوتم نه جیی خهوتنی دیار بوو، نه پیتلاوی له پی ده کرد، نه جلکی به جلک حیساب بوو، سه ره رای نهو هه که خوی خه لک خیریان پی ده کرد و پاره یان ده دایه، فهقیری تری شار دههاتن داوای پاره یان لی ده کرد و نهویش دهیدانی و خیری پی ده کردن، چهند جار نهو هم پتوه دیوه.

جیتگی خهوتنی ههر کوئی با نهو پیتی رازی بوو، ناودهسته کانی مزگهوتی حاجی نهحمه د

که له مهیدانی نارد زور دوور نیبه چاوه که ی ههره ناخری ته وایتیک گه وره و به رفره وان بوو، بیجگه له جیتگی دانیشتنی سه ر ناودهست پاناوکیتکی تیتا ماپوه که وا دیار بوو له کاتی دروست کردندا به شی چاوه یه کی تری نه کردبوو هه روا لیتی گه رابوون، خه یام زوریه ی لهو چاوه ناودهسته دا دهنوست، شهویک پولیسیکی زهمانی شا دهچیته سه ر ناو بو چاره رپه شی دهچیته ناو نهو چاوه گه وره و نازانی خه یام لهوئی خهوتوه و، ههر چاوه روانی نهو هی نابی که سی لی هه بی ههر له سه ر ناودهسته که داده نیشتی خه یام له تاریکایه که دا دهلی: فهقیرم خیریکم پی بکه.!!

پولسی بیچاره که چاوه روانی نهو هی نابی و له پر گوتی لهو دهنگه ده بی له ترسان له کونی ناودهسته که دهکوهی و، له گه ل هاوار هاواری وی خه لک دهگه نی دهری دیننه وه و نهو هندی بیزیان دی دهیشونه وه و، جلکیتکی تری له بهر دهکن و به پیتی ده که نه وه بو لای دایکی مندالان! نهو هه خیر و بیتری کاک خه یام بو حکومتی خاوه شکو.!!

به لام ههرچی بوو. خه یام و مه هاباد، مه هاباد و خه یام نهو هی وه فایی گه وره دوو دوستی به وه فا بوون بو یهک.

خه یام بهو دم و چاوه خورویکاو یه ی خویه وه و، بهو هه موو چلکنی و، پیخواسی و کریتز و، بلوقی دهست و، پانیه ی قه لشاو و ریشی نه تاشراو و، ددانی رهش و شاشه وه مه هابادی شیرین تر کردبوو یادی به خیر، یادی نهو روتز و روتزگار به خیر که لهو شاره خوشه ویستی هه بوو، باوه ر و دلنیایی هه بوو، ریز و دوستایه تی هه بوو، ههست و سوزی گهرم و گوریش سه ره رای نهو هه مووان.

رهنگه خه یام و هه قال و هورگی سه رده می خه یام زوریان نه مابن به لام دلنیام که شار خوی نه مره و، قه لای میترانه، که شاخه سه خته کانی: قول قولاغ، رهشکی، دشان مه جید و، چاله به فران وا به دلسوزی و بهو په ری خوشه ویستی وه له نامیتزبان گرتوه و بوی بوونه شووره و، به سه ره رزی له میتزوی پر کاره ساتی گه لی قاره مانی کوردا ههر ده میتنی.

خوینهری خوشه ویست.

کورد گوتنه ی من له ناشی زورم پی چوه له رتیه په له ی ده که م، خوم درهنگ لهو نووسینه وه خو که وتووم و ساوه ساوم لی کرده، ئیسته ده مه وی زوو ته وای که م ههر به راستی لهو

حاله‌ی ئیسته من به دست چند نه‌خوشیه‌وه تییدام و یه‌کیان نارحه‌تی دلّه، ئەو ماوهم نییه زۆر به‌دوور و به‌ریدا بێم و تیف تیفه‌ی بدهم و، هەر ناشازنم پیم ته‌واو ده‌کرێ یان نا به‌لام ده‌زانم ئە‌گەر ته‌واویش نه‌بوو زهره‌ریک له‌ ئیوه ناکه‌وێ سه‌رئیشه‌یه‌ک که‌متر.

سه‌ره‌رای هه‌مووی ئە‌وانه‌ش هه‌ز ده‌که‌م ئیوه‌ی خوشه‌ویست تاوێک له‌گه‌ڵ خۆم به‌رمه‌وه حال و هه‌وای ئە‌و چاخه‌ی مه‌هاباد و موکوریان و، ژبان و گوزه‌رانی ئە‌و سه‌رده‌مه هه‌تا ئە‌و جیه‌ی بیر و خه‌یال یارمه‌تیم بدا.

هه‌موو رۆژێ سبه‌ینان ئە‌گەر ده‌ستمان ده‌دا کتیبه‌کان پرۆین بۆ مه‌دره‌سه، داپیره هه‌ر یه‌که و په‌نابادیکی ده‌داینێ و هه‌موو جارێ ده‌یگوت: ها کوره، نه‌که‌یه قمار!!

که ئە‌و (په‌ناباد)ه‌ مواجب و مه‌عاشی رۆژێکی ئیمه‌ بوو به‌شی کردبا و نه‌کردبا تازه هه‌زار هاوار به‌ پولیکی، هه‌ز ده‌که‌م خوینه‌ریش بزانی که په‌نابادیکی نیو قپانه، یانی نیو (عانه) که ده‌بیته دوو فلس و نیو به‌ پاره‌ی عیراق و، به‌ پاره‌ی ئێران ۱۰ شایه‌ی، ره‌نگه‌ پیتان سه‌یر بێ ئە‌گەر بلیم ئە‌و په‌ناباده ئە‌و شتانه‌ی مه‌به‌ست و پیتوستی ئیمه‌ بوون هه‌موویانی پێ جیه‌جێ ده‌بوو له‌ : چله‌ و، میشتین و، میوژ و له‌به‌بی کرین و، جار جارێش هیلکه‌شکینه که ئە‌ویش به‌ هیلکه‌ی کولاو بوو ئە‌گەر ده‌مانبرده‌وه هه‌ر له‌وێ ده‌مانخوارد و، ئە‌گەر ده‌شمان دۆراند ئە‌وه به‌ داخه‌وه! بۆ لایه‌که‌ی تر ده‌بوو، له‌وێ له‌ پیش چاوی ئیمه! ده‌بخوارد.

بایی دوو شایه‌ی میوژ و له‌به‌بی که ده‌بیته پینج یه‌کی په‌ناباد پر به‌ گیرفانی چاکه‌تی مه‌کته‌ب بوو که ئە‌و کاته هه‌موو منداله‌کانی مه‌کته‌ب له‌ قوماشیکه‌ی بۆر و یه‌ک ره‌نگ له‌به‌ریان ده‌کرد و، فۆرمی دروونه‌کشی وه‌ک جلکی ئە‌ورۆی هه‌ندیه‌کان له‌ یه‌خه‌یه‌وه هه‌تا خواری دوگمه‌یان لێ دهنه‌ و، گیرفانیکی بچووک له‌ لای چه‌په‌ی سینگی و دوو گیرفانی گه‌وره‌شیان له‌ لای راست و چه‌په‌ی ئاته‌گی دهنه‌ و، یه‌خه‌شی وه‌ک یه‌خه‌ی کراس بوو، «له‌به‌بی نوکیکی دهنک گه‌وره‌ی سپی بوو له‌ ناو شیردا ده‌یانکولاند و، له‌ جیاته‌ی گۆز و بادام له‌گه‌ڵ میوژیان ده‌خست» و، وا ده‌بو نوقل و گوله‌په‌غه‌مه‌به‌ره‌ش له‌گه‌ڵ چله‌ی رۆژانه‌مان ده‌که‌وت ئە‌ویش هه‌ر به‌ مه‌به‌غه‌!!

ئە‌گەر به‌ بازاری ئە‌و کاته‌ی شاردا گه‌رابای تووشی زۆر که‌سی وا ده‌بوو که هه‌ر یه‌که‌ی

قه‌رتاله‌یه‌کی به‌ کۆلیه‌وه بوو، هاواری ده‌کرد: بۆ کێ به‌رینه‌وه؟ ئە‌گەر که‌سیک شتی پێداوێستی مائی ده‌کرێ وه‌ک گوشت و سه‌وزی و ئە‌وانه‌ ده‌یدا به‌و عه‌مبالانه‌ که زۆربه‌یان مه‌یرمندال بوون و شته‌که‌یان بۆ کابرا ده‌برده‌وه مائی و، هه‌قی خوشیان وه‌رده‌گرت که ئە‌ویش دوو شایه‌ی بوو، یانی شتیکی له‌ نیو عانه‌ که‌متر.

تازه ئە‌وه‌ی عه‌رزم کردن ئە‌وه‌ ده‌وره‌ی گرانی بوو، زه‌مانه‌ گۆرانی به‌سه‌ر دا هاتبوو که وای لێ بێ مندالێکی مه‌کته‌ب رۆژێ نیو قپانی بده‌نی به‌س بۆ چله‌ی زاری و هه‌یچی تر چونکه‌ داستانی له‌وه سه‌یرتر له‌ پیش ئە‌وه‌ دا هه‌یه‌، بۆ وینه‌ ئە‌و دهم باوکم کورێ گه‌وره‌ی نه‌به‌وه و خۆی سه‌ره‌رشته‌یی مأل و کرین و فرۆشتنی خۆی کرده‌ هه‌موو جارێ بریک ده‌غلی له‌ گونده‌وه‌ ناروده‌ بۆ عه‌للافیکی به‌ ناوی (سه‌ید نه‌جمه‌) له‌ مه‌هاباد و، بۆی نووسیه‌وه که ئە‌گەر ده‌غله‌که‌ فرۆشرا پێداوێستی مائی پێ بکرێ وه‌ک: برینج و، خورما و، کشمیش و ئە‌و شتانه‌ و ره‌وانه‌ی بکاته‌وه.

پیتوسته‌ ئە‌وه‌ش بلیم که ئە‌و نووسراوانه‌ی بۆ باوکم هاتوون، چ له‌لای ئاغا و جیرانه‌کانی ده‌وربه‌ر، چ له‌ لای حکومه‌ت و، چ له‌ شارستان و دۆستانی دوور و نیزیکه‌وه هه‌موویان له‌ سندوقیکه‌ی گه‌وره‌ هاوێژابوون له‌ ژووڕیکدا به‌ ناوی خه‌لوته‌ی ده‌پارێزان که به‌سه‌ر دیوه‌خانه‌وه بوو، قهند و تۆ و چای مه‌سه‌ره‌فی دیوه‌خانی لێ داده‌ندرا و کلیلێشی له‌ لای چاییچی دیوه‌خان بوو.

رۆژێک له‌گه‌ڵ برایه‌کی ترم هاتین ئە‌و نووسراوانه‌مان هه‌موو خسته‌ گۆرێ و خویندمانه‌وه که شتی زۆر سه‌یر و نووسراوی زۆر سه‌رنج پراکیشیان تیدا بوو.

له‌ هه‌مووان سه‌یرتر نامه‌ی سه‌ید نه‌جمه‌ی عه‌للاف بوو که بۆ باوكمی نووسیه‌بوو: ده‌غله‌که‌ی نارده‌بووت هه‌مووی فرۆشرا و، ئە‌و شتانه‌ی خواره‌وه‌م پێ کرێ و بۆم ره‌وانه‌ کردیه‌وه له‌گه‌ڵ ئە‌ویش قامه‌یه‌کی گرتبوو که: خورما به‌ چهند، کشمیش به‌ چهند و، له‌ بن برینجه‌که‌ نووسیه‌بوو: برینجی سه‌دری ئە‌علا پینج پوت، پوتی به‌ ۳۰ شایه‌ی که ده‌زانین پوتیک شازده‌ کیلویه‌ و ۳۰ شایه‌ی ده‌بیته‌ قران و نیو پیک، یانی هه‌وت فلس و نیو، که به‌و حیسابه‌ به‌ من و براکه‌م که رۆژێ به‌ هه‌ردوکمان قرانیکیان پاره‌ ده‌داینێ بۆ مه‌سه‌ره‌ف ئە‌و قپانه‌ نرخه‌ی ۱۰ کیلو برینج بوو، تۆ بزانه‌ ئە‌و مه‌سه‌ره‌فه‌ قورسه‌ی؟ ده‌بی ئە‌و باوکه‌ی

ئیمه چهند به دست و دل! بوو بی و؟ چندی ئیمه خوښ ویستبې که نهو هموو!!
مهسره‌فه‌ی له ئیمه کرده؟

به‌لام ئیمه‌ش دهرس خوینتیکی باش بووین و، نه‌مانده‌هیشته‌ش نهو پاره قورسه!! هه‌روا به
خوږایی بچې و، هه‌موو هاوینیتیک به سه‌ره‌ریزی و نمره‌ی باشه‌وه ده‌گه‌راپنه‌وه و مه‌هابادمان
به پیاسه‌ی سهر پردی سوور و، گه‌راو و، سی‌ئاشان و، پردی یه‌رغوو، سه‌رکه‌وتنی داشان
مه‌جید و، گه‌رانی گه‌ره‌که‌کانی: خړی و، حاجی حه‌سه‌ن و، قوله‌قه‌بران و، چوارچرا و،
خه‌یابانی شیر و خورشیده‌وه به‌جې ده‌هیشته‌ش، یان باشتر بلیم له کیس خو‌مانده‌دا و،
ده‌بوینه‌وه کرمانجه‌که‌ی جاران، نه‌وجار ئیمه و ماستی مه‌ری و، دوی ترش و، ئیواره
بازاری باغی قه‌سیان و، تری باخچه‌ی به‌ر دیوه‌خان و، سه‌ردانی کولوش کیشان و
سواری جه‌نچر و، عاره‌به و گیره و کیشه‌ی وهرزتری و، جله‌و گرتنی میوان که هه‌موویان
به‌سواری ده‌هاتن و به‌کورتی هه‌تا پایزیک تر نه‌وه‌ی هه‌ر ناگامان لیتی نه‌ده‌ما دهرس و
حیساب و هه‌نده‌سه و، ئیمل و رهم کیشان بوو که دیاره بو‌نه‌وه‌ش که‌س نمره‌ی
نه‌ده‌داینې هه‌تا جلك بو‌مالي کرډر ابا بو‌گه‌وره و گچکه بو‌هه‌موو لایه‌کیان ده‌کړی و
هه‌روه‌ها بو‌ئیمه‌ش که مندالی سهر و پیچکه بووین هه‌تا چهند سالیک هه‌ر قوماشیان بو‌
ده‌کړین و له لای وه‌ستا عه‌ولای خه‌یات که هه‌ر له گوندی خو‌مان بوو بزبان دهرروین.

نه‌و وه‌ستا عه‌ولایه که له دوايیدا ناوی بوو به (عه‌ولابه‌لا) باوکم مه‌کینه‌یه‌کی
به‌رگدرونی بو‌کړیوو که هه‌موو جارې جلكه‌کانی ئیمه‌ی پې بدروئ و، دوايیش ئیسی
پې بکا بو‌خوی.

نه‌و وه‌ستا عه‌ولایه نه‌وه‌نده‌ تووره و ناقولا و ناله‌بار بوو هه‌تا نه‌ندازه‌ی ده‌گرتین که
جله‌کامان بو‌بدروئ له حالی خو‌مان وهرز ده‌بووین هیندی نوکه نیوگه‌ز له ورگی
ده‌کوتاین، هیندی ده‌گوت: بسوورې بزانه‌م قولت چهنده، نه‌وه بو‌به مؤله‌ق وه‌ستاوی،
چهنه‌ت هه‌لینه بزانه‌م یه‌خه‌ت چهنده، بیزاری ده‌کردین، نه‌گه‌ر هیچ نه‌با نیوگه‌زه‌که‌ی له
ورگی ده‌کوتاین ده‌یگوت:

هینده مه‌به پیش نه‌وه چت ده‌وی؟.

ئیترا خوا به نسبی که‌سی نه‌کا نه‌و جلك درونه له چهنگ وه‌ستا عه‌ولا، درونه‌که‌شی

هه‌ر نه‌وه‌نده بوو پتیکه‌وه ده‌نووساند و، نه‌شمانده‌ویرا بلتین کورته، یان خواره یان
لینگیک له لینگیک دریتره له ترسی نوکه نیوگه‌ز. نه‌و جلك کرینه سالی نه‌گه‌ر
جاریک باو نه‌گه‌ر دوو جار نه‌وه حالمان بوو به ده‌ست وه‌ستا عه‌ولایه، نه‌وجار ده‌ماوه
کیشه‌ی پیتلاو له به‌ینی من و حه‌سه‌نی برامدا که هه‌موو جارې له‌سه‌ر ره‌نگه‌که‌ی، یان
له‌سه‌ر نمره و گه‌وره‌ی و گچکه‌ی پیتلاوه‌که لیمان ده‌بوو به شهر، نه‌و پیتلاوه‌جوانه‌که‌ی
ده‌دا به من نه‌من ده‌مدا به‌و، له‌و ژوورده‌دا ملمان له‌به‌ر ملی یه‌ک ده‌نا و، ده‌بوو به شهر
پوسته‌م و نه‌سفه‌ندیار، هه‌موو توانا و قه‌وته‌ی خو‌مان وهر ده‌کرد و، یه‌کترمان ده‌هینا و
ده‌برد، وا ده‌بوو من ده‌که‌وتم و هه‌لده‌ستامه‌وه و، وا ده‌بوو نه‌و ده‌که‌وت و، ناره‌قه‌ی ره‌ش و
شینمان ده‌رده‌کرد و، لیک نه‌ده‌بوینه‌وه هه‌تا ناخری دایکم ده‌هات جووتیک بو‌من فری
ده‌دا و جووتیک بو‌نه‌و و ده‌یگوت. ها له پیتی که‌ن ئیترا ده‌نگتان نه‌یه!!...

له دواي نه‌و هه‌موو سوور هه‌لگه‌ران و، ره‌گی مل هه‌سته‌نه‌ش هه‌ر نه‌وه‌نده پاروه
نایتیکمان خواردبا هه‌لده‌ستاین پتیکه‌وه ده‌چوینه‌ ناو منداله‌کانی گوند بو: جگین و،
میشین و، یه‌کانه و، تویی به‌داری و، مه‌زه‌ق داکوتان به‌ی نه‌وه نه‌میریکا و ئینگلیس
تی بگه‌به‌نن و، یان بچینه واشنگتون و ترۆگیدا و، دویلین!! وا ریک ده‌که‌وتینه‌وه
هیچمان له به‌یندا نه‌ده‌ما جا توخوا نه‌وه باشتر نییه!!.

گونده‌که‌مان (شیخالی) له رۆژه‌لاتی مه‌هاباده که چوار سه‌عته‌ ری بو‌ته‌سپ سوار و
۲۰ ده‌قیقه بو‌ترومبیل له شار دووره و، گۆری باب و بایر و نه‌ندامانی تری بنه‌ماله‌ی
ئیمه‌ی لیتی، گوندیک کیپاره‌یه‌ی ناوی رووباری نیسه و زه‌ویه‌کانی له کانیوا و ناوی
که‌ریز ناو ده‌درین. به‌ر دئ و پشت دئ زه‌ویی گۆر و نهرمانی هیه و، باقی تر به‌شی
زۆری زورکه‌ن و کیو و شاخه و، بو‌مه‌رداری ده‌گونجی گوندی: (کانی که‌وتیر) و
(قه‌لاجوغه) له لای رۆژتاوا، (کۆنه‌مه‌لاله‌ر) و، (پیروله‌ی باغی) له لای رۆژه‌لات،
(قورغان) و (غه‌وساباد) له باکوور و گوندی (وه‌ته‌میش) له باشوور ده‌وره‌یان داوه، هه‌ر
وه‌هاش دوو کیوی باسکه‌ دریت و کیوی شابان له رۆژه‌لات و گردی چاله‌ به‌فر و باغه
دیمیش که‌وتونه لای خو‌اروی گونده‌که‌ه. مه‌زرا و موچه‌کانی کانی و گۆلوی سه‌ره‌خو‌بان
هیه، گۆلی گه‌وره‌ش له خو‌ار گوند که‌ ناوی سی‌ سه‌رچاوه‌ی (کانی حه‌مه‌ سنی) و
(کانیاغا) و (کانی شیخه‌لی) ده‌چنه‌وه ناوی نیزیکه‌ی بیست مال جووت به‌نده‌ی له‌به‌ر

دايە و، بە بىست پۇژ جارىك نۆيە ئاويان دەگاتى كە ھەموو پۇژى بەيانىيەكى زوو گۆل بەر دەدرى و جىگەى دە تەنەكە گەنم دەدېرى. دەبى ھەتا ئىواری كە ئاوى گۆل ويشكاوى دى چوار ھەتا پىنج ئاودىرى لەبەرىن.

جۆمالى گۆلى گەورە و، جۆگەى ئەو كانبانەى دەچنەو سەرى لە ئەستۆى ئەو مالانەيە كە لەبەرىدان و ھەقاويان ھەيە و، لە سەر بەھاردا ھەتا جۆمالت تەواو دەبى ھەرمالەى دەبى پۇژى پىاوتىك بنىرن بۆ جۆمالت، ئەوانى تر كە كانى و گۆلاوى سەربەخۆيان ھەيە جۆمالى لە ئەستۆى خۆبانە.

داھاتى گوندەكە: گەنم و، جۆ و، چەند پارچە رەز و باغە كە ئەوانىش بەشى زۆرتى قەيسىن و، بە نىسبەتى كەمترىش ترى و سىو و بادام و ھەرمىيان ھەيە.

لە جىبابوونەوھى برا و برازاكانى باوكمدا گوندى (قۇرغان) وەبەر (وسىناغا) و (سەعدوناغا) برازاي و گوندى (كۆنە مەللالەر) وەبەر رەحماناغاى براى كەوت، من جىبابوونەوھى وسىناغام وە بىر دى بەلام زۆر مندال بووم، ھەتا لە قۇرغان جىگەى ساز كرد ھەر لە شىخالى لە ناو خانوويەكى تردا بوو، وەبىرم دى ھەتا شوانەكەى مەرى لە بىر دەدا و دەدۇشرا من دەچومە ناو كەپەنكى شوانەكەيەو و لە خۆم وەردەگرت و ھەر چوار لای قاپووتەكەم لە ديوى ناوھە دەگرت، شوانەكەى ئەگەر لە مەرى دۇشەن دەبوونەوھى و دەھات پروتەھە كىيوى خولۇرى دەكردمەوھى بەولا و بەو لادا ھەتا لە ناو قاپووتەكە دەھاتمە دەر، ئەوجار دەستى دەدایە و دەپۇيى.

(دایە خات بەسى) دایكى كاكە وسىنم بەناو ئامۇژن بوو بەلام زۆر لە دایك چاكتر بوو بۆمان و، چ لەوئى و، چ لە دواى ئەوھە كە مالىيان بارى كرد بۆ قۇرغان لە خۆشەويستىيى دایكانە بى بەشى نەدەكردم و، ھەتا دەيدىتم بە ھەزار قسەى خۆش لە باوھشى دەكردم و، سەد جارى دەگوت: ئۆخەى شوکور كورم گەورە بوھ و، ھەرچى شتى خواردەمەنىيى خۆش ھەبا لىتى وەخر دەكردم.

تەمەنى زۆر بوو بەلام لەسەر پىرىش را خۆى سەربەرىشتىيى مالى دەكرد و ئەوانى تر لەبەر دەستى دابوون و نەيدەتوانى لە رى پروا پشتى كورر بىوھە، بىجگە لەوھش وام لە بىرە لاقى بادار بوو ھەتا ھەبوو ھەر وا بوو.

وسىناغا و سەعدوناغا ئەگەرچى ئامۇزا بوون بەلام زۆر لە برا لە ئىمە نىزىكتر بوون و ھەر لە ھەوھل ھەتا ئاخىر ھىندەى وەبىرم دى بىجگە لە خزمایەتى ھەر جىرانى چاك و رەفىقى چاك بوون و، ئەگەر جارىك دۆيەكى بچووك كەوتبايە ناوھە زوو لادەچوو، چونكە خۆشەويستى ھەبوو، خۆ پىتكەوھ دەرهىنان ھەبوو، ئىمەش ھەموومان بە چاوى برايەكى گەورە ئەمان رۋانىيە ھەردووكىيان بە تايبەتى كاكە وسىنم كە لە دواى حاجى ھەمدە ئاغا ئەو لە ھەمووان گەورەتر بوو، ھىچ شتىكى ئەومان لە دل نەدەگرت، چونكە خۆى ھىچى لە دلدا نەبوو، زۆر جار لىمان توورە دەبوو ئىمە لە جىاتى پىمان ناخۆش بى پىدەكەنەن و، ئەويش دەسبەجى دەستى دەكردەوھە بە جەفەنگ لىدان و قسەى خۆش و، لە بىرى دەبردەنەوھە.

مالىيان جىگەى ھەسانەوھى ھەموو ناسىيا و نەناسراوپىك بوو كە رىتى لەوئى كەوتبا و، بە روى خۆش خزمەتى دەكرا.

لە كار و پىراگەىشتىنى گوندى خۆياندا زۆر خۆيان ماندوو دەكرد و زۆر بە مشوور بوون جا چ بۆكارى كشت و كالى و چاندنى دەغل و دان و، چ بۆ سەربەرىشتىيى مەرى و مالات و، چەقاندنى باغ و رەز و، ئەگەر بلىتم ئەو ھەموو خۆ ماندوو كوردەنەيان بەشى زۆرى بۆ ئەوھ بوو خزمەتى مىوانى پىن بكن پىم باوھرى بكە.

ئىستەش كورى گەورەى وسىن ئاغا بەناوى (رەسولاغا) كە لە جىيى باوكىيەتى و بەشە ملكى وى كەوتۆتە گوندى (قەرەموسالىيان) لە نىزىك بۆكان ھەرچەند داھاتى جارانى نىيە و، پىنج يەكىكى دارايى وسىناغاى ھەيە مالى ھەر سەرتاوالەيە و رىزى ھەيە و، چاوى لە كردەوھى باوكىيەتى و لىيى دەوھىشتەوھە.

كورەكانى سەعدوناغاش كە براى گچكەتر بوو ھىندىكىيان لە قۇرغان و بۆكان ماون و بە ژيانى خۆبانەوھە خەرىكن و، كەلەپورى دلفرەوانىيى باوان وە بەر ئەوانىش كەوتوھە، كورەكانى ئەو دوو برايە ھەموويان كەم و زۆر خۆبىندەوارىيان ھەيە بەلام نەك لە رادەى بەرزدا.

يادىيان بەخىر، يادى شىخالى، قۇرغان و، سەفەر و، ھەزەر و، جەفەنگ و، شايى و، نوكتە و ھەموو ئاكار و كردەوھى ئەوھەم بەخىر. داخم بۆ ئەو سەردەم و دەورانە شىرنە، بۆ ئەو تىر و تەسەلى و، دەست رۆيشتن و، مالى ئاوەدانانە، بۆ ئەو ھەموو راي و، سەير و

گه مه و، گالته و، میوان و هاتوچویه. یادیان به خیر یادی عومری رویشتوو به خیر. نه نکم له به خیر کردن و ناگا لی بوونی نیمه دا دهوریکی گرینگی هه بوو چ له شار و، چ له دی، بو پاک و خاوین راگرتن و خواردمان نهیده هیشت قسورمان هه بی، دایکم کابانی مال بوو سه ره رای میوان دهبوو خیزانیتیکی ۳۰ نه فهری به پیره به ری و رسقی مهر و ماللات ره نیوو بیینی که کارداری ماللاته کهش وهک: شوان و گاوان و گوئلکه وان و، به رخه وان و، نانکه و قاپشوریش له خیزانه که زیاد دهبوو و، جیره یان هه بوو جا له بهر نهو شتانه که متر دهبه رزایه سهر نیمه و، نه نکم نهو نه رکه ی دهدیت و، نهک هه به ره ژ چاوی لیمان بوو به شه ویش له گهل خوی دهبواندین، من له لایه کی و حه سه نی برام له لایه که ی تری و، هه ربه که ی دهستیکی وه بن سهری دهبان و، حیکایه تی بو دکردین هه تا خه ومان لی ده کهوت، نه گهر دهستی له بن سهرمان دهره یینا نا نه مانده هیشت مه گهر خه ومان لی که وتبا و، ناگامان لی نه با.

نهو برایم (حه سه ن) هه روهک ژنان گوته نی چونکه نویره بوو له من خوشتریان دهبوست نهویش که دهیزانی خوشیان دهوی په لپی سهیر سهیری لی دهگرتن، جاریک له سهر نه نکم کردی به گریان دهیگوت ده بی نهو جگه ی له قاچت دایه بوم دهرینی له گهل مندالان جگینی پی بکه م، هه تا به هه زار حال تیپانگه یاند که نهو جگه ی جگینی پی ده کرئ له قاچی مهر و بز دایه و، جگی قاچی ژن و پیانو به که لکی نهو نایه، زور جاریش جنیوی به نه نکم ددا و چونکه خوشی دهبوست به زاربه وه پی ده که نی دهیگوت شیئت و شووره و دهنگی نه ده کرد، که چی من جاریک جنیوم پیدا ریم کهوت هه ر لیم نه ده بووه دهیگوت: نهو توش فیتره جنیوی سهر گه وره؟

نهو ماموستایانه ی له گوندی دهرسیان پی دهگوتین قسوریان به لی دمان نه ده کرد به شوولکی ته ره له بهری دهستیان دهبان و، وا دهبوو سهری قامم راده گیرا و، کیم و هه وای لی ده هات و، له مالتی هه ویریان لی ده به ست دهیانگوت: ته ری مه که هه تا چاک ده بی، لهو ماموستایانه یه کیان (ماموستا نه جمه دین) زور عه مبه لی بوو، نیزیک ته پ و توژ هه ر نه ده کهوت و له بهری هه لده هات، منیش کهوتبومه سهر فیله که ی نه گهر ده هات لی دما چه پوکیتکم به سهر حه سیری حوچه که دده دا و توژی لی بلیند دهبوو نهویش له ترسی توژده که پاشه و پاش ده کشاوه و، نه جاتم دهبوو.

روژتیک که گوئی لیگرتم و دهرسه که م ره وان نه کردبوو هه تا من وه خو که وتم بو هه لانتن نهو گه یشته سهرم و دایگرتم به شوولکان ناچار به په نجه ره ی حوچه که دا خو م هاویشته ده ری که زوریش گه وره نه بوو، نه نکم له سهر کانیی به رده رکی مالتی راهه ستابو نه گهر دیتی من هه لدم. گوئی: نهو چه یسه کوره؟ بو هه لدمی؟ گوتم نهو ماموستا لیم ددا. هات به رده رکی حوچه ی پی گرت هه تا توانیی به سهریدا قیژاند: نهو بو وا لهو فه قیره ده که ی؟

چما من کورم بو تو گه وره کرده هه موو روژی دارکاری بکه ی؟

ماموستا خوا خوی بوو له چه نگ پی ریزی نه نکم رزگاری بی، نهو فه ره هنگی نهو دم بوو جا تو پیت باش بی یان پیت باش نه بی.

نهو نه که ی نیمه که رتکه مه ریکی هه بوو به شوانکاره ی ددا هه موو جارئ نه گهر کاور و خوری و به رگنه که یان بو دهر وشت و پاره که یان بو ده هیناوه نه یده زانی بیئه ژمیری، یان من یان کوره کانی تر به کیانی بانگ ده کرد دهیگوت و هره بزانه نهو پاره چه نده، نیمه ش بو مان ده ژمارد و ده مانداوه نهویش پاره که ی له پرئسکه یه ک ده به ست و له پینش چاوی نیمه هه لی داویشته سهر رفحه ی ژووره که که نیمه دهستی نه که یینی و، دهیگوت: ها، نی دی کهس له وی دهستی نایگاتن، هه ر نهو دهر ویشته خوارئ دهسته نوینه کافان له سهر یه ک دادنا و ده چوینه سهری و پرئسکه که مان ده هینا خوار به شی خو مان بو جگین و که لایه ن پاره مان لی دهرده هینا و، نهوی ترمان له وی دادناوه، دوا بییش نه یده زانی چه ندی لی دهره اتوه و، هه ر به نیمه ی دهگوت و هرن بوم بزمیرن بزائم چه نده.

به دووری نازانم نهو حیسابگه ربه جوان و مه زبوته ی!! نهو روژی منیش که بوم باس کردن هه ر به ره یه ک بی که له داپیره وه بوم ماوه ته وه و، وا دباره لهو میرات گرتنه دا له به شی خو م زیاترم وه بهر که وتبی!!...

نیمه زور مندال بووین که دایکم له ناومان روئی نهویش له کاتیکا که باو کم له سه فهری هه ورامان بوو، بو زیاره تی حه زره تی شیخی حیسام الدین چوبو، نیمه ش بو داو و دهرمانی، ده ستیمان به هیچ کوئی رانه گی و، هه ر له ناوچه که دا هیچ شتیکی به ناوی دوکتور و نهو شتانه نه بوو له بهر نهو نه گهر نه خوش کهوت حه وته یه ک له سهر جیگه بوو، هه تا باو کم هه ته وه نهو نه ما بوو.

بۆ برین دهرمان کردن له گوندیکی جیرانمان (وهته مېش) پیاویک به ناوی (په سولوی حه کیم) هه بوو، مه لحه مېکی په شی ده گرتوه که وهک (گریس) ده چوو هه رکه س ده چوه لای نهو مه لحه مه ی له برینه که ی دهن، جا، چاک بیا و، چاک نه با هیچی تری نه بوو.

من جاریک چه کوچم له دهستی خۆم دا، قامکیکی خۆم له ت کرد ناردیان هینایان هه تا مه لحه مه که ی له دهستم نا و تیتۆلیکی په رۆ لی به ست له بهر بۆگه نیوی زاری که می مابوو پر شیمه وه، بۆ جاری دوا یی که دهستم نه ستووو ببوو هه ر چه ند گوتیان نه مه یشت بیه یتنه وه و، به نیکی یی چوو هه تا برینه که ی گوشتی زوونی هیناوه و چاک بۆوه.

هه ر نه وده م له گوندی خۆشمان پیریزنیکی هه بوو پیتیان ده گوت «پور مه ستان» و بۆ هه موو شتیکی هاواریان بۆ ده برد، هه موو دهرمانی نهو ژنهش (که خۆی نه گه ر له ریتگا ده رۆیی به هه ردووک لادا ده شلی له بهر قه له وی) له سه ر شه لته ساغ ببۆوه که له گیا و گوڵ دروستی ده کرد و، نه خۆشه که گوتبای کویم دیشی شه لته که ی له سه ر نهوئ دهن، جا نه گه ر سه ری ئیشابا و، نه گه ر زگی و، هه موو جاریش که ده چوه سه ر نه خۆشیک له پیشدا ده یگوت (همم) میمه که ی ئاخری زۆر دریز ده کرده وه، جا دوا یی نه گه ر نه خۆشه که مردبا ده یگوت نه مگوت «همم»؟ نهو یانی دهرمزی نه گه ر چاکیش بیا، ده یگوت نه مگوت «همم»، نهو یانی چاک ده بی هه ر به راستی وه زعی خه لکی نهو دهم هه ر ناویکی لیتی بنیی زۆر سه یر بوو، له گوندیدا هه بوو پیتیان ده گوت خه رفاوه، هه بوو پیتیان ده گوت گوشتی خراپه برینی چاک نابیی، تۆمه زانه نهو ی پیتیان ده گوت خه رفاوه پله ی خوتنی زیاد بوو و شتی یی نه ده چۆوه سه ری هه ک و گیش دهبو و قسه ی هه له ق مه له قی ده کرد و، نهو ی ده شیانگوت گوشتی خراپه شه کری خوتنی زیادبوو و نه یده هیشت برینی چاک بیته وه؟

نه خۆیان ده یانزانی و، نه بۆ نهو جوړه شتهش که س به پیوستی ده زانی زه حمه تی سه فهری شارستان وه به ر خۆی بدا و، بچیتته لای دوکتور.

هه ر نازانم نهو دهم له شاره کانیش له هه موو جی و به هاسانی دوکتور وه گیر خه لک ده که وت یان نا، به لام نهو دهم له بیبه له مه هاباد ژنیکی خارجی به ناوی (میزدان) هه بوو ده یانگوت له داو و دهرمان ده زانی و، مه لا نه حمه دیکیش هه بوو پیتیان ده گوت (مه لا نه حمه دی موسه نین) او، ناوی که سیکی تری نهو سه رده مه م نایه ته وه بیبه که به دوکتور ناسراو بووی و نه خۆشی چاک کرد بیته وه.

نهو شته ی که نهو رۆ به ناوی هوتیل و میوانخانه له شاران هه به و، ریتوار رووی تی ده که ن و لیتی ده خه ون له مه هابادی نهو دهم نه بوو، نه گه ر که سیکی (به تاییه تی له ده رو به ری شار) ریتی له وی که وتبا ده بوو مه نزل بگری. مالی وا هه بوو ژووری زیادیی هه بوو بۆ ماوه ی چه ند رۆژیک به کری ده یاندا به میوان و، هه تا له شار ده رۆیی خاوه ن ماله که نان و شیویشی بۆ حازر ده کرد و هه رچی کریبای بۆ لیده نان و، دوا یی کریی ژووره که یان لی وهرده گرت.

له شاردا مالی سه رئاواله ی واش هه بوو که میوان روویان تی ده کرد و لیتی ده حه سانه وه یه ک له وان مالی (میرزا په حمه تی شافعی) بوو که دهرگای بۆ هه موو که س ئاواله بوو و خزمه تی میوانیان ده کرد.

میرزا په حمه تی یان (په حمه تی حاجی خدری) تاجرکی ده وله مه ند و دل فره وانی شار و، له تیره ی گه ورک بوو که له گه ل ده وله مه ندیه که ی مه رد و رهند و به وجود و پیاو بوو، ئیسته ش که خۆی نه ماوه ناوی چاکی هه به، که م که س له مه هاباد ناوی خۆیان ده گوت و هه ر پیتیان ده گوت: ئاغا، نهویش وهک قه وامی تاران. به لام نهو سه روه ته زۆره ی که دهستی زۆر که سی یی ده گرت واش ده بوو بۆی ده بوو به دهردی سه ری و، من جاریکم ئاگا لیتی له زه مانی کو ماردا.

سابلاغی نهو دهم ناوی لووله کیشی نه بوو، زوربه ی خه لک له حه وشه ی خۆیاندا چالاویان لیدابوو، نهو ی چالی نه با ده بوو له رووبار یان له چالی ماله جیران ئاو بۆ مالی خۆی بییی.

قاسمی سه قا (ئاوکیش) به خۆی و بارگینیکی بۆره ی لاوازی کلک شوپ و، په ل توکنه وه نه یده هیشت که م ناوی به قاوه خانه کانی شاره وه دیار یی و، له وه دا ده وریکی گرینگی هه بوو.

نهو قاسمه یه کیکی باریکه له، موو زه رد و، نیزیکه ی بیست و چوار پینج سالیکی ته مه نی ده بوو، هاوین و زستان و چوار فه سل به جووتیک چه که مه ی لاستیکه وه له هاتوچۆی رووباردا به هاسانی له خه لک جیا ده کراوه، که ره سته ی ئاوکیشانی قاسم دوو ده فری ته نه که ی سپیی لای راست و چه پی بارگینه که ی بوو که به شکلی بۆشکه، باز نه یی

مه‌یلو درېژ و له بۆشکه بچووکتږ به تاييهت بۆ ناوکيشان دروستی کردبوون و، له‌سه‌ر کورتانی بارگینه‌که‌ی هه‌لی ده‌به‌ستن، لای خوارووی ده‌فره‌کان زارکيکی بچووکی لی نابوون بۆ تاو به‌تال کردن و، له لای سه‌ره‌وه‌ش زارکيکی گه‌وره‌تر بۆ تاو تیکردن، سه‌تلیکی گه‌رو باریک و بن پانیسی له نیوان هه‌ردووک بۆشکه له‌سه‌ر پستی بارگینه‌که داده‌نا و، تۆیه‌له په‌رۆیه‌کی له زارکی لای خوارووی ته‌نه‌که‌کان داخنی به‌لام ناوه‌ چۆره‌ی هه‌ر هه‌بوو.

له‌ ده‌رکی چاخانه سه‌تله‌که‌ی ده‌هینا خوار و، هه‌تا تانکیی چاخانه‌که پر ده‌بوو که ئه‌ویش هه‌ر له ته‌نه‌که دروست کرابوو تیبی ده‌کرد و، ئه‌وجار ده‌چوووه قاوه‌خانه‌یه‌کی تر. بارگینه‌که‌ی قاسم بۆ ده‌رکی چاخانه‌کان له قاسم شه‌ره‌زاتر بوو، به‌یی ده‌نگدانی قاسم خۆی راست له جیبی رۆژان راده‌وه‌ستا و هیچ پاش و پیتی نه‌بوو، دیاره قاسمیش له‌گه‌ل ئه‌و هه‌موو هاتوچۆیه مشتته‌ریی قاوه‌خانه‌کانی ده‌ناسی و، واده‌بوو که به‌لایاندا تیده‌په‌ری جه‌فه‌نگیکی له‌گه‌ل لیده‌دان. ئه‌وه چه‌ند چا بخۆیه‌وه گیله‌!!

به‌ دوا‌ی وه‌لامه‌که‌ دا قاسم له قاقای پینکه‌نینی ده‌دا و ده‌رۆی بۆ چاخانه‌یه‌کی تر په‌نگه ناوکیشی واش بووبی ناوی بۆ مالان بردی و، من له بیرم نه‌بی.

دیاره‌یه‌کی تری ئه‌و کاته‌ی شار کۆما به‌فری که‌ناری شه‌قامه‌کان بوو که ئه‌و ده‌م خه‌لک فریزه‌ر و سه‌هۆلدانیان نه‌بوو له کیتی چاله به‌فران به‌ ولاغان به‌فریان ده‌هینایه‌ شار و، له زۆر جی ده‌تدی به‌فر فرۆش به‌ خۆی و مشاریکه‌وه له ته‌نیشته به‌فره‌که‌ی راده‌وستاوه، هه‌رکه‌س به‌فری بو‌ی بو‌ی ده‌په‌رئ و ده‌یداته ده‌ستی ئه‌ویش به‌ کاو و کۆتیکی زۆره‌وه.

یاسایه‌کی تری ده‌ق گرتووی ئه‌و کاته‌ی مه‌هاباد که په‌نگه زۆر سالی تریش دوا‌ی ئه‌و ده‌م هه‌روه‌ک خۆی مایب و گۆرانی به‌سه‌ردا نه‌هاتیب ئه‌وه بوو ئه‌و گه‌نجانه‌ی له شاردا له ده‌نگی خۆش و هونه‌ری گۆرانی گوتن به‌هه‌ریه‌کیان هه‌بوو شه‌وانه دوا‌ی نان خواردن ده‌که‌وته‌ ناو شار و له هه‌موو گه‌ره‌که‌کان ده‌نگی گۆرانی گوتیان به‌رز ده‌بووه هه‌رکه‌س له گه‌ره‌کی خۆی و، له‌و رێگه‌وه بیجگه له نواندنی هونه‌ری گۆرانی گوتن و، ده‌نگی خۆش په‌یامی خۆشه‌ویستی خۆشیان به‌گوتی گراوی نادیار داده‌دا له مالی باوانیدا و، خۆ ناکرئ بلیم گراویش فیتووی خۆی نه‌ ده‌ناسی!! یاره‌ی تۆیه!

جا بۆ ئه‌وه که جیبه‌ک بمیتی بۆ بیره‌وه‌ریه‌کانی پیتی رویشتنم بۆ شار، یانی سه‌رده‌می هه‌ره شیرین و زێرین، سه‌رده‌می مندالیی ته‌واو مندال به‌ باشی ده‌زانم جارێ مه‌هابادی جوان و دلگه‌ر به‌ شۆخیه‌کی زانای گه‌وره‌ی مه‌هاباد مامۆستا مه‌جدی دوا‌ی پی بینم. شار ئه‌و ده‌م له‌گه‌ل تورک و، فارس و، فه‌له چه‌ند مالیکی جوله‌که‌شی تیدا بوو که هیشته حه‌کومه‌تی ئیسرائیل دروست نه‌بوو، ئه‌وانیش نه‌رۆیشته‌بوون.

مامۆستا مه‌جدی که له‌گه‌ل خه‌لکی تری شار گه‌وره‌ی خۆی به‌جی ده‌هینا و ئه‌وانیشی هه‌لنه‌داوارد، ده‌یدواندن و له ئه‌حوالی ده‌پرسین، یه‌ک له‌و جوله‌کانه (ده‌ده‌نیسانی زێرینگه‌ر) بوو که له بیرمه رۆژتیک مامۆستا له‌گه‌ل خۆش و پیتی فه‌رموو: وه‌ستا دوعایه‌کی بکه! دینه‌که به‌ تۆوه راده‌وستاوه!!

جا نه‌مزانی مه‌به‌ستی دینه‌که‌ی ئه‌وان بوو، یان مه‌به‌ستی ئه‌وه بوو که ئه‌وی پی له خه‌لکه‌که‌ی تری خۆمان چاکتر بوو، ده‌یویست ئه‌و دوعایان بۆ بکا!!

گوتیان رۆژتیک ئه‌و ده‌ده‌نیسانه له دوکانه‌که‌ی خۆی بوو کوره‌که‌ی هات گوتی: بابه وه‌روه مالی، ده‌ده‌نیسان گوتی بۆ بیسه‌وه؟ کوره‌که‌ی گوتی خوشکم په‌دوو که‌وتوه، ده‌ده‌نیسان گوتی په‌دوو کی که‌وتوه؟ کوره‌که‌ی گوتی: په‌دوو کوردیک که‌وتوه، ده‌ده‌نیسان به‌یی ئه‌وه خۆی شلوی کا به‌زمانه پسکه‌که‌ی خۆی وا ده‌کا: لیبی گه‌رئ با پروا ئه‌و حیز و دزه هه‌ر بۆ پوسولمان! چابوو.

ئیمه له مالی خۆماندا دوو به‌ره‌ دایک بوین، له دایکیک پینج برا و خوشکیک و له دایکی تر چوار برا و دوو خوشک، کاتی نووسینی ئه‌و بیره‌وه‌ریانه سێ برا ماوین نووسه‌ر و، عومه‌ر و، عوسمان، که ئه‌و دووه‌ برا‌ی هه‌ره‌ گچکه‌ن و پینکه‌وه جمکن.

به‌ره‌ی دوو دایک له هه‌ر مالیکیدا هه‌بێ که‌م یان زۆر فه‌رق و جودایی له ناویاندا هه‌ر ده‌بێ دیاره ئه‌و یاسا گشتییه مالی ئیمه‌شی ده‌گرتوه به‌لام سه‌ره‌پای ئه‌وه‌ش حاجی سمایلاغا وه‌ک برا‌ی گه‌وره له‌گه‌ل هه‌موو لایه‌ک جیگه و ریتز و حورمه‌تی خۆی راده‌گرت، هه‌ر چه‌ند ناکرئ بلیم ئه‌و دیاره‌شی هیچ پیتوه دیار نه‌بوو، به‌لام نه‌ک هه‌ر له ناو براکان به‌لکو له ناو کۆمه‌ل و خزم و ناسیاییشدا ده‌رکه‌وتوو و سه‌نگین و هه‌لس و که‌وتی باش و مالی سه‌رئاواله‌ی هه‌بوو.

من هیشته زۆر مندال بووم و له گوند ده مخوتند که حاجی سمایلاغا دهستخه تی سی خه تخۆشی موکوریانی پیدام که مه شقیان له بهر بکه م، به کیان خه تی (ئه میر نیزامی گه روس)، به کیان خه تی (ملک الکلام) ناویک و سیهه میانم له بیر نه ماوه، له وانه به کیان فه رمانیکی میری بوو که بۆ پیزانین و به زرکردنه وهی پلهی «سه رتیپ فه راش باشی» له ئه یاله تی کوردستان (سنه) ده رچوو، خه ته که له راده به دهر جوان بوو، من ئه و خه ته به نرخانه م له گه ل شه هادهی مه کته ب و، چهن د وینه ی به نرخه زه مانی مندالی خۆم هه ر هه لگرتبوو هه تا تووشی دهره دهری بووم و، دوایی نه مزانی چیان به سه ر هات.

هه ر ئه و سه رده م بوو که حاجی سمایلاغا زۆر جار له سه فه ری مه هاباد شیعره ی مه لا ماری کۆکه یی له گه ل خۆی دیناوه و، دهیدا به من ده یفه رموو له ده فته ری کدا کۆیان بکه وه با بز نه بن.

من ئه و شیعرانه م هه موو به ریک و پیک له ده فته ری کدا نووسیه وه و، هیندیان پیدای چوو مه وه به شی زۆریانم له بهر کردبوو، هیشته له بیرم نه چونه وه، هه تا له گوند بووم ئه و ده فته ره له ناو کتیبخانه پچوکه که ی دیوه خاندای بوو دوایی ئه ویش بز بوو.

نازانم مه لا ماری کۆکه یی که شاعیریکی گه وه ری کلاسیکی هاوچه رخی مه هاباده تا چ راده یه ک بۆ خۆینه ر ناسراوه که له دوای وه فایی له هه موو شاعیرانی تری موکوریان به ناو بانگتر بوو، شیعه رکانی که به شی زۆریان کۆمه لایه تی و، جار جار په خنه بوون نه ک سیاسی، هه ر چهن د له زه مانی پادشایه تبیی همه ره زا و زه مانی خنکاندن و، ده ست به زاری کوردا گرتن بوو به لام سه ره رای ئه وه ش له گوته نه ده وه ستا و نووسینه کانی هه تا بلایی بهرز و، له ناو کۆمه لدا به بهر بوون و ده ست به ده ست ده رۆیشتن و، بی په رواش هیرشی ده برده سه ر هه رکه س که خۆی ویستبای، جا چ عه شایر و، چ شارستانی، له پارچه شیعریکی فارسیدا که ئه و دم زۆر دهنگی داوه به شیوه یه کی زۆر ئه دیبانه و، بی پیچ و په نا که س نه ما له هۆزه کانی: دبیۆکری، مه نگور، مامه ش، به گزاده، گه ورک. نه بهاوتیتی که سه ره تای ئه و هیرشه وا ده س پیده کا:

(سبحان من یمیت ویحی ولایزال در کارا و نه چون و چرا نه ره سوال)

(اصناف خلق مختلف الطبع والمثال إثبات میکند که خداوند ذو الجلال)

(برصفحهء وجود و عدم خود قلم کش است)

دیوانی چاپکراوی ئه و شاعیره گه وه نازانم هه ر من نه مدیوه یان چاپ نه کراوه که ویده چی که سی وای نه بووی خۆی پیوه ماندو کا و ئه ویش وه ک زۆر که سی تر وه جاخ کویر بی! به لام ئه گه ر بلتین ئه و وه جاخ کویر بووی خۆ کۆمه ل هه مووی هه ر وه جاخ کویر نییه نه هیلن ئه و زیانه گه وه له فه ره هنگی کوردی بکه وی و شوینه واره که ی له ناو بچن.

له دوای سمایلاغا له ته مه ندا کاک هه باسه که ئه ویش هیندی تاییه تی خۆی هه بوو، یه ک له و تاییه تیانه ئه وه بوو که دهنگی زۆر خۆش بوو، به لام ئه و دهنگه خۆشه سوودی بۆ که س نه بوو، نه له سه ر شریت ته سجیلی ده کرد و، نه هه تا خۆی مه یلی لئ نه با گۆزانیی ده گوت، هۆی ئه وه ش هیه چ دیار نه بوو چیه ب.

کاک هه باس زۆری نه چوو له گوندی مالی خۆی له ئیمه جودا کرده وه و، ژبانی سه ره خۆی هه بوو، دوایی هه ر له گوندیش رۆیشه ده و به و جۆره په یوه ندیکی ساردی له گه ل باوکم پهیدا کرد و، ناگری بلیم تاییه تیه کانی حاجی سمایلاغا له ویشدا هه بوو، له ئاخیردا سه یاره خۆی لیدا و به وه ی چوو.

دوای ئه و نۆیه ده گاته ئه حمده و دوای ئه ویش حه سه ن و له بهر ئه وه که له جیه کی تر لیتی دوام لیته دووپاتی ناکه مه وه و هه ره ها عه ولاغا و دوای ئه ویش عوبه یه که به داخه وه ئه وانه ئه ورۆ هیه چیان له ناوماندا نین.

دیاره ئیمه ش وه ک هه موو ئه و که سانه ی تر که مالیان له گونده هه موو پیدایه یه کی ماله که مان وه ک: گوشت و، دانه ویله و، نان و، په نیر و، ته ره و، میوه و ئه و شتانه هه ر له گونده که پهیدا ده بوو، ئه و شتانه ی من له بیرم بی و هه ر ده بوو له شار بیکن:

برینج و، خورما و، دۆشاوی تری بوو که ئه ویش سالی به دوو، یان سی جار ده یانگری و دایان دهن، دیاره جلک کرینیش هه ر له شار بوو.

سه خله تبیی زۆری کابانی مال کاتیک بوو که برینج نه ده ما ئه ویش له ترسی ئه وه نه وه ک له پر میوان دابه زئ و دهستیان به هیه کوی رانه گا به تاییه تی له وه رزی پاییزدا که جهنگه ی راوی که رویشکه و، دۆست و خزم دهستیان له کار و کاسبی ده بۆوه و ده چونه سهردان و به سه رکردنه وه ی خزم و ده راوسی جار جار به گه ل و، جار جار به تاقم و دهسته ی پچووکتر، له گوندیشدا دوکان نه بوو بۆ په ک که وتنی جاری وا.

راوی که رویشک له دواي خهرمان هه لگرتن و، کا کیشان و، له گه ل شین بوونی ره پسته و، که شاو داچاندن که ده که ویتته سه ره تاي پاییز ورده ورده دس پیده کا له و کاته وه ئیتر راوچی به ته وای به خوئی و تاجیی په نجه به خه نه و، ئه ستو به قه لاده و، بارگینی نال کر او و تیر ئالیکه وه وه خو ده که وت و، هیچ دهره فته تیکی بو راوی قول ه شینی: کاک هیمن گوته نی. گورج و، گشت و، سیخوار له پشت له دس نه ددها که به راستی راه که شی وه ک گوشته که ی و، گوشته که شی وه ک راه که ی خو شه و لیدانی تاجی (له که رویشک) بو خاوه ن تاجی له هه ردو وکیان خو شتره، به تاییه تی ئه گهر له پیش تاجیی راه که ره کانی تردا خوئی بگه بیینیته که رویشک و، بیگی پیته وه یان هه لیگری، راه ئه گهر له کتوبیش ته و او بایه له مالتی ته و او نه دهبوو، شه وئی دیسان شیو و هردیان ده داوه و، دهبوو به هه را و گوره و سویند خواردن له سه ره ئه وه که تاجیی ئه و خیرا تر بوه له تاجیی راه چه کانی تر و، ئه گهر گو له شینی ئه و وه ک هه لئو له رکه یدا پییدا نه هاتبا و، به ره و خواری نه کرد باوه شینکی مات و مه لول! رزگاری ببوو و دهرجو بوو، ئه و وتانه هه مووی سویند خواردنی گه وره شیان له گه ل بوو. هه ره وک له جه نگه ی لیدانی تاجیه که دا چهند جار خوئی به قوریانی ده کرد!

راوی که رویشک له دوا پیدا و ببوو به باو و هیندی پهره ساندبوو که له پاییزدا تاجیی خیرا به نرخیکی زور کرین و فرۆشتنی پیده کرا و، له هه ر جییه ک هه با ناوبانگی ده رۆیشت و کرپار ده گه یشته سه ری و، ته نانه ت تاجیی خیرا و خو شبه ز له خاوه نی ده شذرا.

هه تا پاییز دره نگتر بی راه بو راوچی خو شتر و، بو تاجی به زه حمه تتر و، بو که رویشک شانسی خو رزگارکردن پتر ده بی، هه تا وای لی دی له جه نگه ی به سه ته له ک و به قه ولی راه چیان له (نینۆک شکین) دا که م تاجیی و ده بی بگاته که رویشک و هه ر تاجییه ک له و جه نگه دا بگاتی و هه ره و ده که وئی و، لای خاوه نی خو شه و یستتر ده بی.

راوچی ئه وه ده زانی که ئه گهر تاجیه که ی زور تیبه ره بوو دواي به یینی ک راه چیان گوته نی (نالی ده چی) واته به ری په نجه ی هه ر چوار په لی چه ره که ی ناسک و ته نک ده بی و، له غاردانیدا دیشی و، له خو شبه زیی تاجیه که که م ده کا، له کاتی وادا چهند رۆژتیک ده بی نه بیه نه راه و پشوو ی پی بدن هه تا سارپژ ده بیته وه ئه گهر راه چی سوار ده بی بو راه تاجی هه ست به وه ده کا و، له جه نگه ی سوار بوونی خاوه نییدا به هیندی ک کرده وه ی وه ک

راویچه که و، ناسکه ناسک و، قروسکاندن که یف خو شی و ئاماده یی خوئی ده ره ده پری به لام له هیندی حاله تدا ئه گهر ئاماده نه بی بو راه به پیچه وانه ی ئه وه نه ک هه ر ئه و راه چه که یه ناکا خو شی له راه چی ده دزیتته وه به تاییه تی ئه گهر پیش راه و چو بیته سه ره که لاک و زوری خواردین چونکه ده زانی ناگاته که رویشک و خوئی ده بوئی.

من ئه وه م به تاجیی خو مه وه دیوه و، سه به یه نه یه ک که حازر ببووم بجمه راه، گو له تاجیه که دیار نه بوو هه ر چهند بانگم کرد هه ر په یدا نه بوو ناچار وه دواي که وتم، دیتم به ورگی هه لمساو خوئی له ناخوری ته ویله دا مه لاس داوه.

له ویش هه ر چه ندی هه ولتم له گه ل دا نه هاته دهر و، ئه و رۆژه به تاجی تر چومه راه. راه چیی حیره یی و کارامه ئه وه ده زانی که تاجی رۆژی دوو جار یانی نیوه رۆ و شه و ده بی له نانی ویشک تیر کری و، شه ویش جیگه ی گهرم بی و، ئه گهر له نانی ویشک زیادتر شتی تری وه ک شیو و، چه قالتی گوشت و، ئیسک و ئه وانه ی پی بدن به زی پی ده گری و قه له و و قورس ده بی و ناگاته که رویشک.

ئه و چاوه دیری ی خواردنی تاجی بو وه ختی راه نه ک بو ته وای سال که ده زانین له گه ل هاتنی به هار راه ی که رویشک هه لده گیری و، هه ر له مانگی ره شه مه دا راه له شلی ده دا چونکه له و مانگه دا که رویشک ئاوس بوونی پیوه دیاره و، ئیتر راه به تاوان داده ندری.

زور کهس له زستاندا جل بو تاجی ده دروون و له مال به پشتی داده دن که پیی گهرم بیته وه، به لام تاجی ئه گهر فیتری ئه و جله کرا خو راگرتنی له به رانه ر سه رمادا که م ده بی و ئه گهر له مال هاته دهر ده له رزی.

راه ی ره شانگ نالیم به تاقه سواره ناکری به لام خو ش نییه و، ئه گهر سوار زوریش نه بن دوو، یان سی کهس هه ر پیویسته و، ئه گهر له وه ش زیاتر بن خو شتر ده بی به و مه رجه بی سه ره وه به ره و نارپیک و پیک نه بن و، تاجیی رست نه کراویان له گه ل نه بی که راه له راه چی تیک ده دا و، زور جار پیش ئه وه ی راه چی بگاتی که رویشک هه لده ستینی و، له کیس راه چی ده چی.

ئه گهر که رویشک له پیش سه فی سواران هه ستی راه چی رسته ی تاجی راده کیشی و، ئه ویش وه دووی ده که وئی، به لام ئه گهر راه چی بزانی که رویشک هه لده ستینی و لیتی

دووره و، تاجیه‌ک‌ه‌ی هەر ماندوو بوونی پئ ده‌مپنئ تیبی به‌رنادا، به‌لام تاجیبی رست نه‌کراو له هەر جیبیه‌ک که‌رویشک هه‌ستئ دوور بئ یان نیزیک ریبی ده‌که‌وی و چونکه لیبی دووره ناشیگاتی و، ماندووبونیک‌ی زۆر و بئ سوود تووش ده‌بئ.

ئه‌گەر هاتو که‌رویشک له‌سه‌ر راو، یانی له لای سه‌ر و له پینش سواران هه‌ستا، سواری لای داوینئ ده‌زانئ هه‌تا تاجیه‌کانی تری لای سه‌رووی سه‌فه‌که نه‌که‌ونه لیدانی که لیبی نیزیک ترن تئ به‌ردانی ئه‌و بئ سووده و له‌به‌ر ئه‌وه گوئ ناداته خو راپسکاندنئ تاجیه‌که‌ی راوچی ته‌نیا ئه‌و توتکه تاجیه به‌بئ رست کردن له‌گه‌ل خوئ ده‌باته راوئ که چیشته نه‌کرایئ، ئه‌وه ده‌زانین که توتکه تاجی هه‌تا چیشته نه‌کریئ، یانی ده‌م له که‌رویشک نه‌نی نازانی ره که‌رویشک بکه‌وی به‌لام ئه‌گەر له‌گه‌ل تاجیبی گه‌وره‌تر جاریک ده‌می له که‌رویشک نا بو جاری دووه‌م و سپه‌م چاکتر رئ ده‌که‌وی.

تاجی سالی یه‌که‌م توتکه و، سالی دووه‌م شه‌که و، سالی سپه‌م ئه‌بیتته خه‌رت و، له‌و قوناغه دا دووری هه‌لدان و، چیشته بوون و، عاملاوی دیوه و لیبی تپه‌ریوه، ئه‌وجار ئه‌گەر نه‌گاتی ئه‌وه ئیتر نانی خوئ و (سه‌نگه‌سیر)ی خاوه‌نی پیکه‌وه ده‌پرئ.

راوی به‌فر له‌گه‌ل راوی ویشکی و ره‌شانگ ته‌فاوه‌تی هه‌یه، چونکه له راوی به‌فر دا راوچی ده‌بئ به شوین گیران که‌رویشک بدۆزیتته‌وه و، ده‌بئ بزانی شوین بگبیرئ، به پیتچه‌وانه‌ی راوی ره‌شانگ که که‌رویشک یان به ته‌مال ده‌بیندریتته‌وه، یان خوئ بازره ده‌بئ و هه‌لدئ.

شوین گیرانی که‌رویشک به تابه‌تی له هه‌زاره‌دا زۆر وه‌زحه‌مت ده‌که‌وی و، هیندئ جار هه‌زاره هیند تیکه‌ل و به‌ربلاو ده‌بئ راوچی سه‌ری لئ ده‌شیوئ و شوینه‌کانی پئ لیک جودا نا‌کریتته‌وه، چونکه وا ده‌بئ شوینی چهند که‌رویشک له جیبیه‌ک تیکه‌ل ده‌بنه‌وه و، راوچی نازانی ئه‌و شوینه‌ی ئه‌و به‌دوو‌یه‌وه بوه کیته‌یه‌یان بوه و ئه‌گەر وای لیتها راوچی له‌وه‌به‌ده‌ر دووری هه‌زاره بدا هبچی تری له ده‌س نایه، بو ئه‌وه که له هەر جیبیه‌ک شوین له هه‌زاره‌که جودا بوو‌یتته‌وه وه‌دوای ئه‌و که‌وی و، ئه‌گەر به دوا‌ی شوینه‌که‌دا گه‌یشته دوو لایی ئه‌وه نیشانه‌ی ئه‌وه‌یه که که‌رویشک نیزیک به‌ره‌به‌یان بووه و، له شه‌وگه‌ر و، له‌وه‌ر بوته‌وه و خه‌ریکی که‌وتنه، له‌و کاته‌دا راوچی سوار به‌غار به دوا‌ی شوینه‌که‌دا ده‌رۆن و، به‌فیتو ئیشاره‌ی یه‌کتر ده‌که‌ن و قسه‌ نا‌که‌ن بو ئه‌وه که‌رویشک‌که‌ گوئی لئ نه‌بئ و،

هه‌ستیان پئ نه‌کا نه‌وه‌ک بازره بئ (بازره ئه‌وه‌یه که‌رویشک خوئ له دوور هه‌لئ و له قه‌مچی راوچیدا نه‌بئ)، راوی به‌فر بو تاجی ماندوو‌بوونی که‌مه چونکه که‌رویشک په‌لی کورته و، له کاله‌ بپنیک به‌فر دا هه‌لاتنی وه‌زحه‌مت ده‌که‌وی و، هه‌موو تاجیه‌ک ده‌یگاتی و، ئه‌گەر به‌فر له کاله‌ بپن زیادتریش بئ وا ده‌بئ به ده‌ستی ده‌گیرئ.

زۆر جار ئه‌گەر به‌فر زۆر ده‌که‌وی که‌رویشک دوو، یان سئ شه‌و له بن به‌فر نایه‌ته ده‌ر و ناچیتته له‌وه‌ر، له وه‌ختی وادا شوینی هه‌لا‌وی لووتی له به‌فره‌که‌دا دیار ده‌بئ و کونیک‌ی زه‌رد له به‌فره‌که‌ ده‌کا که راوچی به‌و کونه ده‌لین (خوزه) و، هه‌ر به‌و کونه‌ش ده‌یدۆزنه‌وه و ده‌زانن له‌وی له بن به‌فره‌که‌دا‌یه و ده‌گه‌نه سه‌ری.

فه‌ند و فیلی راو و راوچی زۆره و، ره‌نگه‌ لیره‌ دا ئه‌گەر له‌وه زیاتر له‌سه‌ری پرۆم هینده‌ی جیگه‌ وه‌به‌ر نه‌که‌وی و، نازانم ئه‌وه‌ی سه‌ره‌وه‌ش نووسینی هه‌مووی پتیبوست بوو یان نا، به‌لام ئه‌وه‌ی ده‌زانم راوچیه‌تی و، خووی راوچیه‌گه‌ری نه‌خوشیه‌کی وایه ئه‌گەر که‌سیکی گرت به‌هاسانی به‌ری نادا و، ئه‌گەر راو ده‌ستی نه‌دا بیری راویش هه‌ر باشه و، پتی ده‌چیتته‌وه سه‌رده‌میکی تر.

زۆر راوچی و هه‌یه ئه‌گەر سه‌ری شه‌وی بستیک به‌فر بکه‌وی له خویشی راوی سه‌هینی هه‌تا رۆژ خه‌وی لئ نا‌که‌وی و، هیشته هه‌وا هه‌ر تاریکه سوار ده‌بئ و له پیتشدا دووری مه‌لبه‌ندیک ده‌دا بو ئه‌وه که ریکه‌ی راوچی تر بگرت و، ئه‌گەر سواری تر هاتن و شوینه‌که‌ی ئه‌ویان دیت بزانی ئه‌و ناوه راوچی تری هاتوتئ و، ئه‌گەر شوینی لئ بووبئ گیراویانه و، هه‌ر له‌وتیه بگه‌رپنه‌وه دواوه.

به‌لام ئه‌گەر راوچی بو راوی قوله‌ شینی گورج و گشتی سیخوار له پشت هه‌موو لایه‌نیک‌ی کاروباری خوئ لیک ده‌داته‌وه و، ئه‌و په‌ری وه‌ستایی لئ به‌کار دینی پیت وای نه‌بئ که‌رویشک‌یش هبچ فرت و فیلی نییه و، هه‌روا له گوئی گادا نوستوه، ئه‌ویش به‌شی خوئ ده‌زانئ و، چ کاتی شینه‌یی و، چ له ته‌نگانه‌دا فیل له تاجی و له راوکه‌ر ده‌کا.

هه‌ر شه‌وی که‌لانی کرد و تپیدا که‌وت خه‌می ئه‌وه‌ی له‌به‌ره که ئه‌گەر هاتو سه‌هینی لیبی قه‌وما جیگه‌یه‌کی سه‌ختی وای به ده‌سته‌وه بئ خوئ له چنگ دیل و گۆلان رزگار کا.

به‌لام سه‌ره‌رای ئه‌و تپینییه به‌جیه‌ش له‌به‌ر ئه‌وه که زۆر که‌یفی به جیگه‌ی سارد و باگر

نايه ته گهر سال سارد بوو به شی زورتر هر له و داوین و، په نا و، بهر رږژانه لان دهکا که به کم زهردهی هه تاو بیانگری، نه وه سروشتی خوږه تی ته گهر رږژتیک بای هات دیتنه وهی که رویشک له رږژانی تر هاسان تره و، پتر له و شوینانه ده که وئ که گوتمان په نا و با نه گرن، چونکه راوچیان گوتنه ی به هه وای بای ده که وئ، نه وه ش سهره رای هه زاره و دولاییه که یه تی که نه ویش پر له فیل و ته له که و، هه ته له کردن.

ههروه ها نه و دمیش که تاجی له سهر به تی و دم له سهر پشت ده یهین ترسی نه وه که ها نیسته هه لیگرن ها تاویکی دی فیل و ته له که ی له بیر ناباته وه و، به بی نه وه سهری لی بشیوی له دهره تیکدا بو تیشکاندن تاجی به تایبه تی له شوی لیژ و، سهر به ره ژیر له جه نکه په کدا که تاجیه کان به هه موو توانایانه وه پتی ده که ون و لیبی نیزیک بوونه وه له پر خوږی له عهرزی ددها و، تاجیه کان له و حاله دا که باش پر بوون و خوږان کوشیوه پتیمان ناکری له گه ل نه و خو له عهرزدانه ی نه و بگه رپنه وه و لانی کم تاجیه کان چل هه تا په نجا میتریک به سهری ده کشین و، هه تا نه وان ده گه رپنه وه که رویشک له ته لانی سهرده که وئ و، به گوپی قیچهل فچه وه که نیشانه ی سهر که و تنیه تی له ره وه زی شاخی خوږی نه دیو دهکا. واش ده بی ده چپته ناو کونی به لام نه وه کم هه لده که وئ و، کم شاخ شوینی وایان هه یه و، ته گهر هه شیانه ی که رویشک کم ده چپته ناوی چونکه له و کونانه دا رپوی ده چی ده یانخوا.

راوی که رویشک سهره رای تاجی به تفه نگیس ده کری زورتر (تفه نگی تا پر) که ته گهر نه شلیم راویکی نارپه وایه لانی کم نه و سهر و سوعیه ت و سوارکاری و، هه وراز و لیژ کردنه ی له راوی تاجیدا بو راوچی هه یه له راوی تفه نگدا نییه و، بیجگه له وه ش رپگه ی نه و دسته وه که ربه له که رویشک ده گری که له راوی تاجیدا هه یه تی و، له سهدا په نجا شانس و ماوه ی خو رزگار کردن هه یه و، هیتندی جار زیاد تریش و، ره نکه نه و لایه نه ی نه و راهه غه دریکی تیدا بی بو که رویشک.

له کورده واری خو مان بوته مه سهل ده لین: راوی رپوی بو که ولیه. نه وه راسته، به لام راوی که رویشک بو گوشت و، سهر و، سهرگرمی و، تاقی بوونه وه ی تاجی و نه سپه، که دیاره کم که س گوشتی رپوی ده خوا بو یه و ده لین هه ر چند بیستومه بو باداری باشه و

هه رچی بی نه ویش راوچی خوږی هه یه و من هه ر نه وه نده ی ده زانم ته گهر راوچی له راوی که رویشکی و ده بی تووشی رپوی دین دلیان نایه تاجی تیه رده ن به تایبه تی تاجی چی که بو خاوه نی خوږه ویسته چونکه رپوی دره و قه پ به تاجیدا ده گری و زور جار داریش له لغاوه ی دهنین هیشته به ری نادا و راوچی گوتنه ی زاری قفل دهکا و، بیجگه له وه که تاجیه که برین هه لده گری دوا یه بو راوی که رویشکیس ترسه نوک ده بی و باش خو ناداتی له ترسی نه و گه زتنه.

دیاره رپوی وه ک که رویشک خیرا و خوږه ز نییه و، زوره ی تاجی ده یگه نی ته گهر بیورنی، له بهر نه وه نه و گو له تاجیانه ی نه گه نه که رویشک بو راوی رپوی که لکیان لی وهرده گرن.

زور چیروکی سهریم له فیل و ته له که ی رپوی بیستوه که لیره دا پیم ناکری پتیماندا بچمه وه به لام هه رچی به زورزانی مام رپویه وه بلین هه یه و، هه موو حیل به کی لی ده وه شپته وه ته گهر به مروی زورزان و به فیل و ته له که ده لین: ده لیبی رپویه جیبی خوږه تی. به و شهرته تیوه نه فهرموون له رپوی زورزانتر نه و که سیه که رپوی ده گری و، ته گهر گرتی که ولی دهکا و، ته گهر که ولی کرد له شار و باژیرانی ده گپری و جه نده که که شی وه ک سووره ساقه له وی فری ددها و نه و کلکه تووکن و جوانه ی وه ک تیلی ته له یفون ده روو تینیه ته وه و، به و جوړه چهنی مریشکی قه له وی قوله ی سهر به کلاوه و، که له بابی جنجیری هه زار پویه ی پیریزنان خواردی توله ی هه موویانی لی ده کاته وه که سهرده میک به بی نادریس و ناوونیشان!! به کولانه ی هه موویانی ده زانی و، هه ر ده تدی سهری پتیدا ده کردن نه ویش به شهوی تاریک و تنوک و نه نگوسته چاو.

خو خافلاندن و یاری و گه مه ی مندالانی نه و سهرده مه له و گونده دوروه که وتوه ی نیمه که نیزیکه ی ۳ سعات له هه موو شار و باژیرتیک دور بوو به هه موو چه شنه کانییه وه، ههروه ها نه و واژه و وشانه که له و گه مه و گالتانه دا به کار ده هینران جپگه ی تایبه تی خوږی هه یه که ناکری به سهری باندا بازده م و گله ییم له مام رپوی هه یه که به خوږه وه خه ریکی کردم و نه ویش هینده ی تری وه دره نگی خستم.

«ره نکه نه و بیرخستنه وه لیره دا پتویست بی که من نیزیکه ی دوو سال له سهر نووسینی

ئەو بېرەوهرىبانه لاچووم و، ھۆى ئەوھش چاپ کردنى دوو کتیبى (کاروانى خەيال) و (میتزوى کورد و کوردستان) بوو، دواى ئەوھش نەخۆشى و ھاتوچۆى بەغدا و ئېرە و ئەوئ بۆ چارەسەرى نەخۆشپە و، لەوھدا دواکەوتنیکى زۆر دوور و درئز پەيدا بوو.

ياربېھەکانى باسکراو کە ئەگەر بەرئز پېياندا بېم بریتىن لە : شېر و خەت، مېشېن، چوار جگە، جگېن، زەقالېن، مەزەرەق داکوتان، تۆپىنى بە دارى، کەرى سورېن، و جار جارېش شەرە گەرەکیان لى زیاد دەبوو، کە خوا ھەلناگرى لە گوندیدا:

عەولا شەلى بەنگېنى و ھەمە پروت و، ئەھمەدى فەقى ھەسەنى و، کەرىم چۆلە کە و، مەھمەدى ھەمە مرادى نەیاندەھېشت ھېچ قومارېک لەسەر (پا) پەکی بکەوئ و ھەمېشە بە کيسەپەک مەرپەر و، گيرفانېک جگەوھ وەک تاي تەوھرداس لە مەيدان راپوھستابوون و، ئەگەر جگ و کەللایان بە مندالان دەرۆشت ھەر خۆشيان لىيان دەبردەوھ.

نرخى جگېش برابووه و ئېتر چەنە لىدانى نەبوو، ھەرکەس شایبەکی ھەبا شەش جگى پى دەکردا (بۆ زانېن قرانېک عانەپەکی عىراقىھ و، شایبەک دەبېتە دە يەکیکی عانە) کە ئېمە ھەروا بەھاسانېش ئەو پارەمان وەدەست نەدەکەوت و، ئەگەر وەدەستمان کەوتبا بە ھاسانى لە دەس خۆمان نەدەکردەوھ.

ئەگەر بايى شایبەک جگمان دەکرى تاوئىکی چاک جگەکامان ئەو دېوھ و ديو و، سەر و بن دەکرد نەوھک جگى (کارز) يان تىدا بى (دوايى دەگەمە مەعناى ئەو وشانە کە لەو يارىانەدا باو بوون و دەگوتران).

نازانم «جگ» بۆ خۆتەرى خۆشەويست ناسراوھ يان نا کە ئىسکېتکە لە پەلى ھەيوان داپە وەک گيسک و، کاوړ و، بەران و، مەر، جگى بەران لەبەر ئەوھ کە لە جگى ھەيوانى دى گەوورترە پى دەلېن کەللا و بۆ (زەقالېن) بەکار دى، زەقالېن ئەوھپە جەغزىکی دەکېش (داپەر) و لە ناوھراستى جەغزەکە چەند گوتز، يان چەند جگ دادەکەن و، بەو کەللایە لەو ھېلەوھ کە لە تەنېشت داپەرکە بۆى ديارى دەکەن دەپھاوئېن، ئەگەر ئەنگاوتيان و گوتزەکەيان لە جەغزەکە بردە دەر ئەوھ بۆ خۆبان دەبى و دەبېسەنەوھ، بەلام ئەگەر لىپىدەن و لىدانەکە وا نەبى گوتزەکە لە جەغزەکە بەرئتە دەر ئەوھ دەبى دېسان

بىباتەوھ جىبى خۆى و ئەوچار يەکىکی تر بى کەللای تىگرى.

ديارە ئەو کەللایە لەگەل ئەو کەللایەى تر فەرقى ھەپە کە لە بەرد دروست دەکرى و لەو ديو پى دەلېن مەر مەر.

(مېشېن) کە لە ياربەکانى دى باوتر بوو لەگەل سەنەتى مەرپەر خى کردن لە دواپیدا پېشکەوتنیکى زۆرى بە خۆپەوھ دى و عەولا شەلى بەنگېن بېرىکی نوتى ھېنا و خۆى کارخانەى مەرپەر لە چەرخدانى اختراع کرد و ئەوئېش برىتى بوو لە دوو بەردە زوورەى پان کە ناوھراستى ھەردووکیانى بە ئەندازەى گوتزىک قول کردبوو، دواى ئەوھ کە مەرپەرکە بە دەستى خى دەکرا لە ناو ئەو دوو بەردە پانەدا دايدەنا و کەمىکی ناو تى دەکرد و بە قاچ دەچوھ سەرى و خۆى دەسووراند بەولا و بەولادا وەک مزگەر و ماوھپەکی زۆر مەرپەرکەى لە ناو ئەو دوو بەردەدا دەسووھ ھەتا لووس دەبوو بۆ ئەوھش ھەقى خۆى دەستاند کە جارچار لە جياتى پارە جگىشى وەرەگرت.

ئەو بەردانەى بە کارى مەرپەر دەھاتن بېجگە لەوھ لە ھەموو گوندىک نەبوون چاک و خراپشيان ھەبوو، ئەو بەردانە بە ھۆى بەردىکی زۆر رەق کە ناوى سماتە بوو خى دەکران و ئەگەر وەستاکەى وەستای چاک نەبا مەرپەرکە لاپان دەردەچوو و بە کارى مېشېن نەدەھات و پارەى نەدەکرد چونکە ئەگەر دەيانھاوئېشت خوارە و خوار دەپۆبى.

بەلام ناوى ياربەکان:

(مېشېن): پارە دادەنېن يانى (متە) و، بە مەرپەر تى دەگرن ئەگەر لە پارەيان دا ئەوھ ھەلى دەگرن، ئەگەر لە مەرپەريان دا ئەوھ يانى کوشتيان و ئەو پارەى خواردووبەتى لى دەستينەوھ، يانى لە کوژراوھکە مەرپەر پېش متە خوران ناکوژرى لە کايەکەدا.

پېش ئەوھ دەست بە مېشېن بکەن دواى متە داگردن. پارەپەک لەسەر عەرز بە نېشانە دادەنېن و ھەموويان مەرپەرى خۆبان دېن و لەسەر پارەکە قامکيان لە قامکى يەک دەنېن و مەرپەرکەکانيان لە بەرزايبەوھ بەردەدەنەوھ سەر ئەو پارەى لە عەرز بە نېشانە دايان نابوو، مەرپەرى ھەرکەس لە پارەکە نېزىکتر کەوت ئەوھ ئەو دەبېتە مەللا، ھى دواى ئەو دەبېتە پاش مەلا و، مەرپەرى ھەرکەس لە ھەمووان دوورتر کەوت ئەوھ دەبېتە قەر.

(ماتېن): لە جياتى متە دانېن قولکە ھەلدەکەنن و ھەرکەس مەرپەرى خۆى ھاوئېشت

و چوه ناو قولککوهه ئهوه وهک پاره‌ی خواردبې وايه يانی (مته) و، نه‌گه‌ر کوژرا پاره‌که‌ی ده‌بیته هی ئه‌و که‌سه‌ی کوشتوویه.

(چوار جگه): جگ هه‌لداوین له‌سه‌ر پاره، چهند که‌س له یاربه‌که دا بن هه‌ر جاره یه‌کیان هه‌ر چوار جگه‌که هه‌لداوین، نه‌گه‌ر له‌و هه‌لاویشته‌دا ۳ جگ، یان هه‌ر چوار جگ وهک یه‌ک، یانی له‌سه‌ر باریک که‌وتن (چه‌ق) یان (ته‌ف) ئه‌وه پاره‌ی دیاریکراو ده‌باته‌وه و، نه‌گه‌ر واش نه‌بوو هه‌ر جگه‌ی به باریکدا که‌وت وهک (چک) و (پک) و (ته‌ف) ئه‌وه هیچ ناباته‌وه و، ده‌بې جگه‌کان بدا به هه‌قاله‌که‌ی لای ده‌سته چه‌پی خۆی که‌ نۆبه‌ی هه‌لاویشتنی ئه‌و دی.

(هیلکه شکینه): فیلی که‌م تیدا ده‌کرې و هیلکه‌ی ره‌ق و نه‌رم ده‌وریان هه‌یه له بردنه‌وه و دۆراندندا. واژه‌کانی ئه‌و یاریه: سه‌ره، قوله، جووته‌یه که به‌گویره‌ی تیارادیوی هیلکه‌ی خۆی ئه‌و سه‌ره و قولانه‌ی لایه‌نه‌که‌ی تر ده‌بې بشکینې، نه‌گه‌ر نه‌یشکاند و له جیاتیان هیلکه‌که‌ی خۆی شکا ئه‌وه دۆراندوویه و، ده‌بې هیلکه‌که‌ی خۆی بدا به‌و.

(جگین): جگ هه‌لداوین له‌سه‌ر جگ و چهند مندال بن هه‌ر یه‌که‌ی جگیک داده‌نین و پیکه‌وه هه‌لیان داوین و هه‌رکه‌س جگی خۆی ده‌ناسې، نه‌گه‌ر جگی یه‌کیان چه‌قی هینا ئه‌وه ئه‌و جگانه‌ی به‌باری (چک) داکه‌وتون هه‌موویان ده‌باته‌وه و، نه‌گه‌ر. ته‌فی هینا ئه‌و جگانه‌ی تر که (پک) که‌وتون هه‌لیان ده‌گرې و ده‌بنه‌هی ئه‌و، له‌وه‌شدا مندالان فیلیان ده‌کرد و جگه‌کانی خۆیان (په‌ل) ده‌کرد و، ته‌نیشتی جگه‌کانیان له به‌رده‌ زوره‌ ده‌خست هه‌تا لووس ده‌بوو و به‌و جوړه چاکتر ده‌چه‌قبن و، نه‌گه‌ر هه‌لیان داویشت زۆریه‌ی هه‌ر چه‌ق، یان ته‌ف، ده‌هاتن و جگه‌کانی تریان ده‌برده‌وه.

(تۆپینی به‌داری): له‌و یاریه‌دا تۆپانه‌چییه‌کان ده‌بنه‌ دوویه‌ره و، له سه‌ره‌تای تۆپینه‌که‌دا شیر و خه‌ت هه‌لداوین که بزنان تۆپ بۆ کیه‌ه لا ده‌بې، دوا‌ی شیر و خه‌ت ئه‌و لایه‌ی تۆپی وه‌به‌رکه‌وتوه تۆپ هه‌لداوې و یه‌کیک له لایه‌نه‌که‌ی تر به‌ دارده‌ستیک له‌ حه‌وا له‌ تۆپه‌که‌ ده‌دا، نه‌گه‌ر لیبی دا داره‌که‌ داده‌نې و هه‌لداوې بۆ لای قه‌له‌ منداره (یانی ناخری مه‌یدان که نه‌گه‌ر گه‌یشته‌ وئ که‌س هه‌قی نیه‌ تۆپی تیگرې و ئه‌و شوپنه‌ له‌ پیش تۆپانه‌دا دیاری ده‌کرې). به‌لام پیش ئه‌وه‌ی بگاته‌ قه‌له‌ منداره نه‌گه‌ر لایه‌نه‌که‌ی تر که

تۆپی بۆ هه‌لاویشته‌وو تۆپی تیگرې و لیبی دا ئه‌وه ئه‌و لایه‌نه‌ تیده‌که‌وی و ده‌بې تۆپه‌که‌ بدن به‌ وان هه‌لی ئاوین و ئه‌و جار ئه‌وان به‌ دار له‌ حه‌وا لیبی ده‌ن.

تۆپی ئه‌و تۆپانه‌یه‌ لاستیک نییه‌ و خۆیان له‌ په‌ر و پال به‌ سووژن و به‌ن ده‌یدروون و توندی ده‌که‌ن.

ده‌توانم بلیم ئه‌و یاریانه‌ که‌ش و وه‌خت و زه‌مانی جیا‌وازیان هه‌بوو، بۆ وینه‌ تۆپینی به‌ داری زۆرتر له‌ تیاره‌ی به‌هاردا ده‌کرا که له‌ مه‌زرا جووت به‌ر ده‌بوو ئیواران کار که‌متر بوو.

جگین و می‌شین که‌ بۆ مندالی ژپراتره‌ به‌هار و پاییز و زستان هه‌یه و له‌ هاویندا له‌ کزی ده‌دا، هه‌روه‌ک جو‌رابین و که‌له‌مستین دوا‌ی خه‌رمان هه‌لگرتن و تۆ چاندن و کاکیشان و ته‌واو بوونی کاری مه‌زرا که‌ خه‌لکی ئاوی ده‌ستیان وه‌به‌ر خۆیان که‌وته‌وه له‌ مزگه‌وت ده‌ست پیده‌کا و بیجگه‌ له‌وانه‌ یاری تریش له‌ مزگه‌وت بۆ خو‌خافلاندروست ده‌کرا وه‌ک گورزی فیتوی و شتی تر.

زۆر جار وا ده‌بوو ئه‌و که‌سانه‌ی جو‌رابازی چاک بوون زستانان گوند به‌ گوند ده‌رۆیشتن و، له‌ ناویاندا هه‌بوو که‌ ناوی ده‌رکردبوو.

له‌ جو‌رابیندا که‌ به‌ ده‌ گۆره‌وی ده‌کرې، لایه‌ک مازوو له‌ گۆره‌ویه‌کاندا ده‌شاریته‌وه و لایه‌که‌ی تر شک ده‌کا بۆ دۆزینه‌وه‌ی مازوو‌ه‌که، که‌ ئه‌ویش فیل و لیزانیی هه‌یه و گۆره‌ویباز له‌ راویتی گه‌رانی ته‌ره‌فی خۆی و، چلونه‌تبی گۆرانی ده‌ستی له‌ کاتی دانانی مازوو‌ه‌که‌دا هه‌ست به‌وه‌ ده‌کا که‌ ده‌بې له‌ چ گۆره‌ویه‌کی خستبې و، ئه‌و گۆره‌ویه‌ی شکی لیبه‌تی به‌گول لیبی ده‌دا و، وا ده‌بې مازوو‌ه‌که‌ی تیدا ده‌بې و، به‌و جوړه‌ ده‌یدۆزیته‌وه.

به‌لام له‌ که‌له‌مستیندا که‌ ئه‌ویش هه‌ر له‌ مزگه‌وت ده‌کرې، له‌ جیاتی گۆره‌وی شتی‌ک له‌ کۆشی زه‌لاماندا ده‌شارنه‌وه‌ وه‌ک تۆپیکی گچکه، یان به‌ردیک و، لایه‌که‌ی تر شک ده‌کا بۆ دۆزینه‌وه‌ی و، به‌رده‌که‌ له‌ کۆشی هه‌رکه‌سدا بدۆزیته‌وه‌ ته‌ریق بوونه‌وه‌ی تیدا و، جه‌ماعه‌ت لیبی له‌ هه‌را ده‌ده‌ن.

(میر میرین): له‌و کایانه‌ی تر، که‌ ئه‌ویش هه‌ر له‌ مزگه‌وت ساز ده‌کرې و، وا دیاره‌ رابوردوویه‌کی زۆر کۆن و له‌ می‌ژینه‌ی هه‌یه. میر میرینه. که‌ هه‌ر چهند به‌ناوی گالته‌ و یاری ده‌کرې به‌لام به‌ راستی فه‌رمانی میر ره‌د بوونه‌وه‌ی نییه‌ و، هه‌رچی ئه‌مری یی بکا

دهست و پتوهند و دارودهسته می به جیتی دین که نهوانیش هه ره یه که می دارودهستیکیان له جیاتی تفهنگ له شانی کرده و، له جیاتی قایش به نیکیان تی خستوه و هه همیشه نامادهی فرمانن.

دیاره پیای تیگه یشتوو نه با نهیان ده کرده میر و، نهو میره تیگه یشتوو و شاره زایه دهیزانی کی بویه ده بی جهرمه ی بکا و، کی بۆ جه لب و راکیشان ده بی و، کی بویه ده بی له دیوه خانی خوی داینی و پرس و رای پی بکا و حورمه تی بگری.

(هه تهری و مه تهری): داییکه تاییه تی نه ورژه و، شوی نه ورژه مندالان ده چنه سهر کولاوکه می مالان له ئاوی بۆ هه تهری و مه تهری و پریسکه یه که له ویوه رۆدیلنه ناو ژووری مالکه و ده لین: هه تهری و مه تهری، سهری ناوالم به... که ری. شتیکم بۆ باوینه پشت چه په ری، یان ده لین: هه لاه و مه لاه، کوره که تان بی به زاوا به شی من له و مالدها ماوه.

ماله که ش به پیی ئیمکانی خویان له هیلکه، گوین، میوژ، سنجو، نه گهر نه وانه له مالیاندا نه بوو پاره ی بۆ له ناو پریسکه که ده به ساتن و ئه ویش له سه ربانه وه هه لیده کیشیته وه سهری و، له ویوه ده چیتته سهر کولاوکه می مالیکی تر.

(قهری قهری): له و یاریه دا که تاییه تی شه وه مندال ده بنه دووبه ره و، یه کیان دهس به چاوی لایه که می تر ده گری هه تا هه قاله کانی خویان ده شارنه وه، پاش تاوینک چاوی به رده دا بۆ نه وه که بچی بیانده و زیتته وه، نه گهر هاتو یه کیکیانی دینه وه نه وه ئه و جار نه و دهست به چاوی لایه که می تر ده گری هه تا هه قاله کانی خویان ده شارنه وه و ئه ویش دیسان ده چی لییان ده گهری که بیانده و زیتته وه.

(شه ره گهره ک): هه رچه ند شه ره گهره ک به ناوی یاری ده کری به لام لایه نیکی جدی و راستی تیدا، مندالی هه ردوو ک گهره ک وه خو ده که ون و قوچه قانیبه کانیان دین که له شه ره گهره کدا ده وری نه و قوچه قانیانه زور گرینگه جا چ قوچه قانیی به نی چندراوی لاسک دریز و، چ قوچه قانیی لاستیک و فاق.

هیش بردن، په نا گرتن، خو پاراستن له شه ره گهره کدا به دی ده کری جا با مندالانه ش بی.

زور جار شه ره گهره ک له نیوان ناخوشی و کیشیه ی دوو مندالی گهره کی سهری و خواری په یدا ده بی و، نهوانیش مندالی تر له خویان وه خر ده که ن و شه ره گهره ک دهس پیده کا.

ئیسته مادام باسی کایه و گهمه می مندالان کرا ره نگه روون کردنه وه و لیکدانه وه ی نه و ویزاو و واژانه ش پیوست بی که له جه نگه ی یاریه کاندان به کار ده هینرین و هه ره یه که مه عنای تاییه تی خوی هه یه له فره هه نگه گهمه و گالته می مندالاندا.

(۱) (میش و محانج): له یاری می شیندا که له و دیوه پیی ده لین که لایه ن، مندال مه رمه ره که می داوی و که گوتی (میش و محانج) یانی هه رچی گرتی له مته و له که لالا هه ره حه له و، نه گهر مته ی گرت پاره که ده بیته هی نه وه و نه گهر که لالی گرت نه وه ده کوژی.

(۲) (حاپول): نه گهر مندال که لالا که می هاویش و وا هات وه قاچی که سینک که وت و نه یه یشت ته و او پروا، خاوه نی مه رمه ره که ده لی شه قاوینک، یان دوو شه قاو ده بی چاپولم به ده نی یانی که لالا که م له و شوینه دوورتر خه نه وه که لیی راوه ستاوه بۆ نه وه که خاوه نی که لالا که می تر له نیزیکه وه که لالی تی نه گری بیکوژی.

(۳) (مته): به و پاره به ده گوتری که دای ده که ن بۆ می شین، نه گهر له جیاتی پاره جگیش دا که ن هه مته ی پی ده لین.

(۴) (کارز): به و جگه ده لین که رزیب و پوو کاب.

(۵) (تخ): له یاری چوار جگه دا یاری گهر نه گهر زانی هه قاله که می له هه لایه شتی جگه کاندان فیلی کرده و جگی گرتوه ده لی (تخ)، یانی نه وه هه لایه شتنه قبول نیبه و، ده بی دیسان جگه کان هه لایه ویتته وه، وه که ده لین له تاو له دا زار ده گرن و فیل ده که ن.

(۶) (قوت): نه گهر یاری گهره ک له یاریدا وه لانا و نه وانی تر نه یانویست یاری له گه ل بکه ن جا له بهر فیل کردنی بی یان شتیکی تر ده لین فلانه که س (قوت) یانی وه لاما ن ناوه و ئیتر یاری له گه ل نا که یان.

(۷) (مور): یانی راسته وخو مه رمه ره له پاره، یان جگ بگری.

(۸) (هه لگرته): نه وه یه مه رمه ره وه عهرزی نه که وئ هه تا ده چی وه که لالا که می تر ده که وئ و ده کوژی.

(۹) (خشكە): ئۈۋەيە كەللا بە عەرزدى بىرۈا و بچى ۋە كەللای تر بکەۋى.

(۱۰) (جگى تورشى): بەو جگە دەلئىن كە لە گۆشتى كآل ھاتبىتتە دەر بەبى كولا ندىن.

(۱۱) (سەر قول): بەو جگە دەلئىن كە منداللى يارىگەر بۆ بەرەكەت لە ناو قامكى گەورە ۋە قامكى شەھادەى خۆى دەگرى ۋە ھەتا ھەموو جگە كانى ترى خۆى نەدۆرئىنى ئۇ جگە دەرناھىتىنى ۋ، كە ھىچى ترى پى نەما ئۇ جگە دەر دىنىنى ۋ پىنى دەلئىن سەر قول.

من ھەتا ئىستە ئۇ ۋىژراو ۋ واژانەم لە نووسىنى نووسەرە كاندا نەدپو ھە جا نازانم جىگەى بەكارھىتايان نەبۇە يان ھەر وشەكان بۆيان نەناسراو بوون، خۆ ناكرى بلىن ئۇ يارىانە بە تىكرابى ھەر تايبەتى شۆپىن ۋ ناۋچەيەكن ۋ لە جىتى تر باو نەبوون من گوتم با ئۇ وشانە كە ھەموويان كوردى پەتەن بىنە سەر كاغەز خۆ ئەگەر فەرھەنگە كەشمان دەۋلەمەند نەكەن خۆيان لە بزر بوون رزگاربان دەبى.

كچانىش لەو بەيئەدا ۋەنەبى ھەر لەۋى پراۋەستق ۋ تەماشاي قومار ۋ كايەى كوران بکەن، ئۇوانىش قومار ۋ گالتە ۋ ھەلپەر داپەرى خۆيان ھەبوو كە من ناۋى ھىندىكىيانم لە بىرە ۋەك: حىلانە، شۈپەكان، بووك بووكىن، موروانە.

لە حىلانەدا چەند كىژ بن قۆلئان درىژ دەكەن ۋ دەستيان دەخەنە سەرشانى يەكتر ۋ كۆرئىكى بازنەبى ساز دەكەن ۋ خۆيان ھەلدائىن ۋ، جارىك بە لای راست ۋ جارىك بە لای چەپەدا خۆيان دەشكىننەۋە ۋ، لە گەل ئۇ ھەرەكەتەنە گۆرانىش دەلئىن.

لە شۈپەكاندا كىژان دوو دوو پروۋبەروۋى يەكتر دىن ۋ، چەپلە لىدەدەن ۋ، دەس بە ئەژنۇباندا دەدەن ۋ ھەموو جارى ئەژنۇبان خوار دەكەنەۋە ۋ ئۇ بەند ۋ گۆرانىانە دەلئىن كە تايبەتى ئۇ يارىيە ۋ من ھىچيانم لە بىر نىبە.

لە بووك بووكىندا ئۇ دەم كە ئۇ بووكە شۈشەى ئەۋرۆ نەبوو كىژان خۆيان لە چىلكە ۋ پەرۆ ۋ پال بووكيان سازدەكرد ۋ، ئەۋجار ۋ دەۋۋى دەكەوتن ۋ بەگەل گۆرانىان بۆ دەگوت: ھە چەرمە چەرمە چەرمە: دابك بەبووكى شەرمە. دواى بووك دابەزاندن ھەر كىژەى لە بن بەردىك مالى بۆ خۆى دروست دەكرد ۋ، دەچوون مىۋانى يەك دەبوون ۋ بەخىراتن ۋ مىۋاندارى يەكترىان دەكرد.

دپارە تەمەنى ئۇ كىژانە ھەموويان لە دە سال كەمتر بوو.

تايغەى مارفاغا پىك دى لە :

۱- مالى مامەنداغا .

۲- مالى پىرۆت ئاغاي قەرە قشلاغ (پىرۆتى).

۳- مالى حاجى ئىلخانى: يانى ھەرسىك بنەمالى مەحمود ئاغاي ئىلخانى زادە، حاجى بايز ئاغاي موھتەدى، عەلى ئاغاي عەلى يار (ئەمىر ئەسەد).

كە ئۇ خزمانەى دواى ھەموويان لە بۆكان ۋ دەۋرۋەرى بۆكان دانىشتون ۋ لەۋەتى من ۋەبىرم دى گەورەبى دىبۆكرىان ھەر بەو سى براپە بوە كە مەحمود ئاغا براى گەورە ۋ، حاجى بايز ئاغا نىئوچى ۋ، عەلىغا براى گچكە تر بوو، ھەر چەند ئۇ گەورەبى ۋ رياسەتە بە شىۋەپەك نەبوو كەس نافەرمانى نەكا.

حاجى بايز ئاغا كە براى نىئوچى ۋ بە تەمەن لە عەلىغا گەورە تر بوو، وبىست ۋ خواستى خۆى ئۇۋە نەبوو كە سەرۆكايەتتى عىل بكا ۋ سروشتى خۆى بە لايەنى زانست ۋ عىلم ۋ، دىندارى دابو، پايە ۋ رىزى بنەمالەكەى لە گەل جەۋھەر ۋ پەلەى زانست ۋ دىندارىكەى لە ناو ھەموو تايغەدا مومتاز ۋ دەرکەوتوويان كرددبوو.

عەلى ئاغا لە گەل دەست رۆبىشتوبى خۆى حكومە تىش پىشتى دەگرت ۋ لەقەبى (ئەمىر ئەسەد) پىدابوو، ھەمىشە رياسەتى دىبۆكرىان يان بەشىكى دىبۆكرىانى ھەر ھەبوو، تەنانەت ۋەختىك حكومەتى ناۋەندى بۆ ئەستاندى زەربىيە ۋ مالىياتى دىبۆكرىان ھەر عەلىغاى دەناسى ۋ، لە دوايىدا بۆ ھەموو گوند ۋ بنەمالان مالىيات ديارى كرا ۋ، راستەوخۆ لە خۆيانىان ۋەردەگرت.

مەحمود ئاغا كە براگەورەى ھەردووكيان بوو بەراستى لە نىئو دىبۆكرىاندا خۆشەوبىست بوو، ئۇ خۆشەوبىستىيە ببو ھۆى ئۇۋە كە دىبۆكرى خۆيان بەبى لەبەر چاۋ گرتنى بەرژەۋەند ۋ تى ھىنانى تر فەرمانى وىيان بەجى دەھىنا ۋ، قسەى نەدەچۆۋە پاش.

مەحمود ئاغا بۆ كوپرە دىبۆكرىان ۋەك باوك ۋ بۆ ئەۋانى تر ۋەك برا ۋ ابوو ۋ خۆى بەسەر كەسدا فەرز نەدەكرد ۋ لە كرددەۋەدا ئۇۋەى نىشان دەدا.

بۆ ناساندنى مەحمود ئاغا ھەر ئۇۋەندە بلىم (گەورەبى دەزانى) رەنگە بەس بى ۋ لەۋە باشتر بى زۆر لەسەرى پرۆم.

کورپه‌کانی ویش کاتی نووسینی ئه‌و بیره‌وه‌ربانه، یانی مانگی جوژه‌ردانی سالی ۱۳۷۸ هه‌تاوی له‌وانه‌ی ماون هه‌ر کاک سه‌لیم و، کاک جه‌عفه‌ر و، کاک قه‌ره‌نی شایسته‌ی یاد کردن که له‌ بۆکان و سه‌دراباد به‌ ژبانی خو‌بانه‌وه‌ خه‌ریکن.

زۆر به‌داخه‌وه‌ له‌ کورپه‌کانی حاجی بایز ئاغا که هه‌موویان له‌ گه‌وره‌ هه‌تا گچکه‌ خاوه‌نی شه‌خسبه‌تی به‌رزی کۆمه‌لایه‌تی و زانستی و سه‌نگ و قورساغ بوون هه‌چیان نه‌ماون به‌لام ناوی چاک و یادی شیرینیان له‌ ناو خه‌لکدا هه‌ر هه‌یه.

ئه‌و نوکته‌ له‌ سه‌نگینی قاسم ئاغا کورپی حاجی بایز ئاغا ده‌گه‌په‌نه‌وه‌ که نه‌یده‌زانی جنیو بدا و، رۆژتیک له‌ پیاویکی خۆی تووره‌ ببوو به‌ خزمیکی خۆی گوت:

دا وهره‌ جنیویکی پی بده.

له‌ کورپه‌کانی عه‌لی ئاغا که به‌ره‌ی دوو دایک و دوازه‌ کور بوون هه‌تنده‌ی من بزنام ئه‌ورۆ مام سه‌له‌مان ماوه‌ که ده‌بیتته‌ کورپی سه‌په‌می عه‌لیاغا له‌گه‌ل عومه‌رئاغا و گولاوی ئاغا برای هه‌ر گچکه‌ له‌ ته‌مه‌ندا.

ئه‌و سی ماله‌ چ له‌ لانی مرۆقی لیهاتوو و سه‌نگینه‌وه‌، چ له‌ لانی مال و سه‌روه‌ته‌وه‌ هه‌میشه‌ ده‌رکه‌وتوو و ده‌ست رۆیشتوو بوون به‌ تابه‌تی دوا ئه‌وه‌ که مالی مه‌حمود ئاغا و حاجی بایز ئاغا پیکه‌وه‌ شاری بۆکانیان له‌ خاوه‌نی پیتشووی کرپی، سه‌روه‌ت و ده‌ست رۆیشتیان به‌ربلاوتر بوو هه‌تا خو‌بان مابوون به‌ شیوه‌یه‌کی زۆر ریکوییک ئه‌و سه‌روه‌ته‌یان ئیداره‌ ده‌کرد و هه‌میشه‌ ریز و سامانیان له‌ زیادبوون دابوو، به‌لام کاتیک گه‌وره‌کان له‌ ناودا نه‌مان مندالی وان ئه‌و لیهاتووویه‌یان بۆ به‌رپه‌رینه‌ی مال و ده‌سه‌لانی خو‌بان نه‌بوو، نه‌تیجه‌ له‌ هه‌موو روویه‌که‌وه‌ به‌ره‌و کزی چوون و، ئه‌ورۆ ئه‌و کزی و بی هیز بوونه‌یان پتیه‌ دیاره‌.

عه‌لیاغا ئه‌گه‌ر ده‌هات زۆر رووی ده‌دا ئیمه‌ که مندال بووین و، له‌گه‌لمان پتیه‌که‌نی و، میشین و که‌له‌یه‌نی له‌گه‌ل ده‌کردین و، پرسپاری جلکی به‌رمان و ئه‌سپ و تاجی و به‌ره‌ جوتی لی ده‌کردین، ده‌پرسی ئه‌و قوماشته‌ به‌چه‌ندی کرپه‌وه‌ و ته‌ماشای ده‌کرد.

هه‌روه‌ها هه‌میشه‌ هه‌تا هاتبا، دوو یان سی کورپی خۆی له‌گه‌ل بوو. ئیمه‌ و ئه‌وانی پیک ده‌گرت و ده‌یفه‌رموو: شوین له‌ دیوار بکه‌ن به‌لام پانیه‌تان هه‌لنه‌هه‌ین بزنام کئ له‌ هه‌موان

که‌له‌گه‌ت تره‌، یادی به‌خه‌ر و روحی شاد بی کاک ره‌شید له‌ هه‌موومان بالای به‌رزتر بوو. چ مه‌حمود ئاغا، چ حاجی بایزاغا، چ عه‌لیاغا ئه‌گه‌ر میوان ده‌بوون ئه‌و کورپه‌کانی له‌ ته‌مه‌نی مندا هه‌تا ئه‌وان ئیجازه‌یان نه‌دابا دانه‌ده‌نیشتین، هه‌موومان چه‌زمان ده‌کرد له‌ مه‌جلیسی واندا گویمان له‌ قسه‌ و پیله‌ و ئاکار و وتووێژیان بی و شتیان لی فیتر بین به‌لام که‌م که‌س هه‌بوو بویری پیله‌ له‌گه‌ل عه‌لیاغا بکا و، ئه‌و وه‌ک حاجی بایزاغا نه‌بوو که ئه‌و ده‌رفه‌تی پیله‌ی به‌ خه‌لک ده‌دا و ده‌یه‌پشت ره‌ئی خو‌بان بلین به‌تایبه‌تی له‌ باسی شیعر و مه‌عنا کردنه‌وه‌ی شیعردا که خۆی شیعه‌که‌ی ده‌پرسیه‌وه‌ و هه‌ر خۆشی له‌سه‌ر مه‌عنا کردنه‌وه‌ی کیشه‌ی ده‌کرد و، له‌ ئاخیدا هه‌موو بۆیان ده‌سه‌لماندا که بۆچونه‌که‌ی ئه‌و راسته‌، به‌تایبه‌ت له‌ مه‌عنا کردنه‌وه‌ی شیعی (شیرین ته‌شی ده‌رپستی)ی وه‌فاییدا ئه‌وه‌نده‌ ورد و به‌رپی و جپی مه‌عنا لیده‌دانه‌وه‌ که پیاو هه‌ر چه‌زی ده‌کرد گوتی بۆ هه‌لخا، ره‌نگه‌ هه‌لینان و برده‌وه‌ سه‌ریه‌کی ئه‌و هه‌موو ورده‌کاری و ره‌مز و ئیشاره‌ی وه‌فایی گه‌وره‌ له‌و پارچه‌ شیعه‌دا کردوو به‌ کاری هه‌موو که‌س نه‌بی.

له‌بیره‌ رۆژتیک دیسان هه‌ر ئه‌و زانا به‌رپه‌رینه‌ (حاجی بایز ئاغا) ئه‌و شیعه‌ی مه‌حوی پرسییه‌وه‌ که ده‌لی:

(حایل نه‌ما له‌ به‌ینی به‌ری پیت و دیده‌ما

فه‌رموو که په‌رده‌که‌ی سه‌به‌لم هه‌لپه‌یه‌ من)

به‌لام له‌ مه‌جلیسه‌که‌دا که‌س مه‌عنا نه‌زانی و خۆی مه‌عنا کرده‌وه‌ فه‌رموی:

په‌رده‌ی سه‌به‌ل ئه‌و په‌رده‌یه‌ که به‌سه‌ر ره‌شکینه‌ی چاو کشاوه‌ و مه‌حوی ده‌فه‌رموی: وهره‌ پی له‌سه‌ر چاوم دانئ که په‌رده‌ی سه‌به‌ل که له‌ به‌ینی چاوی من و پیتی تۆ دا بوو ئه‌ویشم هه‌لگرتوه‌ و پیت راسته‌وخۆ ده‌که‌وتته‌ سه‌ر چاوم.

له‌و میوانانه‌ی تر که ئیمه‌ له‌و ته‌مه‌نه‌دا چه‌زمان ده‌کرد له‌ مه‌جلیسیاندا بین یه‌کیان کاعه‌لی پیروت ئاغای قه‌ره‌قشلاخ بوو که له‌ ناو تایفه‌دا سه‌ره‌رای ریز و حورمه‌ت زۆر خۆشه‌ویست و مه‌جلیس خۆش بوو که‌س له‌ لای وهره‌ز نه‌ده‌بوو.

هه‌روه‌ها عه‌زیز ئاغای کولته‌په‌ و، بایز ئاغای قورمیش له‌ تایفه‌ی هه‌باس ئاغا، که ئه‌و دوو به‌رپه‌رینه‌ ئه‌وه‌نده‌ قسه‌ خۆش بوون هه‌ر نه‌مانده‌ویست له‌ لایان هه‌ستین. عه‌زیز ئاغا به‌

نوکنتهی خوځش و پرووی خوځش و بايز ټاغا به خوځندنه وهی شانامه ی فیردهوسی که به دهنګ دهیخوځنده وه و، ټه وهنده به حه ماسه تی ده خوځنده وه که له و جه نګه دا هیچ کهس سربوهی لیوه نه ده هات و سهرتاپا ده بوونه گوځ، با پځ له و راستیهش بنیم که ټیمه له و تمه نه ده مه جلیسی ټه و به رټزانه مان له بهر تاییه تیه کانی خوځان پځ خوځش بوو سه رنجی راکیشابوین، میوانی پیری تری و اهه بوو که که متر له لای داده نیشتن.

دییوګری سهره پای گه وری سهره کی ههر شهش تایفهش گه وری خوځان هه بوو رټزبان لڼ دهگیرا، برا گه وری ټه و تایفانه ټه گهر گله یی و گازنده ی له ره ټیس هه بوایه ساردی له نیوانیاندا په پيدا ده بوو و ټه و ساردیهش له سنووری هاتوچو نه کردن تی نه ده په ری.

ټه وهی که ناشکرا بوو ټه وه بوو که ټه گهر ټه و سڼی برابه، یانی ماللی حاجی ټیلخانی خوځان پیکه وه ته با بان و دلټویان له ناودا نه با خزمان و، دییوګری تریش چاکتر پالیان وئ ده دان و فهرمانیان ده بردن.

ساللی ۱۹۶۷ که شهر له بهینی عه رهب و جوله کاندای پرووی دا و مه لایان فتوای خه زایان دا، باوکم خوځی حازر کرد بچیتته خه زا و به پیاوه کانی گوت خوځان حازر کهن و ټه گهر زین و بهرگ و قایش و قروشی ولاخه کانیان ته و او نین چاکیان کهن و ته نانه ت ټه و ټه سپه شی دیاری کرد که سواری ده بوو، ههر چند ټیمه به گوټماندا خوځند سوودی نه بوو، ټیمه ده مانزانی له و تمه نه ده نیبه به سواری بگاته میسر، ناچار چووم عه رزی مه حمود ټاغای ټیلخانی زاده م کرد له گوندی «حه مامیان» که جیبی دانیشتنی بوو، ټه ویش گه وره یی کرد و هات له و سه فهره په ژیوانی کرده وه و، دوی ټه و هوش هینده ی نه کیشا شهره که راهه ستا چونکه ماوهی شهش رټوژ بوو.

به شپکی تری تایفه ی مارفاغا ماللی پیرټ ټاغای قهره قشلاغن له ناوچه ی شارویران، کاعه لی گه وری ټه و تایفه و خوشکه زای قهره نیاغای مامهش و نه وهی گولاویاغا ده توانم بلټیم شه خسیه تیکی چند لایه نه ی هه بوو له لیبوردوییی و هه لوټیست گرتن و به هیچ دانانی ته ماح و، که مته رخمی له ژبان و سهر و پروو خوځشیدا. که بو لایه نی هه لئس و که وتی عه شاییری و جیران و ده ورو بهر زور به هه ست و حه سساس بوو به لام هه رچی بوو

دانانندن له فهره نگی کاعه لی و براکانیدا نه بوو، هه وراز و نشپوی ژبانی ټه و مرټقه ټه و راستیه ی تییدا به دی ده کرا و، ههر ټه و سروشته جوانمیرانه شی ټه و ی شاز کرد بوو.

حالی حازر له و مالله کوری ههره گچکه ی کاعه لی «کاکه ره حمان» له مه هاباد و، هه ره ها کوری گه وری کاک قاسم «کاک سوله پمان» یانی برازای کاعه لی له ورمی دانیشتون و هه ردو وکیان له راگرتن و پاراستنی ده ستور و رټزی بنه مالله ی خوځاندا ده وری به رچاویان هه یه.

لیره دا رهنګه پیوست بځ برټیک بگه رټیمه وه دواپی، یانی بگه رټیمه وه سه رده می فهرمانداری کاعه لی پیروټی له میاندا و ساللی ۱۳۲۱ هه تاوی و، ټاورټیک له و پروداوه ناخوځشه بده موه که بوو به هوی ټه وه خوځین بکه ویتته بهینی تایفه ی پیرټاغای قهره قشلاغ و تایفه ی شپخاغا که هه ردو وکیان دییوګری و برابه کی کاعه لی به ناوی «کاک قادر» و برای مسته فاخان به ناوی «برایمه سور» و له گه ل و انیش «فه تاح خان» ی میرموګری یه ک جی بکوژرین که هه رسیکیان بو باری عه شیره تی پیاوی زور به نرخ بوون و، نه مانی ټه وانه به زبانی هه رسیک بنه مال ته و او بوو.

مسته فاخانی شپخاغایی له گوندی (خه یراوا) ی ده شتی حاجی حه سن داده نیشته که نیزیکی میاندا ووه و زوربه ی تایفه ی شپخاغاش گونده کانیان که وتوته ټه و ده شته. مسته فاخان نه ک ههر له ناو تایفه ی شپخاغادا که برا گه وره یان بوو ههر له ناو هه موو دییوګریان رټز و حورمه تی هه بوو چ بو لایه نی لیته اتووییی خوځی و، چ بو ده ست رټیشتنی ماللی و، ټه و ده ست رټیشتنه ی خوځی به نیوان خوځی و یه کبه تی له گه ل گه وره پیاوانی تری دییوګری به هیتتر ده کرد که یه ک له وان کاعه لی پیرټاغا بوو له گوندی قهره قشلاغ و، به گه رمی پیکه وه هاتوچو و تیکه لاوییان هه بوو، ټه و نیوان خوځشیه بیجگه له خزمایه تی پستی له رټگه ی ژن و ژن خوازیه وه گه رمتر و به هیتتر ببوو، خوشکی مسته فاخان له ماللی کاک حه مده مین برای کاعه لی دابوو.

گوندی قهره قشلاغ که شوټنی دانیشتنی کاعه لی و براکانی تریشی بوو که وتوته ټه و ناوچه که شارویرانی پځ ده لټین و هه تا شاری میاندا و به بنټکی هه یه، به پیچه وانه ی (خه یراوا) ی گوندی مسته فاخان که له میاندا و نزیکه و، نیوان خوځی و دو ستایه تی

ئەو دوو مائە چ پێش ئەو رووداوە، چ لەو سەردەمەدا که حکومەت حوکمی ئەو شارەری بە کاعەلی ئەسپاردبوو هیچ دلۆی تێدا نەبوو، بەلام رێککەوتییکی سەبەر لە جەنگە دەست رۆیشتنی کاعەلیدا لە میانداو لە نیوان برابەرەکی کاعەلی بەناوی (کاک قادر) و برای مستەفا خاندا بەناوی (برایمە سوور) که هەر ئەو برابەرەکی هەبوو، هەر وەها فەتاح خانی میرموکریدا رووی دا بەبێ ئەو پێشەکیەک بۆ ئەو ناخۆشییە لە ناو کاک قادر و برایمە سووردا بووبی.

ئەو سێ کەسە لە میانداو لەسەر شەقام پێکەوه قەسەیان چەپ کەوت و هەرسێکیان دەستیان لێک دا دەمانچە و تەقەیان لێک کرد و هەر سێکیان لەوێ کوژران و لە جۆگە شەقام کەوتن. بەو جۆرە نیوان خۆشی و یەکیەتی پێرۆتییەکان و شێخاغااییان لە دواي ئەو کارەساتە و ناخۆشی گەرا و هەر هات و ناخۆشتر بوو هەرکەس تاوانی ئەو رووداوەی دەخستە سەر ئەستۆی ئەوی تر که بە روالەت بیانوو گرتن و رِقەبەری لەویدا دەوری هەبوو.

نووسەر ئەگەر چلۆناپەتیی ئەو لێک راسانە لە زمانی یەکیک رابگێرێت ئەو کە خۆی لە ناو کارەساتەدا بوو لە راستی نەبێتەر دەبێ:

ئەو رۆژە کاک قادر و کاک قاسمی برای کاعەلی پێرۆتاغا و فەتاح خانی میرموکری لە میانداو بۆ پیاوێ لە مەنزل هاتنە دەر، لەسەر شەقام تووشی برایمە سوور برای مستەفاخان بوون که سێ چەکداری لەگەڵ بوو، مائە فەتاح خانی قەرەوێران پێش ئەو دەم لەگەڵ مائە مستەفاخان خۆتییان لە ناویدا هەبوو و، مائە فەتاح خان خالی مستەفاخان کوشتبوو.

برایمە سوور تووشی کاک قادر و کاک قاسم و فەتاح خان دەبێ جێبو بە فەتاح خان دەدا دەلێ: تۆ دوینی خالی منت کوشتووە ئێستە چۆن بەبەر چاوی من دادایی؟

لەگەڵ ئەو لە چەخماگی تەفەنگی دەدا، کاک قادر برای کاعەلی دەکەوێتە ناویان و دەلێ فەتاح دۆستی منە تۆ هەفت نیبە جێبوی پێ بەدی بەلام ئەو دەست ناگێرێتەوه و تەفەنگێک لە کاک قادری پێرۆتی دەدا، دواي ئەو تەفەنگییکی تریش لە فەتاح خان دەدا، فەتاح خان که بریندار دەبێ و دەکەوێتە عەرزی دەمانچەکی دەردیئێ و ئەویش تەقەیی لە برایمە سوور دەکا.

کاک قاسمی برای کاعەلیش هەر دەمانچە هەڵدەکێشی و هەر یەکیە حەوت دەمانچە لە برایمە سوور دەدەن و دەبخەنە ناو جۆگە شەقام بەلام کاک قادر هەر بە تەفەنگی هەوێل که برایمە سوور لێی دەدا دەکوژێ. دواي کاک قاسم برای کاعەلی تەفەنگی کاک قادری برای هەڵدەگرێتەوه و دەیهوێ تەقەیی لە پیاوێکانی برایمە سوور بکا بەلام ئەوان هەڵدین دەچنە ناو کۆلانیکیەوه، دواي ئەو جەماعەتی کاعەلی پێرۆتاغا حاکمی ئەو کاتەي میانداو دەگەنێ و بەسەر کەلاکەکاندا دەکەون، یانی بەسەر کەلاکی کاک قادر و برایمە سوور و فەتاح خاندا و لەگەڵ ئەوانیش پیاویکی تری خەلکی میانداو.

پێش ئەو کارەساتە لەسەر حکومەتی شاری میانداو و شاری مەهاباد لە بەینی سەرۆک عەشیرەتەکان یانی قەرەنیاغای مامەش و سەرۆکی مەنگوران لە لایەک و عەلیاغای ئەمیر ئەسەدی دێبۆکری لە لایەکی تر نیوان ناخۆشی و مەملانە هەبوو، قەرەنیاغا هەر بۆ ئەو کە عەلیاغای و مستەفاخانی لەسەر حوکم لاهەرێ که پێش کاعەلی بە حاکمی میانداو دیاری کرابوو رۆیشتە تەوریز بۆ لای (فەهیم الملک) پارێزگاری ئەو کاتەي تەوریز و حوکمی لێ خستن و لاهردنی عەلیاغای و مستەفاخانی لێ وەرگرت و، حوکمی سابلاخ (مەهاباد) کەوتە دەست قەرەنیاغای مامەش و عەشیرەتی مەنگور، کاعەلی پێرۆتاغاش که خوشکەزای قەرەنیاغا بوو لەلایەن قەرەنیاغاوه بە فەرمانی پارێزگاری تەوریز بەحاکمی شاری میانداو دیاری کرا و مستەفاخان لێ خست، دیارە ئەو ئال و گۆرەي بە زبانی مستەفاخان لە برایمە سوور گران هات که حکومەتی میانداو یان بە هەقی خۆیان دەزانی که خۆیان لە نەزیک ئەوێ دادەنیشان و گوند و خزم و دارودەستەیان لەوێ بوو و، بە دواي ئەو دا ئەو کارەساتەي میانداو رووی دا که خۆشی لەگەڵیان تێدا چوو، لە دواي کوژرانی ئەوانە نیوان ناخۆشی گەورەتر کەوتە بەینی کاعەلی و مستەفاخان که هەردووکیان دێبۆکری بوون و هەول و تەقەلای خزمان بۆ چاک کردنەوهی نیوانی ئەو دوو مائە سوودی نەبوو که ئەگەر لێبوردن هەبوا یە بە چوونە مائێک ئەو گرژییە نەدەما و زبانی گەورەتر نەدەکەوت.

پاش سالییک حوکمی میانداو کاعەلی هاتەوه «قەرەقشلاخ» گوندەکی خۆی و سالییکی تەواو لە هەولێ ئەویدا بوو تۆلەي خۆینی کاک قادری برای خۆی لە مستەفا خان بکاتەوه، یەک دوو جار لە شاروێران هەولێ کوشتنی دا بەلام هەڵنەکەوت، جاری سێهەم

لای راست: رهسولاغا رهسولتی قورغان
لای چپ: هیدی سالی ۱۹۵۳ میلادی - مه‌هاباد

که مسته‌فاخان له‌گه‌ل عه‌لیاغای عه‌لی یار (ئه‌میر ئه‌سعه‌د) چوبه‌شارویران بۆ‌سه‌ردانی خزمان، عه‌لیاغای له‌گوندی قوم قه‌لاوه‌خۆی رۆیشته‌مه‌هاباد و به‌مسته‌فاخانی گوت: من ده‌چمه‌مه‌هاباد تۆش‌ه‌ز ده‌که‌ی برۆوه‌خه‌یراوا، وابوو‌مسته‌فاخان له‌قوم قه‌لاوه‌گه‌راوه‌و شه‌و رۆیشته‌مالی خاله‌بابه‌کری قه‌رده‌اغ. که قه‌رده‌اغ له‌گوندی کاعه‌لی نیزیکه‌و له‌ویوه‌خه‌به‌ری گه‌رانه‌وه‌ی مسته‌فاخان به‌کاعه‌لی گه‌یشت و، هه‌ر ئه‌و شه‌وه‌کاعه‌لی خۆی حازکرد و له‌گه‌ل خزمه‌کانی چوونه‌سه‌ر ریتی مسته‌فاخان له‌شوتینیک که کلکه‌ی قزقه‌لای پی‌ده‌لین و له‌وئ له‌سه‌ر ریتی دانیشتن و کاتیک سبه‌ینن مسته‌فاخان به‌ویدا هات که پرواته‌وه‌مالی خۆی دایانه‌به‌رئ و کوشتیان و دوو پیایو‌تریشیان له‌گه‌ل ئه‌و کوشت و بیجگه‌له‌وه‌کورپکی کاعه‌لیش به‌ناوی مه‌حمود له‌وئ کوژرا و، ئیسته‌ش نیوان ناخۆشی له‌نیوان ئه‌و دوو ماله‌دا هه‌ر ماوه‌به‌لام ده‌ستیان لیک نه‌بزاوته‌وه‌هه‌تا ئیسته‌.

به‌ره‌ی مامه‌ند ئاغا له‌تیره‌ی مارفاغا چهند بنه‌مالیک ده‌گریتته‌وه‌که‌ناوی خۆیان و گونده‌کانیان به‌و جوهری خواره‌وه‌به:

ناوی فامیل:	ناوی گوند
حیسامی:	شیتخالی
ره‌سولتی:	قورغان
مه‌عرفی:	کۆسه‌که‌ریز
مه‌عرفی:	حاجی له‌ک
مه‌عرفی:	میره‌دی
مه‌زلومی:	قزلجه

پیش‌دابه‌ش کردنی زه‌وی و زار له‌لایهن میریبه‌وه‌هه‌رکه‌س له‌سه‌ر گوندی خۆی بوو له‌به‌ر ئه‌وه‌هه‌میشه‌ناوی گوندیش له‌گه‌ل ناوی فامیل ده‌هات. به‌لام دوا‌ی ئه‌و به‌نامه‌ی حکومه‌تی شا که‌م که‌س له‌گوند ماوه‌زۆریه‌یان له‌شار دانیشتون و، له‌کاتی نووسینی ئه‌و دپترانه‌دا له‌مه‌عرفیه‌کانی کۆسه‌که‌ریز (حه‌سه‌ناغا) کورپی هه‌ره‌گچکه‌ی مامه‌حاجی مارفاغا له‌مه‌هاباد دانیشتوه‌که‌گه‌وره‌ی تایفه‌و له‌نیوه‌مه‌واندا به‌ریز و خۆشه‌ویسته‌و له‌ناو کۆمه‌لدا جیگه‌یه‌کی تایبه‌تی هه‌یه، هه‌روه‌ها برازاکانیشی یانی: سمایلاغا و عه‌ولاغای کورپی قادر ئاغا و، حاجی براین ئاغای کورپی حاجی حه‌مه‌د ئه‌مین ئاغای مه‌عرفیش له‌گه‌لی له‌مه‌هاباد و، هه‌موویان ناوی چاک و مالی سه‌ر ئاواله‌یان بۆ ناسیاو و نه‌ناسراو هه‌یه و، بۆ ده‌ست گیرۆبی خه‌لک له‌گه‌ل ئیمکانات خوا دل و ده‌روونی باشیشی پیداون و، نه‌مدیوه‌که‌س له‌ده‌ست و زمانی وان زیانی دیبی.

ره‌نگه‌خوینهر ئاگای له‌وه‌نه‌بج که هه‌تا بیره‌وه‌ریه‌ک دی من توخم ده‌چن و، ئه‌گه‌ر هاتیش هه‌تا من ده‌ینوسم ئه‌و توخنی ده‌چن، له‌به‌ر ئه‌وه‌ئه‌گه‌ر هات و چاخ‌ه‌ات نابن به‌سه‌ریه‌وه‌بچی و ساوه‌ساوی لی بکه‌ی دهنه‌گه‌ر زوو له‌فریای نه‌که‌وی ده‌روا و تازه‌ش نایه‌ته‌وه، ئه‌و ده‌م که‌سیش نیبه‌یه‌خه‌ی بگری.

جا ئیسته‌که‌قایه‌ی مه‌عرفی و مه‌زلومیان هیئدی په‌رده‌ی له‌به‌ر چاوم راگرتوه‌با جارئ سه‌ریک له‌گه‌ل وان بسووم:

نازانم هه‌ر من وا بووم یان هه‌موو مندالیک وایه، من له‌ته‌مه‌نیکدا و، هه‌تا بریک چاو

و گویم کراوه بایم پی له هه موو کهس گه وره تر بوو چونکه له هه ریمی مال و گوندی خۆماندا کهسم له وی گه وره تر نه دیبوو، قسه هه ر قسه ی نه و بوو هه رچی نه و قه راری له سه ر دابا تازه دهرده چوو نه گه ر تووره ده بوو کهس فززه ی له به ر نه ده هات و، نه گه ر نه و خه وتبا ژنان له حه وشه ی مالئ نه یانده هیشت مندالیان بگری و، نه گه ر گریابا ده سه جی ژیربان ده کرده وه و ده یانگوت: ناغا نوستوه.

له و ته مه نه دا رۆژتیک چوموه دیوه خان دیتم یه کتیک له هه یوانه که له لای سه ری دانیشتوه پالی وه سه رین داوه، حاجی حه مه د ناغاش له لای خواری زۆر به نه ده ب له سه ر چۆک دانیشتوه، ناخر زۆرم پی سه یر بوو له پیاوه کانم پرسى:

نه و سوڤیه کتیه وه لای سه رووی باوکم که وتوه؟

پیاوه کان ده ستیان به زاریانه وه گرت، گوتیان: ووست، ده ستیان گرتم بردیانه پیش خانه و گوتیان: نه وه حاجی مارفاغای مامیه تی باش بوو گوتی لی نه بوو، دواى نه وه منبش غیره تم وه به ر خۆم نا و چووم له هه یوان دانیشتم دیتم که قسه یان ده کرد به باوکمی ده گوت (حهمه د) زۆرم پی سه یر بوو.

له دلئ خۆمدا ده مگوت: نه وه چۆن ده ویری؟

نه گه ر به وی له یادی شیرنی مه عرفیه کاندایم دیتم ده بی له لایه نی زه مانیه وه شه قاویکی گه وه باویم و له زه مانئ مندالیمه وه بتمه وه سه رده می حوکمی شا له و دیو که له دواى تیکچوونی کواماری مه هاباد رۆژی بیست و یه کی مانگی «سه رماوه ن» ده کرا جیژن که رۆژی داگیر کردنه وه ی نازه ربايجان و کوردستان له لایه ن هیزه کانی میریه وه بوو، سالتیک هه ر له و جه نغه دا نه گه ر له بیرم مابئ سالتی ۱۳۲۸هه تاوی بوو شا بریاری دا بیته سه ردانی نازه ربايجان و کوردستان که خه لکی نه و مه لبه ندانه ش له خیر و به ره که ت و سایه ی شاهانه بی به ش نه بن!! نه و دم سه رله شکر (موقبیلی) فه رمانده ی تیپی مه هاباد بوو، ستادی تیپی مه هاباد له گه ل راگه یانده ی نه و هه واله داواى له عه شایر کرد خۆیان بو پیشوازی شا حازرکه ن و بین له سه ر ریبازی تاق لیده ن که رپگه ی له میانداوه وه به ره وه مه هاباد ده هات و له ویوه تیده په ری بو ورمئ. ئیمه ش له گه ل تایفه ی خۆمان قه رارمان نه وه بوو بچینه پیشوازی و له و شوینه که پیی ده لئین ده شتی حاجی حه سه ن له نیزیک پردی

میانداو له سه ر رپگه ی تاق لیده یین و له وی راوه ستین هه تا شا دی.

باوکم گوتی نووسراویک بو به خیر هینانی شا بنوسه و، له پیشدا بیبه مه هاباد نیشانی به رپرسی پیشوازی کردنی شای بده (رئیس تشریفات) و، نه گه ر پیمان باش بوو بوی بخوینه وه.

من نووسراوه کهم نووسی و بردمه مه هاباد لای به رپرسی پیشوازی کردنی شا که سه رگوردیک بوو به ناوی (سه رگورد رادپور) و بویم خوینده وه، گوتی زۆر باشه دلنیام له نازه ربايجان شتی له وه باشتی بو ناخویننه وه، هاتمه وه و نه وه م عه رزی حاجی حه مه داغا کرد و، ئیمه چاوه روانی رۆژی هاتنی شا بووین که رۆژتیک حه سه ناغای مه عرفی که له لاپه ره ی پیشوودا باسی کرا هاته مالئ و، عه رزی باوکمی کرد حه ز ده کهم به کاک خالد بلئی مه قاله یه کم بو بنووسئ نه گه ر شا هات بوی بخوینمه وه، باوکم فه رمووی بو خوی نووسیویه با نه و نه یخوینتته وه بیدا به تو.

نووسراوه کهم دا به کاک حه سه ن و نه و رۆژه ی شا هات ئیمه له سه ر رپگه ی تاقمان لیدابوو و خۆمان له وی راوه ستا بووین، که گه یشته لای ئیمه دابه زی و عاده تی وا بوو نه گه ر راده وه ستا ده ستی به قایشه که ی پشتی ده گرت.

حهمه ناغا نووسراوه که ی بو خوینده وه، شا لیتی پرسى: نه وه کئ نه و مه قاله ی بو نووسیوی؟، حهمه ناغا گوتی نامۆزایه کم بو نووسیوم، شا لیتی پرسى چه ندی خوینده وه؟ له بیرم نییه گوتی چه ند، شا گوتی بوچی ئیدامه ی به خویندن نه دا؟

حهمه ناغا گوتی: مه سه له ی شه ره یوه ری به سه ردا هات پیی نه کرا چی تر بخوینئ. «رووداوی مانگی شه ره یوه ر، یانی خرمانانی ۱۳۲۰هه تاوی نه وه بوو که هیزی سووری سوویات هاته نازه ربايجان و کوردستان و، تاران له و دوو ناوچه دا ده سه لاتی نه ما و هه موو ئیداره و کاروباری ده ولت له و هه ریمه دا له گرێژنه چووبوو».

شا دواى نه وه برپکی پرسیاری چلۆنایه تی ده غل و دان و ئاو کرد و سواری ترومبیله که ی بوو و رۆیی بو مه هاباد و من و ده سته سواریکی تر هه تا گه یشته شار له پیش سه یاره که یدا رۆیشتین.

شا شه ویک له مه هاباد بوو، له ویوه رۆیشته ورمئ، من عه رزی حاجی حهمه د ناغام کرد

زۆرباش ده‌بێ ئەگەر بتوانی بچینه ورمی بۆ لای حاجی سەید عەبدوڵلا شەمزینی بە لکو ئەگەر چاوی بە شا کەوت داوای نازادکردنی دوکتور حەسەنی لێ بکا کە ئەو دەم لە زیندانی ساواکدا بوو لە تاران، باوکم فەرمووی باشە و هەستاین چوینە ورمی و بە خزمەت حاجی سەید عەبدوڵلا گەیشتین و مەسەلە کەمان عەرز کرد، بە لێنی دا ئەگەر بیبێنی پیتی بلتی، بە لām دوابی وا دیار بوو پیتی نەکرابوو خۆی بە تەنیایی و بە تاییبەتی بیبێنی و هەر لە گەڵ خەلکی تر و بە شێوەی دەستە جەمعی دیتبووی و دەرفەتی نەهینابوو پیتی بلتی و، ئێمەش هەروا گەراپنەوه.

خوێنەرانی خۆشەویست بە تاییبەتی ئەو کەسانە ی تەمەنیان لە ژوور پەنجای سالییەوه‌بێ دەزانن کە بۆمبارانی شەه‌ریه‌ور، یانی مانگی خرم‌انانی ۱۳۲۰ هەتاوی لە لایەن روسەکانه‌وه و هێرشێ خەلکی مەهاباد بۆ سەر قشڵە و شارەوانیی شار سەرەتای زۆر گۆرانی تریش بوو لەو هەرتیمەدا، وەک بێدەسەلات بوونی میری و، بزووتنی هەستی نەتەواپەتی و دروست بوونی حیزب و، نەبوونی حوکم و یاسایەکی راستەقینە بۆ بەرپۆه‌بردنی ناوچه و، لە نەتیجەتی ئەو بێ حوکمیە دا پەیدا بوونی کەس بە کەسی و عەشایریازی کە زۆرداری و بێ زۆری لە ژێانی کۆمه‌ڵدا دەوریان هەبوو.

لەو هەل و مەرجەدا ئەو شارستانی و غەیریە عەشایرانەتی لە دەره‌وه‌ی شار گوندیان هەبوو بۆ ئێدارە کردن و بەرپۆه‌بردنی مەلک و مائی خۆیان پێویستیان بە یارمەتی و کۆمه‌کی دۆستانی خۆیان هەبوو کە لەو گیروگرفتانه‌ی زۆریەیان لەسەر تەماح و خۆسەپاندن دێنە پێش خۆیان بپاریزن.

دۆستیکی حاجی حەمەد ئاغا لە بنەماله‌به‌کی زۆر بەرپۆه‌ناوی (حاجی سەید سەمه‌دی حوسینی) و (سەید سەلامی) برای پەپۆه‌وی ئەو یاسایەیان کرد و چاوه‌دێری گوندەکانیان بە حاجی حەمەد ئاغا ئەسپارد کە بێجگە لە مەر و مالا تێکی زۆر و هەمەچەشنە چەند گوندی وەک: شیرناو، دەلیکداز، قۆپی، تەنگ باله‌که، سمایلە کەت مەلکی وان بوون و، لەو گوندانه‌دا شەریکی عەشایر و جیرانی عەشایریان هەبوو. و ئەویش ئەمری بە من کرد هاتوچۆی ئەو گوندانه‌ بکەم کە هەموویان لە دەورووبەری شاری میانداون و هەتا وی

بەینیان زۆر نییە.

ئەو چاوه‌دێریه‌ ئەگەر بۆ وان باش بوو کیشە و گێچەلی لایەلای لە کۆڵ کردبوونەوه بۆ ئێمەش سوودی زۆر بوو بێجگە لە داهااتی تری هەردووک گوندی شیرناو و، دەلیکداز گیارو و میترگی زۆریان هەبوو، لەوی جێگەمان بۆ مالااتی خۆمان سازکردبوو و، زستانان دەمانبردنە ئەوی و، پیاومان لە کن دادەنان و ئەگەر بە هەر دەهات دەمانبردنەوه لای خۆمان.

تیکه‌لاویی ئەو چەند ساله‌ لە گەڵ ئەو بنەماله‌ بەرپۆه‌ و، پەپۆه‌ندی پیاوانه‌ و جوانمێرانەتی ئەو دوو برایه‌ خۆ به‌خۆ زۆر شتی فێری من کرد لە لیبوردویی و خۆشەویستی و سروشت بەرزیدا کە پێکەوه هەیانبوو، من برای تری وەک ئەوانم هەتا ئێستە نەدیوه و، رەنگه‌ لەوه بەولاوه‌ش نەبێ.

کورەکانی ئەو دوو برایه‌ش هەر لەسەر شوێن و رەوشتی باوکی خۆیان پێکەوه یەک دۆ و یەک گیان بوون، منبشیان لە برایه‌تی خۆیان هەلنەداواری کە لە تەمەنی کادا بووین، من ئاکاری چاکی وان لە بییر ناکەم هەر لە کاک سەید برایم برا گەوره‌یانەوه هەتا کاک حەمه‌ سەعید و، کاک سەید ئەحمەد و، کاک سەید کەریم و هەموو ئەندامانی تری ئەو بنەماله‌ شەریفه‌ کە ناوی هەموویانم لە بییر نەماوه، خۆیان لە لام بەرپۆه‌ و یادیان بۆ من هەر شیرنە، یادیان بەخێر، یادی هەموو هەلس و کەوت و رەوشتی بەرز و ئاکاری نەجیبانەیان بەخێر.

سپاردەبه‌کی تری وەک ئەوه‌ی لەسەرەوه‌ باسی کرا جارێکی تر لە چۆمی مەجیدخان بۆ من دروست بوو، ئەوجار بۆ وێیان کەتەن کردم، بە لām ئەو ئەرکە لەسەر ویستی باوکم بوو کە بەشە مەلکی مائی قازیانی لە نو گوندی چۆمی مەجیدخان بە ئیجاره‌ گرت بە مەبله‌غیکی زۆر لە داهااتی گوندەکان پتر، بۆ ئەوه‌ کە زیان لە خزمیکی خۆمان بدا کە پێکەوه ساردییان هەبوو، ئەویش لەو گوندانه‌دا بەشێکی هەبوو.

ماوه‌ی دوو سالێ زیادتر بە کیشە و هاتوچۆی و پۆه‌ بووم، دیاره‌ ئێمە لەوه‌ دا زبانی مالمیمان دیت و ئەو پارهیان لێ پەیدا نەدەبوو کە ئیجاره‌کەتی تەواو کا و ناچار لە داهااتی گوندەکانی تری خۆمان تەواومان دەکرد و دەماندا بە خاوه‌ن مەلک، بە لām بە رواڵه‌ت

مەبەستەكەى باۋىم پىتەك ھاتىبو و، دواى بەينىتەك ئەوئىش پىتەكھاتتەئەھى بەدوا دا ھات و تەواو بوو.

لەو ماوھدا چ ئەو كاتە لە شىرناو و دەلىكداشى شامات بووم و، چ ئەو دەم كە ھاتمە گوندى كەلبەرەزاخان (مەرگەزى چۆمى مەجىدخان) چەند پىاوتىكى لاي خۆمانم لەگەل دەھات بو سەردانى مەزرا و ئاوداشتن و كارى ترى ئاوايى لەوانە (عەزىزى بابەكر و، عەولا سوور) مالىان لە شىخالى و (مەمەدى سواردى) مالى لە گۆلى بوو، بەينە بەينە بو سەردانى مالى ئىجازەدىان وەرگەرت و دەچوونەو و، لەو سەردانانەدا وا دەبوو قەسەى خۆش ھەلەدەكەوت.

جارتىكى مەمەدى سواردى گوتى: لەمىتە سەرى مالىم نەداو، سى رۆژ ئىجازەم بەدە بچم سەردانىكى مندالەكانم بکەم.

گوتم: باشە بچۆ. پاش نىوەرۆ مەمەد سوار بوو رۆبىشتەو مالى و، شەوتىك لەوى بوو سەبەئى پىش نىوەرۆ دىتم ھاتەو، پىم سەبىر بوو چونكە سى رۆژ ئىجازەى وەرگرتىبوو كەچى ئەو شەوتىكى پى چو ھاتەو، گوتم ئەو خىرە كاكە، چۆنە وا زوو ھاتوئىوھە؟ پى كەنى گوتى: واللھى چت عەرزكەم. گوتم تۆخوا ئەگەر پىم نەئىتى، گوتى واللھى راستىكەى ئەوھىە دۆئىنى ئىوارى ھەر گەشىتمەو مالى زگ چوونىتكم گرت شەوى ھەر پىتەكەم لە دەرى بوو، پىتەكەم لە ژوروى بوو، ھەتا رۆژ ھەر خەربكى ئەو ھاتوچۆبە بووم، جارتىكى دەرگاگەم كەدەو بچمە سەر ئاوى كورەكەم گوتى لە جىرەى دەرگا بوو، لە داىكى پرسى: ئەو كىتە داىكە؟ داىكى لە ھەلامدا وا دەكا، كەس نىبە رۆلە بنوو، ئەو ھەباكتە ھاتۆتەو گومان بو بكا!!!

لە خەجالەتەئىان سەبەئى زوو نان و چاشم نەخوارد بارگىنەكەم زىن كرد سواربووم ھاتەوھە. بىچگە لە ھەدى ھاتتە زاھىرى و روالەتەكەنى كوردستان كە دەبىندران و، يان ھەستىيان پىدەكرا و لە بۆمبارانى روسەكان كەوتىوونەو پەدەئە ترى نەئىتى و نادىارنىش لە ناو كۆمەلدا ھەبوو كە ژمارەبەكە كەم نەبى خەلكى تر لىئىان ئاگادار نەبوون.

رىكخراوى سىياسى كۆمەلەى ژ. ك كە دوايى منىش لە خەلكم بىست لە ۲۵ مانگى گەلاوتى ۱۳۲۱ بە ھوى ژمارەبەك رۆشنىبىر و نىشتىمانپەرورەرى مەھاباد دامەزراو و،

ئەو دەم خۆم ئەندامى بووم و نەمەزەئى، لەو دەزگا سىياسىانە بوو كە نەك ھەر ئەو دەم ئەورۆش كە ئەورۆبە چلۆنەتى دامەززان و كاركردن و پەيوەندى كردنى بە كۆمەل و شىوھى پەرورەئەى حىزبىيە ئەندامەكانى و تەنانتە ژمارە و ناوى دامەزرىنەرەكانى بە تەواوى روىن نىبە و ھىچ لايەنىتەك لەسەرى سوور نەبۆتەو و، لە ھەر زارتەكەو بە شىوھىبەك دەگىتەردىتەو و كەم و زىاد و ئالوگۆر و سەر و خوار بەناوى ئەندامەكانى پايەدارىتى حىزبەكە دەكرى و، بو ئەو جىاوازىش كە لە قەسەكانىاندا ھەبە بەلگە و سەنەد لە دەست ھىچياندا نىبە و، ئەو ئەندامانە خۆشيان ديارە ئەورۆ لە ناو كۆمەلدا نىن پىشتى بەكەك لە گوتراوانە بگرن و ئەوانى تر بەدەنە دواو.

بۆ وئىنە كاك جەللىل گادانى لە جلدى بەكەمى كورتنە مېتروپەكەى حىزبى دېموكراتى ئىران لاپەرە ۱۳۲۱ دەنووسى: كۆمەلەى ژ. ك لە مەھاباد رۆژى ۲۵ مانگى گەلاوتى سالى ۱۳۲۱ ھەتاوى ۱۹۴۲ مانگى لەو كەسانەى خواروھە پىتەك ھات: ۱- مەلا عەبدوئاللاى داودى، ۲- حسين فروھر، ۳- عبدالرحمن زەبىحى، ۴- عبدالرحمن ئىمامى، ۵- مەلا عەبدوالقادرى مودەررىسى، ۶- نجم الدين توحىدى، ۷- محمد نازەوازادە، ۸- على محمودى، ۹- محمد اصحابى، ۱۰- عبدالرحمن كىانى، ۱۱- صدىق حىدرى، ۱۲- قاسم قادرى، ۱۳- عەزىز زەندى، ۱۴- محمد ياهو، ۱۵- أحمد عىلمى. مىرحاج و مستەفا خۆشناوئىش بە نۆتەئەراپەتى حىزبى ھىواى كوردستانى عىراق بەشدارى كۆبوونەوھەكانىان دەبوون.

لەلايەكى تر كاك دوكتور قاسمۇ لە بەرگى بەكەمى كىتەبى (چل سال خەبات لە پىناوى نازادى) لاپەرە ۲۸ دا دەئى:

رۆژى ۲۵ مانگى گەلاوتى سالى ۱۳۲۱ ھەتاوى، يانى (۱۶ ئوتى ۱۹۴۲ مانگى) كۆمەلەى ژ. ك لە مەھاباد بە ھوى ئەو يازدە كەسەى خواروھە دامەزرا كە ھەموويان خەلكى مەھاباد بوون.

ناوھەكانىان: ۱- حسين فروھر، ۲- عبدالرحمن زەبىحى، ۳- عبدالرحمن امامى، ۴- عبدالقادر مدرسى، ۵- نجم الدين توحىدى، ۶- محمد نازەوازادە، ۷- على محمودى، ۸- محمد اصحابى، ۹- عبدالرحمن كىانى، ۱۰- صدىق حىدرى، ۱۱- قاسم قادرى.

دوای ئه وه کاک نو شیروان مسته فا له کتیبی (حکومه تی کوردستان) له جیبه ک له لایه ره ۵۹ دا له زمانی دوکتور قاسملو و عبدالرحمن زه بیحیه وه ده لئ:

دامه زرینه رانی کۆمه له ی ژ. ک له مه هاباد ۱۱ که سی روشنبیری مه هابادی بوون به و ناوانه ی خواره وه:

- ۱- حسین فروهر (زرگری)، ۲- عبدالرحمن زییحی، ۳- عبدالرحمن امامی، ۴- عبدالقادر مدرس، ۵- نجم الدین توحیدی، ۶- محمد نانوازاده، ۷- علی محمودی، ۸- محمد أصحابی، ۹- عبدالرحمن کیانی، ۱۰- صدیق حیدری، ۱۱- قاسم قادری.

دیسان هه کاک نو شیروان مسته فا و ئه و جار له قه ولی ئیگلتن ده لئ:

دامه زرینه رانی کۆمه له ی ژ. ک ئه وانه بوون:

- ۱- رحمن حلوی، ۲- محمد امین شرفی، ۳- محمد نانوازاده، ۴- رحمن زییحی، ۵- حسین فروهر، ۶- عبدالرحمن امامی، ۷- قاسم قادری، ۸- ملا عبدالله داودی، ۹- قادر مدرس، ۱۰- أحمد علمی، ۱۱- عزیز زندی، ۱۲- محمد یاهو، ۱۳- میرحاج له لایه ن حیزبی هیوای عیراقه وه، که ناوی رحمن حلوی و، محمد امین شرفی و، عزیز زندی و، احمد علمی ته نیا له و لیسته دا هاتوه و له وانی تر دا ناویان نه بوو، هۆیه کیش بۆ نه بوونی ناوی ئه وانه له قائمه کانی پیشوودا نه گوتراوه ره نگه قائمه یازده که سیه که له راستی نیزیکتر بی که له چه ند کاناله وه تیکرار و دوویات بوونه وه ی تیدا، به و شه رته ئیوه ش بۆ ئه وه داوای به لگه نه کن.

به للام ماموستا مه لا قادری مدرس که خوئی یه کییک بووه له ئه ندامانی دامه زرینه ره ده لئ:

- کۆمه له ی ژ. ک له و یازده که سه ی خواره وه پیک هاتبوو: ۱- محمد نانوازاده، ۲- رحمن زییحی، ۳- حسین فروهر (زرگری)، ۴- عبدالرحمن امامی، ۵- قاسم قادری، ۶- ملا عبدالله داودی، ۷- محمد یاهو، ۸- عبدالقادر مدرس، ۹- صدیق حیدری، ۱۰- عبدالرحمن کیانی، ۱۱- میرحاج.

ته نانه ت کاک مه لا قادر ئه وه شی لی زیاد ده کا که ماوه ی دوو سال حسین فروهر

(زیربنگه ران) سه رۆکی کۆمه له بوو.

ئه و حیزبه به هه موو ره گ و ریشه ی خۆبه وه له جه نگه یه کدا له کوردستان پای گرت که ههستی نه ته وایه تی له پله ی هه ره به رزیدا بوو، له بهر ئه وه ئه و ئه ندامی بوون کاربان بۆ ده کرد و، ئه و ئه ندامیش نه بوون پشتی وانیان ده گرت و پیتی وه فادار و دل سۆز بوون، ئه و گه له که له زه مان ی ره زا خاندا به رده رک ی مزگه وتیان پی ده گرت و ئه گه ر نوێژی جومعه ته و او ده بوو هه رکه س به رانکی کوردیه وه له ده رگای مزگه وت ده هاته ده ر هه ر له و ئی نیغه کیان ده بری که نگی وای به خۆبه وه دیبوو له شه قامی مه هاباد سه روودی ئه ی ره قیب بلئ و که سیش نه لئ خه لکی کوئی؟

جا کئ هه بوو به سه ری بر وا ئه گه ر پیره مێردیک له گه ل بیستنی دوو دپیر نو سه راوی کوردی ئاوی چاوی به سه ر ریشه سپیه که یدا ده هاته خوارئ و؟ له و جه نگه دا هه ر ته ماشا کردن و روانینه که ی هه زار داستانی له رابوردووی به که م گیراوی خۆی تیدا بوو، ئه ری تۆخوا وای نییه، تۆخوا رزگار بوون له ژێردهستی هه ر وا که مه؟

به هه ر پیتوان و ژماره یه ک حیسابی که ی له وه دا که دروست بوونی کۆمه له ی ژ. ک له و وه خته تایبه تی و ناسکه دا و، له پاش ئه و هه موو کویره وه ری ه ی دیتمان ره مزی گه لی کورد و نیشانه ی سه ر هه لدا نه وه ی سه ره له نوێی بوو هیچ ئه و لا و ئه ولای تیدا نیه خۆزگه م به دامه زرینه ره به جه رگ و دل سۆزه کانی که ئه و شانازیه گه وره یان له مێژوودا وه ده ست خۆبان خست و به و هه نگاوه مێرانه خۆبان به خه مخۆزی ئه ورۆ و دوا رۆژی گه لی کورد به هه موو لایه ک ناساند.

به للام هیشه له وه دا دوو دل م که کۆمه له ئه گه ر ره مز بوو پیتویست بوو رازیش بی؟

له چاخیکدا که سه رباز و پۆلیس و ژاندارمی کوردکوژ به خۆبان و که له بچه یانه وه تییان ته قانده بوو هه ر نه یانده و تیرا ئاوریش بده نه وه و، ولات بۆ خاوه نه که ی خۆی به جئ ما بوو، له کاتیکدا چه کمه و مامزه ی ره فیق (سه مه ده وف) له شه قامی مه هاباد خر مه ی ده هات و، لاوکی شیخ مه حمودی کاو یس ئاغا چاخانه ی شار نه ما بو پری نه کا و، چه کی قشله و سه ربازخانه کانی میری پتون وه ده ست لاوی کورد که وتبوو و رووبه رووی خۆبان ببۆوه پیتویست به و نه یینی کاربه ما بوو؟ که گه نجیکی خۆین گه رم به دوای کللیکدا بگه ری بۆ

ئەو هە که سەرێک لەو هەوادایە هەلکا و بەلکو بتوانی جێگەبەک لەو مەتەرێزە دا بۆ خۆی بدۆزیتەوه و بە ئەرکی نەتەواپەتی خۆی هەستی؟ چما ئێمە پیمان لە قۆناغی دواى شەهزیوهرى ۲۰ نەنابوو؟ چما ئەو حیزبە لە ۲۵ گەلاوێژی سالی ۲۱ یانی سالیکی پاش هاتنی روسان بۆ کوردستان دروست نەبوو؟

داخوا هەر هەست کردن بەو راستیانە بوو که هەر خۆی دواى ماوهبەک بەناوی حیزبی دیموکراتی کوردستان جارێ نوێنەرایەتی گەلی کوردی ئاشکرا کرد و بۆ ئیدارە کردنی کوردستان لە پشت پێشەوا سەرهزەکەى وهستا، یان خێر و دەست تێوەردانی ئەولا و ئەولای کیشەکە بوو که بۆ و دەست هینانی ئامانجی خۆیان هەر رۆژە وەرەقیکیان لە عەززی دەدا، و مەبەست لە هەموو ئۆبن و چاوزهق کردنەوهکانیش چۆرە نەفتیک نەبێ هێچی تر نەبوو که بۆ ئەویش دەبوو لە رێگەبەک را بۆی بێن که هەتا رادەبەک باری خەلە تاندن و چاو بەستنیشتی تێدای و دیارە ئەو دەم ئیش و کار بەو شێوە چاکتر دەپۆی و، لە دواى بەلێنە پووچەکەى نەفتیش که پێیان درا و بێ سە و دوو بارگە و بنەیان تیک نا، کەس ئەو پرسیارەى لەو دۆستە دڵسۆزەى کورد!! پێ نەکرا بلێ: ئەرێ تەواریش ئەدى مەسەلەى کورد و رزگاری و لایەنگریی چەوساوه و ئەو شتانهى ئێوه هەتا ئەورۆ باستان دەکرد چی لێ هات؟

ئێره هەولێره شاری میژووساز و گەزەنفون شکینی کۆن و، پایتەختی پایه قورسی ئەورۆی کوردستانی خۆشەویستی عیراق سەعات ۱۱ی پینش نیوهرۆی دووشەمه ۱۵ی مانگی تەموزی ۲۰۰۰، پلەى گەرما (۵۲) دەرەجە لە ژوور سیفر، تەزوی کارەبا (۰) فشاری ئاو ۲۰٪.

خوێنەری بەرێز و بە باش دەزانم هەرچۆنی بێ خۆ لەو گەرمایه بپارێزین و جارێ هەر لە مەهابادی فینک و دلگر بمین. هەر بە راستی لەوێ هەر قسەشمان تەوا نەبوو و ئەو پرسیارە ماوه بیکەین که هەر لەو رۆژەوه که سالداتی روسان لە رووباری ئاراز بەرهو کوردستان پەربنەوه هەتا ئەو رۆژە که حکومەتی کۆماری مەهاباد دروست بوو بێ ئەوهی هێچ دەسلالتیک لە ناوچەدا هەبێ شار و دەوروبەری شار و هەر بە تیکرایی کۆمەل چۆن بەرپۆه دەچوو و، کێ پێی رادەگەبی که نە حکومەت قاپیلکیکی رزبو نەبێ هێچی تری هەبوو، نە حیزبیک مەوجودیەتی خۆی راگەیاندبوو، نە کۆمار دروست ببوو، نە روسانیش

بۆ راپەراندنی گێروگرتی خەلک دەوربان هەبوو دیارە هەر وهک لە پێشدا گوتمان هەرچی عەشایر و دەوروبەری شار بوو تەکلیدی روون بوو و، زۆردار خۆی بەسەر بێزۆردا دەسەپاند و، هەموو یاسایەکی دەوروبەری شار لەو دوو وشەدا کۆ ببۆوه «زۆردار و بێزۆر».

کێ دەیتوانی لە قەراری سەرۆک عەشیرەت دەرچی ئەگەر بە سوودی با و ئەگەر بە زیانی، دیارە بۆ رادەى لەوهش بەرزتر و، بەینی سەرۆک عەشیرەتەکان هەر کەس بۆ بەرزەوهندی خۆی ناکرێ بلیم هێچیان لەگەل روسان سرتە و خەلۆهیان نەبو.

کێ دەلێ هەر ئەو سرتە و خەلۆه پێشەکیەک نەبووه بۆ ئەو بانگهێشتنەى دواىی که روسان لە پێشەوا و چەند سەرۆک عەشیرەتی موکوریان کردیان بۆ باکو وهک (عەلیاغای ئەمیر ئەسەد) و (قەرەنیاغای مامەش) و (قاسماغای حاجی بازاغای موتهەدی) و، پێش نیهادی سەرەک کۆماریی کوردستانیان پێ کردن و، ئەوانیش پێشەواى لێ دەرچی هەموویان لەبەری چوونە دەر جا ئەگەر لیکدانەوهی لێهاتوویی خۆیان بوو، ئەگەر ترسی پاشەرۆژ و، ئەگەر بێ باوهری بە وهفاداری و بەلێنی دۆستە بێگانەکه.

قاپیلکه گەندەلەکهى میری نە جیبی باوهری خەلک بوو که گێروگرتی خۆیانى بۆ بەرن نە دەسلالتی قەرار و بریاردانى هەبوو لەبەر ئەوه میری بۆ ئیدارەکردنی شارەکانیش دەستی یارمەتیى بۆ سەرۆک عەشیرەتەکان درێژ دەکرد و بەناوی فرماندار شاری پێ سپاردن.

بەرە بەره گیانی کوردایەتی و حیزبایەتی بەهێزتر و پەرەگرتووتر دەبوو، خەلک که ئەو هەموو بیرەوه‌ریه تال و ناخۆشەیان لە دەم و دەزگای ئەو حکومەتە هەبوو لە خۆی و دار و دەستەکەشى بێزار بوون و، بەدواى دڵسۆزیکى خۆیاندا دەگەرێان پریسکەى دلی خۆیانى بۆ بکەنەوه و بگەنە قۆناغی بریاردان و لیبران، هەتا دەهات لە حکومەت دوورتر و لە ئامانجەکهى خۆیان نیزیکتر دەبوونەوه.

دیوانی قازیبی ئەو دەم و پێشەواى دواىی شوپنیک بوو لەوهدا دەوری هەبوو بۆ خەلک و، مەکو و مەتەرێزی چاک و جیبی هومید بوو، هەر ئەوێ هەبوو بەراشکاو هەموو مەبەستیکى لێ بخریتە گۆرێ و باسی لەسەر بکری نەک هەر حقوقی و کۆمەلایەتی بگرە سیاسیش و، ئەو دلیاییهی لەو لیک هالان و نیزیک بوونەوانە کهوتەوه بوو بە سەرمايه

و پشتیبوان و وای لځ هات له ساله کانی دوا پیدا و پیش دروست بوونی کومار، پیشه و خوی و چند چکداری دلسوز هه شه وه به گه ره کیتی شاردا ده گه پان و، هه ستیان پاده گرت و، نه گهر چه وتی و کاری دزیو له شاردا رووی دابا له وان شاروا نه بوو، سبه یینی به دوا ی ئیشه که دا ده چو نه وه، وهک نه وه ده چو خوی بو سه روک کوماری تاماده بکا، نه و شیوه چاوه دیریه ی پیشه و له شاری مه هاباد له زه مانی سه روک ماریشیدا ئیدامه ی هه بوو.

یه کیتک له تایبه تیه کانی پیشه و به هوشی و بییری تیژ بوو که زوره ی خه لکی شار و ته نانه ت ده ورو به ری شاریشی به ناو دهناسی و، که سیتیکی جاریک دیبا له بییری نه ده چوو، هه لسوکه وتی له گه ل خه لک هه رکه س به پیتی خوی و، له جیتی خویدا بوو که له هه موو حاله تیکدا رووی خوش و، نه ده ب و، ریز له چاوپیکه و تنیدا به دی ده کرا و له سه به لیتی خوی سوور بوو.

پیم وایه نه گهر به وئی و به کورتی له سروشتی به رزی پیشه و بدویم به قسور ته و او ده بی و ده بیته قه تره له ده ریا که هه موو لایه نه کانی شه خسیه تی نه و ریبه ره هه لکه وتوه چ سیاسی و، چ کومه لایه تی و، چ زانستی هه ر یه که ی ده فته رتیکی جودایه و، پیتیوستی به سه رفی وهخت و لیکولینه وه ی زور و ورد هه یه بو نه وه که هه موو گوشه و قوربنه کانی لیها تنوویی وی روون بنه وه و نه گهر بو نه وه له داها تنوشدا ده رفه تیکم لځ هه لکه وئی به سه ریه وه ناچم.

ههروهک ده زانین له دوا ی نه و هه موو بی سه روبه ری و، که س به که سی و، تیکه وه هاویشتنه ی لاهه بییان که له ولاندا هه بوون، روژی دووی مانگی رتیه ندانی ۱۳۲۴ هه تاوی که ده بیته ۲۲ ی مانگی ژانویه ی ۱۹۴۶ زاینی دوا ی نه وه که چوار سال له هاتنی هیزی سوور بو کوردستان تیپه ریبوو، کوماری مه هاباد له چوارچرای شار راگه یه ندرا و، پیشه و قازی محمه د به سه روک کومار دیاری کرا و، هه ر له روژی ۲۲ مانگی رتیه ندانی نه و ساله دا، یانی له یازده ی مانگی فه وریه ی ۱۹۴۶ دا یه که م هه یته تی وه زیرانی کوماری کوردستان به و شیوه یه راگه یه ندرا:

۱- حه مه حوسین خانی سه یفی قازی وه زیری جهنگ، ۲- محمه د نه مینی موعینی وه زیری ناوخو، ۳- نه حه ده ی ئیلاهی وه زیری تابووری، ۴- که ریم نه حه ده یین وه زیری

پوست و تیلگراف، ۵- مه نافی که ری می وه زیری فه ره نگ، ۶- سه دیقی حه یده ری وه زیری پرو پا گانده، ۷- خه لیلی خوسره وی وه زیری کار، ۸- مه حمودی وه لی زاده وه زیری کشت و کال، ۹- سه ید محه مده ی نه ییویان وه زیری له ش ساغی، ۱۰- عبدالرحمن ئیلخانی زاده وه زیری مشاور، ۱۱- مه لا حوسینی مه جدی وه زیری داد.

هه ر له و سه روبه ندانه دا له ته وریزیش حکومه تی میلی ئازره یایجان به سه روکایه تی جه عفه ری پیشه وه ری دامه زرا که نه ویش چیرۆکی خوی هه یه و له بهر نه وه که من بیره وه ری ده نووسم نه ک میژوو نه و هاتن و رویشتنه و، چاره نووسی دوا یی وان بو میژوو به جی دیلم که ئیسته ش که ئیستییه سه ریان هه لته داوه و، له کوله که ی ته ریشدا ناویان نیبه و، هه ر هیزه کانی میری له کیتی قافلانوکی تیپه رین و نه وان ته وریزیان به جته یشت هه ر به وه رازی بوون له و دیوی دیواره ئاسنه که به نانه زگی رایان گرن و، واز له نازناوی سه ردار میلی و، سه روکایه تی دیموکرات فیرقه سی بیتن، چونکه ده سته که وتی جولانه وه که وه گیر لایه نه که ی تر که وتبوو جا با به قسه ش بی، چما نه وانیش له وه زیادتر هیچی تریان ده و بست!!؟

له دوا ی راگه یاندنی کوماری مه هاباد، دیاری کردنی هه یته تی وه زیران یه که م هه نگا و بوو که بو ئیداره کردنی ولات هاو یژرا، هه نگاوی دووه م دانانی نه نجومه نی نه یاله تی و ویلا یه تی (پارلمان) بوو که هه موو نه ندامه کانی له لایه ن پیشه و او هه لبرتیردان و، له و نووسینانه دا که له سه روکومار نووسران و زیادترین له لایه ن نه ندامانی به رزی ح.د.ک بوون له هیچیاندا باسی نه کراوه و، ناوی نه ندامه کانی نه و پارلمان له نووسین و به لگه کاندا وه بهرچا و ناکه وئی و، من که خو م له ده فته ری نه و نه نجومه نه دا نووسه ر بووم به داخوه له نه ندامه کان ناوی چنه د که سیکیان نه بی له بیرم نه ماوه که نه وانیش نه وانن:

حاجی بابه شیخی سه یاده ت سه روکی نه نجومه نی نه یاله تی و ویلا یه تی.

نه ندامه کانی نه و نه نجومه نه: که ریماغای قوم قه لا، حاجی حه مه د ئاغای حیسامی، عه لی خانی قادری مرۆتی، حاجی مسه فه ی داودی، نه حه مه د خانی خه لیل خان نه گهر چاکم له بیر مابئ و، بیجگه له وانه چنه د که سی تریش بوون که به ته وای ناچمه وه سه ریان و گومانم له سه ر نه و ناوانه ی خواره وه ش هه یه که نه ندام بووین و له خه یالمدادین و ده چن

بەلام پىتم ساغ نابنەو. حاجى سالجى مشىرى، ابراهيمى نەوزەرى، عومەر خانى شىكاك. گۆقارى تىشىكى ژمارە ۶ دەنوسى: حاجى بابە شىخ سەرۆكى ھەيئەتى ۋەزىرانى كۆمار ۋە حاجى مستەفا داۋدى ۋەزىرى تىجارەت بو لەو كابينەدا، بەلام راستىيەكەى ئەوھىيە كە حاجى بابا شىخ سەرۆكى ئەنجومەنى ئەيالەتى ۋە ويلايەتى (پارلمان) ۋ، حاجى مستەفاش ئەندامى ئەو ئەنجومەنە بوو.

كارمەندەكانى دەفتەرى ئەنجومەنى ئەيالەتى ۋە ويلايەتى ئەوانە بوون:

۱- ھەمەد ئەمىنى خاتەمى رەيىسى دەفتەر.

۲- خالد ھىسامى (ھىدى) نوسەر.

۳- سەعدونى رەھىمى يادداشتى نامەكانى ھاتوو ۋ رۆيشتوۋى دەفتەر.

كاك ھەمەد ئەمىنى خاتەمى پىتىش دروست بوونى دەزگاكانى كۆمار سەرۆكى ئىدارەى ئامارى مەھاباد بوو، لەگەل دامەزرانى ئىداراتى كۆمار ئىشى ۋى لە ئەنجومەن دىارى كرا ۋ، ئاكارى جوان ۋ پەسندى ھەبوو كاركردن لەگەللى خۆش ۋ بى گىروگرفت بوو، ئەنجومەن ھەر خۆى مووچە ۋ مانگانەى بۆ كارمەندەكانى خۆى ۋ ئەندامەكانى پارلمان برىيۆۋە ۋ، ھەموو مانگىن بەپىتى لىستە مووچەكە دەھاتە ئەنجومەن ۋ سەرۆك دەفتەر لىتى دابەش دەكردن ۋ، مانگانەى من ھەتا ھۆكۈمەت تىكچوو مانگى ۱۸۰ تەن بوو كە دەبىتتە ۹ دىنار ۋ زۆرىش پىتى رازى بووم بەلام ئەگەر كرديايانە ۲۰۰ تەن نىش كە دەبىتتە ۱۰ دىنارى تەواو توورە نەدەبووم.

بىتجگە لەوانە چايپىچىەكىشمان ھەبوو بەناۋى ھەمزە كە مەنگور ۋ ھەتا بلىتى پاك ۋ خاۋىن ۋ سەر ۋ پروو خۆش بوو، ئەگەر ماۋە يادى بەخىر ۋ ئەگەر نەمايىن پوھى شاد.

كارى ئەنجومەنى ئەيالەتى ۋ ويلايەتى ھەر ئەو بوو كە پارلمانى گەلانى تر دەيكەن ۋ يەك لەوان قانۇن دانان چ بۆ ۋەرگرتن ۋ ئەستاندىنى (مالىيات) ۋ چ لە بوارى ترى كارى كۆمەلدا، لەو ياسانەى من ۋەبىرم دى ئەو دەم دەنگى لەسەر درا ياساى دىارى كرنى مالىيات بوو.

چەند مانگىك لە تەمەنى دروست بوونى كۆمار ۋ دامەزرانى ئەو ئەنجومەنە تىپەرىبوو دەمدى چەشنە نووسراۋىك لە لايەن ھۆكۈمەتى مىللىي ئازەربايجانە ۋە بۆ ئەو ئەنجومەنە

دى كە دەتوانم بلىتم ئەمىرىان تىدا بوو ۋ رى ۋ شوتىيان بۆ ئىمە دادەنا ۋ كۆمارى مەھابادبان بە بەشىك لە دەسلەتەكەى خۆيان ھىساب دەكرد ۋ، دەيانكرده بەخشنامە بۆ ئىمەش، دەنگدانەۋى ئەو جۆرە نووسراۋ ۋ بەخشنامانە ئەگەر لە رادەى لىپىرسراۋ بەرزەكانىشدا شتىك بووبى بۆ ئىمەى بۆرە پىيا ۋ ھىچ دىار نەبوو، دوايى دەركەوت كە ئىمە ھىچ ھەر لە ناو ھۆكۈمەتەكەى پىشەۋەرىشدا ھەموويان بەو ھەلوتىستە رازى نىن ۋ لەسەر ئەو كىشەيان كەوتتە بەينى ۋ ھەتا كۆمارى مەھاباد تىكچوو پەيوەندى ھۆكۈمەتى ئازەربايجان لەگەل ئىمە ھەر بەو شىپە بوو.

حاجى بابە شىخ لەو ماۋەدا كە من لەو ئەنجومەنە لە خزمەتى دابووم ھەستەم بەو دەكرد كە زىدەى كارمەندەكانى تر پرووم دەداتى ۋ رىزم دەگرى ۋ نامەى ئەنجومەن من دەمىردە بەردەستى ۋ ئىمزاى دەكرد ۋ، تەنبا لىتى دەپرسىم مەوزوع چىيە ۋ ئىمزاى دەكرد ۋ، دەيداۋە دەستەم.

نازانم ئەو حاجى بابە شىخە بۆ خوتىنەرەۋى ئەو دىپرانە چۆن ۋ چەند ناسراۋە ۋ چ لە راپوردۋى شەخسىيەتى عىلمى ۋ كۆمەلەيەتى ۋ جەۋھەرى زاتىيى ۋى دەزانى كە بەراستى بىتجگە لەۋەى بەسەر ھەموو لايەنەكانى عىلم ۋ زانستدا زال بوو لە بوارەكانى ترى شەخسىيەتىشدا ھەلگەوتتو بوو، لەبەر ئەو زانست ۋ ئازايەتتە لە لايەن (ۋىلھىلم) قەيسەرى ئالمان ۋ، رەزا شاۋە خەلات كرا بوو ۋ قەيسەر دووربىن ۋ، رەزا شا عەساي جەۋھىر نىشانىيان بۆ ناردبوو ۋ، كاتىك دواى تىكچوونى كۆمار لە خزمەت مەحمود ئاغاي ئىلخانى زادە ۋ، حاجى ھەمەد ئاغادا لە تورجان (گوندى جىتى دانىشتىنى) چووبىنە خزمەتى، ئەمىرى كە ئەو خەلاتانە بىتن كاك خالىد بىانبىنى ۋ، من ھەردووكىانم دىت كە بەراستى عەسا جەۋھىر نىشانەكە زۆر سەير رازابۆۋە ۋ، لەبەر ئەو ھەموو ئەلماس ۋ جەۋھىراتە كە تىتى گىرابو ھەر برىقەى دەھات ۋ پىيا ۋ تەماشاكردنى تىر نەدەبوو، فەرموۋى بىتجگە لەو عەسايە عەسايەكى تىشىم بۆ ھاتبوو لەۋە چاكتر ئەويان لى دزىم ۋ نەمدۆزىيەۋە بەلام شىك ھەبوو.

بۆ ئازايەتى ۋ غىرەتى حاجى بابە شىخ زۆر چىرۆك ۋ داستان ھەيە كە من يەكبان بۆ نمونە دىتم:

لە شەرى روساندا لە كوردستان ئەو پىياۋانەى لەگەل حاجى بابە شىخ دەبن يەكبان

بریندار دهبن، حاجی بابه شیخ ناتوانی له کۆلی کا و لهو جییه بیگوتیتتهوه، پهستهکهکهی خۆی له شانی دهردینیی و بریندارهکهی دهخاته سهری و لهویوه ههتا دهیباته شاخهکهی تر له دوی خۆی رایدهکیشی و لهوئ لای دهبا و ناهیتلی بکهویتته بهردهستی روسان، ئەو داستانه دوور و درێژه و من کورتتم کردوه.

لهو سهفهردها یادی هاوڕیتی خهتخۆش و رهفیع خۆشم ههبا ساغای ئیلخانی زاده بهخیر که ههردوو کمان لهو تهمه نه دا پیمان وا بوو سوار چاکی وهک خۆمان هه ر نییه بهلام کهس بوی له ئەستۆ نه ده داين، هه رچی بێ خۆ له سه ر ئەسه که خۆمان راده گرت چما کهس هات ئیمه هه لگرتته وه.؟

له دواي هاتنه وهی هیزه کانی حکومه تی ناوه ندی بۆ مه هاباد گرتن و کوشتن و پڕی که و تن دهستی پیکرد و میری بۆ به ره هه لستی و ترس و واهیمه هه ر کهس مه به ستی بوو گرتی و کوشتی و یان هاویشتییه زیندان و هه لات هه لات له هه موو لاهو دهستی پیکرد به لام حاجی بابه شیخ چۆوه مالی خۆی و نه گیرا، دواي به یینیک به دواياندا نارد بر دیانه تاران و له وه دا نیگه رانیی ئەوه پهیدا بوو که به لایه کی به سه ر بێن جا با به فیل و ته له کهش بێ به لام چاکی رزگار بوو هیچی به سه ر نه هات و به سه لامه ت گه راره، دیاره حکومه ت به سوودی خۆی نه زانیبوو ئەو بنه ماله گه و ره بکاته دژی خۆی و دواي لایه نگرانیان دهردی سه ریان بۆ بنیینه وه.

پێ و قه ده می روسان بۆ مه هاباد به هه موو ئالوگۆر و گیچهل و خیر و شه پیکیه وه له رز و تاي کوردی نووسین و کوردی خویندنه وه شی پتیه بوو، هه ر له گه ل ویره ی ته یاره کانی وان له عاسمانی کوردستان ئەو ههسته خه لکی داگرت و هه رکهس له به ر خۆبه وه ئەوه ندی پتی ده کرا سه ره ته قتیکی ده کرد.

به راستی کوردی نووس زۆر بوو به لام کوردی زان کهم بوو، بۆ ئەوهش کهس جیتی ره خنه نه بوو که بۆچی نازانی به زمانه کهی خۆی بنووسی، کتی پیش ئەو دهم ویرابووی نامه یه ک به کوردی بنوسی، گوڤار و رۆژنامه ش که هیچ هه ر باسی مه که به لام ئەو شته ی که پتی ده لێن لیه اتوویی لیره ش له هیندی جی و هیندی که سدا کاری خۆی کرد و زۆری پتی نه چوو لیره و له وئ پارچه هه لبه ستی شیرن و به رز به ده ست نووس ده که وته ناو خه لک و نیشتماندۆست و شیعه ردۆست پتی وه که یف ده هاتن.

میرزا محه مه دی عه تری گه لۆلانی دۆستی له مپێژنه و، هه قه ل راوچی دایمی ئەو دهم و وێژه ری کړ و بێ دهنگی ئەو وړۆی بۆکان و کوردی نووسی ئەو ساي موکوریان هه ر زوو له قوئاغی سه ره ته قه و خۆ راهیتان بازی دا و به پیشکهش کردنی هه لبه ستی به رزی (نامه وئ ئەو ژینه تاله یا وه تن یا مردنم) به کۆمه لی ئەو کاته، خۆی به ناوی هه ستیاریکی ورد و خاوه ن سه رنج به هه موان ناساند.

ئەو شاعیره له بیرکراوه نازانم خۆی یه خه ی له کاری ئەده بی دادری و فری دایه ئەولا، یان له گه ل به جیه تیشتنی قولینچکی دیوه خانی شیخالی هه ر سه رچاوه ی هه لبه ستی شی ویشکاوی هات و بیرکردنه وه کانی وتی له جیاتی شیعه ر ئەو جار روویان کرده فری فیلتی سیاسی و هه ولی نوینه رایه تی و، پتی وابوو هه ر جیه ی شتی که هه لده گری، واله ی په نگه واش بێ، ئاخه ر پارلمان تاری و شیعه ر گوتن کوجا مه رچه با؟.

جا کاک عه تری بۆ ئەوه که تۆ بزانی من هه ر له ئەسپ و زین دا بروم و، به دواي تاجی و که رویشکانه وه له راوی: دیوی خومارۆ و، کیوی برامۆک و، باسکه درێژ و حه وت کانیان و، ئاله لوو، بیژینگ به سه ر بووم ده نا به تۆ و به شیعه ری به رزی کوردی له ریبازی کوردا یه تی و له پینا و کوردستانا هه ر وه فادارم و، سه رم له نوکته و قسه ی خۆش و پیکه نین هه ر ده خورئ جا با په نگی مووش کال بوو بیتته وه و، هه روه ها بۆ ئەوهش که تۆ بزانی شیعه ر نه مره و، وه ک پیله ی سیاسی هه ر له زارت هاته دهر با ناییا و، دیسان بۆ ئەوهش که حال و هه وا و، دلگه رمی و، راده ی هه ستی نه ته وایه تیبی کوردستانی ئیران دواي مانگی خرمانانی ۱۳۲۰ به ته وای به خه مه وه روو لیره دا پارچه شیعه ری (نامه وئ ئەو ژینه تاله...) له گه ل ئەو بیره وه ریانه ده خه م چونکه بیره وه ری زۆریان پتیه یه هه ر له گه پ و گالته ی شیرنی چهن د سه له له گه ل وێژه ره که ی هه تا وه رگه رانی تاج و ته ختی په هله و بی گهن ده ل و، بۆله بۆلی ئەو هه موو شاعیر و نیوه شاعیره به رپێژه ی ئەو سه رده م:

(باری زولمی دوژمنه وا هیسی کردوه گه ردنم)

(نامه وئ ئەو ژینه تاله یا وه تن یا مردنم)

ئە ی وه تن له و رۆژه ئەو رۆله یه ت هاتۆته رو

شیری تۆی که وتۆته یاد و میهه ری تۆی کردۆته خۆ

دل به سازی تو به که یفه روو به خوشی رووی تو
 پیم گوتی دهبه به لا گهردانی تو بی هیچ درو
 (وهختی ئیجرای قهولمه ئه وبال به تهختی گهردتم)
 (نامهوی ئه و ژینه تاله یا وهتن یا مردتم)
 دوژمنی به دخو ئه گهر تو بمدهیهی زیری ولات
 دار و بهرد و خاک و خو لم بو بکه یته حاسیلات
 بکه یه سهررداری دنیا تاجی شاهیم که ی خه لات
 شهرته تیی هه لدهم له تاجت بیگه یه نمه روژ هه لات
 (چون ده بی مه حکومی تو بم که چ بکه م بو ت گهردتم)
 (نامهوی ئه و ژینه تاله یا وهتن یا مردتم)
 لاوه کان گهر روح فیداکهن بو وهتن هیشتا که مه
 گهر بدا ناوی حه یاتت دوژمنت زه هره خه مه
 خوشه دهردیکی که دایکی نیشتمانی مه ره مه
 سبنگی من قه لغانی تو بی ئه ی وهتن پیشمه رگه مه
 (ژینی من قوریانی تو بی جا بلینده گهردتم)
 (نامهوی ئه و ژینه تاله)
 خه م مه خو دایکی وهتن تووی مورادت شین ده کا
 لاوی تو سه رخوشه ئه و رو پاکی داوی ژین ده کا
 داغی بالای سه وزی تو به دوژمنت سه رشین ده کا
 تینی زولمی کونی تو به قه لبی من پر کین ده کا
 (نامهوی ژیر دهستی دوژمن بیته تهوقی گهردتم)
 (نامهوی ئه و ژینه تاله یا وهتن یا مردتم)

حازرم بو حیفری خاک و ناوه کهت ئه ی نیشتمان
 شهرته بیرتیم له بهر پیت خوینی گهش روحی رهوان
 خوینی من بو تو حه لاله مالیشم هه ردووکیان
 یان ده بی هیچیان نه بن یان دوژمنت هیچ کامیان
 (ده چمه بهر مه یدان دوژمن جا حه لال که گهردتم)
 (نامهوی ئه و ژینه تاله یا وهتن یا مردتم)
 ئه ی وهتن گهر ژین هه بی راسته که تو ژینی منی
 نامهوی سه یری گولستان تو که نه سرینی منی
 ناگرم بو هیفری دوژمن چونکه تو تینی منی
 قیبله که م، ئیمان که م، ئیمان که م دینی منی
 (گهر بوتی زنار ده به ستم زوو به خاچی گهردتم)
 (نامهوی ئه و ژینه تاله یا وهتن یا مردتم)
 قسه ی خو مان بی من له گه ل ئه و نیوه شیعه ری بوت و زنار، دل م پر بوو جا نازانم ئیوه.
 نووسینه کوردیه کانی پیش دروست بوونی کو مار و، به ره به ری پیکه اتنی کو مار په نگه
 شیعه ری به رزی تری له و مسته وایه دا و، له وانه به رز تریشیان تیدا بووی.
 که من نه هه موویانم دیوه و نه پیم ده کری وه بیران بینمه وه و هه لیان سه نگینم،
 روژنامه ی کوردستانیش ئه و دم پر یک درهنگ وه خو کهوت که دهستی شاعیر و
 نووسه ره کان بگری له چاپ کردن و بلاو کردنه وهی نووسینه کانیاندا و نه هیلتی له ناو بچن
 و بیانکاته به لگه و که له پور بو دوا روژیش. هه ر چهنده له دوا ییدا به و ئه رکه هه ستا و،
 بوو به یه که م په رتووک و سه رچاوه ی هه وال گه یانندن و لیکنو لینه وهی رووداو و دهنگویاس
 و شوتینی چاپ کردنی هه لبه ستی هه لبه ژارده و، له و ته مه نه کورته ی خویدا ورده ئه گه ر
 ناته و او بییه ک له نووسین و، کاکل و، ناوه روکی لاپه ره کانییدا هه بوو لای برد و راده ی
 ئه ده بیی خو ی به رز کرده وه و، روژ به روژ هه ست به پیشکه وتن و ریک و پیکتر بوونی

دەكرا لە چاۋ ژمارەكانى پېشسوى خۆى كە سەرەتاي دەرچوونى ھېتەز و پېتەزى پېتوبىستى نەبوو .

ناكرى من بەناو شىعەر و ھۆنراوھى بەرزى موكوربانى سەردەمى كۆماردا بېم و بچم و بەسەر ئەو پارچە ھەلبەستە شىرنەى كاك محەممەدى مەجدىي ئەو دەم و دوكتور مەجدىي ئەورۆدا باز دەم (دوكتور مەجدى كورپى شايستە و لىھاتووى زاناي ناودار و ، وەزىرى دادى كۆمارى مەھاباد ، مامۆستا مەلا حوسىنى مەجدى) كە سەردەمى كۆمار بەخۆى و وشە و واژە رازاۋەكانىبەوھ پىن بەپىن و ھەنگاۋ بە ھەنگاۋ لەگەل گەلەكەى دەھات و ئەورۆ دوودلەم نازانم بەتەپەپ بوونى زەمان و ، سەرەراى عىنوانى دوكتورى ئەگەر ناوى شاعىر و وئەوانى بەسەرداپرن بەسەرمدا دەداتەوھ يان نا ؟

وھتەن

مەجدى

وھتەن گىيان و دلەم قوربانى تۆبى
سەر و مالم بەلاگەردانى تۆبى
لەبەر تىغى جەفای بىگانە ياخوا
ھەمىشە سىنگى من قەلغانى تۆبى
وھكو كىوانى خۆت ھىمەت بلەندە
كەسپكى ساكىنى كوستانى تۆبى
كورانت نايەلن ھەرگىز كە دوژمن
تەمساھكارانە چاۋەروانى تۆبى
شەتاو و ، باغ و ، گولزارى سەراسەر
بەھەشت پىي و نەبى ھاوشانى تۆبى
دەكۆشپن تاكو ئالاي سەرىبەخۆى
وھكو جاران لەسەر كىوانى تۆبى
مەھالە ھەز بكا فەوتانى كوردى
كەسپىك پەروەردەبى دامانى تۆبى
ئەمەگ كوپرى بكا گەر ناسوپاسپىك
خەرىكى زىللەت و فەوتانى تۆبى
وھتەن يارەببى ھەركەس خپەر خواتە
نەسپىبى رەوزەبى رىزوانى تۆبى
موخىللى عىززەت و ئاسايشى تۆ
بە دەس مەارانى بى ئامانى تۆبى

خەياللى جەننەت و فيردەوسى ناكا
 كەسىن لە جياتى دانىشتوانى تۆبى
 مەتاع و مال و روح و گيان و ئەولاد
 لە رېتى سەربەرزى تۆقوربانى تۆبى
 قەسەم بە خوا دەبى ئېران و ئەوغان
 جىگاي رەمبانى شاسوارانى تۆبى
 ھەتا ئېستە كە دوژمن سەر فيراز بوو
 بەلا ئەو جارە ژىر فەرمانى تۆبى
 لە بۆ رافراندى گۆى سەربەخۆبى
 دەبى كوردە ھونەر گۆچانى تۆبى
 ويفاق و، اتحاد و، عيلم و، سەنعەت
 تەھنىگ و تۆپ و فيشەكدانى تۆبى
 دەبىنى مورغى ئىقبال و سەعادەت
 لەپاش چەندى لەسەر سەربانى تۆبى
 بەھارى سەربەخۆبى زۆر نىزىكە
 خەرىكە نەوبەتى سەيرانى تۆبى

لەگەل ھاتنى مانگى خرمانانى ۱۳۲۰ پراۋەكى قسە خواردەنەو، قسەشاردەنەو،
 دەست بەزارىدا گرتن پزۋوى پسا و، ھەر ھات و كوردى نووسىن پەرەگرتو تر و، مەيدانى
 خۆراھىنانى كوردى نووسان بۆ ۋەدى ھىنانى شوئىنەۋارى ئەدەبى بەربلاوتر بوو، ھەركەس
 لەبەرخۆبەو تېبى دەچرىكاند.

ئەو قەسىدە شىرنەى شاعىرى بەناۋبانگ مەلا مارقى كۆكەبى دانىشتوۋى مەھاباد لەو
 جەنگەدا لە داىك بوو كە سەرەتاكەى بەو شىعرە دەس پىدەكا:

شاعىر عمومى كەوتنە مەقالات و بۆلە بۆل
 مەدھى ۋەتەن دەكەن بە قەسىدەى شىر و شىرۆل

ئەۋەى من لەو قەسىدە لە بىرم مابىن سى چوار شىعرى ترن كە بەنارپىك و پىكى ۋەبىرم
 دېنەۋە و ئەوانىش ئەوانەن:

كوردىش چ كوردە مىللەتى خۆخۆرە پىكەۋە
 بۆگيان و مالى يەكترى سمكۆل دەكەن لە خۆل
 دنيا لە ناز و نىعمەت و ئازادىدا دەئى
 كوردىش ۋەكو درىدە لە ئەشكەوت و شىو و دۆل
 پارچەى لە پەشمى ئىمە دەكەن خەلك و بۆمەيە
 رانكىكى كۆن و كون كون و چۆغىكى بى گپۆل
 سابلاغى دەست و پى بەخەنەى قەت ھەتاۋ نەديو
 رەنگىن و، نازەنن و، نەرم و نۆل و، سىپى و سۆل
 تاكەى ۋەتاغى بەرز و، ژنى تەرز و، تەركى فەرز
 لىتان ھەرام بى سوحبەتى خاتونى نەرم و نۆل

بەداخەۋەم كە ھەموو شىعرەكانى ئەو پارچە ھەلبەستەم ۋەبىر ناينەۋە كە مەبەست بە
 دەستەۋە بدن و خوينەر كەلكى تەۋاۋيان لى ۋەرگى، بەلام ۋەك دەلېن لوتچىك نمونەى
 خەلۋارىكە.

دوای راگەپاندىنى حكومەتى كۆمار لە دوۋى رېبەنداندا ئەوجار خۆراھىنان جىبى خۆى دا
 بەخۆرانان و، لەو جىئىژنە و ھەفەلاتەدا كە بەبۆنەى راگەپاندىنى كۆمار لە لايەن ھەموو
 چىنىكەۋە بە جودا بەريا دەكرا دەرفەتى خۆ نواندن بۆ شاعىرەكان دەپەخسا و، ھەركەس بە
 يارى خۆى ھەلدەگوت!!

ھەر لەو سەر و بەندەشدا شەرە زېرىنگەرەنەى ھەردوۋك كوردىزانى گەۋرەى موکوربان
 (خالەمىن بەرنجى) و (كاك ھىمىن) بەو دوو شىعرەى خالەمىن دووراۋدوور دەستى
 پىكرد:

دهلێن نیو بانگی شیعیری خاله رۆیوه
 له کلکهی قزقه لا تا گرده گروئ
 تکای خاللم له هیمن هه ر ئه وه نده
 نه پێوی نیوه شیعیرانم به ده زوی
 (بۆ زانین بهینی کلکهی قزقه لا هه تا گرده گروئ رێگه ی نیو سه عاته بۆ پیاده).

ویده چێ پیش نووسینی ئه و دوو شیعه ر کاک هیمن ده رباره ی کیش و وه زنی شیعیری
 خاله مین بر وا و بۆ چوونیککی بووبی و به دلێ خاله مین نه بووبی.

چهند رۆژ پێ چوو له و جێژنه دا که کومه یته ی ناوه ندیی حیزب به بۆنه ی سه ره یه خوئی
 گرتبوی و من حازر بووم خاله مین هه ستا شیعیریکی به رزی خوینده وه و، جه و هه وای ئه و
 جێژنه ی نرخاند به بۆنی گولا و زولفی یار له و قافیه دا:

(بۆنت گولی گولا وه ده لێی زولفی زێرنی).

ئه و جار پیرۆزبایی له گه لی کورد کرد و، ریزی بۆ پیشه وای پایه به رز دانا و پیداهات
 گه یشته ئه و شیعه ر:

لێک دوور و ویک نه که وتوه ئه شعار و مه تله بم
 وه ک تووکی چل و چل و سه ر و کاکوئی هیمنی

دوای خویندنه وه ی ئه و پارچه شیعه ر هه ردووکیان له ته نیشت یه ک دانیشتن و، ده ستیان
 کرد به نوکته ی خویش و پێکه نین.

له جێژنیککی تر دا که کۆرپیککی زۆر گه و ره بوو ئه و جار کاک هیمن چوو په شت تریبون و
 ده ستی به خویندنه وه ی ئه و شیعیrane ی خواره وه کرد که چاره و روان ده کرا ئه و رۆژه ئه ویش
 قسه ی خوئی بکا و گوئی:

مه ردی نه به رد و شاعیری بێ باک و چاک منم
 رۆژی هه را و کیشه و شه رپر سه دی ئاسنم
 من بولبولیککی وه ها بووم که ده سم کرد به ناله نال
 زیندووم کرده وه میلله تی کوردی به خویندنه

ته وه ینی بۆ به پرچ و به کاکوئی من ده که ی
 ده رویش نیم براله ئه من شیعیری پرچنم
 مه ردایه تی به کولکه نییه گه ر ده لێی هه تا
 ئه و چل چله ی به سه رمه وه ماوه هه لی رنم
 دنیام به هیند نه گرتوه من لۆمه چیم بوئ
 ئیسپاتی ئیدیعامه که تا ئیسته بی ژنم
 لیم زیز مه به عه زیزی دللم خالی خوشه ویست
 شاگردی چووککی تۆم و کوری چاک و هیمنم

ئه و شیعیrane هه ر ئه وه نده نین به لام من له بیرم نه ماون و، دیوانی کاک هیمنیش گه رام
 (تاریک و روون) تیییدا نه بوو وا دیاره ئه وانیش وه به ر قانونی پاکسازی که وتوون و لیتی
 فری داون، وه ک رۆژیک له خۆیم بیست فه رموی (شیعه رکانی قه دیم هیچیان نه ماون که
 له گه ل ئه وانی تازه چاپیان که م، به وه ش چاک بوو نه ماون چونکه له مسته وای شیعیری
 ئه و رۆمدا نین).

به لام نه گه ر دیوانی کاک هیمن هیندیک شیعیری که مه و یان لیبی که وتوه، دیوانی
 خاله مین زۆر به داخه وه هه ر چاپ نه بوه و، نه که می هه یه و نه زۆر.

ئه و کاته له که ره ج بووم ئه مری به من کرد پیشه که یه کی دوور و درێژم بۆ نووسی و حازر
 کرابوو بۆ چاپ، به لام داخی گرانم کۆچی دوایی ئه و شاعیره گه و ره ی به سه رداهات و
 چاپه که ی وه دوا که وت. به هیوای ئه وه بووم کاک دوکتور عه زیزی کوری خاله مین به و
 ئه رکه هه ستی و نه هیلتی ئه و شیعه ر کوردییه په تیه به نرخانه له و مسته وا به رزه دا له ناو
 بچن به لام هینده ی من بزانه هه تا ئیسته دوکتوری به رپیز له وه دا هه نگاو یکی نه هاویشته وه
 با لێزه دا ئه و گله بییه ی لێ بکه م هه ر چهند ئیمکانی چاپ و بلاو کردنه وه شی هه ر له ورمی
 هه یه که شوینی دانیشتنی خوێنه تی و، ئیسته ش ئه گه ر حه ز بکا نه چوه بچن.

جێژنی سه ره یه خوئی پسانه وه ی نه بوو هه ر ده هات و گه رمتر ده بوو، له یه کتی له و جێژنه نا دا

بو پیشهوا

له لایهن: «ختیرویش»

شوکور به کوردان نازادی دریا
 ئالای سهریهستی به خیر هه لکریا
 بناغهی له سهر شهرعی موبینه
 ئیژی زهمانی سه لاهه ددینه
 نه له مدوللا مه قسود بوو حاصل
 ته بربیک عهرز ته کهم به گیان و به دل
 بهم وه زعه خو شه خاتیرم شادهن
 زوبانم گویای مویاره ک بادهن
 پیشه وای بهرز و هه موو هاوکاران
 هه ربه ک بو کارئ ئینتیخاب کریان
 لاوانی وه تن هه موو له جو شن
 په یاپه ی شهرهت شادی نه نو شن
 به ئی خلاس بکه ن شوکرانه ی جه بار
 ئیژن خلاس بووین له زولمی نه غیار
 نازادین له دهس ناههقی و فششار
 فهوت و فه نا بوو نه زیهت و نازار
 من ئیژم یاران کسار ناته واره
 باقیی کورده کان ناواتیان ماوه
 نه وان به سه خستی گیرده ی دهر دن
 هه ریه ک به دهر دی ئاواره مـردن

که پیشه وای خو ی حازر بوو پارچه شیعرتیکی پیدام فهرمووی: نهو شیعرانه بخوینه وه له لایهن هاوولاتییه کی لای سنه وه به ناوی ئیمه هاتوه و داوای کردوه له خه می رزگار کردنی وانیشدا بین، نه گهر ده توانی وه لایمی بو بنووسه وه خوا یار بی به هاری داهاتوو له هه وئی نه وه دا ده بین و، ده بی نه وان بزانت ئیمه له بیرمان نه کردوو به لام هه ل و دهر فه تی ده وئ.

من پارچه شیعره کهم له پیشه وای وه رگرت و، له و رۆژه به دواره خه ریکی نووسینه وه ی وه لایمه که ی بووم، سبه یینی نه و رۆژه که له نووسینی شیعره کان بوومه وه به هه لکه وت چینی خه رازی جیژنه یان هه بوو و بانگه یشتن کرابووم بو شیعر خویندنه وه و پیشه واش له وئ حازر بوو، له و حه فله دا شیعره کانم خویندنه وه و نه گهر له خویندنه و یان ته و او بووم له پیش هه موو که سدا پیشه وای هه ستا سهر پی و تاویتیکی چاک هه ر چه پله ی لیدا و خه لکه که ش هه موو ده گه ل پیشه وای هه ستانه سهر پی و، مه لا سه دیقی سیدی کی که مه لایه کی ناسراو و ریشیتیکی سپی و عارفانه ی هه بوو نه گهر له پشت تربوونه که هاتمه خوار له گه ل چه پله لیدان پیتی گوتم: هه زار نافه رین فیرده وسپی کوردان.

پیشه وای به گهرمی دهستی دامی و، شیعره کانی لی وه رگرت و، سبه یینی رۆژنامه ی کوردستان چاپی کرد.

من نه و وتانه بو نه وه نانوسم به خو م هه لبلیم و ده زانم نه و شیعرانه که په یوه ندیان به په نچا و پینچ سال له وه پیش هه یه له مسته وای شیعری تری نه و رۆی خو م و کلاسیک نووسانی تریشدا نین و ده زانم شانازییه کی واکه متر وه گیر گه نجیتیکی ۱۷ ساله ی تازه کار ده که وئ که سهره ک کۆمار به سپارده یه کی ناوا له بواری نه ده بیدا بیخوینیتته وه، نه ویش به سه نگ و ته رازوو و پیوانه ی نه ده بیاتی نه و ده می موکوریان به لام بیجگه له لایه نی بیره وه ربه که شیان نه و دوو پارچه شیعره له قو ناغیتیکی گرینگ و ناسکی نه ته وه بیدا گو تراون و له بهر نه وه که وه لام دانه وه که شی به فهرمانی پیشه وای بوو باریکی میژوو بیان به خو یانه وه گرتوه و لیره دا من له پیشدا پارچه شیعره که ی شاعیری سنه یی، دوا ی نه و وه لایمه که ی خو م دینمه ناو نه و ده فته ره که نه و ده م ناوی شیعرم (شیاو) بوو هه روه ک له نووسینه که دا تووشی دین و، دوا یی که له شو رشی یازده ی ئیلولدا هاتمه عیراق له ئیزگه ی دهنگی کوردستان ناوی شیعری خو م گوژی و کردمه هیدی و له جیتی خویدا روونی ده که مه وه که هۆی نه و ناو گوژینه چ بوو. به لام شیعره کان:

مەسلەھەت واپە نەگىرۆن قەرار
 تا وانىش وەك خۆئەكەن رەستگار
 ھۆزى كورد تەنیا مەھابادى نىن
 كوردى ئىيرانن ھەتا خانەقەين
 عىددەى مەھاباد با سەد ھەزار بى
 سەد ھەزار چىشەن چلۆن بەكار دى
 شومارى ئەجداد ئەگەر لەبەرتە
 ويسەتەى خاك و جەمعیەت شەرتە
 كەسەرەتى نفوس تا زیادتر بۆ
 ئەساسى دەولەت بەر قەرارتەر بۆ
 پەپرەوى فەرزە بۆئەم مەھرامە
 وەختى غىرەت و وەعدەى ئىقدامە
 سايرى ياران جە ئىنتىزارن..
 پەى ئالای رەحمەت ھومپىدەوارن
 ئىستىمداد كەرۆن لە كوردانى خاس
 ئازا بوون جە دەس قەومى (الحناس)
 سەرشیو و سەقز تا خاكى بانە
 ماون، چ مانى؟ مانى نەمانە
 كوردى خورخورە تا بە تىلەكو
 ئارامیان نىە نە شەو و نە رۆ
 گەلباغى و سارال تا بە قەلقالى
 رەفقیان غەمە و پەشپوى و تالى

زەند و، مەندى، لەك و ھورمىزىار
 ئەسرین مەپىزۆن چون سەيلى بەھار
 كۆماسى لەگەل كوردى مەريوان
 ھەموو ئاوارە و ھەموو سەرگەردان
 ئەسلى وەتەنمان كە ھەورامانە
 خاكە پاكەكەى سورمەى چاوانە
 لەبەر بىدعەت و زولمى بىگانە
 باغ و دىھاتى يەكسەر و پىرانە
 كوردى ژاوەرۆ كوردىكى پاكى
 لەژىر چەپالەى عەدو ھىلاكن
 لە كەلاتەرزان تا بە گەواوەرۆ
 داد و فەرىاد و ھاوارە و رۆرۆ
 گەشكى، سور سورى، مردە مودارن
 شىخ ئىسماعىلى لە گيان بىزارن
 لە چروئاورى، تا خاكى لەيلاخ
 حاليان نىيە لەبەر ناخ و داخ
 لە ئەسپىناو تا بە كولىائى
 گەرفەتار بىن وە بى نەوائى
 جوانرۆ، سنجاو، پاو و، رەوانسەر
 لەبەر نەدارى پاكىيان دەربەدەر
 ھەوشار و گەروس تا بە مېھرەبان
 ھەر يەك بە جورى مات و پەرىشان

شاری باسه فای سنه ی ئه رده لان
 شین و زاریشن بی خان ئه حمه د خان
 ئیژی ئه م شاره والی نشینه
 یادگار یکی کوردی پیشینه
 ئیژی ئه م شاره بووکی شارانه
 نیشتمانه که ی حه یفه ویرانه
 ئوتاقی مه رمه ر وه بی ناز ماوه
 تاق و سه ر تاقی هه موو شکاوه
 ده رگگا و دیواری پر له دوپشکه
 ته لاره کانی مه دیدانی مشکه
 بایه قوش له ودا به شه وق ئه خوینی
 شه مشه مه کوپره به چکه هه لدینی
 کرماشان جیگای نه وشیره وانه
 نه وشیره وانیش هه ر له خوّمانه
 ئه شه هه دو بیللا شاری ته واره
 سه د حه یف ئه و شاره بی ساحیب ماوه
 کوردی زه ردویی مه لوول و ماتن
 له بهر ناهه قی ویتلی ولاتن
 ئه گه ر نازان کوردی خاس کامه
 کوردی مایه دهشت مه شه وری عامه
 عیلی لورستان عیلی ره شیدن
 بو رۆژی ته نگی جیگه ی هومی دن

سه ری پتلی زه هاو عازیه ت باره ن
 چونکه بی که س و بی په رستاره ن
 به زوبانی حال ئیژن ئه ی یاران
 شیفا بنیترن بو ده رده داران
 ئیمه سه راسه ر سه ر لی شیواوین
 په ریی ئازادیی تینووی بهر ئاوین
 پیشه واهه وال ئه م گشت هۆزانه
 ئه گه ر نه زانن عه یبی کوردانه
 ئه و که سه کورده غیره ت بنوینی
 برای خو ی له چنگ دوژمن ده رتینی
 باره ستگار بین به جار ئی له غه م
 ئیتر نه بینین بچووکی عه جه م
 شاریکی وه حدت له هه موو واز بی
 ده وله تی عالی بو خوّمان ساز بی
 تا به ره سمیه ت ئیمه ش مه شه وور بین
 له قه زا و به لا هه می شه دوور بین
 یاری ده خو وزن کوردی دوور ولات
 له ره ئیسه که ی حیزبی دیموکرات

ودلام

له لايەن ھىدى

برای جنوبى پەيامە كەھى تۆ
 گەيشت و له دلم ھەلستا بۆ سۆ
 كاتى كە دىتم وا بى قەرارى
 له دەس عەجەمتە گريان و زارى
 به ئاگرى مەيلت كولى دلە كەم
 سىس بۆو ديسان گەلای گولە كەم
 چونكە من خۆش دەزانم دىلى
 ژىر دەستى، كزى، ماتى زەلىلى
 دەردى گرانە خوتناو خواردە
 گەلپك لەو وەزەخە خۆشتر مردنە
 بۆت گريام برام نەمكرد خوددارى
 فرمىسكى سوورم به جوت دەبارى
 راستە كاكە گيان ئەتۆش ھەر كوردى
 ئەتۆش وەك كوردان ھەر شىر مەردى
 له رابوردو ھەكەن تۆش يادگارى
 تۆش رۆلەھى كوردان ھەلۆى شكارى
 له رپى نىشتمان خۆت دەكەھى فیدا
 بۆ سەربەخۆبى سەر و مال و يىكرا
 بۆ رزگار بوونى زەوى و خاك و ئاو
 وردە و يەخسىرت دەنپىيە پىناو

خۆ من دەزانم پىويستە بۆمان
 تاكو دەتوانىن ھەول دەين بۆتان
 ئەتۆش دەزانى برايكەك لە بەندا
 براى دى نىستەتى روح لە بەدەندا
 ئىمە ھەردووك لا رۆلەھى كوردانىن
 خەلكى كوردستان شىرى ژيانىن
 لە شىرى داىكپك گرتوومانە ھىز
 لە ئاوى شەھى كوردوويە پارىز
 ھەردووك لا وەك يەك بۆ مردن و ژىنىن
 يەك نەفس و ئامانج يەكدل يەكدىنىن
 تۆوى يەك زەوى گولە باغىكىن
 جەرگ ھەلچراوى شىشە و داغىكىن
 پەروەردەى داوين ئەو داىكەمانىن
 كە بۆ رزگارىي ئەو سەرگەردانىن
 دەرژىتە بەدەن لە يەك رەگ خوتنمان
 سەرچاوە يەك جى بۆ رى و شوپنمان
 ئەمن گەر چاوبم ئەتۆم بينايى
 من مېشكى سەر بىم ئەتۆم زانايى
 لە دلم دەرناچى ئاھ و نالەكەت
 شكان بە تىرى دوژمن بالەكەت
 زامپكت خستە جەرگى بە ئىشم
 نەتھىشت ھۆش و دل نەكەم نە بىشم

شەو خەوم بۆتە خەياللاتى تۆ
 لە دەورەى ئىيش و بەسسەرھاتى تۆ
 پىتەندەن بەردا پىتى ھاتو چۆبە
 جىتگا پراگويىزى لەو ھەرد و بويە
 بەفرانبار زىيان لەگەل خۆى بەرى
 بە جووتە يارە بچنە سەفەرئ
 ئەوجار پەشەممە رنوى بەفرەکان
 مروارىبى سەھۆل لەسەر بەردەکان
 ياخۆ گۆمىلکەى ئاوى كوئىستانى
 كە بوونە بەندى بە باى زستانى
 بە تىشكى تاوى بتوئىنىتەو
 ديسان بەھارپىك بنوئىنىتەو
 خاكەلپوۋە بى بە تەپلى شادى
 بەروپكى خەندان لوتفپىكى زيادى
 پى كالا لە لالە داوئىنى سەحرا
 سەرخۆش بى قومرى لە گەشتى مەزرا
 ھەلالە زەرد كا دوندى كىپوۋەكان
 خۆسەوزەپۆش كەن پىزى مپوۋەكان
 بولبول بۆ خونچە بپىتە چاوش
 زەوى خاش خاشك بگىتە باوش
 كەوبار و كووتر لە بن پەوز دا
 لە ژىر لوتكەكان كىپوۋە بەرز دا

قاقا بخوئىن بە دەم يارەو
 ەتري گول بۆكەن لە گولزارەو
 بە يارىبى خىواى بەرزى بى ھاوتا
 بۆلاى براكەى گىراو لە داودا
 پىشمەرگە تىپ تىپ پىيادە و سوارمان
 فەرماندە و گەورە و خاوەن كارمان
 لاوى شىپەرھەلدر لە مردن بى باك
 پىرەمپىردەكان بۆ تەكبىرى چاك
 پاك نووكى خەنجەر ژەھرى مار پىپوۋە
 رادەبرىن ھەر يەك لە دوى يەكپىوۋە
 شمشىر ھەمايەل وەلاى چەپمانە
 ھەرچى چەپ پروا بى شك بزائە
 ئەستۆى كەچ دەكەم بە زەبرى شمشىر
 جەرگى كون دەكەم بە پەپىكانى تىر
 دوژمن لە ژىر ئەو پەنجانەى مەدا
 ناچارە تەپلى ئەممان لى دەدا
 گەلباخى و، بانە و، مەريوانىيەكان
 سوارەى تىلەكو و ھەورامانىيەكان
 سنجاب و، پاوۋەند رۆلە شىپەرەكان
 پلىنىنگى ئازا بەر ھەلدىرەكان
 خوئيان ساز بکەن بۆ ھاوکارىبى من
 دوژمن بلاو كەين وەك تووى ھەرزىن

تاوی په لاممار ده‌بینه هیـزبان
 ده‌کوژین فه‌رمانده‌ی به‌ق‌در و پزیزان
 جارئ سه‌رنیزه سه‌واله‌ی جه‌رگیان
 دایک دروست کا کۆته‌ل له به‌رگیان
 ئەوان گه‌لای دار ئیمه‌ بای زریان
 زریان ده‌رفینئ گه‌لای پاییزان
 پتوی پروو به‌پرووی شی‌ری رق هه‌ستاو
 له‌سه‌ر سینگیه‌تی دوو ده‌ستی وه‌ستاو
 ئالای سه‌ریه‌ستی له هه‌موو لایه
 هه‌ر کوئ بلیند و به‌رز و چیا‌یه
 هه‌لده‌که‌م ده‌گرم جی‌ژنی ئازادی
 با دوژمن بم‌ری به‌بیـ مرادی

سه‌ر (شیاو) به‌که‌ت بیته جیژن

دوژمن تالای مه‌رگ بجیژن

مه‌هاباد: ۲۵ ر‌شه‌مه‌ی ۱۳۲۴ هه‌تاوی

حکومه‌تی کۆمار له‌و ته‌مه‌نه کورته‌ی خۆیدا که هه‌مووی له یازده مانگ تی نه‌په‌ری
 کاریکی گرینگی وای پئ ئەنجام نه‌درا که شایانی باس بی هه‌ر له سه‌رکوت کردنی
 سه‌رپزێوه‌کانی ناو‌خۆیه‌وه هه‌تا فریاکه‌وتنی کورده‌کانی تری ژیر ده‌ستی حکومه‌تی ناوه‌ندی.

له مانگی ر‌پبه‌ندانی ۱۵۲۴ کۆمار راگه‌یه‌ندرا و، له سه‌رماوه‌زی ۱۵۲۵ هینزی میری له
 تاران‌ه‌وه به‌ره‌و ته‌وریز پایته‌ختی نازهر‌بایجان بزووت و له ۲۶ ی سه‌رماوه‌زدا گه‌یشت‌ه‌وه
 مه‌هاباد، دیاره‌ ئه‌وه زۆر گوتراوه که له کوردستان له جیاتی به‌ره‌نگار‌بوونه‌ویان له لایه‌ن
 پیشه‌وا و به‌رپرسانی تره‌وه پیشواز‌بیان لی کرا که دوکتور قاسملو گوته‌نی ئه‌و پیشواز‌بیه

هه‌له‌یه‌کی میژوویی بوو به‌لام هه‌رچی بوو کرا و، هه‌ر گه‌یشت‌ه‌وه له پیشدا هه‌رسیک که‌له
 پیاوی کورد: پیشه‌وا و، سه‌دری قازی و، همه‌ حوسین خانی سه‌یفی قازیبان گرت و،
 دوای وان خه‌لکی تریش ئه‌وه‌ی بۆ گرتن ده‌بوون گیران و، ئه‌وه‌ی له فریای هه‌لاتن که‌وتن
 هه‌لاتن و، زۆر پئ نه‌چوو خه‌لکیان چه‌ک کرد و، ولاتیان وه‌ک جاران خسته‌وه به‌رده‌ستی
 خۆبان، که له‌به‌ر ئه‌وه که ئه‌و هاتنه‌وه‌ی حکومه‌ت و تیک‌چوونی کۆمار له لایه‌ن زۆر که‌سی
 تره‌وه نووسراوه و چه‌ند پاته بۆته‌وه ر‌ه‌نگه‌ پتویست نه‌بی من زۆر له‌سه‌ری بۆم و، له‌وه‌دا
 که چلۆن بوو پیشه‌وا پیش هاتنی هینزی میری کوردستانی به‌جئ نه‌ه‌یشت پیم وایه‌ بئجگه
 له ویست و لی‌کدانه‌وه‌ی خۆی نه‌قش و ده‌وری صدر الاسلامی براشی شوینی هه‌بوو که ئه‌و
 ده‌م نوپنه‌ری خه‌لکی مه‌هاباد بوو له پارلمانی تاران و، حکومه‌ت به‌لینئ به‌و دابوو که
 پیشه‌وا سه‌خله‌ت نه‌که‌ن و دیاره‌ ئه‌ویش باوه‌ری پئ کردبوون و هه‌ر ئه‌و به‌لینه‌ش شوینی
 هه‌بوو له‌وه‌دا که هه‌ولئ بارزانی بۆ ئه‌وه که پیشه‌وا له‌گه‌لئ بجیته‌ ده‌ره‌وه سوودی نه‌بوو،
 بارزانی به‌ خۆی و جه‌ماعه‌تیه‌وه ر‌وی سه‌فه‌ره میژوویی‌هه‌که‌ی ده‌ست پئکرد و، له پروباری
 ئاراس په‌ریه‌وه که ئه‌و داستانه قاره‌مانه‌تیه له دنیا ده‌نگی داوه و، پیشه‌واش دوای
 به‌نییک له‌گه‌ل سه‌دری قازی برای و، سه‌یفی قازی ئامۆزای له چوارچرای شاری مه‌هاباد
 له دار دران و، حکومه‌ت بۆ له سپداره‌دانی پیشه‌وا له موکوریان ئیمزای سه‌رۆک
 عه‌شیره‌ت و گه‌وره‌ پیاوانی تری وه‌خ‌ر ده‌کرد بۆ ئه‌وه که باریکی وای به‌و جینایه‌ته‌وه بگری
 که گۆیا خه‌لکی خۆبان داوخوازی له‌داردانی وان بوون و، پیش هه‌موو که‌س
 نووسراوه‌که‌یان برده‌ لای (عه‌لیاغای ئه‌میر ئه‌سه‌ده) عه‌لی‌بار، ر‌ه‌ئیس دیپۆکریان به‌لام
 عه‌لیاغای ئیمزای نه‌کرد و فه‌رمووی: من ئه‌گه‌ر قازی محه‌مه‌دم ناخۆشیش ویستبئ بۆ خۆم
 ناخۆش ویستوه نه‌ک بۆ خه‌لکی تر، پتویست به‌و پروون کردنه‌وه هیه‌ که عه‌لیاغای عه‌لی
 یار هه‌تا کۆمار پروخا سه‌ری وه‌به‌ر نه‌هینا و دژایه‌تیی پیشه‌وا‌ی کرد، به‌لام نووسراوی
 حکومه‌تیشی بۆ کوشتنی پیشه‌وا ئیمزا نه‌کرد، هه‌روه‌ک زۆر که‌سی تریش له‌وه‌دا چاویان
 له‌و کرد و نووسراوه‌که‌یان ئیمزا نه‌کرد.

ئه‌گه‌ر هینزه‌کانی میری هاتنه‌وه مه‌هاباد حاجی حه‌مه‌داغا و زه‌بیحی به‌نوینه‌راه‌تیی
 کۆمار له سه‌قز بوون بۆ ئه‌وه که چاوه‌دیری بخه‌نه سه‌ر ئه‌و قافلّه عه‌سکه‌ریانه‌ی حکومه‌ت
 که ده‌هاتن بۆ سه‌قز و سه‌رده‌شت هه‌تا ئه‌گه‌ر چه‌ک و پیداو‌یستی تری جه‌به‌ه‌یان هینابا

ئەوان ئاگادار بن، باوکم بیجگه له سهربازهکانی حکومهت پیاویکی خۆمانیشی له لا بوو به ناوی (وسپینی فهتجه بهگ).

له بیرم نه ماوه ئەو قهراارداده چۆن بهسترا و هۆی ئەوه چ بوو که حکومهت پێگه ی به نوێنهری کۆمار دابوو له سهقز دانبیشن و چاوه دپیری هاتوچۆی قافلای عهسکه ریی حکومهت بکهن له هینانی چهک و، سهربازیش بۆ خزمهت و راپه راندنی کاروباری مهزلیان دابن، به خه یال رهنکه بۆ ئەوه بووی نه وهک دردونگی حکومهتی کۆمار له وهدا که حکومهتی ناوهندی چهک و شتومهکی نیزامی بۆ جه بهههه سهقز دینن و به هیزی دهکا ببیتته هۆی ئەوه که پیتی روسان بۆ لای سهقز و بانهش بکریته وه که ئەوی سنوور و نوخته ی لیک گه رانه وهی کۆمار و میری بوو: په بوهند و هاتوچۆی روسان هه ر بۆ مه هاباد بوو له مه هاباد حکومهتی نیزامی بوو ده رباره ی چاره نووسی پیشه و هه یچ به یانیه و راکه به ندرای رهمی نه بوو له لایه ن میریبه وه به لام خه لک هه موو به تاییه تی دانیشتوانی مه هاباد نیگه رانی و په ژاره ی داها توویه کی نادیار دایگرتبوون و، له رووداویکی ناخۆش و چاوه روان نه کراو ده ترسان و، ناخریش ئەو ترسه وه راست گه را و رووداوه ناخۆشه که روویدا و سه بهینه یه ک خه لکی شار ئەگه ر له خه وه هه ستان دیتیان هه رسپک قاره مانی گه لی کورد به داردا کرابوون.

ئەو شه وه هه ر له ئیواره وه په له ور له ناو شاردا هاتو چۆی نه ده کرد و، له هه یچ شه قام و کۆلان و ته نانه ت له هه یچ سه ربانیکیش گیانه به ر دیار نه بوو، خوین و ترس و سامیکی وا ولاتی داگرتبوو مه گه ر به هیمنی گه وره بکری وینه ی ئەو شه وه شووم و پر له نه گبه تیه بۆ نه وه کانی دوا رۆژ بکیشی و بیکاته دپریکی زهق و به رجه سته له میترووی پر له بیداد و سته می گه لی کوردا که ده فه رموی:

شه و و شه پتان

هیمن

ئه ستییره یه ک راکه خوشین
 رهش هه لگه را ئاسممانی شین
 هه ورپیک شـــــــــــــــــۆرابه ی به رداوه
 ده لئی له قـــــــــــــــــیـــــــــــــــــرپان وه رداوه
 تاریکانه، شـــــــــــــــــه وه زهنگه
 ولات بئ هه ست و بئ دهنگه
 گۆرستانی خامۆشه شار
 تیـــــــــــــــــیدا نه ماوه زبنده وار
 نه راده ژئ گـــــــــــــــــه لای دارپیک
 نه دی هه سستی پیتی ریبـــــــــــــــــوارپیک
 هه رچی کۆلان و شه قامه
 ده لئی کـــــــــــــــــاولاشی به سامه
 دنیـــــــــــــــــا ده ریای بئ شه پۆله
 لاو دـــــــــــــــــامـــــــــــــــــاوه جئ ژوان چۆله
 په رده ی کـــــــــــــــــۆشکان دادراوه
 پۆچنه ی کۆختانیش گـــــــــــــــــیراوه
 له تالار و ســـــــــــــــــه ر ســـــــــــــــــه رایان
 برـــــــــــــــــا تـــــــــــــــــرووسکـــــــــــــــــه ی چـــــــــــــــــرایان
 شه می ســـــــــــــــــه ر چاکـــــــــــــــــیان لابرده ن
 مـــــــــــــــــردووش هینده ی دیکه مـــــــــــــــــردن

دامر كرابوو به زىله مـؤ
 له ناو ئاورگـاندا پشكؤ
 ژيان روو گـرژه و مچ و مـؤر
 دئ بؤنى كـفن و تات و گـؤر
 شـه و زرينگاوه راشكا
 شه يتان سامى له خوا شكا
 كه لپى خوئناوبى گرپر كردن
 فرىشتهى پشووپر كردن
 خـه م و خـه فهت داده بئـئى
 شـادى و ئازادى دهنـئـئى
 داسى مـهـرگ و نهـمان دهـسوئ
 هـهـهـل گـهـوزى داوئـتـه كـوئ؟
 دئـن و دهـچن به ئەسـپـايى
 له چوار چرا چەند تارمـايى
 خـپـوى شـهـو و خـوداى شـهـرن
 بئـچـوه شـهـيتـانى بهـد فـهـرن
 ئاخ ديسـان سـيـداره چـهـقى
 كـوردى چـۆن لهـسـهـر هـهـقى
 له پر دهنـگـيـكى نئـيـرانـه
 نركـهـى كـورـانه و شـيـرانـه
 پـهـردهـى بئـ دهنـگـيـى دادرانـد
 خـهـوالـووى له خـهـو راپـهـرانـد

خه لک ههـ مووى ئەو دهنـگـهـى بئـست
 دهـيـگوت (پئـشـهـوا)ى خـؤـشهـ و بئـست
 كه من مـردم كـورد نامـرئ
 دهـس له خـهـبات هـهـلـناگـرئ
 هـارووزا وهـكـو پـوورەى هـهـنگ
 (مـهـهاباد) گـؤـرخـانهـى بئـ دهنـگ
 له دهـوروبـهـرى چـوار چـرا
 هـهـزاران سـهـر له قـوـر نـرا
 كـام نازدارى شـؤـخ و جـوانـه
 دای له خم لـكى كـؤـلـوانـه
 له چاوى كـيـئـئى مل به كـوئـن
 به خـوـر دهـهات فرمـيـسكى خـوئـن
 شـؤـره لاو هـاته كـؤـرى شـين
 ئەوئـش سـؤـرانى كـردن شـين
 پـيـره پـياو بانگ دهـكا رؤـله
 له بئـر نهـكـهـن تـؤـله تـؤـله
 تـيـكـرا دهـلـيـن درشـت و ورد
 كـورد نهـمـرد پئـشـهـواش نهـمـرد
 با تـهـرمـيـشى بـخـرئـتـه گـل
 چـۆن يـادى دهـردهـچئـى له دل؟

شاد به ئەى پيشه‌ه‌واى نهمر
 هه‌تن رۆلەى ئازا و خىوتىنگر
 بۆ فەيداكارى ئامادەن
 پىگاي راسىتى تۆبەر نادەن
 پەركوپى رىق ئەستوورە كورد
 لەسەر تۆلەى تۆسوورە كورد
 كچ و كوور و ژن و پىئاوى
 دەكا خەباتى خىوتىناوى
 تا مافى رەواى دەستىنى
 ئاواتى تۆوهدى دىنى

۱۳۵۱/۱/۸

حكومەت بەو خوتىن رىشتە سامناكە هەندەى تىرش زەبر و زەنگى خۆى نواند و ، دواى ئەو كە بە تەواوى دەستى بەسەر هەموو دەزگا و ئىداراتى دەولەتیدا گرتەو و ، وردە خىسابى خۆى لەگەڵ (متجاسر) و (تجزیه طلب) و (ئاشوبىگران) ، كرد وردە وردە لە بىرى كارى تىرى جانیى كەوت كە بەك لەوان كۆرندەو دەورەبەكى عەسكەرى بوو بەناوى (كلاسى عەشایرى) لە مەهاباد بە روالەت بۆ ئەو كە گۆيا عەشایر دۆستى ئەون فیل و فەننى شەر و بەكارهێنانى چەك فیر بن و لە رۆژى پىوستدا بە سوودى ئەو بەكارى بىن ، لەو كلاسەدا كە تايبەتى كوردى موکوربان بوو عەشیره‌تەكانى :

دیبۆكرى ، مامەش ، پىران ، زەرزا . تىیدا بەشدار بوون و ماوهدى دەورەكەش سى مانگ بوو ئەو بەرپزانەى خوارەو تىیدا بەشدار بوون :

(لە عەشیره‌تى دىبۆكرى)

۱- مام سلەمان : عەلى یار

۲- مارفاغا : ئىلخانى زاده

- ۳- خالد : خىسامى (هیدى)
- ۴- رەحمان : پىروتى
- ۵- بايز : پىروتى
- ۶- رەحمان : مەعروفى
- ۷- رەسول : گولابى
- ۸- ئەحمەد : كەرىمى

(لە عەشیره‌تى مامەش)

۱- سمالىل : ئەمىر عەشایرى

۲- مام قادر : قادرى

(لە عەشیره‌تى پىران)

۱- مام رەسو : ئەمىن عەشایرى

۲- سەید ئەحمەد : حوسىنى زىدان

(لە عەشیره‌تى زەرزا)

۱- مرادخان : زەرزا

لەو كلاسەدا چەند ئەفسەرى فارس دەرسىان دەگوتەو كە بەكیان ناوى ، (سەرگورد خاكسار) ، بەكى تىران ناوى (سەروان موهەيدى) بوو ، سەرەتای كۆرندەو دەورەكە عەرىفىك بەناوى (گروهبان لوتىر) بۆ نەزم و رىك و پىكىبى كلاس دەهاتە ژوورەكە بەلام كاتىك ئىمە نارەزايىمان لەو دەرى ئىتر ئەفسەره‌كان خۆيان دەهاتن كە هەموویان دەره‌جەیان لە سەروان بەرەو ژوورتر بوو ، هەر كەس دەرسى خۆى دەگوتەو كە ئەویش هەمووى هەر تاكتىكى شەر و بەكارهێنانى چەكى سووك و قورس و ئەو زانستیانە بوون بەبۆه‌ندىان بە كار و كۆرندەو سەربازىه‌وه هەیه وه‌كو :

بەكارهێنانى خومپاره ، هاوون

به کارهینانی شهست تیر، برنو

به کارهینانی نارنجک

نیشانه دانان به تفهنگ

شهر له نیو ئاوی

شهر له دهرهوی ئاوی

شهر له ناو لیرهوار

سهنگر لیدان

پارتیز بردن

پاشهکشه

خۆ بزر کردن له تهیاره له جیهک سهنگر نه بی

بربار دانی به پهله و خیرا له تنگانه دا

بریندار گواستنهوه

برین پیچانهوهی کاتی

تفهنگ پاک کردنهوه و له بهر بهک نانهوهی به پهله له ماوهی دهقیقه به کدا.

له دواى تهواو بوونی دهره ئیمتیحان دهستی پیکرد که ئهویش نیزیکه ی حهوته بهک درێژهی کیشا و، له جهلهسهی ئیمتیحاندا ههیه تهیک له ئهفسهرانی تیپی مههاباد دانیشتبوون که ئهوه ناوهکانیان:

۱- سهرتیپ منوچهری فرماندهی تیپی مههاباد که دواپی ناوی گۆرا و بوو به (سویه بود ئاریانا).

۲- سهرهنگ جهدهلی سهرۆکی ستادی تیپی مههاباد.

۳- سهرگورد خاکسار، که له پیشداز ناوی هات و به روالهت سهرپهرستی دهره بوو.

۴- سهروان موهحیدی که ئهویش بو دهرس گوتن حازر دهبوو.

۵- ئهفسهریکی تر به دهرهجهی سهروانی که ناوی ویم له بیر نهماوه.

ههرکهس ناوی دهخوتندراوه دهرۆیشته ژووری ئیمتیحان و پرسیاربان ته نیا لهو شتانه لی دهکردهوه که به دهرس پیتی گوتراوو، ئهویش به شیفاهی و به بی نووسین وهلامی دهداوه، له گه له وهلامهکهی ئهوه به کیک له وه ئهفسهرانهی لهوی دانیشتبوون نمره ی بو داده نا له دهفته ریکی گه وه که له پیش خۆی دایناوو و ناوی هه موویانی تیدا بوو ئه گه پرسیارهکانی من تهواو بوو سهرتیپ مه نوچهری له پشت میتزه که ی ههستا دهستی دامی و ماچی کردم و، من له ژووره که هاتمه دهر.

دواى به نییک ئهوانه ی لهو دهره دا به شدار بوون به فرمانی رسمى هه موو دهره جهی عهسکه ریبیان بو هات به لام دیاره دهره جهی هه موویان وهک یهک نه بوو، به پیتی وهلامدانه وهی راست یان هه له نمره کان جیا وازیان تی که وتبوو به پیتی ئه و نمرانه دهره جهیان پیدراوو که له ستوان سیهه مپرا هه تا گروهبان سیهه میان تیدا بوو، دهره جه که ی میان ستوان سیهه م داناوو.

یادی کاک رهحمانی پیرۆتی هاوده وه و هاومه نزلئى خوشه ویست به خیر که دهره ش تهواو بوو به لام گه پ و گالتیهی ئیمه هه ر ما و، هه ر قسه یه کی که ریم خان له مه نزل هینده به زحمهت و نارهحه تی بهو زمانه تور و لاله یه وه له زاری دهره چوو به نییک نه مانده هیشت کۆن بی و دوو پات و چه ند پاته مان ده کرده وه و پیتی رهش و شین ده بووینه وه.

خۆ ناکرئى بلیم لهو ته مه نه دا دلئیکی ئه وه نده ویشک و ویرانم هه بوو به خرمه ی هه یج به رموریک نه ده له رزی و، نیگایه کی ئه وه نده ئارامم هه بوو به دواى به ژن و بالای هه یج شوخیکدا رای نه ده کیشام، به لام پیم ساغ نه بووه ئه و روانینانه له سنووری چاوپره کین و سهر سورماندا ناو بنیم چی؟ هه ست به جوانی کردن و دۆزینه وهی سهرچاوه بو ناسکی و وه زمان هینانی هه لبه ست، یان هه نگاو پیک به ره و ئه فین، یان هه ردووکیان؟

که ئه وه هه ست و هه لۆیسته ئه گه ر یه ک لایه نه ش بوو شوینی خۆی له دلخوشی و خهون و خه یالئیکی شیرندا هه ر هه بوو.

قسه‌ی خویمان بی‌ئو نه‌خوشیه کاک ره‌حمانی هه‌قالیشمی گرتبوو به‌لام توژنیک توندتر و، له تاو وی دهردی خویم له بیبر چوپووه، نه‌گهر ئه‌و قسه‌ی خوئی ده‌کرد من خویم راده‌ژاند و، نه‌گهر من ده‌ستم پی‌ ده‌کرد ئه‌و خوئی راده‌ژاند و دوکه‌لی لئ بلیند ده‌بوو!!

ئاخریش باش بوو به‌خیر گوزه‌را و هیچمان ریگه‌مان له شیتخانه نه‌که‌وت.

نه‌گهر له بیبرتان بی‌ قه‌راربوو به‌شیک له‌و ده‌فته‌ره تهرخان که‌م بو بیبره‌وه‌ریه‌کانی زه‌مانی مندالی، مندالیکی ئه‌وه‌نده مندال که‌ دهریه‌ستی گپیرانه‌وه و ره‌نگدانه‌وه‌ی کرده‌وه‌کانی خوئی نه‌بی‌ ته‌نانه‌ت له‌ رووی گه‌وره‌ پیاو‌دا و، هیچ شتیکی دنیای سه‌رده‌می پچووکی خوئی له‌ خوینهر نه‌شاریته‌وه.

هه‌رچه‌ند له‌ جتییه‌کی تر و به‌ بو‌نه‌یه‌کی تر به‌ کورته‌ بیوگرافیه‌کی ناته‌واو خویم له‌و بو‌اره داوه‌ به‌لام ناکرئ هه‌ر وا به‌ ناته‌واوی لی‌یان گه‌ریم و، بو‌که‌م و زیاد کردن و هه‌لسه‌نگاندنی چهند و چۆنیان له‌ چاپیکی نویدا ده‌ستیان تی‌ نه‌گپرم، نه‌وه‌ش هیچ، کئی ده‌لئ هه‌ر کورته‌ نامیلکه‌که‌ش به‌ دل‌خوازی من به‌جیتی خوئی گه‌ییوه و ئه‌رکی ته‌واوی دیوه؟

ئه‌وه‌ بوو لیره له‌ هه‌ولتیکی تر‌دا سه‌رله‌نوئ له‌ سه‌ر و گو‌یلاکیان به‌ربوومه‌وه به‌ خه‌یالی خویم بو‌ئه‌وه که‌ ته‌واوتریان که‌م، به‌لکو وایان لئ بی‌ سپارده‌که‌ بیین.

(حاجی حه‌مه‌داغا) پیاویکی له‌ خواترس و به‌زاکون و، لئ نه‌بوروو و دلاوا و، هیندی جاریش بی‌ به‌زه‌بی بوو، له‌به‌ر هیندی تاییه‌تیه‌کانی خوئی له‌ ناو خزم و ناسیاو‌دا ریزی لئ دهنرا، به‌ هیچ جو‌ر چاوپوشیی له‌ کاری نا‌ره‌وا نه‌ده‌کرد و، هه‌قی نه‌ده‌خسته ژیر پی‌ ته‌نانه‌ت نه‌گهر به‌ زیانی خوئی بایه، قسه‌ی نه‌گهر کردبا ده‌شیرده‌ سه‌ر و، لئی به‌رگه‌شت نه‌ده‌بووه و، له‌سه‌ر وته‌یه‌کی خوئی زیانی گه‌وره‌ی داده‌نا و، به‌ لایه‌وه‌ هیچ نه‌بوو، نا‌راستی نه‌ده‌زانی و له‌گه‌ل که‌س نه‌یده‌کرد.

به‌ پی‌چه‌وانه‌ی باوکانی تر که‌ له‌ هه‌موو کاتیکدا یاسای خو‌شه‌ویستی و لاواندنه‌وه له‌گه‌ل مندالی خو‌یان به‌جئ دین ئه‌و هه‌سته‌ی زۆر که‌م دهرده‌بری و، به‌ رو‌اله‌ت زۆر رووی نه‌ده‌دا کوره‌کانی به‌ تاییه‌تی که‌ گه‌وره‌ ده‌بوون، به‌لام هیچ دهرفه‌تیکی بو‌ ئاموزگاری ئی‌مه

له‌ ده‌س نه‌ده‌دا و به‌ وته‌ی باوکانه‌ی پر له‌ به‌رژه‌وه‌ند و تیبینی رینوینی ژیان و داها‌تووی بو‌ ده‌کردین. ده‌توانم بلیم ئاکار و کرده‌وه‌ی ئه‌و له‌ ژیانی کوره‌کانیدا نه‌گهر به‌ ته‌واویش نه‌بی‌ که‌م تا کورتی شوینی دیاره، من خویم ئیسته‌ش هه‌ر ئه‌و ئاکاره به‌ باش ده‌زانم که‌ له‌ودا دیومه و، هه‌ر ئه‌ویش به‌یه‌که‌م ماموستای خویم داده‌نیم.

له‌گه‌ل هه‌موو توند و تی‌زیه‌کانی له‌ ته‌مه‌نی مندالی و، لاوی و، گه‌وره‌ییمدا پی‌م شک نایه‌ کاریکی وام کردبئ بو‌وبیته‌ هۆی دل‌ ئیشان و ته‌نانه‌ت نا‌رازی بوونی هه‌ر چه‌نده له‌و باره‌وه‌ براکانی تریشم هه‌ر و‌ابوون و، نه‌وه‌نده‌ی پی‌یان ده‌کرا هه‌ولیان ده‌دا کاریکی و‌ا نه‌که‌ن هۆی نا‌رازی بوونی ئه‌و پینک بی‌نی که‌ نه‌وه‌ش نه‌ک بلیم هه‌ر له‌ باشیی خو‌مانه‌وه‌ بوو به‌لکو خوئی ریگه‌ی ئه‌وه‌ی به‌ کوره‌کانی نه‌ده‌دا له‌ داب و ده‌ستوری ئه‌و دهرچن.

رئ و شوین و سه‌نگینی خوئی له‌ هه‌موو هه‌ل و مه‌رجیکدا راده‌گرت، له‌ پشودانی مه‌کته‌ب له‌ هاویندا که‌ له‌گه‌ل برایه‌کم له‌ شار ده‌گه‌راینه‌وه و ده‌چوینه‌ دیوه‌خان بو‌ لای دوای تاویک رووی تی‌ ده‌کردین و ده‌پرسی: که‌ی وه‌رئ که‌وتن، یان: به‌ سواری چی هاتنه‌وه؟ دوایی ده‌یگوت دانیشن و پرسیری تری لئ ده‌کردین له‌ دهرس و ئی‌میتیحان و شتی تر، ئه‌ویش به‌ کورتی.

من له‌ براکانی ترم زیادتر خویم لئ نیزیک ده‌کرده‌وه و به‌ ئیش و کاریه‌وه‌ خویم ماندوو ده‌کرد و، دل‌م راده‌گرت و، ده‌مویست لیم رازی بی‌، و برا‌نم هه‌ر له‌به‌ر ئه‌وه‌ بوو ته‌نانه‌ت بو‌ سه‌فه‌ریش منی له‌گه‌ل خوئی ده‌برد، نه‌گهر نووسینه‌وه‌ی وه‌لامی نامه‌ی هه‌با بو‌ شوینیک ده‌منوسی و، هه‌روه‌هاش بو‌ نووسینه‌وه‌ی هه‌لبه‌سته‌کانی که‌ به‌ ده‌گه‌من ده‌یگوتن له‌ لای خوئی دا‌یده‌نام بو‌ی بنووسمه‌وه‌ که‌ خوئی خه‌تی خو‌ش نه‌بوو به‌داخه‌وه‌م که‌ ئیسته‌ له‌و هه‌لبه‌ستانه‌ هی‌چیانم له‌ ده‌سدا نییه‌ بیانخه‌مه‌ به‌رچاو.

بیره‌وه‌ریی ئه‌و سه‌رده‌مه‌ زۆره‌ به‌لام نه‌گهر به‌ هه‌موویاندا بچمه‌وه‌ ره‌نگه‌ خوینهر وه‌ره‌ز کا، له‌گه‌ل ئه‌وه‌ش یادی سه‌رده‌می شیرنی مندالی نه‌گهر که‌میش بی‌ هه‌ر به‌تامه‌ و دیاره له‌ مندال هه‌ر ئی‌شی مندالانه‌ ده‌وه‌شیته‌وه‌.

بیره‌وه‌ری سه‌ره‌تایی و ناخو‌شی من ده‌گه‌ریته‌وه‌ بو‌ ئه‌و کاته‌ که‌ هی‌شته‌ له‌به‌ر خو‌بندیان نه‌نا‌بووم، ئه‌و ره‌ژه‌ ده‌مدیت ئالۆزییه‌ک هه‌یه‌ و پیاوه‌کانی باوکم هه‌موو ده‌ستیان داوه‌ته

چکه و دهرژن بۆ سه‌ر گوندیکی تر که جیرانی گوندی ئیمه بوو، ئەو کاته ره‌زا خانی به‌هله‌وی تازه هاتبوه سه‌ر حوکم و هیشته عه‌شیره‌ته‌کان چه‌کیان داننا بوو، منیش بی‌ئوه بزانه‌م چ خه‌به‌ره و ئەو ئالۆزییه بۆ چیه‌یه له‌گه‌ڵ پیاوه‌کان و هری‌ که‌وتم بۆ گونده‌که، له‌وئ پیاوه‌کانی ئیمه دهره‌ی خانویه‌کیان دا‌بوو، له‌ ناو ئەو خانووه‌دا ئاغای گونده‌که که ناوی ره‌حماناغا بوو، دهرگای له‌سه‌ر خۆی دا‌خستبوو، پیاوه‌کانی ئیمه له‌ ره‌چنه‌ی سه‌ربانه‌که‌وه ته‌قه‌یان له‌و دهره‌ی و، ئەویش له‌ ناو ژووری خانووه‌که‌وه ته‌قه‌ی دهره‌ی و گولله‌کان له‌سه‌ر بانه‌که گلیان هه‌لده‌دا و ده‌هاتنه‌ دهر، له‌و دهمه‌دا به‌کیتک ده‌ستی منی گرت و له‌سه‌ربانه‌که لابیردم، دوا‌ی به‌ینیک ته‌قه‌یه‌کیتک هات به‌ریوانیی کرد و نه‌یه‌یشت چی‌تر ته‌قه‌ بکری و، دوا‌ی گوتیان به‌ریوانچیه‌که (قازی عه‌سکه‌ر) له‌ بنه‌ماله‌ی قازی بووه که له‌ گوندی (پیره‌لی باغی)ی جیرانی ئیمه دا‌ده‌نیشت، پیاوه‌کانی ئیمه هاتنه‌وه گونده‌که‌ی خۆمان به‌لام (کاکه‌ سه‌ن) که به‌کیتک بوو له‌ پیاوه‌کانی باوکم کوژرابوو، تهرمه‌که‌یان له‌ بارگین هه‌له‌ستبوو هینایانه‌وه بۆ ئا‌وابیه‌که.

ئهو‌جار پیاوی حکومه‌ت هاتن و کیشه‌که که‌وته دیوانی و، ئەو پیاوه‌ حوکمی زیندانی کردنی درا، به‌لام دوا‌یی لیتی خۆش بوون و پیتک هاتنه‌وه.

نازانم ته‌مه‌نم چهند بوو ره‌ژتیک باوکم له‌ هه‌یوانی دیوه‌خانه‌که پیاسه‌ی دهره‌ی و منیش له‌ لای راوه‌ستا‌بووم، چه‌رچیه‌کی ورده‌واله‌ فرۆش له‌ گه‌ره‌کی خوارووی ئا‌وابیه‌که‌وه ده‌هات، فه‌رمووی برۆ ئەو چه‌رچیه‌یه له‌ گوندی دهره‌که با‌ برۆ، که‌ چووم دیتم خه‌لک لیتی هالا‌ون و ته‌ماشای ورده‌واله‌که ده‌که‌ن منیش له‌گه‌ڵ ئەوان خافلام و ته‌ماشای شته‌کانم دهره‌ی و له‌ بیرم چۆوه که باوکم گوتویه برۆ دهری که، هینده‌ی پین نه‌چوو باوکم خۆی هات زله‌یه‌کی لیدام گوتی: من تو‌م نارد دهری که‌ی، یان له‌ لای راوه‌ستی و ته‌ماشای که‌ی؟ کابراشی له‌ گونده‌که دهره‌ی، من نه‌گریام و به‌ینیک دوا‌ی ئەوه که‌ چوومه‌وه ما‌ل نانکه‌ریکمان هه‌بوو هه‌ر گوتی: یاخو‌ا لا‌ل بم ئەوه چۆن دلی هات له‌ تو‌دا؟ ئەیه‌ره‌ جهرگم خرابی جا چۆن ئەو منداله‌ بۆ لیدان ده‌بی؟ هیندی له‌و قسانه‌ کرد تاخری دلم پر بوو، ده‌ستم کرد به‌ گریان که سه‌عاتیک له‌و کاته تیپه‌ریبوو.

له‌به‌ر هه‌یوانی دیوه‌خانه‌که باوکم باخچه‌یه‌کی هه‌بوو هیندی داره‌نار و تری و گول و ریشه‌ی داری دیکه‌ی تیدا چه‌قاندبوو، خۆشی ره‌ژتی یه‌ک دوو جار ده‌چوه ناو باخچه‌که و

ته‌ماشای دهره‌ی، ئەگه‌ر تینوو بان فه‌راشه‌که‌ی بانگ دهره‌ی ده‌کرد ده‌یگوت وهره‌ ئا‌ویان ده‌، هه‌رچی له‌و باخچه‌دا هه‌بوو هه‌موو تا‌یبه‌تی و بژارده‌ بوو، که‌سه‌یش نیزیکیان نه‌ده‌که‌وت به‌لام من له‌و ته‌مه‌نه‌دا ئەوه‌م نه‌ده‌زانی.

ره‌ژتیک لای ئیواره‌ پيشکیتی دارم به‌ ده‌سته‌وه‌ بوو هه‌روا له‌ خۆرا چوومه‌ ناو باخچه‌که دیتم ریشه‌ قه‌یسی زۆر جوانی لیبه‌، زۆرم پین خۆش بوو که‌ تووشی ئەوانه‌ بووم ئیتر ده‌ستم کرد به‌ هه‌لکه‌ندنیان بۆ ئەوه‌ که‌بیانه‌مه‌وه له‌ هه‌یوانی ما‌لی بیانه‌قیتم، پیم و ابوو هه‌یوانیش بۆ باخچه‌ ده‌بی، ئیتر نه‌مه‌دزانی باوکم ناردویه له‌ (دیخو‌رگان) که‌ شارۆچکه‌یه‌که له‌ نیزیکی ته‌وره‌ی ئەو ریشه‌ قه‌یسیانه‌ی هیناوه‌ و له‌وئ چه‌قاندوونیه‌وه هه‌تا بریک گه‌وره‌ ده‌بن و دوا‌ی ده‌بانگوتیته‌وه بۆ ناو باخ چونکه‌ زۆر له‌ قه‌یسی ولاتی ئیمه‌ باشتر و ره‌سه‌نتر بوون.

من خه‌ریکی هه‌لکه‌ندن ریشه‌ قه‌یسیه‌کان بووم، باوکم که‌ چوویه سه‌یری که‌ره‌ی لیدان له‌و دهمه‌دا هاته‌وه و وه‌ستای که‌ره‌ی هه‌لکه‌نیشی به‌ دواوه‌ بوو، ئیتر که‌ منی دی ئەوه‌ خه‌ریکم ریشه‌ قه‌یسی هه‌لکه‌نم زۆری پین سه‌یر بوو چونکه‌ که‌س نه‌یده‌ویرا تخون ئەو باخچه‌ بکه‌وی گوتی: ئەه‌ی ئەه‌ی، خۆ ئەوه‌ ریشه‌ قه‌یسیه‌کانی من هه‌لکه‌نن، دا‌ بۆم بگره‌، وه‌ستای که‌ره‌ی هه‌لکه‌ن بۆم هات که‌ بگری، منیش له‌ ترسی خۆم پيشکه‌که‌م دا‌هینا وه‌پشتی وه‌ستای که‌وت، هه‌ر چهند من داره‌که‌م توند لی‌ نه‌دا به‌لام وه‌ستا عه‌جه‌مه‌که‌ که‌ولتیک خۆش کردبوو نازانم مه‌ر بوو یان بزنی و، به‌ دیوی ئا‌واژیدا له‌به‌ری کردبوو، که‌ داره‌که‌م لیدان که‌ولی عه‌جه‌مه‌که‌ ته‌قه‌ی هات ئیتر باوکم هینده‌ی تر تووره‌ بوو و، گوتی: خۆ ئەو رووره‌شه‌ له‌ وه‌ستاشی دا‌ وهره‌ کو‌ره‌، قاده‌، بۆم بگره‌ (فه‌راشی دیوه‌خانه‌که ئەو‌کاته قادری شه‌ریفه‌ زله‌ بوو.)

که‌ بانگی قادری کرد منیش هه‌لاتم زانیم ئەگه‌ر بگری باوکم لیم ده‌دا، زۆر به‌ دوامدا هات به‌لام نه‌مگه‌یشتی، ئیتر ئەو ماندوو بوو و گه‌راوه‌، منیش به‌ لایه‌کی تر دا‌ هاتمه‌وه و، دوو ره‌ژ نه‌چووم بۆ لای باوکم، ره‌ژی سه‌یه‌م سه‌به‌ینێ ده‌چووم ده‌ست و چاوم بشۆم دیتم باوکم له‌ ناو باخچه‌که‌یه، خه‌ریک بووم بگره‌ریمه‌وه بانگی کردم فه‌رمووی: وهره‌ ئەو قوتوه‌ به‌ره‌ جگه‌ره‌ی تیکه‌، چووم جگه‌ره‌م بۆ هینا و ئیتر قا‌چاغیه‌که‌م ته‌وا‌بوو و، رینگه‌ی لای باوکم بۆوه.

پتی چوو نازانم چهند، به لّام زۆر باشم له بیره مامۆستای ئه و کاته مان کابرایه ک بوو به ناوی (میرزا رحیم ئاصف) که یاخوا ئه گهر ماوه خوای گه و ره به خته و هری و ته مه نی دریتی پی بدا و، ئه گهر نه شماوه به خویه تی خوی لیتی خوش بی، رۆژتیک چوومه دهره وه دیتم مه لا سالّی کتیب فروش باری کتیبه کانی له بن سیبه ری داره کانی پشت هوزی ئاواپی خستوه (مه لا سالّی خه لکی ئه و دیو ناوچه ی سلیمانی بوو، هه موو سالّی جاریک دوو جار باری ولاخیک کتیبی ده هینا ناوچه ی ئیمه بۆ فرۆشتن و له بهر ئه وه که زۆر هاتوچۆی ده کرد بۆ هه موو لایه ک ناسراو بوو.)

له لای مه لا سالّی دانیشتم سهیری کتیبه کانم کرد، له ناویاندا جزوه به کی بچوک هه بوو لیتی نوسرابوو (پند نامه ی عطار)، که لیکم کرده وه هه مووی شیعر بوو، هه ر وه ک له ناوه که شی دیاره هه مووی په ند و ئامۆژگاری، نه مزانی بۆچی ئه و جزوه وا سه رنجی منی پاکیشا و چاوی منی گرت، ویستم بیکرم مه لا سالّی گوتی نرخ ی ۵ قرانه.

گوتم باشه ده چم پاره ت بۆ دینم، چووم، پاره م هینا به لّام هه تا هاتمه وه مه لا سالّی باری لێ نابوو، رۆیشتبوو، پرسیم بۆ کیه ه لا چوو، گوتیان بۆ لای خواری، به غار به دوایدا رۆیشتم، له خوار باغه کانی بهر دئ گرتمه وه. گوتم: هاتووم بۆ کتیبه که، مه لا سالّی له گه ل ئه وه ش بار کرده وه و، لێئانه وه ی له بهر گران بوو دیسان دلّی نه شکاندم، باره که ی کرده وه و، کتیبه که ی پیدام، ئیتر خه نی بووم، من که له کتیبی دهرس به ولاره هه یچی ترم نه دیبوو چه ندیم پی سهیر بوو کتیبیک له هه وه لّ هه تا ئاخری هه مووی هه لبه ست بی و هه یچی تری تیدا نه بی، قه تم شتی وا نه دیبوو ئیتر له و رۆژه وه کار و پیشه م بوو به خویندنه وه ی ئه و کتیبه به چه شنیک ی وا که هه مووم له بهر کردبوو، ئه گهر له رتگه ش ده رۆیشتم له بهر خۆمه وه ئه و شیعرانه م ده خویندنه وه و، ئیسته ش له و شیعرانه هیندیکیانم له بیره که سه ره تاکه ی به و هه لبه سته ده س پیده کا:

دلا گر خردمندی و هوشیار مکن صحبت جاهلان اختیار

ئیتر ورده ورده باوخۆش ببووم و رتگه ی دیوه خانم ببۆوه و، وام لێ هاتبوو جار جار ده ست له کتیبه خانه ی دیوه خانه که ش وه رده م که له ناو تاقه یه کدا له لای سه روی ژووره که بوو، په ند نامه ی عه تار وای تامی هه لبه ست پی چیشتبووم هه ر به دوای ئه و جوژه شته دا

ده گه رام، ئه و کتیبه خانه گه و ره نه بوو به لّام هه موو جوژه کتیبیک ی کۆن و له میژینه ی تیدا وه گیر ده که وت وه ک: کلبله و دمنه، شاهنامه، مه سنه وی، ئه نواری سووه یلی، خمسه و نیزامی، موسلیم، ته فسیری خازن، الف لیله و لیله و زۆر کتیبی چیرۆک و شتی تر که هه موویان فارسی بوون و، له ناو ئه وانه دا داستانیکی پۆلیسی - جینایی به ناوی (خانه ی زهرد) هه بوو له پیشه کیه که یدا نووسه ر نووسیبووی ئه و کاره ساته سالّی ۱۹۱۶ (ئه گه ر چاکم له بیر مایی) رووی داوه و، له فه رانسیه وه وه رگه رابوو بۆ فارسی، من هه یچ داستانی له وه شیرینتر و سه رنج پاکیشترم نه دیبووه.

رۆژتیک هه ر له ناو ئه و کتیبه خانه دا ده بینم کتیبیک هه یه خه تی وه ک ئه وانی تر نییه، وه ک فارسی ده چی و فارسیش نییه، به زه حمه ت چه ند دپرتیکم لێ خویندنه وه ئای، ئای، کوره خۆ ئه و کتیبه کوردیه، خۆ کتیبی کوردیش هه یه، ده روانه لاپه ره ی هه وه لّی به خه تیک ی گه و ره لیتی نووسراوه (شیخ ره زا تاله بانی) ئه و جار زیاده تر له هه وه لّ و، ناوه راست و، ئاخری ئه و کتیبه ورد ده به وه ده بینم له ئاخ و ئۆخریدا ئه و شاعیره به فارسیش شیعی گوتوه، ئای له و شته سهیره، ئه وه ده بی ئه و کابرایه چ زانا و هه لکه و توویه ک بووی وا به کوردی و فارسی شیعی گوتوه؟ چیتان لێ بشارمه وه له و رۆژه وه ئیتر دیوانی شیخ ره زا منی به جاریک له په ندنامه ی عه تار پچریه وه، هه ر لاپه ره یه کی له وی دی شیرنتر، به تابه تی ئه و هه لبه سته فارسیانه ی که سه ره تاکه ی به و شیعه ده س پیده کا:

نه سراز مطلع گیلان بدر آرد ماهی نه علم برکشد از سمت بخارا شاهی

کورد گوتنه ی به جاری میشکی منی ئاو دا، ئیتر وه خت و بیوه خت ئه و هه لبه ستانه له سه ر زار و زمانم بوون و، ورینگه م پیوه ده کرد، گالته و جوین و هه لبه سته کانی تری شیخ ره زام له گه لّ هه ر که س باس ده کرد دهره که وت که ئه وان له من باشتر و زووتر ئه و هه ستیار و وێژه وانه گه و ره کورده یان ناسیوه و هه لبه سته کانیان له به ره، بیجگه له وه هه ستیار و وێژه وانه گه و ره کانی تری کوردیش وه ک: نالی، گۆزان، حاجی قادر، بیخود، وه فایی، تاهیره گ. هیندیکیان دیوانی چاپ کراو و، هیندیکیان شیعی ده سنووسیان له ناو به یاز و ده فته راندا هه یه و، له زۆر شوین وه ده ست ده که ون و، چونکه له ماله که ی ئیمه دا نین من لێیان بی خه به رم.

دیوانی وهفایی ئه و کاته هیتسته چاپ نه کرابوو، به لّام شیرین تهشی ده پرسیتی وهفایی وای دهنگ دابزوه ههر پینش بلاو بوونه وهی ولاتی داگرتسو، هیچ کۆرپک نه بوو باسی ئه وهه لّبه ستانهی تیدا نه کړی و له سهر مه عنا لیدانه وه، شی کردنه وهیان کیشه و هه لّلا دست پین نه کا.

دهنگ خوشه کان به دوایدا ده گه ران که به گۆرانی بیلین و، دهنگی خویانی پین وه بره و خهن، ناخری منیش دواي ئه وه جووتیکم کاله به دوایاندا دری ههر له لای دهنگ خوشیتیک وده دستم که وتن، به لّام راستت ده وی ئیتر له دم و پلی من ناوه شیتته وه له ته پری و ناسکی و به رزیی ئه وه هه لّبه ستانه بو تو خوتنه ری خوشه ویست بدویم چونکه به راستی ئه وه کاری من نیبه و ههر له توانامدا نیبه ئه وه که لپن و قوژینانهی خه یالی وهفایی گه وره سهری پیداکرده من نیزیکی بکه وم، یان سهر له مه به سستی ئه وه درکه م یان شیی که مه وه و، به و خه ته خوار و خپچه م چند دپرتیکی له سهر بنووسم، که وابوو باستر ههر ئه وه یه خۆت ئه وه خه زینه وده دست خه ی که بیگومان تو ش وهک من ههر پیت و ده پین لاپه ره کانی ئه ده بیاتی ئه وه دوایانیه کوردی هیچی تری وایان تیدا نیه له به رزیدا شان له شانیان بدا و، خویان له گه لّ راست کاته وه.

ئه وهی سهیره له نوپکردنه وهی چاپی دیوانی وهفاییدا له ناوه ندی بلاو کردنه وهی ئه ده بیاتی کوردی سه لاهه دینی ئه بیوی له ورمی، خرمانانی ۱۳۶۴ هه تاوی که ئه و کاته کاک هیمن سهر په رشتیی ده کرد، شیعی شیرین تهشی ده پرسیتییان لپن ده رها ویشته به بیانوی ئه وه که یه که م گومانی لپن ده کړی شیعی وهفایی بن، دووه م شاعیر به شیوه یه کی ئه ده بیی پین په رده و روو هه لّمالدراو و ناسک له زور شت دواوه که به پروای من غه در له وهفایی کرا و، ئه و شیعه له رو هه لّمالدراوی و پین په رده ییدا ده سکی له دووی پینج خسته کانی ماموستا میسباحی ئه رمه نی بلاغی (ئه ده ب) ناکا که ده لپن به ناوی نوسره ت خانم گوتوویه و به و شیعه ده س پیده کا:

دوئ شه و شهوی شه مه که له بورج و مه هو ئه خته ر

ئا راسته بوو سه تحی سه را په رده بی ئه خزه ر

یان خیر و شیعی ماموستا شیخ ره زا تاله بانی و زور شاعیری تریش که شیعی له وه

روو هه لّمالا و تریان هیه و که سیش نهک ئه و بیانوهی له چاپکردندا پین نه گرتون به لّکو له ناو کۆر و کۆمه لدا باشتیش لپیان وه رگیراوه و ههر ئه و پین په رده بی و ناسکییه ئه وهه لّبه ستانهی گه یانده ته لوتکه له به رزیدا.

وهفایی شاعیریکی زور کۆن و له میژینه نیبه و، ئه و دوایاننه ش له مه هاباد پیره مپیدی واهه مابوون که خویان وهفاییان دیوه و، ده زانن چیرۆکی گوتنی شیرین تهشی ده پرسیتی وهفایی چۆن بوه که چی ئه وان ئه وه به به لگه ناگرن و، ده لپن: به وه را که ئه و شیعه له به یازی ده ستنوسی مه لاهه بدولّالی گه لّاله ییدا نه بوه واهه ده ده که وی که شیعی وهفایی نه پین و شیعی شوعاعی پین، توخوا سهیری ئه و بیانوه سهیره که ن، جا من شوعاعی بم و بزائم شیعی وهک تهشی ده پرسی بلپم بو به ناوی وهفایی ده لپم و بو به ناوی خۆم نایلپم؟ یانی ده بی شوعاعی له وه ده مه دا ناوی خۆی له بیر چو بیته وه؟

له لایه کی تر، ئه و شیعه ئه گه ر شیعی شوعاعی پین ده بی بیجگه له وه شیعی کی تریشی له وه مسته وایه دا هه پین، یان هیچ نه بی که سیک ناوی بیستی، جا ئه و جار پین شیعی بو له وهفایی زهوت که ن و له گیرفانی ناخن.

ههر به راستی وهفایی له نووسین و نه نووسینی به یازی خه لکی تر دا سوچی هیه؟

ئه وه ش هیچ، کاک هیمن ئه گه ر خۆی له چاپی نووسراوه کانیدا هه لّله یه کی بچوکی وه به ر چاو که وتبا کوفری دوازه ئیمامانی ده کرد و، شه و و رۆژتیک نه ده هاته وه سه رخۆ و، ده یگوت تی...، خۆی چۆن دلّی هاتوه ئه و غه دره گه وره له وهفایی بکا که دیوانی وهفایی ههر هه مووی به سه نگ و ته رازوو لایه که و، شیعی شیرین تهشی ده پرسی به ته نیا لایه ک. من ههر ئه و دم که دیوانی وهفایی بلاو بووه ئه و پیلهم به کاک هیمن گرت و، داوی به لگه م لپکرد بو ئه وه که ده لپن ئه وه شیعی وهفایی نیه، به لّام له وه به ده ر که پیتی واهه و شانیهی له و شیعه رانه دا به کاری هینان له شیعه رکانی تریدا نین و ئه وه نیشانیهی ئه وه یه که شیعی ئه و نه بن هیچ به لگه ی تری نه بوو، به لّام هه ره وک ئه و دم عه رزی خۆیم کرد وینه ی ئه وه له شیعی خۆشیدا ده بیتری هه موو وشه یه کی له هه موو پارچه یه کیدا نابیندری و به وه ش نابی شیعه که ی لپن بستین و بیده ن به شاعیریکی تر و، شیعی شیرین تهشی ده پرسی به ئاشکرا ههر ئه و گه رمی و سوژ و ناسکی و ئاهه نگ و

سواری و تام و چێژێیان ههیه که شیعرهکانی تری وهفایی هه یانه و جیاوازیان له گهڵ یه که نییه و، وهفایی قۆنته راتیشی له گهڵ کهس نه کردبوو که له هه موو غه زه له کانیدا وشه کانی پیتشوو دوپات کاتهوه بۆ ئه وه که دوا یی خه لعی شیعی نه کهن. بێجگه له وهش ئه گهر ئه و شتانه ی باسیان کرا به به لگه داده ندر پین کێ چوو شیعه رکانی تری شو عاعی پيشکنی (ئه گهر هه یچ شیعی هه بێ) بۆ ئه وه که بزانی وشه کانی وانیش له گهڵ وشه ی شیعی شیرن ته شی ده پیتسی هه ره یکن و له مسته وایه ک دان و، به جو رتیک یه کتر ده گرنه وه و، ویک چو نیکیان له وشه و زاراوه و ئاهه نگدا هه یه یان نا؟

کێ چوو شیعی رکی شو عاعی هیتا و له و کیشه دا به رانه ری ئه و شیعه رانه ی راگرت و، دوو ئه دب و شیعه ر ناس بۆ یان له ئه ستۆ دا که ئه و دوو پارچه شیعه ر ویده چی وێژهر و، سه رچاوه یان یه ک بێ هه تا ئه و حو کمه زالمانه به سه ر شیعی وه فایی قافلّه سالاری عاشقان دا بدری؟

مه به ستی من ئه وه نه بوو بيمه پارێزه ری وه فایی و، گله و گازنده بيمه سه ر خو م و، مه به ستم ئه وهش نه بوو وه فایی به خه لک بنا سیتیم چونکه له وه گه وره تر و ناسرا و تره و پیتو سستی به وه نییه. مه به ستی من هه لبه ستی شیرن ته شی ده پیتسی و ئه و شیعه رانه ی تره که له و سه رده مه دا ده گو تران و شو تینیان هه بو له سه ر من و، خه یالی منیان هه تا سنووری خو شه و یستی بۆ یژه کانیان را ده کیشا و هه یچی تر و، له و نا وه دا چاپ نه کرانی شیعی شیرین ته شی ده پیتسی وه فایی له دیوانه که یدا هیتن زه ق بوو خو ی تێ کیشا.

هاوینی سالی هه زار و سێ سه د و بیستی هه تاوی، واته له پشووی مه کته ب دا بوو که فرۆکه کانی روسیا مه هابادیان بۆ مباران کرد و، دوا ی ئه وهش هه یزه کانی روسیا هاتنه ئیترانه وه، ئیتر ولاتی ئیمه که ده سه لاتی میری تیدا نه ما بوو، بوو به خان خانی و، کهس به کهس نه بوو، هه ر کهس ده سه لاتی زۆر با ئه و حو کمی ده کرد و خو ی به سه ر دهر و جیراندا ده سه پاند، له و پشیتو یته دا کاروباری ولات هه ر له هه موو روو به که وه له گرێژه نه چو بوو و له گه ل ئه وانیش دهرس خو یندن و خو یند کاری، له بهر ئه وه ئیتر منیان نه نارده وه شار بۆ خو یندن و، هه ر ئه وهش ئاواتی خو م بوو، هه یزه کانی حو کمه ت ئه و کاته له ولاتی ئیمه زۆر شپه رزه کران و ئه و چه کانه ی پیتیان بوو لیتیان وه رگرتن و، له زۆر شو تین هه ر به وه نده شیان لێ نه گه ران. له و سه رو به نده دا نار دیان تفه نگیکێ برنوی درێژیان بۆ من کړی به سێ سه د و

چل تمه ن که له بیره له جیاتی قایش به نیکێ تێ خرابوو، ئیتر له و پرۆژه وه باسی خو یندن و مه درسه و ئه و شتانه هه ر نه ما، جا چ له وه خو شتره گه نج بی و، تفه نگ و ئه سپ و تاجیت هه بێ و، راوه که رویشک هه بێ و، کهس به رگری نه کا و، ولاتی ش کهس به کهس نه بێ؟!

ها توچۆ و تیکه لاوی خه لک و نازادی به یان و، سه ره به ستی و بێ ترسی له گف تو گو دا هه موو جو ره با سیکێ ده هیتا گو رێ، رو شه نبیر و گه وره پیا و و شاره زا کان وا ده بوو له میره کورده کانی وه ک: شیخ سه عیدی پیران، شیخ مه حمو دی نه مر، سما یل خانی سمکو، ده دان که ده توانم بلیم هه تا ئه و کاته ئه و گه نجانه ی له ته مه نی مندا یان باو خو شتریش بوون ئه و شتانه یان به گو ی نه گه بیبوو، له بهر ئه وه بۆ یان تازه و سه رنج را کیش بوو.

به تاییه تی شه ره کانی سمکو له گه ل میری که ئه و کاته هیتشه کو ن نه بوو، زۆر که سی وا هه بوو خو ی به چاو دیبووی، ئه م چه شنه چیرۆک و به سه ره اتانه بۆ گه نجه کان زۆر هه ست بزو ینه ر بوون و، تیتیان ده گه یاندن که به لێ شتیتیکیش به ناوی کوردا یه تی هه یه و، با پیرانی ئیمه له سه ر ئه و رتیکه رو یشتوون.

کێ هه بوو شه ری سمکو له مه حمو دکانی مه هاباد له گه ل هه یزه کانی میری بۆ بگێ نه وه و مچو رکی پیدا نه یه و دلێ گه رم نه بێ؟ کێ هه بوو پارچه هه لبه ستیکێ کور دیی وه ده س که وێ و به گریان وه نه یخو ییته وه و ده ست به ده ست نه روا؟ هه رچی کو ل و کو ی سه رده مه کانی پیتشو وش هه بوو ئه و کاته ده یان پرشت، به لام چاپه مه نبی کور دی نه بوو، مه کو یه ک، بنکه یه ک، شو تینیک بۆ یه کگرتن و دهر پرینی هه ستی نه ته وایه تیش هه روا.

ئه و که م و کورپانه به ئاشکرا هه موو کهس له و کاته دا هه ستی پێ ده کرد و، که سیش بۆ لا بردنیان هه نگاوی نه ده نا، یان ئه و هه نگاوه هاو یتر ا بوو و ئاشکرا نه بیسو نازانم، به لام ئه وه نده ی ده زانم له زۆر شو تین سه رته سه رت و که یین و به ینه یه ک هه بوو، زۆر به ی خه لک نه یان ده زانی چیه و، ته نیا ئه وانه ی ده یان زانی له یه کتر نا گادا ر بوون و ئیشی خو یان به نه یینی و به دل سو زی به رتیه ده برد.

له و باره وه زۆر شت هه بوو نه ده گو ترا و، زۆر شت نه بوو دروست ده کرا لیک کرد نه وه شیان زۆر ها سان نه بوو، ئه گه ر که سانیکێ وا بووبن که ئه و رتیکه خرا وه، یانی (کو مه له ی ژ.ک)

بۆ په‌ره‌پێدان و به‌هێزکردنی خۆی په‌یوه‌ندی پێیان‌ه‌وه‌ بووبی، زۆر که‌سی واش هه‌بوو که خۆی به‌ دوا‌ی دۆزینه‌وه‌ی کلیل و چاوسا‌غێکه‌وه‌ بوو که سه‌رئیک له‌و هه‌ورا‌یه‌ هه‌لکا و، خۆیان بگه‌یه‌نیتنی که من له‌و ده‌سته‌یه‌ بووم و ناخ‌ری نه‌و گرێبه‌ به‌ ده‌ستی براهه‌کی خۆم کراوه‌ که هه‌موو ئیواران پێکه‌وه‌ بۆ گه‌ران و پیاسه‌ وه‌ده‌ر ده‌که‌وتین و، به‌ که‌یفی خۆمان له‌و شتانه‌ ده‌دوان، دوا‌ی به‌ینیک ده‌رکه‌وت که نه‌و خۆی نه‌ندامی کۆمه‌له‌یه‌ و، نه‌به‌یشتوه‌ ئیمه‌ بزانی و، پێی ده‌کرێ رینگه‌ بۆ منیش پاک کاته‌وه‌.

هیند له‌سه‌ر نه‌و باس و خواسته‌ رۆیشتین هه‌تا خۆی پێش‌نیازی نه‌وه‌ی کرد به‌و کاره‌ هه‌ستی، نه‌و رۆژه‌ که له‌سه‌ر نه‌وه‌ پێک هاتین منیش بۆ وه‌رگرتنی نه‌ندامه‌تی له‌گه‌لی بچم بۆ نه‌و ناوه‌نده‌ که به‌ نه‌ینیی به‌و کاره‌ هه‌لده‌ستی، گو‌تی:

سه‌ی هه‌یج، دوو سه‌ی ئیوارێ هه‌ردوو کمان پێکه‌وه‌ ده‌چین.

نه‌و دوو رۆژه‌ش وه‌ختیان له‌گه‌ل دیاری ده‌که‌م، هه‌ر واش بوو، دوا‌ی دوو رۆژ ئیوارێ وه‌پێشم که‌وت بۆ خانویه‌ک له‌سه‌ر شه‌قامی شێر و خورشید که نه‌و شه‌قامه‌ لایه‌کی روه‌باره‌ و لایه‌که‌ی تری شاره‌، نه‌و خانوه‌ که زۆریش بچووک نه‌بوو ده‌رگایه‌کی به‌ دیوی شه‌قامدا و، ده‌رگایه‌کی تری له‌ پشته‌وه‌ له‌ ناو کۆلانداهه‌بوو، که ئیمه‌ لێ هه‌لا‌ینه‌وه‌ بۆ نه‌و ده‌رگایه‌، له‌و مه‌یدانه‌وه‌ که پێی ده‌لێن چوارچرا هه‌تا گه‌یشتینه‌ نه‌و خانوه‌ به‌ ترس و ئاوردانه‌وه‌ و، چاوه‌چاو چووین نه‌وه‌ک که سه‌تیک بمان ببینی، که وه‌ژوور که‌وتین دیاربوو نه‌ویان ده‌ناسی، له‌و خانوه‌ بێ هه‌ست و خوسته‌دا به‌کێک هات و به‌ نه‌سپایی ده‌رگایه‌کی تری بۆ من کرده‌وه‌ و گو‌تی: فه‌رموو.

له‌و ژووره‌ بچکۆله‌دا که په‌نجه‌ره‌یه‌کی به‌ دیوی هه‌وشه‌دا هه‌بوو قازی محه‌مه‌د نه‌بێ که‌سی تری لێ نه‌بوو له‌ پشت میزئیک دانیشتبوو، هیندێ کاغه‌ز و که‌ره‌سته‌ی تری نووسین و، قورئانیکی له‌ پیش بوو، له‌ پشت سه‌ریشی په‌شته‌مالئیک به‌ دیواره‌وه‌ هه‌لا‌وه‌سرابوو، به‌ گه‌رمی به‌خێری هینام و نه‌حوالی پرسیم.

(په‌نگه‌ نه‌و روون کردنه‌وه‌ لی‌رده‌دا پێویست بێ که بنه‌ماله‌ی ئیمه‌ له‌به‌ر نه‌وه‌ که خزمایه‌تیی سه‌به‌بیمان له‌گه‌ل مائی قازبان هه‌بوو و، کێژئیکی (سیف القضا‌ت) یانی خوشکی حه‌مه‌ حوسین خانی وه‌زیری جه‌نگی کۆمار له‌ مائی ئیمه‌دا بوو پیش نه‌و ده‌میش

ناسیا‌ویان هه‌بوو).

قازی محه‌مه‌د که ده‌زانین نه‌و ده‌م هینشته‌ عینوانی پێشه‌وایی نه‌بوو له‌ بارودۆخی نه‌و کاته‌ و رابوردووی کورد و پێویسته‌کانی چالاکی و هه‌لسوورانی نه‌و کاته‌ به‌ینیک قسه‌ی کرد و، دوا‌ی نه‌وه‌ هه‌ستا سه‌ر پێ و نه‌و په‌شته‌ماله‌ی له‌ پشت سه‌ری به‌ دیواره‌وه‌ هه‌لا‌وه‌سرابوو هه‌لی داوه‌ و، لێی پرسیم: ده‌زانی نه‌و تابلۆیه‌ چیه‌؟

عه‌رزم کرد به‌لێ ده‌زانم نه‌خشه‌ی کوردستانه‌، نه‌وجار له‌سه‌ر وه‌زعی جوگرافیای کوردستانی گه‌وره‌ که له‌ خه‌ربه‌ته‌که‌ی نه‌ودا ده‌گه‌یشته‌وه‌ سه‌ر ده‌ریای ره‌ش به‌ هه‌موو به‌شه‌کانییه‌وه‌ به‌ دوور و درێژی بۆی باس کردم، له‌ ته‌واوی نه‌و ماوه‌دا نه‌وه‌نده‌ به‌ شاره‌زایی قسه‌ی ده‌کرد که شو‌ینی ده‌کرده‌ سه‌رم و، وه‌ک قوتابیه‌ک به‌ هه‌موو هۆشی خۆمه‌وه‌ گو‌یم ده‌دا شیکردنه‌وه‌کانی.

دوا‌ی نه‌وه‌ فه‌رمووی: هه‌یج پرسیا‌رت نییه‌؟ عه‌رزم کرد نه‌خێر، نه‌وجار فه‌رمووی نه‌وه‌ بوو باری نه‌وپۆی کورد و، رابوردووی کورد و، جوگرافیای کورد که بۆم باس کردی، جا له‌ دوا‌ی نه‌و گو‌رانه‌ی به‌سه‌ر و لا‌تدا هاتوه‌ نه‌گه‌ر ئیمه‌ش به‌پێی توانا هه‌ولێ نه‌وه‌ ده‌ین به‌ رینگه‌ی با‌پیرانی خۆماندا برۆین په‌نگه‌ نه‌ته‌وه‌که‌مان له‌ داها‌توودا لی‌مان نه‌بووری، نه‌و هه‌ولێش ده‌بێ به‌ کۆمه‌ل و، له‌ رینگه‌ی رێکخراو و سازمانه‌وه‌ بێ، چونکه‌ ده‌ستی‌ک به‌ ته‌نێ ته‌قه‌ی نایه‌، دیاره‌ هه‌یج رێکخراو و سازمانیک به‌ بێ پشتیوانیی کۆمه‌ل خۆی پێ رانا‌گیری و، هه‌رکه‌س مه‌به‌ستی خزمه‌تی گه‌ل بێ ده‌بێ پال و ده‌رێکخراویکی نه‌ته‌وه‌یی بدا نه‌گه‌ر له‌ خۆی را‌ببینی، جا ئیسته‌ که له‌ هه‌موو شتێک روون بوویه‌وه‌ من له‌ ئیختیا‌ری تو‌ دام، عه‌رزم کرد: من ها‌تووم نه‌ندامه‌تی وه‌رگرم.

فه‌رمووی: جا ئاماده‌گیت هه‌یه‌؟ هه‌موو شتێک لێک بده‌وه‌، نه‌و په‌یمانە را‌گرتنی زۆر هاسان نییه‌، عه‌رزم کرد نه‌وه‌که‌سانه‌ی بونه‌ نه‌ندام و پێیان را‌گیراوه‌ چیان له‌ من زیاد تره‌؟ نه‌گه‌ر نه‌وه‌م گو‌ت ده‌ستی برد قورئانه‌که‌ی هینا له‌ به‌ینی من و خۆیدا دا‌ینا و فه‌رمووی نه‌گه‌ر حازری هه‌رچی من گو‌تم تو‌ش بیلێ و، به‌ دوا‌ی نه‌وه‌دا فه‌رمووی بلێ:

به‌هه‌قی نه‌و قورئانه‌ هه‌تا من هه‌م خه‌یا‌نه‌ت به‌ کوردستان ناکه‌م.

منیش نه‌و سو‌یندم دو‌وپات کرده‌وه‌ و، ده‌ستم به‌ قورئانه‌که‌ دا‌دا.

به دواى ئه وه شدا به سوینده کانی تر دا هات:

بلتی: به هه قى ئه و قورئانه نهیئییبه کانی حیزب له هیج هه ل و مه رجی کدا نادرکینم.

بلتی: بهرژه وه ندى حیزب وه پيش بهرژه وه ندى خۆم ده خه م.

بلتی: به بی ئاگاداریی حیزب ئه ندامه تی حیزبی تر وه رناگرم.

بلتی: ده ست و زمان و قه له مم بۆ خزمه تی کورد به کار دینم.

بلتی: خه یانه ت به هه قالی خۆم ناکه م.

بلتی: فه رمانی حیزب له هه موو مه رجی کدا راده په رینم.

من ته وای ئه و سویندانه م دووپات کرده وه و دهستم به قورئانه که دادا.

دیسان هه ستا دهستی له دهستی نام و یه کترمان ماچ کرد و، له دواى ئه وه که هیندی ئامۆژگاریی له مه ر کاری حیزبه وه کرد له لای ها تمه در، ئه و جاریش هه ر به چاوه چا و ئاوردانه وه.

زۆر پى نه چوو مه لا ئه حمه دى وه ته مپش که گوندىک بوو له جیرانی خۆمان بۆ کاروباری حیزب په یوه ندى پيوه کردم و، باوکم ئاگای له و ئیشه ی من نه بوو.

دروست بوون و، ماوه ی حوکم و، رووخانی کۆمار و، باری رامیاریی ولات و هه لویستی هیزه لاوه یبه کان و، به دواى ئه ودا کوشتن و له داردانی ژماره یه کی زۆر له نیشتمانپه روه ران هه ر چه ند کاره ساتیکه زۆر نووسراوه و ئیمه ش پيش ئیسته ئیشاره یه کمان پیکرد. به شیک له بیوگرافی گه لی زۆر لیکراوی کورده نه ک ته نیا هی من، به لام لیتره شدا کورته ئاوردانه وه یه کی پئویسته، به تابه تی ئه و به شانیه ی په یوه ندىان به به سه ره اتی خۆمه وه هه یه.

هه ر پيش دروست بوون و کاتی دروست بوونیشی، کۆماری مه هاباد دۆستایه تیبی به ره ی سۆسیالیستی گرته پيش و، ئه وه ش شتیکی سروشتی بوو و هه ر ده بوو وا بوايه، چونکه هیزی داگیرکهری روسیا له ئازهر بايجان و کوردستاندا نه ک هه ر مه وجود بوون به لکو خۆشیان باش دامه زرانده بوو، به سوودی خۆیان به ته وای دهستیان له کاروباری ئه و ناوه وهرده دا.

حکومه تی ناوه ندى که له لای خوارووش به ده ست هیزه رۆژئاوا یبه کانه وه پيوه بسوو ده سه لاتى ئه وه ی نه بوو پیشگیری له کاروباریان بکا.

روسه کان چاویان له نه فتی ئیران بوو که ئه و کاته به ده س ئنگلیزه وه بوو، جا بۆ ئه وه که حکومه تی ناوه ندى وا لی بکه ن بۆ داوخوازه کانیان مل راکیشی، یان باشر بلیم وستی خۆیانی به سه ردا به سه پین دهستیان کرد به قه لسه گپیران له رژی ئه و کاته و له ته وریز و مه هاباد کۆماری تورک و کوردیان دامه زرانده و پشتیان گرتن و، یارمه تییان دان که خۆیان راگرن هه تا کاتی خۆی!!

له بهر ئه وه کورده کان به ته وای پشتیان به به ره ی رۆژهه لات به سته بوو، هه ر سه رده می که س به که سیش له کورده واری (ئۆف) و (ئیزم) ناشی پى ده گه را!

به ره ی رۆژئاوا یان وا فری دابوو که چاویان به سینمه ما ئازاده که شی هه لئه ده هات که له ناوه راستی شه قامدا له مه هاباد بۆ خه لک پانیان ده کرده وه و، تیلی کاره باکه یان لی هه لده برین که که س لیبی نه پروانی نه وه ک شتیکی سه رنج راکیش یان روون کره وه ی تیدا بی و، وه ک ده لپن بۆ باره لۆکه زه ره ر بی!!

که کۆماری مه هابادیش دامه زرا هه تا ماوه یه ک ئه و په یوه ندىانه له گه ل به ره ی رۆژهه لات هه ر به هیتر کر و، له گه ل پشتگیری و نیشاندانی یه کیه تی هیندی لاوی خوتنده واریشیان له ولاتی ئیمه وه برده ئه و دیوی دیواری ئاسن (روسیا) بۆ ئه وه که زانستییک له گه ل خۆیان بیننه وه ئه و ولاته سه رمایه داره! دواکه وتوه!! و خزمه تی گه له که ی خۆیانی پى بکه ن که یه کییک له و لاوانه برابه کی من بوو به ناوی حه سه ن که ده توانم بلیم رۆیشتنی ئه و له و رۆژه وه راسته و خۆ شوینی له سه ر ژبانی من دانا و ئه ویش شتیکی خسته سه ر چه رمه سه ری و نا په حه تیه کانی ترم، دوا یی با ده ده مه وه سه ری.

تارانى ئه و کاته له تاو و تویی باکور و باشووری ولاتدا که هه ر یه که ی له ده س به ره یه ک دابوون ده سووتا و، په یتا په یتا سه ره ک وه زیری ده هینا و لایده برد و ئالوگۆری پى ده کردن هه تا دوا یی (حکیم الملک) جیگه ی خۆی دا به (قوام السلطنه) و، ئه ویش ده سه بجی له گه ل روسه کان که وته و توویژ که به چه شنیکی ئاشتیخوازانه له گه لیان پیک بی و، ئیرانیان پى به جی بیلی، ئه وه بوو که به لپنی نه فتی پیدان به و مه رجه که هیزه کانی

خۆیان له ئێران بهرنه دهر بوو ئهوه که دهرفته تی ئهوه هه بهی له هه موو جییه ک و له گه ل ئه و جییه نه له نازه ریا جیانه و کوردستانیش هه لێژاردنی پارلمان به پرتوه بچێ و نوێنه ری هه موو جییه ک به جیته پارلمان، جا ئه و کاته لایحه یه ک بدهن به و پارلمانه که قو ل له سه ر ئه وه بکیشی نه فت بدهن به وان له جیاتی ئنگلیز که به قسه ی خۆی هه ردوو ک لا هه رلاوه یین و، بو ئێران هه ر ده کا یه ک.

پوسه کان به و به لینه هه یج و پووچه که ئه وان نه بهی هه موو که س ده یزانی درۆ و دۆلابه بو پێچانه وه ی بارگه و بنه ی خۆیان وا وه په له که وتن که کابرا گوته نی له جیاتی سه ری و لایخ کلکیان لغاو ده کرد و، ئیتر دۆسته دل سۆزه کانی کورد و تورک نه دۆستیان له بیر ما نه دوژمن و، ئه گه ر قاچیکیان هه بوو کردیان به دوو و تییان ته قاند بو نا و به هه شته که ی خۆیان و کوردیان بو کاره ساته کانی دوا یی به ته نیا هیشته.

ئه وه بوو حکومه تی ناوه ندیش دوا ی رۆیشتنی وان هه یزه کانی خۆی هه یناوه نازه ریا جیانه و کوردستان و له هه یج کو ی پێشیان پێ نه گیرا و، له جاری هه وه لی خراپتر ده ستیان به سه ر کورده واریدا گرته وه و که لێن و قوژبن نه ما ژاندرمه خۆی تیرا نه کا.

به و جوژه دوا یی به کۆماری مه هاباد هات به لام دوا یی به کیشه ی کورد نه هات و هه سته ی گه لی کورد جه نگیه ی رووخانی کۆمار هه ر ئه و گه رمی و هه لچوونه ی هه بوو که له جه نگیه ی دامه زاننده ی هه یبوو، رق و بیری تو له شی لی زیاد ببوو، ئه گه ر حکومه تی کۆمار پێی نه کرا له سه ر پێی خۆی را وه سته ی و، به رده نگاری هه یزه کانی میری بیه ته وه هۆی تری هه بوو نه ک بێ با وه ری و بیه زاری گه ل له و حکومه ته سا وایه و، ئه و هۆیا نه ش هه ر له کاتی دروست بوونی حوکمه که وه چ ئه وانه ی پێویست نه بوو بکرتن و کران و، چ ئه وانه ی پێویست بوو بکرتن و نه کران که مته ر خه میان لی کرا و هه ر وه ک خۆیان مان و حکومه تی کۆمار که هیوا و ناواتی گه لی کورد بوو به و چه شنه هات و رۆی به لام زۆر پرسیار دوا ی ئه و رووخانه یی وه لام مانه وه.

هه تا ئیسته هه زاران که س کۆماری مه هابادیان به چلۆنا یه تیی هاتن و دروست بوون و خۆ را گرتن و رانه گرتن و رۆیشتنیه وه دا وه ته به ر زه رپه یین و لیتی ورد بوونه وه و به هه زار جو ر بیرو ریا یان له سه ری هه بووه که هیندیکیان نا گایان له بنج و بنا وانی کار هه بووه و،

هیندیکیان هه ر به خه یالی خۆیان قسه یان کرده و که متر چوونه ناخی کیشه که وه و، خۆیان له وه نه دا وه که را گرتنی حوکم زۆر عه و امیل و لایه ن و ئه سیایی پێ ده وی که به یی وان ده سه لاتداری رانا وه سته ی با به رپرتوه به ری حوکمیش سه رکۆماریکی زۆر زانا و ئازا و لیها تووی وه ک قازی محه مده یی.

ئیسته ئه و پرسیاره دیته پێش ئه وه ی کۆماری دروست کرد، ئه وه ی ده سته ده سته سه رۆک عه شیره ت و پیا و ما قو لی کوردانی ده برده با کو بو ئه وه که ئاماده یان بکا سه ره ک کۆماری کوردستان وه ئه سته بگرن بیه جگه له به رژه وه ند و نیازی سیایی خۆی و، بیه جگه له و شتانه ی خۆی پێویستی پێیان هه بوو په لپی لی گرته بوون مه به سته یکی تریشی هه بوو، له کورده واری زه مینه ی ئابووری و سیایی و سوپایی پێک هه ینا بوو که حوکمه که پشتیان پێ بیه سته ی و خۆی پێ را گرتی و، هه ر به کزه با یه ک وه ک غه لفی شلک به و لا و به و لادا نه چه می؟

باری ئابووری که بناغه ی را وه سته یان و دامه زراوی حکومه ت و کۆمه ل و ته نانه ت خه یزانیکی پچوو کیشه دابن کرابوو؟ بیریان له وه کرد بووه که ئه و حکومه ته هه ر له به ینی مه هاباد و بوکاندا ده سه لاتیه هه یه که ناوچه یه کی زۆر پچوو که و، دا هاتی ئه و نا وه ند ه ئه وه ند ه نییه حکومه تیک به هه موو ده زگا و چه کدار و مووچه خۆریه وه خۆی پێ را گرتی؟

له هه موان گرینگتر داخوا ئه و هه ست و ئیحه ساسه نه ته وه یییه گه رمه ی گه لی کورد له و سه ر هه تا ئه و سه ری کوردستان خرابوووه قالی ته نزمیکی ریکو پیک و به گیانیکی شو رشی گه یی و ته یار کرا بوو که له ته نگانه یه کی وادا خۆی به یی ده سته ی خاریجی گرانیی و ئه رکی را گرتنی حوکم بخاته ئه سته ی خۆی و، ئه گه ر هاتو له رووداویکی وا چا وه پروان نه کرا ودا به لێن و، دۆستایه تی و، په یمان فیدای به رژه وه ند و درۆ و ده له سه کرا و، خرایه ژیر پێ خۆی به رده نگاری مله پوری و زۆره ملی بیه ته وه؟

ئه وه هه یج چما گه لی کورد له کوردستانی عیراق هه ر له سه ره تای هه لگی رسانی شو رشی ئیلوله وه هه تا ئه ورۆ که حوکمی فیدرال ده گێرێ که م تووشی نسکو و هیرشی مال و ویرانه کهر و، سووقمان و، هه لات هه لات و، ئاواره یی بوو، سه ره له نو ی به سه ر ولاتی کاول و، مالی که لا وه دا گه را وه و چۆه نا و سه نگه ره کانی پێشووی و بێ ئه وه ته سلیمی دا گیر که ر و

دوژمنی خوئی بی. هەر لهسهه بروای خوئی سوور نهبوو ههتا قسهی خوئی برده سهه؟

نایا لهوهدا بيجگه له لیبور دوویی خوئی پهروهدهی حیزیی و زانستیه شوپشگیتیهکان و پینوینییی پراست و دروستی ریبههری شوینیان دیار و ناشکرا نیه؟ ئەو زانستهی که له زهمانی کۆماردا نهاسراو و نهزانراو ما و، شیعاری سههسهقام نهیتوانی جیگهی پر کاتهوه؟

داخوا کۆماری مههاباد پیوستیهکی کاتی بوو، هەر بۆ ئەوهنده بوو ههتا بهلینیی نهفت به دۆسته برسیه چاو نهزیرهکهی دهدری یان حیسا بیک بۆ گهلی کوردیش لهو ناوهدا کرابوو؟

داخوا گهلی کورد لهو بزوتنهوهدا و، له ناو ئەو ههموو پیلان و فرۆفیلتهی دۆست و دوژمنهکانیدا لهسهه ئەو مهترسیه گهورهرا که لهسهه خوئی و دواڕۆژی ههبوو دهسته بهریک بۆ پاراستن و مسۆگهر بوونی مافه نهتهواپهتیهکانی ههبوو یان هەر ئەوهنده بوو کرابوو ههسته و هیچی تر؟

هەر ئەو ڕۆژه که هیزهکانی ڕژیمی شا له کیوی قافلانکووه بهرهو مههاباد بزوتن و کس له بهران بهریاندا نهبوو وهلامی ئەو پرسیارانهشیان لهگهڵ خویان بۆ گهلی کورد هینا.

حکومهت که ولاتی بۆ سهقامگیر بۆوه زۆر پێ نهچوو دهستی به چهک نهستاندنهوهی خهڵک کرد و، لهوهشدا تووشی هیچ گیروگرفتیک نههات و بيجگه له هیزهکانی بارزان که ئەو کاته بهسههکردا پهتیهی شیخ نهحمهه و، مهلا مستهفا له کوردستانا و، له ڕووی سوپاییهوه پشتیوانیتکی گهوره و به هیزی کۆمار بوون، عهشایری تر به بی خو گرتن چهکهکانیان تهسليم کردهوه و، هەر له مائی ئیمه سی و یهک تفهنگیان برده دهر که پهکتیک لهوان برنوه درتیهکهی من بوو که ئەوجار له جیاتی بهن قایشی تی خرابوو به دواي ئەویشدا ههلبژاردنی نوینههکانی پارلمان دهستی پیکرا، کاتیک مهجلیس کرایهوه ههموو نوینههکانیان تیگه یاند که هەر کاتیک سهههک وهزیر لایحهی نهفتی هینایه مهجلیس لیتی له ههرا دهن و بیکه نه دهر و، هەر واشیان کرد، بهو جوژه ڕوسهکان خهلهتان و کلاویکی گهورهیان لهسهه نرا.

قهوامیش که ئەو بهلینیی پیدابوون تاوانهکهی خسته ئەستوی نوینههکانی پارلمان که

برپارهکهی ئەویان داوهتهوه دواوه و، وهک که لاشی مام ناشهوان لهسهه زگی خوئی ههنگرت و لهسهه زگی وانی دانا و، بهو جوژه هیزی سوور پیتی له ئیران برآ بی ئەوه تنوکتیکی نهفت وهگیر بکهوئ، ئەگهر ههتا ئەو دهم نه کوردی ههبوو نه تورک، ئەوجار نه کوردی ههبوو نه تورک و نه نهفت.

ئیتیر ته نیا کۆسپیک لهو ناوه که له بهران بهر حکومهتدا مابوو بارزانیهکان بوون که به مال و مندالهوه له ههموو شوینیی کوردهواریدا بلاو بوون و، له ههموو گوندهکان دابهش کرابوون.

پیش تیکچوونی کۆمار ئەوانهی چهکیان پێ ههلهگیرا زۆربهیان له جبهه بوون که ئەو کاته بهشی زۆری ئەو جبههانهی کهوتبونه لای سهقز بههزی وان ئیداره دهکرا و، زهخت و فشاری میریش هەر لهو لا بوو.

مهلا مستهفا به دهرهجهی ژهنرالییهوه سهههکردا پهتیهی ئەو هیزانهی دهکرد، حکومهتی شا که پیش داگیرکردنهوهی ولات و، ناردنهوهی ئهترهش بۆ کوردهواری زهبری وانی له جبههکان چیشتبوو، کاتیک هیزهکانیان هاتنهوه نهیاندوهیست یان نهیاندوتهوانی به زۆری و ملهپوری داوای چهک دانان له بارزانی بکهن له بهر ئەوه داوایان لی کرد بچیتته تاران بهلکو له رینگهی و تووتیهوه لهو بارهوه بگه نه نهتیجهی دلخوازی خویان.

بارزانی له سهههههکهیدا بۆ تاران نهیگوت ئیمه چهک دانانیهی ههتا خوئی له چهنگ رزگار کردن و گهیشتهوه کوردستان، که هاتهوه به کاربه دهستانی حکومهتی گوت: من هەر دهسهلاتی ئەو ته نیا تفهنگه ههیه که به دهست خۆمهوه ئەگهر دهتانهوی پیتانی دهدهم و، کهسی تریش به قسهی من چهک دانانێ.

دواي ئەوه حکومهت زانی لهو گیروگرفته بی ئارهقه رزگاری نابی و، له بهر ئەوه هیزهکانی خوئی و عهشایری ئەو ناوهی دهنگدا وهخۆ کهون و به تیکرایی بهرهنگاری بنهوه، که ئەو بهرهنگاریو نهوهش له شنۆ و لاجانهوه ههتا سههه ڕووباری ئاراز به شیوهی هههه توند ئیدامهی ههبوو، له ههوهل ڕۆژی ئەو برپارهی میریدا شهههه پارتیزانییه میژوو بییه کهی بارزانی دهستی پیکرد که له وتاریکدا به ههفالانی چهکداری خوئی گوت: من دهچم بۆ مردن هەر کهس ژبانی خوئی و مال و مندالی خوئی دهوی لهگهلم نهیه برآ وه

دوای ژبانی خوئی بکهوئ و، له گه‌ل نه‌وهش پینج سه‌د و سی چه‌کدار مردنیان له‌گه‌ل نه‌و هه‌ل‌ژارد و ژبانیان فری‌دا نه‌و لا و، له‌گه‌لی وه‌رئ که‌وتن و له‌ویوه هه‌تا سه‌ر رووباری ناراز «سنووری سوویات» تووشی شه‌ری زۆر خویناوی و سامناک هاتن و به‌ سنووری ئیران و تورکیه‌دا که هه‌ردووکیان دۆژمنی بوون له‌ هه‌ل و مه‌رحیگی وادا خویمان گه‌یاند هه‌لکه‌وتوویی نه‌و قاره‌مانه کورده‌دا نه‌ما.

بارزانیه‌کانی تریش که مال و مندالیان له‌گه‌ل بوو له‌گه‌ل شیخ نه‌حمه‌د، برا گه‌وره‌ی مه‌لا مسته‌فا گه‌رانه‌وه شوینی خویمان له‌ عیراق، که گه‌رانه‌وه‌ی نه‌وان بو عیراق و رویشتی مه‌لا مسته‌فا بو روسیا و، هه‌روه‌ها هاتنیان له‌ عیراقه‌وه بو ئیران هه‌ر به‌که‌ی چیرۆکیگی جیای دوور و درێژی هه‌یه که هه‌تا ئیسته‌ زۆر که‌س لیتی دووه‌ و له‌سه‌ریان نووسیوه به‌لام به‌ داخه‌وه هه‌موویان ناوا ناته‌واو و نیوه و نیوه چل بوون چونکه بارزانی که خوئی قاره‌مانی کاره‌ساته‌کان بوه نه‌ خوئی بیره‌وه‌ریه‌کانی خوئی نووسیوه و، نه‌ نه‌وانه‌ی هاوسه‌نگه‌ری بوون خویمان به‌و کاره‌وه ماندوو کردوه، له‌به‌ر نه‌وه هه‌رکه‌س لیتی بدوئ هه‌ر به‌ چه‌شنیگی گشتی ده‌توانی باسی بکا نه‌ک به‌ وردی و به‌و ته‌رزه که بوه.

چلۆنایه‌تی روودانی شه‌ره‌کان و، پیشه‌ات و ئالۆزی و، هه‌لۆیستی بارزانی له‌ شوینی زۆر چه‌سته‌م و ته‌نگانه و ترس و برسپه‌تی و ماندوویی زۆردا و، وه‌فای هه‌قاله‌کانی کۆن و نوئی که مردنیان له‌گه‌ل نه‌و له‌ ژبانی بی نه‌و پئ خوشر بوو نه‌و شتانه‌ن که هه‌شته که‌س نه‌یتوانیوه به‌و چه‌شنه که بوه به‌ ته‌واوی له‌گه‌ل باری رامیاری نه‌و سه‌رده‌مانه بینیتته سه‌ر کاغه‌ز، هه‌تا مه‌وله‌وی گوته‌نی: مه‌سنه‌وی هه‌فتاد مه‌ن کاغه‌ز شه‌وه‌د. دوای گه‌رانه‌وه‌ی هه‌رێه‌کانی میری ژماره‌یه‌ک له‌ کاربه‌ده‌ستانی کۆمار گیران و، به‌ندی کران و، خه‌لکی تریش زۆریه‌یان گه‌رانه‌وه سه‌ر شوین و کار و کاسبیی خویمان به‌لام گه‌لیک له‌و که‌سانه که به‌ چه‌شنیگ یارمه‌تی کۆماریان دا‌بوو له‌ خویمان ده‌ترسان که باوکم یه‌کیک بوو له‌وان و، بیجگه له‌ نه‌ندامه‌تی نه‌نجومه‌نی کوردستان به‌ینیگ به‌ نوینه‌رایه‌تی کۆمار له‌ سه‌قز دایانابوو که نه‌و شاره له‌به‌ر ده‌ستی میریدا بوو، پیش گه‌رانه‌وه‌ی هه‌زی حکومه‌ت له‌وئ ده‌سه‌سه‌ر کرا و، له‌و ماوه‌دا له‌ سه‌قز له‌گه‌ل سه‌رتیپ هومایونی فه‌رمانده‌ی هه‌زه‌کانی حکومه‌ت له‌ کوردستان ناسیایی په‌یدا کردبوو.

له‌ ده‌سه‌سه‌ریی نه‌ودا که هه‌شته جبه‌ه‌کان به‌تال نه‌کرا‌بوون له‌ مه‌هاباده‌وه هاتم بچم بو لای، له‌ گوندی سه‌را که نزیگ سه‌قزه و، به‌ جبه‌ه‌کانی ده‌ور و به‌ریه‌وه به‌ ته‌واوی له‌ ژیر ده‌سه‌لاتی بارزانیه‌کاندا بوون گوتیان ریگه‌ی هاتوچۆ بو سه‌قز نیه، نه‌گه‌ر بچی بو نه‌وئ ده‌بی مه‌لا مسته‌فا په‌وانه‌ت بکا ده‌نا ریت نابج، له‌به‌ر نه‌وه داوای دیتنی بارزانی کرد، منیان برده ژووره‌که‌ی نه‌و له‌ ناو گوندی سه‌را، خوئی هه‌ر سه‌به‌ینه زوو رویشتبوو بو سه‌ردانی جبه‌ه‌کان و، له‌ ژووره‌که‌یدا قه‌ره‌وتله‌یه‌کی سه‌فه‌ری و، فانه‌سیک و، سه‌ماوه‌ریگی پچوک هه‌بوو، پیاویکیش که دیار بوو خزمه‌تی ده‌کرد له‌وئ بوو، پاش تاویک ترومبیلیگی جیب له‌ ده‌رگای مال‌که‌ه راوه‌ستا و، بارزانی به‌ جلکی نه‌نرالییه‌وه له‌گه‌ل حه‌ره‌سه‌کانی لیتی دابه‌زی و هاتنه ژوور، پیش نه‌و کاته‌ش من زۆر جار له‌ مه‌هاباد بارزانی دیوو، قسه‌م له‌گه‌ل کردبوو که به‌ هه‌لکه‌وت روژتیک زۆر تووره‌ بوو، جارێ حه‌ز ده‌که‌م بگه‌ریمه‌وه سه‌ر مه‌سه‌له‌ی نه‌و تووره‌ بوونه: کاربه‌ده‌ستانی کۆمار ده‌ستیان به‌سه‌ر مال و دارایی ئاگاهیه‌کی مامه‌ش داگرتبوو که به‌ دژی کۆماریان دا‌ده‌نا، له‌گه‌ل نه‌و شتانه‌ی ده‌ستی به‌سه‌ر داگیرا بو ماینیک هه‌بوو که دیار بوو خاوه‌نه‌که‌ی مارفاغای شاوه‌لی دلێ پتوه‌ی بوو، چوووه عه‌زی مه‌لا مسته‌فای کردبوو که نه‌و شتانه‌ی لیم نه‌ستیندراوه هه‌یچیان قه‌یدی نییه به‌لام حه‌ز ده‌که‌م لوتفم له‌گه‌ل بکه‌ی و، نه‌و ماینه‌م بو بستینییه‌وه نه‌ویش به‌لینی پیدابوو که نه‌و ماینه‌ی پت بداته‌وه که له‌ ژیر ده‌ستی ده‌زگای سوپایی کۆمار به‌شی (سررشته‌داری) دا‌بوو، پیاوی ناردبوو که نه‌و ماینه‌ ته‌سلیمی خاوه‌نه‌که‌ی بکه‌نه‌وه به‌لام مه‌سه‌لی نه‌و به‌شه که نه‌فسه‌ریگی کورد بوو به‌ناوی (خه‌لیل...) ماینه‌که‌ی نه‌دابۆه گوتبووی: ده‌بی حیزب ده‌ستور بدا.

بارزانی له‌سه‌ر نه‌وه تووره‌ بیوو و له‌ هه‌یوانی خانووی فه‌رمانداری پیتشوو که نه‌وده‌م کرابوه مه‌قه‌ری حیزب پیاسه‌ی ده‌کرد، من و خزمیگم به‌ هه‌لکه‌وت نه‌و کاته ریگه‌مان که‌وته نه‌وئ و، که ئیمه‌ی دی فه‌رمووی: ئیوه ترومبیلتان له‌گه‌له‌؟

هه‌ردوو کمان عه‌رزمان کرد له‌گه‌لمان نییه و نابج خۆت عاجز که‌ی، ئیمه ده‌چین نه‌مری جه‌نابت به‌جی ده‌گه‌یه‌نین نه‌وه شتیگی وا نییه، فه‌رمووی: نه‌خیر ده‌بی نه‌و نه‌فسه‌ره خوئی هه‌وساری ماینه‌که‌ بگرت و به‌ شه‌قامدا بیه‌ینی هه‌تا ئیره، ترومبیلیم بۆیه ده‌وئ جه‌ماعه‌ت بنییم، هه‌ر واشی کرد جیبیگی سه‌ر ئاواله‌یان هه‌ینا، نه‌مری کرد چوار که‌س سوار بن بچن

بۆ قشله که به کیتک له وان ناوی وه هاب ئاغا بوو، ئیمه هه ره له خزمه تی دابوین که ئه فسه ره که پاش تاویک له شه قام پهیدا بوو، هه وساری مایه که ی به دهسته وه بوو، جیبه که ش له پیشیه وه ده رۆیشت، مایه کویت جوانویه کی له بهر بوو که ئه ویش هه ر کویت بوو، به غاردان به دوا ی دایکیه وه ده هات و ده چوو، وام له بیره پیاوی مارقاغا له وئ حازر بوو مایه که یان ته سلیم کرده وه.

ئه و رۆژه که له گوندی سه را چوممه ژووره که ی بارزانی و پاش تاویک له سه ردانی جه به هه هاته وه، که به رچایان بۆ هینا عه رزم کرد: بۆیه هاتووم بچمه سه قز بۆ لای حاجی حه مه داغا که له وئ رایانگرتوه و، پیاویک نه یی که سی تری له لای نییه، وا بزانه بۆ ده ربا ز بوونی رپگه پیتویست به ئه مری جه نابت ده کا، فه رمووی باشه، بارزانی حاجی حه مه داغای ده ناسی یه که م له بهر ئه وه که ئه ندام بوو له ئه ئجومه نی کوردستان، دو وه م له بهر ئه وه که خانویه کی بۆ دانیشتنی بارزانی ته رخان کردبوو که ئه و ماوه له مه هاباد مائی له و خانووه دا بوو.

دوا ی چایی خواردنه وه که هه ستا رۆیشته ده ر فه رمووی تۆش وه ره، به پیتیان رووی کرده خانووی ئاغا ی گوند که خۆی مائی له تاران بوو خانووه که ی کرابوه مه قه ری گشتی.

که گه یشته حه وشه ی خانووه که به ئه فسه رتیکی فه رموو: ئه و دوو مرۆفه به ری بکه با بچنه سه قز بۆ لای حاجی حه مه داغا، پیاویکیشم له گه ل بوو به ناوی مراد. ئه فسه ره که سه لامی عه سکه ری کرد و گوتی به لئ و، کشایه وه دوا وه، ئیتر خۆی له پله کانه کان وه سه ره که وت.

دوا ی ئه و ئه فسه ره که که گوتیان ناوی (عزّت عبدالعزیز) ه گوتی: لیره وه هه تا ده گاته سه قز هه مووی جه ماعه تی ئیمه ی لیبه، بارزانی خۆی ئه مری کرده هه رکه س به و رپگه دا بپروا ته قه ی لی بکه ن، هۆی ئه وه ش ئه وه یه خه لکی ئه و ناوه که ماست و په نبیر و رۆن و ئه و جو ره شته بۆ فرۆشتن ده به نه سه قز ه ی وایان تیدا هه یه که شوینه گرینگه کانی ئیمه بۆ حکومه ت ئاشکرا و ده ستنیشان ده که ن و، ئه گه ر فرۆکه دئ راسته وخۆ له و شویتانه ده دا که به لای ئیمه وه گرینگه جا چونکه خۆی ئه مری کرده که س قسه ی من ته نفیذ ناکا له بهر ئه وه به داخه وه له زرو فی ئیسته دا ئه و ئیمکانه نییه ئیوه به ری بکه م، نه ده کری به رپگه دا

بۆن نه ده کری له رپگه ش لاده ن، وا به باش ده زانه جاری له و سه فه ره بگه رین هه تا ده رفه تیکی تر.

ئیمه هیسته له و قسانه دا بووین فرۆکه یه ک هات و له گه ل ئه وه ش که گونده که پر بوو له پیشمه رگه و له ویتوه ته قه ی لی ده کرا ئه و بۆمبای هاویشته ناو میشه یه ک له قه راخ گونده که، دوا یی گوتیان چه ک و عیتادی لیبه.

من گه رامه وه مه هاباد و دوا ی ماوه یه ک باوکم نازاد کرا و هاته وه مال، به لام نیگه رانی و دوو لیبی هه ره بوو، به ینیکی به رۆژ له ئاوا یی ده چوینه ده ر و، منیشی له گه ل خۆی ده برد و، شه ویش که ده هاتینه وه ناو گوند له مائی خۆمان نه ده خه وتین.

رۆژتیک ترومبیلیکی عه سکه ری له بۆکانه وه هات، ئه فسه رتیکی و شه ش سه ریازی تیدا بوو، ئه فسه ره که به باوکمی گوت: تیمسار سه رتیپ هوما یونی تۆی ویستوه بییه بۆکان چاوی پیت بکه وئ.

هوما یونی له بۆکان باوکمی دیبوو و پتی گوتبوو: لیره بمینه هه تا ده چمه سه قز و ده گه ریمه وه دوا ی رۆیشتی هوما یونی خزمه کان پیتیان گوتبوو به باشی نازانین لیره بمینی ئه گه ر هاته وه و دیسان تۆی ویست ئیمه خۆمان ئاگا دارت ده که یه وه به لکو هه ره له بیریشی نه مینی.

ئیترا باوکم هاته وه مال و، به دوا ییدا نه هاتنه وه به لام هه ره له خۆی خاتره جم نه بوو هه تا لیبوردنی گشتی له لایه ن حکومه ته وه ده رچوو و گرتن و زیندانی کردن ته واو بوو و ئیمه ش و پرا ی خه لکی تر له گوندی خۆمان له کاروباری فه لاحت و کشتوکال ها لاین.

میری به دوا ی ده رکردنی لیبوردنی گشتیدا ده ستی کرد به سه ربا ز گرتن له کوردستان و ئه و گه نجانه ی ماوه ی چوار سال ده سه لاتی نه بو بیانباته عه سکه ری و که وتبو نه وه هه لی پیتچان، منیش له گه ل ئه وان به ینیکی زۆر هاتو چۆیان پیکردم هه تا دوا یی دوکتور مصدق هاته سه ر کار و یاسایه کی ده رکرد هه رکه س مه بله غتیک پارهی دابا له سه ریازی ته رخان ده کرا منیش وه بهر ئه و قانونه که وتم و له سه ریازی رزگارم بوو مالم پیکه وه نا و، ژبانی ئاسایی ده ستی پیکرد.

ئه و به یه نه، یانی له سالی ۲۴ هه تا ۲۵ هه تاوی که ده ربه ده ریم ده ستی پیکرد ده توانم

بلیتم ژبانی هه ره باش و نارامی من بوو هه چهند ئه ویش زۆر بئ خه م و گیروگرفت نه بوو، هه موو شتییک له و لا پراوهستی خه م و دهردی سه ربی له هه مروان گه وره تر رۆیشتنی ئه و برابره له ولات بوو که له گه ل هیندی گه نجی تر روسه کان بردیان بۆ سوویات و زوو زوو نووسراوی بۆ دهناردم و له وه زعی خۆی و خویندن و پیتداویستییه کانی ناگاداری ده کردم.

منیش به نووسراو و برووسکه و ته له یفون له تاران هه وه بئ و چان هه والی مال م پئ ددها و هه والی ئه ویشم وهرده گرت.

جاریک له و جارانه که چووومه تاران ته له یفونی لئ بکه م و عومه ری براشم له گه ل بوو ئه گه ر هاتمه وه به سه ر رووداویکی ناخوشدا که وتم، عه ولای غای برام کوژرا بوو، خه لکی موکوربان هه ر به جاری هاتبوونه سه ره خۆشی و، له به ر قه ره بالغی پئی پیداری نه بوو.

به دواي کوژرانی ئه و برابره مدا سه ره پای ئه و کووسته گرانه هه ر له باوکمه وه هه تا پچووکتربین ئه ندای مال توشی ته حقیقات و لیکۆلینه وه و نارحه تیه کی وا هاتین له لای حکومه ته وه که هه تا ئه و دهم شتی و امان نه دبوو، براكانم و ئه ندای مال هه یچ، ته نانه ت باوکمیان چهند جار به ناوی گومان لیکراو برده مه هاباد، هه ره ها من و براكانی تریشم.

ئه و هاتوچۆ پیکردن و هینان و بردنه هه تا چهند سال هه ر نه براره و که سه نه ما لیتی وه شک نه که ون و، ئاخربش له سه ر که سه ساغیان نه کرده وه، به ینییک عوبه ییدی برامیان گرت و دوايي هه یچی له سه ر نه بوو به ربان دا.

هه زار جوړ قسه له وه دا هه لبه سترا، یه ک ده یگوت کاری حکومه ته چونکه له روسیا هاتۆته وه و پروپاگانده ی کمونیستی ده کا، یه ک ده یگوت کاری خۆبانه و که سی تر، یه ک ده یگوت کاری خه لکی گوند و مه سه له ی ناموسه، یه ک ده یگوت کاری ناحه ز و دهر و جیرانانه به للام بۆ ئه وانه هه یچیان به لگه یان قسه یه کی و پچوویمان نه بوو و، سه به بیکیان پئی شک نه ده هات که له سه ر یه کییک له و بۆچوونانه ساغ بینه وه.

ژاندارمیری ناوچه ش که گۆیا به پیتی یاسا له هه یمنایه تیبی ناوچه و دۆزینه وه ی دز و پیاوکوژ به رپرسه بۆ ئه وه ی تاوانی رووداوه که له سه ر خۆی لادا، هه موو فشاری خۆیانی خسته سه ر ئیمه که خاوه ن خوین و خاوه ن ماف بووین و، وایان لئ کردین له جیاتی ئه وه

وه دواي ئیشه که بکه وین سه ربکی لئ هه لکه یین و، بیره له وه بکه یینه وه بزانیان کئ ئه وه ی له گه ل ئیمه کرده و امان زۆر بۆ هاتبوو هه ر له غه می ئه وه دا بووین خۆمان بیه رینینه وه و، نه ده په رژاینه سه ر هه یچی تر.

له و مه سه له دا هه رچی به نیسه ت ئیمه کوپه کان کردیان و گوتیان چ بۆ تاوان وه بالدان و، چ بۆ لیکۆلینه وه و پشکنین قه ییدی نه بوو، به للام باوکم ئه و دهم له ته مه نی حه فتا سالییدا بوو و بگه ر زیاد تریش و، ئه گه ر ئه و کوپه کوپه خۆشی نه با هه ر بۆ ئه وه نه ده بوو ئه و تاوانه ی وه پال دهن ئه ویش به و سه روشت و ئاكارانه وه که ئه و هه ییوو و بۆ هه موو که سیش له موکوربان به و ره وشتانه وه ناسراو بوو، له به ر ئه وه شک و گومانی ئه وه که ده گوترا زۆر هینان و فشاری حکومه ت بۆ سه ر ئه و مال ه شتیکی نه نه سه ته و په یوه ندی به رابوردوو یانه وه هه یه به هه یتر بوو.

من هینده ی وه بیرم دئ قه ت نه مدی حکومه ت له هه یچ کیشه یه کدا هه ق له دوی ئیمه بدا هه ر چهند ئیمه هه قیش باین و، هه ر دژی ئیمه حوکمی ددها ته نانه ت له دابه ش کردنی زهوی و زاردا که لیبیان ئه ستان دین به به لاش ئه و حوکمه به ئاشکرا ده بیندرا، دهن باوک و کوپه خۆی بکوژئ؟ ئه ویش ئه و باوک، به للام واهاتو وا چوو من ئیسته ش و ئه و دهمیش باوه ریم وانییه که حکومه ت ئه وه ی کردبئ ئه گه ر بلیتین کمونیستی ش بووبئ، چونکه حکومه ت ده سه لاتئ هه بوو و، ده یوانی بیگری و محاکمه ی بکا و به ئاشکرا هه رچی به پتیبوستی بزانی له گه لئ بکا له کوشتن و زبندانی کردن ئیتر بۆ به دزی ده یکوژئ؟ ده مینیته وه شک و گومانی تر که ئه وانیش هه یچیان له به ر بئ به لگه بی و بئ سه به بی به هه یچ کوئ نه گه یشتن و نه تیجه ئه و کوژرانه هه روا چوو.

وا دبار بوو باوکم هیندی شک و گومانی ده کرد به للام هه ر خه یال بوو... له ناو براكان له ناو خۆشماندا شک و دوودلی په یدا ببوو به للام دهرکه وت هه مووی پووچ و بئ پایه بون و، لیکدانه وه ی ته سک و که م بایه خ نه بئ هه یچی تر نه بوو و، هۆی ئه و هه موو بیره و خه یال هه نار ه وایه ش هه ر ئه وه بوو که هه یچمان پئی له سه ر که سه سوور نه ببۆوه و هه ر ره ش داگرتن و دردۆنگی بوو، ئه ویش به هه له.

هه سوادارم رۆژتیک له رۆژان درهنگ یان زوو چلۆنایه تیبی ئه و کاره له شک و گومان ده رچئ و روون بیته وه و خوا ده ستم بگری بۆ تۆله ی.

دهمویست به درپژئی هه موو لایه نه کانی ئەو پرووداوه شی که مەهوه بەلام دەبینم له دواى سى چل سال بيجگه له وه زور شتم هەر له بېر نه ماوه له برین کولانه وهش زیادتر سوودی ترى نییبه، من هەر به بېی ئەوهش برینی ترم کهم نییبه و، قهت له سەر دهر د و ئیش و ژان په کم نه که وتوه، جا ئەوهی بۆ بیته سه؟

روسای ئەو کاته که دواى شه پى دووه می جیهانی بوو له باری ئابوریه وه له قوناغیکی تایبه تدا بوو، له بهر ئەوه هەر چەند ئەو قوتاییانە یان بردبوو که له سەر ئەرکی حکومهت له وئى بخوین سهره پرای ئەوهش زور شتیان دهویست که دهبوو لیره وه بویان بچی ئەویش له لایه که وه بهینی ئیران و روسیا له دواى رۆیشتنی هیزی سوور له ئیران و، درۆی قهوام، رۆژ به رۆژ ناخۆش و ناخۆشتر دهبوو، شه پى سارد به هوی رادیو و رۆژنامه ی ههر دووک لا دهستی پیکردبوو هەر به رهو خراپیش دهچوو، ههتا وای لیتهات که کهس نهیده و پرا بۆ ئیش و کاری ئاسایی خوئی نزیک بالوێزخانه و کونسولگه ری و بازرگانیی روسه کان بکه وئى یان به لایاندا بروا چونکه زور به هاسانی تاوانی هاوکاری ئەوانی وه پال ده درا و ناوی کلکه کانی ئەوانی لی دهنرا و، هەر ئەوهندهش بهس بوو بۆ ئەو کاته که دواى پرا نه وهی کیشی تازه ریا بجان و کوردستان بوو له بهندیخانه توندی کهن و ئەوی کارساته به سه ری بیئن و سه د هاواریش به پولیک.

له لایه کی تریشه وه هەر شتیکی لیره وه بۆ ئەوی چوینا دواى گومرگی حکومه تی ئیران دهبوو له لایه ن روسه کانیشه وه گومرگ بکری که ئیداره ی بازرگانیی خوین به و ئیشه هه لده ستا و، ئەگه ره وه ره قه ی گومرگی وان له ناو به سه ته که دا نه بوایه له سنوور ده گه پرا وه نه ده گه یشت که پتویست بوو به سه ته که هەر جاره له پینج کیلوش زیادتر نه بۆ.

له بهر ئەوه سالی جاریک دوو جار که داواى شتومه کی ده کرد لانی کهم مانگیک و، وا ده بوو دوومانگ وه دواى ئەوه ده که وتم ههتا له ته ورپز جلکم به دروون ددها و، که له پهل لى ترم ده کپی و، ئیش و کاری گومرگی ئیران و سوویاتم جیهه جی ده کرد که له سه ره تا وه هەر پتویستیه کانی خوئی بوو و، دواىی که بوون به دوو کهس ئەشبای خیزانیشی ره گه ل که وت و، له ههل و مه رجیکی وادا له ته ورپز که کهس نهیده و پرا هەر به و کولانانه شدا پرا که ئیداراتی روسه کانی لییه من خۆم ده خسته مه ترسییه وه و له دهر فه تیکدا خۆم به ژوور پدا ده کرد و، شته کانم گومرگ ده کرد ئەویش به دوو به رابه ری نرخى که له پهل له که.

زور جار ده مگوت ئیتر پتوه بووم به لام خواى گه وه ده پراستم، ماوه ی بیست سال که سال هه بوو که متر و سال هه بوو زیاتر به و جوژه هه موو پیداو یستیه کی وانم جیهه جی کرد بۆ ئەوه پتیان بلیم ههل و مه رجی ئیره وایه.

باوکم نووسراوی بۆ نه دهنارد به لام له وه زعی ده پرسی و ئەو ماوه که چاوی پتی نه که وتبوو به په رۆشه وه باسی ده کرد ههتا خویندنی ته واو بوو و له نووسراوی هه ره دواى خویدا ئەوهی درکاند که چه ز ده کا بگه رپتته وه ئەگه ر ئیمکان هه بۆ.

وا بزانه هاوینی سالی چلی هه تاوی بوو ئیواره یه ک له لای باوکم دانیشته بووم رادیوی تاران گوتی: (از طرف وزارت امور خارجه آقای علیقلی اردلان بسمت سفیر کبیر دولت شاهنشاهی ایران در شوروی منصوب گردید).

من و باوکم هەر وهک مه به سستیکی ئیمه له وه دا هه بۆ چاومان لیک کرد، من گوتم: ئەوه شتیکی باش بوو له وانیه ئەگه ر پیاو بۆی بکری بیسینی و، هه ولئى له گه ل بدا بۆ هینانه وهی که لکی هه بۆ، باوکم فه رمووی زه ره ری نییه، که زانیم ئەویش پتی باشه دواى دوو رۆژ بۆ تاران وه پى که وتم، له وئى چومه وزاره تی دهر وه و داواى دیتنیم کرد، گوتیان ئیسته لیره نییه به لام هه موو رۆژئى دى له و فایل و په ره ندانه ده روانی که په یوه ندیان هه یه به کاری ئەو و حکومه تی روسیا وه، سه بینه ی سه عات یازده ی پتیش نیوه رۆ وه ره وه.

سه بینه ی که چووم گوتیان: لیره له ژووری یازده یه به لام به بۆ ئیجازه ناکری بچی بۆ لای، ئاگاداری ده که یین ئەگه ر بانگی کردی ئەو دم قهیدی نییه، له نیو سه عات که متر چاوه روانیم کرد که رینگه یان دام بچمه ژووره که ی که خوئی له وئى ته نیا له پشت میتزیک دانیشته بوو و نووسراو و په رتوکیکی زوری له به رده ستی دابوو.

نازانم ته مهنی چەند ده بوو به لام مووی رهش ته نانهت له برۆشیدا نه بوو، زور به پز و رووی خویش وه ربرگرم و لیبی پرسیم: خه لکی کوئی و چۆنه هاتووی؟ منیش خۆم ناساند و چیرۆکی رۆیشتنی برا کهم له هه وه ل ههتا ئاخو بۆ گیترا وه و گوتم: که زانیم جه نابت به بالوێزی ئیران له روسیا دیاری کراوی له ولاتی خو مانه وه بۆ ئەوه هاتووم داوات لی بکه م بۆ هینانه وهی ئەو برا به م کۆمه گم بکه ی و، کاریکی وا بکه ی له وئى رزگار بۆ و بیته وه ئیران.

به کوردی لیبی پرسیم: تۆش کوردی باوه؟ گوتم به لیبی، بنه ماله‌ی ئه‌رده‌لان کوردی سنه و بۆ هه‌موو کهس ناسراون، دواى ئه‌وه ده‌فته‌ریکی پچووکی له باغه‌لی خۆی ده‌ره‌ینا، و هیندی پرسیم له من کرد و له ده‌فته‌ره‌که‌یدا نووسی، ناوی براکه‌م و باوکی، که‌ی چوه، له‌وئ چى کردوه، ئه‌و ماوه له کوئ دانیشته‌وه، ئادریسی چیه، ئیش و کاری چیه؟ پاشان گوتی به‌لینت پین ده‌ده‌م هه‌ر چه‌ندی له ده‌ستم پین بۆ هینانه‌وه‌ی هه‌ول بده‌م.

ئاگاداری ویش بکه له‌وئ پین من بدۆزیته‌وه، که هه‌ستام مائناوایی لیبی بکه‌م گوتم: به راستی زۆر لوتفت کرد، هیوادارم منیش خزمه‌تیکم له ده‌س پین به جه‌نابتی بکه‌م، پیکه‌نی گوتی: من هیچم له تۆ ناوی ئه‌وه‌نده نه‌بێ ئه‌گه‌ر هاتمه کوردستان راوم له‌گه‌ل بکه‌ی.

رۆژی دوا‌یی براکه‌م به ته‌له‌یفون له مۆسکۆ ئاگادار کرد و گوتم ئه‌گه‌ر ئه‌و بالۆیزه هاته وئ پچۆ لای و خۆتی پین بناسینه تا بزانی چۆن ده‌بێ.

نازانم چه‌ند پین چوو، سێ مانگ، چوار مانگ، کاغه‌زیکی هات نووسیوی: ئه‌گه‌ر ئه‌و بالۆیزه هات چوومه لای و زۆر پیزی لیبی گرتم و، هه‌موو ئیش و کاری بۆ جیه‌جی کردوم و، ئه‌و شتانه‌ی که په‌یوه‌ندیان به بالۆیزه‌ی ئیرانه‌وه هه‌یه بۆ هاتنه‌وه‌ی من هیچ شتی که نه‌ماوه نه‌یکا، به‌لام روسه‌کان ئیجازه‌م ناده‌ن و ته‌گه‌ری تی ده‌خه‌ن، ئه‌گه‌ر وه‌زیری ده‌ره‌وه‌ی ئیران خۆی داوایان لیبی بکا ئه‌وانیش پین داناگرن و ئیجازه‌م ده‌ده‌ن.

به دوا‌ی ئه‌و نووسراوه‌دا رۆیشتمه تاران بۆ دیتنی وه‌زیری ده‌ره‌وه که ئه‌و دم یه‌کیک بوو به ناوی (عباس ئارام) چوومه وزاره‌تی ده‌ره‌وه گوتیان ده‌بێ ناوت بنوسی و له نۆبه‌دا راوه‌ستی، به‌بیتیکی پین ده‌چێ.

یه‌کیک به ناوی (دوکتور به‌هرامی) ئه‌و کاته له‌وئ سه‌رۆکی کتیب‌خانه‌ی وه‌زاره‌تی ده‌ره‌وه بو که ناسیاویم له‌گه‌لی هه‌بوو چوومه لای ئه‌و و گوتم خۆت ده‌زانی من له پیکه‌ی دووره‌وه هاتووم هه‌ر چه‌ند ده‌زانم ئه‌وه په‌یوه‌ندی به‌کاری تۆوه نییه به‌لام ئه‌گه‌ر ده‌کرئ کاریکی وا بکه ئه‌ورۆ وه‌ختم به‌دنی بچمه لای وه‌زیر به‌لکو زوو بتوانم بگه‌ریمه‌وه، ئه‌ویش پیاوه‌تی کرد و هه‌ستا له‌گه‌لم هاته لای سه‌ره‌ک ده‌فته‌ری وه‌زیر که خانمیک بوو به‌ناوی (خانم پیراسته) و داوای لیکرد ئیجازه‌ی دیتنم بۆ وه‌رگرئ. سه‌ره‌ک ده‌فته‌ره‌که له‌به‌ر خاتری دوکتور به‌هرامی گوتی: ئیسته بالۆیزی (ئوتربیش) ی له‌لایه، با لیره دانیشی

ئه‌گه‌ر ئه‌و هاته ده‌ر کاریکی وا ده‌که‌م بانگی کاته ژوور.

سه‌عاتیکی که‌متر پین چوو، میوانه‌کان هاتنه‌ ده‌ر و خانم به دوا‌ی ئه‌وه‌دا رۆیشته ژووری وه‌زیر و پاش تاوێک هاته‌ده‌ر گوتی: کلاوه‌که‌ت لیره دانئ فه‌رموو بچو ژوور.

له ژووره‌که‌یدا خۆی بوو، یه‌کیکی تریش له ته‌نیشتی دانیشته‌بوو که زۆری پین نه‌چوو ئه‌ویش خواحافیزی لیبی کرد و رۆیی. ژووریک دوور و درێژ و میتزی کاری ئه‌و له‌و شوینه دوور بوو که میوان لیبی داده‌نیشان، دوا‌ی رۆیشتنی کابرا به منی گوت: فه‌رموو بزانی چ کاریکت هه‌یه و، په‌یوه‌ندی هه‌یه به کام ولات؟

له شوینی خۆم که له‌و دوور بوو هه‌ستام و چوومه ته‌نیشتی و، به‌سه‌ره‌اتی براکه‌م و مه‌سه‌له‌ی هاتنه‌وه‌ی بۆ ئیران و، گیکه‌لی روسه‌کانم هه‌موو بۆ گیتراوه و دوا‌ی ئه‌وه که قسه‌کانم ته‌واو بوون گوتی: ئه‌و کاره‌ی تۆ په‌یوه‌ندی به ئیداره‌ی دووه‌می ئه‌م وزاره‌تخانه‌وه هه‌یه، بالۆیزی ئیمه‌ش له‌وئ ئه‌وه‌ی په‌یوه‌ندی به ئیرانه‌وه هه‌یه ئه‌نجامی داوه ئه‌وه‌ی تری ده‌بێ خۆت هه‌ولئ بۆ بده‌ی و جیه‌جیه‌ی بکه‌ی، گوتم من دوا‌ی ئه‌وه که ئیداره‌ی دووه‌می سیاسی گوتیان هیچمان له ده‌ست نایه داوای دیتنی جه‌نابتم کرد، زه‌نگی لیدا گوتی سه‌رۆکی ئیداره‌ی دووه‌می سیاسی بانگ که‌ن که ئه‌ویش یه‌کیک بوو به ناوی (ئه‌فراسیاب نوایی) و، زۆر جار له‌و باره‌وه مراجعه‌م پین کردبوو، گوتم بیجگه له ئیداره‌ی دووه‌می ئه‌گه‌ر ته‌ره‌فه‌که تاجرێک یان مودیری شیرکه‌تیک یان که‌سیکی تری له‌و چه‌شنه‌ بوایه هه‌ر قه‌یدی نه‌بوو به‌لام تۆ بفه‌رموو من چۆن په‌یوه‌ند به ده‌وله‌تی سوویاته‌وه بکه‌م؟ من هه‌قی براهه‌تی ئه‌و کابراهه‌م له‌سه‌ره و به‌هه‌ر جیه‌گه‌یه‌ک بگا وه دوا‌ی ده‌که‌وم و، به‌داخه‌وه‌م ئه‌گه‌ر ئیرانییه‌ک له ده‌ره‌وه لیبی بقه‌ومئ تۆ که وه‌زیری ده‌ره‌وه‌ی ئه‌و ولاته‌ی ئاوا هه‌ست به مه‌سه‌لیه‌ت ده‌که‌ی؟ گوتی من ده‌بوو چکه‌م؟ گوتم تۆ ده‌بێ بزانی روسه‌کان له‌به‌ر چی به‌رگری له هاتنه‌وه‌ی براکه‌ی من ده‌که‌ن، ئه‌گه‌ر ده‌لین ژنی روسی هه‌یه ئه‌وان که به‌قسه‌ی خۆیان نازادیه‌خواز و به‌شه‌ردۆستان، ئه‌گه‌ر راست ده‌که‌ن لیبی گه‌رین ئه‌و ژنه‌ش له‌گه‌لی بیته ئیره، ئه‌گه‌ر ئه‌و نازادیه‌خوازه هه‌ر به قسه‌یه و به‌کرده‌وه شتیکی تره با ژنه‌که له‌وئ بگیتراوه و پیکه‌ی براکه‌ی منیش بده‌ن بیته‌وه ولاتی خۆی.

مندالیکیان که هه‌یه هه‌ر چۆنی قانون حوکمی پین ده‌کا و ده‌یدا به‌هه‌ر لایه‌ک من پینی رازیم، بیجگه له‌وه‌ش من له جه‌نابت ده‌پرسم تۆ که وه‌زیری ده‌ره‌وه‌ی ئیرانی ده‌توانی به

زۆر خه لکی هه ندهران له ئيراندا راگري و نه هيتلی پرواته وه ولاتی خوئی؟

ئه گهر ئه وه م گوت رووی له نه وایی کرد گوتی راست دهکا، نامه یهک بۆ سه فاره تی شوره وی بنووسه بیهینه من ئیمزای کهم، بنووسه بیجگه له وه که هه لویتستیکی وه ها ده رباره ی ئیرانییهک جیگه ی ئیراد گرته هه تا ئیسته چند جار وا بووه هاوولاتی ئه وان ژنی ئیرانیی هه بووه و من له سه ر داوای ئه و پتگه م داوای پتکه وه پرۆن، تکا ده که م ئه ویش کارتیکی وا بکا پتگه ی ئه و ژن و میرده بدن بگه رپتته وه.

به سوپاسی زۆروه مالتاوااییم کرد و، له گه ل نه وایی هاتمه دهر و له ژووره که ی ئه و دانیشتم هه تا نامه که ی نووسی و، ماشین کرا و، برديه لای وه زیر ئیمزای کرد و مۆری وزاره تی ده ره وه ی پتونه نا، که نامه که ی به رپت کرد خوا حافیزیم کرد و هاتمه دهر.

شه وئ نامه م بۆ برا که م نووسی و دام به پۆستخانه و ئه ویشم له و چلۆنایه تیه ئاگادار کرد و، داوای ئه وه گه رامه وه بۆ ولات، چند مانگیتیک داوای ئه وه پرۆتیک له مه هاباد تووشی خزمیتیکی خۆم بووم (عومه ری موفتی) که مالتی له مه هاباده و، ههر له رتیه داوای مزگینیی کرد و بروسکه یه کی پیدام که هی برا که م بوو، به ئادریسی ئه وان ناردبووی و نووسی بووی: کاری هاتنه وه م جئ به جئ بوه و پرۆژی دووه می پوشپه ر له مۆسکۆوه به قه تار وه رپت ده که وم بۆ تاران.

ئه و پرۆژه که ده بوایه بگاته تاران له گه ل چه ند که سی تر له خزمان لیتی دابه ش بووین نه وه ک له شویتنیک دابه زئ و ئیمه نه بیینین، که قه تار گه یشته جئ ههرچی ئه و لاو ئه و لا مان روانی نه مان دۆزیه وه، ئیتر لیتی بی هومیتد بووین، گوتم دیاره نه هاتوه، یان هاتوه و ئیمه نه مان دیوه، یان نه مانناسیوه چونکه له میتزه رۆیوه، له وه ده مه دا که خه ربکی گه رانه وه بووم دیتم کاک حه سه نی بابا تاهیری به دوامدا ده گه را و بانگی کردم، زانیم شتیک هه به، که چومه پیش گوتی وه ره ئه وه لیره له لای پلیکانه کان راوه ستاوه چاوه رپتی تویه، چووم خوش و بیش و به خیر هینانم کرد، به کیکی تر که له لای راوه ستابوو و نه مه دناسی گوتی: بی زه حمه ت خوا حافیزی بکه ن، به منیشی گوت ئیمه ده رۆین نارپه حه ت مه به، سی چوار پرۆژی تر برا که ت ده گه رپتته وه بۆ لات.

دیار بوو ساواک ههر له سنووری ئیران ته حویلی وه رگرتبوو، له ویش نه به یشت له من

زیادتر قسه له گه ل که س بکا و، ته نانه ت بۆ هه لگرتنی شته کانیشی که هه مووی چه مه دانیک و هیندی شتی تر له ناو پارچه یه کی بریزینتیدا بوو نه به یشت که س یارمه تی بدا و گوتی ده بی خوئی هه لیانگری ئیوه دهستی مه که نی.

ئیتتر له و پرۆژه وه که ئه ویان برده زیندانی ساواک ده ردی سه ری بۆ منیش په یدا بوو، ههرچی ده مکرد نه مه دزانی شوین و جیگه شی چۆن بدۆزمه وه و، بچمه لای کئ، ئه و ئیشه به ده ست کییه و؟ له کوئییه؟ نه به شوینی ساواک ده زانی نه ئه گه ر دۆزیه امه وه هه روا به هاسانی که سم پت ده بیندرا، بیجگه له وه ش تاران له سه د شوین زیادتر ئیداره و شوعه بی ساواکی هه بوو، ناچار دیسان رۆیشتمه وه بۆ ئیداره ی دووه می سیاسی له وزاره تی ده ره وه که ئیشوکاری ولاتیانی پرۆژه لاتی هه مووی په یوه ندی به یوه وه هه بوو، ئه و به یه شه له گه ل سه رۆکی ئه و دایره (ئه فراسیاب نوایی) بیومه دۆست و پیاویتیکی باش بوو، چووم له و مه سه له ئاگادارم کرد و گوتم: به لای منه وه ئه گه ر نه تانه پینا باوه باشتر بوو له وه ی بیه پینه وه و لیره بیگرن و نه زانم ههر شویتنیشی کوئییه، باش بوو له و تیرا نووسراوی ده هات، گوتی:

هیچ جیگه ی نارپه حه تی نییه، له وه دنییا به ههر که س له ولا بیته وه ماوه یه ک ده یه ن و هیندی پرسیا ری لی ده که ن و، داوای مانگیتیک نازاد ده کری.

ناو و ئادریسی کابرایه کیشی دامی له ساواکی گشتی گوتی بچۆ لای ئه و پیاهه بلتی ئه و ناردوو می، ئه و له و باره وه یارمه تیت ده دا.

پرۆژی دوایی پت و شوینی کابرام گرت و دۆزمه وه ئه ویش ناردمی بۆ لای یه کیکی تر ههر له تاران و له ئیداره یه کی تر، سی پرۆژ هاتوچووم کرد هه تا ئیداره که م دۆزیه وه و توانیم سه رۆکی ئه و دایره بیینم که ئه فسه رتیک بوو به ناوی (سرهنگ مه راموز) من له ژیا نی خۆمدا که سی له و ئه فسه ره وریاتر و، هه لسه وراوتر و خاوه ن سه رنجتر و پر نه پینی ترم نه دیوه، بیتگومان ههر له به ر ئه وه ش بوو که له ته مه نی گه نجیدا و، به پله ی سه ره نه گییه وه سه رۆکایه تی ئه و دایره گرینگ و گه وره یان پت ئه سپاردبوو که ته واوی ئه و ئیرانیانه ی به جوړتیک پتگه یان له ولاتیکی کومونیستی که وتبا، کاروباریان ده هاته وه به رده ستی ئه و و، چاره نووسیان ئه و ره قه می لی ده دا.

له داوای چه ند پرۆژ هاتوچۆ و هه ولدان ناخری له ئیواره یه کدا پتگه ی دام بچمه ژووره که ی

و چاوم پیتی بکهوئ. دیاره یه کهم داواکاریم ئەوه بوو ریگم بدا بچمه لای براکه م و، ئەگەر پیداوایستیه کی هه بئ بۆی بهرم، به لام که ئەوهم گوت هیندهی پئ سهیر بوو ههر مه پرسیه، جا چۆن ده بئ ئەو داوایهی لئ بکری، چۆن که سیک تازه له روسیا هاتیبته وه بهو زوانه که سیک ده بئ بتوانئ بیینی؟

که دهستی کرد به قسه کردن له وه زعی براکه م و دواى ئەویش ده باره ی خۆم ههر سهرم سورما، ته وای ئەو نووسراوانه ی که له سالیک له وه پیشه وه من بۆ براکه م ناردبوو، یان ئەو له منی نووسیوو هه موویانی به تاریخی نووسینه که وه له بهر بوو و، بۆی ده گپرامه وه، من ههر واق مابووم، ئاخیر چۆن شتی وا ده بئ؟ ئەو بۆ ده بئ ئەو شتانه بزانی؟ له کوپوه پیتی گه ییوه؟

بیجگه له وه له سه ر ئەو هه موو کار و گرفتاریه را چۆن ده په رژیتته سه ر ئەو شتانه؟ چۆن له بییری ده مینئ؟ خۆ ئەو جوژه که سه یه ک و دوو نین هه زاران که س ده گریته وه، چۆن ده کری ئاوها ئاگاداری حالی ئەو هه موو خه لکه بی؟ له وه لامی داواکه مدا که گوتی: هه تا سئ مانگی تر نه تۆ و نه هیچ که سی تر ناتوانئ چاوی پیتی بکهوئ. ته زوو یه کی سارد به له شم داها ت، ده ستیکم که وته ئەو لا، ده ستیکم که وته ئەو لا، ده سه لات نه بوو ناچار دهستم کرد به پارانه وه: من بیست ساله ئەو برایه ی خۆم نه دیوه، تۆ چۆن به وه راژی ده بی ئەو له تاران بی و، من له تاران بم و نه توانم بیبینم که له و ریگه دووره وه له بهر ئەو هاتووم، بیجگه له وه ش دیتنی من کۆسپیک ناخاته سه ر رپی ئیش و کاری تۆ به نیسه به ت ئەو و ههر چۆنی که ویستی خۆته و، ههر قه راریکی بۆی ده ی.

- هه مووی پینچ پۆژ نابئ له ئیزگه ی قه تار دیوته و قسه تان کردوه.

- له وئ هه روه ک رپیواریک دیومه و نه متوانیوه بیوینم، له حالی بی رسم.

- دلنبا به حالی زۆر باشه، هیچ ناره حه تیی نییه.

- ئەوه داوایه کی ناره وا نیه له تۆی ده که م، ئاخیر برای منه.

ئەو شیر و پتیوه نیزیکه ی سه عاتیکی درێژه ی کیشا که هه مووم له بییر نیه و، له دواى ئەو هه موو پارانه وه دلئ به وه نده نه رم بوو که دواى پاژده پۆژی تر ئیجازه م بدا (۵) ده قیقه بچم بۆ لای و، پریک پاره و شتی تری بۆ بهرم له باغی مهران، (سه راه

ضرابخانه و، هه روه ها گوتی: ئەگەر چووی له ده رکى زیندان به ته وای خۆت بناسینه، ئاگاداریان ده که م له کاتی دیاری کرادا ریگه ت پئ بدن، له پاره و شتی تریش خۆی دیاری کرد چیی بۆ بهرم.

به م جوژه یه که م دیتنی من و ئەو له ژووری سه رۆکی زیندان که سه ر گوردیک بوو پیکهات و، ئەویش به رووی خۆش وه ریگرتین و، که ئیمه دانیشتن ئەو له ژووره که رویشته دهر، به لام میکروفونیکى زۆر بچووکى له وئ وه کار خستبوو که قسه کانی ئیمه ی به هۆی تیلیکی باریک ده برده ده ره وه بۆ ضبط کردن، براکه م زۆر زوو ئەو میکروفونئ دیت، ئیتر به ده ست یه کترمان حالی کرد و زانیمان ده بی چۆن قسه بکه یین.

مانه وه ی له زیندانا له مانگ و دوو مانگ و سئ مانگ تیپه ری و بوو به سالیک، ئەو ماوه منیش له تاران نه ها تمه وه، مانگی دوو جار ریگه یان ده دام بچمه لای و هه رچی پیوستی بئ بۆی بهرم، له دواى ئەوه که زانیم زیندانی بوونه که ی درێژه ده کیشئ له هه ول و ته قه لای ئەوه که وتم ریگه یه ک بدۆزمه وه بۆ به ربوونی که له چه نگ زا ره تی ده ره وه چو بووه دهر و، ده سه لاتئ ساواکیش وا نه بوو که س بتوانئ ده ست له کاروباریان وه ردا.

هه موو پۆژی به بی پۆژبویر ده چوومه ئەو دایره ی ساواک که په یوه ندی هه بوو به ئیش و کاری ئەو و وه بنج و بناوانی ئەوه ده که وتم بزانه چی لئ ده کن و، چ قه راریکی بۆ ده دن؟ بهر ده بی یان نا؟ ئەگەر بهر ده بی که ی؟ ئەگەر بهر ی نادن تاوانه که ی چیه؟ که ی له قوناغی لیکولینه وه و پرسیار تینه په ری بیده ن به مه حکه مه؟ به لام ههر چه ندی هه ول م ددا ئەو ئەفسه ره کاریکی وای نه ده کرد شتیکم لئ حالی بئ، ههر ده هات و نیگه رانتر ده بووم، هه تا پۆژیک پیتی گوتم:

تۆ نابئ بۆ به ربوونی براکه ت په له بکه ی، زۆر تاوانی وه پال دراوه که له هیچیان بهر ی نییه، سه ره رای ئەوه ش ئەو کاته ی بارزانی له روسیا بوو په یوه ندی له گه لئ هه بوه، خۆشت وه ک من بزانه له و باشتر نی! تۆ خۆت به ره پینه وه له و باشتره، دواى ئەوه باسی بارزانی کرد و گوتی: ئەگەر خاوه ن شکۆ یانی (شا) زوو وه خۆ نه که وتبا ئەو... کوردستانی ئیرانی قووت دابوو.

ئەو کاته ۶ ماده بریاری له سه ر درابوو بۆ دابه ش کردنی زهوی له ناو وه رزیران مه به ستی

ئەو بوو ئەگەر شا زوو ئەو قەراره‌ی نەدایا و، خەلکی لەو پێگەوه بو لای خۆی نەکیشابا کوردستان لە دەس چوێو، گوتم:

بیروپرای ئێوه دەربارە‌ی براکەم هەرچی بێ ناخری هەر دەبێ دەریبێن، ئیستە حالی حازریش مەسەلە‌ی ئەو لە گۆرپیدا‌یە و زیندان‌ییە ئەگەر رۆژتیک پتیبستی کرد دیفاع لە خۆشم دەکەم بەلام من جارێ لە زینداندا نیم، کە لە لای ئەو هەستام ئەو جار بە ته‌واوی ترسی ئەوهم رێ نیشت بە‌لایەکی بەسەر بێن، یان هیچ نەبێ زیندان‌ییکی دوور و درێژی بو بپرنه‌وه و، رزگاری نەبێ.

هەر چەندی سەرم دیتا و دەبرد لە شا بە‌ولاوه کەسی تر نەیدەتوانی قسە لە کاری ساواک بکا کە دیارە من دەستم پتیبی رانەدەگە‌یشت، چ بکەم، چ نەکەم؟

هاقمە سەر ئەو دەبێ کەسیکی وا پەیداکەم لەو دەزگایە نەزیک بێ و، ریزی لە لایان هەبێ بە‌لکو بە هۆی ئەو بتوانم شکوای خۆم بگە‌یەنم، بو ئەو‌هش کەس لە (محمد اغای عباسی) باشتر نەبوو کە ئەو کاتە نوێنەری پارلمان بوو و، لە کاتی کۆماری مەهاباد هەموو گوندەکانی خۆی و لەگە‌ڵ وانیش (سەرا)ی بە‌جێ هێشتبوو «کە پتیبستە گۆتمان دیو‌ه‌خانه‌کە‌ی کرابوو مەقەری گشتی و لەوێ چاوم بە بارزانی کەوت بو ئەو کە ئەمر بکا رێگەم بە‌دن بچمە سەقز» و هاتبوو تاران و لە دەزگای شادا ناسراو بوو. خۆشی دتیبۆکری و خزمی ئیمه‌ بوو.

چومە لای داوام لیکرد لەگە‌ڵم بێتە دەر‌بار و لەوێ داوای دیتنی شام بو بکا، رۆژی دوایی لەگە‌ڵم هات و پتیکه‌وه چووبنە لای سەرەک دەفتەرە‌کە‌ی کە بە‌کێک بوو بە‌ناوی (هیراد) و، مەبەستی خۆمان لەگە‌ڵ باس کرد، ئەویش هیندی پرسیاری کرد لە شوێنی دانیشتن و ناوچە‌ی ئیمه‌ و، دوایی گوتم: بو دیتنی خاوەن شکوایان رێگەت نادا بچی بو لای، یان ئەگەر رێگەت بدا هیچ نەبێ سێ مانگی پتیب دەچێ، من بە باشی دەزانم نامە‌یه‌ک بنوسی و بیهینێ، بە‌لینت دەدەم خۆم نامە‌کە‌ی پتیب بە‌دم و، وە‌لامە‌کە‌ی لێ وەرگرمه‌وه و ببە‌دەمە دەستت.

منیش ئەوهم زۆر پتیب باش بوو، دیارە ئەویش ئەو‌ه‌ی بو هە‌موو کەس نەدە‌کرد، شەو نووسراوێکم بە ناوی باوکم لە لاپەرە‌به‌کدا نوسی و، بە کورتی هاتنە‌وه‌ی لەو لا و گیرانی

بە هۆی ساواک چۆن بوو خستە بە‌رچاوی و، داوام لیکرد دەستور بدا نازادی کەن.

سبە‌ینێ نامە‌کە‌م برد لە کۆشکی مەر‌مەر دام بە سەرۆک دەفتەرە‌کە‌ی، گوتم:

دوای حەوتە‌یه‌ک وەرە جوابە‌کە‌ی وەرگه‌وه، بە دەستی خۆم دە‌یدە‌م.

دوای حەوتە‌یه‌ک چومە‌وه کە دانیشتم گوتم ژمارە‌ی ئەو نامە بێن کە دەر‌بارە‌ی (حیسانی) نووسیمان بو (وزارە‌تی جە‌نگ)، کە هینایان گوتم ئەو ژمارە بە‌ره و بچۆ لای سپه‌بود نە‌قدی (ئە‌وکاتە وە‌زیری جە‌نگ بو)، بلێ ئەو ژمارە‌ی نامە‌ی دەر‌بارە بو ئێوه‌ی نارده‌وه وە‌لامە‌کە‌ی چیبه‌؟.

گوتم دە‌کری لوتف بکە‌ی بفرمووی بزائم چیتان نووسیه‌وه؟ گوتم ئە‌م‌ری کردوه (نسبت بە‌پرونده حسن حسامی ضمن کە‌مک های لازم دقیقاً رسیدگی و نتیجه‌را اطلاع دهید) ئەو کاتە ساواک سەر بە‌ وزارە‌تی جە‌نگ بوو و خۆی وە‌زیری نە‌بوو کە راستە‌وخۆ پە‌یو‌ه‌ندی پتیبه‌ بکەن، دوایی ئەو ئیدارە سەر‌به‌خۆ کرا و بوو بە‌ وزارە‌تخانه.

رۆژی دوایی رۆیشتم بو وزارە‌تی جە‌نگ و لەوێ داوای دیتنی سپه‌ بود نە‌قدیم کرد، رە‌یسی قەرارگا کە سەر‌گوردتیک بوو گوتم: ئە‌ورۆ تیمسار لێره نییه، سبە‌ینیش هە‌ینیه، دووسبە‌ش ۲۱ نازەرە و تە‌عتیلە، دوای سێ رۆژی تر وەر‌ه‌وه دە‌تنبێرم بو لای چاوت پتیب بکە‌وی.

ئە‌گەر حە‌زیش دە‌کە‌ی رۆ‌ه‌ی ۲۱ نازەر بێنی ئەو کارتە هە‌لگه‌ره رۆ‌ه‌ی شە‌مه وەرە مە‌یدانی جە‌لالیه تە‌ماشای رۆ‌ه‌ بکە لە شە‌قامی مەر‌باد.

نازەر مانگی سەر‌ماوه‌زه و بە‌ بۆ‌نە‌ی داگیرکردنە‌وه‌ی نازەر‌بایجان و کوردستان کە لە رۆژی ۲۱ی ئەو مانگە‌دا بوو هە‌موو سالی ئە‌رتە‌ش رۆ‌ه‌ی دە‌دا. دوای دیتنی رۆ‌ه‌ و تیبە‌پر بوونی ئەو چە‌ند رۆ‌ه‌ چومە‌وه لای سەر‌گوردە‌کە‌ و، ئە‌ویش دوای ئە‌وه چە‌ند جار تە‌له‌یفونی کرد بو قاتی سەر‌ه‌وه هەر گوتم دانیشه‌ جارێ، ناخ جار کە تە‌له‌یفونی کرد گوتم: فە‌رموو با برۆین بو سە‌رێ، سپه‌بود نە‌قدی کە من چومە‌ ژوور دوای بە‌خێر هینان هە‌ستا گوتم: من بو ئیشی پتیبوست دە‌بێ برۆم بو دەر‌بار، تیمسار کاری تو جێ بە‌جێ دە‌کا، بە دەست ئیشارە‌ی بە ئە‌فسە‌رێکی تر کرد لە‌وێ کە دەر‌جە‌ی سەر‌تیب بوو، گوتیان مە‌اونیه‌تی و ناو‌ه‌کە‌ی نایه‌تە‌وه‌ بپرم.

ئەو ئەفسەرە کە زانیی لە کوردەواربەو هاتووم لە وهزعی وێی پرسی و، شوینی خۆم کوپیه و، کارم چیه، دوایی گوتی: فەرموو بزانی چ کاریکت هیه؟ منیش ژمارە نامە ی دەریارم پێدا گوتم: من بڕام لە زیندانایه و، نامە ی دەریار بۆ ئیوه هاتووه کە ئەو ژمارەیه تی، دەمەوی بزانی لێره چ ههنگاو یکتان ناوه بۆ ئازاد کردنی؟

ناردی رەئیسە دەفتەر هات ئەویش گوتی: ئیمه وینە نامە ی دەریارمان ناردووه بۆ ئیدارە ی ساواک و خویشان نووسراویکمان لەگەڵ خستوه کە بەم ئیسه رابگه و لە ئەنجامه کە ی ئاگادارمان بکە نهوه.

تیمسار پێی گوت: ژمارە ی نامە ی ئیمه بۆ ساواک بێنه بیده به و ئاغایه، به منیشی گوت ئەو ژماره بهره لەگەڵ خۆت ئەگەر بتوانی رەببسی ساواک (سرلشکر حسن پاکروان) ببینی هه موو کاریک له بهردهستی ئەو دایه.

منیش کە نەمده و یست دیسان ئیسه کە بچیته وه ساواک و، له گیروگرفتی ئەوی ئاگادار بوم گوتم ئەگەر ئەو ئیسه به خۆم جیه جی ببوایه، یان ساواک ویستبای بۆ منی جیه جی بکا هه تا ئیسته له میژ بوو ته و او ببوو، ئەو ئیسه یان به ئیوه ئەسپاردوه پێی هه لسن منیش هه ئەو چاوه روانیهم لیتان هیه، له وه دا زۆر له سه ری رۆیستم و، له ئاخیدا گوتم ئەگەر ئیوه خۆتان له و باره وه ههنگاو یک نه ئین دیاره بۆ ئەوه یه ئیسه کە له کۆل خۆتان کە نه وه، سه رتیه کە گوتی: ئەو بریاره ته نیا به سه رۆکی ساواک ده درئ و کە سی تر، چونکە له رۆژی گه رانه وه ی هه تا ئیسته هه ر ئەوان لیکۆلینه وه یان له سه ر کرده، ئەوانیش ده زانن له چ قوناغیکدایه، ئەوانیش ده زانن تا وانه کە ی چیه و، چ هه لده گری، تۆ ئەو ریکه تا قی بکوه ئەگەر پتویست بوو دیسان وه ره وه ئیره بزانی چیمان پێ ده کری.

ناچار خوا حافیزیم کرد و هاتمه دەر، رەببسی قه رارگا کە ئەو ماوه له وئ هه ر له پشت سه ری سه رتیه کە راوله ستابوو له گه لثم هاته وه خواری و، له وئ گوتی: باش بوو تیمسار لیت تووره نه بوو، تۆ هه ر بۆت هه بوو داوای وه لامی نامه کە ت بکە ی نه ک ری و شوین بۆ تیمسار دانپێ...

له و سه عاته به داووه وه هه ول و ته قه لای ئەوه کە وتم ئیدارە ی ساواک وه ختم بۆ دیاری بکا چاوم به سه رۆکه کە ی بکه وئ کە سه ره لشکر یک بوو به ناوی (حسن پاکروان) و، یاری ده دری ئەو کاته ی سه رتیه مهنسور پور بوو، کە له داوی سن چوار رۆژ هاتوچۆ ئەو

ریگه ی دام بچمه لای و، به لینی پیدام یارمه تیه بدا بۆ ئەوه کە چاوم به پاکروان بکه وئ. له گه ل ئەوه کە ئەویش هه ولی ده دا هه ر رۆژه بیانویه کیان ده گرت، یان ده یانگوت ئەو رۆ نه هاتوه، یان ده یانگوت میوانی هیه، یان ده یانگوت چۆته سه فه ر، له ئاخیدا داوی بیست و هه شت رۆژ هاتوچۆ و هه ولدان ریگه یان دام پازده ده قیقه له سه عات هه شتی ئیواره دا بچمه لای کە ئەویش ته رتیه اتیک تاییه تیه هه بوو، من یه کە م جار بوو شتی وام ده دی، شوینه کە ی خۆی له و خانووه گه ورده کە له سه ر شه قامی زا هدی بوو ئەوه نده بی هه ست و خوست بوو ئەگەر میتش فریبا پیاو هه ستی پێ ده کرد.

کاتیک منی ویست له ژووری چاوه روانیسه وه یه کییک وه پێشم که وت و له دالانیک تیه پهری رۆیسته ژووریکه وه ده رگای کرده وه گوتی فەرموو، لام وابوو له و ژووره دایه به لام چاوم گتیا کە سی لی نه بوو، دیسان ده رگایه کی تری کرده وه کە ئەو دوو ده رگایه هه ردوکیان له به ره ئەوه له ته خته و دیکۆردا بوون و هه تا میچه کە ی هه ر دیواری دار و ئەویش بی درز و کون بوو ده رگاگان نه کە م نه زۆر شوینیان دیار نه بوو و به بی شه رزا (پیم وایه به دزه کانی هه ولیریش نه ده دۆزرانه وه).

پیش ئەوه بچمه ژوور خۆم وام دانابوو مبالاتم پێ ناکا، به ئیفا ده وه و، زۆر به کورتی وه لامیکم ده داده وه و به رپیم ده کا، چونکە پازده ده قیقه ئەوه نده نییه کاریکی تیدا بکری.

کە ده رگای دووه می کرده وه دیسان گوتی فەرموو، ژووریکه گه وره بوو، روانیسه لای سه ره وه کە پیم وابوو ده بی له وئ دانیشتی، به لام کە س له وئ دیار نه بوو، له لای چه پی ده رگا که وه کە من چاوم لیتی نه بوو یه کییک راوله ستا بوو، سلای کرد و گوتی ئاغای حیسامی؟ گوتم به لئ و، ده ستی دام و گوتی فەرموو، نه ئەگەر چوین له سه ر میزه کە دانیشین وه پێشم که وت، نه ئەگەر له وئ دانیشتین وه لای سه رو که وت کە میزیکه شوشه له وئ چوار سه نده لیبی له و لاو له و لای داندرا بوو.

داوی ئەوه کە جگه ره ی به من دا و خویشی هه لیکرت، گوتی: فەرموو بزانی ئیسه تۆ چیه؟

له پیشدا بۆ ئەوه کە ئیجازه ی پیداو بچمه لای سوپاسم کرد و، داوی ئەوه گوتم: تیمسار، له ولاتانی تر ئەگەر کە سیک پیاوی چاک نه بی و، زبانی هه بی بۆ کۆمه ل له

ولات دهری ده‌کهن و، دووری ده‌خه‌نه‌وه و، به جوژیک له کولّ خوځانی ده‌که‌نه‌وه، ئیوه نه‌گهر ئه‌و برابره‌ی من پیاوځیکې باش نه‌بوو بۆچی هیناتانه‌وه له روسیا، نه‌گهر پیاوځیکې باشه بۆچی ئه‌وه هه‌شت یا نو مانگه گرتوتانه و به‌ری ناده‌ن بئ ئه‌وه که تاوانیکې هه‌بی؟

به مندالی لیره‌ رۆیوه و تیکه‌لاوی هیچی نه‌کردوه و، له‌ویش هه‌تا ئیسته‌ دهرسی خویندوه و، ئیسته‌ش بۆ ئه‌وه وهک دوکتوریک خزمه‌تی هاوولاتیانی خوئی بکا ژن و مندالی خوئی له‌وئ به‌جئ هیشته‌و بئ سه‌ره‌رشت و خوشی لیره‌ له‌ جیاتی ته‌قدیر زیندانی کراوه و، هیچ روون نییه‌ چیشی به‌سه‌ر دئ، من پیم و ابو جه‌نابت به‌وه رازی نابی له‌به‌ر ئه‌وه وهختی تۆم گرت، تکات لی ده‌که‌م ئه‌مر بکه‌ نازادی بکه‌ن و، منیش له‌و نارچه‌تیه‌ روحیه‌ رزگار که که بوومه‌ هۆی هینانه‌وه‌ی بۆ ئیران.

هه‌شت ماه، نه‌ ماه، هه‌شت ماه، نه‌ ماه، دوو سئ جار ئه‌وه‌ی دووپات کرده‌وه، داوی زۆر به‌ وردی له‌ چلۆنایه‌تیی رۆیشتن و، دهرس خویندن و، ئه‌و شوینانه‌ی دهرسی لی خویندوه پرسیری کرد که وه‌لامم داوه، دیسان گوتی: هه‌شت ماه، نه‌ ماه معنی نادر، ئیمه‌ ئه‌و که‌سانه‌ی له‌و لا دینه‌وه مانگیک دوو مانگ رایانده‌گرین، هیندئ شت هه‌یه‌ لییان ده‌پرسین، داوی ئه‌وه لییان ده‌گه‌رئین بچن وه‌ داوی ژبانی خوځان بکه‌ون، زه‌نگی لیدا گوتی: سه‌ره‌نگ که‌سرای بانگ که‌ن، (ره‌ئیس ده‌فته‌ری بو).

که‌ هاته‌ ژوور پتی گوت: بلئ به‌ بیست و چوار سه‌عاتی تر په‌روه‌نده‌ی ئه‌و ناغایه‌ بیتن بۆ لای من ده‌ستوری له‌سه‌ر بده‌م، ژماره‌ ته‌له‌یفونی خوئ و منیشی بده‌یه‌ بۆ ئه‌وه که بتوانئ ده‌رباره‌ی کاره‌که‌ی په‌یوه‌ند به‌ تۆوه‌ بکا و، هه‌ر کاتیکیش چه‌ز بکا وهختی بده‌یه‌ بیتته‌ لای من.

به‌ منیشی گوت: تۆ له‌گه‌لّ جه‌نابی سه‌ره‌نگ پئ و شوینی ئیسه‌که‌ بگه‌ و، په‌یوه‌ندیتان هه‌بئ نه‌وه‌ک من له‌ بیرم بچئ.

له‌گه‌لّ سوپاسی زۆر مالئاواییم لی کرد و هاتمه‌ دهر که ئه‌و چه‌یس و به‌یسه‌ ۳۵ ده‌قیقه‌ی درێژه‌ کیشا، ئیتر له‌وئوه‌ چومه‌ ژووری سه‌ره‌نگ هیندئ ده‌رباره‌ی په‌روه‌نده‌ که روونی که‌مه‌وه‌ ئه‌ویش وای دانابوو تیمسار له‌ قسه‌ی من دهرناچئ و له‌به‌ر ئه‌وه‌ هه‌رچی ده‌مگوت هه‌ر ده‌یگوت به‌سه‌ر چاو.

سئ رۆژ داوی ئه‌وه ته‌له‌یفونم بۆ سه‌ره‌نگ کرد، گوتی: داوی په‌روه‌نده‌که‌م کرده‌وه هیشته‌ نه‌یانه‌پیناوه، چه‌وته‌یه‌ک پئ چوو هه‌ر وای گوت، بیست رۆژ، مانگیک که ده‌مگوت بۆچی نه‌یاناردوه ده‌یگوت جارئ ته‌کمیل نه‌بووه.

زانیم ئه‌وه زۆر شت ده‌گرته‌وه و بیانه‌وه، ده‌نا قسه‌ی پاکه‌وان که له‌ لای خوئم ده‌ستوری دا‌بوو هینده‌ ئه‌ورۆ و سبه‌ی پئ ناکرئ، یان قه‌راریکې وای بۆ ده‌ده‌ن که چاوه‌روان ناکرئ، یان شتیکی تری پتوه‌ ده‌به‌ستن.

بۆ ئه‌وه‌ش که ئه‌وانی تر به‌ شکایه‌تی دانه‌نین و لیم به‌ رقادا نه‌چن داوی دیتنی سه‌رۆکی ساواکم نه‌ده‌کرده‌وه، له‌ ته‌واوی ئه‌و ماوه‌دا که خوئم له‌ لای ئه‌م و ئه‌و ده‌هاویشته‌ له‌ دایره‌که‌ی تایبه‌تی خوئی هه‌ر غافل نه‌بووم که له‌ هه‌وه‌له‌وه‌ برده‌بوینه‌ ئه‌وی و، له‌ پتیشدا باسم کرد و سه‌ری ئه‌ویشم هه‌ر ده‌دا که بزانه‌ ئیسه‌که‌ به‌ کوئ ده‌گا.

له‌ ژووری چاوه‌روانیی ئه‌و دایره‌دا هه‌تا ره‌ئیسه‌که‌ی ده‌هات خه‌لکی تریش هه‌بوون وه‌ک من مراجعه‌تیا‌ن ده‌کرد بۆ کاری خوځان و له‌وئ داده‌نیشتن، به‌لام یه‌کیک له‌ تایبه‌تیه‌کانی دایره‌کانی ساواک ئه‌وه بوو خه‌لک له‌وئ نه‌یانده‌توانی پتیکه‌وه قسه‌ بکه‌ن، رۆژتیک من و چه‌ند که‌سی تر که له‌و ژووره‌ چاوه‌روان بووین هاتن پتیا‌ن گوتین: ئه‌ورۆ ره‌ئیس نایه‌ له‌ خوځا دامه‌نیشن.

ئیمه‌ش هه‌موو هه‌ستاین وه‌ده‌رکه‌وتین، له‌سه‌ر شه‌قام یه‌کیک له‌وانه‌ له‌ منی پرسی: من له‌ میژئه‌ تۆ ده‌بینم هاتوچۆی ئه‌و ئیداره‌ ده‌که‌ی و زۆر مات و نارچه‌تی، پیم نالیی هۆی چیه‌؟

گوتم برابره‌کم له‌ روسیاوه هاتۆته‌وه ئه‌وه نیزیکه‌ی سالیکه‌ گرتویانه‌ نازادی ناکه‌ن هیچ کوئ نه‌ماوه سه‌ری پتیا‌ن نه‌که‌م هیچ فایده‌ی نه‌بووه، نازانه‌م چکه‌م؟.

گوتی دیاره‌ تۆش به‌ دهردی من گرفتار بووی، منیش که له‌ روسیا هاتمه‌وه ئه‌و دهرده‌یان دامئ، به‌ینیکه‌ نازاد کراوم به‌لام هیشته‌ کاروبارم ته‌واو نه‌بووه له‌ مه‌ر جه‌وازی کار و ئه‌و شتانه‌وه و، ئه‌وه هه‌ر هاتو چۆم پئ ده‌که‌ن، نیزیکه‌ی سالیک گرتیا‌نم داوی به‌ریان دام، ئیتر ده‌ستی کرد به‌ دهردی دل و قسه‌ هه‌لپشتن، که زانیم ئه‌ویش هاو‌ده‌ردی منه‌ و ئه‌و ده‌وره‌ی دیوه هه‌ر چه‌ند هه‌ولی دا نه‌مه‌هیشته‌ بۆ نیسه‌رۆ پروا و برده‌مه‌ رستورانی (هتل

نادری) هەر مه‌به‌ستیشم ئه‌وه بوو هەر شاره‌زاییه‌کی هه‌یه‌تی له‌و باره‌وه لیبی وه‌رگرم که ئه‌ویش له‌و پیه‌هاتوته‌وه، له‌سه‌ر نان خواردن ته‌واوی به‌سه‌رهاتی خۆی گه‌ی‌راوه و، له‌ دواییدا گوتی: به‌وته‌ی روتینی و ته‌شرفاتی دلنیا مه‌به، مه‌سه‌ره‌فی لیبی بکه، ئه‌و براهی‌ی تۆ دوکتوره‌ له‌وئ بیه‌ته‌ دهر پاره‌ په‌یدا کردن بۆ ئه‌و هاسانه، گویت له‌ شتی وا نه‌بی، خۆت بۆ سه‌رگه‌ردان ده‌که‌ی؟

من ئه‌وهم زۆر پێ سه‌یر بوو، گوتم:

- تۆ چۆن ئه‌وه ده‌لێی؟ دلنیا‌ی شتی وا ده‌کری؟

- بۆ ناگری، ئه‌گه‌ر لیبیرانت هه‌بێ زۆر چاک ده‌کری.

- ناخر چۆن ده‌بی، من نه‌ که‌س ده‌ناسم، نه‌ وه‌سیله‌م هه‌یه، نه‌ ده‌کری خۆم پێ و راست پووی لیبی بنیتم و پیتی بلێم. خۆت نازانی چ مه‌یر غه‌زه‌بیکه؟

- وایه به‌لام ده‌بی دل و جه‌ساره‌تت هه‌بێ. هه‌تا تۆ به‌و جوهره‌ و له‌ پێگه‌ی په‌سمیاته‌وه و له‌ ئیداره‌ بجی بۆ لای ئه‌ویش وه‌لامی‌کی په‌سمیت ده‌داته‌وه و به‌ریت ده‌کا، بچۆ خۆی له‌ مالتی باوی مه‌هیله‌ که‌س بزانی خۆ ناتکوژی، کێ له‌ خۆت باشتره؟

- ئادریسی ماله‌که‌ت هه‌یه؟

- من نیمه‌ به‌لام براهی‌کم هه‌یه په‌نگه‌ ئه‌و هه‌یبی، ئه‌گه‌ر ویستت بجی کاغه‌زی بۆ ده‌نوسم پیت بدا، یان ئه‌گه‌ر نه‌یبی هه‌ولت بۆ بدا په‌یدای کا.

- هەر ئیسته‌ بۆی بنوسه‌ ده‌چم ده‌یده‌می.

ئێوارێ رویشتم کا برام دۆزیه‌وه که به‌رپه‌به‌ری قوتابخانه‌یه‌ک بوو له‌ مه‌یدانی ئه‌رکی تاران، نیزی‌ک بازاری گه‌وره‌ و ناوی (سیروس مه‌یر فخرایی) بوو، نامه‌که‌م پیتا ئه‌ویش به‌دوولتی لیبی وه‌رگرتم و، پاش تاوی‌ک مه‌ینگه‌ مه‌ینگه‌ عنوانه‌که‌ی له‌ پارچه‌ کاغه‌زیک نووسی و گوتی: له‌ پێگه‌ی خوادا که‌س نه‌زانی من ئه‌و ئادریسه‌م به‌ تۆ داوه، چه‌ز ناکه‌م قسه‌ی براهی‌کم بشکینم، له‌ مه‌یژ نییه‌ گه‌راوه‌ته‌وه لاما‌ن به‌لام ئه‌گه‌ر ئه‌و ته‌فسه‌ره‌ بزانی من پیم داوی تووشی کیشه‌ ده‌بم، من مال و مندالم هه‌یه، ئه‌و به‌لێنه‌م پێ ده‌ده‌ی؟ گوتم سه‌د جار ئه‌و به‌لێنه‌ت پێ ده‌ده‌م، شه‌رته‌ که‌ولم که‌ن له‌ زارم ده‌رنه‌چی له‌وه خاترجه‌م به، من

ده‌مویست داوات لیبی بکه‌م ئه‌گه‌ر ناسیاریت له‌گه‌لی هه‌یه خۆت له‌گه‌لم بیتی، سه‌رئیکی پاره‌شاند و خواحافی‌زی کرد و گوتی: ئه‌وه‌ی گوتم له‌ بیره‌ت نه‌چی.

ئه‌و که‌سه‌ی نامه‌ی پیتام بۆ سیروس ناوی (دوکتور مه‌یر فخرایی) بوو ئه‌ویش خۆتندنی له‌ روسیا ته‌واو کردبوو که ئه‌و پۆژه‌ وا به‌ هه‌لکه‌وت له‌ ئیداره‌ی ساواک تووشی یه‌ک هاتین و ناسیاریمان په‌یدا کرد و، چه‌ند سالیک داوی ئه‌و به‌سه‌رهاته‌ و داوی به‌ریوونی براهی‌کم که شوپشی کوردستانی عیراق تیکچوو گه‌رامه‌وه ئی‌ران، جارئیکی تریش به‌ هه‌لکه‌وت ئه‌و دوکتورم له‌ که‌ره‌ج دیت و، دیسان ئه‌و باسه‌ خرایه‌وه گۆرێ.

سێ پۆژی ته‌واو به‌و ناوونیشانه‌وه که سیروس پیتی دا‌بووم ده‌چوم شوینه‌که‌م هه‌لده‌نا که له‌ تاران له‌ مه‌یدانی فه‌وزیه‌ له‌ کۆلانیکی بن به‌ست دا‌بوو، دیاره‌ من زۆر له‌ ماله‌که‌ نیزی‌ک نه‌ده‌که‌وتم به‌لام زانی‌م که‌وتوته‌ کوێ و، ده‌بی له‌ کوپه‌ بۆی بچم.

شه‌وی چواره‌م دیسان خۆم حازر کرد و پیت سه‌عات دا‌زده‌ی نیوه‌ شه‌و به‌ تاکسی بۆ ماله‌که‌ وه‌رپێ که‌وتم. هه‌یشه‌ ما‌بووی سه‌عات بیه‌ته‌ دا‌زده‌ و نیوی شه‌و له‌ نیزی‌ک ئه‌وی دا‌به‌زیم، برئیکی تر خۆم خافلاندا بۆ ئه‌وه که دره‌نگتر بی و هاتوچۆ که‌متر و که‌س نه‌مه‌ینی.

راست له‌ سه‌عات دا‌زده‌ و نیودا چومه‌ ناو کۆلانه‌که‌ و، بی هه‌ست رویشتم هه‌تا ده‌رگای خانووه‌که‌، چه‌رخه‌که‌م هه‌لکرد بزانی ناوی له‌ کارتی به‌ر ده‌رگا نووسراوه‌ یان نا، به‌لام هه‌یچی لیبی نه‌نوسرابوو، خانووه‌کانی ده‌ستی چه‌پی کۆلانه‌که‌ په‌نجه‌ره‌یان به‌ روکاری چه‌وشه‌ی ئه‌و دا‌بوو، من که‌ ده‌مروانییه‌ کارتی ده‌رگا که‌ له‌ پشته‌وه‌ گویم له‌ ده‌نگی ژنی‌ک بوو له‌ په‌نجه‌ره‌کانه‌وه‌ سه‌رته‌ی له‌ گه‌ل یه‌کی‌کی تر کرد، که ئاورم دا‌وه‌ دیار بوو سه‌یری منیان ده‌کرد، له‌ راده‌ به‌ده‌ر پیم ناخۆش بوو که منیان دیوه‌ وه‌ک دزیم لیبی ئاشکرا بووبی و بوو به‌لام چاره‌ نه‌بوو تازه‌ دیتبوویانم ده‌رچووو، ناچار لیبی پرسین:

مالتی سه‌ره‌نگ مه‌راموز ئیره‌یه‌؟ به‌ هیدی و به‌ ئیشاره‌ی ده‌ست گوتیان: خۆیه‌تی، ئیتر کشانه‌وه‌ دا‌وه‌.

منیش ده‌ستم به‌ زه‌نگی ده‌رگاوه‌ نا و خۆم دا‌یه‌ په‌نای دیواره‌که‌ که دارتیلێکی‌شی لیبی نیزی‌ک بوو، مه‌به‌ستیشم ئه‌وه‌ بوو ئه‌گه‌ر ته‌قه‌م لیبی بکا خۆم باویمه‌ په‌نای دارتیله‌که‌، دوو ده‌قیقه‌ پێ نه‌چوو خۆی هات ده‌رگای کرده‌وه‌ گوتی: کیه‌یه‌؟

من که پالم به دیواره‌کوهه دابوو هاتم پیتش سلاوم کرد گوتم منم.

که منی دی ئیتر فنی گرتی و دهرهه ل بوو.

- تو به و نیوه شهوه له بهر دهرگای من چده‌کهی؟

- کارم به جه‌نابته هاتوم عه‌رزت بکه‌م.

- تو رۆژ نییه له ئیداره من نه‌بینی، چ کارت بیره‌یه؟ ئه‌وه‌ی مائی منی به تو نیشان داوه پیست له‌سه‌ری ده‌که‌مه‌وه، تو چون ئیجازه‌ی خۆت داوه به و نیوه شهوه بییه دهرکی من؟

- تو خۆت له مه‌سه‌له‌ی من ئاگاداری له‌بهر ناچاری هاتووم.

- چاره‌ی هیچ کاریک لیتره ناکرئ، ئیتره جیتی ژن و منداله، برۆ لیتره مه‌ویسته، ههر کاریکت هه‌یه به شوینه‌که‌م ده‌زانی وهره له‌وئ قسه‌ی خۆت بکه، من ئه‌و ماوه‌یه له خه‌لکی زیادتر رۆژم له‌تو گرتوه هه‌تا داوای دیتنی منت کردبی جوابم نه‌کردووی.

- ئه‌وه راسته، به‌لام خۆ من زۆرم نییه هیتندی قسه‌م هه‌یه ئیجازه‌م بده بیتمه ژوور عه‌رزت بکه‌م ئه‌گه‌ر بیستت باشه و ئه‌گه‌ر نه‌شت بیست ههر باشه، ئه‌و جووره قسانه بو ئه‌وه نابج له کۆلان بگوترئ، دهر و جیران گوتی بده‌نی، وای دانئ من میوانیکم، کئ دهرگای له میوان داخستوه؟

تاویک رامما، داوایی زۆر به نابه‌دلی گوتی: الحکم لله، فهرموو، خانوه‌کهی دوو قات و میوانخانه‌کهی له نه‌ومی سه‌ره‌وه چۆل بوو، منی له‌وئ دانا و، خۆی دیسان رۆیشته‌وه خوارئ و، پاش تاویک هاته‌وه له‌گه‌لم دانیشته، هیتشته سه‌عات نه‌بوو به یه‌کی پاش نیوه شه‌وه که من چوومه ژوور و، هه‌تا سه‌عات چوار و نیوی به‌یانی له‌گه‌ل ئه‌و کابرایه‌ سه‌ر و که‌لله‌م لیکندا و کیشه‌م کرد و، من دهمگوت و ئه‌و نه‌یده‌بیست، خوا ده‌ستی گرتم بو به‌ریه‌رچ دانه‌وه‌ی ئه‌و هه‌زیابه‌ په‌کم نه‌ده‌که‌وت و، له جیتی خۆیدا قسه‌م بو ده‌هات.

چونکه بیجگه له‌وه هه‌موو ده‌سه‌لاته‌ی هه‌یسوو زۆرزانی و ورباییه‌کهی وا نه‌بوو بیچاره‌یه‌کی وه‌ک من له‌گه‌لی راست کاته‌وه و کورد گوته‌نی بییه‌ستیتته‌وه.

له‌سه‌ر ئه‌وه‌شرا له‌ ماوه‌ی ئه‌و سه‌عات و نیوه‌دا چهند جار که‌وته مه‌رجیکئ واوه که

بلی: «عجب گیری افتادم» چون پیتوه بووم، ههر پیله و کیشه‌ی ئه‌و شه‌وه ئه‌گه‌ر به ته‌واوی بنووسرئ داستانیکی ته‌واوه به‌لام نه‌ من هه‌مووم له‌ بیره‌ ماوه، نه‌ پیتویست به‌وه‌ش ده‌کا. که‌چی نه‌ هیچ به‌لینئ ده‌دا نه‌ دیاریه‌کهی! لی وهرده‌گرتم. لاساری، وه‌زیفه، ئه‌رک، که‌لله‌ره‌قی، نازانم خۆی چ ناویکی لی نابوو، به‌لام ههرچی ده‌مکرد و ده‌مکراند پیتی له‌وه نه‌ده‌نا خاترم بگرئ و ملی نه‌ده‌دا ئه‌و دیاریه‌ش که له‌ ناو زهر‌فیک دابوو و گوتم باوکم بوئ ناردووی و نازانم جیتی تیدایه و ئه‌مانه‌تیکه له‌ لای من چهند جار پیم ده‌دا و ده‌یداوه داوه و زۆر به‌شیتوه‌یه‌کی سه‌یر و سه‌رسورمانه‌وه ته‌ماشای ده‌کردم و، ده‌یگوت: به‌ راستی تو مرۆفیکئ عه‌جایی ئاخر تو چون ئه‌وه به‌ من ده‌لینئ، چون ئه‌و داوایه له‌ من ده‌کهی؟ تو به‌و نیوه شه‌وه له‌ مائی خۆم منت بوچی تووشی ئه‌و به‌زمه‌ کرده؟ گوتم تو خۆت بینه جیتی من، سالیک له‌ تاران دانیشته، هه‌موو کار و ژینانی خۆت له‌و لا دانئ، برات له‌ زیندان دابئ، باوکیکی پیرت هه‌بئ هه‌موو رۆژئ بلی من کوره‌که‌م ده‌وتته‌وه، هیچ ئیداره‌به‌کیش نه‌مابئ سه‌ری پیدانه‌کهی ئه‌و جار ده‌زانی ئه‌و به‌زمه‌م بوچی به‌ تو گرتوه، هه‌تا به‌لینئ ئازاد کردنیسی نه‌ده‌ی له‌و ماله‌ ناچمه‌ دهر، جا خۆت چی به‌ باش ده‌زانی وا بکه ئه‌گه‌ر بزانه‌م ههر له‌سه‌ر قسه‌ی خۆت سووری ده‌چمه‌ لای خانم چونکه ده‌لین دایک زۆر به‌پروحه‌م، بیتگومان ئه‌و ریگه‌ی ئه‌وه نادا ئه‌و زولمه له‌ من بکرئ.

که ئه‌وه‌م گوت ده‌ستی کرد به‌ سویند خواردن که ئه‌و ههر نازانئ من چ کاره‌م و، ههر به‌ شوینی کاربشم نازانئ.

«به‌نییک دواي ئه‌وه که له‌ میوانخانه‌کهی دانیشته‌ین کیزه‌کهی ده‌هات شه‌ربه‌ت و چای ده‌هینا، هه‌تا ئه‌و له‌وئ با بیده‌نگ ده‌بوو، دواي ئه‌و ده‌ستی ده‌کرده‌وه به‌ قسه‌» گوتم راسته‌ ره‌نگه نه‌زانی به‌لام من هه‌موو شتی بو‌روون ده‌که‌مه‌وه له‌ کار و شوینی تو با نه‌هیلئ من له‌وه زیادتر مالتویران بم، هه‌ستم پیکرد به‌وه قسه‌ی گۆرا و نه‌رمتر بو به‌ دواي ئه‌وه‌دا دیسان گوتم، من ئه‌وه سئ سه‌عات و نیوه ده‌سته‌وداوینی تو ده‌بم ههر گوتیت لی نییه، ئه‌وه‌ی بزانه ههرچی تریش له‌وه‌دا پیتویست بئ ده‌یکه‌م، من ئیشم له‌ گیردایه چاره‌م نییه، ههر که‌سی تریش بئ ههر وا ده‌کا.

ئه‌و جار به‌ نه‌رمی وه‌ک نامۆزگاری هیندیکی تر له‌سه‌ری رۆیشت: تو ئه‌گه‌ر وه‌زعی خۆت لیک ده‌ده‌یه‌وه ئیشی هه‌ساس و ناسکی منیش له‌بهر چاو بگره، من له‌ باره‌ی

کوردهوه زۆر شتم بیستبوو به لّام ئهوشو به چاوی خۆم دیتم، دهسه لاتی منبش سنووریتی که ههیه، گوتم ئهوانه هه مووی به جیبی خۆی ئیش و کاری تو په یوه ندی به خۆته وه ههیه و من سه رم لیبی ده رناچی، ئه وهی من له تو م دهوئ ته نیسا ئه وهیه برا که م نازاد که ی، ده بی ئه وه به لینه م پئی بده ی و ئیجاز م بده ی پرۆم چونکه ئه وه ولات پروونا ک ده بی، با که س نه مبینی که لیتره ده چمه دهر، له و کاته دا هه ستامه پئی و ده ستم له دهستی نا و زه رفه که م له سه ر میزه که دانا ئیتر نه یدا وه دوا وه.

که هات به پریم کا گو تی: به شه رفه م ئه وه ی نه مده و بیست بی که م پیت کردم، به لّام مادام تو ئه و کور ه ی به دل نیایی برۆ، خاتر جه م به، پاش حه وته به کی تر وه ره له شوینی جار ان چاوم پیت بکه وئ بز انم چیم پئی ده کړئ، له ورۆش به ولاره مالی من مالی خۆته هه ر سه عاتی که حه ز ده که ی وه ره قهیدی نییه، سه عات ته واو چوار و نیوی به یانی بوو که له وئ ها تمه دهر به لّام به دلکی خۆش و هه ر له وئ وه چوومه مالی خزمی که م و له وئ به رچای سه بی نیتم کرد.

دوا ی حه وته یه که له کاتی خۆیدا چوومه وه لای، دوا ی هه موو که س منی ویست گو تی: کاره کان خه ربی کن جیبه جئ ده بن په له ی مه که، رۆژی سی شه مه ئیوارئ وه ره مالی، ئه و جار ئیتر بی ترس و له رز و به راشکاوی وه زوور که وتم و به رووی خۆش وه ریان گرتم، له کاتی رۆیشتمدا هیندی رینوینی کردم و گو تی:

بۆ ئه وه که په رو هنده که له کومیسسیۆنی که تپه پرئ ئه و کارانه ئه نجام بده که ئه وانیش ته رتیب دانی هه دیه بوون و له ما وه ی دوو سی رۆژی که دا ده ستوره که م به جئ گه بان د و دوا ی ئه وه ش هه موو رۆژی ده چووم بۆ ئی داره که ی بز انم کار به کوئ گه بیوه.

رۆژی که که چووم خۆی له وئ نه بو جیگره که ی که ناوی (فدا کار) بوو گو تی: هه موو رۆژی زو و ده هاتی ئه ورۆ نه بی که ئاغا کاری پیت بوو و خۆی رۆیشته سه رئ و گو تی ئه گه ر هات پئی بلج بیته باغی مه ران، ئه و شوینه ی که برا که م لیبی زیندانی کرابو.

زانیم شتی که هه یه، وه رئ که وتم که چووم له ده رگای زیندان سه ربازه کانی تیگه یان دبوو پیتیسیان پئی نه گرتم و چوومه زووری حه وشه، که دار و دره ختیکی زۆری تیدا بوو له وئ پیاسه م ده کرد که سه ری له زووریک هینایه دهر منی دیت گو تی: له وئ به، ئیسته دیم

براکه ت ته سلیم ده که م.

(له و ژووره که ئه و سه ری هینایه دهر دهنگی لیدان و هاوار هاوار دههات که به قسه کردنی را دیار بوو کورد بوو به لّام نه مزانی کتیبه).

ئه و سه عاته ی که برا که میان به ئه شیاکانییه وه هینایه دهر بۆ ژووری ره بیسی زیندان و، گو تی ان ئیتر ده توانن برۆن، ته واو سالیک پینج رۆژ که م بوو که گرتبوویان، له گه ل مالا وایی ئه و پار هشیان هینا وه که کاتی گه رانه وه ی بۆم برده زیندان و له لای خۆیان دانا بو و نه یان هیشت خۆی لیم وه رگړئ و هه مووی سه رف نه ببوو.

له دوا ی رزگار بوونیسی مانگیکی تر بۆ نواندنی شه هاده و به لگه ی خویندنی له وزاره تی فه ره هه نگ و وه رگرتنی ئیجازه بۆ ها تنه وه ی ولات له وئ مامه وه دوا یی گه رامه وه، ئه ویش دوا ی سه ردانی مالی و خزم و دۆست. له تاران دهستی به کار کرد، به لّام هه می شه له ژیر چا وه دیری ساوا کدا بوو، به چه شنکی واکه هه رکه س چووبایه لای ون نه بوو و، هه تا راده یه کی واکه ترسیی له خۆی ده کرد دیسان بیگر نه وه.

پاییز و زستانی ۴۲ ی هه تاوی له ولاتی شدا مه جالیکی واکه درابوو به خه لک ده توانم بلیم هه موو که س بی ترس و واهیمه ده ی توانی بیرو پای نه ته وایه تیبی خۆی ده رپرئ و، که سیس کاری پیتی نه بوو، له بهر ئه وه له زۆر جئ و زۆر که س که ی نه و به ی نه یان ده س پیت کرد، ئه ویش سیاسه تی تایبه تی ساواک بوو ما وه یه که ده رفه تی ده دا به هه موو که س خۆی ده رباخ و دوا ی ئه وه که که شف ده بوون دهستی ده کرد به گرتنیان.

به هاری سالی ۴۳ ی هه تاوی بوو رۆژی که له مهیدانی چوارچرای مه هاباد را وه ستا بووم خوا لیخو شبوو (حسین ئاغا عه لی یار) له و لا وه هات گو تی: ئه وه بۆ لیتره را وه ستاوی؟

گو تم والله بۆ هیچ هه ر واکه ئیشتیا، گو تی بۆ تو نازانی ده ستیان کرده به گرتنی خه لک و ئه وشو له و شاره ئه و هه موو خه لکه یان گرتوه (ناوی چه ند که سی برد) تو لیتره چ ده که ی برۆ فه وری له شار بجۆ دهر.

هه ر ئه و رۆژه پیت نیوه رۆ وه رئ که وتم بۆ میاندا واکه، له ویش هه بۆ مال، که ئه و شتانه م بۆ حاجی حه مه د ئاغا گپرا وه نه یه یشت شه و له مالی خۆمان بخه وم جیگه شی بۆ سه بی نی له شاخی که بۆ دیاری کردم که ئه شکه وتی هه بوو، ئیتر ئه و جار هه ر به چه ند رۆژ جاریک

چیگه که می دهگۆری و، کوتی به باش زانیبا له چیا و شوینی نادیار و نه ناسراو پیاوی ده نارد دهیگوت بگۆتیزنه وه بچنه ئه وئ.

ماوهیهک بهو چهشنه رابرد، شهویک له دوی ناردم گوتی بهینیکه کهس تۆی لیره نه دیوه نه وهک بیکه نه دهنگۆ بلین هه لاتوه ئه و شهو لیره بینه و، سههینیش کاریکی واکه خه لکی ناوایی چاویان پیت بکه وئ هه تا ئیوارئ، جا دواایی بچۆوه شاخی.

سههینئ دواي چا خوارده وه پیاوه کان هه رکهس به لایه کدا رۆیشت و، منیش له بهر هه یوانی دیوه خانه که پیا سه م ده کرد بۆ ئه وه خه لک بمین، دوو سوار هاتنه بهر ده رکئ چوو مه خوار بزانه کین، هه ردوو کیان ده مانچه یان به ستبوو و، جلکی سیوتلیان له به ردا بوو گوتم فه رموون دابه زن یه کیان لئی پرسیم. خالید ئاغا له ماله؟ گوتم نازانه، ده چم بزانه له ماله، گوتمان ئه تۆ کئی؟ گوتم من چا په زم، ئه سه په کانه لئ وه رگرتن فه راشه که له و لاوه ده هاته وه پیم گوتم ئه و ولاخانه به ره بیانه سه ته وه، ئه گه ر ئه و ساواکیانه پرسیان له کوئییه بلئ تراکتوری بر دۆته مه هاباد بۆ چاک کردن باوکیشم له ناو باخ ئاگادار بکه، منیش جارئ له گوند ده چمه ده ر، سواره کانیسه هه تا دواي نیوه رۆ گوتبوو یان چاوه رپی ده بین به لکو بیته وه دواایی رۆیشتبوون، گوتبوو یان قهیدی نییه دواایی دینه وه بۆ لای!

وه نه بی من کاریکی گرینگم کرد بی، یان به لگه یه کم به ده سه ته وه دابی، یان شتیکم له سه ر سوور بوویته وه، به لام کئ هه بو ئه وه له من سه له مینئ؟ له دواي شوژی ئیلول کئ هه بو له بهر خۆیه وه قسه یه کی نه کرد بی و هه ستیکی ده رنه بر پیئ؟ جا خۆ ئه گه ر له وه دا رابوردویه کیشی هه بوایه.

له و په شگیره دا که له کورده واری ده ستیان پیکرد زۆر که سی بی تاوانیان گرت و، زۆر که سی واکه ئاگای له هیچ نه بوو هه لات و خۆی له گرتن رزگار کرد. رۆژ نه بوو خه بهر نه یه فلانه کهس له سنوور ئاوا بوو.

باوکم له و ماوه دا سه فه ریکی بۆ بۆکان کرد و له وئ به هه موویان ته رتیبی رۆیشتنی من و براکه میان بۆ عیراق دا بوو و چلۆنایه تی رۆیشتنه که شیان دیاری کرد بوو، ته نانه ت به چه ند قۆناغ و له کوپوه بۆ کوئ و، به چ شوینی کدا، ئاگاداری براکه میان کرد بوو که له تاران بوو له چ کات و له چ شوینی ک من و ئه و به کتر بگرینه وه، که هاته وه ماله منی

له وه ئاگادار کرد، به پپی قه راری باوکم و خزمه کان من له شوینی دیاری کراو بووم که ئه ویش له تاران وه به نیتیک به فرۆکه بۆ ته ورئیز و، هه تا میانداو به ترومبیل که شوینه دیاری کراوه کهش (گوندی سه وزی) له نیزیک ئه وئ بوو هاته ئه وئ.

سه عات ۱۱ ئه و شه وه به سواری ولاخ له گوندی سه وزی وه ری که وتین، پینج شه و و رۆژ له ریگه دا بوین چونکه هه ر به شه و به ریگه دا ده رۆیشتین و که ده بوو به رۆژ له شوینه دیار بکراره کان ده ماینه وه هه تا دیسان شه و به سه ردا ده هات، چه کی ئیمه ش ته نییا ده مانچه یه ک بوو که له ئیرانیسه هه میسه له گیرفانی چاکه ته که مده هه لم ده گرت و، ده فیشه کی له گه ل بوو. له ماله (ره شید خانی بۆکتانه وه) (ره شید خانی روسته می) وه ری که وتین له وئ بیجگه له وه که ولاخی پیداین بۆ سواری بوون و پیاوی له گه ل خسته ین خۆشی پیاوه تیی کرد و هه تا نیوه ی ریگا بۆ به ری کردن له گه لمان هات یاخوا ماله ئاوا بی.

قۆناغی دوا ایمان له ئیران گوندیک بوو به ناوی (سیوچی) له ویش دواي ئه وه ئاغای گونده که به ناوی (عبدالله خان شهیدی) ریگه ی ماله خۆی پین نه داین هه تا ئیوارئ هه ر له مه زرایه ک بووین و، نوژی شتیوان هاتینه ناو گونده که دوو هیستره مان به کرئ گرت بۆ دیوی عیراق، ریگه ی ئه و شه وه هه تا سه هینئ که له دوو گوندی (بله سه ن) و (ئه نه جینه) تیده په ری و، نوخته ی حکومه تی ئیرانی لئ بوو، ریگه ی هه ره ناخۆشی ئه و سه فه ره بوو، شه ویکی زۆر تاریک و هه وراز و لیژی زۆر رۆژ، ماندوویی و ناشاره زاییسه له وئ پاره ستی به تاییه تی په رینه وه له ئاوی رووباره که که له ئاخری مانگی بانه مه ردا بوو، جه نگه ی ئا و زۆری رووبار بوو.

خاوه نی هیستره کان (ئه حمه دی پوره فات) هه ر که له سیوچی وه ری که وتین گوتی ده بی بۆ سه ر رووباره که شاره زایه ک له گه ل خۆتان به رن بۆ ئه وه ده راوتان نیشاندان ده نا ئا و ده تانبا، جا کئ هه یه له گه لمان بی و شاره زا بی؟ گوتی مام ئه حمه دیک له میتر سه له له نیزیک ئه وئ له چارداغی کدا یه و شاره زا یه، ئه و به کرئ ده گرین که له وئ نیزیک بووینه وه پارشیو بوو، چوو مام ئه حمه دی له گه ل خۆی هیئا، به لام که چووینه سه ر رووباره که ولات هه ر تاریک بوو، ئه ویش هیشته خه و به ری نه دا بوو هه ر جیتی ئه و گوتی ده راوه ئا و وه سه ر کورتانی هیستره ده که وت و، ولاخه که له سه ر پاشوو ده گه راره دواوه، هه تا چه ند جار له ئاخریشه دا هه ر چه ند ئا و وه سه ر کورتانه که هه ر ده که وت به لام هینده ی شوینه کانی تر قوول

نه‌بوو و هیستره‌که‌م ده‌نگ دا رۆښسته ئه‌وبه‌ر، له‌و به‌ری رووبار که خاکی عیراق بوو هه‌تا چاییمان لێنا و به‌رجاییمان کرد و لاتیش رووناک بوو قاچاغچی ده‌هاتن له‌ رووباره‌که ده‌په‌رینه‌وه ئاو له‌ تنه‌نگی و لاخه‌کانی نه‌ده‌دان چونکه ئه‌وان شاره‌زای ده‌راو بوون.

(گوندی شهاب الدین) یه‌که‌م ئاوی بوو که ئیمه له‌ دیوی عیراق چووین و، نوخته‌ی پیشمه‌رگه‌ی لێ بوو. (له‌وه ده‌گه‌ریم که لێکدانه‌وه‌ی ئه‌و پیشمه‌رگانه ده‌باره‌ی شوێش و بارزانی چۆن بوو، په‌نگه له‌ دوا‌ییدا ئه‌و باسه‌ دیسان بێته‌وه گوێ به‌لام هه‌ر له‌وێوه ده‌رکه‌وت که به‌ داخه‌وه ناکوکی و دووبه‌رکه‌ی له‌ ناو شوێشدا هه‌یه).

هیستره‌کانی ساڵه له‌ شه‌ه‌به‌دینه‌وه ئیمه‌ی بوو شه‌و گه‌یاندینه‌ گوندی (که‌ناروی) و له‌وی روومان کرده‌ چاخانه‌ی گوند که گه‌رانگه‌ری ژووره‌که‌ی سه‌کوێ لێ دروست کرابوو، خه‌لکیکی زۆری له‌ پیشمه‌رگه‌ و ئه‌هالی لێ دانیشتیوون، پاش تاویک چاییچی له‌گه‌ل پیشمه‌رگه‌یه‌ک سرتیه‌که‌ی کرد و پیشمه‌رگه‌که رۆښسته ده‌ر، زۆر پێ نه‌چوو هاته‌وه به‌ ئیمه‌ی گوت: فه‌رموون کاکه‌ برۆین بوو مالی (کاک قادر) ئیستراحت بکه‌ن، گوتم ئیتره‌ باشه هه‌ر لێره ده‌بین به‌لام نه‌ییبست گوتی: نابێ، ئیتره جێی ئیوه نییه.

شه‌ویک خه‌وی ئارام و ئاسوده و، جیگای بێ گری و گوێ و، خانه‌خوێی رووخۆش هه‌سانه‌وه‌یه‌کی باشی به‌ دواوه بوو، ماندوویی چه‌ند رۆژه‌ی ئیمه‌ی ده‌رکرد.

خوێنه‌ری خوێشه‌ویست هه‌ر له‌ سه‌ره‌تای نووسینی ئه‌و بیره‌وه‌ریانه‌دا ده‌مزانێ به‌سه‌رهاتی من مه‌به‌ستی توێ تیدا وه‌گیر ناکه‌وی، نازانم باوه‌رت کرد یان نا؟ جا ئیسته فه‌رموو به‌ دوا‌ی سه‌ره‌تا و، ناوه‌ند و، ئاخری ده‌ربه‌ده‌رمدا.

رێگه‌ی ئیمه له‌ شارۆچکه‌ی (چوارتا) تیده‌په‌ری که مه‌قه‌ری هێزی لێ بوو، ده‌بوو خۆمان ناساندا، له‌به‌ر ئه‌وه چووینه لای (عقید نوری). که ئه‌و کاته له‌وی ئامیر هێز بوو، ئه‌ویش گوتی: من خۆم ناتوانم قه‌راریک بوو ئیوه بده‌م بارزانی به‌ بێته‌ل ئاگادار ده‌که‌م، چی ئه‌م کرد پیتان راده‌گه‌یه‌مه‌وه.

هه‌ر ئه‌و رۆژه پێش نیوه‌رۆ پێی گوتین: مه‌لا مسته‌فا فه‌رموویه بیاننێره سوله‌یمانی بوو لای (فخرالدین) ئه‌ویش له‌وێوه له‌گه‌ل خۆی بیانه‌یتیه‌ته سه‌نگه‌سه‌ر بوو لای من. ئیوه برۆن بوو سوله‌یمانی من فه‌خره‌دین ئاگادار ده‌که‌م، فه‌خره‌دین بارزانی ئه‌و کاته مه‌سئولی شوێش بوو له‌ سوله‌یمانی.

سه‌یاره‌یه‌کی جیپ ئیمه‌ی له‌ سوله‌یمانی دابه‌زاند و، دوا‌ی تاویک هه‌سانه‌وه و، نانی نیوه‌رۆ من وه‌دوا‌ی که‌لاش کرین که‌وتم، له‌ باژێره‌که ده‌گه‌رام یه‌کیک هاته‌ پێش سلاوی کرد گوتی: ئیوه بوو شه‌و میوانی من چاوه‌ریتان ده‌بم، من ناوم قادر ته‌گه‌رانیه‌یه، پیاویکیشی له‌ لای ئیمه به‌جێهێشت بوو ماله‌که‌ی شاره‌زاییمان بکا.

شه‌و بێجگه له‌ ئیمه‌ نیزیکه‌ی ده‌ که‌سی تریشی لێ بوو له‌ قسه‌کردنیان ده‌رده‌که‌وت که هه‌موویان پیشمه‌رگه‌ی ناو شار بن، شه‌و دره‌نگانی پێش خه‌وتن یه‌کیک هاته‌ ژوور هه‌موویان به‌ حورمه‌ته‌وه به‌ خێریان هیتا، پاش تاویک گوتی: ئیوه که‌رم که‌ن له‌گه‌ل من وه‌رن، ئیمه‌ش بێ ئه‌وه پرسیا‌ری لێ بکه‌ین بوو کوێ هه‌ردوو کمان هه‌ستاین له‌گه‌لی چووینه ده‌ر، له‌ ده‌ری ترومبیلێکی له‌ندرووری گه‌وره که شه‌ش پیشمه‌رگه‌ی به‌ چه‌که‌وه تیدا بوو راوه‌ستابوو، خوێش له‌گه‌ل ئیمه سوار بوو ترومبیله‌که‌ی لێخوێ، دیاره ئیمه شاره‌زای شار نه‌بووین به‌لام سه‌یاره‌که له‌ زۆر کۆلان و شه‌قام لێ هه‌لاوه و تیه‌په‌ری هه‌تا گه‌یشه‌ جێیه‌ک که به‌و شه‌وه ویده‌چوو قه‌راغ شار بێ، له‌وی له‌سه‌ری کۆلانه‌کان هه‌ر یه‌که پیشمه‌رگه‌یه‌کی لێ دابه‌زاند و، ترومبیله‌که‌ی له‌ ده‌رگای مالتیک راگرت که هه‌وشه‌یه‌کی بچووک و دیواریکی گلی نه‌وی و، ده‌رگابه‌کی داری کۆنی هه‌بوو.

به‌ ده‌ست ده‌رگاکه‌ی کوتا خاوه‌ن ماله‌که هاته‌ ده‌ر فه‌خره‌دینی ناسی و، له‌ دوا‌ی خوێش و پێش گوتی فه‌رموونه ژوور، فه‌خره‌دین پێی گوت ئه‌و دوو براهه ئه‌و شه‌و له‌ لای توو ده‌بن هه‌تا کاتی خه‌وتن له‌ لایان دانیشه که ئه‌وان خه‌وتن خۆت مه‌خه‌وه، وه‌ره له‌به‌ر ده‌رگا حه‌ره‌س به، به‌ ئیمه‌شی گوت ئه‌گه‌ر شتیکی واتان پێیه‌ بیده‌ن به‌ من له‌گه‌ل خۆم ده‌بیه‌م هه‌تا سه‌به‌ینی سه‌عات حه‌وتی به‌یانی دیمه‌وه بوو لاتان هه‌تا ئه‌و کاته ئیوه‌ش حازر بن ده‌تانبه‌م بوو سه‌نگه‌سه‌ر بوو لای بارزانی، ئیمه‌ش جانتایه‌کی ده‌ستی که هیندی پاره و کاغه‌ز و شتی وای تیدا بوو پیماندا و، رۆښت، خانه‌خوێکه‌مان هه‌تا دره‌نگ وه‌خت باسی شه‌ری پیشمه‌رگه و حکومه‌ت و نازایه‌تی پیشمه‌رگه‌ی بوو ده‌کردین:

هه‌ر له‌و شاخه‌ی ئه‌زمه‌ر جارێک حکومه‌ت هێرش هیتایه سه‌ر په‌بیه‌کانی پیشمه‌رگه ده‌بابه‌یه‌ک لوتی له‌ که‌نداله‌که چه‌قیبوو نه‌ده‌هاته‌وه ده‌ر، پیشمه‌رگه‌یه‌ک خۆی هه‌ویشه سه‌ر ده‌بابه‌که و به‌ خه‌نجه‌ر مه‌نجه‌لی ده‌بابه‌که‌ی داگرت، هه‌ر چه‌ند گوتیان کوره‌ خه‌نجه‌ر چۆن ده‌بابه‌ ده‌برێ، ده‌یگوت دایکی... خه‌نجه‌ری من چۆن ده‌بابه‌ نابێ، هیندی له‌

مه‌نجه‌لی ده‌بابه‌که دابوو ده‌می خه‌نجه‌ره‌که‌ی هه‌لکشابوو و چووبوه ناو ده‌سکه‌که‌ی و دوو په‌نجه‌ی نه‌ویشی هه‌ل‌بیریبوو به‌لام وا گهرم داهاتیوو به‌خوی نه‌ده‌زانی.

من نه‌و کاته له‌و باره‌وه که بۆچی فه‌خره‌دین نه‌و شه‌وه نه‌یه‌یشت له‌ مائی خانه‌خوێکه‌مان (قادر ته‌گه‌رانی) بخه‌وین و ئیمه‌ی هه‌ینه‌ به‌ناو کۆلان و شه‌قامی شاردا گه‌یتر هه‌یچ پرسیارم نه‌کرد، به‌لام سالیکی دوای نه‌وه رۆژتیک له‌ قه‌لادزه فه‌خره‌دینم له‌گه‌ل کاک لوقمان بارزانی دیت و نه‌و پرسیارم له‌ی کرد، گوتی: له‌ ناو ئیداره‌ی نه‌منی سلیمانیدا براده‌ری وا هه‌یه‌ هاوکاری له‌گه‌ل ئیمه‌ ده‌که‌ن نه‌و رۆژه ئیوه هاتنه‌ سلیمانی نه‌وان هاتن به‌ ئیمه‌یان گوت: دوو که‌س له‌ ئیرانه‌وه هاتونه نه‌و شاره، حکومه‌ت به‌ دوایاندا ده‌گه‌رێ بیانگرێ ته‌گه‌ر سه‌ر به‌ ئیوه‌ن ناگادار بن، ته‌گه‌ر په‌یوه‌ندیشیان به‌ ئیوه نییه نه‌وه شتیکی تره‌ منیش هه‌ر نه‌و کاته قادر ته‌گه‌رانیم نارد که بۆ شه‌و بتانه‌ییتته مائی خوی و، نه‌هه‌یلتی بچنه هوتیل چونکه قادر پيشمه‌رگه‌ی خو‌مانه و حکومه‌ت نه‌یده‌توانی له‌وئ بتانگرێ.

له‌به‌ر نه‌وه‌ش نه‌مه‌یشت شه‌و له‌ مائی قادر بخه‌ون له‌ نيزیک مائی نه‌و قه‌رار بوو نه‌و شه‌وه چهند که‌سێک بگرین که گومانی سه‌یخو‌رییان له‌ ده‌کرا و، دیاره ده‌بوو به‌ ته‌قه و ئیوه‌ش که له‌ رپوه هاتبوون و ماندوو بوون چه‌زم نه‌کرد له‌وئ بن و پیتان نه‌کرێ بخه‌ون له‌به‌ر نه‌وه ئیوه‌م برده مائی نه‌و پيشمه‌رگه‌ که شوێنیکی ئارام بوو، له‌ ده‌وره‌ری ماله‌که‌ی نه‌ویش چه‌رسه‌م دانا هه‌تا سه‌به‌ینی.

سه‌به‌ینی سه‌عات چه‌وت فه‌خره‌دین به‌ ترومبیلی خوی و دوو که‌سی تره‌وه هاته‌وه و ئیمه‌ش له‌گه‌لی سوار بووین به‌ره‌و سه‌نگه‌سه‌ر، له‌ رانییه تاوتیک دابه‌زین بۆ جگه‌ره‌ کرین تووشی خوا لیخوشبو (شیخ له‌تیف شیخ مه‌حمود) هاتین فه‌رمووی به‌سه‌ری باوکم ده‌بێ بۆ نیوه‌رۆ له‌ لای من بن ئیواری بچن بۆ لای مه‌لا مسته‌فا، نه‌و دره‌نگ له‌ خه‌و هه‌لده‌ستی، هه‌ر چهند فه‌خره‌دین هه‌ولێ دا و گوتی ده‌بێ پرۆین گوتی ته‌گه‌ر تو چه‌ز ده‌که‌ی پرۆ من خو‌م ئیواری ده‌باننێرم ناچار نه‌ویش مابه‌وه و گوتی ده‌بێ خو‌م بیانبه‌م.

من جاری به‌که‌مم بوو به‌ خزمه‌ت شیخ له‌تیف ده‌گه‌یشتم و دیار بوو له‌گه‌ل دوکتور چه‌سه‌ن له‌ روسیا ناسیاو‌ییان په‌یدا کردبوو، ئیواری له‌ رانییه‌وه زوو گه‌یشتینه سه‌نگه‌سه‌ر

که مه‌قه‌ری بارزانی له‌وئ له‌ مه‌کته‌به‌بێکدا بوو، ئیمه له‌ ناو خه‌یوه‌تی چه‌ره‌سه‌کان له‌ چه‌وشه‌ی مه‌کته‌ب دانیشته‌ن هه‌تا نيزیک نوێژی شیوان که به‌کێک هات ئیمه‌ی برده لای بارزانی و، پيش کاری نه‌و کاته‌ی ته‌فسه‌ریک بوو به‌ناوی (عقید بامرێ).

نيزیکه‌ی بیست سا‌ل له‌و کاته‌ی ته‌یده‌په‌ری بو که له‌ ئیران بارزانیم دیوو به‌لام له‌گه‌ل نه‌وه‌ش گۆرانیکی وای له‌ قه‌لافه‌ ته‌یدا به‌سه‌ردا نه‌هاتبوو که زۆر پیه‌وه دیار بێ، به‌سالا چوو بوو به‌لام هه‌ر له‌سه‌ره‌خۆ بوو و، ته‌ندروستی زۆرباش بوو.

نه‌و ماوه‌یه که ئیمه له‌ خزمه‌تی دابووین میوانی تریان نه‌هات، یان رپه‌گه‌یان نه‌دابوو، بێجگه‌ له‌ چه‌ره‌سه‌کانی خوی که‌سی تر نه‌ده‌هاته ژوور.

نه‌و رۆژه له‌ قسه‌ی ناسایی و، هه‌وال پرسین و، هه‌یندێ جار باسی روسیا زیاد تر که بارزانی ده‌یگه‌یتره‌وه باسی هه‌یچی تر نه‌کرا، به‌لام نه‌و وته‌ی نه‌و رۆژه‌ی بارزانی که نیشانه‌ی سه‌روشتی به‌رزی نه‌و بوو هه‌ر له‌ بیرمه که فه‌رمووی (من ته‌گه‌رچی نه‌وه‌ی تاران به‌ هه‌تیه‌یه‌ک ده‌زانم به‌لام له‌به‌ر زروفی ئیستا ده‌بێ هاتنی ئیوه‌ی پێ بلێم) که مه‌به‌ستی له‌وه شای ئیران بوو.

هه‌ر وه‌ک به‌که‌م پرسیاریشی له‌ ئیمه نه‌وه بوو: ئیوه خو‌تان چه‌زتان کرد بێن یان سه‌به‌بیتکی تری هه‌بوو؟ که راستیه‌که‌ی چوو عه‌رزی کرا.

ئیمه به‌ینیک بوو دانیشته‌بووین که به‌کێک له‌ چه‌ره‌سه‌کانی (حاکم محه‌مه‌د) هاته ژوور گوتی: نه‌و رۆژنامه‌چیه‌ی داوای جگه‌ره‌یه‌ک له‌و جگه‌رانه ده‌کا که خو‌ت به‌ ده‌ست ده‌بیتچیه‌وه، فه‌رمووی ته‌گه‌ر بۆ ته‌یجاره‌ت نه‌بێ جگه‌ره‌ی منی بۆ چیه‌، بچۆ چه‌ندی ده‌یه‌وئ جگه‌ره‌ی پاکه‌تی بده‌یه، نه‌وه ده‌با ره‌سمی ده‌کیشی و له‌ بنی ده‌نوسنی ته‌م جگه‌ره مسته‌فا به‌ ده‌ستی خوی پێچاویه‌ته‌وه.

وا دیار بوو نه‌و رۆژنامه‌نووسه‌که ئیمه نه‌ماندیت و نه‌مانزانی کوێنده‌رییه له‌ پيش ئیمه‌دا هاتبوو چاوی به‌ بارزانی که‌وتبوو و پرسیار و وه‌لامی ته‌واو ببوو و له‌سه‌ر رۆیشتن بوو.

سه‌نگه‌سه‌ری نه‌و کاته له‌ ناخر و ئۆخری به‌هار و سه‌ره‌تای هاویندا و زۆر گه‌رم و ناخۆش بوو و، هه‌ر ده‌هات و گه‌رم تریش ده‌بوو و، بێجگه‌ له‌ مه‌قه‌ری بارزانی جه‌ماعه‌تیک ئیرانیش له‌وئ بوون که هه‌یندیکیان له‌ زوه‌وه له‌وئ بوون و چه‌کدار و مه‌قه‌ری جیا‌جیا‌یان

هه‌بوو وهک ئەحمەد تۆفیع و هه‌قاله‌کانی تری که ده‌بێ بڵێم ئەو کاته ئەحمەد تۆفیع زۆر سه‌رنجی بارزانیی پراکتیشابوو و، لیبی نزیکیک بوو، له راستیشا زۆر چالاکیی ده‌نواند و، به هۆی ده‌رخستنی گۆفار و هه‌لسووێری تری خزمه‌تی شوێش و هه‌قاله‌کانی تری خۆی پیتی ده‌کرا که له‌وێ به ناوی حیزبی دیموکرات ئیشیان ده‌کرد و بارزانی بآلی به‌سه‌ر کیشابوون و ریزی لێ ده‌گرتن.

له هێرشێ دوایی حکومه‌تی ئێرانی‌شدا بۆ سه‌ر نیشتمانی‌په‌روه‌ران له ئاخری زستانی ساڵی ٤٢ و به‌هاری ٤٣ی هه‌تاویدا له‌و دیو له شارستانی و لادیی زۆر که‌س په‌رتیوه‌ی کوردستانی عیراق بوون و له‌وێ هه‌لاتن له‌گه‌ڵ ئەوانه ژماره‌یه‌ک دێیۆکری و (مامه‌ش) بوون که به‌شیکیان له ناوچه‌ی پشده‌ر و سه‌نگه‌سه‌ر و، برێکی تریان له ناوچه‌ی بآله‌ک گیرسابوونه‌وه.

گه‌رمای سه‌نگه‌سه‌ر وای کرد به ئیجازه‌ی بارزانی له‌وێهه‌ بۆ گوندی داودیه و، دوایی له داودیه‌وه بۆ گوندی (هێرۆ) بگۆتێمه‌وه که له‌و گونده ژماره‌یه‌کی تریش دێیۆکری لێ بوون و، له‌و دیوه‌وه هاتبوون.

کورده‌کانی عیراق به تێکرای به‌ دارا و نه‌داریانه‌وه وینه‌یه‌کن بۆ دلفه‌ره‌وانی و جوانمیری به‌ تاییه‌تی بۆ لاوه‌یی و خه‌لکی هه‌نده‌ران و هه‌موو شوێنیکی ولات ئەو ئاكاره به‌رز و پیاوانه‌ی پێوه‌ دیاره، ئەو یاسایه ناوچه‌ی پشده‌ریش نه‌ک هه‌ر ده‌گریته‌وه به‌لکو ئەوان وینه‌یه‌کی هه‌ره‌ روون و ئاشکرای ئەو سروشته مێرانه‌ن.

٦ - ٧ مانگ ژبان له گوندی سه‌ر سه‌وز و زه‌نویری هێرۆ و، تیکه‌لاوی له‌گه‌ڵ هۆزی میراوده‌لی، به تاییه‌تی هه‌ر چوار کوری مه‌حمود ئاغای هێرۆ: حاجیاغا، بابه‌کراغا، کاک مسته‌فا، سمایلاغا. که خۆیان هه‌ر له‌و گونده بوون و به‌و بۆنه‌وه ده‌رفه‌تی دیتنیان زیادتر هه‌بوو ئەو راستیانه‌ی بۆ من باشتەر ده‌رخست، ئیسته‌ش له هه‌موو جێیه‌ک و، له هه‌موو کاتی‌کدا یادێ وان به‌رێزه‌وه ده‌که‌م.

له هێرۆ بووم که بارزانی براکه‌ی منی له‌سه‌ر داوای خۆی نارده‌ ده‌روه‌وه، له‌گه‌ڵ ئەوه‌ش که له زروفی ئەوکاته‌ی شوێشدا مانه‌وه‌ی لیته‌ پێویست بوو به‌لام په‌لپی گرت و، له‌به‌ر ئەوه جاریک که عبدالرحمن عارف ره‌ئیسێ ئه‌رکانی جه‌بشی ئەو کاته‌ی عیراق هاته‌ خزمه‌ت

مه‌لا مسته‌فا پیتی فه‌رموو له به‌غدا ئیش و کاری رۆیشتنی بۆ ده‌روه‌وه بۆ جێبه‌جێ بکا و په‌وانه‌ی بکا بۆ ئالمانی رۆژتاوا که ئەو کاته ئالمان دوو که‌رت بوو.

من ئەو وته‌ی بارزانیم له بیر ناچێ که له داوی رۆیشتنی دوکتور هه‌سه‌ن رۆژتیک له دیلمان رووی تێ کردم، فه‌رمووی: خالد، هه‌سه‌ن نه‌یگوت منیش وه‌ک مسته‌فا.

دیاره له زروفی ئەو کاته‌ی شوێشدا هێندێ که‌س نه‌گه‌ر و یستبایان خزمه‌تی پێشمه‌رگه‌یان له باری داو و ده‌رمان و برین پێچانه‌وه پێده‌کرا، ته‌نانه‌ت هی بارزانی خۆیشی که بۆ ئەو شتانه باوه‌ری به هه‌موو که‌س نه‌ده‌هات.

من له‌وه زیادتر که عه‌ززی بکه‌م: قوربان هه‌ر ئەوه‌نده‌ی له ده‌ست هات هیچ وه‌لامی ترم نه‌بوو.

چهند مانگی تریش پێ چوو له پاییزی ئەو ساڵه‌دا بارزانی مه‌قه‌ری خۆی له (دیڕی) لای بیتوین و، ده‌فته‌ری کاریشی له رانیه‌ داندرا‌بوو که معاون شیخ ره‌زا گولانی پیش کاری بوو، شه‌ر له‌گه‌ڵ حکومه‌ت راگیرا بوو که له پیش ئەوه‌دا و تووێتیک له به‌ینی شوێش و میریدا هه‌بوو به‌لام به ئەنجام نه‌گه‌یشتبوو، من چومه‌ رانیه‌ و له ده‌فته‌ری بارزانی خۆم ناساند و، گوتم عه‌ززی بکه‌ن من له هێرۆ نامینم و له هه‌ر شوێنیکی ئەمه‌ر ده‌کا واجبی پێشمه‌رگه‌یه‌ک ده‌بینم، گوتیان باشه‌ بۆی ده‌نوسین هه‌وته‌یه‌ک ده‌ رۆژ پێ ده‌چی هه‌تا وه‌لام دیته‌وه.

دوای به‌ینیکی وه‌لامی بارزانی هاته‌وه نووسی‌بووی: من پێم باشه‌ بجیته‌ قه‌لا‌دزی و واجبی قایم مه‌قامی ببینی، ئەگه‌ر مه‌کته‌بی سیاسیش پێیان باش بوو با به‌و کاره هه‌ستی.

ئەو کاته هێندێک له شاره‌ گچکه‌کان له ژێر ده‌سه‌لاتی شوێشدا بوون که قه‌لا‌دزی و رانیه‌ له‌و جێانه‌ بوون و له بیرم نبیه‌ کوتی تریش.

مه‌کته‌بی سیاسی که ئەو کاته ئەویش هه‌ر له رانیه‌ بوو نووسی‌نی ئەو قه‌ره‌دی جێ به‌جێ کرد و، له‌و رۆژه ئیتر ژبانی پێشمه‌رگه‌یه‌تی منیش ده‌ستی پێکرد.

چهند مانگ دوای ئەوه (م. س) ئیشی منی له قه‌لا‌دزه‌وه گۆتێته‌وه بۆ رانیه‌.

له ناخاری زستانى ئەو سالهدا هیزهکانى حکومهت ناوچهى رانییه و، له به هاردا قه لادزهشیان گرتوه.

سیاسهتی شوێرش ئەوه بوو جهنگهێ شهر له شارهکان بچیتته دهر بۆ ئەوه کهس تووشی زههر و زیان نه بێ. ئەگەر هیزهکانى میری بۆ ئەو ناوه بزوتن له سههر ئەمى سههر کردایه تی هیزی پیشمه رگه لهو شارانه چوونه دهرهوه و، هیچ پیشیان پێ نهگرتن و، له به هاری سالی 65 زایینیدا مهکتهبى سیاسى له هه لئشوێ پشدهرهوه و باره گای بارزانى له بیتوتینه وه هاتنه ناوچهى بالهک و لهو رۆژهوه ههتا کاتى پیلانى شا و سه ددام له ئە لجهزایر ئەو ناوچه به ئیستراتژی گرینگى خۆیه وه ههر له دهست شوێرشدا مایه وه و، پیش ئەو کاته ئەگەر له هه موو جه بههه کانى کوردستان شه رى پارتیزانى (لێده و برۆ) باوتر و سه رکه وتووتر بوو لهو ناوه شه رى جه بههه یى دامه زرا و له گه ل ئە وهش میری بۆ وه رگرتنه وه ی ئەو ناوچه که هۆى دابین کردنى به شیکى زۆر له پێداویستیه کانى شوێرش و هیزی چهک هه لگرى کوردستان بوو به هه موو توانا و هه موو جوړه چه کیک هه ولئى ددها له ماوه ی ئەو ده سالهدا هیزی پیشمه رگه ئەو مه جاله یان پێ نه دان له ره واندر هه لکشین ته نانهت بستیک و، له هه موو شوێنیک له به رانه ریاندا و یستان و، سه ره رای نازابه تی و کارامه یى پیشمه رگه یارمه تیبى سروشتیش که به هه موو توانا وه دهس به کارى دارشتنى شاخه رژد و چه رکانى - هه ندرین، کورپهک، بێخال، زۆزک، سه رى حه سه ن به گ له ده ورى ره واندر بووه نابێ له بیه ر بکری که هۆیه کی گه وره بوون بۆ خو راکرتن و راهه ستانى پیشمه رگه و هه سدانه وه و به زاندنى میری لهو ناوچه .

شه ره کانى گه لیبى عه لى به گ که ئە ویش هه ر شوێنیکى حه سته مه و ده که ویتته خو ار ره واندر به لای هه ولیردا پیش ئەو کاته رووی دابوو زبانی هیزه کانى میری له ویش له راده به دهر بوو، به لām توانبووی ئەو گه لیه بگریته وه که رپه گه ی ره واندر بۆ هه ولیر به ویدا تێده په ری.

باش له بیه ر نییه ئەو کاته مه قه رى بارزانى له چ شوێنیک بوو، قه سرى؟ یان جیبه کی تر به لām ئەو شه وه من له ناو پرده دان دیتم کاک ئیدریس و، کاک مه سه ود له لای بوون که فه رمووی: بۆته وه شه رى ئیمه و حکومهت له به ر ئەوه ئیداره ی شاره کان به ئیمه ناکری، تو بچۆ له ئیزگه ی رادیۆ ئیش بکه، من لهو دیو ئیشم هه یه، ده بی ئەو له شه کره ئیداره بکه یین

به لām ناکری تو بنیره ئەو دیو، ئیدریس کاغه ز بنووسه بۆ سالح یوسفى (لێپرسراوی ئیزگه بوو) له وى جینگه ی پێ بدن، له مه خز نهیش بنووسه دوو به تانبى بده نى.

ئیزگه ی رادیۆ یه کیک لهو جینگایانه بوو که له دواى دهس پێکردنه وه ی شهر، شوێرش به پتووستى ده زانى دهس به کار بپته وه و، وه زعی جه بهه کان و، لایه نى رامیارى شوێرش بۆ خه لک روون کاته وه که ئەو کاته (عبدالسلام عارف) سه ر کۆمارى عیراق بوو.

بارزانى وا ده بوو خو ی ده هات سه رى له ئیزگه ی رادیۆ ددها و له گه ل جه ماعهت داده نیشت و ئامۆزگارى پتووستى بۆ ده کردن که: ئیمه دوژمنى هیچ گه لیک و هیچ حیزبیک نین و پتووستیمان به دو ستایه تیبى هه موو کهس هه یه، ئیمه ئەگه ر حیزبى خو مان له لا به ریز بى ده بی ریز له حیزب و پار تیبى تریش بگرین ئیه که له سه ر رادیۆ شت ده نووسن و ده یخویننه وه ده بی ئەو شتانه بزائن، ئیمه ته نیا دوژمنى ئەو حوکمه یین که له به غدا حوکم ده کا و هه قى ئیمه نادا.

به بنیک بوو له ئیزگه ئیشم ده کرد رۆژیک تووشى کاک ئیدریس بارزانى بووم گوئى: حکومه تی ئیران داواى تو ی له مه لا مسته فا کردۆته وه و، زۆر فشاریان بۆ هیتا وه تو یان ته سلیم کاته وه. ئە ویش فه رموویه لیره نه ماوه، هه وه لئى هاته ئیره و دواى لیره رۆیشتوه و ئیسته نازانم له کو یبه، له به ر ئەوه پتووسته کار تیکى وا بکه ی له سه ر جاده و شه قام خه لک نه تبیین، ئەگه ر ئیشت هه بوو پێداویستیک هه بوو پیشمه رگه بنیره له گه لاله بۆت بکری خۆت مه چۆ، ئەگه ر زانیت بارزانى میوانى له لایه تو مه چۆ هه تا ده رۆن، ما وه یه کی زۆر نازانم چه ند مانگ ئاوا رابورد و هه ر شوێن زانیام که سیکى وای لیبه نه ده چووم به تابه تی ناو شار و سه ر جاده کان که هاتوچۆ ئیرانیه کانى پێدا بوو.

هه ر له به ر ئە وهش لهو رۆژه وه له ئیزگه هه لبه سته ی خو م به ناوی هیدی ده خوینده وه که گو یا شوینه ونکه ی بکه م که له پێشدا ناوی (شیتوا) م بۆ شیعرى خو م هه لبژارد بوو، دیاره ناکری ژبان ئالۆز بى و، ناو ئالۆز نه کا.

هه تا رۆژیک دیسان هه ر کاک ئیدریس پیبى گوتم: ئە و جار هه ر شوینى حه زت کرد بچۆ قه یدى نییه چونکه ئیران هه ر له سه ر داواکه ی خو ی سوور بوو و مه لا مسته فاش پیبى گوتم: لیره یه و هاوکارى ئیمه ده کا و ته سلیمیشى ناکه ی نه وه، جا تو ش مقید مه به به که یفى خۆت بکه.

له ناخړی مانگی بانه مه پدا بارزانی هات سهر له ئیزگه بدا له ئەشکهوتی سهر د پیمان ناوچهی بالهک و، وا بزانه سالی ۶۷ بوو، سالح یوسفی به پرتو بهه ری ئیزگه خپوه تپکی بو خۆی له خوار ئەشکهوته که له پاناوکیک هه لدا بوو، ئەو رۆژه ئاگاداری هه موو جه ماعه تیان کرد بچنه خوارئ لای خپوه ته که ی ئەو ئەگەر بارزانی هات له گه لئ دانیشن، ئیمهش هه موو له وئ وه کو بووین، پاش تاویک که حه ره سه کانی له شاخه کانی ده ور بهر وه دیار که وتن زانیمان زۆر پین ناچن خۆشی ده گاتی، ئیمه له بهر ده رگای خپوه ته که را وه ستا بووین که به پیمان هات و تفهنگی خۆی له شانی دابوو که ئەو کاته پرنوی درێژی هه لده گرت نازانه ئەو رۆژه بوچی تووره بوو، هه ر گه بشته ئەوئ فه رمووی: ئیوه بو به پیر منه وه هاتوون؟ منیش پیتسه مرگه یه کم وه ک ئیوه ئەگه ر هاتمه ژووره که تان سه لام کرد ئیوهش جوابی سه لامه که بده نه وه. من که له پیتسه وه را وه ستا بووم عه رزم کرد: ئەز به نی به پیر تووه نه هاتووین، ئیمه هه ر شتیکی بنووسین پیتسه ئەوه ی بیخوینینه وه ده یه نین بو لای سالح یوسفی چاوی پیتی بکه وئ ئەویش خپوه ته که ی لیره یه بو یه هاتووین، ئیتر ه یچی تری نه فه رموو و کورسییه کمان بو له پیتسه خپوه ته که دانا و، له سه ری دانیش، ئیمهش هه موو له سه ر گیا له ده وه ی دانیش، دیسان ئەگه ر دانیش رووی له جه ماعه ت کرد فه رمووی: ئەوه کئ بوو جوینی به من دا... دوا ی ئەوهش فه رمووی به منی گوت مامۆستا؟، ته ماشای یه کترمان کرد، ئاخه ئیمه هه موو ده مانزانی به و ته یه تووره ده بی له بهر ئەوه کهس نه یده و پیرا وا بلئ، دوا ی تاویک کاک جه لیل فه یلی که تازه له به غدا وه هاتبوو، له ئیزگه به زار او هی عه ره بیی ریفی قسه ی ده کرد و شاره زای ئەوهش نه بوو، به تووره بوونی بارزانی په شوکا بوو، گوتی: من بووم مامۆستا!!

مه لا مسته فا هینده ی تریش تووره بوو و به کاک جه لیلی گوت: ئاخه هه تا که ی به ئیوه بلتیم من مامۆستا نیم، من ورچ نیم، به راز نیم، من ناوم هه یه، مستو ده لئتی بلت مسته فا ده لئتی بلت.

ئیمهش هه موو گوتمان ئەز به نی لئی مه گه ر تازه هاتوته ناو شوړش شاره زا نییه، ما وه یه کی زۆر کهس نه یده و پیرا ه یچ قسه بکا، هه ر کهس له ته نیشت خۆبه وه له گه ل ئەوی تر سرت به کی ده کرد، بارزانی جگه ره یه کی داگیرساند و چایه کیان له پیتسه دانا و هیندی پرساری کرد، سالح یوسفی جوابی ده دا وه ورده ده هات تووره بوونه که ی ته او بی

گوتی: ئەری (بدرالدین علی) که جاران متصرفی که رکوک بوو ئیسته له کوپیه؟ داخوا ماوه؟ دیسان جه لیل فه یلی گوتی: به لئ مامۆستا ماوه ئەوه له به غدا یه.

مه لا مسته فا فه رمووی: قهیدی نییه کاکي خۆم تو جوینی خۆت هه ر بده.

به لام ئیمه هه موو پیمان گوت مادام نازانی قسه بکه ی هه سته بچۆه ژووره که ی خۆت ئەویش ناچار هه سته رۆی.

دوو رۆژ پیتسه هاتنی بارزانی ئەو توپه ی له سه ر ئیزگه دایانه ستبوو ته قه ی له فرۆکه یه ک کرد که ئیلیوشنیکي گه وه ی روسی بوو له ناوچه ی بالهک له پشت گوندی ده ره نه ند که وته خوار و، توپچییه که که کورپکی که رکوکي بوو هاته خزمه ت بارزانی و خۆی ناساند، جه ماعه ت عه رزیان کرد ئەو کوره له سه ر توپی ته یاره شکینه و فرۆکه ی خسته بو ئەوه که خه لاتئ بکا. مه لا مسته فا فه رمووی: کوردستان خسته بو یه کاکي خۆم، دیاره ئەگه ر ئاوا تووره یان نه کردبا ته شجیعی ده کرد به لام تیکیان دا.

من جاریکی تریش بارزانی له سه نکه سه ر به تووره ی دیبوو، کاتیک له لای هه ستام فه رمووی که ده چییه ده ر ئەم جاشه بنیره ژوور که هه ر خه لکی ناوچه که بوو و پیتوست نییه ناوی به رم و، خۆی له بهر ده رگا چاوه روانی ئەوه بوو بانگی بکه نه ژوور که ئەوم نارده ژوور خۆم له بهر ده رگا گویم له وه ده بوو چیی پین ده گوت، کابرا هه ر پیتسه ئەوه بچینه ژوور له ترسان سپی هه لگه را بوو که رۆیسته ژوور ئیتر هه ر به یه کجاری لال بوو و قسه ی پین نه ده کرا.

ئەو رۆژه که هاته لامان بو ئیزگه پیتسه نیوه رۆ فه رمووی ده رۆم، (شه وکه ت عه قراوی) که ما وه یه ک له ده ره وه ی عیراق نوینه ری شوړش بوو به نیتیک بوو ئەویش گه را بووه ئیزگه عه رزی کرد: ئەز به نی حه ز ده که ین فراوینی لیره بکه ی، شیوی دروست ده که ین «هه ر له خۆهش ئەوه ی گوت و ه یچی و امان نه بوو بیکه ی نه شیو». مه لا مسته فا فه رمووی: ئەگه ر ئیشم نه با لیره ده بووم، به لام نا کرئ ده بی پرۆم، من بچمه وه گوشت بو ئیوه ده نترم.

ئەو کاته ئیمکاناتی شوړش زۆر باش نه بوو، له گه ل ئەوه که جه ماعه تی ئیزگه چاوه دیریشیان لی ده کرا و، هه موویان مامۆستا!! بوون دیسانیش که م و کورپی خواره مهنی به تاییه تی گوشت هه ر زۆر بوو و، مه گه ر جاریک به هه لکه وت ده نا له مه قه ر

گوشت هەر لی نه‌ده‌ندرا، نه‌گه‌ر لیش نرابا هەر ناوی هه‌بوو و خۆی دیار نه‌بوو.

یارمه‌تیش سالی جارێک یان دوو جار هه‌بوو ئه‌ویش ۳ دینار که وه به‌ر هه‌یج پێداو‌یستیک نه‌ده‌که‌وت، ئه‌وه به‌ر پێچوونی شازی پێشمه‌رگه‌ی شوژی ئه‌یلول بوو له ئیزگه و، چلک و، ئه‌سپ و، رشکی ناو باخه‌لێش هەر باسی نه‌که‌م چاتره و، رابواردنی به‌سه‌ر دا‌که‌وتوه‌کانی ئه‌ورۆش ئیوه له من چاکتری ده‌بینن.

سه‌بینی پیاویک له لای دیلمانه‌وه هات جوانه‌گایه‌کی زۆر گه‌وره و قه‌له‌وی هه‌ینا گوتی: ئه‌و جوانه‌گایه مه‌لا مسته‌فا بۆ جه‌ماعه‌تی ئیزگه‌ی نارده‌وه بۆ کوشتنه‌وه. (خدر مه‌نگور) که خۆی و منداله‌کانی بۆ شیو لێنان و ئاو هه‌ینان و خزمه‌تی جه‌ماعه‌تی ئیزگه گیرابون دوا‌ی نیوه‌رۆ خۆی له جوانه‌گا زه‌رد هه‌لکرد کوشتییه‌وه و، که‌ولتی کرد و ته‌یاره لێمان په‌یدا بوو، کاک غالب که ئه‌ندازیاری ئیزگه و خه‌لکی سلێمانی بوو ئاگری کردبۆوه چای بۆ میوان لێنی و له‌و ده‌مه‌دا ته‌یاره هات و دوکه‌له‌که‌ی دیت گه‌راوه ده‌سپێژیکی لێ کرد ئاگره‌که‌ی تیک دا و که‌تر به‌که‌شی تیک شکاند، پێش ئه‌وه‌ش فرۆکه زۆر جار ده‌هات و له ده‌وروبه‌ری ئیزگه ده‌گه‌را و بۆی که‌شف نه‌ده‌بوو، به‌لام ئه‌و رۆژه وا ریتیک که‌وت، له دوا‌ی ئه‌و ده‌سپێژه که له لای ئیواره‌دا بوو، جه‌ماعه‌ت که له ده‌وروبه‌ری ئیزگه بلاو بیون و هه‌ر که‌س خه‌ریکی کار و نووسینی خۆی بوو خه‌ر بوونه‌وه و هاتنه‌وه ناو ئه‌شکه‌وته‌که که ئیزگه‌ش له‌ویدا بوو، که‌س نه‌ جوانه‌گای له به‌ر ما و نه‌ گوشت و هه‌تا نوێژی شیوان فرۆکه هاتوچۆی هەر هه‌بوو و، شه‌وی مودیری ئیزگه هه‌مومانی ئاگادار کرد که سه‌بینی ئیتره بۆمباران ده‌کری ده‌بی پاریشوی هه‌یج که‌س لێره له‌و مه‌قه‌رده‌ نه‌مینی و پرۆن له‌و شاخانه‌ی ده‌وروبه‌ر دامه‌زرین هه‌تا شه‌و به‌سه‌ردا دی. له‌به‌ر ئه‌وه هەر تاریک بوو که جه‌ماعه‌ت هه‌ستان و هەر که‌س به‌ لایه‌کدا رۆیشت، منیش هاتم بچم بۆ شاخه‌که‌ی ئه‌وبه‌ری رووبار، یانی (مامه‌رووته)، ده‌بینم ئه‌وه جوانه‌گا له‌سه‌ر ریتیکه‌م که‌ول کراره و ده‌ستی لێ نه‌دراوه، ده‌مزانی فرۆکه ده‌رفه‌تی ئاگر کردنه‌وه نادا به‌لام ئه‌وه‌نده تامه‌زرۆ بوم هەر ئه‌وه‌نده بوو هار نه‌ده‌بووم.

ده‌سه‌رکه‌م له‌به‌ر پشتینم ده‌ره‌ینا و له گوشتی رانه‌که‌ی پریم کرد و رۆیستم، له شاخی ئه‌وبه‌ر وه‌سه‌رکه‌وتم پالم وه‌تاشه به‌ردیتیک دا هه‌یتشته هه‌تا وه‌لته‌هاتبوو چوار فرۆکه هاتن ئیزگه‌یان داگرت هه‌تا له‌وی ناپالمیکی ده‌هاو‌یشت له‌وبه‌ره له بن سه‌ری من گل ده‌وه‌ری

که ریتیکه‌ی نیو سه‌عات زیاده‌تر به‌نیان هه‌یه، من هەر چاره‌ریتی ئه‌وه بووم فرۆکه‌کان له‌سه‌ر ئیزگه پرۆن و منیش ئاگریتیک بکه‌مه‌وه بۆ گوشت برژاندن و، هەر واشم کرد دوا‌ی ئه‌وه هه‌رچی پێیان بوو فریانیان دا و رۆیشتن منیش هه‌ستام سی چوار چیلکه‌م هه‌ینا وه‌ک شیشه تاشیم و، هه‌یندی دار و پووش و په‌لاشم وه‌کو کرد و له بن ره‌وه‌زه‌که له په‌نای تاشه به‌ردیتیکه‌ی گه‌وره‌دا که سه‌ریکی به‌ شاخه‌که‌وه بوو و بنه‌وه‌ی په‌سیو بوو ئاگریم پێوه نا، دوکه‌لی لێ بلیند بوو و ته‌یاره گه‌یشته سه‌رم. هەر ئه‌وه‌نده‌م پێ کرا هه‌ستم پێ ره‌ ئاگره‌که خه‌م و بیکوژتینه‌وه دیسان دانیشتم هه‌تا ئه‌وجاریش له بۆمباران ده‌بنه‌وه و ده‌رۆن بۆ ئه‌وه که ئاگره‌که هه‌لکه‌مه‌وه به‌لام ئه‌وجاریش که رۆیشتن هه‌تا چیلکه و گه‌لای ترم هه‌ینا و ئاگریم پێوه نا دیسان فرۆکه هاتنه‌وه و ئاگره‌که‌م کوژانده‌وه.

بۆ جاری سێهه‌م که نیزیکی بیۆه له نیوه‌رۆ له جاره‌کانی پێشوو دره‌نگتر هاتنه‌وه و وا دیار بوو ئه‌وانیش خه‌ریکی نان خواردنی نیوه‌رۆ بوون به‌لام هه‌تا هاتنه‌وه و، زرم و کوتیان ده‌س پێ کرده‌وه ئاگره‌که‌ی من ببوه ئاگر و دوکه‌لی نه‌مابوو که ئیتر ئه‌وجار گوشته‌که‌م برژاند و تیر و پریم لێ خوارد به‌لام بی شوشته‌وه و بی خوی، خوا خیری خاوه‌نی بنوسی.

تۆپتیکی ته‌یاره‌شکین که دابوویان به‌ ئیزگه و له‌وی دایانه‌ستبوو، ده‌ رۆژ زیاده‌تر فیشه‌کی لێ برابوو، له‌و جه‌نگه‌دا که فرۆکه‌ی به‌غدا ئاگریان کردبۆوه هەر چه‌ند تۆپچیه‌که هاواری کرد فیشه‌ک هەر نه‌بوو که ده‌بوا به‌ له‌ خانه‌وه بینین یانی (پیرانشهر) که هه‌مووی ریتیکه‌ی سه‌عاتیک له شوینی ئیتره دوور بوو، ئیتر ئه‌وجار فرۆکه نه‌ به‌شه‌وه نه‌ به‌رۆژ هه‌دای پێ نه‌ده‌داین، شه‌و نورئه‌فگه‌نی ده‌هاو‌یشت و ریتیکه‌ی سه‌عاتیک ده‌وروبه‌ری ئیزگه و ارووناک ده‌بوو هەر شتتیک جولاباوه دیار بوو.

ئێوارێ که له‌و شاخه‌ گه‌رامه‌وه هه‌یتشته نه‌حه‌سابوومه‌وه مودیری ئیزگه له‌سه‌ری کردین که‌س لێره له مه‌قه‌ردا نه‌مینی ئیتر ئه‌وه بوو به‌ شه‌و ئیتره بۆمباران ده‌کری.

هه‌موو ده‌بی پرۆن بۆ گه‌لیی (وه‌لاش) که گوندیکه‌ له ناوچه‌ی باله‌ک به‌ بناری شاخه‌وه و له لای سه‌روی ئه‌و شوینه هه‌لکه‌وتوه که ئیزگه‌ی لێ بوو، ریتیکه‌ی زۆر هه‌وراز و به‌رده‌لان بوو.

که‌لاش له‌سه‌ر گیا بنی لوس ده‌بی و عه‌رز ناگری، ئه‌و شه‌وه به‌ تاریکی هه‌تا وه‌لاش

جهماعهت ههر کهوتن و ههستانهوه هه تا گه‌یشتینه جی، له‌ویش که لای به‌یانی بو ههرکهس جیگه‌یه‌کی بۆ خۆی دیته‌وه و خۆی تیدا مات کرد، منبش توشی پنچکیتک تودرک هاتم گه‌لا و بژی هه‌بوو و بنه‌وه‌شی جیگه‌ی منی ده‌بوو، گوتم ئیره باشه گه‌لای هه‌یه و نابیندریم، له‌وئ درپژ بووم، هه‌یشته‌هه‌وم لئ نه‌که‌وتبوو فرۆکه هات ده‌ستی کرد به هاتو چۆ بۆ سه‌ر و خواری گه‌لی و، دوای ئه‌وه که هه‌یچی نه‌دۆزیه‌وه، رویشت، زۆر پی نه‌چوو هاته‌وه دیسان ده‌ستی کرد به گه‌ران و له‌ پشت سه‌ری من ده‌ستی به‌ ته‌قه کرد، نه‌مه‌دزانی جهماعهت له‌ کوین و چۆن دامه‌زراون له‌به‌ر ماندوویی که‌س ناگای له‌وی تر نه‌بوو، خۆم وام دانا‌بوو خیزانی خدر مه‌نگور چووه‌ ئاو بیینی و نان حازر کا، جلکی سووری له‌به‌ردابه‌وه و فرۆکه دیوبه‌تی و ده‌سپژی لئ کردوه، که‌سبش پیی نه‌ده‌کرا له‌ جیی خۆی هه‌ستی بیته‌ده‌ر بزانی چیه‌، ئیوارئ نیزیک رۆژئاوا که‌ چووم ته‌ماشای شوینی ته‌قه‌که‌م کرد سه‌گیتک به‌ رینگه‌ی به‌ینی وه‌لاش و میترگه‌دا هاتبوو لپی دابوو کوشته‌بوو.

ئه‌و رۆژه که له‌و گه‌لییه هاتینه‌وه ته‌یاره ئیزگه‌ی به‌ جارپک ویران کردبوو، له‌ ناو ژووره‌کاندا که ههرکه‌س که‌میک نه‌فتی هه‌بوو بۆ فانووس و هه‌تندئ داریان له‌به‌ر ده‌رگانیان هه‌بوو بۆ چایی لینان ئه‌وانیش ناگریان گرتبوو، له‌ هه‌تندئ جی ته‌نیا دیواره‌کان به‌ حه‌واوه مابوون و میچه‌که‌ داته‌پیبوو، له‌ هه‌تندئ جی دیواره‌که‌ش روخابوو و ته‌نانه‌ت داری لپه‌واره‌که‌ش هه‌رچی له‌ ده‌ورو به‌ری ئیزگه‌ بوو به‌ تیزاب سووتابوو.

به‌ دیوی رینگه‌ی گه‌لا‌له‌دا بۆ قه‌سری ناپالمیکی له‌ شانی گرده‌که‌ دابوو ئاوی لئ وه‌ده‌رخسته‌بوو.

ئه‌و شه‌وه مودیری ئیزگه‌ رایگه‌یاند که ئیستر نابی که‌س لپه‌ر به‌ینتی هه‌تا ده‌چین له‌ شوینیکی تر ئیزگه‌ داده‌نیینه‌وه، تۆیه ته‌یاره‌شکینه‌که‌مان له‌به‌ر یه‌ک ده‌ره‌یتنا و هه‌ر پارچه‌ی له‌ بن ته‌راشیک شاردمانه‌وه و، ئیزگه‌مان له‌وتیوه به‌ شان برده‌ سه‌ر جاده‌ی قه‌سری و خستمانه‌ ناو ترومبیلپکه‌وه.

پیش ئه‌وه به‌چینه‌ گه‌لی وه‌لاش من نوینه‌کانی خۆم برده‌ ناو ئه‌شکه‌وتی ئیزگه‌ که ته‌لیسه‌ گلی له‌به‌ر ده‌رگا هه‌لچندرا بوو و رینگه‌ی ئه‌وه‌ی گرتبوو راکیت به‌جیته‌ ژوور، ئه‌و شه‌وه له‌ گوندی سایه‌ ولاخیکم به‌کری گرت و نوینه‌کانم لینا بۆ مه‌قه‌ری شیخان.

چهند رۆژتیک دوای ئه‌وه دیسان ئیزگه‌ له‌ شوینیکی سنور داندرايه‌وه که له‌ بن عه‌رزدا

جیگه‌یان بۆ هه‌لکۆلیبوو و، جهماعه‌تیش له‌ نیزیک ئه‌وی به‌ نیو سه‌عاته‌ی له‌ ماوه‌تان مه‌قه‌ریان کردوه و، ئیزگه‌ دیسان ده‌ستی به‌ ئیش کردوه.

هه‌تا رۆژتیک بارزانی هات فهرمووی: قه‌رار وابه‌ وتووێژ بکه‌ین له‌گه‌ل حکومه‌ت به‌لینم پیداون ئیزگه‌ رابگرین له‌ رۆژی ئیسی ئیزگه‌ ده‌بی بوه‌ستی.

خۆی رۆژه‌که‌ی دیاری کرد به‌لام من نایه‌ته‌وه بیرم، وا بزانه‌ یه‌کی مانگی ده‌ی دانا. پیش ئه‌وه مه‌لا مسته‌فا ئه‌وه بفرموئ هه‌یشتی فرۆکه له‌ ناوچه‌ی باله‌ک هه‌ستی پیده‌کرا که‌ که‌متر بوو، که‌ میری هه‌موو هه‌یشتی خۆی له‌ پیش ئه‌وه‌دا بۆ گرتنه‌وه‌ی وئ ته‌رخان کردبوو له‌به‌ر ئه‌وه‌ که‌:

۱- ئه‌و جاده‌ ره‌گی حه‌یاتی شویش و، رپی دابین کردنی چه‌ک و ئه‌رزاق و پۆشاکي پیشمه‌رگه‌ بوو به‌گشتی.

۲- باره‌گای سه‌رکرديه‌ی بارزانی و، مه‌کته‌بی سیاسی و، مه‌خزه‌نه‌کانی چه‌ک و ته‌قه‌مه‌نی و، شتی گرینگ‌تری شویش و له‌گه‌ل ئه‌وان ئیزگه‌ و چاپخانه‌ش له‌و ناوچه‌ بوون سه‌ره‌رای هه‌یشتی ئه‌ستووری پیشمه‌رگه‌ی مه‌یدانی که‌ مه‌ترسییه‌کی گه‌وره‌ بوون له‌سه‌ری.

له‌ سه‌له‌کانی دواییدا ئه‌و هه‌رشه‌ هه‌واپیانه‌ شیلگیر تر ببوون به‌ چه‌شنیکی وا که ته‌واوی گونده‌کانی ناوچه‌ی باله‌ک به‌ تابه‌تی ئه‌وانه‌ی ده‌که‌ونه‌ سه‌ر جاده‌ چۆل کرابوون و، خه‌لک په‌نایان بۆ ناو ئه‌شکه‌وت و شاخ و ناو باخچه‌کان بردبوو، ژبانی ئاسایی خه‌لک ته‌نانه‌ت ره‌نیو هه‌ینانی توتن و ده‌غل و دان و میوه‌ش ئیمکانی نه‌بوو، دروینه‌ به‌شه‌و ده‌کرا، گه‌لا‌له‌ که‌ ناوه‌ندی ناوچه‌ی باله‌کایه‌تیه هه‌یشتی هه‌واپی توندتری له‌سه‌ر بوو، چاییخانه‌ی سه‌ر پردی گه‌لا‌له‌ که‌ دوایی که‌وته به‌ر هه‌یشتی هه‌یشتی هه‌واپی و زیاده‌تر له‌ ۱۵ که‌س له‌ت و په‌ت بوون و، سه‌ر و قاچیان وا تیکه‌ل ببوو که‌س نه‌یده‌زانی کامه‌ سه‌ر هی کامه‌ له‌شه‌ و، کیسه‌ ده‌ست و قاچ هی که‌سیکن، ته‌نیا شوینیکی بوو که‌ رپه‌وار و پیشمه‌رگه‌ی ده‌ورو به‌ر لپی ده‌حه‌سانه‌وه و، هه‌موو رۆژتیش چهند جار فرۆکه به‌ سه‌ریدا ده‌هات و ئه‌گه‌ر که‌سی لئ دیبایه‌ ته‌قه‌ی لئ ده‌کرد.

رۆژتیک له‌وئ بووم فرۆکه‌یه‌کی میک هات و تیپه‌ری، ئه‌وانه‌ی له‌و چاییخانه‌ بوون

همموویان چوونه بن بهردیک که جیگهی ۶-۷ کهسی لئ دهبۆوه و، وهک ئەشکهوت هه‌لکه‌وتبوو و گولله نه‌یده‌گرتوه. پێشمه‌رگه‌یه‌ک له پێش هه‌موو که‌سدا رۆیشته‌ بانه‌بانی ئەشکه‌وته‌که و له‌ویش هه‌ر ناره‌حه‌ت بوو و دیار بوو زۆر ده‌ترسا، فرۆکه‌ زو تێپه‌ری و هه‌موو له بن به‌رده‌که هاتنه‌وه دهر به‌لام ئەو پێشمه‌رگه نه‌ده‌هاته‌وه دهر ئەوانی تر له‌وه که هێنده ترسا بوو به‌سه‌ری رۆیشتن، گوتی: من له پێشدا له فرۆکه هه‌ر نه‌ده‌ترسام، به‌ینیک له‌وه پێش من و هه‌فائیکم پیکه‌وه هاتین بچینه حاجی ئۆمه‌ران له رێگه‌دا له نیزیک ده‌ریه‌ندی رایه‌ت فرۆکه‌یه‌کی هانتر گه‌یشه‌ سه‌رمان و ده‌سپێژی لئ کردین هه‌فاله‌که‌م وه‌به‌ر هات و شه‌هید بوو، منیش به هه‌ر حالێ بوو له ته‌نیشته جاده‌که قوڵکه‌یه‌که‌م بۆ هه‌لکه‌ند و بریکم گل وه‌سه‌ر کرد، تازه له شارده‌وه‌ی ببومه‌وه که فرۆکه‌یه‌کی تر هات و منی له‌وئ دی ساروخێکی هاویشته‌ دیسان وه‌گۆری هه‌فاله‌که‌م که‌وت و هێنایه‌وه دهر، ئەوجار ئیتر له‌ت و په‌ت ببوو، ئیسته‌ش ئەگه‌ر فرۆکه‌ دی ئەو دیمه‌نه دیته‌وه به‌رچاوم و ترسم رێ دهنیشی.

له‌سه‌روه‌ندی ئەوه‌دا که پیاوی حکومه‌ت له هاتوچۆی لای شوپرشدا بوون بۆ ئەوه که رێگه‌ی وتووێژ خۆش که‌ن، به‌کێک له‌و نێردراوانه‌ی حکومه‌ت به‌ ناوی (زه‌ید ئەحمه‌د عوسمان) داوای له بارزانی کردبوو ئیجازه‌ی بدا چاوی به‌ جه‌ماعه‌تی ئیزگه‌ بکه‌وی و، ئیواره‌یه‌ک که هه‌موومان له زارکی ئەشکه‌وتی ئیزگه‌ له‌گه‌لی دانیشته‌بووین پێشمه‌رگه‌یه‌ک بانگی کردم گوتی وه‌ره‌ میوانت هاتوه، ئەگه‌ر چووم دوو براده‌ری جه‌ماعه‌تی ئیرانی: (سه‌عید کویتسانی) و (شیرزاد) ناویک بوون و گوتیان کاک سه‌دیق (سه‌دیقی هه‌نجیری) ئەوشۆ لێره‌ میوانی تۆ ده‌بێ و ئیمه‌ ده‌رۆین دوا‌یی دێینه‌وه له‌ دوی کاک سه‌دیقم برده ژووره‌که‌ی خۆم و، پێش ئەو دهم ئەو سه‌دیقم نه‌دیبوو، به‌لام دوا‌یی که ده‌ستی به‌ قسه‌ کرد ده‌رکه‌وت که ئەندامی حیزبی دیموکراتی ئیرانه و، تازه له‌و دیو را هاتۆته‌ عیراق و، له‌ کار و کرده‌وه‌ی ئەحمه‌د توفیق زۆر نارازیه‌ی و، ده‌یوبست گۆران و ئالوگۆر له‌ به‌رپه‌رینه‌ی حیزبه‌که‌دا به‌دی بیتی و به‌ قه‌ولی خۆی ئەحمه‌د توفیق لغاو کا که ناوی بێ لغاوی خواردبۆوه! ئەو کاک سه‌دیقمه‌ دوو شه‌وه‌ له‌وئ بوو، رۆژی هه‌وه‌ل کتیبیکه‌ی ده‌ست دابه‌ و گوتی ده‌چم له‌و بن دارانه‌ ده‌یخوینمه‌وه و ئەگه‌ر بکری جله‌که‌کانیشم ده‌شۆم «ئەگه‌ر چاکم له‌ بێر مابێ».

رۆژی دوا‌یی داوای توتن و پێلاوی لاستیکی کرد و که هات وه‌ده‌رکه‌وی لیم پرسی بۆ نیوه‌رۆ دێیه‌وه؟ گوتی ئەگه‌ر هاتمه‌وه هاتمه‌وه دهن تۆ نانی بخۆ.

له‌و یه‌ک دوو رۆژه‌دا له‌گه‌ل باسی چلۆنایه‌تی کاری حیزبی دیموکرات و هه‌لۆیست و برۆای خۆی ئەوه‌شی گوت که بۆیه هاتۆته‌ ئەو ناوه‌ بچیته‌ لای سه‌رۆک بارزانی له‌ دبلمان و هیندیک موشکیلاتی حیزبی خۆبانی له‌گه‌ل باس بکا.

دوای رۆیشتنی ئەو هێنده‌ پێ نه‌چوو دوو پێشمه‌رگه‌ی جه‌ماعه‌تی ئیران له‌ مه‌قه‌ری شیخانه‌وه (عه‌ولای مام سه‌عید) و، یه‌کی تر که ناوی ویم له‌ بێر نییه‌ هاتنه‌ مه‌قه‌ری ئیزگه‌ و گوتیان جه‌ماعه‌ت گوتوویانه له‌ میژه‌ نه‌ماندیوه وه‌رزه‌مان کردوه، ده‌بێ بچی له‌گه‌ل خۆت بیهێنی دوو رۆژ لێره‌ بێ، منیش گوتم قه‌یدی نییه‌ ئیجازه‌ له‌ سالح یوسفی وه‌رده‌گرم دوا‌ی نیوه‌رۆ ده‌چین.

که بوو به‌ نیوه‌رۆ وه‌ختی نان خواردن هاتن پرسیاربان کرد نانی چه‌ند که‌ستان بۆ بێن، من گوتم نانی چوار که‌س، عه‌ولای مام سه‌عید گوتی بۆ چوار که‌س ئیمه‌ سێ که‌سین، گوتم سه‌دیقی هه‌نجیری لێره‌یه و پێش ئیوه وه‌ده‌رکه‌وت ناشانم دیته‌وه یان نا به‌لام ئەگه‌ر هاتوه‌ با بێ نیوه‌رۆ نه‌بێ، گوتی کۆره‌ خوا ده‌زانێ سه‌ری خۆی بۆ کۆی هه‌لگرتووه‌ باوه‌ر مه‌که‌ بێته‌وه، گوتم ئەگه‌ر نه‌هاته‌وه‌ با نانه‌که‌ی به‌رنه‌وه.

ئیمه‌ سێ که‌س نیوه‌رۆمان کرد و حازر بووین برۆین بۆ شیخان و کاک سه‌دیق نه‌هاتبووه. له‌به‌ر ئەوه نانه‌که‌ی ویمان له‌گه‌ل قاپ و که‌وچکه‌کانی تر له‌ ده‌ره‌وه‌ له‌به‌ر ده‌رگای ژووره‌که‌ دانا و ده‌رگامان داخست و رۆیشتین بۆ شیخان، دوا‌یی سه‌عید کویتسانی هاته‌وه‌ هه‌والی پرسی گوتم رۆیوه نه‌هاتۆته‌وه ئەویش رۆی.

کاک سه‌دیق له‌و رۆژه‌وه‌ بێ سه‌ر و شوین چوو که‌س نه‌یزانی چی لێهاتوه، به‌ینیک دوا‌ی ئەوه‌ گوتیان باوکی له‌ مه‌هاباده‌وه هاتوه‌ به‌پێ و شوینییه‌وه و، چۆته‌ لای بارزانی و وا دیار بوو ئەویش سه‌ری لئ هه‌لنه‌کردبوو.

ئەو دوا‌ییانه‌ که‌ری حیسامی له‌ بیره‌وه‌ریه‌کانیدا له‌ مه‌ر و ن بوونی سه‌دیقی هه‌نجیری هیندی شک و گومانی له‌ زمانی چه‌ند هه‌فاله‌ی خۆیه‌وه‌ بلاو کردۆته‌وه که‌ من لێره‌دا ئەو به‌شانه‌ له‌ نامه‌ی هه‌فاله‌کانی که‌ په‌یوه‌ندیان به‌و رووداوه‌وه هه‌یه‌ دینم بۆ ئەو که‌سانه‌ که

بیره‌وه‌ریه‌کانیان نه‌دیوه و، له‌گه‌ڵ ئه‌ویش روون کردنه‌وه‌یه‌کی پچووک هه‌ر چه‌ند ته‌که‌ نرخی وه‌لام دانه‌وه‌شی نییه.

جاری له‌ پێشدا بانگه‌وازی که‌ریمی حیسامی بۆ هه‌قاله‌کانی بۆ ئه‌وه که هه‌رکه‌س له‌ مه‌ڕ و ن بوونی سه‌دیقی هه‌نجیری ئاگاداریه‌کی هه‌بێ به‌هۆی نامه‌ ئاگاداری بکا، ئه‌ویش له‌ دوا‌ی سی سا‌ل بێ سه‌ر و شوێن بوونی:

«له‌ کوردستانی ئێران مه‌شه‌وره‌ ده‌لێن: له‌ نیو مه‌نگوران بادانه‌وه‌ عه‌یب نییه، هه‌یندی مه‌سه‌له‌ هه‌ن مه‌رۆف ناکرێ بۆیان با نه‌داته‌وه‌، مه‌سه‌له‌ی کوشتن و بێ سه‌روشوێن کردنی تیکۆشه‌ر و زانا کاک سه‌دیقی هه‌نجیری یه‌ک له‌ مه‌سه‌لانه‌یه‌ که نابێ بخریته‌ پشت گوێ.

له‌به‌ر ئه‌وه‌ی راسته‌وخۆ هه‌یج په‌یوه‌ندی به‌ منه‌وه‌ نه‌بوو و، هه‌یجیشم له‌سه‌ر نه‌ده‌زانی له‌ به‌رگی سییه‌می بیره‌وه‌ریه‌کاندا باسی نه‌هاتبوو، پاش بلا‌وبوونه‌وه‌ی به‌رگی سییه‌م چه‌ند نامه‌م پێ گه‌یشتن په‌خه‌یه‌یان گرتبوو که بۆچی باسی کوشتنی کاک سه‌دیق نه‌کراوه‌؟

جاریکی دیکه‌ په‌شنووسی یادداشته‌کانم پشکنی، نامه‌یه‌کی دوکتور قاسملوم دیته‌وه‌ که زستانی ۱۹۶۶ بۆی نووسیبووم.

دوکتور قاسملو له‌ نامه‌که‌یدا پاش چاک و خوشی و، رێنۆینی بۆ نووسینی وتار بۆ رۆژنامه‌ی کوردستان ده‌نووسی: (کاکه‌ خه‌به‌ریکی زۆر ناخۆش و سه‌یر. کاک نوری ئه‌حمه‌د ته‌ها لێره‌ بوو باسی ئه‌وه‌ی ده‌کرد که چه‌ند مانگ له‌ مه‌وبه‌ر له‌ رایه‌ت بووه. له‌وێ تووشی باوکی سه‌دیقی هه‌نجیری بوه که له‌ کورپه‌که‌ی ده‌گه‌را. پاش ماوه‌یه‌ک له‌ (سوله‌یانی موعیینی) پرسیه‌وه‌ سوله‌یانی گوتیه‌تی: به‌لێ هه‌نجیری چه‌ند مانگه‌ ون بوه و دیار نییه و ئێمه‌ بۆمان ده‌رکه‌وتوو که ئه‌حمه‌د توفیق له‌ به‌ینی برده‌وه‌، گۆبا سوله‌یانی زۆر به‌ په‌رۆشه‌وه‌ ئه‌و مه‌سه‌له‌ی باس کردوو، ئه‌حمه‌د توفیق ئێسته له‌ لای شیخ ئه‌حمه‌دی بارزانه‌)».

پاشان کاک سه‌عید کوێستانی که له‌ نیو جه‌رگه‌ی تیکۆشان دابوو و له‌ نیزیکه‌وه‌ له‌گه‌ڵ کاک سه‌دیق و براده‌رانی تر ژیاوه له‌ ته‌ئریخی ۱۹۸۹/۱/۱۵ له‌م باره‌وه‌ نامه‌یه‌کی بۆ ناردم که ده‌قی نامه‌که‌ی کاک سه‌عید لێره‌دا بلا‌و ده‌که‌مه‌وه‌.

پاش دیتنه‌وه‌ی نامه‌ی دوکتور قاسملو نامه‌یه‌کم بۆ کاک (حه‌مه‌ده‌مینی سیراجی) نووسی و داوام لێکرد به‌ سیفه‌تی ئه‌وه که ئه‌و خۆی له‌ کوردستانی عێراق له‌ نیو شوێش

بووه و په‌یوه‌ندی به‌ کاک سه‌دیقه‌وه‌ هه‌بووه و له‌ نیزیکه‌وه‌ له‌ جه‌ره‌یان دابوو ئه‌وه‌ی له‌و باره‌وه‌ ده‌یزانی و ئاگاداره‌ بۆم بنووسی.

له‌گه‌ڵ سوپاس بۆ وه‌لام دانه‌وه‌ی کاک حه‌مه‌د ئه‌مینی سیراجی ئه‌وه‌ ده‌قی نووسراوه‌که‌ی ئه‌و که ۱۹۸۹/۱/۶ بۆی ناردوووم بلا‌وی ده‌که‌مه‌وه‌:

(ئه‌وجار نامه‌ی حه‌مه‌ده‌مینی سیراجی بۆ که‌ریمی حیسامی): که‌ پێله‌ی ناوخۆیانی لێ ده‌رده‌که‌وی و..... ده‌لێ له‌ باره‌ی مه‌سه‌له‌کانی داوات کردبوون. مه‌سه‌له‌ی کاک سه‌دیق چۆن له‌ ناوچه‌:

(شه‌هید سه‌دیق له‌ سا‌لی ۱۹۶۴ چوه‌ کوردستانی عێراق و له‌و کاته‌دا ئه‌حمه‌دی پێ فیدل کاسترۆیه‌ک بوو، له‌ کۆنگره‌ی دوو به‌ ئه‌ندامی رابه‌ری هه‌لبژێردرا و بۆ تووێژ به‌ مه‌به‌ستی یه‌کگرتنه‌وه‌ له‌گه‌ڵ شه‌هید سوله‌یانی و شه‌هید نوح پاشایی. کاک ئه‌میری قازی و، ره‌شه له‌ لایه‌ن کۆنگره‌وه‌ دیاری کران، پاش تووێژ و ریککه‌وتن له‌سه‌ر چه‌ند خا‌ل ده‌سته‌ی نوێنه‌رایه‌تی به‌ گشتی و شه‌هید سوله‌یانی و کاک سه‌دیق به‌ تایبه‌تی که‌وتنه‌ به‌ر پلار و هه‌یرشی ئه‌حمه‌ده‌وه‌. شه‌هید سوله‌یانی و کاک سه‌دیق و نحۆ لیتی دوورکه‌وتنه‌وه‌ و بۆ لای ئێمه‌ قۆلی پێشکه‌وتووی حیزب هاتن.

ئه‌حمه‌د وه‌ک تووره‌یی و زیز بوون ئیستیعفای کرد، هه‌یندی له‌ لایه‌نگرانی له‌گه‌ڵ خۆی هه‌لگرت و بنکه‌ی شیخانی له‌ نیزیکی ده‌ره‌ندی با‌له‌کایه‌تی کرده‌ ناوه‌ندی کاروباری خۆی. مه‌ودای نیوان دۆسته‌کانی دوینی ئه‌حمه‌د و به‌ره‌هه‌ستکاره‌کانی ئه‌ورۆی هه‌ر له‌ زبایدی ده‌دا، راست له‌و کاته‌دا به‌ره‌و کانی ماسی دوور خرایه‌وه‌.

ئێمه‌ هه‌ولێ به‌ستنی کۆنفرا‌نسیکمان ده‌دا که ده‌سه‌لاتی کۆنگره‌ی پێ بدری و سه‌ره‌له‌نوێ رابه‌ری هه‌لبژێرتیه‌وه‌ کاک سه‌دیق له‌ لایه‌ک له‌و هه‌ولێ دابوو و په‌یوه‌ندی به‌ رابه‌ری پارتیه‌وه‌ ده‌گرت (حه‌یب محه‌مه‌د که‌ریم) و، له‌ لای تر نه‌خسه‌ی په‌یوه‌ندی سازکردنه‌وه‌ی له‌گه‌ڵ دۆست و ناسیاره‌کانی ناوخۆی و لا‌ت هه‌بوو.

دوا‌ی دوور خستنه‌وه‌ی ئه‌حمه‌د، بنکه‌ی شیخان به‌ کرده‌وه‌ هی لایه‌نگرانی ئه‌حمه‌د بوو.

له‌ ناوخۆی و لا‌تیش (مراد) و چه‌ند نوێنه‌ری ئه‌حمه‌د توفیق به‌ تایبه‌تی له‌ لاجان خه‌ریکی کۆکردنه‌وه‌ی یارمه‌تی بوون و هه‌ره‌شه‌یه‌یان له‌م و له‌و ده‌کرد، (سواره‌ سه‌کر)

یه کتیک لهو که سانه بوو که لهو په یوه نندیبه دا دهات و دهچوو، تفهنگ و تهقه مه نیش له بنکه ی شیخانوه دابین ده بوو، گویا کاک سه دیق هم مه سه له ی له لای (سه دیق نه فهندي) و (فهرانسو) درکاندوه و هر له بهر نه وهش سواره سه کر گیراوه و دراوه ته وه به تیران.

نهو کاره به گوتی نه حمده ده گاته وه و ته ندووری تووره یی ده هارووژینتی و پرپاری کوشتنی دهه، حه سنی برزای نه حمده جیبه جی کردنی نهو کاره ی ده خریده نه ستو.

له هاوینی ۱۹۶۶ ته نیا سې روژ دواي نه وه له لیوژه به یه که وه له گه ل کاک سه دیق و سالار و مه لا سه ید په حمان و سه عید نانی نیوهر و مان خوارد و نهو بو دیتنی حه بیب به ره و قه سرئ. جینگای رادیوی شوړش چوو بوو به دنه گو که کاک سه دیق نانی نیوهر و ی به جی هیشتوه و نه گه راوه ته وه، ماو په کی زور شایعه ی سه یر له م باره وه بلاو ده کرایه وه، په یگیری و دواکه وتن به دواي نهو پروداوه دا نیشانی دا دواي نهو ی حه سنی برزای نه حمده توفیق له جه ماعه تی رادیوی شوړش دووری خستو ته وه و به ره و (وه سان) هه لکشاون نیتر سه دیق به زیندوویی نه بینراوه ته وه، حه سن گویا حاصل، محمه د حه رس و دوو که سی تریشی له گه ل بووه.

کاک هه ژار نه گه له بیری مابن و حاشای لئ نه کا خو ی سالی ۱۹۷۱ باسی چاوپیکه وتن و هه ره شه و گوره شه ی نه حمده ی کرد که نه گه ر واین و وا بکرئ وه ک سه دیقی که (توپاندوویه تی) به ره له ستکارانی تریشی ده توپینتی، چند مانگ دواي بی شوین بوونی کاک سه دیق براده رانی (حشع) لاشه یه کی سه رپراویان له چه م دوژی بووه که پییان و ابو ده بی کاک سه دیق بی.

نهو جار نامه ی سه عید کویتسانی، بو که ریمی حیسامی:

برای به ریز کاک که ریمی حیسامی، وپرای سلاو هیوادارم هه ر شاد و که یف خو ش بی، به رگی سیپه می بیروه ریه کانت که پشته که شت نیمزا کردبو که یشت سوپاست ده که م.

کاکه گیان له لاپه رهی هه وه لدا داوات کرده که نه گه ر که سیک له سه ر روداو، یان شه هید بونی که سیک ناگاداری هه یه بوم بنیرئ تواماری ده که م و به چاپی ده گه یه نم، پیتم خو شه وه ک شتیکی زور پیویست له سه ر کاک سه دیقی هه نجیری نازره چند دیرپک بنوسم هیوادارم بتوانی یادیک لهو براده ره شوړشگیر و تیکوشه ره بکه ی.

سالی ۱۹۶۴ کاک سوله یان مو عینی نامه یه کی بو نویسی که بیته کوردستان و، تاران به جی بیلی و بی. له نامه که دا دواي لئ کرده که بیت به لکو لهو سه رده مه میژووی بیبه دا بتوانی نه خشی به رته یی هه بیت و ناکوکی نیو حیزب چاره بکات. کاک سه دیق دیتنه مه هاباد و له وپرا براده رانی حیزبی ده یکه یه ننه سونی.

..... کاک سه دیق بو یه کیه تی و پته ویی حیزب له هه موو ده رفه تیک که لکی ورده گرت و دلسوژانه خه ریکی کار و به رپوه بردنی نه رکه کانی حیزبی بوو.

کاک سه دیق بو نه وه ی هیندیک دهستی نه حمده توفیق کورت کاته وه هاته باله کایه تی له گوندی ده ربه ند له دو لیکدا خانویه کمان گرت و دوور له پیش چاوی دوژمنان پیکه وه له وئ ده ژیاپن و، کادره کانی حیزبی و براده رانی کومه یته ی ناو هندی جاروبار نه گه ر کاریکی زه رو ریان هه بایه ده هاتنه ده ربه ند و، پاش و توویژ ده گه رانه وه بو لای سونی.

هاوینی ۱۹۶۶ بو مه سه له یه کی گرینگی ده رون حیزبی که مه به ست پته و کردنی حیزب و نیزیک بوونی زیادتر له پارتی بوو، سه فه ریکمان به ره و لیوژه که ده فته ری سیاسی پارتی له وئ بوو ریک خست، له وئ له گه ل حه بیب محمه د و هیندیک له نه ندامانی ده فته ری سیاسی قسه ی کرد و به ره و دوا گه راینه وه، شه وئ گه یشتینه مامه پرووت.

مامه پرووت چند ته پکیکه له نیو جه نگه ل و چند نه شکه و تیکی تیدایه، له وئ نیزگی رادیوی کوردستانی لئ بوو که نیواران هه واله کانی شوړشیان لئ بلاو ده کرده وه.

له مامه پرووت شه وئ میوانی کاک خالیدی حیسامی بووین، بو شه وئ کاک سه دیق ده بویه بمیتینه وه چونکه به یانی قه رار بوو بچیتنه لای مسته فا بارزانی بو هیندیک و توویژ له مه ر وه زعی حیزب و نهو وه زعی که پیک هاتبوو، هه روه ها له مه ر نهو مه ترسیانه ی که روژ به روژ بو کادر و نه ندامانی حیزب پیک ده هات.

ده بویه منیش بگه رپتمه وه به ره و ده ربه ند بو هیندئ شت که ده بویه بکرین و، ورده ورده جینگاکامان بگوژی نه وه و نیزیک سنوور و جاده کان چول که ین.

قه رار وا بوو کاک سه دیق پاش دیتنی بارزانی بگه رپتمه وه بو ده ربه ند به لام تا سې روژ خه به ریکی نه بوو، من دواي سې روژ چوومه وه مامه پرووت لای کاک خالیدی حیسامی و پرسپاری کاک سه دیق لئ کرد، وه لامی دامه وه که چوته لای بارزانی و هاتوته وه نیره و

نه هاری خواردوه و، کیسه کهم بۆ پر کردوه له توتن و رۆبشتوه، وه پاش چهند رۆژ جارێکی دیکه چوممهوه بۆ پرسیار ئهوجار قسه کهی پیشووی له بېر نه مابوو و گوتی: کاک سه دبیق لیباسه کانی خۆی له سه ر چۆمی شوش و گوتی سه فه ریکی دوورم له پیشه و زۆرم پێ دهچی زۆرم نان بۆ دانێ، به هه ر حال کاک سه دبیق له مامه ر ووت سه ری تیدا چوو ته نیا کاک خالیدی حیسامی ده زانی قاتلی کاک سه دبیق کتییه ..

پاش ماوه یه ک براده رانی حیزبی شیوعی عیراق له چۆمی نیوان گه لاله و ده رگه له که لاکتیکی بێ سه ربان دیتبۆوه له نیو و نیشانه کانی ده رده کهوت که ده بی کاک سه دبیق بێ کوژرابی.

پێم خۆشه ئه وه شت عه رز بکه م که کاک سه دبیق که وتبوه به ر رق و تووره بی ئه حمه د تۆفیق چونکه به راستی پیلانه کانی ناویراوی به ته واوی تیک دا بوو و، لێی هه لوه شان دهبۆوه و بالی چه پی حیزبی هیندیک به هیز کردبوو.

..... کاکه گیان جا ئه وه گۆشه یه کی بچووک له به سه ره اتی کاک سه دبیقه هیوادارم بپیتته مایه ی ئه وه که شتیکی له سه ر بنووسی و یادیکی لێ بکه ی. ئیتر خۆشیت برات سه عید کویتسانی (۱۵/۱/۸۹).

..... یه ک دوو تیبینی له سه ر ناراست بوونی وته کانی سه عید کویتسانی هه یه که نابێ لیره به سه رباندا باز ده م: یه که م هه ر سه دبیق میوانی من بووه نه ک ئه ویش که ده لێ شه و میوانی ئه و بووین، دووه م: له جارێک زیاده تر به دوا ی هه والی سه دبیقدا نه هاتۆته وه که ده لێ جاری دووه م چووم، ئه و جاره ش چۆن هاتوه و چۆن رۆبوه هه موم ده ق و دوغری پێ گوتوه. سیهه م: سه دبیق هه ر له منی نه ویستوه نانی زۆر بۆ دانیم و نه شبگوتوه سه فه ری دوورم له به ره و، ئه گه ر گوتباشی له و بن به ردا نه من ه ییج ته به که نام له لا نه بوو له به رده ستی دانیم و ه یچی واشم له لا نه بوو پزویی پتگه ی پێ بکیشم و بۆی نیزیکی که مه وه و ئه وانه هه ر راش نه بوردوو و هه مووی سه عید خۆی سازی کردوو و، هه رچی ئه ویش گوتوبه که ربی حیسامی به بێ ئه وه بزانی راسته یان درۆ، یان بېر له وه بکاته وه که ئه وه ده بیته مال له سه ری بۆی چاپ کردوه و له گه لێ بۆته هاو ده نگ و ته شقه له ی پتوه ده کا.

به دوا ی نامه ی سه عید کویتسانی دا که ربی حیسامی ده لێ:

شه وی ۱۹۸۹/۳/۲۶ له شاری لین شوپینگ له مالی حامیدی گه وه ری بووم، مه لا حه سه نی ره ستگار و دوو سی براده ری تر هاتنه ئه وی، به و سیفه ته که مه لا حه سه ن کاتی شه هید بوونی کاک سه دبیق له و ناوچه یه بووه و، له گه ل جهره یانی سیاسیی ئه و ده مدا بوه و دۆستی کاک سه دبیق بوه به ده رفه تم زانی که باسی بێ سه ر و شوین بوونی سه دبیقی هه نجیری له ویش بېرسم، کاک مه لا حه سه ن له وه لامی پرسیا ری مندا گوتی: که خه به ری ون بوونی سه دیقمان زانی وه دوا ی که وتم چومه لای خالیدی حیسامی له رادیۆی شوپش چونکه سه دبیق له کن خالیدا غا نانی نیوه رۆی خواردبوو، خالیدا غا گوتی: سه دبیق لای من بووه دوا ی نان خواردن کتیبیکی وه رگرتوه چه له و سه ره به خوتین ته وه و ئیتر نه هاتۆته وه، به لام راستی!! نه ده کرد.

پاشان بلاو بووه که حه سه نی برازای عه ولای ئیسحاقی کوشتوویه تی و، گۆیا حاسل و ئه وانیشی له گه ل بوه، پێشتر ده مانچه یه ک به حه سه نی برازای (ئه حمه د تۆفیق) بووه که ده مانچه ی مرۆقتیکی به رتیز و ناسراوی کورد بوه.

لیم پرسی ئه و مرۆقه ناسراوه کتییه من ده یناسم؟

مه لا حه سه ن گوتی: عه ولای مام سه عیدیه. جارێک لیشم پرسی ئه و ده مانچه ی تۆ بۆ به حه سه نی ئیسحاقی بوه؟ چرژا و، تیکچوو و گوتی (راسته ماوه یه ک دا بووم به حه سه نی ئیسحاقی).

مه لا حه سه ن له کۆتاییدا گوتی: (بێ شک خالیدی حیسامی ناگای له کوشتنی سه دبیقی هه نجیری هه یه).

پاش ون بوونی سه دبیقی هه نجیری بابی به دوا ی سه ر و شوینیدا وه دوا ی که وتبوو بۆ کوردستانی عیراق، ناوچه ی شوپش و، چهند جار چووبوه لای مه لا مسته فا، به لام ه ییج سوراغی نه کردبوو و، تا ئیستاش به ته واوی روون نه بۆته وه که کاک سه دبیقی هه نجیری بۆچی و له سه ر چی کوژرا و سه ر به نیست کرا؟.

لیره دا ده بی پیرۆزیایی ئه و که شفه گه وره له که ربی حیسامی و حه سه نی ره ستگار و هه قاله دلسوژه کانی!! تری سه دبیقی هه نجیری بکه م منیش وه ک وان هه ر ئه وه م پێ باشت

بوو که له شرت و گوم بوونی سه دیقی هه نجیری گه رین هه تا بیست سی سالیک پیده چی و دوا به سه ر که سیکی دابین و لیتی گه رین به و شهرته که س نه پرسن: ئه ری کاکه ئه وه چون بو ئیسوه ئه و ماوه دوور و دریژه گویی خوتان لی تاخنی بو و، ئه ورؤ له نوی هه لسه سونتان هیئاوه ته وه و فرمیسیکی به درؤی بو هه لده وه رین؟

کی ریتی لی گرتبون ئه گه ر له جه نگه ی ون بوونه که یدا هاتبان و هه ر له ئیزگه وه هه تا ئه و حییه که لیتی بزر بوه لیتان کولیباه و، زانیباتان ئه و که لاکه ی حیزبی شیوعی دوزبویه ته وه و، به داخه وه بۆته به رماوی قه ل و دال و گورگ و ریتی کییه و، چون کوژراوه و، چبی وای پتوه نیشانی بدا ئه وه سه دیقیه یان نا که ئه و دهم شوینی تاوان و تاوانباریش چاکتر هه لده گه ر چونکه نوی بو، یان ده ترسان له وه دا پیتی خوتانی «له باله کانی راست و چه پی حیزب» بیته نیوی و ریسواتان کا؟

دیاره شک و گومانی وان به لگه و مه دره ک و هه بوونی سه به ب و هۆکاریشی له سه ر گومان لیکراوه کان پیوست نییه و، هه ر ته نیا قسه ی خویان بو به هه لده بردنی خه لک و داپوشینی گه نده لکار به که یان به س و، باوه ر پیکراوه!!

خو ئه وان باش ده زانن که سه دیقی هه نجیری له عیراق نه دوژمنی هه بو و نه که س دهیناسی نه به چاک و نه به خراب و، منیش هه روه ک ئه و خه لکه ی تر هه تا ئه و رۆژه نه هاتوته ئیزگه نه قه تم دیوه، نه هه فال حیزبیم بو، نه ورده حیسابم له گه لی بووه، نه شه ریکه ملکم بووه، نه خه لکی شاریکیش بووین که شتی کمان له به یندا بووی ئیتر من بو ده بی ناگام!! له کوژرانی سه دیقی هه نجیری بووی ناخر نابی ناویکی هه بی؟

من له ئه شکه وتی سه ردیمانی باله کایه تی به خۆم و ده مانچه به که وه ئه گه ر ناگام له کوژرانی سه دیقی هه نجیری له سه ر رووباری ده رگه له رتگه ی سی چوار سه عات دوور هه بی ده بی بو چون و هاتنه وه باله گرتی و کلاوی سه خره جندیم له سه ر نابی به لام ئه گه ر واش بی وه لامی ئه و پرسیاره هه ر ده میتنی که ئه نگیزه و هانده ری من له و بال گرتنه دا ده بی چی بووی؟

هه موو که س ده زانی له کورده واری که س نیه میوان رووی تی نه کا، هه رکه س له قه ده ر خۆی و که سبیش هه ر قسه و هه ستان و دانیشتیکی میوان کردی ناینووسی و له به ری ناکا

بو ئه وه که سه یینی بیکاته به لگه و، من که شف و که راماتیشم نه بوو که سه دیق ون ده بی هه تا که نگه هاتوه و کهنگی رۆیوه و چبی گوتوه هه مووی له به رکه م و دوا بی بو خه لکی بگپرمه وه.

هه ر ئه سلی خۆی هاتن و رۆیشتنی ئه و وه ک رووداویک بو من گرینگ نه بوو هه تا خۆم به وه وه ماندوو که م، میوانیکه هاتوه و رۆیوه، من شتی زۆر له وه گرینگترم له بیر چه و ئیسته پتویستم پیمان هیه وه ک بیره وه ری بیاننوسم و بۆیان داموام و نایه نه وه بیرم هه ر له ته ی پیوا ی گه وره وه بگه هه تا رووداوی گرینگ له ژبانی خۆمدا.

له به ر ئه وه من هه ر چه ند تاوانی ون بوونی سه دیقی هه نجیری ناخه مه ئه ستوی که سیکی تاییه ت به لام به دلنیایی ده لیم که ئه ندامانی حیزبه که ی خۆی نه بی که سی تر ده ستی له وه دا نییه و، کوشتنی سه دیقی هه نجیری هه یج ده رد و ئیحتیاجیکی هه یج که س چاره ناکا مملانه ی حیزبی لی ده رچی جا ئه گه ر له به ر شیوه ی بیرکردنه وه ی، ئه گه ر له به ر ئه و زانسته ی پیبانه وه شک ده برد و ئه گه ر ئه وانه هه ردووکیان بی.

هه فاله کانی سه دیق پاشه رۆژی چالاکی سه دیقیان له کوردستانی عیراق به و زانسته وه له به ر چاو بو و، ده یانزانی زۆر پین ناچی ده ستی نه خوینده وار و لیته هاتوه کان ده به ستی و هه لیان ده په سیری و ئه و دهم په ژیوانی دادیان نادا، جا بۆچی بیلن وای لی بی و، کار!! بدنه ده ست خویان؟ هه ر ئه و ئه نگیزه و خه یاله ی که چه ند سال له وه پیش بوو به هۆی ته زیه ت و ئازاری کاک هیمن و له و رتگیاه دا و له و بواره دا هه یج مه خسه ره و گۆسامه ندیک نه ما به سه ری نه هیتن، به لام باش بوو ئه و ئازا بوو و هه ر چۆنی بوو سه ری خۆی له ناو ده رکردن و له خیر و بیریان چه و ده ر و له داخان چوو بوو به نوکهری عه جه مان به نانه زگی و، هه تا مرد له ورمی له ژیر سایه ی واندا دانیشت و کوردستانی به جی هیشت.

سه ره رای هه موو هیزی ئه و بروایه ش من نه له سه ری پین داده گرم و نه منه تیشم به وه هه یه حه سه نی ره ستگار و سه عید کویتستانی ئه و راستیانه ده سه لمین یان نا و، له قه ده ر تیگه بیشتنی خویان هه ر چۆنی حیسابی ده که ن با بیکه ن، من باوه ریم به خۆم و کرده وه و رابوردوی بی دلوی خۆم هه یه، حه سه نی ره ستگار با بشلن: خالی دی حیسامی ناگای!!

له کوژرانی سه دیقی هه نجیری ههیه، بچ شکم راست!! ناکا و ئیوهش دلنیا بن که ئه وه که لاشی مام ناشه وانیه له سه زگی خۆی هه لیده گری به لام با له سه زگی یه کی وای دانی که چه په لکاری لئ بوه شیتته وه وه کو خۆی. سوپاس بۆ خوا من نه چاوبه ستان و درۆ و ده له سه ده زانم نه نه خۆشیی خۆ سه پاندنم ههیه و، نه ههست به که موبدیش ده که م.

دل سۆزی که ریمی حیسامی بۆ کاک سه دیق (که هه ر ناوی فامیلان وه ک یه ک که وتوه ده نا خزمایه تیمان نییه) جیتی سوپاسه، هه ر بێجگه له وهش ته واریش که ریم له خزمه تی هه قاله کانی تریشیدا قسوری نه کرده و له هه موو گه شتیتکیدا که له کورده واری به ناوی چالاکی و راپه راندنی کاروباری حیزب پیتی هه ستای ئه گه ر پیتی که وتبیتته مائی هاوړی و هه قاله حیزبیه کانی خۆی له ده رفه تیکدا دهستی مه رحه مه تی بۆ کابانی مالیش درێژ کرده و دواییش راستیی له خۆی گوتوه بۆ ئه وه که شانازی پتیه بکا، یان با شتر بلتیم به رووی خانه خویکانی داداته وه، که من پتیم وایه هه ر ئه وه به شه له بیره وه ربه کانی که جیتی شانازی خۆیه تی بۆ ناساندنی ئه وه قاره مانه!! به سه و ئیتر پتیبستی به کاغه ز په شکرده وه و ریس و گورسه کانی تر نه ده کرد.

دیاره خاوه نی ئه وه ئه خلاقه نه خۆی نرخ دیه نه قسه کانی جا با کۆنه گزیریش بچ.

به داخه وه کاک که ریمی حیسامی ئه ندای حیزبی دیوکراتی کوردستان و پرته وی ریبازی پتیه وا و سه دری قازی و سه فی قازی و پارێزه ری ناموس و که رامهت و شه ره فی کوردا!!! له مسته وای ئه ندای به ناو کومبته ی ناوه ندیدا له وه ئه زمونه ساده نمه ی ته نانته له خوار سفیریشی له کۆمه ل وه رگرت و گه ل ئه و چاوه روانیه ی لیبی نه بوو، یانی ئه وه ی نه ده بوو له گه لی بکا له داوین پیسی و بچ ئه مه گی له گه لی کرد و به سه رشوړیی خۆی ته واو بوو، ئه وه ی ده بوو بۆی بکا له خزمهت و تیکۆشان پیتی نه کرا و بۆی بوو به به لگه ی لینه ها تووی و بیتکاره یی، دیسان به داخه وه.

له دوا ی راوه ستانی ئیزگه ئیشی من که وته سه ر چاپخانه که ئه و کاته له ناوچه ی باله ک له گوندیک بوو به ناوی (سووره بان) و، دوو گو قاری (دهنگی پتشمه رگه) و (رۆژنامه ی خه بات) ی ده رده کرد، ئه و گونده له دیلمان (شوینی دانیشتنی مه لا مسته فا) نیزیک بوو، زۆر جار ده رفه تی دیتنی ده هاته پیش، رۆژتیک کاک مه سه وود بارزانی له دیوه خانه که

شاهنامه یه کی به دهسته وه بوو ده یخوینده وه گوتی: هه ز ده که م بزانه م چیره که کانی شاهنامه و شه ری ئه و پالنه وانانه چۆن بووه به لام باش سه رم له فارسی ده رناچی، هه ز ده که م هیندیک له و شه رانه به کورتی ئه گه ر بۆت کرا بیکه یه کوردی، ئه گه ر ماوه م هه بوو ده یخوینمه وه، عه رزم کرد زۆر باشه، کتیبه کانم له گه ل خۆم برده سووره بان که له هه وت جلد دا بوو.

هه وته یه ک یان دوو هه وته به شتیکم لئ وه رده گتیرا و بۆم ده نارد، نازانه مه لا مسته فا ئه وه ی له کوی بیستبوو، رۆژتیک له دیلمان فه رموی: تو ئه م اتعه ته چیه کردو ته؟ شانامه چۆن ته رجومه ده کری؟ عه رزم کرد وه ختی بچ کاری خه ریکی ده بم رینگه ی هه یج ئیشیک ناگری، فه رموی نه خیر رازی نیم، که چوویه وه ده بی کتیبه کانی بۆ بنیریه وه ئه مه له توانای کیدا هه یه؟ دیاره منیش ئه مره که م به جی هینا و نه ک هه ر له وه دا که پیتی و ابو به وه رگتیرانه که یه وه ماندوو ده بم و پیتی ناخۆش بوو به لکو له ته واوی ژبانی ده ربه ده رمدا ههستم به لوتف و دل سۆزی و ریزی ئه و رتیه ره گه وه ده کرد که له سه رانه سه ری ئه و ماوه دا به هه یج شپوه یه ک بچ دلایی منی نه کرد ته نانته یه ک جاریش، که من خۆم شیاوی ئه و هه موو لوتف و ریزی نه ده زانی و، بیکومان ئه وهش له به ر لپوه شواویی من نه بوو به لکو پتیبستی گه وره یی خۆی بوو که له گه ل هه موو که س به جیتی دینا و له گه ل من زیادتر.

فه رقی بارزانی له گه ل باوکم هه ر ئه وه بوو که باوکم وا ده بوو لیم ته وره ده بوو به لام ئه و قهت لیم ته وره نه بوو و، وه ک باوکیش به هه موو خه می منه وه هه بوو و، هه ر ئه و لوتفه ی ئه ویش بۆته سه رچاوه ی ته قدیری ته واوی خانه واده که ی به گه وره و گچکه وه که ئه و رابوردوه ره چاو ده که ن و من له وه فا و ئه مه گ زیادتر نازانه ناویکی تری لئ بنیم.

نازانه چه ند مانگ له سه ر چاپخانه بووم، وام له بیره له سالییک که م تر رۆژتیک له مه کته بی سیاسییه وه ناگاداریان کردم له چاپخانه بگویم مه وه بۆ مه کته بی سیاسی و له به شی دارایی ئیش بکه م که ئه و کاته مه کته ب له ناوپردان بوو، به شی عه سه که ری و دارایی و، پاراستن و، ئیبارده هه ر یه که به جیا و له ژیر چاوه دپیری مه کته بی سیاسیدا ئیشیان ده کرد، (م. س) ئه و بریاره ی به بچ ناگاداری من دا بوو، ده بی لیره دا پتی له وه بنیم که له سه ره تای کاری پتشمه رگایه تیمدا مه لا مسته فا منی فه رز ده کرد و له و زیادتر که س منی نه ده ناسی، راکردووی تری وه ک من له کوردستانی ئه و دیوه وه زۆر بوون و دیاره

هیدی له خزمهت شیخ عوبه یدوللای
نهخش بهندی دا له گوندی زینوی

لای راست: هیدی

لای چهپ: شیخ مستهفای نهخش بهندی گوندی زینوی

عه شایری ره چاو دهکرا و ئه وهش زۆر به پیچه وانهی ویستی مه کته بی سیاسی بوو و ،
ئه سپاردهی پیشه کیشی بۆ من له و ئالوگۆره دا بێجگه له پیکه وه به ستنه وه و ، په یوهندی
مالی، لابرندی ئه و کهم و کورپانه له و ناوچه و ، ئه رک ناسین و ههست به لیپرسراوی
کردنی هه موو جه ماعه تیک له و چوار هیزه بوو که فه رمانده کانپان:

۱- ئه سعه د خۆشه فی بارزانی، مزوری هیزی مه تینا له قومی، دوایی گۆرا بو به له شکری
یهک.

۲- عیسی سوار بارزانی، تیره ی مزوری، هیزی زاخۆ له گوندی (ئه رمشت).

۳- عه لی خه لیل بارزانی، تیره ی مزوری هیزی دهوک له گوندی (گه ل ناسک).

۴- حسۆ میرخان بارزانی، تیره ی دولۆمه ری هیزی ئاکرۆ و شیخان له گوندی (با صفر).

پیش ئه و دهم بۆ کاروباری سوپایی و مالی ئه و چوار هیزه راسته وخۆ په یوهندیان به

منبیش هه ر حیسابی په کیتک له وانم بۆ دهکرا به لام له ماوه ی کاری ئه و چه ند سه له دا له گه ل
شۆرش جه ماعه تیش ده رفه تی هه لسه نگاندنیان پین درابوو، ئه و جار ئیتر به پین ئه مری
بارزانی و ، ته نانه ت به پین ئاگاداری بی خۆم له شوپنیکه وه بۆ شوپنیکه تر ئیشی منیان
ده گۆری چۆنی به باشیان زانیبا.

کوردستان به دوو به شی سۆران و بادینان داده ندرۆ که به شی بادینان له سه رۆ قه ندیل و ،
له خوارۆ رووباری (موسا کاوی) که له سنووری ناوچه ی باله ک و بارزانه وه تیره ی
دولۆمه ری تیده په رۆ لیکیان جودا ده کاته وه ، له نیزی ک ره واندر ئه ویش ده رژیته ناو
(زی) ی گه وه و ، ئه و سنووره به زتی بادینان ده سپیترۆ هه تا ده گاته ده جله و به شی بادینان
هه موو هه ریمی لیوای موصل ده گریته وه به لای سوریا و تورکیادا.

ناوچه ی سۆران هه روه ک به رفه وه انتره هیزی پیشه مرگه شی زیاده تر تیدا بوو ، له روانگه ی
پیک و پیکه و ته نزیمی سوپاییه وه هه ر چه ند پین کهم و کورپیش نه بوو به لام زۆر له
ناوچه ی بادینان باشته بو که هیشته له وۆ له کاروباری له شکریشدا هه ر پۆ و شوپنی

باره گای بارزان بییه وه هه بوو.

محهمده مهحمود عهبدولرهمان که له دواییدا له لایهن بارزان بییه وه به وهزیری ناوه دان کردنه وهی کوردستان دیاری کرا ئه و کاته لیپرسراوی به شی دارایی بوو، له یه کهم سه فهرمدا بۆ بادینان هیزی ناگری و شیخان تووشی ناوژی هاتبوو، نیزیکه ی دوو سه د و چل پیشمه رگه له عه شیره تی مزوری له گه ل غازی حاجی مه لۆ به چه که وه نافه رمانییان کردبوو، له بهر ئه وه نامیر هیژ (حسو میرخان) نوینه ریکی له جیتی خۆی دانا بوو و خو شی له گه ل پیشمه رگه ی تر چو بوون دهره یان له وه جه ماعه ته دابوو که نیازی دهرچوونیان له هه ریمی هیژ هه بوو.

بۆ ئیداره کردنی ئه وه پیشمه رگانه له جه بهه که ژماره شیان زۆر بوو هیژ پتویستی به مه سهرفی زۆر هه بوو به لām مه کته ب ئه و تیبینییه ی نه کردبوو. نامیر هیژ که له دوای سی رۆژ له جه بهه هاته وه گوتی: به بی سهرفی ئه و اعتباره یارمه تی وه رناگرین، ناچار به بیته ل عه رزی بارزانیم کرد که ئه ویش فهرمووی: ئه و پاره ی پینه له وئ به جیتی بیته و خۆت بگه رپتوه.

له دوای ئه و ئه مره نامیر هیژ که له باری ته نزیمه وه هیژه که ی تووشی ناوژی و بی سهر و به ری ببوو گوتی: لیتره که س بۆ دابه ش کردنی یارمه تی و لیک کردنه وه ی جاش و باش و ساغ کردنه وه ی لیسته کانی هیژ نییه و، به بی کۆمه ک ناگری به تاییه تی له و کاته دا که ئه و جه ماعه ته ناوژییان خستۆته هیژه که وه، له بهر ئه وه داوات لی ده که م هه تا ئه و کارانه ئه نجام دهرین لیتره هاوکاریم بکه ی.

که دیاره له بهر ئه مری بارزانی من نه مده توانی ئیتر له وئ گیر بم و، که گوتم ئه وه ده بیته بی ئه مری و به من ناگری ئه ویش دیسان داوای ئیجازه ی مانه وه می له بارزانی کرد که به دوای ئه وه دا بارزانی به بروسکه به ک فهرمووی: له بارزانی بۆ خالیداغا. خۆت یارمه تیی هیژی ناگری و شیخان دابه ش که و، بۆ پیکه ییتانه وه ی هیژ یارمه تیی حسو بده و، ئه گه ر ئیشتان ته واو بوو بگه رپتوه.

چهند سال هاتوچۆ و ماندوویی و شه که تیی ناو ئه و شاخ و داخه رژد و چره که له باله کایه تیه وه بۆ سنوره کانی سوریه و تورکیه به پیتیان به ده رۆژ و جار دهبوو به دوازه رۆژ دهمبیری و، له ناوچه کانی: باله ک، بارزان، زیتبار، نه هلی، شه مکان، خازر، ته تروش،

مزوری، دۆسکی، زاخۆ، سندی، گولی. تیده په ری و دوایی له رووباری خابور ده په رییه وه که له سوریاوه دپته ناو خاکی عیراق و، له وپتوه ده هاته وه ناوچه ی به رواری بالا و پایین و، له وپتوه ئه و رپگه به نامیدی و ده شتی زییه دا ده گه یشته وه بارزان و زتی گه وه. ئه گه ر هیچ که لکی تری نه بووین ئه وه نده ی هه بوو تال و سوپریکی زۆری پچ چیشتم و، بیره وه ری زۆر و زه وه ندی به دواوه بوو که له هه موویان شیرینتر زیاره تی شیخ ئه حمه دی بارزانی بوو له گوندی بارزان یان (پایته ختی بارزان).

له میژ بوو ئه و ناواته م هه بوو ده سستی نه دده ا، سالیکی پیتش ئه وه ش له گوندی ریزان که به هه لکه وت کاک ئیدریس و کاک مه سعودیش له وئ بوون بۆ ئه و مه به سته ده موست رپگه به ک بخرمه وه بارزان که ریبازی منیشی زۆر نه ده گۆری، به لām کاک ئیدریس ئه و کاته هه ر چند له رپتوه ده ری نه بری ئه ما گه یاندى که: جه ماعه ت له میژه چاوه رپت ده کن، له و وته ئه وم خوینده وه که ئه و زیاره ته ده بی بکه ویتته هه لیکی باشتر که ئه و دم دلۆبه ک له و لا هه بوو.

سالیکی دوای ئه و رۆژه له گوندی بارزان شیخ عوسمان کوری شیخ ئه حمه د من و چوار پیشمه رگه ی تری هاو پیتی به رووی خۆش و رپزه وه وه رگرت و، هه ر ئه و کاته چوو عه رزی شیخ ئه حمه دی کرد که من بۆ زیاره تی ئه و چووم، که ئه و ته شریفی هیتایه دهر بۆ دیوه خان شیخ عوسمان له ژووره که ی خۆیه وه له گه لم هات چوینه خزمه تی، به لām ئه و دانه نیشته و گه رپاوه ژووره که ی خۆی که له په نای دیوه خانه که بوو، له وئ به ئیش و کاری خه لک راده گه یشت.

کورسییه ک له لای سه رووی دیوه خانه که بۆ شیخ ئه حمه د اندرا بوو له گه ل میزیتیکی گچکه که ئه ویش چه قۆبه ک و دوو سی چیلکه ی له سه ر اندرا بوو، پر به دیوه خانه که ش خه لکی تر راوه ستابوون.

شیخ ئه حمه د منی له ته نیشته خۆی دانا و، زۆر لوتفی له گه لم کرد و، تاویکی دوای ئه وه که خۆی له سه ر سه نده لیه که ی دانیشته ئیجازه ی دانیشته یی به جه ماعه تیش دا و فهرمووی:

(روینیه خواری) که هه موویان بارزانی بوون و ئه وانیش هه ر بۆ زیاره تی شیخ هاتبون،

ماوهی ئەو دوو سه‌عاته «پیش نیوه‌رۆ» که له دیوه‌خانه‌که دانیشته به‌شی زۆرتری له‌گه‌ڵ من ده‌دا و، هەر له‌وه‌زعی خۆم بگره‌ هه‌تا عه‌شیره‌تی دبیۆگریی ئەو دیو و، چاندنی ده‌غل و دان و، حال و ئەحوالی نا‌گاکانی دبیۆگریی که هیندیکیانی ده‌ناسی وه‌ک مه‌حمود نا‌غای ئیله‌خانی زاده و، راوی به‌راز و، هه‌روه‌ها ئەسپ و مایینی په‌سه‌ن که وه‌ختی خۆی له موکریان چاوی پێیان که‌وتبوو په‌رسیاری ده‌کرد، منیش ئەوه‌ی ده‌مزانێ جوایم عه‌رز ده‌کرد.

له‌و ماوه‌دا هه‌یج که‌س له‌ خۆیه‌وه له‌ رووی ئەودا قسه‌ی نه‌ده‌کرد هه‌تا خۆی نه‌یدواندبا له‌و به‌ینه‌دا بارزانیه‌ک هاته ژوور که دوو بیچوه ورجی گرتبوو و هینابوونی له‌ چلۆنایه‌تی پراوکردنی ئەوانیش په‌رسیاری کرد، یه‌کیکی تریش هات شکایه‌تیکی کرد که شکایه‌ته‌که و وه‌لامه‌که‌شی که زۆر کورت بوو، شیخ فه‌رمووی «به‌ خودی ئەفه‌ کاری شه‌ینانییه»، هه‌ردوکیان سیاسی بوون و داستانیکی هه‌یه که په‌یوه‌ندی به‌ وه‌زعی ناو‌خۆی ئەو کاته‌ی بارزان و خورشید ناویکه‌وه هه‌یه.

نیزیک نیوه‌رۆ شیخ له‌ ناو جه‌ماعه‌ت هه‌ستا و به‌منی فه‌رموو: ئیستراحت بکه‌ جاری. ئیواره‌ی ئەو رۆژه که له‌گه‌ڵ شیخ عوسمانیش به‌ پیاسه‌ بۆ کۆلانی باخه‌کان رۆیشته‌ین باسی مه‌سه‌له‌ی زۆر گرینگی هینا گۆزی که له‌ گه‌رانه‌وه‌مدا بۆ دیلمان هه‌موویانم عه‌ززی مه‌لا مسته‌فا کرد، له‌و دانیشته‌ندا که هەر من و ئەو بووین مه‌لا مسته‌فا زۆر به‌ وردی و به‌سه‌رنجه‌وه ماوه‌ی سێ سه‌عات له‌و شتانه‌ی ده‌کۆلیه‌وه که من له‌ شکایه‌تی کابرا و وه‌لامی شیخ ئەحمه‌د و، قسه‌کانی شیخ عوسمان عه‌رز کرد بوو و زۆری گرینگی پێدان و بر‌وا‌ی خۆی له‌سه‌ر ده‌رده‌برین و، هیندی شتی روون ده‌کرده‌وه و ده‌گه‌راوه بۆ سالانی رابوردو، به‌لام له‌به‌ر ئەوه که ئەو شتانه‌ی چ له‌گه‌ڵ شیخ عوسمان و، چ ئەوانه‌ی به‌ دوا‌ی ئەودا له‌گه‌ڵ مه‌لا مسته‌فا باسم کرد له‌ نه‌هینییه‌کانی ئەو خانه‌دانه‌ن لێره‌دا لێیان تێده‌په‌رم ئەویش له‌سه‌ر ئەمری خۆی که فه‌رمووی:

(احتفاظ بهم شتانه بکه).

که دوا‌ی ئەو دانیشته‌نه هه‌ستاین برۆینه ده‌ر مه‌لا مسته‌فا ئەو شیعه‌ر فارسیه‌ی خوێنده‌وه:

(مرد باید که در کشاکش دهر سنگ زیرین آسیا باشد).

(پیاو ده‌بێ له‌ گێره و کیشه‌ی زه‌مانه‌دا وه‌ک به‌رداشی بئه‌وه‌ی ئاش بێ).

سه‌بینه‌ی ئەو رۆژه که له‌ بارزان به‌ هۆی شیخ عوسمان داوا‌ی ئیجازه‌ی رۆیشته‌نم له‌ شیخ کرد له‌گه‌ڵ ئیجازه‌که چوار دارجگه‌ره‌شی لوتف کردبوو.

هه‌تا پیکهاتنی ۱۱ی ئازار له‌ به‌ینی شۆرش و حکومه‌تی عیراقدنا من له‌سه‌ر ئەو ئیشه‌ مام و، له‌ ماوه‌ی ئەو چوار سال هاتو چۆ و په‌زاله‌ته‌دا نه‌ له‌سه‌ر پردی موسا کاوی که‌وتمه ناو رووباره‌که که له‌ به‌رزایی بیست مېتره‌وه دوو داریان له‌و به‌ری شاخه‌که‌وه بۆ ئەو به‌ری شاخ به‌سه‌ر رووباردا راپه‌ڵ کردبوو بیجگه‌ له‌وه که هه‌ردووک داره‌کان په‌خ بوون و مایل بوون به‌ لای راسته‌دا و به‌ هاسانی قاچ له‌سه‌ری گیر نه‌ده‌بوو، هەر قاچت ده‌نايه سه‌ری ده‌شبوو به‌ جۆلانه و وه‌ک ئیسپه‌رینگ هه‌لده‌ستا و ده‌نیشته‌وه و، شانسی خۆشم! له‌ ناوه‌راستی پرده‌که هه‌لئیش خلیسکام چونکه بیجگه‌ له‌وه که بنی پیتاوه لاستیکه‌کانم لوس ببوون بارانیش باربوو داره‌کانی سه‌ر پردی هینده‌ی تر لوس کردبوو رووباریش له‌ خواره‌وه هەر هاره‌ی ده‌هات و کورد گوته‌نی ماری ده‌پساند و، ئەگه‌ر تێ که‌وتبام ئەو له‌ فرۆکه گورجتر ده‌یگه‌یاندمه ناوه‌راستی (شط العرب).

ئێسته‌ش من نازانم ئەو رۆژه چۆن خۆم له‌سه‌ر ئەو پرده‌ چه‌قاندوه که هه‌ردووک ده‌ستم به‌ کیفی پاره و چه‌که‌وه گیرابوو و گرانیی وان و فیشه‌ک و ساجور هینده‌ی تریش دایان ده‌گرتم بۆ لای خوارووی پرده‌که و ناو رووبار که هیندیکی چرپی ته‌ریشی به‌سه‌رده‌وه بوو ئیتر ئەو به‌ یه‌کجاری کاره‌کی خراب کردبوو و، برستی لێ بریبووم.

پێشمه‌رگه‌ی مه‌قه‌ری شیخان (جه‌رجیس) که بۆ شاره‌زایی له‌گه‌ڵ ئیمه هاتبوو هه‌رچی کردمان و حه‌ولمان له‌گه‌ڵ دا له‌ خۆبیرا نه‌دی بیته سه‌ر ئەو پرده و، هەر له‌ویوه گه‌راوه بۆ مه‌قه‌ر، به‌لام هه‌قاله‌که‌ی تری (شمس الله) به‌ دوا‌ی مندا له‌ پرده‌که په‌رپه‌وه.

هه‌روه‌ها نه‌ له‌که‌له‌کی زتی گه‌وره‌شدا که‌وتمه ناو ئاوی زبیه که له‌ خوار گوندی شه‌ر و سه‌رکه‌فرتیه هه‌تا گوندی رێزان ماوه‌ی بیست و پینج ده‌قیقه منی به‌ناو ئەو لافاوه لیل و خوره‌دا که ئەو ده‌شته‌ی هه‌موو داگرتبوو و، کۆلکه دار و ته‌خته سه‌هۆلی له‌گه‌ڵ خۆی دینا و دار و پنچکی به‌ری رێزان و گوندی بلتی وه‌بن خۆی دابوو، که‌له‌ک به‌سه‌ریاندا ده‌رۆیشته و هەر لۆنگه‌شی نه‌کرد که به‌ لایه‌کدا بکه‌وی و خولزوم کاته‌وه بۆ ناو ئەو قوراو و که‌فه‌و.

نه به داخه وه له دهسپرتی فرۆکاندا له بیس و باصفران گولله یهک بۆ لای من هات که ماوهی په نجا و پینج دهقیقه له ناكاو هاتن ئیمه یان دایه بهر به هه موو پینشمه رگه کانی مهقه پوه که نیزیکه ی سهد کهس زیادتر نه و رۆژه له وئ بون و، له وه زیادتر که خۆم له ناو شتیوه ردی پیش مهقه پوه که له عه رزی دهم هیچی تر نه ده کرا و، له هه موو دهسپرتی فرۆکه کاندایه قابوغه فیشه که کان به سهر مندا دههاتنه خوار که زوربه ی هیژمه که یان بۆ سهر دۆشکه کانی هیز بوو که له و سهر و سهری گوند نه وانیش تهقه یان له فرۆکه کان ده کرد و نه گهر شانس !! هینابای قابوغتیکیش منی رزگار ده کرد.

ههروه ها نه به داخه وه جاشه کانی حکومهت له سهری پیرس فیشه کتیکیان هه بوو !! له گوچوی منی دهن که رتیگه ی هاتوچۆی نه و چند ساله م به و هه موو پاره وه به بهر ده می و اندا بوو، لانی کهم هه موو جارێ رتیگه ی سێ چوار سه عات ده بوو به ناویاندا تیبه پرم و، سهر و بهری رتیگه ی تا قی که مه وه هه تا له شاخی پیرس ناوا ده بم به دیوی نه هلیتا، یان له گوندی چاربوته وه بۆ لای گوندی نه پاخی و گه لیبی نیی تیده په پرم که نه و گه لیه گلاوه نووسینی ناوه که شی وه ک پیدا رۆیشتنه که ی ناخۆشه یاخوا و یران بێ و نه له په وه زه کانی چبای شه هێ له ناو ژبیاریان هبستره که م نسکو په کی برد که سهر نه نگری بێ بۆ خوار و سهری منیش به گاشه بهردیک دادا میتشکی سهرم به کونه تفنکدا بیتته وه دهر.

به لئ له و به لایانه له هه چیاندا هه چم به سهر نه هات و، نه و هه موو ماندوویی و، برسیه تی و، ترس و، بێ خه ویه له گه ل من هه چیان بێ نه کرا و ههر مام بۆ نه وه ی هومیدی خۆم به دهستی خۆم بنیژم و، که ساسی دوا ی بارزانی ببینم و، نه و ژبان هه چه ره سه رتیبه درێژه بێ بدهم.

ته نه ات نه خۆشیش پیم نه وه ستا که سهر ده می ک وام لئ هاتبوو کاتیک له رتیگه ده رۆیشتم به ههر لایه کدا ناوړم داباوه به لادا دههاتم و ده که وتم، رۆژیک که له مه کته بی سیاسی له ناوچه ی شارۆش بێ هۆش بووم په وان ه ی لای دوکتور حیکمه تیان کردم له گوندی (بۆلئ)، نه ویش گوتی له جهر بوه ده بی به یینیک خوار دنی هه بی بیخوا و بیتته وه سهره خۆ هیندیک دهرمانیشی پیدام که به راستی زۆر که لکیان هه بوو و خۆم بێ گرتته وه.

نه و سهر ده مه له هاوینی سالی ۶۵ زایینی یانی ۴۴ هه تاویدا که له گه لاله ی ناوچه ی

باله کایه تی بووم له بهر نه وه که هه موو شویتیک له بهر بۆمباران چۆل کرا بوو ماوه ی ۵-۶ مانگ خواردم نه گهر رۆژیک باش بوایه نان و ته مه اته بوو، نه گهر ته مه اته ش نه بوایه نان ده ماوه به ته نن و، هه چ شتیکی تر وه گیر نه ده که وت مه گهر که سیک مالی خۆی هه با و، هه رکه سیش به مال و مندالی خۆیه وه له شاخیک یان له نه شکه وت و بن بهردیک خزیبوو.

خوینه ری خۆشه ویست نه و رۆژانه ش نایه نه ژماردن که بیتجگه له وه به برسیه تی ده مامه وه جگه ره یه کیش نه بوو بیکیشم و زۆریش رازی بووم، ناخر ده مگوت بۆ کورد ستانه.

کاتیک به یانی ۱۱ ی نازار ده رچوو شوړش و حکومهت پیک هاتن و ناوچه ی باله ک که هه تا نه و کاته ههر سه رکر دایه تی شوړشی لئ بوو و شوینی شه ری هه ره قورس بوو نه و جار گرانی سیاسی هه موو عیراق که وته نه وئ و، ههر له دیاری کردن و دانانی وه زیر و کار به دهستی گه وه وه هه تا موو چه خۆری ژتیرا تری ئیدارات و، گاردی سنوور هه مووی به نه مری بارزانی جیه جی ده کرا و، هاتو چۆی کار به دهسته گه وه کانی حکومهت بۆ دیتنی مه لا مسته فا به عه رز و هه وادا پسانه وه ی نه بوو، که نه و جار بێ ترس و به راشکاوی ده یانتوانی چاویان به سه رۆکی قاره مانگی گه لی کورد، سولتانی شه ری پارتیزانی بکه وئ و، نه و ناوچه یان به پێ و قه ده می خۆیان ناوه دان کردبووه، که هه تا نه و دهم ماوه ی نوو سال له بهر دهسپرتی تۆپ و فرۆکه و بۆمبارانی وان میتش له و ناوه نه بیده توانی بفری و، له گر مه و، ته قه و، زرمه ی بۆمبا و، پاکیت و په شاش زیادتر ههستی ترت گوی لئ نه ده بوو، زینده وه ر هاتوچۆی بێ نه ده کرا.

بێ به پیتی نه و کار به ده ستانه ش که ههر له وه زیر و سه رۆک نه رکانی جهیش هه تا پیاوانی گه وه و ناسراوی بێ لایه ن له ناویاندا هه بوو سه رۆک جاشه کورده کان به تاسه و گه رمیه کی زۆر تره وه نه و رتیگه یان بۆ زیاره تی بارزانی ده پتوا که ههر له سایه ی سهری نه و بوو نه گهر پاره نانتیکیان له جاشه تی وه گیر ده که وت و، نه وانیش هه ست و دلسوژی خۆیان!! به رانبه ر به گه لی کورد و رتیبه ره قاره مانه که ی دهر ده بری و داوای لیبورد نیان ده کرد که گوايه وه نه بێ دلسوژ!! نه بن بۆ گه لی کورد و سه رۆکه که ی به لام به ر ژه وه ندی وان له وه دا بوه پینشمه رگه بکوژن و ماوه ی سیزده سال بچن له بن پیلی حکومه ته وه، نه و سه رکر ده و، نه و شوړشه و، نه و گه له به شه ری نه خوازراوی خۆیان وه خه ربیک که ن.

سهرکردایه تی به دلّیکی فرهوانه وه، به گیانی لیبوردنوه گه وره و گچکه ی نهوانی به ریزیکه زوره وه و درده گرت و، ته نانهت داوخوازی و گیروگرفتی وانیشی له ههموو روویه که وه چاره سهر دهر کرد لیره ش گه وره یی کاری خوئی دهر کرد و وا ده بوو خه لاتیشیان له سهرؤکی گه لی کورد و درده گرت که دیاره: (چنین کنند بزرگان که کرد بایدکار).

پیشمه رگه ش و پیرای سهرؤکه عه زیزه که بیان ههستیان به سهر به رزی و شانازی دهر کرد که له ماوه ی نهو چند ساله کویره وه ری و شه ره دژوارانه دا خزمه تی کوردستان و گه له که ی خو بان به ههموو توانا وه کرد بوو و، هیچ که م و کوری و ناله باری و ناته واویه ک سهری به وان نه چه ماندبوو، بچ نه وه ی بو نهو خو به ختکردنه چاوه پیتی ته قدیر و سوپاسیش بن حازرن له قوناعی داها توشدا نه رک ی گه لپه روه ری بگرنه نه ستو له ههر سه نگره ریکدا پیویست بی.

نهو ماوه کورته ی لی دهرچی که له سهره تای کاردا له ناوچه ی پشده ر و بیتوین بووم ده توانم بلیم ماوه ی تری پیشمه رگایه تیم مه گهر سه فهری ناو هیزه کانی بادینانم کردبا دهنه ههمووی له ناوچه ی باله ک تیپه ری که ئیزگه و مه کته بی سیاسی و چاپخانه ش که شوینی ئیش کردنی من بوون ههر سیکیان مه قهریان له وی بوو و، له بهر نه وه دهر فته تی شارزا بوون و ناسراوی زیادترم له سهر نهو ناوچه و خه لکی ناوچه که هه بوو.

نهو ناسیاوییه له گه ل هیندیک له بنه ماله کانی نهو ناوه ههر له پله ی ناسیاویشدا نه ما و بوو به دؤستایه تی و ئوگری و تیکه لاوی، وه ک مالی شادره وان نه حمده ناغای کوری حمده نه مین ناغای ناوپردان و، کاک نه حمده و کاک مه حمود له گوندی شیخان نیزیک شوینی مه قهری (م. س)، که پیم وایه پیشمه رگه قهرزدار ی خزمه ت و، دلّسوژی و مالی سهر ناواله ی وانه.

له وی هه ورازتر به لای سنوردا گوندی زینوی هه بوو ناوه ندی حه سانه وه و پالدا نه وه ی ناسراو و نه ناسراو به ریز و خزمه تیک ی واره که به دریزایی نهو ههموو میواندارییه نه ک ههر که می نه ده کرد به لکو رۆژ به رۆژ له زیاد ی دابوو و، چ نهو میوانانه ی که له وی وه ک خانه خوئیان لی هاتبوو هیند له وی مابوونه وه و، چ نهو میوانانه ی به ریزواری ریزگه بیان له وی ده که وت ههموویان بیره وه ری خو ش و له بیر نه کراویان له په زیرایی نهو ماله شیخه هه یه که به دلّخوازی خو بان نه له سهر گوشت و پلاوی چه ور و نه رم په کیان ده که وت نه

له سهر گالته و نوکته و پیکه نین و، هه میسه کاک شیخ مسته فا کوری گه وره و جیگری شیخ که یادی به خیر ژماره به ک لهو که سانه ی له لای بوون که پیکه نینان ده خو لقانده و، له وه دا ماموستا بوون وه ک مه لای ره شی مه شه ور و، که سانی تری وه ک نهو که به داخه وه ناوی ههموویانم له بیر نه ماوه.

جه نابی شیخ عوبه یدیللا باوکی کاک شیخ مسته فا لهو ته مه نه دا و، بهو که سایه تیبه گه وره ی خو به وه ته نیا له بهر ریزی میوان لهو ههموو گالته و جه فنه نگه رووی تیک نه دهنه ههر چند زوری نهو فشه و فشقیاته ش وا ده کران که نهو ناگای لی نه بوو، ههر به راستی رووی لای ویشیان نه بوو، به لام کاک شیخ مسته فا لیان تیر نه ده بوو، مه لای ره شی ده نگ ددها و به خه لکیه وه دهنه جا ههر که س ویستبای و خو شی پییان پی ده که نی، ههر چند خو شی پی نه ده پاریزرا له چه نگ پلاری نهو مه لاره شه، ریش دریزه، جنیو فرۆشه، ره قه له، ددان شاشه، چاوه زه قه، دال گوشته، سه حه ت سوکه.

سهره رای نهو گوندی زینوی دوکان و بازاره که شی دهر و ریکی هه بوو له پیکه نینانی پیدایسته ی کانی پیشمه رگه ی نهو زه ماندا که ده ستیان نه ده گه یشته بازیزه گه وره کان به لام ههرچی بی گوندی (زینوی) نه گهر ناوی هه یه له سایه ی ریز و رابوردووی نهو بنه ماله یه نه ک له بهر دوکان و بازار و مه سه له ی داها تی که م و زوری گوند و، نووسینی نهو چند دیزه ش له داب و ده ستور و ناوه ندیه تی نهو ماله لیره دا شتیکی و انیبه ته نیا ههر من بیزانم به لام گو شه یه ک بوو لهو شتانه ی که له مه ر باله کایه تی باسیان ده کرا وه ک لایه نی ستراتیژییه که ی که له لاپه ره کانی پیشوو دا لیتی دواین دهنه خه لکی نهو ده زانن که سیک میوانداری مه لیک ی پی بکری ریزگرتن و خزمه تی میوانی تری له لا هاسانه، نه وه ش هیچ که ههر نه ریتی خو بان نهو هیان به سهر دا فه رز ده کا.

له دوا ی راهه ستانی شه ر و برانه وه ی گرم و هۆری توپ و بو مبا رۆژیک له مه کته بی سیاسی له دویان ناردم گو تیان: نهو نه ئیمه له گه ل حکومه ت ریک که وتووین و نهو چند ساله ئیمه نه گهر نه مانتاوییه له عیراق بو ناو شار و بازیزه بچین بو نه و دیو چووین به لام تو نه لیره و نه لهو دیو نه تتوانیوه بچی، له بهر نهو دوو مانگ ئیجازه ت هه یه له سهر حیسابی ئیمه بو ههر جیبه ک خو ت حه ز ده که ی بچی.

گوتم: باشه ده چمه به غدا، دوکتور مه حمود گوتی زور باشه نه گهر بچی نه وی بیگومان

ئهحمده توفیق بزانی تۆ لهویتی دئی بۆ لات بزانه ئهوه چ ههلهبهک بوو تووشی هات، له دواى ئهوه ههموو خزمهته هۆی چیه پالی وه حکومت داوه؟.

ماوهیهک بوو ئهحمده توفیق له ناوچهی بهرواری بالاو لهگهڵ سێ هاوڕیتی خۆی چووبه بهغدا و حکومت به پهناهندهی سیاسی وهری گرتبوون و مهعاشی بۆ بریبوونهوه.

وا دهزانم بۆ زوریهی خوینهران ئهحمده توفیق که کوردیکی تیکۆشههاری ئیران بوو، له عیراق ماوهیهکی زۆر چالاکى و خهباتی دژی رژیمی شا ههبوو نهاسراو نییه که خزمهتی زۆری به ههقالهکانی خۆی و شوێنی ئهیلول ههبوو لهبهه ئهوه له ناساندنی ئهوه و، خهباتی و، هۆی رۆبشتنی بۆ عیراق و، بهسههاته تال و ناخۆشهکهی دهگهڕێم که چیرۆکیکی دور و درێژ و پر ماجهرای ههیه و، دهزانم ئهگهڕ ئهوه گهڵۆبه ههلوێژم له زۆر جێ تووشی گری و گهرفنچک دێم که دهبن بکرتنهوه و، ئهگهڕ بکرتنهوه سههاری لێ ههلهدهبێ و دهبن به دوایدا پرۆم که بیگومان ئهوه ههواپه زۆر باریک دهپیتتهوه و دهگاته جیتی ناسک و، لهوه چارههنوسهدا که تووشی هات پیتی هیندی له ههقالهکانی خۆشی دیتته نیوی که دیاره کهسیش ئهوه پارێزگاری و گێچهڵ کرینهی نهخستۆته ئهستۆی من و، بێ لایهنیک ههه بۆی نییه دهست له کاروباری حیزب وهردا و، دلی زیندوو بێشیتنی بۆ مردوو، ئهوه کیشه پهیههندی به ههقالهکانی خۆیهوه ههیه که لهوهدا شارهزایی له من زیادتریان ههیه و ئههکی وانه پیتی ههستن «ئهگهڕ ههقالی ههبن».

له ون بوونی سهدیقی ههنجیریدا با به رواله تیش بێ ئهوه شینگیری و تهشقه لانهیان بهم و بهو کرد و، بۆ ئهوه پیلانهش که لهسهه ئهحمده توفیق کرا و سههاری تیدا چوو کهس ههه میتشیکی میوان نهبوو و له کولهکهی تهپیشدا باسی نهکرا که هیچ نهبن ئهوهش ههه له رهشرا بهسهه کهسیک داپین و ههقی ههقالهتی بیننه جێ، بهلام بۆ ئهوه تهنانهت ئهوهندهشیان نهکرد، خو ناکری بلین ئهوه بالی راست بوه دهبن خۆی زیندوو بیتتهوه و خهمی له خۆی بخوا، خوا بکا ئهوه ماسهه هیچ مووی تیدا نهبن!!

(هوتیل بیتخال) له بهغدا له شهقامی جمهوری مهکووی کوردهکانه که زوربهیان دۆست و ناسیاو بوون و خاوهنیشی کوردیکی خهڵکی سلیمانی بوو، لهبهه ئهوه منیش لهو جیتی خۆم کردهوه و، ههه رۆژه به شهقام و گهه کیتیکی شاری هارونه رهشید و بالۆل و ئههین و

مأموندا دهرویشتم و چاوم دهگهڕا که ههتا ئهوه رۆژه ههه له چیرۆکدا نوم بیستبوو، دایه بیره ههه حیکایه تیکی شهوانه وهختی نوستن بۆی دهکردین سههه تاکهه ههه ئهوه بوو: سولتان مهحمود و ههه یاسی خاس و ههه سن میمهندی شهوێک له شاری بهغدادا دهگهڕان، بیتجگه لهوه که نازانم سولتان مهحمود له بهغدا چی دهکرد و، بۆچی ههه موو شهوێ له غهزهنهین و ههه راتهوه دهگهیشته بهغدا و له کۆلانیان دهگهڕا و چۆن دهگهیشته وئ، من به پیتچهوانهی سولتان مهحمود ئیواران که ولات فینک دههه له شاری بهغدادا دهگهڕام و، ههه له شهقامهکانی: ئهه نهواز و، سههدون و، رهشید و، جمهوری و، باغی وهه شههوه ههتا موزه و، تاقی کیسرا و باب الشیخ یانی بارهگای ههزهتی غهوت (قدس الله سهه العزیز) و پارکی گشتی. ئهوهندهی له دهستم دههات دهگهڕام و، ههه وک سولتان مهحمود سههیشم به دههک و پههجههه خهڵکدا نهدهگرت و خۆم له بن دیوارانیش مات نهدهکرد، راسته و راست به شهقامدا دهرویشتم و، له جیاتی جلیکی دهرویشیش چاکهت و پانتۆلیکی پاک و خاویتم لهبهه کردبوو.

گهه رمای شاری بهغدا ئهوه کاته که مانگی جۆزهردان بوو له جهنگهه نیوهه رۆدا دهگهیشته پهه نجا و جارچار یهک دو پهه کهمتر بوو که بۆ لاههه به تابههتی خهڵکی کیویارهکانی کوردهواری توینههوه بوو و ئیتر له تاو ههلاتهوه ههتا لای ئیواری دههه ههه چۆنی بێ له ناو هوتیل رابیری، بهلام شهوانه بایهکی ههتا رادهههک فینک دههات که دیاره ئهوهش هههوا ئاوی دیجله بوو که به ناوهه راستی شاردا تیدههههه.

شهقامی ئهه نهواز که دهکهویتته سهه دهجله لهبهه هاتوچۆی پاپۆر و لۆتکه و دیمهنی تر له شهقامهکانی تری بهغدا دلگرتته.

ههه موو سههینهیهک پیتش ئهوه له خهه ههستم ئهحمده توفیق دههاته لام و ههتا ئیواری لهوێ و له دههروه ههه پیکهوه بووین، لهه بهینهدا چهند ههقالی تریشی کهه رابوردوویهکیان پیکهوه ههه بوو هاتنه بهغدا و ههه موو رۆژی راز و گلهههه و پیله دهستی پیده کرد بهلام لهبهه ئهوه که قسههکانیان ههه موو ههه شیبو وهرد دانهوهی حیکایهتی رابوردوی بههینی خۆیان بوو کهس نهیده توانی له ناویاندا لهسهه شتییک ساغ بیتتهوه و بهلاههه کدا قههاریک بدا، بهلام ئهوهنده ساغ دهههه که له تاوان وهپالدانی یهه کتری قسور ناکهن، ئهوه شههه دندوکه ههتا من رۆبیشتم بۆ ئورویا ههه درێژهی ههه بوو بێ ئهوه هههچیان

ببهزن یان سوودیککی لی وه رگرن.

ئو براده رانهی به چه شنییک په یوه ندیان بهو ئیشه وه هیه ده زانن مه بهستم چیه و له چی دده و یم، ئه گهر بو خوینه ری تر روون نیبه ههر مه سه له کفش له بنه رتدا بو وان گرینگ نیه، به تایبه تی که ئیسته نیزیکه ی سبی سال له و کاته تیپه ریوه و، ئالوگوری گه وره له هه موو باریک هه وه له و شتانه دا له و دیوه و دیو و ههر به تییکرایی له رۆژه لاتی ناوه راستدا رووی داوه و، ئه وه له بیر هه وره به کی بچووک به ولاره هیچی تر نیبه.

به لام ئه حمده توفیق بچی په نای بو حکومه تی به غدا برده بو؟ ههر چی له و ماوه دا دوزیم و سهر و بنم کرد هه وه ل و ناخری قسه ی ههر ئه وه بو که: ده ترسام ئه سعده خوشه فی ته سلیمی ئیرانم کاته وه.

(ناوچه ی بهر واری بی بالا شوینی دانیشتنی ئه و دواییه ی ئه حمده توفیق له ههر یمی له شکر ی به کدا بو که ئه سعده خوشه فی بی بارزانی فه رمانده ی بو) به لام من که تاراده به ک له رابوردووی ئه و ئاگادار بووم و ده مزانی بارزانی خزمه ته کانی ئه وی له بهر چاوه نه مده توانی ئه وه به سلیمیم که رۆژتیک له رۆژان ئه و مه ترسیه له سهر ئه و هه بی، چونکه نه بارزانی به وه رازی ده بو نه ئه سعده خوشه ویش به بی ئه مری ئه و شتی وای ده کرد، که ئه و یانی ئه سعده خوشه فی که سیککی واش نه بوو سهر ی به جیبه کی تره وه به ند بی و شتیکی واکا و له لای مه لا مسته فاش ناویکی تری لی بنی که ئه و دم که م که س ده سستی ده یگه یشتی شکوای خو ی پی بگه یه نی.

بیجگه له وه ش بارزانی له زور سه فه ردا که له بادینان ده هاتمه وه به وردی له ژبانی ئه حمده ی ده پرسی و نه یده ویست که م و کوری له ژبانی دا هه بی، ته نانه ت له خه می ئه وه شدا هه بوو مالی بو پیکه وه نی و رۆژتیک فه رمووی: ئه گهر زانیت ئه حمده حه ز به وه ده کا ژن و مالی هه بی مه سهر فی لی بکه.

دوای ئه وه که ماوه یه که له به غدا بووم رۆژتیک به ته له یفون قسه م له گه ل ئه و برایه م کرد که له ئالمانی رۆژتاوا له شاری برلین بو، گوئی: من دیم بو به غدا ده بی توش له گه لم بیته وه ئیره خو ت معاینه بکه ی و به نییک لیته بی و دوایی بگه ریته وه، من که ئه و ئیجازه م وه رنه گرتبوو گوتم: به بی ئه مری مه لا مسته فا ناتوانم بیته وی به لام ئه و گوئی من

ههر دیم توش ئه و به یه نه هه تا من دیم عه رزی بارزانی بکه ئه گهر ئیجازه ی دای ئه وه پیکه وه ده گه ریته وه، ئه گهر ئیجازه شی نه دا چهن د رۆژتیک پیکه وه ده بین دوایی من ده گه ریته وه، بچو سهر ی عه رزی بکه، من سی رۆژی تر ده گه مه وی.

ئو کاته مه لا مسته فا له حاجی ئومه ران بو، گه رانه وه ئیجازه م لی وه رگرت، ئه مری کرد: نامه بنووسن بو کاک سامی له به غدا که ئه و کاته وه زیری ناوه دان کردنه وه ی کوردستان بو پاسپورتم بو وه رگری بو ماوه ی دوو مانگ و ره وانه ی ده ره وه م کا، ئه ویش له ماوه ی سی چوار رۆژدا ئه و ئیسه انه ی جی به جی کرد و، ئه گهر له حاجی ئومه ران گه رانه وه به غدا دوکتور حه سه ن له هوتیل بیخال بو و چاوه روانی منی ده کرد، ئیتر دوای ئه وه به چهن د رۆژ سوار بووین بو برلینی رۆژه لات که شیرکه تی فرۆکه ی هانترفلوگ سه ر به وان بو، ئیبه بلیتی ویمان هه بوو.

له وپوه بو برلینی رۆژتاوا وه ری که وتین و شه و گه یشتین، ئه و فرۆکه سه عات ده ی به یانی له به غدا هه ستا و، له ریگه دا جاریک له دیمه شق و، جاریک له نیکوزبای پایته ختی قبرس نیشت و بیترینی هه لگرت و دوای ئه وه به درتیایی ده رای مه دیته رانه دا (بحر ابيض متوسط) هاته وه سه ر خاکی فه رانسه و، له وپوه چۆه برلینی رۆژه لات که ماوه ی شه ش سه عات زیاده تر ههر له سه ر ئه و ده ربایه فری و ته و او نه ده بوو له گه ل ئه وه ش که فرۆکه که جیتی چوار مو توره بو، ئیتر من له و به یه نه دا خه وم لی که وت و، له سه ر شاری پاریس که نوژی شتیوانیکی دره نگ بوو وه خه بهر هاتم چرای شار دیار بوون و ئه گه رچی پاریس که وتوته لای ژورووی فه رانسه به لام له وپوه دیسان گه راره بو برلینی رۆژه لات که ده بی به سه ر ئالمانی رۆژتاوا دا تیپه ری و بیته وه برلین له به شه رۆژه لات که ی ئالماندا. که ئه گهر من شوینی هاتوچۆی فرۆکه کانی ئه و شیرکه ته م دیاری کردبا به فرۆکه وانه که م ده گوت:

هه تیوا!! له قبرسه وه به سه ر یونان و، یوگوسلاوی و، ئوتیش و، چکوسلواکیا برۆ و له ئالمانی رۆژه لات بنیسه، ئیتر توچت به وه داوه ده سه عاتی ته و او به سه ر درتیایی ده ربای مه دیته رانه دا ههر برۆی و ته و او نه بی، بو به سه ر پاناییه که یدا نارۆی ههر ده سه جی له وی خو ت به عه رزی داده ی؟

هەر له ناو فرۆکه دانیشتم میوانداری فرۆکه هات جەعبەکەى پێش منى کردووه و، چهترىكى لى دەرھینا که قايش و قروشیکى زۆرى پیتوه بوو، ماوهدیهكى زۆر هەر گوتى:

ئەگەر ئەو فرۆکه سووتا یان لەبەر هۆبەكى تر کهوتە خواری ئەو قايشە لێرە ببهسته و ئەو ديان لېرەت توند که و، ئەو هوش لېرە گری دە و، ئەو هوشیان لېرەت قایم که و، بەناو لینگت دا بیهیتنهوه هەتا ئیتره و، که ئەویش بەست ئەوجار لەو دەرگایهوه که له بهرانبهتره خۆت فری دە خواری، گوتم: ئەو هی پێ ناوی من نەک هەر له ناو فرۆکه دا ئەگەر بسووتی و بکهویتی سەر به قولات لیدان، ئەگەر له ناو ژووریکیشدا دانیشتم به دوو سهعات ئەو قايش و قروشەم پێ نابهستری جا خۆت ماندوو مەکه، هەر وهختیک فرۆکش کهوتە خوار لیبی گەری با بکهوی و منیش له گەل خۆی بهری که به داخهوه ئەویش نەکهوت که هیچ نهی خۆپندنهوهی ئەو هاتهران پاتهرانەش له کۆل ئیوه بیتهوه.

پرلین به پێچهوانه ی پاریس شاریکى رۆناک نهبوو و، ئەو شتیکه پریشوار له رتیه ههستی پیدەکا به تاییهتی ئەگەر له شهودا بگاته جی.

یه کهم کارم له شاری پرلین فەحس و نازمايشی گشتی خۆم بوو که جار جار دلم لیبی دەدا سەرەرای لیدانی سروشتی خۆی و، زۆتریش ئەو لیدانه له کاتی ئیستراحه تدا دهبوو، خۆم پیم وابوو ئەگەر وهزم زیاد دهبی ئەو لیدانه دەس پیدەکا.

منیان برده ژووری موغایه نه و له پێش دهزگایهک رایانگرتم و، دواى ئەو ههموو لهشم هەر له سینگ و پشت و ران و، شان و دلوه ههتا باسک و به له کم گوچکهی ئاسنی بچوکیان پیتوهنا ئیتر کارباش خۆی له ژووره که رۆیشته دەر و، دیار بوو له ژووریکى تر نه تیجهی به دهسته وه دەدا، به لām هەرچی بی دواى معاینه که به منیان گوت له دهوروبه ری دل هیندی رگ و عه سه ب و ئەوانه هەن هەر یه که ی کاریک ئەنجام ده دەن یه کیک له و رهگانه ی دلئى تو واجبی خۆی نابینی، نابى تو جگه ره بکیتشى.

ئەو کاته به دوکتوره کهم گوت من جگه ره ی خۆم ده کیشم ئەویش واجبی خۆی ده بینى یان نابینی که یفی خۆبه تی، به لām چەند سال دواى ئەو بۆم دەرکهوت که ئەو ره گەش له ویدا وهک خۆم دهستی لاساری هه یه و، ههتا من جگه ره پتر بکیشم ئەو توندتر لیده دا و، ناگرى هیچی تر ئەو دوکه له به با کهم و دهستم لى هه لگرت به لām ئیتر درهنگ ببوو و ئەو

زهره ری ده بوو بیدا دابووی و دەرچوویو، ئیسته تۆله ی ئەو ناشیگه ری و لاساریه ی خۆم به دەرمان خواردن ده که مه وه که دیاره چاره ی ناکه م و تازه سوودی نییه .

ناو کۆمه ل و سه رتا پای ژیان له ئوروا بۆ خه لکی لاوه هه مووی سه یر و تازه یه به لām سه رنج و دقت و داب و ده ستوری ئالمانیه کان زۆر تر سه رنج راده کیشی و له هه موو ئاکاری ژیانیا ندا فه ن و، هونه ر و پوخته کاری و زانین شوینی دیاره، هەر له ئیداره و، شار و، باژیر و، وه سیله ی هاتوچۆ و، کارخانه جاته وه بگره هه تا حاجه تی ناو مال و مۆبل و دهرک و په نجه ره و هه ستان و دانیشتن و ریزگرتن له نازادی خه لکی تر که بۆ وینه ده بی بلیم ماوه ی دوو مانگ له برلین دوکتوریک ژووره که ی به ته نیشت ژووره که ی منه وه بوو نه ئەگەر له هاتوچۆدا دەرگای دهرکه وه گویم له دهنگی دەرگاکه ی ده بوو، نه ئەوه نده ی له و ماوه دا موزیک و گۆرانی لیده دا ده بیشت ده نگه که ی بگاته من.

له شه ری دووه می جیهانیدا رۆژنامه کان زۆر جار له کۆشکی (رایش تاک) ده دان که هیتلەر له ویتوه سه رکر دایه تی هیتره کانى ئالمانى ده کرد و، ژه نراله کانى وه ک:

گۆدربان، پراوخیج، رۆمیل، یۆدل، کاتیل، پاولوس. شه ری قاره مانانه یان ده کرد، به تاییه تی رۆمیل که له شه ری سه حرای ئەفریقا دا ناوی به (روبا ه صحرا) ده کرد ئەو کۆشکه یه کیک له و شوینانه بوو که له برلین له پێش شوینی تر دا رۆیشتم بۆ دیتنی به لām هەر توانیم له دهره وەر ا بیبینم چونکه چۆل بوو و که سی تیدا نه بوو، له دهره وه ش جیاوازیه کی زۆری له گه ل خانوه کانى تری دهوروبه ری خۆی نه بوو.

بورجیکى تر له برلینی رۆژهه لات که به رزایی سه د و پا زده مېتره بۆ دیتن ده بی، که خۆی ئانتینی ته له فزیونه به لām سه ری ره ستۆرانه و، به کاره با به دهره ی خۆیدا ده گه ری و پیاو هه ستیشی پێ ناکا و، هه تا له نان خواردن ده بیه وه ئەویش جاریک به دهره ی خۆیدا ده سووری و هه موو لایه کی پرلین له و سه ره وه ده بیندی، به لām نۆبه وه ده ست هینانی ئاسانسۆر بۆ سه رکه وتن و په یدا کردنی سه نده لیبی به تال بۆ دانیشتن و نان خواردن ماوه یه کی ده وی که ریمینیکى زۆری له سه ره .

دوا یی ده گمه ئەو باسه که وه سیله کانى په یوه ندى گشتی ئالمان رادیو و ته له فزیون له و سه رده مه دا که دوا ی دهرچوونی به یانی ۱۱ ئازار و پیکه اتنی شوړش و حکومه تی به غدا

بوو دهرباره شۆرشى كوردستان و راپه‌رینه‌كانى پيشووى بارزانى و، ههر به تىكرابى راپوردوى حكومه‌ته‌كانى عىراق و ههموو قوناغه‌كانى شهر راپوهستان و دەس پىكردنه‌وى شهر و، وه‌زعى كوردستانى ئه‌ورۆ چىيان بلاو ده‌كرده‌وه و چۆن له كه‌سايه‌تیی هه‌لكه‌وتوى بارزانى ده‌دان.

له ئاخىر و ئۆخرى ئه‌و سه‌فه‌رده‌دا كه له دوو مانگ نىزىك بىووه رۆژتىك له پرلین (كاك جه‌مال عه‌له‌مدار) كه كوردپكى عىراقىيه و، ئه‌و كاته سه‌رپه‌رستى خۆبىندكارانى كورد له ئورپا بوو هاته لام گوتى: پىوه‌ين كۆنگره‌ى خۆبىندكارانى كورد له ئورپا بگرين كه ئه‌و سال له ئوستوكه‌ۆلم (سوئىد) ده‌گىرى و، بىستم تۆ لىره‌ى هاتم داوات لى بكه‌م بىي به‌شدارىي كۆنگره‌ بكه‌ى.

گوتم والله زۆرم پى خۆش بوو به‌لام به‌داخه‌وه له‌به‌ر سى شت بۆم ناكرى بىم ده‌بى لىم بىورى، به‌كه‌م ئىجازه‌م ته‌واو بوه ده‌بى بگه‌رپىمه‌وه، دووه‌م بلىتى فرۆكه‌م وه‌ختى هاتوه ئه‌گه‌ر له كاتى خۆيدا كه‌لكى لى وه‌رنه‌گرم ده‌سووتى، سىهه‌م خۆم حازر نه‌كردوه و هىچم به‌و بۆنه‌وه نه‌نوسىوه، گوتى: هه‌رسىك ده‌لله‌كانت بۆ ئه‌وه ده‌بن پىاو بىانسه‌لمىتى مادام ناكرى قه‌يدى نىيه، مالاواىي كرد و رۆبى.

كاك جه‌مالم له‌وه پىش له ناوپردانى عىراق دىبوو كه مه‌كتبه‌ى سىاسى له‌وى بوو.

رۆژى دواىي له ئىواره‌دا ژماره‌يه‌كى زۆر خۆبىندكارى كوردى سوربا و توركيا و عىراق كه له پرلین بوون هاتنه لام و ئه‌وانىش گوتيان بۆ ئه‌وه هاتووين تۆش بىي له كۆنگره‌دا به‌شدار بى، گوتم: دوپىنى كاك جه‌مال هات و هىندى كۆسپ بۆ هاتن هه‌يه عه‌رزم كرد و، ئه‌وىش سه‌لماندى و رۆبىش، گوتيان به‌لى ئاخىر ئه‌گه‌ر ئه‌و هاتوه به ئىمه‌ى گوت نايه‌ته كۆنگره و ئىمه بۆيه هاتىن بلىتى فرۆكه له‌سه‌ر ئىمه له شىركه‌ت تارىخى فرىنه‌كه‌ى ده‌گۆرپن بۆ هه‌ر كاتىك له سوئىد گه‌رپاوه و حازر بووى بۆ چوونه‌وه ئه‌گه‌ر شاعىرىش بى هه‌تا ده‌گه‌يه وى شتىك حازر ده‌كه‌ى بۆ خۆبىندنه‌وه، له لای مه‌لا مسته‌فاش چۆن خۆت ده‌په‌رپىنيه‌وه كه‌بىفى خۆته، به‌لام ده‌بى بىي.

گوتم مادام وابى قه‌يدى نىيه، قه‌رارمان دانا هه‌موولايه‌ك له كاتژمىرى ديارى كراودا له شۆبىتىك يه‌كتر بگرينه‌وه و به قه‌تار برۆين، وا بزانه سه‌عات ۱۱ى پاش نىبه‌رۆ بوو كه

ئىمه ۲۲ كه‌س به‌ره‌و سوئىد وه‌رپى كه‌وتىن كه له ناو ئه‌وانه‌دا هه‌ر ناوى، (حسین كىكى) له بىرم ماوه كه خه‌لكى سوربا بوو.

ده‌مزانى ده‌رباى بالتىك ده‌كه‌وتىته سه‌ر رپىبه به‌لام وام دانابوو له‌سه‌ر ده‌ربا قه‌تار ده‌گه‌رپىته‌وه و، له‌وتوه به پاپۆر ده‌رۆين بۆ سوئىد كه‌چى له‌سه‌ر ده‌ربا قه‌تاره‌كه خۆى به‌بار و رپىواره‌وه رۆبىشته ناو كه‌شتىبه‌كه و، له خاكى سوئىد دىسان قه‌تار له كه‌شتى هاته‌وه ده‌ر و له‌سه‌ر وىشكانى خه‌تى خۆى گرتوه بۆ ئوستوكه‌ۆلم و يه‌كه‌م شارى سوئىد كه ده‌كه‌وتىته سه‌ر رپى قه‌تار ناوى (مالمۆ) بوو، له‌و شاره‌وه قه‌تارى ئىمه‌يان گۆرى كه عا‌دى بوو و كرديانه سربى السىر.

له‌ناو ده‌رباى بالتىك له كاتى تاو هه‌لاتن من له ناو كۆپه‌ى قه‌تاره‌كه خه‌وتىبوم دوكتور عبدالرحمن قاسم‌وكه له‌گه‌لم له كۆپه‌دا بوو هه‌لى ئه‌ستاندم گوتى:

هه‌سته ئه‌و دىه‌نه جوانه بىينه، تۆ شاعىرى نه‌وه‌ك جارپكى تر شتى وا بۆ تۆ هه‌لنه‌كه‌وتىته‌وه، راستىشى ده‌كرد وا بوو، وات ده‌زانى هه‌تاو هه‌ر له ناو ئاوه‌كه دپته ده‌ر چونكه له هىچ كۆپه وىشكانى ديار نه‌بوو و له‌و جىبه‌وه كه هه‌تاو هه‌لاتىبو هه‌تا بن پاپۆره‌كه شۆبىتىكى له‌سه‌ر ناوى ده‌ربا كىشابوو و شه‌وقى له ئاوه‌كه‌دا دياربوو كه به راستى جوان بوو.

له‌گه‌ل ده‌ست پىكردنى كار سالۆنى كۆنگره له ئوستوكه‌ۆلم نازانم بلىم چه‌ند كه‌سى تىدا بوو به‌لام شۆبىنى به‌تال نه‌بوو و هه‌ر له خۆبىندكارى كوردوه‌وه تا كورده‌كانى ترى دانىشتوى ئورپا كه ئه‌وانىش بۆ به‌شدار بوونى كۆنگره به‌رگرىيان لى نه‌ده‌كرا له ناوياندا هه‌بوو به هه‌موو به‌شه‌كانى كوردستان و كوردى لوينا نه‌وه.

به‌رنامه‌ى كارى كۆنگره له پىشدا و تارى افتتاحى به‌هۆى سكرتبرى پارتى كاك حه‌بىب فه‌يلى و، به دواى ئه‌ودا خۆبىندنه‌وى هه‌لبه‌ست له لاپه‌ن هىدى نوپنه‌رى ئىزگه‌ى ده‌نگى كوردستانى عىراقه‌وه راگه‌يه‌ندرا كه خۆم ده‌موىست ئه‌و رۆژه به‌سه‌ر جاشه‌كان برۆم و سه‌ركۆنه‌يان بكه‌م و، بۆ ئه‌وه كه له‌گه‌ل كاك حه‌بىب قسه‌م كرد گوتى: ئه‌وه په‌يوه‌ندى به خۆته‌وه هه‌يه هه‌رچى به باشى بزانه به‌لام من پىم وايه ئه‌گه‌ر باسى جاش بكه‌ى ئه‌وه ده‌گه‌يه‌نى كه هىشته جاش ماون كه‌چى هه‌مووش ده‌زانين نه‌ماون و ئىتر خۆت ده‌زانى

«له گه‌ل کارى کۆنگره له رۆژه‌کانى دواى دا ده‌رکەوت ئەو وتە راستە» و، لەو کۆنگرەدا دوو کەس دژی سەرکردایەتى دەدوان کە یەکیان ناوی یوسف زۆزان و، ئەوى تریان ئەو رۆژ ئەندامى پارلمانە له کوردستان.

لەبەر ئەوە پارچە هەلبەستىکى ترم خۆبندەوه بەناوى (گۆلى خۆبناوى) کە باش سەرنجى کۆنگره‌ى راکيشا و، چاوه‌روانىيى ئەوهم نەبوو هیندە پيشوازيى لى بکەن و بيجگە لەو کە لەسەر چەند شىريت وەريانده‌گرت دوايش بە چەند زمان وەريانگيتر و، هەتا لە خۆبندەوه‌يان بوومەوه لىکدا لىکدا رەسميان دەگرت.

سەفیری عیراق لە سوید کە ئەویش کورد بوو و لە کاتى کرانەوه‌ى کۆنگرەدا لەوئى حازر بوو دەعوته‌ى کردم بۆ ئىوارى کە سکریتىرى پارتى و نوینەرى تەله‌فزیۆنى سویدیش لەو دەعوته‌دا بەشدار بوون و، لە دواى میوانداریه‌کە بآلویزی عیراق لە بەرئى کردنم دا گوتى: حەز دەکەم پيش ئەوه‌ى لە سوید برۆى جارێکى تر چاومان پیک بکەوێتەوه، گۆتم باشە، بەلام دواى کە ئەوهم لەگه‌ل سکریتىرى پارتى باس کرد گوتى: مەلا مستەفا ئەوه‌ى پى خۆش نابى، چونکە ئەوه دیپلۆماتیکە پیم وانیە هیجى چاک بەتۆ بلى، منیش گۆتم ئەگەر وا بى پتویست نیه و لىی گەرام.

کۆنگره له دواى کرانەوه‌ى کارى ئاسایى خۆى دەست پیکرد و نيزیکه‌ى حەوته‌یه‌ک درێژه‌ى کيشا کە: لىکۆلینەوه و راپۆرتى پروپاگانده و، رامیاری و ئابوورى و، بە دواى ئەوانیشدا سەمینارێک گىرا دەرباره‌ى کوردی ئىران کە لە لایەن بەشدارانى کۆنگره‌وه پرسىار دەکرا و، من و دوکتور قاسملو وەلامان دەدانەوه.

کاتیک کۆنگره له کارى خۆى بۆوه و، خەلک بلاوه‌يان کرد، کورده‌کانى دانیشتووى سوید بەو بیانوه کە ئەو چەند رۆژه لەبەر ئەوه کە کارى کۆنگره بەردەوام بوە تۆمان وا نەدیوه، گوتیان حەوته‌یه‌کى تر نابى لیره برۆى و دەبى میوانى ئیمه بى کە لە ناویاندا خۆبندکارى عیراق و سوربایى و تورکى هەبوو، دیسان سەفەرەکە هیندیکی تریش درێژ بۆوه کە ئەو چەند رۆژه دەتوانم بلىم زۆر بە خۆشى رابرد و، ماوه‌ى دىتنى شوینە مێژووییه‌کانى شار هەبوو.

هەر رۆژى دواى تەواوبوونى کۆنگره‌ش حکومه‌تى سوید ههشت ئوتویوسى بە شارەزاوه

خسته بەرده‌ستى کۆنگره‌چیه‌کان کە لە ناو ئوستۆکھۆلدا بگه‌رین و شوینە دیدەنیه‌کان بىبن کە یەک لەو جىبانه کۆشكى پادشای سوید بوو و بە هەلکەوت ئەو رۆژه نۆه‌چیه‌کانى کۆشکيان دەگۆرى و، تەشریفاتىکى زۆر زۆر سەیرى هەبوو.

ئەو کاتە کە نیه‌راست مانگی هاوین یانى گەلاوێژ بوو لە سەعات ۱۱ى ئىواره‌دا لە ئوستۆکھۆلم رۆژئاوا دەبوو، سەعات یەک و نیوى پاش نیوه شه‌ویش و بەلکوزوتر دەبوو بە رۆژ و «چۆلەکە لە دەرى دەستیان دەکرد بە جریوه جریو».

بەو چەشنه رۆژى درێژ و شه‌وى کورت ماوه‌ى گەران و دىتنى زۆر جىی پى دەداین.

سروشت خۆى لە یارمەتیدانى ئەو ولاته‌دا بە دیمه‌نى جوان و شاز و، لیره‌وارى چر و پر و، ئاوى زۆر و، هەواى فینک و، لە هەموویان گرینگتر کىژۆله‌ى قژ زەرددا دلایى کردوه و واى رازاندۆته‌وه هەر مەگەر هەواره‌کانى کوردستانى خۆشه‌ویست ئەوه‌نده دلگەرن، سەره‌رای ئەوه‌ش خەلکى سوید خۆیان هیندە‌ى تریان جوان کردوه و بەدەور و بەریدا هاتوون بە چەشنیکى وا سەعدى گۆته‌نى (کە برکند دل مرد مسافر از وطنش).

ئەو ئازادپانه‌ى لە سوید دىتم هەر لە ژيانى کۆمه‌لایه‌تى و، گۆفار و، فیلم و، عەکس و، کەس بە کەسى تروه هەتا دەرپرینى بیروپرای سیاسى و عاملاندى منداڵ هەر وا باشە باسى نەکەم و، جارێ باى باى لەو تەمه‌دون و پيشکەوتنه سەیره بکەم کە بەشیکى لەگه‌ل بیروپرا و لىکدانەوه‌ى ولاتى ئیمه یەکتەر ناگرنه‌وه و، بەشیکى تری هەر ئیمه سەرمان لىی دەرنایج و وا باشە هەر خۆمى پتیه ماندوو نەکەم.

لەشارى مالمۆ لەو بەینەدا هەتا بلىتى قەتاریان بۆ ئیمه گۆرى ژماره‌یه‌ک منداڵى ۷-۸ سالانم دەیت لە تەنیشت باخیکى بى پەرژین تۆپینیان دەکرد و، داره‌کانى ئەو باخه کە گىلاس و، قەبىسى و، سىبو بوون هیندیان پتیه بوو لک و پویبان داهاتبوو، بىجگە لەوه مبه‌یه‌کى زۆرىش لەگه‌ل با وەریبوو لە بن داره‌کان کەوتبوو، ئەو منداڵانه کە هیجیان تەمه‌نیان لە دە سال تینه‌دەپه‌رى نەمدى یەکیان دەست بۆ ئەو مبه‌یه درێژکەن، یان دەنکێک لە بن داره‌کان هەلگرنه‌وه، کە دیاره ئەگەر منداڵه نەعاملاوه‌کانى ئیمه بان دەچوونه سەر داره‌کان و دواى رینى داره‌کە لقه‌کەشیان دەشکاند و پاشان بنى داره‌کەشیان دەکرده ئاوده‌ست.

پۆلیسی ئالمانی پۆژههلات له گهراوه و دا هه موومانی زۆرباش پشکنی که له و سهه یانی کاتیک دهچووین بۆ سوید کاری به کهس نهبوو، دیار بوو له و پهسمه سیکسیانه دهگهرا که له سوید زۆر وهگیر دهکوتن و، هه رکهس له و عهکسانه ی پیا لیتیان دهستاند و دهستیان به سهردا دهگرت.

زیادتر له ده پۆژی تر ئهوجاریش له ئالمان گیرۆ بوومهوه و، له و بهینه دا جارێکی تر دهرفته تی گهرا ن بۆ ئه م لاو ئه و لای بهشی پۆژههلاتی برلین دهستی دا که جاری دوایی کورپی رهش (عهلی قازی) له گهلم بوو و له کافهیهک له برلین تووشی کوردیک هاتین دیار بوو پیکهوه ناسیاوییان هه بوو و ئیمهشی پیک ناساند: جهلال بهگ بالویزی عیراق له ئالمانی پۆژههلات، ئیواری له خوا حافیزیدا کورپی رهش پیتی گوت: دوو سهه ی دیمهوه ئه و بهره ئه گه ر له فرۆکه خانه گه رامه وه له کوێ ده بی بتینم؟

گوتی ئه گه ر بۆ بهرێ کردنی ئه و براده ره دبی منیش حه ز دهکهم له گه لێ بێم بۆ مه تار شویتیک دیاری کرد گوتی له و ئی چاوه روانتان ده بم له رتیه وه ره نه ئه و ئی، که چوین دوا ی ئه وه له و ئی له سه ر داوا ی ئه و ئیواره مان پیکه وه کرد بۆ فرۆکه خانه وهرێ که وتین که ده بی به نیتیک له برلینی پۆژههلاته وه بۆ پرۆی هه تا ده گه یه ی سه عات یازده ی شه و فرۆکه له فرودگای برلین هه ستا و ئه و جار نه دهریام ده دی نه ویشکانی و نه فرۆکه ئیفا ده ی هینا له هیچ کوێ لا دا، هه تا من و ئیزینگیکم دا ئه و له به غدا هه لپه رستم و، بلتسه ی گه رما له جاری هه وه لێ چاکتر به پیرمه وه هاتبوو و ئه وه نده ی له و ئی بووم قه تیش به جیبی نه هیشتم هه تا گه رامه وه ناوچه ی باله ک و من که هینده به هینانه وه ی دووربینه وه ماندوو بووم و له ترسی ئه وه که دهستی به سه ر داده گرن له گیرفانی بالته م نابوو به هه لکه وت له مه تاری به غدا هه ر چاویان له جانتاکانی من نه کرد، ده سه به جی شتیکیان لێ نووسی و گوتیان برۆ هه لگره هه مبه انه ت.

ماوه ی ئه و پا زده پۆژهه ش که دیسان له به غدا مامه وه هیندی دیاری بچوو کم بۆ هه قاله کانی پێشمه رگه م و کاک ئه حمه د توفیق هینابوو پیم گه یان دن و، ئه و به ینه ش هه موو پۆژی ده مدیت و، هه قاله کانی تری که گوتمان له لاوه را هاتبوونه لای بۆ به غدا هیندیکیان بلاوه یان کردبوو، دیار بوو نه گه یشتبوونه ئه نجامیکی دلخواز و، چه ند پۆژیک دوا ی ئه وه به ره و کوردستان و ناوپردان له به غدا و به غدایی مالاواییم کرد.

ئه و کاته بارزانی له حاجی ئومه ران داده نیشته و، شیخ محه مده هه رسین به رده ستیی ده کرد، ئه و پۆژه که عه رزیان کرد ئه وه لیتره یه و له و ژوو ره ی تره، فه رمووی بلتین بیته ئیتره و، زۆر زۆر لوتف و گه وه ریبی کرد و به پیکه نینه وه فه رمووی:

تۆ چیت گوتوه من ده یزانم و بۆت ده لیم بزانه وا بوه، ئه و جار قسه کانی منی گپراوه که له سوید گوتبووم و عه رزم کرد به لێ وا بوو ئه زه نی.

دیار بوو کاک حه بیب فه بلی له پێش مندا له ئورپا گه رابوو هه و ئه و بۆی گپرا بۆوه و زۆری پێ خۆش بوو که پۆژیک له ئوستۆکهۆلم له پشودانی کۆنگره دا که تاوێک هه موو بۆ حه سانه وه هاتنه دهر براده رتیک سه ری هه لێنا و ته ماشای خانووی جیبی کۆنگره و باخچه و چیمه نی ده وره به ری کرد که کۆشکیکی ۲۲ نهۆم بوو گوتی:

کوردستانی ئیمه به سه د سالی تریش وه ک ئه ورۆی ئیتره ی لێ نایه، گوتم منیش ده زانم کوردستان کورپی وه ک تۆی پێ به هه زار سالی تریش وا ی لێ نایه.

جا ئه و کاته ئه و کوردانه ی له ئورپا بوون په نگه ئیسته ش هه ر وابی پیا یان وابوو ئورپا ئه وان دروستیان کردوه و شانازیان پیه ده کرد که چی ئه وان ه ی له و ئی دانیشتون له سه ر ئه و هه موو چه وسانه وه ش را هه ر نانه زگ ده که ون و هه ر وه ک له و ئی پیم گوتن ئه گه ر سه د سال لیره پاشه که وت بکه ن له دوا ییدا هه ر به شی ئه وه نده تان ده بی جیگه ی قه برتیک بکرن و تیبی دا بتاننیزن.

پاسپارده ی کورپی ره ش (عه لیبی قازی) کورپی پێشه وا قازی محه مده له و شتانه بوو که ئه ورۆژه عه رزی مه لا مسته فام کرد و، وه لامه که م بۆ نارده وه که به پێچه وان ه ی داوخوازه که ی ئه و بوو بۆ هاتنی کوردستانی عیراق.

له ناوپردان مه کته بی سیاسی له شویتیک به ناوی قه یماسان چه ند ژوو رتیک دروست کردبوو پێش ده رچوونی به یانی یازده ی ئازار و دوا ی ده رچوونیشی من له و ژوو رانه دا بووم و پێشمه رگه به کم له لا بوو به نیتیک دوا ی ئه وه که له ئورپا گه رامه وه شه ویتیک له و ژوو رانه دا که ده وره به ری دارستان و لیتره واره هاتنه سه رم و من و پێشمه رگه که م لیتیان چووینه دهر به لام خۆیان له ناو میتشه و داردا ون کرد، هه ر چه نده به دوا یاندا گه رام و خۆم داگرت له هیچ کوێ هه ستیان نه بوو، دیار بوو هه لاتبوون، هه ر ئه و کاته زانیم

مووچه خوږه کانی ساواکن له ناو شوږشدا به لامل نه مزانی کتیه و، دوايي بوم پروون بڼه به هوی کي کراوه.

سبه يني نه و پرووداوه بؤ کاک ئیدریس و کاک مه سعود بارزانی گپراوه که نه و کاته هردوکیان پیکه وه له گوندیک به ناوی (قه سرئ) کاریان ده کرد.

دیار بوو چاوه پروانی شتیکی وایان نه ده کرد، کاک ئیدریس گوتی: نه و ولاته بی دهرک و دهر وازه هموو چه شنه جماعت و تاقمیکي تیدایه که لیک کردنه و هیان زور هاسان نییه له بهر نه و نه گهر تو پاراستنی خوت وه نه ستوی خوت ده گری نه و له ههر شوپنیک دانیشی قهیدی نییه، به لامل نه گهر پاراستنی خوت ده خیه سهر نه ستوی نیمه ده بی له و شوپنه دانیشی که بؤت دیاری ده کم، گوتم بؤ من فهرقی نییه تو ههر شوپنیک دیاری بکهی، نه ویش بارزانیه کی بانگ کرد (محمهد عیسی) نارديه گوندی (دیلزئ) له ناوچهی بالهک که مه قه پری بارزانیانی لی بوو و مه سئولی وان یه کیک بوو به ناوی (شیخ ئومه ر) که له گه ل مه لا مسته فا چوبوه روسیا، پپی گوت له وئ له تنیشت مه قه پری خوږیان جیکه ی بؤ په یدا کن و بیگره ژیر چاودیری.

حکومت چوار سالی دانابوو بؤ (فترة انتقال)، یانی له ماوهی چوار سالدا ده سلائی حوکمی زاتی له لایهن حکومته وه بدریته ده ست کاربه ده ست و به پتوه به رانی حوکمی زاتی له کوردستان.

که نه و ماوه من به ینیک له گوندی دیلززه و، دواي نه و له گوندی خه لان بووم و، جارتیکی تر مالم پیکه وه ناوه که هموو مه سره فه که ی، بارزانی کردی.

حکومت هه تا زیادتر له ماوهی گوپزتنه وهی حوکم تیده په پری له جیاتی به جیهیتانی قه راره که زیادتر پرو بیانوی ده گرت و ده و دلاب و بی چاو و پرویی گه یانده جتیه ک که وه دووی سهری سهر کردایه تی که وت و، ژماره یه ک موچه خوږی له جلکی مه لایاندا به بؤمبای سه عاتی و، راکیت و ته قه مه نیی تره وه به ناوی وتوویر بؤ لای بارزانی نارده حاجی ئومه ران که له کاتیکي مناسبدا دینامیته کان بته قینن و به ناواتی پیسی خوږیان بگهن.

بؤ خوږی رزگار کردنی دواي نه و عه مه لیاته ش هه تا له ناوچهی رزگارکراو ده چنه دهر هه موو

کار قایمه کی خوږیان کردبوو، ساوخیان له پشت ترومبیلی سواریدا داستبو که نه گهر که سیک له ریگه دا وه دوايان بکه وی ناگری دهن و نه ویش له ناو به رن.

به لامل خوا نه یویست نه و پیلانه سه ریگری و، نه و دینامیته ی کابرا له خوږی به ستبوو. له جهنگه به کدا ته قاندي که خزمه تکاریک چای له پیش مه لا مسته فا داده نا و له و دهره ته دا که بارزانی چاوی لی نه بوو ده ستی برد سه ری نه و دوو تیله ی که له ناو هه ردووک ده لینگی شه لواره که یدا بوون گه یان دنیه یه ک و بؤمباکه ی ته قاند.

خزمه تکاره که ده سبه جی کوژرا و کابرا خوږی ههر له تکه ی به لایه کدا پوښت، هیندی ریخو له ی به میچی خانوه که وه نووسابوو، مویل و سه نده لیی ناو ژووره که له تویه ت بیوون به لامل خوا بارزانیی پاراست و له و ده و به رزگاری کرد و، سبه يني خوږی چلو نایه تی نه و کاره ساته ی گپراوه و فهرمووی:

هاتن منیان ناگادار کرد که ده دوازه که س میوان هاتوون له خواری عیراقه وه و به کیان مه لایه که که ناوی (اعظمی) یه که له پیشدا ناسیاویم له گه لی هه بوو، گوتم بیانیه نه دیوه خان منیش تاوکی تر دیمه لایان که هاتم له دیوه خان له گه لیان دانیشتم یه کیان له تنیشت من له سهر مویل دانیشتم که اعظمی بوو، نه وی تر له به ران به رم دانیشتم، هه قاله کانی تریان نه هاتبوونه ژوور، اعظمی ده ستی به قسه کرد گوتی: وا دیاره به ینی تو و حکومت خه ریکه ناخوږ ده بیته وه، خه لکی عیراقیش حه ز به وه ناکه ن به تاییه تی جهماعه تی نیمه، له بهر نه وه هاتوون بزاین هوی نه و ریک نه که وتنه چیه به نه گهر نه و نا لوزییه ی نیسته هه یه سووچی شوږش بی نیمه دژی ده وه ستین و، پرو پا گانده و ته بلیغاتی له سهر ده که یین، نه گهر سووچی حکومتیش بی هه روا له دژی ده وه ستین. هیشته نه و قسانه ی ته واو نه کردبوو چاییچی چای هینا و له پر گرمه یه ک هات نه مزانی چیه، لام سه یر بو نه گهر ته یاره با له پیشدا دهنگی ده هات توپیش ناگاته ئیره، له وه دا چاییچی له وئ که وته عه رز و میوانه که ی به ران به رم دیم ههر له تکه ی به لایه کدا پوښتوه و بؤته ته پ و توژ، هه ستام بچمه دهر دیم هه قالیکي نه وانه نارنجه کی به ده سته وه بؤ لای من دئ که بیته قینی، منیش قرته ی ده مانچه که م ترازند ته قه ی لی بکه م مه حمود ده ستی گرم (مه به ست دوکتور مه حمود عوسمان) ه گوتی شه ری نارنجه ک به ده مانچه ناکری و، به دهرگای تر دا نیمه له و ژووره چوینه دهر و، له ناو خپوه تیک دانیشتم، من له وئ هه ستم

پێ نهکرد بهلام دوابی له مالهوه که دهستتۆژم هه لگرت زانیم ساچمه بهک وه نیتوچاوانم کهوتوه «جامه دانیبه کهی به دهستی هه لئینا دیار بوو بریک قرینجابوو»، ترومبیله کهی تریان که ئه ویش تهقه مهنیی تیدا بوو له پشت ئه و په نجه ره رایانگرتبوو که من لیتی دادهنیشم، جه ماعه تیش له دهره وه هه قاله کانی ئه وانیان دایه بهر و هیچیان لئ دهرنه چوو.

دوابی ئه وه ترومبیله کانی ئه و جه ماعه ته بیان هینا له ناو پردان هه رچی تهقه مهنی و بۆمبای سه عاتی و راکیتی تییاندا هه بوو له ناویان دهره هینان و ملازم یوسف ناویک که خۆی ئه ندازباری تهقه مهنی و مه سیحی بوو به و کاره هه ستا و هه مووی له کار خستن له گه ل ئه وه هه بارزانی ئه و مه سه له ی به گرینگ نه گرت و هه ر ده یفه رموو به رژه وه ندی میلله تی کورد له سه رووی هه موو شتی که وه یه، به لام حکومه ت هه ر به وه نده هه رانه وه ستا و ئالۆزی و ئازاوه ی تری ده س پیکرد هه تا وای لئ هات له زۆر شوین هیزه کانی شوپش و میری پیکدا ده هاتن و تهقه بیان لیک ده کرد، ئه گه رچی دیسان و تووژیژیک له هه ردووک لاره دهستی پێ کردبووه به لام سه ودی نه بوو و ئه و جاریش کوردستان که وه ته وه بهر هه رشی درندان هه ی حکومه تی ناوه ندی و، دهستی کرده وه به ناگر و ئاسن هه لپشتن به سه ر کوردی لاشه پ و ناشتی خوازدا که هه ر به تاوانی ئه وه که کورده به درێژایی میژوو له ژیر ئه و چه پۆک و کوشتن و پرینه دا بوه و، بئ به زه یی لیبی کوژراوه و، دهر به دهر کراوه و، گیراوه که به داخه وه ده بئ بلیم خۆشی سه ره پای ئه و هه موو دهرده هه ر دهردی له خۆی گرانتتر کردوه و، به نارێکی و ناته بابی خۆی هینده ی تریش هۆی مالویرانی خۆی پیک هیناوه و، ئیسته ش که ئیسته ییه هه ر له سه ر ئه و پێ و دانه دهرۆن و هه موو شوان و گاوانی کورد ده زانن به یه که به تی نه بئ ئه و گه له به هه یچ کوئ ناگا به لام گه وره پیاو چاو له و راستیه ده قوچین و، نه ئیسته و نه له دوارۆژدا پاکانه ی خویان له و تاوانه گه وره پێ ناکرئ و، له وه دا هه یچ شتی که نایان په رتینیتته وه که میژوو ئه ورۆ خزمه تی گه لی کوردی له و قوناغه ناسکه دا خستۆته سه ر شانی وان.

له هه لگه یسه نه وه ی شه ری ئه و جاردا که شوپش لایه نی سوپایی و کۆمه لایه تی به هه یزی هه بوو حکومه تی عیراق باشتر وه په له قازه کهوت و سه ره پای توند و تیژی له جه بهه کاندایه دهره وه ی ولاتیش سه ری به هه موو کونیکدا ده کرد و، دهستی کرد به فیل و ته له که و هه زاره و دوولایی هه تا له زستانی په نجا و سبی هه تاویدا ئه و دۆلا به بان له گه ل شای گۆر

به گۆر له ئه لجه زا بر گیرا و، هه موو لایه ک دژی شوپش ده ستیان دایه دهستی یه ک و شوپشیان به وه ناچار کرد چه ک دانئ که دیاره ئه و کاره ساته ی له و قوناغه دا به سه ر گه لی کوردی ئازا و نه به زی عیراق هات له که س شاراوه نیبه که که مه تره رخه می کاریه ده ستانی شوپشیش له پیتش ئه و پیلانه دا نابئ له بیس بکرئ، له دوابی به ستنی ئه و په یمانه که چاره نووسی شوپشی کوردی به ته وای گۆر بپوو، بارزانی سه فه رتیکی بۆ ئه و دیو کرد که زۆری پێ چوو و وای لئ هات خه لک نیگه ران بوون و له زۆر جئ و له زۆر ناوایی خیربان ده کرد و هه یوانیان ده کوشته وه بۆ گه رانه وه ی که ماوه یه ک دوابی ئه وه گه راوه و هه موو که س هه ستی به وه زعی ناله باری ئه و کاته کردبوو و که سه ییش نه یده زانی به کوئ ده گا و سه ر کردایه تی هه لۆیستی چه له داها توودا.

بارزانی ئه و کاته مالی له کویتستانی که بوو له به رانه ری حاجی ئۆمه ران به ناوی (کوڈۆ) ئه گه ر که سی که داوای دیتنی کردبا ده بوو له پیتشدا له حاجی ئۆمه رانه وه ته له یفون بکا، ئه گه ر ئیجازه ی پیدرا جا بچیتته سه ر، کاتیک بارزانی له و دیو گه راوه چووم له حاجی ئۆمه رانه وه داوای دیتنم کرد و هاتن منیان به سه یاره یه ک برده سه ر.

ئه و رۆژه هه ر چه ند میوانی دووره ده ست که م بوو و بیجگه له دوو سی مه لا ئه وانی تر هه ر جه ماعه تی خۆ جیتی و بارزانییه کان بوون به لام له شوپشیک زیاده تر که ئه ویش جیتی دانیشتنی بارزانی بو سه نده لیبی به تال نه ما بوو.

دوابی ئه وه که مه لا مسته فا هات له جیتی خۆی دانیشتن هه تا ماوه یه کی زۆر کری و بیده نگی ئه و کوژه ی داگرتبوو و هه یچ که س نه یده ویست ئه و بیده نگیه تیک بدا به لکو بارزانی خۆی به گویره ی ویستی ئه و کاته شتی که بلئ و هه لۆیستی خۆی به دوابی ئه و رووداوه ناخۆشه دا دیاری بکا، ئه ویش ماوه یه کی زۆر خه لکی له چاوه روانیدا راگرت و دوابی به یینیک سه ره تای قسه ی کرده وه فه رمووی:

کاتیک من بۆ ئه و شوپشه له بارزان وه دهر که وتم په نجا و چوار که سم له گه ل بوو که له ناو ئه واندا یه کتیکم کرده به رپرسی مه سه رف و ئه رزاق، ئه گه ر خۆم پیتلا وه کانم درابان ده بوو ئه و بۆم بکرئ دهنای خۆم پیت نه ده کردرا، به گویره ی وه زع و زرو فی ئه و کاته ش له هه ر ناوچه یه ک باین هه ر شه وه له گوندیک ده بووین و له ناو گوندیش نه ده کرا هه موومان هه ر له مالیک

بین له بهر نهوه له ماللهکان دابهش دهبوین و سڼ چوار کهس پیکهوه دهچوینه مالیک.

ماوهیهک پی چوو روژتیک له گوندیک گوتم لی بوو ژنیک هات له جماعه تی پرسی
 نه ری مه لا مستهفا کپهیه؟ گوتیان لهو ژوورهیه، که هاته ژوور گوتی تو ی مه لا مستهفا؟
 گوتم به لئی منم چ نیشته هیه؟ گوتی: نهو شهو جماعه تی تو له مالی ئیمه بوون
 سندوقیکم هه بوو شکاندوویانه و هه رچی تیی دابوو بردوویانه، گوتم سندوقه که جیی تیدا
 بوو؟ گوتی: دوو گه ز خام و، نهنگوستیله ی کپزه کهم و، نالیک هیستر، بپجگه لهوه دوو
 تهنه کهش جو مان هه بوو نهویشیان برده داویانه به ولاخه کانی خو یان، به جماعه تم گوت
 هم شتانه م دهو پته وه ده بی بیانیه یان بیانیم، که هینایان ده بینم نهنگوستیله که نه گه ر
 که سپک له ناو شار مندالیک خوشه ویستی خو ی له گه ل بی و گرنه ی لی بگری و زور به
 مه جیوری بیکری هه ر سڼ عانه، بیست فلس دین، زیادتر ناهین، نالی هیستره کهش
 جاریک لیدراوه و لی بوته وه و که لکی جاریک تریشی هیه، که لیم کولیه وه نهوه ی من
 دامبابوو له سه ر مه سره ف و نه رزاق، شهو لهو مالله خه وتبوو، شته کانم دابه وه ده ست ژنه که
 و له جیاتی جو یه کهش ناردم چوار تهنه که جو ی تریان بو کری.

نهو کاته ش هه ر نهو دنده م له ده ست هات نهو مرؤقه م له سه ر نه رزاق و مه سره ف لابر د
 یه کپیک تر م له جیی نهو دانا.

چهند سالی تر پپچوو شوړش ورده ورده په رهی گرت، پپشمه رگه له هه موو جپیه ک
 هه بوون و، به لای خو یه وه داب و ده ستور و ری و شوینیک داندرابوو، نهو کاته خو م له
 رانیه بووم و، له بیرمه دوا زده هه زار دینار پارهم هه بوو.

روژتیک له مه قه ر دانیشتیوم یه کپیک هاته حه وشه که جوو تیک زهنگالی هه لکیشابوو
 سلاوی له جماعه ت کرد گوتی: کوا مه لا مستهفا؟ جماعه ت گوتیان چ نیشته هیه؟
 منیش له ژووره که وه گوتم لپی گه رپن با بیته ئیره، که هاته ژوور سه لامی کرد گوتی تو ی
 مه لا مستهفا؟ گوتم به لئی منم، که رهم که بزانه م چ نیشته هیه، گوتی: قوربان من له
 دهریه ندی رایاته وه باریکم توتن پپبوو ده هاتم له کویه فه حسی بکه م (ارزیابی) گه یشته م
 چو مان پپشمه رگه یه ک هاته پپشم گوتی: نهوه جپیه؟ گوتم توتنه، ده بیه مه کویه فه حسی
 ده که م، گوتی قه بدی نیه وهره گوتم بده جا بو، منیش زورم پی خوش بوو که نهوه

هه سکه ری کورده به سه ر ولات راده گا، گوتم به سه رچاو گوتمی چهنده؟ گوتی سه د فلسه،
 گوتم فه رموو، قوربان پاره که ی لی وهرگرتم و نهو کاغه زهی پیدام، که روانیمه کاغه زه که نه
 ناوی که سی لی نوسرابوو، نه تاریخی هه بوو، نه دیار بوو کئ وهریگرتوه، له بن کاغه زه که
 خه تیک خوار و خپچی پيدا هاتبو وه ک مندالی ساوا شوینیک له سه ر کاغه ز بکیشی و
 هیچی تر، کابرا گوتی: قوربان له وپوه هاتم گه یشته م پردی به رسیرین پپشمه رگه یه ک له
 کولیتیک هاته دهر نهویش گوتی: باره که ت جپیه؟ بو کوی ده چی؟ گوتم توتنم پپیه
 ده بیه مه کویه، گوتی وهره گوتمی بده جا بو. گوتم له چو مان گوتم داوه، پپشمه رگه که
 گوتی: نهوه ی چو مان ساخته جیه شه رتی منم، گوتم باشه گوتمی چهنده؟ گوتی روعیکه
 گوتم فه رموو، نهویش روعه که ی وهرگرت و نهو کاغه زهی پیدام، (نهویشی له پپش من
 دانا هیچی لی نه نوسرابوو). قوربان له وپش وهری که وتم هاتم بو لای کویه له شاخی
 هه بیه سولتان و سه ر که وتم (شاخیکه له روژه لاتی کویه) خو م و هیستره که م له ئاره قه دا
 ره ش ببوین، له سه ر شاخه که پپشمه رگه یه ک هاته پپشم گوتی: نهوه جپیه، بو کوی
 ده چی؟ گوتم توتنه ده بیه مه کویه فه حسی ده که م، گوتی وهره گوتمی بده جا بو، گوتم
 کاکه دوو جار گوتم داوه خو تالانم ناکه ن، لیم هاته پپش زلله یه کی خوشی لیدام،
 گوتی: نهو زمانه ت بو هینده درتزه گوتم بده جا بو، قوربان نهویش نیو دیناری لی
 نه ستاندم و نهو کاغه زهی دامی (نهویشی له پپش من دانا) گوتم: کاکه فه رموو نهوه سه د
 فلسه که ی چو مان، نهوه روعه که ی پردی به رسیرین، نهوه ش نیو دیناره که ی هه بیه سولتان،
 فه رموو زلله که شم لی ده وه، نه گه ر من شوړش نه که م که سبش به ناوی من و شوړش نایه
 غه دری له یه کی وه ک تو ناکا، نهو خه تایه هه موو ده گه رپته وه بو من، کابرا مالی ناوا بی
 زلله که ی لی نه دامه وه پاره که ی هه لگرت و لپی دا رو یی.

من هه موو شتییکم پی بکری انسانم پی دروست ناکری، من لهو روژه وه چه کم پی
 هه لگیراوه هه تا نیسته قه ت له دوژمنی خو م نه ترسام، من هه ر لهو که سه ده ترسم که
 به ناوی دو ست له گه لم نیش ده کا و، له بنه وه دوژمنی منه و، خه لکم لی ده کاته وه و، دزی
 ده کا و، غه در ده کا، من بچم له کوپی تره وه خه لک بینم و لیره کاری بده مه ده ست؟ کئ
 ما ئالو گوپی پی نه که م و، له سه ر کار لای نه به م و یه کی تر له جیی نهو دانه نیتم؟ هه ر
 نهوه ی دوا یی لهوه ی پپشو خراپتر بوو.

په لیک پېشمه رگه دهنن پېچته جبهه له ریگه دا ده چته مالی پیریزن نه گهر گیسکی هه بی پتی ده کوژتته وه جا د پروا، سرلقیک له گوندیک هه بی نه گهر که سیک کیژی جوانی هه بی به غه در لیبی ده ستین، نه وانه هه مووی به ناوی من ته او د بی و هه ر ده لین پېشمه رگه ی نه وه هه ر چند من له و کارانه بیتارم.

من قسه کانی نه و روزهی مه لا مسته فام هه ر نه و نه ده له بیر ماوه به لام نه وه هه مووی نییه و، له سره لینه هاتوویی و خه یانه تی لپرسراوانی شوپش زور مه سه له ی تری هیتاوه و، فهرمووی: نه و شتانه هه مووی دوسه کانی من به دوژمنایه تی له گه ل منیان کرد که نه وه ده توانی په ندیک بی له داهاتودا بو هه موو که س به تابه تی جیگره کانی خوی و نه هیلن هیچی تر نه و نیشه دوویات بیته وه و، بو دهره به که قه به سه ریبه ک ناگر تی به رنه دهن و، میلله تیکی به قوریانی دوو سی دز و دروزن نه کهن. که نه وانه نه و خه یانه ته ی له دوستانه تیدا پتیا ن ده کوی له دوژمنایه تیدا له ده ستیا ن نایه و، هه ر بو یه ش پال و ه شوپش ده دهن نه ک بو خزمه ت و دل سوژی.

ده پازده روزهیک پی چو نه و هه واله به هه موو که س گه یشته که بارزانی نه مری کرده پېشمه رگه به ره و دوا ی یه ک له جبهه کان بکشینه وه و، شوینه کانی خویان به رده ن.

هه والیکی ناخوش بو به لام راست بو، ئیتر له و کورده واریه دا بو به شین و شه پور و له خودان، هه ر پېشمه رگه بوو کلاشینکوی ماچ ده کرد و له ناو پروباری داویشته، یان فری ده دایه گوژستان، یان له ناو نه شکوه ت و چاخانه کان به رخته وه به جیبی ده هیشتن و خوی پرووی له لایه ک ده کرد و سه ری خوی بو لای سنور هه لده گرت.

پشویینی وای لی هات له به یینی گوندی نازادی و دهره ندی رایات که نیزیک مه قه ری سه رکر دایه تی بوو خه لک پروت ده کرا، شوپش ده سه لاتی نه ما، حکومه تیش له و ناوه هه ر له هه و نه وه وجودی نه بوو، که س خه تی که سی نه ده خوینده وه، له حاجی ئومه ران تفه نگی پر نیان دده ا به حه وت تمه ن که س نه یده کوی.

نه هاتی و لیتقه و ماویه کی گه وره کورده واریی داگرت و له هه موو که سیش لیتقه و ماو تر من بووم که نه ده مویترا بیمه وه ئیران، نه ده متوانی له عیراق بیمه هه تا جه یش دی و ده ست به سه ر ولاندا ده گریته وه و خوم ته سلیمی چاره نووس بکه م.

چونکه هیچ نه بی ته سلیمی ئیرانیا ن ده کرده وه که نیوانیا ن دوا ی په یانی نه لجه زایر دوستانه و خوش بووه، مه ترسی ته شقه له ی خوشیا ن له وی راوه ستی و، نه شویتیکی تریشم بیتجگه له و دوو جتیه شک دهرد پرووی تی که م، نه مده زانی چبکه م، هیندیک پېشمه رگه ی نه و دیوی ئیران که له ناو شوپشدا بوون له و به ینه دا هاتنه لام گوتیا ن نیمه ناچینه وه توش له گه ل نیمه بمینه وه، هه تا نیمه هه یین به کو ل ده تگی رین هه ر نه و نه ده بلین نه ویشیا ن له گه ل و له وده ا ده ستیا ن کرد به گریان.

گوتم: من بروم به ئیوه هه یه به لام شتیک به مه لا مسته فا نه کوی خو ماندوو کردنی من و ئیوه بی فایده یه و، ناخریه که ی له بن به ردیک سه رما ده مانکوژی یان له شاخیک له برسان ده مرین و ته او د ده بی.

چند روزهیک بوو منداله کانم بو ئیران به ری کردبوو، ناوماله که شم له خه لان هه ر له ناو خانه که دا به جیه یشته، گوتم هه ر که س ده یه وی بیانا بو خوی و چومه حاجی ئومه ران که له ویش گونده که چول کرابو له هوه ده یه کدا که پیش نه و دم شوینی هیندیک لاوه یی بوو، براده ریکی ناسیا ویش به هه لکه وت له وی بوو جیتی خوم کرده وه، له و کاته دا سه ری هه موو کیوانم لی ویک هاتبو نه مده زانی چبکه م، روو له کوی که م؟ چیم به سه ر دی؟، سی روزه، چوار روزه هه ر ده هات و وه زع ناخوشر ده بوو، به و پتیه ش چاره نووسی من پتر له مه ترسی ده که وت.

شه ویک سه عات هه شتی ئیواره دیتم سه یاره ی بارزانی هاته به ر دهرگا که م و شوپیره که ی (که مال محمه د) دابه زی و هاته لام گوتی: سه روک بارزانی نه مری کرد من ده روم بو نه و دیو، بچو پتی بلتی نه ویش له گه ل من بی روحی ویش وه ک روحی من، ئیتر من چم ده ویست له وه زیاده تر له و کاته دا؟ چون هه تا هه م نه و گه وره بیسه له بیر بکه م که له و لیتقه و ماویه دا بالی به سه ر کیشام.

که سواری سه یاره که بووم نه و شیعرانه ی حافزی شیرازیم وه بیر هاته وه که ده لی:

نه هرکه چهره بر آفروخت دلبری داند

نه هرکه آینه سازد سکندری داند

نههرکه طرف کله کچ نهاد وتندنشست
 کلاه داری وایین سروری داند
 تو بندگی چو گدایان بشرط مزد مکن
 که خواجه خود روش بنده پروری داند
 وفا به عهد نکو باشد ار بیاموزی
 وگرنه هرکه توبینی ستمگری داند

له نیوان حاجی نومه ران و شیوه رهدا خانویه ک هه بوو که کاتی خوئی وا بزائم بۆ
 میوانی لاهویی دروست کرابوو، لهو سهر و بهنده دا بارزانی لهوئی داده نیشست، له بیرم نیه
 سهعات چند بوو که ئه و شوه لهو پیوه ئه و کاروانه وهرئ کهوت، نوینه ری حکومتی ئیران
 ههتا شیوه رهدش به پیریه وه هاتبوون که دیاره بۆ ئیمه ناسراو نه بوون.
 مهلا مسته فا دابهزی له گه لیان قسه ی کرد و، ئه و جار ئه وانیش له گه لی وهرئ کهوتن
 ههتا گه یشتینه شاری نه غه ده.

له بهر ده رگای خانوه که ی بارزانی (دخانیه) خپوه تیکی گه وره یان بۆ من هه لدا جیگه ی
 میان ئه وئی دیاری کرد.

ئه و کاربه ده ستانه ی حکومت که شه و به پیشوازیه وه هاتبوون سبه ینی هاتن بۆ خوا
 حافیزی، مهلا مسته فا یه کیک له وانه ی جیا کردبووه چند هه نگاو یک له و لای
 خپوه ته که ی من قسه ی له گه ل ده کرد و، جار جاریش ته ماشای منی ده کرد که له ده رگای
 خپوه ته که راهه ستابووم، نه مده زانی باسی منی له گه ل ده کا، کابرا بالته یه کی عه سکه ری
 له بهر دابوو که بارزانی قسه ی ده کرد ئه و دهستی به عینوانی ئی احترام هه لدینا و دوا ی
 قسه که ی ئه و دهستی ده هیتاوه خوار و به وه را دیار بوو ئه فسه ر بوو.

دوا ی به نییک مهلا مسته فا به ده ست ئیشاره ی منی کرد بچمه پیش، که چووم
 فه رمووی: ناوی حاجی حه مه د ئاغام له بیر ماوه ناوی گونده که تانم له بیر نییه، عه رزم
 کرد: ناوی گونده که مان (شیحالی) به ته زبه نی، فه رمووی باشه، هه ر بۆ به م بوو، که
 ده گه راهه وه به موه بۆ لای خپوه ته که گویم لئ بوو به کابرا ی ده گوت: ئیه وه ک من

نایناسن ده نا ئیه وه له من خو شترتان ده وئی، بۆ به ده بی که لکی لی وه رگرن، حه ز ده که م ئیه وه
 ئه وه بزائن.

که خوا ده یزانی من حه زم نه کرد بارزانی ده باره ی من ئه و قسه ی به و کابرا یه گوت
 چونکه ده مزانی ئه وان ئه و فه رمووده ی ئه و به گرینگ ده گرن و له دوا رۆژدا لیم ده که نه
 به لگه و برو بیانووی پیوه ده گرن، ئیتر نه یانده زانی ئه و گه وره یی خوئی به جی دینی و من
 هه ر شیاوی ئه و هه موو لوتفه نیم.

رۆژی دوا یی له تارانه وه دیسان نوینه ری حکومت بۆ به خیره یانی مهلا مسته فا هاته
 نه غه ده، بارزانی که به و به سه رهاته ی تیکچوونی شویش به پینچه وانه ی ئه وانی تر هیچ
 نه شیوا بوو یه کیک له و نوینه رانه ی حکومت (سه رتیپ منصور پور) له سه ر نان خواردنی
 نیوه رۆ عه رزی مهلا مسته فای کرد گوتی: ئه وه بۆ هه موو که س ده رکه وت که تو وه ک
 خه لکی تر دروست نه کراوی و، ئه و ئیراده و ئه عسابی تو هه ته خه لکی تر نیه تی، بارزانی
 فه رمووی: من هه ر عاده تم وایه نه به شتی خو ش زۆر که یفخو ش ده بم، نه به شتی ناخو ش
 زۆر تیکده چم.

هه ر ئه و سه ره تیپه ی باسکرا و ئه و رۆژه دوا ی نان خواردن داوا ی له بارزانی کرد
 برو سکه یه ک بۆ شا بنیتر و هاتنی خوئی بۆ ئه و دیوه پی رابگه یه نی که ئه ویش فه رمووی
 قهیدی نییه و، من له برو سکه که دا دوا ی پیشه کی نووسیم له فلان سه عاتدا گه یشتمه ئه و
 دیوه، که خو ئیندمه وه سه رتیپ منصور پور گوتی ئه وه شی لئ زیاد که بنووسه خو شبه ختانه
 له فلان سه عاتدا و بارزانی بۆ ئه وه هیچی نه فه رموو برو سکه که یان برده ته له گرافخانه که
 مخابه ره ی بکه ن.

(شمس الدین موفتی) نوینه ری پیشووی شویش له تاران له و دانیشتنه دا حازر بوو.
 ئه و کاته که دوکتور حه سه نی برام له تاران له زیندان دابوو له گه ل ئه و سه رتیپ منصور
 پوره ناسیاویم په یدا کردبوو که خوئی کورد بوو و ئه و دم معاوونی سه رۆکی گشتیی ساواک
 (سه رله شکر حه سه نی پاکره وان) بوو، دوو سی جار له تاران له شه قامی زاهیدی چومه
 لای بۆ ئه وه که کاریکی وا بکا چاوم به سه رله شکر پاکره وان بکه وئی و ئه ویش به لئینی
 پییدام و هه ر چند ئه ویش هه ولئ ده دا هیشته له مانگیکی زیادتر پی چوو هه تا توانیم
 بیینم.

ئەو سەرتىپە دواى ئەو جارەش وا دەبوو بۆ سەردان دەهاتەو مالى بارزانى و لەوى بەكترمان دەدیت بەلام دەرفەتى نوێکردنەوئەوئەو بىرەو دەريانە كەم بوو، تەنیا دەرى دەخست كە ئەو رابوردەوى لە بىرە و بە گەرمى دەیدواندم و لە ئەحوالى دەپرسىم و، جارى بەكەم ئەگەر دىتىمى روىسىمان كرد.

۵-۶ مانگىك مالى بارزانى لەگەل خەلكىكى زۆرى تر هەر لە ئوردوگای نەغەدە بوون كە خەلكەكە لە ناو خىتوەتدا دەژيان و لەو ماوەدا لە كاری نووسىندا لە بەنى پەناھەندەكان و حكومەت كە دەبوو بە فارسی بوايە يارمەتییى كاك ئىدىرىس دەدا. رۆژىك كاك ئىدىرىس هاتە خىتوەتەكەم گوتى: مەلا مستەفا فەرمووى لىرە و دەدر نەكەوئى، ئەگەر جلكى ئەفەندىيە هەبە لەبەرى كا، حازر بى هەتا من دىمە دەر.

من خۆم حازر كرد و لەوى چاوەروانى بووم بەلام مەلا مستەفا هاتە دەر و خۆى بۆ شۆتىك رۆشیت كە نەمزانى كوئى بوو، منى لەگەل خۆى نەبرد، ديار بوو پىتى باش بوو هەر خۆى قسەيان لەگەل بكا و پىتوىستى منى نەزانىبوو.

لە مێژ نەبوو هاتوو مە نەغەدە رۆژىك لە ناو خىتوەتەكەم دانىشتبووم كورپكى جحیل هاتە ژوور سلاوى كرد و لە دەركى راولەستا، بەخىر هاتنىم كرد و لە هەوالىم پرسى و گوتم چۆنە هاتووئى؟ تۆ كىتى؟ گوتى من كورپى تۆم، ئەوجار نەمدەزانى كاميانە، گوتم: ناصرى يان مظفر؟ گوتى ناصرم، كە كاتىك من لە مالى رۆشیتەم ئەو تەمەنى سى سال بوو و مظفرىش دواى رۆشیتنى من پەيدا ببوو، ئەوم هەر نەدىسو لەبەر ئەو نەمناسىيەو، كاتىك پەناھەندەكان لەگەل بارزانى هاتنە ئەو دىو و بە شارەكانى ئىراندا بلاو بوونەو لە لایەن هەموو كوردهكانى ئىران بە تايبەتى خەلكى مەهاباد پىشسوازىيەكى گەرم و دلسۆزانەيان لى كرا و، بە دلئىكى فرەوانەو بە هەموو خزمەت و پىتوىستىيان هەلەدەستان.

حكومەت لە هەوئەو قەرار بوو شارۆچكەيەك بۆ بارزانى دروست كا و لەگەل پەناھەندەكانى تر بچنە ئەو شارە كە لىستەيەكمان بۆ ئەو كرد نىزىكەى دوازده هەزار كەس، دوايى گوتيان ئەو سال تازە درەنگ بوو ئەو شارە تەواو نابى، دوو سى جىگەيان لە تاران و كەرەج ديارى كرد كە بارزانى لە كىتەيان حەز بكا جىگەى خۆى و

جەماعەتئىكى بۆ بکەنەو هەتا بەهاری داھاتوو جا شارۆچكەى بۆ دروست بکەن و، داوايان لى كرد خۆى بچى چاوى بەو شۆتەنە بکەوئى و بريارى لەسەر بدا كە وام لە بىرە ئەو شۆتەنەش دوو گەرەك لە تاران بەناوى (تاران پارس) و (شەرك غرب) و، (عظىمىيە) لە كەرەج بوو، ئەوئىش لە ناو ئەو جىتەنەدا عظىمىيەى هەلئىژارد و، لەبەر ئەو ئەو گەرەكە سەد خانوويان بۆ كرى كە خۆى و هەر كەسى ترىش حەز بكا لەگەل خۆى بىناھىتئى و لە پایىزى سالى ۵۴ هەتاويدا مالى بارزانى هاتە كەرەج بەلام هەتا ماوەيەكى زۆر من خانووم وەبەر نەكەوت كە بەرە بەرە حكومەت خانووەكانى تەسلىم دەكرد، لەبەر ئەو من ئەو ماوەيە هەر خۆم تەنیا لە كەرەج لە مالى بارزانى بووم و، مالى كەشم لە نەغەدە بەجىما هەتا خانوو وەبەر منىش كەوت و ئەوانىش هاتن.

كاك ئىدىرىس نەبەدەوىست من خۆم دواى رۆشیتنى ئەوان لە نەغەدە بەجى بىتىم و ديار بوو لە هەلئوىستى حكومەت نىگەرانىيە هەر ماوو كە دەزانين ئەو دەم زەمانى شا بوو.

پىش هاتن و دواى هاتنم بۆ كەرەج ئەوئەندەى لە دەستم هات لە خزمەت و راپەراندن و ئەنجامدانى كاری پەناھەندەكاندا هەر لەو كەسانەو كە گىروگرفتىيان لە لای بارزانى دەكرایەو هەتا پىكەتئىنانى پىداوىستىيە مالى و، دەرمانى نەخۆش و برىندار و، كاری ئىداراتى حكومەت درىغىم نەكرد، لەگەل ئەوانەش كاری نووسەرىيە بارزانى لەگەل دەزگای ئەو كاتە كە ژمارەيەكى زۆر پەناھەندەى لەگەل هاتبوو، ديارە هەموويان دامەزراندن و، كار و، بەرئى چوون و، خۆتندن و مەكتەبىيان دەوىست و ئەو پەيوەندىانەش لەگەل حكومەت بە نووسىن دەكران.

پىتم وایە بارزانى ئەو شانازىيەى هەر بە من دابوو كە نووسىنى منى بەبى خۆتندنەو ئىمزا دەكرد كە بۆ شۆتى زۆر بەرز و گرینگ نەبا خۆى نووسراوى نەدەنارد و، كورپەكانى بەو ئەركە هەلەدەستان.

لە كەرەج كاربەدەستانى حكومەت بە منىان گوت ئەگەر تۆ ئىرانى و تەركى تابەىت نەكردو دەبى بەلگەت هەبى و لە ئىدارەى ئامار (نفوس) شناسنامە وەرگرىيەو چونكە بەلای ئىمەو حىسابى ئىرانى لەگەل پەناھەندەى لاو جودايە، منىش بە هۆى نووسراوىك كە چەند كەسىش مۆريان كوردبوو داوام لە ئىدارەى ئامارى كەرەج كرد كە دىسان شناسنامە پى بەدەنەو، ئەوانىش نووسراو كەى منىان بۆ مەهاباد نارد و دوو سى مانگ

دوای ئەوه دیسان ههویهیان پیدامهوه و، دوای ئەوه بژیویان بۆ بریمهوه.

زۆر جار پیاوی حکومهت (ساواک) دههاته ناو پهناهندهکان و پیتی رادهگهیانندن که ئەو بژیوه ههتا سههر نامینتی و دوای چهند سالی تر دهپردری، له بهر ئەوه ههر کهس بۆی دهکرێ گوتی کارێک بگرێ که بۆ دوایی بۆ بهر پیتی چوونی خۆی دانهمیستی، به دوای ئەو قسهدا ههر کهس به پیتی توانای خۆی وه دوای ئیشیک کهوت و، منیش له سههرهتاوه له بهر ئیشی بارزانی و پهناهندهکان دهرفهتی کارکردنم نهبوو، دوای سالییک ئیجازهم له کاک ئیدریس وهرگرت له حکومهت داوای ئیش بکه،م، گوتی نووسراویکیان بۆ بنووسه و بهیهینه من ببینم جا بیان دهیه، ئەو نووسراوهم نووسی و پیم دان و گوتم من بۆیه هاتومهوه ئەگه خزمهتیکم له دهست بێ بیکه کهم ههز دهکهم ئیوهش ئەو دهرفهتهم پێ بدهن، له جوابی ئەوهدا سهروکی ئیداره ی ئەمنی کههه که نامهکه بۆ ئەو بوو گوتی: بهلێ بهلێ دوای ئەوه هیچ چاره ی تهرت نهماوه و به ناعیلاجی هاتوویهوه، ئیسته دهلیی هاتومهوه خزمهت بکه،م، من که ئەوه زۆر لێ گران هات گوتم مادام ئیوه وای دادهنن با وایی، ههر قهراریکیش بۆ منی ددهن به کهیفی خۆتان بکهن و، ئیتر لهوئ وهدهرکهوتم. لێرهدا ده پێ ئەوه بلیم کهمن به مهلا مستهفا پشت تهستور بووم و دهمزانی به هیچ جوهر من به دهست ئەوانهوه نادا له بهر ئەوه لیبیان بێ منهت بووم و، دهمگوت زۆر زۆر ئەوهندهیه ئیشم نادهنی ئەویش قهیدی نییه.

ئەو رۆژه ئیوارێ له مائی مهلا مستهفا «که وام له بیره خۆی له سهفه» بوو ئەو قسانم بۆ کاک ئیدریس گێراوه گوتی: کاک خالید ئاغا، مهلا مستهفا دهسهلاتی جارانی نهماوه تۆ لهو ولاته دهژی ده بێ له گهلیان ریک کهوی رهجات لێ دهکهم ئەو تووره بوونه دانی، پیاو ده پێ له گهڵ زهمان بگهڕی، که کاک ئیدریس ئاگای لهوه نهبوو ساواک داوای ئەو ریکهوتنه ی له من کردبوو و پیم نهکراوو، ههر چهند خورماش ی زۆر هه لپشتبوو، تووره ی وانیش ههر له سههر ئەوه بوو، رهنگه ئەو ئیشه ی من له رهفزی داواکه ی واندا بۆ هاوکاری ژیرانهش نهبوو بێ بهلام ههر چی بێ پیم له چاوشووری و سیخووری و خهیانهت باشته بوو و له بهر ئەوه به کاک ئیدریسم گوت: ئەگه ر رۆژیک له رۆژان ئیوهش پشتی من بهردهن ههیشه ههر لیبیان بێ منهتم، ههرچی به باشی دهزانن با بیکه ن.

نازانم چهند پێچوو، دوو مانگ، یان که متهر رۆژیک هاتمهوه مال، کاک ئیدریس

نامهیهکی بۆ ناردبووم نووسیوی ئەورۆ له تاران تهلهفونیان کردوه رۆژی..... سهعات ههشتی بهیانی بچیه لای مودیری رادیو و تهلهفزیون بۆ کاری دامهزران، له بهر ئەوه له کاتی دیاری کراوا بچۆ ئەو چاوهروانت ده بێ.

له کاتی خۆیدا چووم و بهرپهوهری تهلهفزیونم دیت بهلام له جیاتی ئەوه بلێ چ کاریکت پێ دهکرێ و، چ دهزانی زۆرتر دهگهراوه بۆ رابوردوی من:

- ههتا ئیسته له کوئ بووی؟

- گوتم: له عیراق بووم

- لهوئ چت دهکرد؟

- گوتم پيشمههرگه بووم، کارت چ بوو؟ گوتم ههرچی مهلا مستهفا ئەمري پێ کردبام دهمکرد، «من دهمزانی که ئەو شتانهیان هه موو پێ گوتراوه و له من باشته دهزانن ئیتر هاشاکردن سوودی نییه».

- ئیسته چدهکه ی؟ گوتم ئیستهش ههر هاوکاری و ان دهکه م. بۆ دهوله ته که ی خۆت ههتا ئیسته چت کردوه؟ گوتم بهداخه وه خزمهتیکم بۆ ئیوه له دهست نه هاتوه دوای ئەوه که لهو جوهره پرسیا ره بۆه به سکرتهیره که ی خۆی گوت:

تهلهفون بکه له بهشی زاراوهکانی رادیو و تهلهفزیون له شهقامی جوهردهن بلێ دهسه جی بانگی کهن بۆ موقابه له که بتوانی زوو بگه رپهته وه که رهج و، بۆ شاره زایی ریکهش ههتا ئەوئ (یانی شهقامی جوهردهن) هیلکی بۆ بکیشه و، به منیشی گوت ئەگه ر کاری مصاحبه تهواو بوو بۆ چلونا یه تی کار دهمینین من و تۆ، مودیری ئەو کاته ی رادیو و تهلهفزیونی ئیران یه کیک بوو به ناوی (محمود جعفریان) که لهو راپه رینه دا که له سه ر رژیی شا کرا ئیعدامیان کرد.

خوینهری خۆشه و یست پیوسته ئەوهش بزانی که ما که و سه رچاوه ی ئەو نووسینه ئەو بیوگرافییه ی خۆمه که کاتی گه رانه وه له عیراق بۆ ئیران دوای تیکچوونی شو رش ساواکی تاران لیبی و یستم و، بۆیان دیاری کردم که ههر له زهمانی مندالیمه وه که له مه کته ب بووم ههتا ئەو رۆژه که له عیراق گه رومه وه بۆ ئیران هیچ شتییک به جی نه هیلم، من ئەو بیوگرافیهم نووسی و پیم دان بهلام هینایانه وه گوتیان:

ئەو تەواو نییە و زۆر شتی تیدا نییە دەبێ هەمووی بنووسی، جاری دوو هەم دیسان نووسیمه و ئەو جاریش گەرانیدیانەو بە بیانووی ئەو کە دیسان کەم و کوری هەیه، جاری سیپهەم نووسیم و پێم دانەو و ئەو جار نەیانەیتناو بەلام ئەگەر هاتبا و ناردباشیانەو هەچی ترم نەبوو بیخەمە سەری لەبەر ئەو هەرچی لەو نووسینەدا هەبێ لەو بیوگرافیە ی مندا هەیه کە لە لای ساواکە (هیندیک شتی لاوەکیی لێ دەرچن کە دوا یی لەگەلی کەوتە). بەلام هەرچی لە بیوگرافیە کە لای ساواکدا هەبێ لێردا نییە.

هەر وەک دەزانین نووسینی بیوگرافیە کە لە زەمانی پۆتیمی شا دابوو، لە کاک ئیدریس بارزانی زیادتر هێچ کەس تەنانەت براکانی خۆشم ناگیان لەو نووسینە نەبوو.

یەکیک لەو شتانه کە نە کاک ئیدریس ناگای لێ بوو نە ئەو دەم خۆم دەکرا بینووسم ئەو کورتە چیرۆکە بوو کە پۆتیک لە مائی مەلا مستەفا لە کەرەج کارمەندیکی ساواک بەناوی (بەباتی) جیای کردمەو و ژمارە تەلەیفونییکی دامێ گوتی: لە ساواکی تاران داویان کردووە بەو ژمارە تەلەیفونە پەییوەندیان پێتو بەکە، بێدەنگییکی بچۆ بزانه چیان دەوێ.

ئەو شەو هەتا سەینێ هەر فکرم لەو کردووە کە دەبێ منیان بۆچی بێ، ئەگەر ئیشییکی ئاسایی بێ ئەو لێرەش ئیدارە ی ساواکی لێیە ئیتر چ پتویست بەو دەکا من بەرنە تاران؟ لەو دەترسام بەلایەکم بەسەر بێن و نەهیلن کەسێش بزانی لەبەر ئەو ئەگەر بۆ تاران وەرپێ کەوتم ژمارە تەلەیفونە کەم بۆ مائی خۆم بەجێهێشت و گوتم: من دەچمە تاران ئەگەر هەتا ئیوارێ نەهاتمەو ئەو ژمارە تەلەیفونە بدەن بە کاک ئیدریس و پێی بلێن ئەو تەلەیفونە ی ساواک بانگی کردووە بۆ تاران و نەهاتۆتەو.

هەر گەیشتمە تاران لەگەل ئەو تەلەیفونە قسەم کرد، دوا ی خۆش و بیسی ئەو هی قسە ی دەکرد شوپتییکی لە تاران دیاری کرد کە ریستۆرانییکە بەناوی (چهل ستون) و کەوتۆتە سەر مەیدانییک بەناوی (وەنەک) کە ئەویش بێتە ئەوێ و یەکتەر بێنین، بەلام پێش ئەو هی شوپتی دیتتە کە دیاری بکا بە تەواوی پرسیار ی لە چلۆنایەتیی شکلی خۆم و رەنگی ئەو جلکانە کرد کە لەبەرم دا یە، و هەر وەها جلکی خۆشی بە من گوت، چونکە نە ئەو ئەمنی دیوو نە من ئەوم دەناسی و گوتی: لەبەر دەرگای رەستۆرانیە کە پیاسە ی بکە منیش ئیستە

دەگەم، زۆر پێ نەچوو یەکیک بەو ناوونیشانە کە خۆی گوتبووی لە ترومبیل دا بەزی و پرووی لە من کرد، دەستی دامی و گوتی (مهران).

چ ئەو پۆژە و چ پۆژانی دوو هەم و سیپهەم کە ئەو رەستۆرانیەمان دەکردە جێ ژوان ئەو ئەندی پێکەووە بووین هەتا لێک هەلبراین نەیهێشت من تەنانەت یەک کە لیمە چیه قسە بکەم و نۆیە نەدام، تەنیا قسەبێژ هەر خۆی بوو، ئەگەر من دەمریست لە وەلامی ئەو دا شتییک بلێم دەستی هەلدهیتنا و خۆی لەسەر قسەکانی دەرپۆشت کە ئەویش هەموو هەر پێ هەلگوتنی خاوەن شکۆ و، ئەرکی پیرۆزی!! ساواک بوو، پۆژی چوارەم گەیشتمە سەر ئەو مەبەستە کە چۆنە وا منی بردۆتە تاران و چیی لە من دەوێ و، گوتی: جا لەو دوو سێ پۆژەدا رەنگە خۆشت بۆی چووی کە بۆ پر کردنەو ی بەتالایی و کەمو کورپی رابوردوت دەمانەوێ لەو دەر فەتەدا هاوکاری ئیمە بکە ی.

گوتم: منیش دەمەوێ هاوکاریتان بکەم بۆی داوای ئیشم لە ئیدارە ی رادیۆ و تەلەفزیۆن کردووە کە ئیمکاناتی خۆم لەو رێگەو بە خزمەتی ئیو بەکار بێنم، زۆر بە سەیری چاویکی لێ کردم و، گوتی: تۆ دەزانی ئیشی ئیمە ئەو نییە، ئیشی ئیمە پەییوەندی بە خۆمانەو هەیه، ئەگەر بەلێنیش بەدی ئیمە نەک هەر لە رادیۆ و تەلەفزیۆن لە هەر ئیدارە یەکی تر کە خۆت حەز بکە ی دادەمەزرتین، چەندی خۆت بلێی مەعاشت بۆ دەپێنەو و، لە ماو هی سێ پۆژدا تەلەیفونیش بۆ خانووە کەت رادەکیشین. گوتم: ئەو هی من لەسەر رادیۆ و تەلەفزیۆن دەینووسم و دەیخوینمەو خزمەتی هەموو لایە کە بە گشتی و، دیارە خۆ ئیو هەش لەو خەلکە جودا نین، ئەو کارە ی ئیو بۆ من لەبەر چاوتان گرتووە لەبەر ئەو کە من تێکە لاویم لەگەل خەلک کەمە و، وا دەبێ بە چەند پۆژ هەر لە مائی وەدەر ناکەوم و کەس نابینم هەوا لێکی لێ وەدەست بێنم دەزانم نەتیجە شەرمەندی ئیو دەبم و سوودم بۆ ئیو نابێ.

مهران گوتی: ئیمە لە بارزانی و کورەکانی زیادتر هەوالی کەسی ترمان لە تۆ ناوێ کە تۆش لەگەل بیان دەژی و، لەگەل بیان هەلدهستی و دادەنیشی و، لەبەر ئەو دەشزانی کێ دێتە لایان دەیانینی لە وەزیر و نوینەری پارلمان و، لیدری حیزبەکان و هەر وەهاش لە عەشایر و شارستانی، ئیمە حەز دەکەین بە هەموو شتیکیان بزانی تەنانەت خواردنیان، ئەو کەسانە ی دێنە لایان بۆچی دین، چ دەلین؟

گوتم: ئەوێی که من له مەلا مستەفا و کورەکانی دەیزانم هەر ئەوێیە که پێم دەڵێن نامەیهک بنووسه بۆ فلان جێ، جا له خاوهن شکۆوه ههتا سه‌رهک وه‌زیر و، وزاره‌ته‌کانی تر و، ئیداره‌ی ئەتباعی بێگانە، ئەو نامەیه بۆ هەر ئیداره‌یه‌کی حکومه‌ت بێ نوسخه‌یه‌ک بۆ وزاره‌تخانه‌که‌ ده‌نێرم و نوسخه‌یه‌کیشی له لای خۆم هه‌ل‌ده‌گرم، ئەوانیش هه‌موو مه‌وجودن ئەگه‌ر ده‌ته‌وێ ده‌چم نوسخه‌ی ته‌واوی ئەو نووسراوانه‌ت هه‌موو بۆ دێنم له‌و رۆژه‌وه‌ که بارزانی هاته‌وته ئەو دیوه هه‌تا ئەورۆ به‌لام ئەو که‌سانه‌ی له سیاسی و غه‌یره سیاسی که بۆ دیتنی بارزانی و کورەکانی دێن نه‌ له‌لای من داده‌نیش نه‌ من ده‌زانم باسی چ ده‌که‌ن نه‌ من هه‌یچ کاره‌م، ته‌نیا من به‌و ئیشه‌ ده‌زانم که پێم ده‌ڵێن نامە‌ی بۆ بنووسه و هه‌یچی تر و، ئەوانیش هه‌موو نوسخه‌یان له لای خۆتان مه‌وجوده‌ چه‌ز ده‌که‌م له‌وه‌ دُنیا بی. ده‌بوو ئەوه‌ش بلێم که سه‌رۆکی گشتی ساواکی ئەو کاته له ئیتران ژه‌نرالی‌ک بوو به‌ناوی (سوپه‌بود نه‌سیری) که دوا‌ی سه‌رکه‌وتنی راپه‌ڕینی ئیتران تیرباران کرا.

ئەگه‌ر رژیمی شا گۆرا کاک ئیدریس هاته مالتی و ته‌واوی ئەو نووسراوانه‌ی که په‌یوه‌ندیان به حکومه‌تی شاهه‌ پێوه‌ کرابوو هه‌موویان له مالتی ئیمه‌ بوون له‌سه‌ر داوا‌ی خۆم له‌گه‌ڵ خۆی بردنیه‌وه‌.

ئەو دیتنه‌، یانی دیتنی مه‌هران هەر به‌وه‌نده‌ش نه‌پراوه‌ و، دوا‌ی ئەوه‌ش زیاده‌تر له‌ ده‌ جار بۆ ئەو قسانه‌ منی راکیشی تاران کرد و، جاره‌کانی هه‌ره‌ دوا‌یی په‌کیکی تریشی له‌ دایره‌ی ساواکی مه‌رکه‌زه‌وه‌ له‌گه‌ڵ ده‌هات که ئیسته‌ ناوی ویم له‌ بێر نه‌ماوه‌ و، پێکه‌وه‌ داوخوازه‌که‌ی پێشوو‌یان دووپات ده‌کرده‌وه‌، له‌ دوا‌ییدا هه‌قاله‌که‌ی مه‌هران (نه‌ک مه‌هران خۆی) هه‌ره‌شه‌ و گه‌فیشی له‌گه‌ڵ شیر و رێبه‌کانی تری ده‌خست و، رۆژی ناخری که زانیان وه‌لامی من هەر ئەوێی که رۆژی هه‌وه‌ل گوتوو‌مه‌، گوتیان: مادام وایه‌ تۆش له‌ورۆ به‌و لاوه‌ وه‌بالتی خۆت به‌ ئەستۆی خۆت و، خوا حافیزیان کرد و رۆژێک که له‌وه‌دا دیار بوو مه‌به‌ستیان به‌رێ چوون و حاوانه‌وه‌ی خۆم بوو نه‌ک هه‌ره‌شه‌ی تر.

هه‌وادارم تاغای مه‌هران به‌ شێوه‌یه‌ک ئەو نووسینه‌ی بگاته‌ ده‌ستی و بزانی زه‌حمه‌ته‌که‌ی به‌ فیرو نه‌چوو ئەگه‌ر له‌ تاران پایته‌ختی کورشی گه‌وره‌ نه‌یتوانی له‌ خسته‌م به‌رێ و بمخاته‌ سه‌ر رێبازی سه‌رشۆری و حه‌یزه‌بخۆبی، ناخری له‌ هه‌ولێری پایته‌ختی کوردستانی خۆشه‌ویست ناوی خۆی خسته‌ ناو ده‌فته‌ره‌که‌م و، ئەوه‌نده‌ش نه‌بێ پادا‌شتی ترم نه‌بو بۆی

بنێرم و، ره‌نگه‌ هەر ئەوه‌نده‌که‌ش بۆ وی به‌س بێ که لێم سووره‌ دوا‌ی بلاو بوونه‌وه‌ی له‌ ماوه‌یه‌کی که‌مه‌دا ده‌ست و پێوه‌نده‌کانیان بۆیان ده‌رفیتن و، ئەگه‌ر زۆریش به‌ دلێان نه‌بوو با لیبوور دنیکیان هه‌بێ، من هەر ئەو دهم ده‌مزانی مه‌هران له‌و داوخوازه‌ی خۆیدا له‌ لای تره‌وه‌ چێشته‌ کراوه‌! بۆیه‌ وا چێشه‌، به‌لام ئەویش ده‌بوو ئەوه‌نده‌ی بزانی: هه‌رچی گوێز بێ خپه‌ به‌لام هه‌رچی خپ بوو گوێز نییه‌!!

ئەو رۆژه‌ دوا‌ی ئەوه‌ مه‌هران و هه‌قاله‌که‌ی رۆژێک هه‌رامه‌وه‌ که‌ره‌ج و ئیتر کارکردنی منیش له‌سه‌ر رادیۆ و ته‌له‌فزیۆن به‌ شێوه‌ی ره‌سمی و کارمه‌ندی که‌ ده‌بوو ساواک قۆلی له‌سه‌ر بکێشی سه‌ری نه‌گرت چونکه‌ ئەو مه‌رجه‌ی ساواک دا‌ینابوو نه‌هاته‌ جێ و به‌شێوه‌ی (خرید خد ماتیش) خۆم وه‌لام نا.

من نه‌مه‌یشت کاک ئیدریس به‌و حه‌یس و به‌یسه‌ بزانی و له‌وه‌شدا هه‌یچ تیبینیم نه‌بوو ئەوه‌نده‌ نه‌بێ که ده‌مگوت ئەگه‌ر بۆی بگێرمه‌وه‌ نه‌وه‌ک وای دانێ من له‌وه‌دا که حکومه‌ت وه‌رم ده‌گرێ و من ئەوان به‌پاره‌ و پله‌ ناگۆرمه‌وه‌ منه‌تیکێ داویمه‌ سه‌ر.

کاک ئیدریس ناگای له‌و حه‌یکایه‌ته‌ نه‌بوو که ئەو رۆژه‌ گوتی: ره‌جات لێ ده‌که‌م کاک خالید تاغا ئەو تووره‌یییه‌ دانێ، مه‌لا مسته‌فا ده‌سه‌لاتی جارانی نه‌ماوه‌، تۆ ده‌بێ له‌گه‌ڵ ئەو حکومه‌ته‌ بژی، ده‌بێ له‌گه‌ڵیان رێک که‌وی.

من ئیسته‌ش له‌وه‌دا به‌ شکم که‌ پێداچوونه‌وه‌ی ئەو بیره‌وه‌ریانه‌ دوا‌ی هه‌ینده‌ ساڵه‌ پێویسته‌ یان نا، به‌لام له‌وه‌دا شکم نه‌ماوه‌ که زه‌ره‌رم کرده‌ و، چاوه‌روانیی ئەوه‌شم له‌ خۆنه‌ر نییه‌ که هه‌رچی کردوو‌مه‌ پێی باش بێ، یان هه‌رچی نووسیوو‌مه‌ پێی خۆش بێ، چه‌ز ده‌که‌م خۆنه‌ریش چاوه‌روانیی ئەوه‌ی له‌ من نه‌بێ درۆی بۆ بکه‌م، یان که‌ولی که‌سی بۆ ناوا‌ژو که‌مه‌وه‌، یان له‌ ناساندنی که‌سدا سه‌ری لێ بشیوینم.

ئەو کاره‌ی من هه‌له‌ بوو هه‌له‌ی گه‌وره‌تریش توش هاتوم که ئەگه‌ر خوا راست بێنێ له‌ داها‌توودا په‌نجه‌یان ده‌خه‌مه‌ سه‌ر، چونکه‌ هەر له‌ که‌ره‌ج چه‌ند که‌س (که‌ دیاره‌ ئەوان له‌ من ژیرتر بوون) ئەو هه‌ل و مه‌رجانه‌ی ساواکیان قبول کرد و هه‌موو ئەو شتانه‌یان وه‌رگرت که‌ من به‌ چاوشۆریم ده‌زانی و، سه‌ره‌رای ئەوه‌ش هه‌ر عه‌زیز بوون و، نه‌ ئەوان ئەو سه‌رشۆریه‌یان وه‌رو‌ی مو‌باره‌کی خۆیان دینا نه‌ که‌سه‌یش وه‌رو‌ی ده‌دان، وه‌ی ده‌ستیان

خۆش بی، دیاره من هەر بهو چهند که سههه دهزانی به لکو له وهش پتر بووبن و من له گویتی گادا نوستبم! رهنکه نهو روونکردنهوه لیره دا پیوست بی که نهو قایمه شۆرش له ئیران لهو کورده عیراقیانه بلاوی کردهوه که له وی بیوونه ساواکی ناوی نهو چهند که سهه به پیره! تیدا نهبو چونکه نهوان دواي دهرچوونی نهو لیسته نهو رینگه پیره زیان!! گرت بهر و، نه نهو چهند که سهه له دواي نهو ههنگاوانه پیاوانه!! هیچ له ریز و پلاو و گوشتیان که می کرد، نه نهوانی ناویان له قایمه که می پیشووشدا هه بو که س پیتی گوتن پشتی چاوت برۆیه، جا تو هەر بلتی خه یانه ت خراپه.

نه گهر ریک که وتتم له گه ل ساواک سههه نه گرت و نوینه رهکانیان به نارهبازی رۆیشتن دوايه نهک ههر ئیسی رادیو و ته له فزینوم له کیس چوو که ده بو ساواک قو لئ له سههه بکیشی که وتمه بهر بیتگار و کهم لوتفی و توورپیی تریش و، نهو ورده نووسراوه کوردیانه ی له کوردستانی عیراقه وه سیخوره کانیان بۆیان دههیتان و که مییش نه بوون ههر به چاوزه فکر دن و مۆر بوونه وهیهک و، به به لاش پیتیان ته رجومه ده کردم به فارسی و نه شم ده ویرا بلیم پیم ناکرئ چونکه بیانویه کیان پچ ده گرتم و تووشی نارهبه تیی له وه خراپترین ده کردم، نهو وه رگپرانه بهر پرستیکی ساواکی تاران به ناوی (تاجداری) فهزی ده کرد که مائی خوی هینابوه عه زیمیه ی که رهج بۆ ناو په ناهه ندهکان و پیتش نه وه ی ئیمه بچینه که رهج ساواک پارهبه کی چاکي بۆ وه رگپرانی نهو شتانه سههه ده کرد نه ما که ئیمه چووین ناو به خورایی بۆیان ته واو ده بو، نه وهش کارمه ندیکی ساواکی که رهج به ناوی (به یاتی) به منی گوت ده نا نه مده زانی.

نهو نووسینانه که هه مووی له کوردستانی عیراقه وه دههاتن ههر له به یاننامه ی حیزبه وه بۆ لق و مه لبه ندهکان بگره هه تا بروسکه ی جه بهه کان و، په ره وه ده ی حیزبی و ناگاداری و هه موو هه لویتسه کانی تری حیزبه کانی تیدا بوو ههر له وه یوه نه گهر دههاتن بۆ نه وه که جیگه ی کهم بگرن و بههاسانی بۆیان بگاته نهو دیو دیره کانیان به کاره با نه وه نده ورد ده کرده وه که چاو هه ته ری له نه ده کردن و ناچار بۆ نه وه چووم له بارژیر زهره ربه بینم کری و پیم ده خویندنه وه و دم کردنه فارسی و، له بهر نه وه هه رچی لهو دیوه قهوما با و ههر رووداوتیک رووی دابا له ئیران پیتش هه موو کهس من ده مزانی ته نانه ت پیتش حکومه تیش چونکه خۆیان کوردییان نه ده زانی هه تا من بۆم وه رنه گپرابان.

سههه ره وه دابوو نهو نووسراوانه که میان فوتوکۆپی بوون و، ههر عه یینی نهو نووسراوانه ی مه کته بی سیاسی حیزبه کان بۆ مه لبه ند و لقه کانی خۆیانیان ده نار د و ههر به که ی به ناوی خۆیان شه ختی له ده دهاته وه تاران به تاییه تی له لقی که رککه وه و نه وانیش بۆ منیان ده نار د. من نه گهر نهو رۆژه تییینیم هه با و لهو نووسراو و وه رگه راوانه نوسخه یه کم له لای خۆم هه لگرتبا نه ورۆ بۆ ناساندنی نهو که سانه باش بوو که به ناوی تیکۆشه ر وا وه پیتشیان کراوه و، لهو خایانه ی نهو ده مییش له ناویاندا هه یه بهو رابوردوه جوا نه یانه وه!! به لام به وهش باش بوو هه لم نه گرتن له سههه خه یانه ت و فسۆسی روویان له کی تیکناوه هه تا حیساب و کیتاب له گه ل نه وانه بکه ن؟ هه رچی رۆیی رۆیی. باسی نه ورۆ بکه، نهو نانه نانه نه ورۆ له خوانه.

لهو چهند مانگه دا هه تا نهو ریس و گوریس و بیته و به ره ی ساواک دوا یی هات و قه راری خۆیان دا من له وه رگپرانی نهو کتیه ببوومه وه که شا نووسیبووی به ناوی (بسوی تمدن بزرگ) که به کوردی ده بیته (به ره و شارستانی هه تی مه زن) و، ئیسه ره ی رادیو و ته له فزین شانه ی!! وه رگپرانه که ی له فارسیه وه بۆ کوردی دابوو به من که رۆژ به رۆژ له به شه کوردیه کانی رادیو تاران و کرماشان و سههه بلاو بیته وه که وه رگرتنی نهو شانه یه ش هه موو کهس داوخوازی نه بوو چونکه هه له یه کی بچووک یان ئالۆز بوون و شیوانی رسته یه ک له سههه وه رگپره که به گران ده وه ستا و ده کرا بیانوی پتیه بگرن. به راستی له ناو کۆمه لیکدا که پیاو به چهند فلسییک پله ی به ره و ژوور ده چی و، به بی نهو چهند فلسه دیته وه خوارئ من چۆن به سههه نهو که سانه برۆم که شه ره ف و غیره تی خۆیان بۆ نهو چهند فلسه ده خه نه ژیر پت و، به بی نهو قلی و تی نه گه یشتنی نهو که سانه پچ ده که نن که پیتیان وایه پاکي و پیاوه تی و سههه رزی حیسابی بۆ ده کری و نرخی بۆ داده ندرئ. نهو سههه ده مه رۆیی که ده یانگوت: نهو ناوه مه خو که ئابرووی پتیه ده چی.

خوینه ری به ریز له لاپه ره کانی پیشوودا به کورتی باسیکی ناته واو و نیوه و نیوه چل نه وه نده ی له ده ست هات له چلۆنایه تیی هاتن و رۆیشتنی کۆماری مه هاباد که تیدیدا به شدار بووم و، پتیکه اتنی کۆمه له ی ژ. ک که نه دامی بووم و، هه ره ها دامه زرتیه رانی نهو حیزبه و رووداوه کانی نهو دم دوا بن، شۆرشه ی نهو دوا بییه ی کوردستانی عیراقیش (گولان) جاری ماویه تی بیگه یینی و، رهنکه بکه ویتنه ئاخری نهو بیره وه ریه، که وابوو

ئێره جێیه تی یادیکی شوێشی ئه لیلول بکهه که تیبیدا به شدار بووم و له گهه ئه ویش گوشه به کی بچووک له شیوهی کاری سه رکردایه تیبی بارزانیی نه مر، یان باشتر بلیم هه و لیک بۆ به یانی ئاکاری ئه و رپیه ره گه و ره ی گه لی کورد که هاوکار و یاوهر و، له پوژانی تال و به ترس و هسته مدا شاهیدی قاره مانه تیه کانی بووم، هه ر چه ند لیم سووره له و ناساندنه دا من به و راویژ و دهم و پله ی خوومه وه سه رکه وتوو نابم و ده زانم ئه و کاره قورسه له توانای مندا نییه و، هه تا ئیسته زۆر که سی زانا و به توانا و به زمانتر له ئیمه له و مه یدانده ا ئه سپی خوێان لینگ داوه و به هیچ کوێ نه گه یشتوون، چونکه ئه و رپیه ره گه و ره نه ک هه ر کار و کرده وه ی له سه رتاسه ری ژیانیدا، ته نانه ت نه مانیشی له گهه له خه لکی تر جیاوازی هه یه و، خه لکی تر ئه گه ر سه ری ئاوا بوو ورده ورده فه رامۆش ده کری و له بیر ده چینه وه به لام بارزانی به پیچه وانیه ئه وان دوا ی نه مانیشی هه ر دئ و گه و ره تر ده بی و، هه ر پوژه رازیک و گوشه یه ک له رابوردوی پر له شانازیی ئه و بۆ خه لک ده رده که وه ی که نه ک هه ر دۆست ته نانه ت دوژمنیشی ئه وه ده زانی له به ر ئه وه له وه دا شکم نییه که بارزانی هیسته نه ناسراوه و به و زوانه ش ناسرئ. جا مه گه ر پوژیک دار و به رد و شیو و دۆلی ئه و کوردستانه هه مووی وه ده نگ بین گوێی ئیمه ئاودهن و لاپه ره کانی میژووش باخن چونکه هه ر به ردیکی ئه و کوردستانه که بارزانی پیتی لئ نابئ چیرۆکیکی له قاره مانه تی و نه ترسیی ئه و له لایه و، ئه و نووسینه و یادی ئه و له و بیره وه ریا نه دا بۆ ده رخستنی باری هه لکه وتوویی ئه و هه ر په له قازه یه کی پچووکه و هیچی تر و ناشزانم ئه و په له قازه چون ده ست پئ بکه م و، له کپه له لاه بۆ ئه و ئه فسانه ی سه رده م بچم؟

چونکه هه ر که س شه خسیه تی هه لکه وتوویه کی وه ک بارزانی و، یان قاره مانیک ی تری له و پله دا بخاته به ر سه رنج ئه گه ر هه ر له لایه نیکه وه بۆ بی و، لایه نه کانی تری شه خسیه تی ئه و له ولا دانئ پیم وایه نه تیجه ی دلخواز له کاری خوێ و ده ده ست ناهیتئ چونکه لایه نی سیاسی به بی عه سه کهری و، لایه نی عه سه کهری به بی لایه نی کۆمه لایه تی و ئایینی و، هه موو ئه و لایه نانه به بی زانستی شه خسی خوێ له به کاره ینانی به جیی ئه و لایه نانه دا ده بنه هۆی که م و کوپی له قورساغی ئه ودا و هه ر ئه و کۆمه له تایبه تی و ئیمتیا زانه شن که له فه ردیکدا کۆ ده بنه وه و شاز و ده رکه وتوو و هه لکه وتوو ده که ن له ناو خه لکی تر دا.

به برای من ئه و سه رنجدا نه له سه ر هه ر که س بکری نابئ پته ه لگوتن و چاو و راوی تیدا بئ چونکه پته ه لگوتن و پته ونانی شتی زیادی راسته قینه و حه قیقه ت بز ده کا و ئه گه ر حه قیقه تیش بز بوو زبان له شه خسیه ته که ده که وئ و له جیاتی سوودی پئ بگه یه نی زبانی لئ ده که وئ و، بیجگه له وه ش نه هیچ قاره مانیک پتیوستی به چاو و راو هه یه و نه که سی لئ نه ها تووش به چاو و راو ده بیته پیاو.

میژووی قاره مان چون ده س پته ده کا؟ چون شکل ده گری؟ چون ده بیته نارمان و هیوا یه و روئیا بۆ خه لکی تریش؟

ئه و پرسیاره وه لامی زۆر هه یه نازانم ئیمه تووشی دین یان نا...!

هه ر به راستی مه لا مسته فا پیش ئه وه ی بیته ئه و شه خسیه ته گه و ره ی ئه و پوژ و گه لی کورد رپیه رایه تی وی سه ملیتی و، پیش شوێشه کانی سالانی ۴۳ و ۴۵ له گوندی دووره وه که وتوو و لاپه ری بارزان وه ک سه رۆک عه شیره تیک چ هیژ و ئیمکاناتیکی له ره ئیس عه شیره ته کانی جیران و ده وروه ری خوێ زیاده تر هه بوو وا ده ستی ده دا ئه و کاره قورسا نه و به گژ حکومه تی ناوه ندیدا ده چۆه؟

چما ئه گه ر غه دریک له و گه له ده کرا ته نیا له و ده کرا و هه موو عه شیره ت و تایفه کانی تریشی نه ده گرته وه؟

با باشتر بلیم بارزانی خوێ وه ک هاوولا تیه ک چ گیرو گرتیکی شه خسیی له گهه له حکومه تی ناوه ندی هه بوو ئه گه ر مه سه له ی کورد نه با؟

ئه و لیپرا نه له پیناو چی دا بوو که سه رکه وتن و تیشکانی نه ده ناسی و چ دوا پوژیک بوو ئه و چاوی تی بریبوو که له ریگه ی ئه ودا که وتن و هه ستانه وه که ی لئ خوێ ده ها ت؟

دپاره بارزانی هاوولا تیه کی عیراقی بوو و، ئه گه ر به دوا ی راپه رینه نه ته وایه تیه کانیدا حکومه تی عیراق په یوه ندی و توویتی پته ده کرد بۆ هیور کردنه وه ی وه زع و گێرانه وه ی هیمنایه تی بۆ ناوچه و له داوخوازیه کانی ده کۆلیسه وه سه یر نه بوو، هه روه ها ده وله تی بریتانیا ش که وه ختییک به رپته به ری راسته قینه ی ئه و ولاته بوو ئه گه ر به پیتی ئه رکی خوێ و به لکو بریکیش له و زیاده تر پشتگیری له سه رکه وتنی هه ول و ته قه لای حکومه تی ناوه ندی ده کرد (که به لگه ی ئه و په یوه ندیا نه هه موو مه وجود). له جیی خویدا بوو که ئه نجامی

راپه‌رینه‌کانی ده‌خوینده‌وه و ده‌یزانی ئاخری به‌کوئ ده‌گا، به‌لام هه‌ول و په‌یوه‌ندی حکومه‌ته‌کانی تری جیران و ده‌وربه‌ری عیراق، ته‌نانه‌ت هه‌یزکی گه‌وره‌ی ئه‌و کاته‌ی جیهان بۆ ده‌ده‌ست هه‌ینانی دۆستایه‌تیی ئه‌و سه‌رۆک عه‌شیره‌ته‌ گه‌نجه‌ کورده و راکه‌یشانی سه‌رنجی ئه‌و چ بوو؟!

ئه‌و تاییه‌مه‌ندییه‌ شازانه‌ چ بوون که له‌و شه‌خسیه‌ته‌ کورده‌دا پیه‌یان شک ده‌هات و، له‌ که‌سی تر‌دا نه‌بوو و ئه‌و لایه‌نانه‌ی وای کردبوو بۆیان سه‌لمانده‌بوو، که: ئه‌و له‌ خه‌لکی تر جیایه، کارامه و پیکراو و نه‌ترسه و به‌رزه‌وه‌ندی کاتی و ته‌نانه‌ت دوا‌پۆژی خو‌شیان له‌ دۆستایه‌تیی ئه‌ودا به‌دی ده‌کرد...!!؟

ده‌لیم: نه‌کا ئه‌و تاییه‌تییانه‌ هه‌ر ئه‌و هه‌یزه‌ نادیارانه‌ بن که ئیمه‌ له‌وه‌په‌ش له‌ خو‌مان پرسی: ده‌بێ چ بن و، وه‌لامان نه‌دۆزیه‌وه... هه‌یزه‌ شاراوه‌کان، هه‌یزه‌کانی ناو دل و ده‌روون و په‌گ و خو‌ین، ئه‌و هه‌یزانه‌ی که به‌ چاو نابیندرین و له‌ کار و کرده‌وه‌دا نه‌بێ وه‌ده‌ر ناکه‌ون...!

له‌ هه‌ر جیه‌یه‌ک باسی شه‌خسیه‌تی بارزانی بکری، یان بنووسری به‌ هه‌موو لایه‌نه‌ به‌رزه‌کانیه‌وه‌ په‌ش هه‌موو شت لایه‌نی عه‌سکه‌ری و خۆی ده‌نوینتی که‌ دیاره‌ به‌لگه‌ش بۆ ئه‌وه‌ زۆره‌ هه‌ر له‌ ورده‌ چیرۆکی زه‌مانی گه‌نجیی خۆی و پرو‌داوی جو‌ر به‌ جو‌ری عه‌شیره‌تیییه‌وه‌ هه‌تا شو‌رشه‌کانی سالانی ۴۳ و ۴۵، دوا‌ی ئه‌وان به‌شدارای و چالاکی له‌ جه‌به‌ه‌کانی کۆماری مه‌هاباد و، په‌رینه‌وه‌ گرینگ و به‌ناوبانگه‌که‌ی له‌ پرو‌باری ئاراس و، ده‌ریاز بوونی به‌ناو هه‌یزی سی حکومه‌تی نه‌باردا و زۆر به‌سه‌ره‌اتی تر له‌ روسیا که‌ ئه‌وانه‌ش خو‌بان هه‌ر یه‌که‌ داستانیکن و سه‌رکردایه‌تیی شو‌رشی ئه‌یلول به‌و جه‌به‌ به‌ربلاو و چه‌که‌ سامناکانه‌وه‌ که‌ دژی وی به‌کار ده‌هه‌تران و، هه‌زاران ورده‌کاری قاره‌مانانه‌ی تری نه‌گوتراو و نه‌نووسراوی به‌ینی ئه‌و شو‌رشانه‌ و جه‌نگه‌ی ئه‌و شو‌رشانه‌، ته‌نانه‌ت له‌ زه‌مانی مندالیی خو‌یدا که‌ من به‌شیک زۆریانم له‌ خۆی بیسته‌وه، تیکرای ئه‌و پرو‌داوانه‌ و هه‌ر هه‌موو شپوه‌ی سه‌رتاسه‌ری ژیانه‌ پر له‌ شانازه‌که‌ی له‌ هه‌لکه‌وتویی ئه‌ودا جیه‌گی شک و گومانیان بۆ که‌س نه‌هه‌شتۆته‌وه‌.

سه‌رکردایه‌تیی شو‌رشی گه‌وره‌ و به‌ربلاو و دره‌خایه‌نی ئه‌یلول «به‌ هه‌موو گه‌روگرفت و

ئاسته‌نگه‌کانی ناوخۆ و ده‌ره‌وه‌یه‌وه» ته‌نیا یه‌کیک له‌ کرده‌وه‌کانی شو‌رشگه‌یرانه‌ی ئه‌و قاره‌مانه‌ مه‌زنه‌ بوو.

رپه‌ری و سه‌رکردایه‌تیی بارزانی ته‌نیا هه‌ر عه‌ینوان و ئیسم و په‌سمیک ته‌شریفاتیی و کاغه‌ز مۆکردن نه‌بوو و به‌ کرده‌وه‌ و راسته‌خۆ چاوه‌دیری هه‌بوو به‌سه‌ر وه‌زعی کۆمه‌لدا، ته‌نانه‌ت کاروباری به‌ینی عه‌شایر و شکایه‌تی غه‌در لیکراو و، ده‌ستگرتنی فه‌قیر و نه‌دار، به‌ تاییه‌تی ئیداره‌ کردنی جه‌به‌ه‌کان له‌ جه‌نگه‌ی شه‌ردا که‌ سه‌عات به‌ سه‌عات هه‌لو‌تستی له‌ هه‌موو هه‌یزه‌کان وه‌رده‌گرت و له‌به‌ر ئه‌وه‌ که‌ خۆی شاره‌زایی ته‌واوی ستراتیژیی له‌سه‌ر هه‌موو ناوچه‌کان به‌ چیا و گه‌لی و هه‌موو شو‌ینه‌کانی تریانه‌وه‌ هه‌بوو به‌په‌تی ئه‌و بروسکانه‌ی که‌ له‌ لایه‌ن ئامیر هه‌یزه‌کانه‌وه‌ له‌ جه‌به‌ه‌کان بۆ ده‌هات ده‌یزانی شو‌نیان چلۆن هه‌لکه‌وتوه‌ و، چ هه‌لده‌گر و به‌بروسکه‌ فه‌رمانی پێ ده‌دان و رینوینیی ده‌کردن که‌ چ بکه‌ن، یان هه‌ولی گرتنی چ شو‌نیک بدن، یان ئه‌گه‌ر به‌ پتوبستی زانیبا چلۆن پاشه‌کشی کاتی بکه‌ن بۆ ئه‌وه‌ که‌ کوژراوی زۆر نه‌ده‌ن.

بارزانی زۆریه‌ی یارانی هاوسه‌نگه‌ری خۆی به‌ ناو ده‌ناسی و، تیکچوون و شتیوانی بارزانی له‌و شه‌ره‌ قورسانه‌دا ته‌نیا کاتیک هه‌ستی پێ ده‌کرا که‌ هه‌والی کوژرانی یه‌کیک له‌وانه‌ی پێ ده‌گه‌یشت... من قه‌ت ئه‌و کاته‌ ناخۆشه‌ له‌ بیر ناکه‌م که‌ له‌ جه‌به‌ه‌ی په‌وانده‌وه‌ بروسکه‌ی کوژرانی (میره‌ شیره‌کیی) بۆ هات و بارزانی له‌ ئه‌ژنۆی خۆی دا و به‌و هه‌موو سه‌نگینی و پێ باکییه‌وه‌ په‌ژاره‌ی کوژرانی ئه‌و جه‌نگاوه‌ره‌ به‌ ناوه‌ی پتوه‌ دیار بوو (پتوبسته‌ ئه‌وه‌ش بلیم که‌ (شیره‌ک) گوندیکه‌ له‌ ناو دۆله‌مه‌ریان له‌ ناوچه‌ی بارزان).

هه‌ر به‌ینیک دوا‌ی ئه‌وه‌، یانی له‌ سالانی ۱۲۶۷ بوو که‌ حکومه‌ت داوا‌ی وتووێژی کرد و نوینه‌ری هاته‌ لای بارزانی له‌ قه‌سری و، دوا‌ی رۆیشتنی وه‌فده‌که‌ بارزانی فه‌رمووی: سو‌لحی شو‌رش و حکومه‌تیش بکری شه‌ری من و سه‌عید هه‌می ئه‌و ده‌می ئه‌و (ئه‌و سه‌عید هه‌می ئه‌و فه‌سه‌ریکی کورد بوو له‌ سو‌پای عه‌یراقد و، به‌ینیکی زۆر فه‌رمانده‌ی هه‌یزه‌کانی میری بوو له‌ په‌واندز و، بیججه‌ له‌ ئه‌رکی عه‌سکه‌ریی خۆی که‌ دیاره‌ که‌س بۆ ئه‌وه‌ گله‌یی لێی نه‌بوو زۆر دژی کورد و شو‌رش و بارزانی ده‌هه‌ستا و له‌به‌ر ئه‌وه‌ بارزانی رقی لێ هه‌لگرتبوو)..

نەک هەر سەرەتای شۆرش زۆر سالیس بەسەر شۆرشدا تیپەریبوو پێشمەرگە چەکیکی وای نەبوو بەرەنگاریی ئەو هێزە گەورە و پرچەکەیی حکومەتی پێ بکا لە دڵ و جورئەتی خۆی و باوەر بەسەرکردەکەیی زیادتر کە هەر ئەو چەکەش لە هەموو شت زیادتر بەکاری هات، و، لە هەوڵە هەتا ئاخری ئەو شۆرشە درێژخایەنە هەولیی میری بۆ یەک لا کردنەوی کاری شۆرش بە هۆی کردەوی سوپایی سوودی نەبوو، و بەلکو هەر هات و پەرە گرتوو تر بوو و وای لێ هات لە سەرتاسەری کوردستان جێگە یەک نەما نەبیته جەبەه و شەری لێ نەبێ، جا لە هیندی جێ شەری سەخت و دژوار و لە هیندی شۆتین بپێک لەو سووکتر و، نیزیکی ۳۵ هەتا ۴۰ هەزار پێشمەرگە «ئەگەر چاکم لە بیڕ مابیی بە پیتی لیستەیی مەعاش» لەو پەر و پەری کوردستان لە ریزی هێزەکانی: بەلک، هەلگورد، کاو، سەفین، دەشتی هەولیر، رزگاری، خەبات، قەرەداغ، بێتواتە، ئاکرێ و شیخان، دھۆک، زاخۆ، مەتینا و، چەند بەتالیونی تری سەر بەخۆ. خەسانە وەیان بە هێزەکانی میری نەهێشتبوو.

کوردستانی ئەو کاتە بۆ دابین کردنی چەک و بژیوی پێشمەرگە هیچ سەرچاوەی داهااتی ناوخۆی نەبوو لە سەرکردەییکی لیهااتوو زیادتر کە دابین کردنی ئەو دەش لایەنی هەرە گرینگ و دژواری بەرپێوەبردنی شۆرش بوو، لەو شەرە دوور و درێژەدا چ کۆمەڵ و چ هێزەکانی چەکەلگر هەمیشە لە مەترسیی برسیه تی و نەبوونی سووتەمەنی، (نەفت و بانزین) و هەموو پێداویستیەکی تری ژياندا بوون، لە ناوچەیی بادینان کە لە دەروازەیی ناوچەیی بەلک دوور بون زۆر جار نرخێ تەنەکە یەک نەفت هەتا ۱۵۰ دینار دەچوو.

هێرشێ هێزی هەوایی میری کە شەو و رۆژ پسانەوی نەبوو رێگەیی ئیش و کاری فەلاحەتی و کشتوکالی بۆ کەس نەهێشتبوو، ئەگەر کەسیک ریسکی کردبا و پیتی کرابا لە ژێر ئەو زەغت و فشارەدا بستە زەوییهک داچینی دەبوو شەوانە بچیی بیدرویتەوه، ئەگەر رەز و باخچە یەکی و ما بوو بوردومان نەکرابی لە بەر هێرش و دەسپێژی فرۆکە خاوەنی رێگەیی نەبوو میوهکەیی بەریتە باژێر بیفرۆشی و، کە لێنیکیی پێداویستییی خێزانی خۆی پێ پر کاتەوه، بەلام ئەو دەم خەلک لە ناو ئەو هەموو توپ و بۆمبایەدا هەر سەری خۆیان دەرکردبا بە هەموو شتی تر رازی بوون.

با لێرەدا ئەو کورتە چیرۆکە بۆ خوینەری خۆشەویست بگێرمەوه کە هەتا رادیهکی زۆر دیار دەیی دەس تەنگی و بێ دەره تانیی کۆمەلێ ئەو کاتە یه، هەر چەند پە یوهندی بە

مەبەستی ئەسلیی ئەو نووسینەوه نییه:

لە گوندی شیخان لە ناوچەیی بەلک مەقەرێکی پێشمەرگەیی لێ بوو کە دوای ئەو هێ رادیوی شۆرش لە ئەشکەوتی سەردیمانی ناوچەیی بەلک بۆمباران کرا هەتا دیسان رادیو لە سنووری ئەو دیو دامەزراوه من و ئەحمەد تۆفیق ماوه یەک لەوئ بووین و جەماعەتەکە هەموویان ۱۵ کەسیک دەبوون و، ئەو دەش کاتییک بوو کە شەریکی توند سەرتاسەری کوردستانی داگرتوو، جولانەوه و ها توچۆ لە بەر دەسپێژی فرۆکە هەر نەما بوو بە تاییه تی لەو ناوچە کە هیندی پە یوهندی شۆرش بو لە گەل ئەو دیو.

رۆژێک بە ئەحمەد تۆفیق گوت: ئیستە جەنگەیی میوهیه، ئەو پێشمەرگانەیی ئیره خۆیان ناچنە هیچ کوی و دیارە شار و باژێر هەر نییه و دەستیان بە هیچ کوی راناگا، ئەگەر ئیمە جار جارێک هەولیی بپێک میوهیان بۆ نە دەین و لەو هەدا چاویکمان لێیان نەبێ زۆر مەغدورن. ئەو لە ئەستۆی ئیمه یه، هەستە با هێستەرەکە بەرین لەو ناو رەزە ئەگەر میوهی لێ بێ بۆیان بکرین.

بە هەلکەوت باخچە یەکی بوردومان نەکراو لە قەرەخ گوند هەبوو، من و کاک ئەحمەد هەردو کمان چووین، خاوەنەکەیی (مام ئەحمەد) بەرەو پیرمان هات، لێمان پرسی میوهی فرۆشتنت هەیه؟ گوتی: هەرمیم هەیه، وەرن بیبیین ئەگەر پیتان باش بوو لیم بکرین. بە کورتی هەرمیکانی کە زۆریش باش بوون لە سەر عەرزێ رۆ کردبوو و گەلاداری بە سەردا دا بوو، گوتم: باشە ئەوانە چۆن دەفرۆشی؟ بە کیشانە یان بە گۆترە؟ گوتی: بە کیشان نییه سەد هەرمی دەدەم بە سەد فلس!!!

باوەرم نەکرد دیسان لیم دووپات کردەوه و، گوتی: بەلێ بەلێ سەد هەرمی بە سەد فلس دەدەم، خۆتان لێیان بژمێرن، ئەو جار سەد هەرمیی گەورەمان لە تیرەکە کرد و لە هێستریان نا و هاتینەوه مەقەر و سەد فلسمان دا بە مام ئەحمەد.

دیارە ئەو رۆداوه سالی شەست و حەوت بوو، بێجگە لەوه هەر بە تیکرایی شتی تریش وەک ئەو رۆ گران نەبوو بەلام نەک بەو رادەش هەرزان و، لەو هەدا بە ئاشکرا شۆتینی شەر بەسەر کەسادیی بازاری بەرهمی وەرزی و فەلاحەوه دیار بوو، شتیکی تریشی دەخستە سەر وەزعی ناله باری ئەو کاتەیی کۆمەل.

ئەو ئەحمەد تۆفیقە کە پیشووتربیش لە گەڵ جەماعەتی ئیبرانیەکان ناوی هات ئەو کاتە لە ناوچەیی بەلەک بەناوی بەرپرسی ح. د. ک. ئیبران ئیشی دەکرد و، لەو سەردەمانەدا کە مەقەرە بارزانی لە لای سەنگەسەر و رانیە و بیتوتین بوو لەبەر ئەوە کە کورپتیک دلسۆز و هەلسوورا و بوو سەرنجی بارزانیی راکیشابوو و زۆر عەتفی لەسەری هەبوو هەتا سالی ۶۸ کە حکومەتی عیراق پەيوەندی پێتوکرد و لە ناوچەیی بەرواریی بالاو بەردیە بەغدا و زۆر پێ نەچوو لەوئ گرتیان و لە گرتوخانەیان کرد و ئیتر نەهاتەو دە، دەنگۆی ئەو هەبوو کە هەقالە حیزببەکانی خۆی کە لە بەغدا بوون لەو پێتوکردن و تێداچوونەیی ئەودا دەوریان هەبوو و «ئەویش خوا دەزانێ».

سەرەرای تەنگوچەلمەمی شەر و ئەو هەموو سیاسەتە دوژمنکارانەیی دژی شۆرش لە کار دەکران و، ئەو پیلانانەیی بۆ پێ هێز کردنی دەنرانەو، سەرکردایەتییی شۆرش بۆ بەرپەرچ دانەوێ هەموو دژایەتی و ئاژاوەیەک و نەهیشتنی کەم و کورپتیک کۆمەڵ و هیزی چەکەلگر چ بۆ پر کردنەوێ کەلینێ ژیان و لایەنی ئابووری و چ بۆ پاراستنی گیانی شۆرشگێری لە ئاستبێکی بەرزدا هەنگاوی دەنا، بەلام دەبێ پێ ئەو بنیتم کە بۆ هاندانی هەست و کردەوێ شۆرشگێرانە ئەگەر سەرتاسەری کوردستان پر بوو لە حەماسەت و کاری قارەمانی و تەیی سەرکرده و دبتنی سەرکرده و ئاکاری سەرکرده بەرزترین شوتینی لە بزواندنی هەستی نەتەوایەتی و گەرم داهینانی پیشمەرگە لە گۆرەپانی شەر و بەرەنگاربوونەوێ دوژمندا هەبوو.

بارزانی دۆستبێکی ئەمەین بوو بۆ خەلک و، خەمخۆرێکی دلسۆز بوو بۆ هاوکار و، هەقالتیک بەوفا بوو بۆ پیشمەرگە و، سادە بوو لە ژبانی ئاساییدا و، لە جەلک و لیباسیدا لە گەڵ حەرەسەکانی خۆی لێک نەدەکراو.

وا بوو پیلای کۆن و پانیە خوار و دوو جار چۆغەیی پینەکراوم لە بەردا دیو و لەسەر ئەو دەست رۆیشتن و زاکونەشرا خۆی لە کەس بە گەورەتر نەدەگرت، چەند نامەیی بارزانییم لە جوابی عەریزەیی پیشمەرگاندا دیبێ باشە کە بە دەستی خۆی وەلامی بۆ دەنووسینەو و، لە بنیشی دەنووسی: خزمەتکارت بارزانی مستەفا، بەلێ بارزانی مستەفا چاکم گوت، بە دوای ئەویشدا ئیمزاکەیی (مصطفی) یەکی پەتی.

ئەو مستەفا خۆشەویستەیی کە بە درێژایی شۆرشیی ئەیلول بە کردەوێ قارەمانانەیی خۆی

نەک هەر رۆژەهەلاتی ناوهند بەلکو هەموو جیهانی تووشی سەرسورماوی کرد و، لە شەرە سەخت و خۆناویەکانی کوردستاندا هەر لە شەری گەلیی عەلی بەگەو هەتا شەرەکانی: پیرس و، هەندرین و، سەری حەسەن بەگ و، دەشتی هەولیر و، رەواندز، گۆفار و رۆژنامەکانی دەروە پەیتا پەیتا ناویان لێ دەگۆری و، رۆژتیک پیتان دەگوت (سولتانی شەری پارتیزانی) و رۆژتیک ناویان دەنا (هەلۆی کیتوپارە) و، رۆژتیک گوتیان (بەری راپەرپو).

ئیمەیی کورد ئەگەر یادی بارزانیی رتیبەر و سەرکردهمان کرد زۆر زۆر ئەوئەندەیی دەلین: بارزانیی قارەمان، کەچی پسرپۆر و زاناکانی غەیرە کوردی دەروە کە لە ئیمە باشتری دەناسن پیتان وایە وشەیی قارەمان بۆ بارزانیی کەمە و بارزانیی لە قارەمان بەرزترە.

ئەگەر شەر پادەوہستە دانیشتن و دەردی دل لە لای بارزانیی چ ئەو دەم لە لای سەنگەسەر و بیتوتین و دیلمان بوو چ ئەو دەم هاتە بەلەکایەتی هەتا سالیەکانی هەرە دوایی کە ئەرکی قورس و گرانی کاروباری شۆرش لەو مەجالەیی کەم کردبوو، هەموو کاتیک و بۆ هەموو کەس و هەموو چینییک بەبێ جیاوازی و بەهاسانی ئیمکانی هەبوو مەگەر ئەو کاتە لە خەو و ئیستراحت دابوایە دەنا نە حەرەس و حیمایەکانی کەسیان دەگێراو نە خۆی بەوہ رازی دەبوو، ئەو ئازادی و سەربەستیییەیی لە دیتن و هاتوچۆی لای ئەودا هەبوو بێگومان کاریکی پیرۆز و پتویست بوو بە سوودی کۆمەڵ و بە تاییەتی چینی هەزار بۆ راپەراندنی کاروباریان بە شتوہیەکی عادلانە و، ئەگەر زۆریەیی وەختی سەرۆک لەوہدا سەرف دەبوو لە لای تر بەشیکی زۆری گێروگرتی خەلکیش لە لای ئەو دەپراو و، لەبەر ئەوە کە خەلک دلنیابوون هەر کاریک بەگاتەوہ لای خۆی ناهیتلێ غەدری تیدا بێ، زۆر شتی وایان دەهیناوە لای ئەو و پیلەیان پێ دەگرت کە هیچ پەيوەندی بەوہ نەبوو، یەک لەوانە شکایەتی ژنییک بوو کە شەوێک نیزیک سەعات هەشتی ئیوارێ هاتە مەقەر لای بارزانی کە لە کەپرێک دابوو لە نیزیک حاجی ئۆمەران و هەتا سەعات نو و نیوی شەو لەسەری رۆیشتن و دەبگوت: نۆی ئاوی من بوو نەیانداوہ بە من و داویانە بە یەکی لە من زۆردارتر و منیش دەغلەکانم لە تینوان وشک بوون (بەداخوہ ناوی گوندی ژنەکەم لە بیر نەماوە). هەرچەند بارزانی دەیفەرموو: من لەوہ ئاگادار نەبووم دەنا نەمدەهیشتن و، ئەوہ واجبی کوتخای گوندە بە ئیشەکانتان رابگا و ئیتر ناهیتلم جاریکی تر نۆیە ئاوت بەسەر

بچی، ژنه که ههر نهیده بیست و ههر له سهری ده پوچی و گه یاندیه راده که نه وانه ی له وی دانیشتبوین همومومان بیزار بیوین به لام مهلا مسته فا ههر ناوچاوانیشی تیک نه نا و، زور له سه ره خو وه لامی و ته کانی ژنه که ی دده او که زوریش به ری و جی نه بوون و هه تا پی نه سه لماند که له وده ائو سوچی نه بوه و، دلنیای نه کرد که له وده ودا ئیتر نه وه دوو پات نابیتنه وه نه یه یشت بر و و نه و جار ژنه که که دیار بوو قه ناعه تی هاتبوو و رازی بوو له کاتیکا دوعای به خیری بو ده کرد نیزنی رویشتنی لی خواست و هه ستا وده ره که وت.

ههر بو بیستنی نه و جوژه سکالایه بارزانی زور جار هه تا سه عات دو، یان سبی پاش نیوه شه و نه دهنوست و، سبه پنی لای چیشتنی توله ی نه و ماندوبونه ی ده کرده و، و نیزیک سه عات یازده ی به یانی به رچای ده کرد و، دیسان داده نیشته وه بو دیتنی هاوولاتیان و، حهرهس و خولام و خه ره بنده کانیسی وه ک خه لکی تر ده هاتن له دیوه خاندان داده نیشتن و، کاتیک چاییچی چای ده هینا له لای ده رگا و له پیشه وه پیدا ده هات و له ههر جییه ک نوبه ده گه یشته بارزانی چای له پیش نه ویش داده نا و، ئیتر وا نه بوو بلتی له به ره نه وه که سه رکرده ی شوژشه له پیش خه لکی تر دا چای له پیش نه و دانین.

که م وا هه بوو و ته ی بارزانی ثایه ت و هه دیسی تیدا نه بی، نوژی له وه ختی خویدا ده کرد و، نه یده هیشت وه درهنگی بکه وی، نه و شوینانه ی له به ره حوکی نه ودا بوون له مانگی ره مه زاندا چاوه دیری توندیان له فروشتنی خواردن و خواردنه وه دا به روژ ده که وته سه ر.

ره شه له ک له هه موو جی هه لگیرابوو، له وانه له هه مووان گرینگتر له لای بارزانی ته عدا ی ناموس بوو که به هه یچ جوړ لپی نه ده بوورد و، ده بوو مه سه له له بنه کری و، دوا ی سووربوونه وه تاوانبار به سزای خو ی ههر بگا که سزاکه ش قه ت له کوشتن که متر نه بوو. زانایانی ئایینی له لای مه لا مسته فا ریز و پله یه کی تاییه تیان هه بوو، مه گه ره به ده گمه ن ده نا قه ت وا نه بوو مه جلیسی نه و مه لا و نه هلی زانستی لی نه بی له مه سالیلی دینی و شه رعیدا سه ره رای شاره زایی خو ی که لکی له زانست و ناگاداری و ان وهرده گرت و، زور جارم دی له فتوا ی ئیمامه کاندان ده یانکرده کیشه و پیله به لام قه ت وا نه بوو بارزانی ده نگ هه لینی و کاریکی واکا دهنگی ره سه ر دهنگی مه جلیس و حازریان بکه وی و، نیشانه ی فه رکردنی ره نی خو ی پیوه دیار بی.

پیکه نینی قه ت به قاقا نه بوو و له زه رده تینه ده پیری و، جار جار نه بی ددانی وده ره نه ده که وت، که م تووره ده بوو به لام نه گه ر تووره ده بوو هینده ی تری به سام ده کرد، من دوو جار تووره بوونی بارزانیم دیوه و، له و حاله ته دا که م که سی وا هه بوو لپی نیزیک بیته وه و، نیشانه ی تووره بوون به ره له هه موو شت له چاوی و، له روانینی تیژی وده ره ده که وت.

قه ت بارزانیم نه دی ره خت و ده مانچه ی پیوه نه بی و خه نجهری له به ردا نه بی چ له مالی خو ی و، چ له مه قه رات و، له گه ل خه نجهره که ی دارجگه ره شی له به ره پشتینی دابوو و خو ی په ره سیغاری ده پیچاوه و، له ناو قوتوویه کی قایشی ده خست و له باخه لی جوژه که ی ده نا.

له ساله کانی دوا پیدا دوکتوران پیمان گوت نابی جگه ره بکیشی و، نه و جگه ره نه کیشانه بو نه و که له میژ سال بوو ده یکیشا و له گه لی راهاتبوو زوری وهره ز کرد بوو، جار جار له که ره ج نه گه ر میوان ده رویشتن و ههر خو یی ده مانه وه ده بفه رموو: کورینه ده لپن چی نیوه جگه ره یه ک بکیشم؟ هیندی ک ده یانگوت بکیشه و هیندی ک ده یانگوت خراپه مه کیشه و، من که ده مزانی زور وهره زبی کرده عه رزم ده کرد: نه زبه نی نیوه جگه ره یه ک نه وهنده ی زه ره نابی نارحه تت کا و، نه ویش که خو ی حه زی لی بوو دا یده گیرساند.

سه نگینی و نه دهب و حورمه تی بارزانی له دانیشتن و قسه کردن و ته نانه ت له ریگه رویشتندا قه ت تیک نه ده چوو، ههر که س ده هاته خزمه تی به و هه موو ریزه وه که لپی ده گرت و، به و هه موو نه دهب و نه زاکه ته وه که له گه لی ده ودا ههستی به شه خسیه ت ده کرد و، رموده ی نه و سه روشت به رزیه ده بوو، زور که سی وام دیت که بارزانی وه پیششیان نه ده که وت له کاتیکا هه موو که س ده یزانی خو ی له هه موو روویه که وه به سه ر وانیدا هه یه، نه و نه دهب و حورمه ته ی بارزانی له چوارچیوه ی بنه مالله ی خو یاندا له وه ش به ره ژوورتر ده چوو، شیخ بابو برا گه وره ی بارزانی له دیلمان هه ستا له مه جلیس بچیتته ده ر، که نه و له مه جلیسه که هه ستا بارزانیش هه ستا پی و، کاتیک شیخ بابو بو لای پیشخانه چوو که پیلاوه کانی له پی کا بارزانی له گه لی هات و له ناو نه و هه موو ده ست و پیوه نده دا که له وی حازربوون خو ی پیلاوه کانی شیخ بابو هیئا و بو ی دانا و، قولیشی گرت هه تا له پیی کردن و رویشته ده ر، نه و جا بارزانی هاته وه دیوه خان و له جیگه ی خو ی دانیشته وه، نه ویش له جه نگیه کدا که سه ره ک کو ماری عیراق لانی که م مانگی ک هه ولی ده دا هه تا

مه‌لا مسته‌فا به‌وه رازی ده‌بوو بیته جیبه‌کی کوردستان و له‌وئ چاوی پتی بکه‌وئ.

من نازانم ناوی ئەو کرده‌وی بارزانی بنیم: نه‌جابه‌ت و، ئە‌سه‌له‌تی فه‌ردی و فامیلی، زانستی کۆمه‌لایه‌تی، یان ئەو ئیمتیاز و تایبه‌تیه‌ شاز و به‌رزانه‌ی که له فه‌ردیکی هه‌لکه‌وتووی ئاوه‌ادا خو‌ده‌نویتی و، خه‌لکی ئاسایی لیبی بی به‌شن و زۆریه‌یان چ له لانی مائی و، چ له لایه‌نی پشت و پله‌وه هه‌ر توژی‌ک ده‌ستی خو‌یان دی ئیتر چاویان له‌وه‌یه گه‌وره و گچکه کورنشیان بۆ به‌ری.

له‌مه‌ر راگرتنی گه‌وره و گچکه‌یی و، پاراستنی ریز و، نرخ دانان بۆ خه‌لک له ناو ئەو بنه‌ماله‌دا وینه‌ی به‌رزی تری وام زۆر دیوه که خه‌لکی تر ئەو شیوه هه‌لسوکه‌وته نه‌ ده‌زان و نه‌ پێیان ده‌کری و، نه‌ له خو‌یانی ده‌گرن و ئەوه ده‌چپته‌وه سه‌ر نه‌جابه‌ت و ئەو ته‌ریبه‌ت و په‌روه‌رده‌کردنه‌ی له مه‌کته‌بی خانه‌واده‌دا ده‌کری و به‌ کاری ئەو که‌سانه‌ دی که به‌ کاری کۆمه‌ل دین.

له وه‌فاتی شیخ بابۆدا له که‌ره‌ج، بارزانی خو‌ی جه‌نازه‌که‌ی له‌سه‌ر شانی دانا‌بوو له‌گه‌ل جه‌ماعه‌ت و ده‌مدیت فرمیسک له چاوی ده‌هاته‌ خوار، ئەوه له کاتی‌کا ئەو ده‌م ته‌مه‌نی له سه‌روی هفتا و پینج سالی‌دا بوو.

به‌لئی بارزانی به‌ هیز بوو و به‌ ده‌سه‌لات بوو، ده‌شیزانی شوینی به‌کار هیئانی ئەو هیز و ده‌سه‌لاته‌ کوپیه و که‌نگییه و، حکومه‌ته‌کانی ناوه‌ندیش له به‌غدا هه‌رکه‌س ده‌هاته سه‌ر حوکم بارزانی‌یان ده‌ناسی یه‌ک له یه‌ک چاتر، هه‌ر وه‌فدیکی می‌ری که له پله‌ی وه‌زیره‌کانی‌اندا بۆ تووژی ده‌هاتنه کوردستان به‌ر له دانیشتن و هه‌ر له رپوه ده‌که‌وته‌ن پرسیار و تاووتویی ئەوه که چلۆن کاریکی وا بکه‌ن بارزانی تووره نه‌بی و، ئەو هه‌موو هاتن و چوونه‌ی می‌ری له ماوه‌ی ئەو چه‌ند ساله‌دا نه‌یتوانی شتی‌ک به‌سه‌ر بارزانی‌دا فه‌رز کا که ویستی خو‌ی نه‌بی له هه‌وه‌ل هه‌تا ئاخ‌ر بارزانی هه‌ر ئەو بارزانی‌یه به‌ هیز و، به‌ ده‌سه‌لات و لیبراه‌ه بوو که هه‌بوو، هیچ هیزیک پتی نه‌کرا گۆرانی به‌سه‌ردا بی‌نی.

ئ‌وه بارزانی بوو که بۆ پێشمه‌رگه‌ی کوردستانی ده‌نووسی: خزمه‌ت‌کارت بارزانی مسته‌فا، به‌لام کاتی‌ک له ناو‌پردان هاتن پێیان گوت: ئەوه سه‌ددام هات، له که‌په‌که نه‌هاته‌ ده‌ر و هه‌ر ئەوه‌نده فه‌رمووی: با بی و، ته‌نیا ئیمه که له خزمه‌تی بووین هه‌ستاین و

جیمان بۆ سه‌ددام چۆل کرد. (بۆ زانین ئەو کاته سه‌ددام معاو‌نی ر‌ه‌ئیس جمه‌ور بوو نه‌ک (ر‌ه‌ئیس جمه‌ور) و، له‌به‌ر ئەوه که پر‌دی سه‌ر رووباره‌که‌ی ناو‌پردان خراب ببوو سه‌یاره به‌سه‌ری‌دا نه‌ده‌ر‌ویی سه‌ددام له جاده‌وه به‌ پێیان هات هه‌تا ئەو که‌په‌ری بارزانی لئ‌ی بوو و تفه‌نگی‌کی کلاشینکو‌فی (سپی) شی پتی بوو که عه‌سکه‌ری‌ک به‌ دوایه‌وه بۆی هه‌لگرتبوو و، زۆر به‌ ئەده‌به‌وه له‌وئ پێشکه‌شی «سولتانی شه‌ری پارتیزانی» کرد، ئەوجار له لای دانیش‌ت.

ئ‌هو رۆژه‌ پێش هاتنی سه‌ددام حوسین، بارزانی له‌و که‌په‌ر باسی ئەو سه‌فه‌ره‌ی خو‌ی ده‌کرد که بۆ قه‌رده‌اغ کردبووی، بۆ روون بوونه‌وه‌ی خو‌ینه‌ر له‌و سه‌فه‌ره‌ ده‌بی بری‌ک به‌گه‌ریمه‌وه دوایه‌.

به‌ینی‌ک پێش ئەو ده‌م بارزانی بۆ سه‌ردانی هیزی قه‌رده‌اغ و هیزی‌کانی تری ئەو ناوچه له رینگه‌ی چیاوه و، به‌ پێیان و به‌ سواری هیستر له‌ باله‌کایه‌تیه‌وه له پێشدا بۆ ناوچه‌ی پشده‌ر و له‌وتوه بۆ قه‌رده‌اغ چو‌بوو، دوای سه‌ردانه‌که‌ که وه‌ز هه‌تا راده‌یه‌ک له‌به‌ر ئەو وتووژی له‌ به‌ینی شو‌رش و حکومه‌ت‌دا هه‌بوو هیتور ببۆوه و شه‌ر راوه‌ستا‌بوو، له جیاتی ئەوه دیسان به‌ چیا‌دا به‌گه‌ریمه‌وه ئەوجار به‌ جاده‌دا و له رینگه‌ی سوله‌یمانییه‌وه گه‌راوه، جا ئەگه‌ر خو‌ی ویستبووی و ئەگه‌ر له لایه‌ن هاو‌ری‌کانییه‌وه پێش‌نیازی پتی کرابوو، به‌لام هه‌رچی بوو ته‌رتیبی ئەو هاتنه‌وه به‌و جو‌ره‌ بوو که شیخ حوسینی بۆسکین که له‌گه‌لی چو‌بوو له هاتنه‌وه‌دا وه‌ر‌قه‌ی له حکومه‌ت وه‌رگرتبوو که خو‌ی و حیمایه‌کانی به‌ چه‌که‌وه و به‌ سواری سه‌یاره‌ بین و به‌جاده‌ی سوله‌یمانی‌دا تیپه‌رن پرۆنه‌وه بۆ سه‌ره‌وه، بارزانی‌ش له‌گه‌ل ئەوان به‌ناوی حیمایه‌ی شیخ حوسین له پشت سه‌یاره‌یه‌کی پیکاب سوار ده‌بی و، له سه‌یته‌ره‌کان له‌به‌ر ئەوه که وه‌ر‌قه‌یان پتی ده‌بی رایان‌اگرن، دوای ئەوه که ئەوان ده‌گه‌نه سه‌ری و له هه‌موو سه‌یته‌ره‌کان ده‌ریاز ده‌بن حکومه‌ت پتی ده‌زانێ که بارزانی له‌گه‌ل ئەو جه‌ماعه‌ته‌ بوه و به‌ جاده‌دا هاتوه و تیپه‌ری‌وه، ئەوجار ته‌فتیشی‌کی توند ده‌خه‌نه سه‌ر خه‌لک و ده‌ست ده‌که‌ن به‌ پشکنینی ر‌ی‌بواران به‌لام بارزانی تازه گه‌یشتبۆوه ناو پێشمه‌رگه و نه‌جاتی ببوو، ئەو پشکنینه هه‌تا ماوه‌یه‌کی زۆر هه‌ر ما‌بوو له‌به‌ر ئەوه ئەو رۆژه‌ بارزانی فه‌رمووی: حکومه‌ت پتی وایه جاریکی تر مسته‌فا ده‌چپته‌وه به‌رده‌ستیان و، هه‌ر ئەو رۆژه‌ش بوو که له باسی وتووژی به‌ینی شو‌رش و حکومه‌ت‌دا رووی تی‌ کردم فه‌رمووی:

حکومت دهلی ته گهر تۆ بیتو بیی سهردانیکی به غدا بکهی میژوو به ناوی زیږ دهینوسوی و من عهزم کرد: بالعکس نه زبهنی ته گهر نه چی میژوو به ناوی زیږ دهینوسوی نهک ته گهر بچی که پیم وایه وهلامه کهی پین خوش بوو و بزیه کی هاتی.

هموو دیتن و هاتوچۆ و گله و گازندهیه کی لای بارزانی تهنیا له حاله تیکدا بوو که شهر پاده و هستا و، له گهل دهست پیکردنه وهی شهر ئیتر نه کهس پیی دهکرا بارزانی بیینی و نه بارزانی کاتی نه وهی بو دهمایه وه، ههر یه کهم روژی شهر و بگره چهنه روژ پیتش نه ویش ئابداریه پچوو که کهیان بو دهخسته سهر پشتی هیسترتیک له گهل دوو به تانی و بالنجیتیک و که تریه کی رهش و قویاو و جیهازیکی بیتهل بو سهر کردایه تیبی راسته و خوئی جه بهه کان ریگه ی چپای دهگرت بهر، کی دهیزانی نه ورو له ههریمی چ هیتریکه؟ کی دهیزانی جیگه ی حهسانه وهی نه ورو چی بن بهردیک، یان چ ناو ته راش و چ نه شکه و تیکه؟ کی دهیزانی نه ورو (عه بدولر حمان عه لی بهرواری) که له زۆریه ی شهره کانی کوردستاندا بو ئیداره ی بژیوی له گه لی بو، (یاخوا عومری دریژ بی بو نه و خرمه ته ی به خوشه ویستی گه لی کوردی ده کرد) له و چیا و چۆله بژیویکی و ده دست که وتوه له پیشی دانن یان نا؟

به لی نه وه پتیوستیه کی ریبه ری بوو، نه وه ئهرک بوو، سپارده بوو، ره مز و رازتیک بوو نه سیخو پیه ی پی ده برد، نه له فرۆکه ی بۆمباهاو و ژ دیار بوو، نه تویی دورزن ده یگه یشتی، نه وه تاکتیک بوو، ده رفه ت هینان بوو زهره ت وه شانندن بوو، ده ست پیشخستن و تیکشکاندن دوزمن بوو، نه وه به لگه ی فیدایی بوونی بوو له ریگه ی کورد دا، نه وه پشتیوانی بوو له پیشمه رگه ی کوردستان، جا ته گهر جیگه ی بن به رد بوو، ته گهر نه شکه وت، ته گهر بن ته راش، چما هموو ههر لانی به بری راپه رپو نه بوون؟

به لی نه وه به رژه وه ند بوو، نه وه فه رمانی ریبه رانی رابوردوی نه ته وه ی ئیمه: شیخ سه عید، شیخ عوبه ی دیللا، شیخ مه حمود، پیشه ووا قازی محه مه د بوو، که کوردستانیان به و نه سپاردبوو و ده بوو پاریزگاری لی بکا، نه وه فه رمانی میژوو بوو.

گوتم: ته نانه ت چهنه روژ پیتش شهر و پیتش نه وه ی ئالۆزی و ته قه له جه بهه کان ده ست پی بکاته وه و هیشته نیازی حکومت بو دهریژی نوی و هه لگبیرساندنه وه ی شهر ههر له قوناعی خه بالدا بوو که بارزانی لیی ئاگادار ده بوو نه ویش بو بهرگری و هه س دانه وه ی

هیژه کانی میری وه خو ده که وت و کارقایمی خو ی ده کرد، به لام چۆن بوو که پیتش وهخت بارزانی ههستی به نیازی حکومت ده کرد، هیندیک ده یانگوت: بارزانی له ناو ده زگا کانی میریدا دۆست و لایه نگری دلسۆزی خو ی هه یه و له وهختی خویدا به و کاره هه لده ستن.

هه بوون ده یانگوت: سه فاره تی حکومته کانی دۆستی بارزانی له به غدا، یه ک له وان بالۆتخانه ی یۆگۆسلاوی که خو ی له گهل (تیتۆ) ی سه ره ک کۆماری یۆگۆسلاوی زۆر دۆست بوو له کاتی وادا په یوهندی پتیه ده کهن و نه وه به خرمه تیک داده نین که به بارزانی دۆستی خو یانی ده کهن، به لام ههرچی بی نه وه راستیه ک بوو که هه بوو و باوه ر ناکه م له بارزانی زیادتر که سی تر له و باره وه هپچ بزانی.

نه وه ند هه یه نه وه ده نگویانه چ راست بن و چ راست نه بن ئیتر به دوا ی نیازی میریدا شهر ی پارتیزانی (لیده و برۆ) هه مو ناوچه کانی داده گرت و، دلنیایی و ئارامی نه له کوردستان ده ما و، نه بو سه ربا ز و، ئیدارات و، ناد ی و، قشله و هاتوچۆی کاروانی عه سه که ری حکومت. که پیشمه رگه له هه موو که لین و قوربنتیک ده یاندۆزینه وه و ده ستیان لی ده وه شانندن، تهنیا له ناوچه ی باله ک نه وه شهره شیوه ی تری به خو به وه گرتبوو، له جیات ی شهر ی پارتیزانی له وی له شهر ی جه بهه بی ههره سهخت و خو ئناویدا پیشمه رگه ببونه دیوارتیک له پیتش هیژه کانی حکومت و، هه تا کاتی تیکچوون و چه ک دانانی شوړش هه موو هه ولتیک میری بو تیکشکاندن نه و دیواره بی سوود بوو که هه لکه وتی ستراتیژی نه و ناوچه بو هه ردووک لا له و په ری گرینگ دابوو و، دیاره خو ئنه ر هوی نه و گرینگه هه ست پی ده کا، شانۆی راگرتنی شهر و ده ست پیکردنه وه ی دووباره ی شهر له لایه ن میریه وه زۆر جار نیشان ده درا، به لام هه مووی ههر به سوودی خو ی و، بو ته یار کردنه وه ی هیژه شپزه کراوه کانی خو ی بوو نه ک بو چاره سه رکردنی مه سه له که له ریگه ی ناشتی و برابه تیه وه و، ئاخیش هه تا ده سته وداوینی حیه له و ده وی تر نه بوو له ریگه ی سوپاییه وه هپچی پی نه کرا.

بارزانی ریبه رتیک نه ته وه یی ناشتیخواز بوو و ههر کاتیک پیشنیازی سو لّح و پیکهاتنی پی کرابا به گهرمی پیشوازی لی ده کرد و ده یفه رموو: (ئیمه بو یه چه کمان هه لنه گرتوه که حه زمان له شهر و خو ئن رشتن بی، ئیمه ده ستمان داوه ته چه ک که له و

رێگهوه بگهینه سولح و ناشتی و، مافه رهواکانی گهلی کورد).

بهلام بهداخهوه حکومهتی ناوهندی قهت ئهوهی لێ نهبیست و، باشترین زمان که ئهوان تیتی دهگهیشتن ههر زمانی گولله بوو، بۆیه دواى ههموو وتووێژیک دیسان ههر گولله بوو که په یامی پیشمه رگه ی بۆ ده بردن.

ئهوێ راستی بێ من لیتره دا پێم نهکرا وهک کورپی مه لای کۆبه بارزانی له خه لک بشارمه وه و ناوی بنیم سه رۆکی چه کداران!!! و ده مزانی له وه دا سه رکه وتوو نابم چونکه بارزانی ماوه ی حه فتا سا ل له میژوو ی پر کاره ساتی گه له که یدا ده وری قاره مانه تی و نازایه تیبی هه بوه و، هه تا ئیسته هه زاران مندالی خو شه ویست و په سه ن و نازداری کوردی به ناو کراوه له وه منداله په سه نانه ی که بنه چه که ی خو بان نه گو یپوه و، شانازی به گه لی خو بان و قاره مانه کانیا نه وه ده که ن نه ک به خو ینخۆره کانی گه له که یانه وه.

کورپی مه لا محمه مد ئه و ناو لێ گو یپنه ی له گه شتی ژیا نیدا دوو پاته و، ده پاته و، بیست پاته کردۆته وه، به لام ههر له گه ل ئه و ناو گو یپنه ی رپبه ری مه زنی کورد پر به زاری ناوی خو ینخۆری وهک: نازم گزار، عبدالسلام عارف، فیصل انصاری، رهشید مصلح، طه الشیخلی، ناجی طالب، صالح مه دی عماش، عارف عبدالرزاق و به عسیه کانی تری هه قالی ده با و ئه گه ر جاریک وا بوو بێ به هه زار تکا و ره جا رێگه ی لای خو بان دا بێ به تاب و تاب به رووی خو ینه ریدا ده دا ته وه و شانازی پێوه ده کا و ئه وه ندی نه بوه ئه وه ندی تری شی پێوه ده نێ.

من ئه گه ر ده لێم کورپی مه لای کۆبه ده زانم له یاسای ئه ده ب لام داوه و، ئه وه مه رجی دو اندنی پیاوی مو حته رهم نییه و، سه ره رای ئه وه ش داوای لی بوردنی لێ نا که م ههر بۆ ئه وه ی که له وه دا هینانه بێ تامه ی خو ی برێکی شی وه به ر خو ی بکه و ئی و لیتی بچێژی، ئه گه ر ئه و بۆی هه بێ به و شی وه به وه ی سارد و سپی و لێ نه وه شا وه ناوی خه لک به ری دیاره خه لکی تریش بۆی هه یه و، ئیستر رپی گله بی نامینی، به لام من ده لێم ئه و به ناوی پارێزه ر ئه گه ر هه قی رپبه ری کورد و پیشمه رگه ی کورد ئاوا بنیته ژیر پێ و پیتی ری خا ده بێ هه تا ئیسته له و پارێزه ریه ناشیا نه ی خو یدا ما لی چه ند هه زار که سی تری کا ول کرد بێ و له سه ر سا جی عه لیبی دا نا بێ؟

پیشمه رگه ی کوردستان له وه به رتیز تره و، پله و پایه ی له وه به رز تره که به کی وه ک کورپی مه لا ناوی چه کداری لێ بنی و به که می بگرێ، فه ره هه نگی به عسیا به تی وای له کورپی مه لا کردوه و، وای له کۆمه لی کورده واری پچرپوه ته وه ته نا نه ت ئه وه شی له بیر بردۆته وه که چه کدار ناویک بوو بۆ ئه و که سا نه ی چه کی حکومه تیا ن له شاندا بوو، به کرپیا ن گر تبون شه ری پیشمه رگه ی کوردستان بکه ن، ههر وه ک ئه و رو وش له ناو هیزه سیا سیه کانی کوردا ئه گه ر لایه نی ک ئه و وشه بۆ لایه نه که ی تر به کار بینی بۆ به که م دا نا نه نه ک بۆ رپیز لیتان، هه موو که سیش ئه وه ده زانی، با ئه ویش بزانی که چه کداره کان پیشمه رگه بوون نه ک چه کدار و، چه کیان بۆ رزگاری کورد هه لگر تبوو نه ک به و مه عنا یه ی ئه و ده لێ و، سه رۆکه که شیان ناوی (بارزانی مسته فا) بوو، سه رۆکی چه کداریش نه بوو، رپبه ری سه لمی ندر او ی گه لی کورد بوو، کورپی مه لا محمه مدی کۆبه نابی ئه وه ی له دلێ گران بێ.

کورپی مه لا له به ر پێهه لگوتنی به عسیان ههر نه په ر ژا وه له سه تا یه کیکی زانست و شه خسیه ت و، رپزی کۆمه لایه تی مه لای با وکی شی باس بکا هه رچه ند ما مو ستای با وکی حه و جیبی به پێهه لگوتنی که س نه بوه و نییه و له و دیوه و دیوی سنوور زانستی وی وای ده نگ دا بۆ وه و، ولاتی وا دا گر تبوو که هه موو که س له کورده که ی خو ی چاکتری ده ناسی و، ههر بۆیه ش نه ی تیا نیوه هه قی خو ی بداتی و، ناچار به سه ریدا باز دا وه و، چو ته سه ر با سی ئه وه که بۆته وه زیر!! جا ری چلۆن کرا وه ته وه زیر و، به چ رپگایه کدا؟ ئه وه خو ی با سیکی جو دا یه و، زۆر پر سیا ر و گو ما نی تی دا یه، به لام ئه وه هیچ گو ما نی تی دا نیه که حکومه ته کانی به غدا به تیکرایی و، به تا یبه تی حکومه تی به عسی هه تا له که سی ک خا تر جه م نه بن که ئالقه ی خو لا مه تی خو یانی له گو ی دا یه و، بۆ خزه تی وان کورد گو ته نی پانیه ی له شکه ی گو یی ده دا نه ک وه زیرایه تی گو یلکه وانیشی نا ده نێ، که چی کورپی مه لا شانازی به وه شه وه ده کا و، واشی دا ده نێ که گو یا سه رۆکی چه کداران!! به وه پا زی بوه و، ته نا نه ت جا ریک ده ستی له به ر پشتینی ناوه و لیتی پا را وه ته وه له وه زیرایه تی ئیستیقاله نه کا، جا وه ره ئه و سه یره ی مه لا مسته فا و له به ر خه لکی بپارێته وه. ده یه و ئی خو ینه ر بۆی سه لمی نێ که ئه گه ر ئه و له وه زیرایه تی ئیستیقاله ی کرد با به جا ریک ئیش و کاری عه ره بو ستان و کوردستان را ده وه ستا و، که سی تر نه بوو جیبی وی بگرێته وه و، نه تیجه عیراق ده بوو به چینی خه می و، هه موو شتی ک له گرێزه نه ده چوو.

حهز دهکهم کورپی مهلا لهوه دلتیا بچ که خهڵک به کورد و عهره بیهوه هیچی له گویتی گادا نه نوستون و، وتهکانی ئهوه به بیته ناسیاری خۆیان له سه ربارزانی سه رۆک و رپیه ری نه مری کورد هه لده سه نگین و، زۆریه ی خه لک به تاییه تی ئه وه که سانه ی به درێژایی سی چل سال له گه لێ هه ستاون و دانیه ستون و هاوکاری بوون و ده یناسن چ من و چ خه لکی تر سوور ده زانین بارزانی دهستی له بهر پشتینی نه ناوه چونکه ئه وه قهت پیاوی پارانه وه و ئیلتیماس و تکا و ره جا نه بوه نه ک هه ر له بهر ئه وه به لکو له بهر هیچ که سی تر و بۆ هیچ مه به ستیک و به سه دان جارم دیوه له گه ل موسته شار و گه وره پیاوی تری کورد که وه زیفه و پله ی به رزیان له ده زگای میریدا بووی ئه گه ل بیان کردیته پیله و هه رکه س قسه ی خۆی کردی قسه ی بارزانی هه ر ئه وه بوه: کاکای خۆم تۆش ده زانی ئیسته شه ری کورد و حکومه ته له سه ر هه قی ئه وه خه لکه پرووت و هه ژاره ویجا تۆ کیه یان به راست ده زانی لانی ئه وه بگره، ئیتر ئه وه چۆن بوو بارزانی زیاد له هه موو که س دهستی له بهر پشتینی کورپی مهلا ناو له بهری پاراوه؟ ئه ویش بۆ ئه وه که له وه زیاریه تی ئیستیقاله نه کا نه ک بۆ شتیکی گرینگ و پتیوست.

به راستی ئه وه قسه زۆر سه بیره، من نازانم ئه گه ر کورپی مهلا به بریاری سه رکر دایه تی شۆرش کرابوه وه زیر و، نانی پیشمه رگه ی کوردستان بوو ئه وه له به غدا ده یخوارد و قری له سه ر ده هی ناوه و، له سایه ی سه ری پیشمه رگه وه ئه وه ئیسه گرینگه یان پیدا بوو ئه دی چۆنه دلێ به رای بی نادا، یان با شتر بلیم بیزی نایه ناوی ئه وه وه لی نیعمه ته ی خۆی به زاریدا و به قه له میدا بچ؟ که خۆی قوربانی ئه وه و که سانی تری وه ک ئه وه کردوه و، چۆن دلێ دی پله ی ئه وه به رپژه هه تا راده ی چه کداری بیته خوار؟

یان ئه گه ر له سه ر بریاری سه رکر دایه تی شۆرش و رپیه ری کورد و، به نوینه رایه تی پیشمه رگه نه بوه و خۆی پیاوی به عسیبان بوه و، بۆ به ری چوونی خۆی چه دهستی به که لین و کولینان دا کرده و، (دوایی ده گه ینه به لگه بۆ ئه وه)، حکومه تیش بۆ به رژه وهندی کاری خۆی بۆ ئه ولا و ئه ولای کوردستان هه لیداشتوه و زانیویانه چونکه کورده له سه ره وه له عه ره بیته چاکتر وه رده گیرئ، ئیتر سه رکر دایه تی شۆرش له پینا و چیدا و، له بهر چ به رژه وهندی کورپی کورد و پیشمه رگه ده ست له بهر پشتینی کورپی مهلا ده نی و له بهری ده پارته وه ئیستیقاله نه کا؟

بینه جگه له وان هه ش چما ئه گه ر کورپی مهلا نه بی کوردستان چۆل و وه جاغ کویره و، له ناو ئه وه هه موو خه لکه دا و، له سه ر ئه وه هه موو شار و دیته اته را که سی تر نازانی وه ک ئه وه بچی له مه لها دانیه سی و...؟

(گه شتی ژیانم) ناوی ئه وه کتیبه ره زا گرانه به که کورپی مهلا گویا بۆ ژیننامه ی خۆی نووسیویه تی به لام له راستیدا به عسی نامه یه و به ینی عه رز و عاسمانیش خۆ هه لکی شان و خۆ به زل گرتن. ئه ویش زۆر رسته ی وای تیدا وه گیر ده که وه ئ که له باری مه عنا و جومله به ندیه وه به هه ل و که م و کورپی نین، جا ئه گه ر ئه وه هه ل و ناریکیه انه سووچی چاپ و هه ل چن بن و ئه گه ر سووچی نووسه ر و، ئه گه ر سووچی هه ردووکیان بن، به لام هیندی له رسته کانی ئه وه کتیبه هه ر چلۆنی بخویندریته وه هه ر مه عنا یان نایه و، پتیوست نییه بۆ ئه وه ش که س له پیشدا لیم مۆر بیته وه و کوته کم لئ به ده سه ته وه گری، کتیبه که بخوینده وه ئه گه ر له خوینده وه ی بوونه وه جا وه رن پیله م پچ بگرن، که ده زانم نایه ن چونکه بوختانی پچ ناکه م و نووسه ره که شم هه ر نه دیوه و ناوم بیستبو ده مگوت ده بی ئه وه گومبه زه چ شه خسیکی تیدا بی، ئه گه ر خویندانه وه ده زانم ئیوه ش هه ر قسه ی من ده که ن، جا با کورپی مه لاش نووسیویه تی.

ئیه سه ته مادام له وه دا پیک هاتین با چه ند دیپیک له وه کتیبه بۆ ئه وه خۆشه ویستانه بگویمه وه، ئیره که نه یان دیوه له وه دیپانه ی که به ئاشکرا به که م گرتنی پیشمه رگه و سه رکر دایه تی شۆرش پیه دیاره و، دژی بیه رکر دانه وه یه کی نه ته وه بیانه ی راست و، دژی داب و ده ستور و ریز و ئه ده بی کوردیکی ره سه نه.

من به دره نگیکه وه، یانی له جه نگه ی نووسینی ئه وه دیپانه دا چاوم به وه کتیبه که وت و هیسته چاکم نه پیشکنیوه، به لام وا دیاره به ر له منیش له گو قشار و په رتوکی تر دا له وه چه شنه و توویژه له گه ل نووسه ره که ی کرابچ و من ناگام لپی نه بوه، چونکه خۆی ده لئ: (ناوه ناوه ورده گله ییم بۆ دیته وه له هه ندی باس و خواستی ناو گه شته که م که جیتی ره زامه ندیی ئه م و ئه وه نابیت و... ئه وه ندی قسه ی ناوه له باره ی منه وه بلاو کراوه ته وه که هیندیکیان به قانونیش سه زایان هه یه! پتره له تیکرای ئه وه شتانه ی من له باره ی خه لکه وه نووسیوتم، که به چ نیازیکی دوژمنایه تیش!! لیم نه بیستراوه).

به راستی گوڤارېش جیتی نه و راز و گلەبیانه به نهک پینداچوونه وهی بیره وهری به لّام من به کهم له بهر نه وه که سهر به هیچ لایه نیکی سیاسی یانی نه ندایمی هیچ حیزبیک نیم و جاری و بو پارێزگاری له شه خسیهت و کهرامهتی پیتشمه رگایه تیبی خۆم گوڤار و رۆژنامه م به دهسته وه نییه نووسراوی بدهمی و دووهه میس له بهر نه وه که نه ویش نه و تانه ی له گهشتی ژبانی خۆیدا خستوته گوڤرێ که نه ویش ههر دهکا بیره وهری، منیش رینگه ی نه ووم به خۆم دا لیره دا به و چهند وشه له گه لّ نه و نووسه رانه ی تر که وم که پیتش من گلەبیان بو کوری مه لا ناروده و پیله یان پین گرتوه و عه رزیان بکه م دهستخۆش (کلوخ انداز را پاداش سنگ است).

به لّام نه وه که ده لّی من نه و شتانه م به دوژمنایه تی نه گوته وه کهس لیبی ناسه لمینتی چونکه به پیتچه وانه ی نه وه سه رتاسه ری نووسینه که ی پره له بوغز و غه رز و دوژمنایه تی و، لیره به دواوه ورده ورده ده گه ینه هیندیک له و به لگه پچووک و مه عنادارانه که نه گه رچی خۆبان مشتیتیکن به لّام نمونه ی خه لوارتیکن، هه رچه نده ههر هه موو جیتی نووسراوه که ی نه و دیارده ی پتوه دیاره که هه تا پیتی ده کری ده یه و ی یه خه ی خۆی له کورد دادری و، پال وه دوژمنه کانی بدا، خۆ ئیمه ش ریتی نه وه ی لّی ناگرین و نالین نه و یه خه ی خۆی دانه درێ چونکه کراسیکه به پاره ی خۆی کرپویه تی و بو خزمه تی که سیکیش له به ری کردوه که ئیمه پابردوویه کی تال و ناخۆش و پر له خوین و فرمیسک نه بچ چی ترمان له گه لّی نه بوه، ئیتر هه قمان چیه یه خه ی خۆی داده درێ یان داینادری، چ خیرتیکه هه تا ئیسته بو ئیمه هه بوه که لیره به دواوه لیمان بیری؟

نه گه ر قسه یه ک هه بچ له وه دایه که نه گه ر هاتو رۆژتیک له رۆژان له لای یابه کان شه رتی په ری و جیتی پین له ق بوو نه وه نده ی تیندا هیشته و نه وه له لای چه کداران!!! خۆی گوته نی رووی دانیشتنی هه بچ؟ جا نه و جار چهند دیرتیک له «گهشتی ژبانی» کوری مه لا: له لاپه ره ۳۱۳د له دیری ۹ به دواوه ده لّی: مه جلیسی نوینه ران هه لوه شیتندرا، سه ره ک وه زیرانیکی غه یری جه مالییان هینا که هه لبراردنیکی تازه بو مه جلیسی نوێ بابه ت راپه رینتی، من چ ناگام له وه نییه که به ره یه کی ریکوپیتکی پانوپۆر له ناو پارتیدا به ده وره یی چهند و چۆنی کاروباری خۆبانه وه دژی من پیکهاتوه، دژی من و، نیابه ته که م و، رهفتاری سیاسیم!!!.

له و ته ی کوری مه لادا ده رده که وه ی که پارتی و شوڤرش نه له رهفتاری سیاسی رازی بوون و نه به نوینه رایه تیه که ی له به غدا، به لّام دواوی کوری مه لا نه و ته ی خۆی له بیر ده با ته وه و، له لاپه ره ۴۷ دیری ۲۰ به دواوه ده لّی: له دهسه لّاتداری کوردم!! داوا کرد ریم بدا له پتویست دا!!! ئیستیقاله بکه م، دهستی گه یانده که مه رم گوته: تکات لّی ده که م جارێ ئیستیقاله ی مه که، تا ئیستاش تی نه گه یشتم نه و په رۆشه ی له چیه وه بوو، به لّام له وه مه دا وه ها به دّ قسه که ی کرد هه موو که لیتنیکه ی له ئیستیقاله م گرت و، په کی خستم!!

جا فه رموو خوینه ری خۆشه ویست لیره وه بو و ته به کی تری کوری مه لا له مه ر تاوانبارکردنی خۆی له دوا ی نه وه که سه رۆکی چه کدار!! لیبی ده پارێته وه ئیستیقاله نه کا. له لاپه ره ۳۱۳ دیری ۹ به دواوه گوته: حیزب بریاری دا یه کیکی تر له جیاتنی من ته رشیح کا چونکه له رهفتاری سیاسیم! رازی نه بوون. هه رچه نده له دّدا هه تا بلتی خۆم به مه غدور ده زانی چونکه هه لوتیسته که تاوانبارکردنی منی تیندا بوو!!! نه ک له بهر خودی ته رشیح نه کردم، دیسانه وه بایی موویه ک! به سه رخۆم نه هینا و بریاری حیزب سه لماند وه ک که هیچی ناره وای تیندا نه بچ. کاکه زیادی هه ماغا گوته: منیش پار له سه ر بریاری حیزب وازم له ته رشیح هینا، پیم گوت نه وه ی تو بۆت به چاکه و پیاوه تی نووسرا و نه وه ی من تاوانبار کردنه!! فه رقیان زۆره!!!

ئاخر مادام دهستیان له بهر پشتینی نای و له بهرت پارانه وه ئیستیقاله نه که ی و تو هینده دّلسۆز و باوه ر پیکراو بووی له بهرچی هاتن یه کی تریان له جیاتنی تو ته رشیح کرد و، تو بۆچی تاوانت وه پال درا؟ نه دی بو باسی تاوانه که شت نه کردوه تا خه لک بزانی چبوو؟.

له لاپه ره ۴۴۵ له دیری یه که م به دواوه ده لّی: له و کۆبوونه ودا بریارم له سه ر ده رپری رایه ک بوو ده ربیبرم، داوا ی قسه م کرد، عه ریفی کۆبوونه وه ریتی دام، گوتم و رووشم له سه رۆکایه تی بوو: نه و خه لقه ی له هه نده رانه وه هاتوون و نه وانی دیکه ش له بهر گه لیک تیبینی، ناتوانن رازی دلی خۆیان به ئاشکرا له ناو نه و عاله مولّالایه دا ده برن من که سه راحه ت به کار دینم ویرای ته بیاتی خۆم نه عه شیره تم هه یه نه حیزب به دواوه یه!!! نه

هیچ په یوه نډیبه ک دهستم دهبهستی، خه لقه که ی دیکه وها نین بویان دس نادا دلای نم و نهو!! بره نجهین، وا په سند ده کم سهروکایه تی مؤله تی دوو سی رۆژ بهو خه لکه بدا تا نهو ی بیهو ی به تنیا، یان به تا قم له گه لیدا کوینه وه و، رییان بدات و له گه لیان بدوی و، له تیکرای قسه کانیا ن هه لویتست و رهفتاریک بژارده بکات.

من له قسه نه بیومه وه سهروکایه چه کدار!! داوای قسه ی کرد له دلدا گوتم: یا حافیز!!
تاخر مادام پییش نه ودهم له بهرت پارابووه و دهستی له بهر پشتینی نابووی بو گوتت یا حافیز و، له چی ده ترسای؟

نه گهر کوړی مه لای بو من و بو نه و که سانه ی تر که خوینده واریان باش نیه مه عنای نه و پرسته ی خواره وهش لیک بداته وه خیری ده گاتن، که له لاپه ره ۴۰۴ دپړی ۱۸ به دواوه دهلی:

راستییبه که ی نه گهر وردبینی له دیارکردنی میژووی رووداو ده بی سهره تای شیواوی و!!
ناژاوه و!! بگره بیهسته له هه ستانی مه محموده!! (ده بی مه بهستی شورشی شیخ مه حمودی نه مر بی)، ده ست بی بکات نه ک یازده ی نه یلول نه و رۆژه ده ستیشانه ی نه یلول سهره تای بزووتنه وه ی له شکر و فرۆکه کانی حکومته! رهنه گه یه کی حوزه بران له بار بیت بو نه و میژووه!!

نه گهر خو ی پی مه عنا نه کرا خوا یار بی تاخری نیمه وه ک مه ته لۆکه هه لیدینین.

له قسه کانی کوړی مه لا زوریان بو سهرنج دان و بیر لی کردنه وه ی خویننه ر ده بن و، زوریان بو نی به کم دانانی خه لکی تر و بیزار بوون له کوردیان لی دی. خو ناشکری نووسینه که ی هه ر هه موو بگویننه وه نی ره به لام چه ند دپړیک لی هه لده بژیرین له و دپړانه ی که به ته واه تی فکر و بیرو پای خو شی تییاندا ده خویند ریتنه وه و رهنه گه هه ر پیو بیستی به لیکدانه وهش نه بی. لاپه ره ۴۵۰ دپړی ۴: نه وه داوخوازی میله تیکه له رینگای سهروکای چه کداره وه!! بو حکومت، نه نجا نه بی له حالی رت کردنه وه پیدا ده ست بکرتنه وه به شه ر!!

له لاپه ره ۴۴۹ دپړی ۲۸ دهلی: نووسراویکی نیمزا کراویان له لایه ن سهروکای چه کداره وه دامی که ریکخرا بو به ناوی داوخوازیه کانی کورد له حکومتی عیراق که خویند مه وه دیتم هه ره شه ی قورسی تیدایه و، ده تگوت هی شه ر پی فرۆشته!!

«به قسه ی کوړی مه لا سهر کردایه تی شورش هه ره شه و گه فی پی له حکومتی عیراق ده کرا. به لام له گه ل نه و هیچی پی نه ده کرا و ناچار له به ری ده پاراوه و دهستی ده گه یانده که مری!!»

له لاپه ره ۴۵۴ دپړی ۱۹ دهلی: من چومه سهره ریکی لای رانیه، له دانیشتنیکی دوو قو لیدا سهروکای چه کداران!! گوتی: که چویننه وه به غدا سهره ک کوزمار عبدالسلام ده بینی له زاری منه وه پتی بلتی فلان!! سه لامی هه یه.

له لاپه ره ۵۱۵ دپړی ۲۱ دهلی: بی نه وه ی خو م رۆژ و مانگی بزائم، دیدنه کم له گه ل (نازم گزار) مودیر نه منی عامی مه شهو ر بو ریک خرا!!! (ناشلی چی ده ویست رهنه گه بو یه ی بو بی نو یژیکای به جه ماعه تی له پشتنه وه بکا).

له لاپه ره ۴۵۶ هه تا تاخری لاپه ره ۴۵۷ بو نه وه ده بی خویننه ریش له گه لم پیدایینه وه، لاپه ره ۴۵۶ له دپړی ۱۸ دهلی: که گه رامه وه به غدا رۆژیک که ریم قهره نی هاته لام گوتی نه م رۆژانه سهره ک وه زیران به دواتدا ده نیبری بو وزارت، که ریم قهره نی دۆستی فه ریق تاهیر یه حیا بو و، بی پرس ده چوه لای... چه ند دپړیک داوی نه وه دهلی: دوو رۆژی پی چو تاهیر یه حیا داوی کردم، که چوم گوتی ته عدیلی وزاری ده بی و وه هانمان په سند کرده به وه زیری ده وله بو (شئون الشمال) له گه لماندا بی، سوپاسم کرد له سهر نه و متمانه ی پیی کردم به لام گوتم هه تا کورده کان نه بینم ناتوانم وه لام بده مه وه، ویستی بیسه لمینم که به یانی وزارت ده ریچی نه نجا پرۆم بو سهره وه نه م سه لماند، گوتی نیسته به ته یاره برۆ بو که رکوک، له ویشنه وه به کویتنه ر بو رانیه به لکو به زووی بتوانی وه لامم بده یته وه، گوتم پار نه و رۆژانه بو به دهستی به که له بچه وه له ته یاره ی حکومتا بووم به ره و به غدا دهینرامه وه، چ مجیزم!! له ته یاره ی حکومت نیبه.

خولاسه نه و سه لماندی و به یانی دامه زانندی وه زیران هه لگیرا هه تا له سهره ی خیری دیمه وه!! که گه رامه وه ئوتیل مه رحوم که مالی حاجی مه جید گوتی رهنه گت گوزاره خو نه ساغ نیت!!، گوتم ته کلیفیک کراوم هه تا بلتی سه غله تم!! نیتر وه زعه کم تی گه یاند و، به ره و کو یه ری شتم، له کو یه وه چومه رانیه نیوه رۆژم به رادان!! دا لای خاله خدرم تا نه گهر دیدنه یی پیو بیستم جیبه جی کرد بگره ریمه وه لای نه و، چومه سهره که پکان لای سهروکای

چه کدار!! حیکایه تی روو لێنانی فهریق تاهیر یه حیام بۆ باس کرد، زۆری پێ خووش بوو، نیوه رۆژم هیناوه لای خاله خدرم، بیستم ئەندامه زله کانی!! مه کته بی سیاسی له خدران میوانی کاکه زیادن، پێش عهسر چوومه خدران، ئەحمده دی حمه ده ئەمینا غاش له وێ بوو، گوتیان سبهینێ وهلامت ده دینهوه، شهو هاتمه کۆبه، سبهینێ نیوه رۆ کال ببوو!! ئەندامیکی مه کته بی سیاسی هات گوتی: ئیمه به رهه لستیمان نییه بریار بۆ خۆت به جی دێلین به لام بهرپرسی هیچ شتیکیش نابین که له وهنگاوه دا سهر هه لدا (ئهو بی هینانه وه پتویسته که نیوه رۆ به رهو کامل بوون ده چی نهک به رهو کال بوون).

ئهو شهو ههش له کۆبه مامه وه سبهینێ به کاوه خو سه فهرم کرد لای مه غریب گه شتمه وه به غدا، بریاری موافقه تی!! سه ره وه م پێ گوت و هی خو شم، ئیتر به شهو له رادیۆ ته شکیلی وزاره تی نوێ بلاو کرایه وه و باسیان کرد که لهو سی رۆژده هیندی کهس که ناویان له لیسته ی حکومه تدا هه بوو گۆرابوون و ناوی تریان له جی و ان دانا بوو.

کوری مه لا ده لێ: خو پنه ره هه قیه تی بیسی بلێ مادام هینده ی پێ سه خله ت بووم بۆ جی سه لم اندم بیه وه زیر؟ ئه وه ی دهستی منی ده به سته وه مه نتیقی خۆم بوو، من که به گه رمی بۆ ناشتی خه ریک بیم!! ده بی به ته ماش بم کوردیکی سه ره به چه کداران!! بیته وه زیر. (که پێش ئه وه گوتی: ئەندامی مه کته بی سیاسی پتی گوتم ئیمه بهرپرسی کاروباری تو نین وه بالی خۆت به ئەستۆی خۆت)، هه ره ها له لاپه ره ٣١٣ دا خۆی گوتی من نه حیزیم له پشته و نه عه شیره تم هیه وه... (لیره ش خۆی به کوردی سه ره به چه کداران!!! داده نی)

ئه نجا که خۆم پتی رازی نه بم ده بی داوا له هه موو کهس بکه م پتی رازی نه پت.

(کهس نه بوو پتی بلێ جا مادام تو نوینه ری کهس نی چ په یه وند و عه لاقه تی به تو وه هیه که به خه لک بلتی رازی به، یان رازی مه به)؟ به و پتیسه ده بی به دهستی خۆم دیواریک برمینم که خۆم شاگردیم له هه لنانیدا کردوه.

(خوا هه لئاگرێ هیچ دیوارت نه بۆ ناشتی و نه بۆ کورد هه لئه ناوه و بوختانیش به خۆت مه که).

سه غله تیشم ئه وه بوو که ده مزانی گوزه ران و حاوانه وه له گه ل جۆری بی کر دنه وه ی حکومه ت و ده سه لاتداری سوپا بۆ یه کی وه ک من هاسان نییه، جگه له وه ش که لایه نی

به هین هه یه برکه دار! ده خاته بهر چه رخی عاره بانه ی ناشتییه وه، به شی هه ره زۆری ئه و که سانه ی له بزووتنه وه دا ده ست رۆ شتوون حه زیان نه ده کرد له لاوه! وه زیر به ناوی ئه وان قوت بیته وه!! کوردی به غداش تییاندا هه بوو زۆریش نهک کهم که حه زیان به غهیری من ده کرد، وه کو کتیب گره وه ش دوا رۆژیکی نیزیکم ده خو پنده وه که له وزاره ت ده رده چم و ئابووریم وه ها شل بوته وه که گوزه رانم زه حمه ت بی. (ئه وه پتی له مه به سته سه ره کیه که ی خۆی نا).

لیره دا ئه وه ی باشه کوری مه لا هه ره خۆی پێ له وه ده نی که هه ره به دوا ی باش کردنی باری ئابووری و گوزه رانی خو به وه بوو، خه می گه وه ری ئه و گیران بوه نهک مه نتیقی دیوار دروست کردنی خه یالی یان قه رار و بریاری سه رۆکی چه کدار و رازی بوونی ئه م و ئه و، بۆیه هه رچه ند ژماره یه کی زۆریش له کوردی به غدا حه زیان ده کرد یه کی تر له جیاتی ئه و بیته وه زیر و، له لایه کی تریش ئەندامی مه کته بی سیاسی له پێشدا پتی گوتبوو تو سه ره به ئیمه نی و، وه بالی خۆت به ئەستۆی خۆت و، له لایه کی تریش به شی هه ره زۆری ئه و که سانه ی له بزووتنه وه دا قسه رۆ شتوو بوون حه زیان نه ده کرد له لاوه! وه زیر به ناوی ئه وان هه وه قوت بیته وه به لام سه ره رای ئه وان هه ش ئه و دهستی پێ له خه زمه تی ده زگا که هه لئه گیرا و خۆی هه ر تپرا کرد، ئه وه ش قه یدی ناکا به لام ئه و دیواره ی کوری مه لا خۆی تپیدا بیه شاگرد بۆ هه لئانی با ئیمه ش بزانی چ دیواریک بوو؟ ئه و دیواره له کوییه، بۆ کهس نهیدی؟

کوری مه لا هه روا به گه شتی ژیانیدا دی و ده گاته لاپه ره ٤٧١ دیری یازده و ده لێ: به ناوی دۆزینه وه ی چاره (ناشلێ چاره ی) کۆبوونه وه یه کی دوو رۆژی به سه ره په رشتی کردنی ره شید مصلح له وزاره تی دیفاع گیرا، چه ند وه زیر تیک و سه رۆک ئه رکانی جه یش و قائد فیرقه کان و ئەفسه ری دیکه ش به شدارییان تپیدا ده کرد، پاش و توو پتیکی زۆر و لیکدان هه وه و هه لگێر و وه رگێر لیم داوا کرا بچم بۆ دیتنی کار به دهستی چه کداران!!

جاری له پێش هه موو شتی کدا کوری مه لا ده بوو ئه وه بۆ خه لک روون کاته وه مادام شوړش و پارتی یه خه ی خو یان له و دادری و، پتییان گوت: ئیمه بهرپرسی کاروباری تو نین و، ئه و کور دانه ی له به غداش داده نیشن و، هه ره ها زۆریه ی ئه و که سانه ی له بزووتنه وه شدا قسه رۆ شتوو بوون خۆی گوته نی هیچیان به وه رازی نه بوون ئه و بیته

نوینه‌ریان، یان وه‌کیلیان، ئەو به‌ناوی کۆ و، به‌چ عینوان به‌شداریی له‌کۆیونوه‌وه‌ی به‌عسیاندا ده‌کرد ئە‌گەر خۆی ئالقە‌ی خولامه‌تیی وانی له‌گوتیدا نه‌بوو؟ ئە‌ویش له‌وزاره‌تی دیفاع و، له‌گه‌ڵ ئە‌فسه‌ران بۆ نه‌خشه‌کیشانی شه‌ر دژی کورد ئە‌وه‌ چۆن ئە‌و دنیایاییه‌ی میری له‌کۆری مه‌لا گه‌یشته‌ جیبه‌ک که‌ له‌ وه‌زیر وه‌زیر و، له‌ نایب نایب و، له‌ ئە‌فسه‌ر ئە‌فسه‌ر بێ و، بۆ هه‌یچ شوێن و ده‌زگایه‌کی حکومه‌تی به‌عسی په‌رده‌ی له‌به‌ر نه‌بێ؟

ئە‌و وه‌زیره‌ کوردانه‌ی که‌ به‌پیتی پیکهاتنی شوێرش و حکومه‌ت دوا‌ی به‌یانی یازده‌ی ئازار له‌سه‌ر ئە‌مری سه‌رکردایه‌تی شوێرش به‌ نوینه‌رایه‌تی گه‌لی خۆیان له‌ به‌غدا ده‌ستیان به‌کار کرد بۆچی پیتی ئە‌و شوینانه‌یان نه‌بوو که‌ کۆری مه‌لا وه‌خت و بێ‌وه‌خت له‌وئ سهری پیدا ده‌کرد و ده‌ستی ده‌کرد به‌پراز و نیاز و دوا‌یی ده‌ستی ده‌دا جانتاکه‌ی بۆ‌لای کاربه‌ده‌ستی چه‌کداران!! چما ئە‌وانیش کورد نه‌بوون و وه‌زیر نه‌بوون؟

ده‌بێ به‌و حاله‌وه‌ کاربه‌ده‌ستی چه‌کدار!! مه‌لا گوتنه‌ی و، مه‌کته‌بی سیاسی و ورد و درشتی ئە‌و ولاته‌ که‌سه‌ نه‌یزانیی کۆری مه‌لا‌ی بۆ‌کیی داده‌تاشی؟ هه‌ر به‌راستی سه‌یره‌.

کۆری مه‌لا له‌ هه‌یندی جێ هه‌ر چه‌ند ده‌کا تووره‌یی خۆی له‌ بزوتنه‌وه‌ی نه‌ته‌وايه‌تی کورد پێ‌ناشارد‌رتته‌وه‌ و، ناچار ئە‌و خۆ‌دۆزاندنه‌ بۆ‌خه‌ڵک ده‌خاته‌ قالبی فه‌لسه‌فه‌وه‌ و له‌ لاپه‌ره‌ ٨٣ دێری ١٦ به‌دواوه‌ ده‌لی:

ئە‌و وه‌ته‌نیه‌ته‌ی له‌به‌ر تیشکی به‌رژه‌وه‌ندی قه‌ومی پیتی خه‌سار بێ‌قوربانیی بێ‌ل‌زوم بۆ سوودی بزوتنه‌وه‌ی مه‌یلله‌تانی ئە‌فریقا و ئە‌مریکای جنووبی بدری (که‌ناشلی کۆ پیتی خه‌ساره‌ و پیتی نا‌کرێ‌ دیاری بکا) ده‌بێ‌ پیتی خه‌سار بێ‌، هه‌زاران قوربانی بدری له‌ پێ‌ناو ئامانجی له‌ توانا به‌ده‌ر و!! موسته‌حیل!!! (که‌ له‌وه‌دا مه‌به‌ستی رزگارپوونی کورده‌) دوا‌ی ئە‌وه‌ ده‌لی: ئە‌گه‌ر رابه‌رانی بزوتنه‌وه‌ی سه‌ر به‌ قه‌ومايه‌تی! ده‌توانن له‌ ماوه‌ی ده‌یان سالدا سه‌رپه‌رشتی له‌ کاری سه‌ختی بێ‌ ئە‌نجام!! و به‌ ئە‌رک و سفت و سو‌بکه‌ن! ده‌بوو بتوانن سه‌رپه‌رشتی له‌ سیاسه‌تی کوردپارتیزیش!! بکه‌ن بۆ‌رۆژتیک که‌ هه‌ل و ده‌رفه‌ت په‌یدا‌ده‌بێ!! (ناشلی ئە‌و ده‌رفه‌ته‌ که‌نگیبه‌ و باسی ئە‌و ده‌رفه‌تانه‌ش نا‌کا که‌ له‌ کبیس چوون چونکه‌ بۆ‌ی گرینگ نه‌ین).

به‌دوا‌ی ئە‌وه‌دا ده‌لی: هه‌لبه‌ت ده‌زانم قسه‌ی ئە‌وتۆیی به‌‌لای که‌سیکه‌وه‌ له‌به‌ر تیش‌رۆیی خۆی!!! یان به‌ هه‌له‌چوونی خۆی! چه‌زه‌ به‌ مه‌له‌ی ناو گۆمی خۆین ده‌کا با‌یی فلسفه‌که‌.

جا ده‌بێ ئە‌و‌رۆ که‌ کورد رزگار و ده‌رکه‌وتوه‌ که‌ ئامانجه‌که‌ «کۆری مه‌لا گوتنه‌ی» نه‌ک هه‌ر له‌ توانا به‌ده‌ر و موسته‌حیل نه‌بوو به‌‌لکو زۆریش (حیل!!!) بوو، کۆری مه‌لا له‌ ناو یابه‌‌کانه‌وه‌ داخوا ئە‌گه‌ر بێ‌تورپتی له‌ کوردستانی (گۆمی خۆین) بکه‌وئ بێ‌ژینکی هه‌یه‌ به‌ رووی خۆیه‌وه‌ گرێ له‌ راست ئە‌و پیتشمه‌رگه‌ قاره‌مانانه‌ی کوردیان رزگارکرد و ئە‌و ناوی لێ‌ نابوون چه‌کدار؟

کۆری مه‌لا ئە‌گه‌ر له‌وه‌دا شتیکی راستی گوتبێ هه‌ر ئە‌وه‌یه‌ که‌ ده‌لی: له‌ لای ئە‌و که‌سانه‌ی تیش‌رۆن و به‌ هه‌له‌چوون قسه‌که‌م با‌یی فلسفه‌که‌. (به‌لام نازانم ئە‌و به‌ هه‌له‌چوه‌ یان تیکرای گه‌لی کورد؟)

هه‌روه‌ها له‌ به‌خۆ هه‌لگوتنه‌که‌یدا ده‌گاته‌ لاپه‌ره‌ ٣٨٨ و ده‌لی: عبدالکریم قاسم پاش و توو‌تیش‌کی هه‌مه‌لا‌یه‌نه‌ و فره‌ باب‌ه‌ت لیتی پرسیم چه‌ند ساله‌ له‌ حقوق ده‌رچووی؟ گوتم شازده‌ ساله‌، گوتی شازده‌ سال ماوه‌یه‌کی مناسبه‌ بۆ‌ محامی که‌ بێ‌تته‌ وه‌زیری عه‌دل، ئە‌و رۆژانه‌ وزاره‌تی عه‌دل بێ‌ وه‌زیر بوو و به‌تال مابۆوه‌، من له‌ وه‌لامدا گوتم، (سیاده‌ الزعیم) نامه‌وئ مخالفی خواشستت بم، زۆریشت سوپاس ده‌که‌م له‌سه‌ر لوتف و متمانه‌ی پیم ده‌که‌ی به‌لام ئە‌گه‌ر به‌خواشستی خۆم بێ‌ وه‌ها به‌باش ده‌زانم له‌ ده‌قی ئیستاکه‌مدا بێ‌تتمه‌وه‌ تا بتوانم به‌ره‌هایی! بجولیم!! عبدالکریم به‌روویدا دیار بوو چاوه‌نۆزی ئە‌و وه‌لامه‌ی نه‌ده‌کرد، به‌لام هه‌یچ ئیله‌حاحی نه‌کرد و، بۆ‌مه‌سه‌له‌که‌ نه‌گه‌راوه‌، من له‌ وه‌لامه‌م ئە‌وه‌ نه‌بووم وزاره‌ت به‌هه‌یند هه‌لنه‌گرم، به‌لام لیم سوور بوو که‌ بيم به‌ وه‌زیر له‌ نه‌زه‌ر خه‌ڵکدا منیش ده‌به‌ حکومه‌ت و متمانه‌ی جارنم!! پێ‌ نا‌کرێ‌.

(هه‌موو خه‌ڵکی عیراق به‌ کورد و عه‌ره‌به‌وه‌ ئە‌وه‌ ده‌زانن که‌ ئە‌گه‌ر بێ‌تو به‌نیسه‌بته‌ش بۆ‌یان دانیتی و ئاکار و کرده‌وه‌ی ئە‌و حکومه‌تانه‌ی له‌ به‌غدا هاتوونه‌ سه‌ر کار له‌ به‌رانبه‌ر یه‌کدا راییانگری حکومه‌تی که‌ریم قاسم له‌ چاوه‌نۆتی تر معتدل تر بوو هه‌ر چه‌ند هه‌موو شتیشی باش نه‌بووین. لێ‌ره‌دا ئە‌و پرسیاره‌ دیتته‌ پێ‌ش له‌ کۆری مه‌لا ئە‌گه‌ر راست بکا و، ئە‌و ده‌م وزاره‌تیان دا‌بیتتی و له‌به‌ری چووبیتته‌ ده‌ر ئە‌ی چۆنه‌ ئیستته‌ بۆ‌ وزاره‌ت و

پارلمانتاریی به عسه فاشیسته کان ملی خوی رهچه قوی دهخا و، ده رگا نه ماوه سه ری پیدا نه کا؟ ده لیم نه کا نه پینه کی وا له وه دا هه بی که کوری مه لا نایه وی پیمان بلتی و ده یشاریتته وه؟ نه سته غفیرو لالا، نه و قانونه ده بی چ قانونیک بی له حوکمی که ریم قاسمدا نه و بگریته وه و نه گهر بیتته وه و وزیر داینین به پیاوی حکومت و خه لکی پروایان پیتی نه میتنی به لام له حکومتی به عسدا نه و قانونه نه یگریته وه و نه گهر بیتتو بیکه نه و وزیر خه لک به چاوی فریشته لپی پروان؟!»

جا ئیسته با بچینه سهر به اوردیک یان پرسیاریک:

سالی ۱۹۸۹ (دوکتور فاضل براک) مودیر نه منی عامی حکومتی به عس کتیبیتی که له ۳۵۳ لاپه ردا له به غدا چاپ کرد و ناوی نا (مصطفی البارزانی الاسطورة والحقیقة)، نه و کتیبه که باوهر ناکه م کوری مه لاش نه ییدی به سه رنج و ورده کاربه کی زوره وه نووسراوه و، نووسره که له زور شوین و گو قار و ده زگای جاسوسی ده ره وه و ناوخوه به لگه ی وینه داری کو کردوته وه هه مووشی بو نه وه که به خه لک به لمیتنی بارزانی خاینه (دیاره خاین له پروانگه ی حیزی به عس و حکومتی به غدا وه و، خزمه ت له پروانگه ی کورد و پیشمه رگه و شو ریشه وه، چونکه هه روه ک حوکمی به غدا خوی کورد براندنه وه له پینا و سه پاندنی حوکمی به عسدا به خزمه تی عیراق و هه موو عه ره ب داده نی گه لی ئیمه ش هه ر که س به رنکاری نه و کوشتار و سه رکوت کردنه بیتته وه و هه سی داته وه به خزمه تی کوردستان و گه لی کوردی ده زانی جا نه و که سه چ بارزانی بی و چ قاره مانیکی تری کورد و، هه ر له و خو راکرته دا و له و پریازه سه خت و پیروژه ش دایه که قاره مان دروست ده بی و به دوا ی نه ویشدا میتزو). لیره دا بریک له مه به ست دو ورکه و تمه وه که له کاره که ی دوکتور فاضل براک ده دوام و خه ریک بووم بلیم نه و دوکتوره له سه ر نه و هه موو هه وله که داویه تی جا له کاره که ی خویدا چ سه رکه و توو بووی و چ نه بووی و، به لگه کانی چ راست بووی و چ داتاشراو، پیتی نه کراوه له و راستیه لادا که بارزانی نه فسانه یه و حه قیقه تیشه و له هه موو جی به راشکاویش ناوی برده وه، به لام کوری مه لا به هاسانی پیتی کراوه به سه ر نه و راستیه دا باز دا و قه لله مبارزی به سه ردا باوی و له ناو هینانی خوی بووی، ده بی کینه و غه رزی کوری مه لا له گه ل بارزانی ریبه ری کورد و هه ر له گه ل تیکرای گه لی کورد له فاضل براکی سه رۆکی نه منی به عسیانیش توندتر و شه دید تر بی که پیتی نه کراوه ته نیا

جاریکیش ناوی بی نی؟ فازیل به راک ۳۵۳ لاپه ری له تاوان وه پال دانی ناروا و شتی هه لبه ستراو بو بارزانی پر کردوته وه و پی به پیتی بوختانه کانی لیها تووی و لیوه شاو بی ویشی نه شار دوته وه و بی نه وه خوی بزانی یان نه وه مه به ستی خوی بووی نرخی هه ر به ره و ژوو ر برده و باری قاره مانیه تی و هه لکه و تووی بی شی هه لسه نگا ندوه و هه ولی نه وه ی نه داوه پله ی هه تا راده ی سه رۆکی چه کدار بی نیته خوار به لام کوری مه لا له خوی رادیوه نه و هه لیه بکا.

دوکتور فازل به راک نه گهر سه رتاسه ری نووسینه که ی هه ل و بوختان و ناروا بی عینوانی کتیبه که ی (مصطفی البارزانی الاسطورة والحقیقة) راسته و من هه ر هه ل و هه لبه ستراویک له نووسراوه که یدا هه یه به و راستیه ی ده به خشم چونکه بارزانی ناسیوه، به لام هه لیه ی کوری مه لا چون پینه که م؟ نه گهر نه لیم نه وه ده چیته وه سه ر ئه رک و سپارده ی خوی، هیوادارم خوینه ریش لپی نه گری چونکه ده لین (المأمور معذور). ره نگه نه ویش له من نه گری چونکه خوی ده لی: کپ کردنی قه له می نو سه ر وه ک زمان برینی مرۆی قسه که ر وایه نه گهر باخه ل فه راخی!! (ره نگه مه به ستی دل فره وانی بی و بو ی نه هاتوه!!)، له خوینه رانه وه یاخود له خاوه ن عه لا قانه وه به کار نه یه ده بی هچ که سیک هچ پرو داویک و بیرو باوهر پیک بلا و نه کاته وه، لاپه ره ۲۲۸: گه شتی ژیانم. جا له دوا ی نه و حه یس و به یسه نه گهر له دژایه تی گه لی کوردا نابه رابه ری کیش له به راوه ردی نیوان کوری مه لا و دوکتور فاضل براک له تای ته رازوودا هه بی و کوری مه لا گر انتر ده رچی نه وه پار سه نگیک بو کاک دوکتور فازیل داده نین بو نه وه که له کوری مه لا که متر نه یه ته وه و زگی به خوی نه سو تی.

من بو م نیبه ده س له بیرو پای که س وه رده م و ری و شوینی بو دانیم، هه ر که س قه راری کار و کرده ی خوی به ده ست خو یه تی، به لام بو م هه یه وه ک پیشمه رگه به ک له سه ر که رامه تی خو م وه دهن گ بیم و که سیش پیتی نا کری ری گه ی نه وه م لی بگری، له ده رفه تی تر دا زیاد تر له سه ر نه وه ده رۆم و، نه گه رچی سه رم نا ئیشی به لام له پینا و پاراستنی که رامه ت و ری زی پیشمه رگه دا قه یدی نیبه نه وه ند ه پری سه که ی لی ده به ستم.

من له بهر نه م لا و نه ولا کانی تری نووسینه کانی گه شتی ژیان هه ر له بیرم چوو نه وه ند ه ش له کوری مه لا به رسم داخوا چ ناویکی له ریبه ره کانی تری کورد وه ک: شیخ مه حمود و،

قازی محمه‌د و، شیخ عوبه‌یدیلا و ئەوانی تر ناوه؟ ئایا سەرۆکیی چه‌کدارانی وه‌ک مەر‌حه‌مه‌تیک! به‌وانیش ره‌وا دیوه، یان ناوی وان نازانی؟

جا دوا‌ی ئەوه‌ی له‌ چه‌نگ ئەو کیشه‌ لایه‌لایبیه‌ رزگارم بوو که هات یه‌خه‌ی گرتم و، بێ ئەوه‌ی خۆم بمه‌وئ له‌ مه‌به‌ستی سه‌ره‌کی لایدام و ئەو چه‌ند لاپه‌ره‌ی لی‌ره‌دا داگیر کرد، ئە‌گه‌ر خۆینه‌ری خۆشه‌ویست ئیزنی له‌سه‌ر بێ ده‌چه‌ سه‌ر کورته‌ چیرۆکیک که لایه‌بیه‌ک بو‌ لایه‌بیانی تری بلاو کرده‌وه‌ بێ ئەوه‌ی ده‌ستی کورد یان لایه‌نگرتیکی ئەم لاو ئەولای تیدا بێ و ده‌ری ده‌خا که ئەوانیش وه‌ک ئیمه‌ و به‌لکو له‌ ئیمه‌ش زیاده‌تر ریز له‌ پیاوانی هه‌لکه‌وتووی گه‌لانی تر ده‌گرن، ئەو داستانه‌ به‌که‌لکی ئەو کوردانه‌ دئ که له‌ راست قاره‌مانه‌کانی گه‌لی خۆیان چاو ده‌قوچیتن و له‌گه‌ل وانیش کوری مه‌لا.

سالی ۱۹۷۰ که ده‌زانی سالی پیکهاتنی شوێشی کورد و حکومه‌تی به‌غدا بوو له‌سه‌ر حوکمی ئۆتۆنۆمی بو‌ کوردستان و، دوا‌یی میری قسه‌ی خۆی خواره‌وه‌ و دیسان بو‌وه‌ به‌ شه‌ر ئەو ده‌م به‌شی رۆژه‌لات و رۆژئاوای ئالمایش هیتشه‌ نه‌بیونه‌وه‌ یه‌ک و دیواره‌کی به‌ینیان هه‌لنه‌گیرابوو.

رۆژتیک له‌ برلین ته‌له‌فزیۆنی ئالمانی رۆژئاوا له‌ ئیواره‌یه‌کدا فیلمیکی نیشان دا که هه‌ر له‌ رتیه‌ و له‌ سه‌ره‌تای فیلمه‌که‌دا بێ پیتشه‌کی کامیرایان له‌ ده‌شتتیکدا وه‌ دوا‌ی مارمیلکه‌یه‌ک خستبوو، بو‌ ئیره‌، بو‌ ئەوئ، بو‌ هه‌ر جیه‌ک مارمیلکه‌ چووبا ئەویش ده‌چوو، له‌گه‌ل راوه‌ستانی ئەویش راده‌وستا و، له‌گه‌ل رۆیشتنی ئەویش ده‌رۆیی، ئە‌گه‌ر سه‌رنجی دابایه‌ بن پنچکیک یان له‌ ده‌وربه‌ری خۆی روانیبای له‌ چاوی کامیرا ون نه‌ده‌بوو، به‌ینیکی باش هه‌ر مارمیلکه‌ رۆیشت و کامیرا به‌ دوا‌یدا، هه‌تا مارمیلکه‌ گه‌یشته‌ گۆمیلکه‌ ئاوێک و بینی پتونه‌نا بو‌ ئاو خواره‌نه‌وه‌ هه‌تا تاویکی چاک، له‌و به‌ینه‌دا ویتزه‌ری ته‌له‌فزیۆن له‌ وه‌زعی جوغرافیایی و چلۆنایه‌تیی ئاو و هه‌وا و سنوره‌کانی عیراق ده‌دا و، ئەو کودتا و ئینقیلابانه‌ی له‌ عیراق کرابوون و، ئەو که‌سانه‌ی له‌ به‌غدا حوکمیان به‌ ده‌سته‌وه‌ گرتبوو و ناوی هه‌موویانی له‌گه‌ل رۆژی هاتنی بو‌ سه‌ر حوکم به‌ وردی ده‌گتیره‌وه‌، له‌ دوا‌ی ئاودانی مارمیلکه‌که‌ که‌ خوا خیری بنوسئ هه‌ر له‌و ده‌شته‌ پان و به‌ربنه‌دا رۆیی هه‌تا گه‌یشته‌ میگه‌له‌ وشتریک که له‌ ده‌شته‌که‌دا ده‌له‌وه‌ران و چه‌ند مندالیکی عه‌ره‌ب له‌به‌ریان بوون و، پیکه‌وه‌ خه‌ریکی کایه‌ و قوماری مندالانه‌ی خۆیان

بوون: هه‌پک. هه‌پک. هه‌دار. هه‌دار، جار‌جاریش ته‌له‌فزیۆن به‌ قه‌د چاوتروکاندنیک پالاوگه‌ و لووله‌ نه‌فته‌کانی که‌رکۆکی وه‌ک برووسکه‌یه‌ک نیشان ده‌دا و، ون ده‌بو‌وه‌.

لی‌ره‌دا له‌به‌ر ئەوه‌ که‌ وشه‌ی (هه‌پک) و (هه‌دار)، که‌ تاییه‌تی قومار و کایه‌ی مندالان بۆ زۆریه‌ی ئەو خۆینه‌رانه‌ی رییان له‌ لادئ نه‌که‌وتوه‌ نه‌ناسراون و، نازانن مه‌عنا‌یان چیه‌ جارئ بۆ روون کردنه‌وه‌ی واتای ئەو وشانه‌ له‌سه‌ر چیرۆکه‌که‌ لاده‌چم و دوا‌یی ده‌گه‌رپیمه‌وه‌ سه‌ری:

«ئەم مندالانه‌ی له‌ ده‌شت و کیو له‌به‌ر به‌ر‌غ‌ه‌ل، یان گوێره‌گه‌ل، یان له‌به‌ر وشت و مه‌ر و مالانی ترن بو‌ کایه‌ و قومار لیک وه‌کو ده‌بنه‌وه‌، هه‌ر که‌س دارده‌ستی خۆی دینێ و له‌سه‌ره‌رز دریتژی ده‌کا به‌ جوێتیک که‌ به‌ ئەندازه‌ی جئ پتیه‌ک به‌ینیان هه‌بئ، ئەو‌جار هه‌ر که‌س له‌ نۆیه‌ی خۆیدا به‌ هه‌نگه‌شه‌له‌ (یانی له‌سه‌ر قاچیک) له‌و سه‌ر هه‌تا ئەو سه‌ر به‌ناویاندا دئ و پتیه‌کی ده‌خاته‌ به‌ینی داره‌کان و نابئ بیلئ قاچی وه‌داره‌کان بکه‌وئ ده‌نا تئ ده‌که‌وئ (ده‌یدۆرینئ) و هه‌ر جار‌تیکیش قاچی له‌ ناو داره‌کاندا دانا جار‌تیکیش له‌گه‌ل بئ دانانه‌که‌ ده‌بئ بلئ (هه‌پک).

جاری دووه‌م دیسان له‌و سه‌ر هه‌تا ئەو سه‌ری داره‌کان پتیا‌ندا دیته‌وه‌. ئەو‌جار ده‌بئ تاقه‌ قاچه‌که‌ی بخاته‌ سه‌ر داره‌کان ده‌نا تئ ده‌که‌وئ و، هه‌تا جار‌تیکیش لاقی له‌ سه‌رداریک دانا ده‌بئ له‌گه‌ل لاق دانانه‌که‌ بلئ (هه‌دار)، یانی جاری دووه‌م ده‌بئ پئ له‌سه‌ر هه‌موو داره‌کان دابنئ به‌ نۆره‌ به‌ پتیه‌وانه‌ی جاری یه‌که‌م که‌ نابئ بیلئ قاچی وه‌داره‌کان بکه‌وئ.

منداله‌کان خۆیان ئەوه‌ دیاری ده‌که‌ن که‌ دۆراندنه‌که‌ له‌سه‌ر چیه‌ی و هه‌روه‌ها پتیش ده‌ستپیکردنی یاریه‌که‌ پشک له‌وه‌ش داوین که‌ کئ «مه‌ل‌لایه‌» و کئ «قره‌یه‌» بۆ وه‌پتیش که‌وتن و دواکه‌وتن له‌ ده‌ست پتیکردنی قوماره‌که‌دا.»

فیلمی ته‌له‌ویزیۆنه‌که‌ ئەو‌جار هاته‌ باسی داها‌تی باشووری عیراق و خورما و، لۆکه‌ و، به‌ینیکی زۆریش بو‌ ئەوه‌ کامیرای له‌ ناو دارستانی خورما و زه‌ویه‌کانی تری کشتوکال گتیره‌، له‌ویوه‌ لووتی کامیرای به‌ره‌وه‌ هه‌وراز و کیو و شاخ کرد و هاته‌ ناو چیا و کیوپاره‌ و هه‌ر ده‌هات و وینه‌ی رینگاوبانی رتیبازی خۆی نیشان ده‌دا هه‌تا گه‌یشته‌ ناحیه‌ی گه‌لاله‌ی

باله کایه تی که ئه دهم سهرکردایه تیبی شوژش له و ناوچه له گوندی ناوپردان بوو.

له بازاری گه لاله خه لک به کاری کرین و فرۆشتن و ژبانی ئاسایی خویانه وه خه ریک بوون، لهو ته له قزبۆنه دا به دیتنی ئه حمده ناویکی ناسیای خۆم له بازاری گه لاله خۆشحال بووم که له دوکانیک خه ریک شوتی کرین بوو له وئ ناسیمه وه.

کابرا نه گهر له گهرانی ناو بازاری گه لاله بۆه رووی کرده ناوپردان و، لهو بهینه دا له گه ل باسی ئابووری کوردستان باسی شوژشی چه کدارانه ی کوردیشی هینا گوژی که له سهره تاوه چۆن هه لگیرسا و، چ سالیک گفتوگۆی له سهر کرا له گه ل حکومه ت و، چهند جار ئه و گوشتوگۆیه کرا و دیسان شهر هه لگیرساوه و، لهو بهینه دا هاته سهر چاویکه وتنی بارزانی که له شوژش دانیشتبوو و یه کیتک پرسیری لئ ده کرد و ئه ویش وه لامی ده داوه، ئه و جار هاته سهر باسی ئه و راپهرینه ی بارزانی دژی حکومه تی عیراق کردبوونی و سهر نه که وتبوون و، ماوه یه کی زۆر وینه ی بارزانی ده هینا سهر شاشه که و له هه موو لایه که وه یانی له ته نبیستی راست و چه پ و روویه روو له گوشتوگۆکه دا به ئه نقه ست وای نیشان ده دا که خه نجه ره که ی باش ببیندرئ و، جار جار هه که دهستی ده خسته سهر خه نجه ره که ی ئه ویش چاوی کامیرا که ی تی ده پری، دوا ئه وه که وته سهر راپوردوو و ژبانی بارزانی و، هه لویتستی شوژشگێرانه ی ماندوویی نه ناس و بی پسانه وه ی هه تا ئه و رۆژه و، له وه دا ته نانه ت زه مانێ مندالیشی به جئ نه هیشت.

له ناخری ئه و گه شته دا که نیزی که ی چل ده قیقه ی پئ چوو فیلمه که ی به و ته دوا یی پئ هینا و گو تی: (وشه ی قاره مان بۆ مسته فا بارزانی که مه به لام به داخه وه ئیمه له زمانی ئالمانیدا وشه به کی له وه باشترمان بۆ ئه و قاره مانه نیبه).

ئه وه هه ستی لاهه بیبه کی نه ناسراو به رانه ر به رتیه ر و پێشمه رگه ی کورد و ئه وه ش ناو لێنانی کوری مه لا، جا نازانم نووسه ری گه شتی ژبان به و هه لویتسته ناشیرنه ی له ریزی پێشمه رگه و نرخی شوژشی سهر که وتوو ی کوردی که م کردۆته وه یان شه خسیه تی خۆی بردۆته ژیر سوئال و لاوزتری کردوه؟ بیگومان هه تا ئیسته کۆمه ل ئه و وه لامه ی داوه ته وه.

چایی یه که می دیوانی شیعه ره کانم له تاران و ههروه ها چاپی دووهه میشی له هه ولتیر

هه ردوو ک جار ان بێجگه له بیره وه ربی خۆش و ناخۆش نار هه تی و ده ردی سه ره به کی زۆریشیان پێوه بوو به تابه تی چاپی یه که م له تاران که سه ره رپای هاتوچۆ و ماندوو بوونیکی زۆر له ناخریدا لایه نی (خوف و رجا) یان باشتر بلیم ترس و تکاشی لئ زیاد ببوو.

دیاره ئه و چه شنه نووسینه کوردیانه له وئ هیچ چاپخانه یه ک راسته وخۆ وه ربان ناگرئ و چاپیان ناکا ده بی ئه ویش به رتگی خۆیدا بی و، له پێش هه موو شتیکدا ده بی ئیجازه ی وزاره تی ئیرشاد هه بی له گه ل نووسینه که ته سلیمی چاپخانه ی بکه ی، جا ئه و جار ئه گه ر له سه ر لایه نه کانی تری وه ک ده رچوون و جوژی کاغه ز و به رگ و ئه و شتانه پیکه اتن چاپخانه وه ری ده گرئ و به لێنی چاپ کردنی ده دا.

منیش هه ر به و رتگیه دا و به هۆی واسیته یه ک به ناوی (حسین نفیسی فر) سه ره تای کارم ده ست پیکرد که له کاری چاپ و ئۆفسیتدا ده ستی هه بوو، دۆستیک خۆم (مامۆستا ئه حمه دی قازی) پیتی ناساند بووم و، ئه و پێش من کتیبی دا بوویه بۆ چاپ کردن و لیتی رازی بوو. منیش له گه لی پیکه اتم چوار هه زار جلد له و دیوانه به کاغه زی ۸۰ گه ره می و حروفی مرواریدی مام ناوه ندی و به رگی شومیز چاپ کا و به حازری بیداته وه ده ستم، هه ر جلدی له قه راری ۲۷ تمه ن و، وه رگرتنی ئیجازه ی وزاره تی ئیرشادیش له ئه ستۆی خۆی بی بۆ چاپ کردنی و، له ماوه ی ۳ مانگدا کتیبه کان به حازری و چاپکراوی بداته وه.

ئه گه ر هاتو شیعه ره کان له ۲۲۰ لاپه ره زیاده تر ده رچوون پاره ی ئه ویش به نیسه بت بخاته سه ر ۲۷ تمه نه که و لیتی زیاد کا و، ئه گه ر هاتو که متریش ده رچوون هه روا به پیتی که م کردنه که له ۲۷ تمه ن ده ری کا که نرخی جلدیک کتیبه که بوو.

ئه و چیرۆکه و ئه و نرخی په یوه ندی هه یه به سالی ۱۹۸۴ زایینی یانی سالی ۱۳۶۳ هه تاوی له تاران که نرخی جلدیک کتیبه که ده بیته (دیناریک و ۳۵۰ فلس) ئه گه ر دینار بیست تمه ن بی، ده نا له وه ش که متر ده کا.

بۆ سه رف کردنی پاره که شی له سه ر ئه وه پیکه اتین که سه ره تای ده ست پیکردنی تایب په نجا هه زار تمه ن و، دوا ی ته واو بوونی تایبه که ش په نجا هه زار تمه نی تری بده می و، له وه دا کاغه زمان له به ینی خۆماندا نووسی و ئیمزمان کرد و ههروه ها شاهیدیشمان گرت و له

وهختی دیاری کراودا یانی له دهستپیکردن و تهواو بوونی تایپی کتیبه که دا تیکرا سهد هزار تمه نه که ی وهرگرت، به لām بو چاپ کردنه که ی پیتی نه کرا ئیجازه له وزاره تی ئیرشاد وهرگرئ و به یینیکی زۆر بو تهوه هاتوچۆی پیکردم و ههر رۆژه وه لām ییکی ده دامه وه ئاخری ده رکهوت که له توانایدا نییه ئیجازه ی وزاره تی ئیرشاد وهرگرئ و قهراره که ی خۆی به ریتته سه ر.

حیسابم له گه ل کرد له و پارهی وهریگرتبو بیست و پینج هزار تمه نی ده که وته وه سه ر ده بوو بیداته وه به لām پارهی نه بوو، ناچار چه کم لی وهرگرت که به قیست ههر مانگی بریک له بانک وهرگرم، له بانکیش پاره که ی پی هه لئه ده سو را له وهختی خویدا له وی دابینی ناچار ده بووم لپی راوهستم، به و جوژه ماوه به کی زۆر ته فره ی دام هه تا دوا ی چهند مانگ شکایه تی دادگا و وه کیل گرتن ته و جار دادگا پاره که ی لی ته ستاند دوا ی ته وه که وهختیکی زۆری به و جوژه کوش و کاره که ی وه درهنگی خست ناچار له گه ل خزمیکی خۆم (کاک حه سه نی بابا تاهیری) که ته ویش ههر له تاران ده ژیا له جیاتی ته و بو وهرگرنتی ئیجازه ی چاپ چووینه وزاره تی ئیرشادی ئیسلامی و کتیبه تایپ کراوه که مان ته سلیم کردن گوتیان باشه ده یخوتینه وه ته گهر بو چاپ کردن ببی ناگادارتان ده که ی نه وه و، ئیجازه ی چاپی ده ده یین.

نیزیکه ی ۵-۶ مانگ ههر هات و چۆی وزاره تم کرد و وه لāmی نه بوو، ده یانگوت دا ومانه به به شی زاراوه کان پیدایا بچنه وه هیشه وه وه لāmیان نه داوه ته وه، له و به ی نه دا دوا ی دیتنی وهریری ئیرشاد کرد گوتیان خۆی لیتره نییه معاونی لیتره به ته گهر ئیشت هه به به و بلتی.

معاونی وهریری گوتی: من ناگام له شتیکی وا نیه، داوا ی کتیبه که ده که م ده یینم و ده شیرسم بزانه به شی زاراوه کان چ قهراریکی له سه ر داوه وهختیکی دیاری کرد گوتی فلان رۆژ وهره وه به لکو نه تیجه یان لی وهرگرم، دیسان له رۆژی دیاری کراودا چوومه وه لای و ناردی کتیبه که یان هیتا، به شی زاراوه کان له سه ری نووسیوو: چاپ کردنی پیشه که ی که ی قهیدی نییه، به لām شیعه ره کان له به رئه وه که ناسیوزنالیستی که ی توندن و، پرن له مه سایی نه ته وه بی و میلی چاپکردنیان شتیکی پتیوست نییه و، هه یچ سوودی ئیمه ی تیدا نییه.

معاونی وهریری کتیبه که ی دامه وه ده ست و ته ویش ههر قسه ی به شی زاراوه کانی

دوو پات کرده وه و گوتی چاپکردنی ته و کتیبه هه یچ سوودی حکومه تی تیدا نییه و، ته گهر هه ز بکه ی ئیجازه ی چاپکردنی پیشه که ی که ت ده ده یینی.

من ته وه نده ی توانیم ته و رۆژه روونم کرده وه که ته و نووسیانه هه موویان روویان له حکومه تی به عسی عیراقه که برا و که سوکاری ئیمه یان کوشته و، خوینیان رشتوون، ته وای ته و کتیبه پیشکنه بزانه ته گهر، له جیه که ناوی ئیران و حکومه تی ئیسلامی تیدا هه بوو ته وه قهیدی نییه ئیجازه شی نه ده نی، به لām ئیوه چۆن ره وای ده یین به عسی که سوکاری ئیمه بکوژن و ئیمه نه توانین ته نانه ت به قسه ش بلتین ته و ئیشه خراپه؟

زۆر له سه ر ته وه رۆیشتم و زۆر به لنگه ی ته وه م هیتاوه که کورد هه موو تایبه تی که ی فره هنگی و خوینی و، نه ژادی له گه ل فارس یه که و، له گه ل عه ره ب لیک جیان و، ئیوه ده بی ته و پیکه وه به ستراویه هه ست پی بکه ن و به سوودی ئیران که لکی لی وهرگرن، کورد لایه نی هاو به شیان له گه ل عه ره ب ته نیا له تایندا هه به، به لām له گه ل فارس وه ک ده یینی ته و هه موو په یه وند و لایه نه هاو به شه یان پیکه وه هه به، که په یه وندی کۆن و له میژینه ی میژووییان له وه ش پته وتره و، هه یچ رووداویک نه ی توانیوه ته و پیکه وه به ستراویه لیک هه لپری که بناغه ی له نه ژاد و خوینه وه ده ست پیده کا.

هه رچه ند له گه ل قسه کانی من سه ریکی ده له قاند به لām دیار بوو به گوتیدا نه چوون و ویده چوو ته و شتانه بو ته و ههر گرینگ نه بن و، به دوا ی ته وانه دا که گوتی: ته وانه هه مووی به جی خۆی به لām چاپکردنی کتیب و په رتوکی نه ته وایه تی و هیتانه گۆرپی ته و مه سه لانه کار ده ده نه ده س ئیمه و پیمان ناکری گیتچهل بو خۆمان ساز که یین و له گه ل ته و قسه ش ده ستی دریز کرد و کتیبه که ی داوه ده ستم ئیتر دلنای کردم و، منیش له لای هه ستام و خواحافیزیم کرد و، له دایره که گوتم با بزانه له و به ی نه دا ته و کابرای قهراردادی له گه ل من نووسیوو که ئیجازه ی چاپ له وزاره تی ئیرشاد وهرگرئ داخۆ چ جار چوته ته و ئیداره و موراجه عه تی پیکردوون یان نا، گوتیان ئیمه هه تا ئیسته که سیکه ی ومان نه دیوه بو چاپی ته و کتیبه سه ر له ئیمه بدا.

بو جاری یه که م که من خۆم چوومه وزاره تی ئیرشاد ته ویش له گه لم هات و، دیار بوو پیش ته و دم نه چووو که ئیمه زۆر جار که ده چووینه لای و داوا ی جوابی وزاره تی

ئیرشادمان لی دهکرد هەر ئه‌ورۆ و سه‌هی پێده‌کردین و هه‌مووشی درۆ بوو.

دوای ئه‌وه که وزاره‌تی ئیرشاد بۆ چاپی دیوانه‌که‌م خاترجه‌می کردم که چاپی ناکه‌ن به راستی زۆر ناره‌حه‌ت بووم و په‌ژاره‌ی دایگرتم و، له‌بیری ئه‌وه که وتم واسیته‌یه‌ک په‌یدا که‌م به‌لکو له‌ وزاره‌تی ئیرشاد قسه‌ی لی بیستان و خاتری بگرن و ئیجازه‌ی چاپی بده‌ن، هەر که‌س قسه‌یه‌کی ده‌کرد و هه‌بوون ده‌یانگوت به‌ به‌لاش خۆت ماندوو مه‌که‌ چاپی ناکه‌ن هه‌ولێ جێیه‌کی تر بده‌.

ئه‌وه‌ گه‌یروگره‌تی هه‌موو نووسه‌ریکی کورده‌ له‌و دیو که‌ نووسه‌ر ئه‌گه‌ر بۆ خه‌لک بنووسی حکومه‌ت چاپی ناکا و، ئه‌گه‌ر بۆ حکومه‌تیش بنووسی خه‌لک ناخویننه‌وه‌ و له‌و ناوه‌دا نووسه‌ری بیچاره‌ سه‌ری لی ده‌شپوێ نازانی چبکا و به‌ چ رێگه‌یه‌کدا بروا.

ئهو ئاقل ئاقلین و چ بکه‌م چ نه‌که‌مه‌ش به‌ینیکی چاکی گرت و هه‌تا رۆژیک باسی (دوکتور محه‌مه‌دی موکری) کرا که‌ سه‌فه‌یر که‌بیری حکومه‌تی ئیران بوو له‌ ده‌وله‌تی شوره‌وی و تازه‌ له‌وێ هاتبووه‌، ئه‌وه‌ده‌م زه‌مانی سه‌ره‌ک و هه‌زیری په‌جایی بوو و هه‌یشه‌ ئیشی تریان نه‌دابووه‌، گوتیان ئه‌و پیتی ده‌کرێ ئیجازه‌ی چاپی و هه‌گرێ و زۆر قسه‌ی ده‌روا ئه‌گه‌ر بتوانی بیینی ئه‌وه‌ ئیشی ئه‌وه‌.

ئهو دوکتور موکریه‌ کورد بوو به‌لام موکریانی نه‌بوو و، پێش ئه‌و ده‌م له‌ هه‌لبژاردنی سه‌ره‌ک کو‌ماری ئیراندا خۆی بۆ په‌له‌ی په‌یسه‌ی جمهوری کاندیدا کرد به‌لام ره‌ئێ نه‌هینا و، به‌نی سه‌در ته‌ره‌فه‌که‌ی تری بوو به‌ سه‌رکو‌مار و، له‌ زه‌مانی شادا هه‌ر ئه‌و دوکتور موکریه‌ له‌ مه‌هاباد خۆی بۆ نوێنه‌راهه‌تی پارلمان ته‌رشیح کرد و، من و جیرانیکی ترمان (عبداله‌ خان زولفقاری)، له‌گه‌ز ره‌ئێ هه‌موو گونده‌کانی خۆمان و ده‌ورو به‌رمان بوو ئه‌و له‌ سندوق هه‌ویشه‌ به‌لام له‌ویشدا ده‌نگی ته‌واوی نه‌هینا و نه‌چه‌ پارلمان و له‌به‌ر ئه‌وه‌ ناسیایه‌کی ئه‌و ده‌م له‌گه‌لی هه‌بوو، گوتم له‌سه‌ر خوا ئه‌ویش تا‌قی ده‌که‌مه‌وه‌ بزانه‌م چۆن ده‌بێ.

چووم داوای دینیم کرد، و هه‌ختیان دیاری کرد که‌ له‌ دايره‌یه‌ک به‌ شتیه‌ی کاتی ئیشی ده‌کرد، له‌ وه‌ختی دیاری کراویدا چوومه‌ لای و دوای ئه‌حوال په‌رسی خۆم پێ ناساند و گوتم من له‌ وه‌ختی خۆیدا جه‌نابت کارت به‌ من بوو له‌ ناوچه‌ی مه‌هاباد کاندیدای پارلمان بووی و منیش هه‌رچه‌ندی پێم کرا بۆ سه‌ره‌که‌وتنی جه‌نابت هه‌ولم دا و ده‌نگی گونده‌کانی

ده‌ورو به‌ری خۆمانم هه‌موو بۆ جه‌نابت تی هه‌ویشه‌ت و، ئه‌ورۆش من ئیشم به‌ جه‌نابته‌ چاوه‌روانیی ئه‌وه‌م هه‌یه‌ تۆش بۆ من قسوری نه‌که‌ی.

په‌یوسته‌ بلێم که‌ له‌گه‌ل ئه‌وه‌ش خۆی کورد بوو به‌ فارسی قسه‌ی ده‌کرد، لیتی په‌رسیم فه‌رموو بزانه‌م ئیشه‌که‌ت چیه‌؟

گوتم کتیبم هه‌یه‌ چاپی بکه‌م و وزاره‌تی ئیرشاد ئیجازه‌ی چاپکردنی نادا و، زۆر هاتوچۆم کورده‌ بۆ ئه‌وه‌ فایده‌ی نه‌بوو، ئه‌گه‌ر جه‌نابت ئه‌م‌ری تیدا بکه‌ی و دیاره‌ چاپ ده‌کرێ و، من زه‌حمه‌تیکی زۆرم له‌گه‌ل ئه‌و نووسینه‌ دیوه‌ ئه‌گه‌ر چاپ نه‌کرێ هه‌موو زه‌حمه‌ته‌که‌م به‌ فیرۆ ده‌چێ.

لیتی په‌رسیم بۆچی چاپی ناکه‌ن ده‌لێن چی؟

گوتم والله‌ بیانویان ئه‌وه‌یه‌ ده‌لێن مه‌سایلی میلی و نه‌ته‌وايه‌تی تیدا هاتوو به‌لام من هه‌موو شتیکم بۆ روون کردوو نه‌وه‌ که‌ ئه‌و شیعرا نه‌ هه‌موو په‌یوه‌ندیان به‌ شۆرشێ کوردستانی عیراقه‌وه‌ هه‌یه‌ که‌ من له‌وێ پێشمه‌رگه‌ بوم و هه‌ر له‌و دیویش نووسران و هه‌یچ په‌تیمان به‌ هه‌یچ کو‌تی ته‌روه‌ نیه‌ و، ئه‌وه‌ بیانوه‌. هه‌ز ده‌که‌ی بیانخویننه‌وه‌، کتیبه‌که‌ی لی و هه‌رگه‌م هه‌ندیک په‌ره‌کانی هه‌لداوه‌ و هه‌ر وا سه‌ره‌سه‌ره‌کی ته‌ماشایه‌کی کردن بۆ ئه‌وه‌ی هه‌یجیان لی بخویننه‌وه‌، گوتی: راستیه‌که‌ی ئه‌وه‌یه‌ ئه‌گه‌ر مه‌سایلی نه‌ته‌وايه‌تی تیدا بێ منیش پێم باش نییه‌ چاپی که‌ن.

ئه‌گه‌ر زانیم ئه‌ویش ده‌ردیکی منی پێ ده‌رمان ناکرێ گوتم وا باشه‌ منیش لیته‌ قسه‌ی خۆم بکه‌م جا برۆم و گوتم: قه‌یدی نییه‌ مادام جه‌نابیش پیت خۆش نه‌بێ چاپ کرێ منیش لیتی ده‌گه‌ر پێم به‌لام جه‌نابی دوکتور ده‌زانی ئه‌و مه‌سایله‌ی نه‌ته‌وايه‌تی چۆن دروست ده‌بێ و دیتسه‌ گۆرێ؟ گوتی نا، چۆن؟ گوتم ئه‌و مه‌سایله‌ هه‌موو کاربه‌ده‌ستان و به‌رپه‌به‌رانی ولات که‌ له‌ مه‌رکه‌ز داده‌نیشن و حوکم ده‌که‌ن دروستی ده‌که‌ن، گوتی چۆن؟ گوتم چاک ئه‌گه‌ر کوردیکی خه‌لکی مه‌هاباد بزانی له‌گه‌ل په‌رسیکی خه‌لکی تاران یان شیراز فه‌رقی ناکرێ قه‌ت ئه‌و شتانه‌ نایه‌نه‌ گۆرێ، تۆ مرۆڤیکی خوینده‌واری و شه‌هادی به‌رزه‌ هه‌یه‌ بچۆ به‌ کوردستاندا بگه‌رێ بزانه‌ له‌ هه‌یچ کو‌ی کارخانه‌یه‌ک، شوینیک، ناوه‌ندیکی و هه‌یه‌ کارگه‌ریکی فه‌قیر بچێ کاری تیدا بکا و خیزانی خۆی پێ به‌خه‌یو کا؟

بزانه ئەو ئاوه‌دانی و تەعمیر و ڕیگاوبانی لە شوێنەکانی تری ئێران هەبێت
 کوردستانیش هەبێت؟

عەمەلەیه‌کی فەقیری کورد دەبێت لە مەهابادەوه هەستی بێتە تاران یان شوێنیکی لەوێش
 دوور تر بێتە عەمەلە و ئەگەر ڕۆژی حەفتا تەنی هەقی عەمەلەیی بەدەنێت پەنجای تەنی هەر
 لەوێ بخواتەوه و، ئەگەر بیست تەنی لە زاری خۆی گرتەوه ئەوجار بۆ مەل و مندالی
 بێنێتەوه مەهاباد.

هەر وەها گوتم: تەنیا لەو وڵاتە بە قانۆن غەدر لە خەڵک دەکرێ و فەرق و جیاوازی لە
 ناو خەڵکدا دادەندرێ، بۆ دەبێ سونبێهەکی لێهاتوو بۆی نەبێت بێتە کاربەدەست و سەرەک
 کۆمار بەلام شیعەیه‌کی لێهاتوو بۆی هەبێ، ئایا لێره ئەو زانست و شعورە لە خەڵکدا
 نابێت کە هەست بەو غەدرانە بکا؟.

گوتی دەزانم تۆ ئەو توورە کتێبە کەت چاپ ناکرێ، من خۆشم ئێستە لە بارە ی چاپی
 کتێبەوه گێروگرتیم لەگەڵ وزارەتی ئێرشاد هەبێ بەلام پەلە ی مەکە ئەو موشکیلاتە حەل
 دەبن و ئەو دەم کتێبی تۆش چاپ دەکرێ.

ئەو دەم ئەو دەنگۆیه‌ هەبوو دەیانگوت ڕەجایی لە سەرەک وەزیری دەروا و یەکی تر دیتە
 جێگە ی ئەو و، ئەو قەسە ی ئەو ئێشارە ی بەو ئالوگۆرە بوو کە چاوه‌روانی دەکرد.

بەلام هەرچی بێ من بە دلشکاو ی لە لای ئەو دوکتورە کورده هەستام و کە هاتمە دەر لە
 داخان نەمدەزانی لە پلیکانەکان چۆن دیمە خوار چونکە نەخۆشیی دلم هەبوو و پێم وا بوو
 هێندەم بەبەرەوه نەماوه و وەزعم لە ئێستەش خراپتر بوو، دەمگوت شەویەک لە جێگەدا
 ویشک هەلدیم و دوایی کەسیش گونم بۆ لە خمی نادا!!! نە بۆ خۆم و نە بۆ شیعەرەکانم،
 کێ هەبێهە دوای من سەری خۆی بەو بەیت و باللورەوه بێشیتنی و، ئەو ڕیس و گوربەسه
 باوێتەوه سەر یەک و، ئەو هەتا خۆشم دەستم بە هیچ کوێ راناگا و، هەمیشە و لە هەموو
 جێبەجێک ئەو پەژارەم هەر لەگەڵ بوو، بێرم لەوه دەکردەوه هەر چۆنی بێ ڕیگە یەک بۆ ئەوه
 بدۆزمەوه، بەلام کوا ڕیگە؟

گۆقاری سەره‌ به‌ نینیک بوو له ورمی چاپ ده‌کرا و، کاک هیمن که ئەو دەم خۆی
 سەرپەرشتیی نووسینه‌کانی ئینتیشاراتی سەلاحەددینی دەکرد یەکەم ژمارە ی ئەو گۆقارە ی

ڕۆژێک لەگەڵ خۆی بۆ هینامه‌ مالتی له‌ کەرەج، هیچ باوه‌رم نەده‌کرد که‌ ده‌زگای
 بلاوکردنه‌وه‌ ی سەلاحەددینیش بۆ ئەو ئێشە ی من کارێکی له‌ دەست بێ چونکە گێروگرتنی
 من وەرگرتنی ئیجازە ی چاپ بوو نەک لایەنه‌کانی تری وەک دەرچوون و ئەو شتانه‌.

گۆقاری سەره‌ زۆر زوو جیتی خۆی له‌ ناو ڕۆشنبیران و هەموو کۆمه‌لدا کردەوه‌ که‌ بێجگه‌
 له‌ لایەنی بەرز ی ئەدەبی و کاکل و ناوه‌رۆکی هەر له‌بەر ئەوه‌ که‌ خۆی پەدیده‌یه‌کی نوێ بوو
 کۆمه‌ل له‌و دیو پیش ئەو دەم شتی وای به‌ خۆیه‌وه‌ نەدیوو که‌ گۆقاریکی سەره‌به‌خۆی
 کوردی له‌ ناوه‌ندیکی تایبەتی بلاوکردنه‌وه‌ ی فەرهنگی کوردی دەرچی بره‌ویکی زۆری
 له‌سەربوو. نووسەرە کورده‌کان به‌ تایبەتی له‌ مەهابادەوه‌ نووسراوی به‌ پێزیان بۆ دەنارد و
 کاک هیمن خۆشی لایەنیک ی هەرە گرینگ و قورسی دەرکردنی ئەو گۆقارە بوو که‌ بەراستی
 ڕیکویتی و وه‌ستایانە ده‌یانرازانده‌وه‌ و هەر وەرزی ژماره‌یه‌کیان لێ چاپ و بلاو
 ده‌کرده‌وه‌.

هەر وەک گوتم من له‌ چاپکردنی دیوانه‌که‌م بێ هومیئید بیووم و له‌وه‌ خاتره‌م بووم که‌
 حکومه‌ت ئیجازە ی چاپی نادا و له‌بەر ئەوه‌ منیش له‌ هەول و تەقەلا که‌وتبووم چونکە
 ئەوه‌ ی پێم ده‌کرا کردبووم و سوودی نەبوو ئەو به‌ینه‌ که‌ بۆ وەرگرتنی ئیجازە له‌ هاتوچۆی
 وزارەتی ئێرشاددا بووم و دوای ئەویش که‌ چوومه‌ لای دوکتور موکری خەڵک بەو حەبیس و
 به‌یسه‌یان زانیبوو و هەرکەس تووشی ده‌بووم هەوالی ئەوه‌ ی لێ دەرپرسیم که‌: چاپی
 شیعەرەکان به‌ کوێ گەیشت؟ و منیش راستیه‌که‌ ی چوو پێم ده‌گوتن و خەڵک وا دیار بوو
 به‌ پەرۆشه‌وه‌ حەزیان ده‌کرد چاپ کرێ و بێبینان بزانی ئەوه‌ چیبە و چیبی تیدا وا حکومه‌ت
 به‌ هیچ جوړ لێ ناگەرێ چاپ کرێ، ئەوه‌ له‌ لایەک و، له‌ لایەکی تریش هەتا ئەو کاتە ی
 ئیمە باسی ده‌که‌ین کتێبیک ی شیعری کوردیی له‌و بابەته‌ له‌ وڵاتی ئیمە چاپ و بلاو
 نەکراوێه‌ ئەویش هۆیه‌کی تری ئەوه‌ بوو که‌ خەڵک به‌ تاسە ی دیتنبه‌وه‌ بوون.

لەو سەر و به‌نده‌دا گۆقاری سەره‌ له‌ ژماره‌یه‌کی خۆیدا که‌ وام له‌ بیرە به‌هاری سالی
 ١٩٨٣ زاینی بوو چەند دێرێکی له‌ ناو چوارچێوه‌یه‌کدا چاپ کردبوو نووسیبووی: ئەو
 نووسەر و شاعیرە کورده‌ ی پەرتوک و نووسراوی کوردییان هەبێه‌ و هەتا ئێستە له‌بەر هەر
 هۆیه‌ک پێیان چاپ نەکراوه‌ ناوه‌ندی بلاوکردنه‌وه‌ ی فەرهنگ و ئەدەبی کوردیی
 سەلاحەددین له‌ ورمی لێیان وەرده‌گرێ و بۆیان چاپ ده‌کا و هیچ شەرت و مەرچیش بۆ

ئەو دەنانی ئەوەندە نەبێ کە دەبێ دەستە ی نووسەرانی ناوەندی بلاوکردنەوێ سەلاحەددین پەسندی بکا و بریاری لەسەر بدا.

بەراستی مزگینییەکی خۆش بوو بۆ من و هەرچەندە زۆر لەوێش دوو دەل بووم کە لێم وەرەگرن یان نا، ئەگەر هاتو لێیان وەرگرتم ئیجازە ی چاپیان پێ وەرەگیرئ یان نا، بەلام دلخۆشییەکی زۆری هەر تێدا بوو، لەبەر ئەو دەوای دووسێ رۆژتیک نوسخە ی تایپ کراری شیعرەکانم هەلگرت و دە لینگانم وەرینا بۆ ورمی ناوەندی بلاوکردنەوێ سەلاحەددین و لەپیش هەموو شتێکدا کاک هیمنم دیت و تەواوی ئەو راستیانم بۆ گیراوه و گوتم ئەو ئیوێش شتیکی واتان لە سروەدا نووسیوه منیش بەپێ و شۆینی ئەو نووسینە ی ئیوێه هاتوم و نوسخە ی شیعرەکانم هێناوه نازانم ئیوێش چاپی دەکەن یان نا؟ کاک هیمن هەر لە رێوه و بێ ئەو پرسێ ئەوانی تر بکا گوتی: چۆنی چاپ ناکەن ئەگەر ئەو شیعرانە چاپ نەکەن دەبێ ئەو دەزگایەش وەرێ کەن، چینی لەو چاک تریان بۆ دێ کە چاپی کەن؟ باوەر کە هیشتە من لەسەر ئەو قسانە ی کاک هیمنیش را هەر دلنیا نەبووم چونکە بەرپرسی ئیاداری و مەسئولی تریان لە تاران هەبوو دەمگوت ئەوان چەتی تی دەدەن دەنا دەمزانێ ئەوێ کە پەيوەندی بە بریاری دەستە ی نووسەرەکانەوێ هەیه هەر رەئی کاک هیمن شەرته و هەمویان بریاری وی دەسەلمێن.

کاک هیمن دەوای ئەو فەرمووی: رێگە ی ئەوێمان پێ دەدە ی نیزیکی دە رۆژتیک پێیدا بچینەوێ و ببخوینینەوێ؟

عەرزم کرد هەر چەندی بۆ خویندەوێ و پێداچوونەوێ وەختی بوئ دەسەلات بەخۆتانە هەر ئەوەندە بەلینی چاپکردنم پێ بدن.

کاک هیمن شیعرەکانی لێ وەرگرتم گوتی نیزیکی دە پازدە رۆژتیک تر سەرێکم لێ بدەوێ لەو بەینەدا دەیانخویننەوێ و پێیان دەلیم بزائم دەلین چی و، ئەو دەم دەینیرین بۆ تاران بۆ وزارەتی ئیرشاد و، دەوای ئەویش دەیدەین بە چاپخانە ی بکا بچوێ سەردانیان بکا دەفتەرە کەم تەسلیم کرد و چوومە بۆکان بۆ بووک گواستنەوێ حاجی سمایلاغا کە ژنی بۆ قادر اغای کورێ دەهیتا.

لەسەری وەعدەدا دیسان چوومەوێ ورمی بۆ خزمەت کاک هیمن بۆ ئەو کە بزائم چینی

کردوێ، کاک هیمن گوتی ئیسهکان زۆریانم جێبەجێ کردوێ، ئەوێ راستی بێ ئیادارە و لەشکری شەست و چواری ورمی لەسەر هەندیک لە شیعرەکان و یەک لەوان لەسەر دوو شیعر لە پارچە هەلبەستی (رێزگاری) دا و شیعرێکی تر لە ناو پارچە هەلبەستی (نامە ی بکا بۆ کاوێ) دا تیبینی و ئیرادیان هەیه کە دوو شیعرە کە ی ناو پارچە هەلبەستی رێزگاری بۆنی ئەوێ لێ دێ پێی لایه نیتیکی سیاسی تر بگرتنەوێ و، لە شیعرە کە ی ناو هەلبەستی نامە ی بکا بۆ کاوێدا بە ناشکرا ناوی حکومەتی عەجەمی بردوێ و، لە باسی گەلی کورددا دەلێ: تورک و عەرەب و عەجەم لە چەند جێ، ماف و هەقی وان دەنێنە ژێر پێ.

ئەو شیعرانە نابێ چاپ کرین بەلام ئەوانی تر قەیدی نیبە، منیش پێم گوتوون باشە. گوتم ئەگەر هەر ئەو دوو پارچە شیعرە بێ هەردووکیان هەر لە دیوانە کە دەرداویم و ئەوانی تر چاپ دەکەین، کاک هیمن گوتی بۆ دەری داوی، حەیفە بیانگۆرە بە شێوێه کە تر و بەیانێکی تر هەر ئەو مەعنا یە بلێوێ ئەوان نازانن، شیعرەکانم گۆرێ کە ئەو شیعرە ی ناوی عەجەمی تێدا بوو وی لێ هات:

دەرووبەر ئەوێ لە دەستیان دێ ماف و هەقی وان دەنێنە ژێر پێ

دام بە کاک هیمن و لە جینی شیعرەکانی تر دایان و، ئەو جار گوتیان باشە و بە منی گوت دیوانە کە دەنیرین بۆ تاران و دەوایی تۆش ناگادار دەکەینەوێ، «ئەو بەرە سیاسیە ی کە شکی لێ دەکرا ئەو دوو شیعرە ی باسکراو رووی لەوان بێ لەناو لەشکری ٦٤ ورمیدا لایه نگریان هەبوو» دەوای گۆرینی ئەو شیعرانە لەناو ئەو دوو پارچە هەلبەستیەدا هیچ خوینەرێکیش هەستی بەو گۆرینە نەکرد نەک هەر لەشکری ٦٤ و بەرێوێه رایی تیبی ئیادارە.

نیزیکی مانگ و نیوتیک کە متریان زیاد تری پێچوو لە ئینتیشاراتی سەلاحەددینەوێ ناگاداریان کردم گوتیان دیوانی شیعرەکانمان داوێ بە دەزگای رۆژنامە ی (اطلاعات) لە تاران بۆ چاپکردن و ئیجازە ی وزارەتی ئیرشادیشمان وەرگرتوێ، تۆش بچوێ سەردانیان بکا بۆ چاو دێری چاپە کە و ناگات لە چلۆنیە تیبی هەبێ. (دیارە ئەوان هەر ئەوەندە بە وزارەتی ئیرشادیان گوتبوو ئەو کتیبە پەيوەندی بە ئیمەوێ هەیه ئیجازە ی چاپی بدن ئیتر دەسبەجێ ئیجازە یان بۆ نووسیبوو، ئەوانیش لەگەل دەفتەری شیعرەکان هەر لەوێ تەسلیمی رۆژنامە ی اطلاعاتیان کردبوو، ئەوێ دەزانین کە بەرێوێه رانی ئیادارە ی ئینتیشاراتی

سه لاهه ددین له ناو حکومه تدا زور دست رویشتون و له تاران قسه بیان دهروا جا هوئی نهوه هه رچی بی).

من به پیتی راسپارده که ی نهو ناوه نده چوموه ئیداره ی روژنامه ی اطلاعات له تاران بو نهوه که هه والیک ی چلونا یه تیبی چاپکردنی کتیبه کهم بزنام، له وی ریتونیبیان کردم بو لای کارمه ندیک به ناوی (ئاغای جولایی) گوئیان نهو شتانه په یوه ندیان بهو هه یه، نهو کارمه نده که خوئی ته نیا له غورفه یه کی پچووک دابوو و په رتوک و کونه کاغه زیک ی زوری له دهو روبه ری خوئی بلاو کردبووه به رووی خویش وه ریگرم و، دوا ی نهو الوپرسی گوتم بو نهوه هاتووم بزنام دیوانیک ی شیعر به ناوی (کاروانی خه یال) له لایه ن ناوه ندی بلاو کردنه وه ی فره نه نگ ی کوردی سه لاهه ددینی ورمیوه لیره دانراوه بو چاپکردن هه تا ئیسته چیتان کرده و له چ قونا غیکدایه.

کابرا گوئی والله هیچمان لی نه کرده و ههروهک خو یه تی، گوتم له به رچی ههروهک خو یه تی؟ کابرا گوئی ئینتیشارات کتیبه که ی هیتا لیره داینا و هه ر نهو ونده به ئیمه بیان گوت کاریک ی باشمان لیتان دهو یته وه و رویشتن و ئیتر نهو ی پتویست بوو بو چاپی کتیبه که نه یانکرد و، دوا ی نهو ییش نه هاتنه وه و نه یانپرسیوه ته وه و له بهر نهو ی ئیمه ش چاپه که مان پراگروه هه تا خو یان دین، گوتم چی پتویست بوو بیکن و نه یان کرده؟ گوئی زور شته ده بی پاره بده ن بو کرینی کاغه ز، ده بی له سه ر جو ری کاغه زه که پیک بیین که چند میلی گه رمی بی، کاری تریشی هه یه وهک صحافی و جلدبهن دی که نهوانه هه موو ده بی حیسابیان بو بکری و، هه ر وهختیک نهو ئیشانه یان کرد ئیمه دست ده که یین به چاپی کتیبه که.

گوتم نه گه ر من له جیاتی وان بهو ئیشه ههستم چونه؟

کابرا گوئی بو ئیمه فره قی نییه تو نهو ئیشانه ی وان بکه ی یان خو یان بیکن گرینگ نهو یه له پیتشدا پاره دانین بو کرینی کاغه ز و دوا یی قایمه ی هه موو ده روونیک ی تریشتان بو ده نیرین، گوتم پاره ی چند پتویسته بو کرینی کاغه ز؟

دوا ی نهو که هیندیک حیسابی کرد چند روئی دهو و، هه ر روئی به چهنده و، روئییک چند لاپه رهی تی ده بی، گوئی لانی کهم شهست هه زار تمه ن.

من که له چاپکردنه که ی زور به په له بووم و ده مزانی ئیجازه ی وزاره تی ئیرشاد هه ر هه تا نهو روژه و (نهو حیکایه ته له زستانی سالی ۶۴ ی هه تا ویدابوو)، نه گه ر لهو بهینه دا کتیبه که چاپ نه کری و بکه ویتته وه سالی تازه ئیجازه که اعتباری نامینتی و ده بی وزاره تی ئیرشاد سه رله نو ئی ئیجازه که نو ئی کاته وه دنا به ئیجازه که ی سالی پیتشوو چاپخانه چاپی ناکا و، پینشم وا بوو وزاره تی ئیرشاد جاریکی تر ئیجازه که ی نو ئی ناکاته وه و، نه تیجه نه گه ر ئیسته پاره یان بو دانه ندری ده بی ده ست له چاپکردنی کتیب بشو ی چونکه ئینتیشارات گوئی خوئی لی ئاخنبوه و خوا ده زانی که نگ ی وه بیریان دپته وه.

ناچار نهو روژه هیچ، روژی دوا یی شهست هه زار تمه ن پارهم بو برد و په سیدم لی وه رگرت و، داوام لی کرد که کاغه ز ی ۸۰ گه رمی بو بکری، به لام کابرا گوئی: هه تا ئیسته بو چاپی کتیبی تر زور هه ولم داوه کاغه ز ی ۸۰ گه رمی و ده دست نه که وتوه، بو نهو کتیبه نه گه ر کاغه ز ی ۷۰ گه رمی میمان و ده دست بکه وی تو ده بی زور رازی بی و، له سه ر نهو ه قه رارمان دا نه گه ر نهو نه بو نهو ی تر یان بکری و، خه ربکی چاپکردنه که بی و هه موو ده روونه کانی تریش بکاته قایمه و ته سلیمم کاته وه.

به کورتی هیسته زستان مابووی ته واو بی که ده زگای روژنامه ی اطلاعات له چاپی کتیبه که بووه و، قایمه ی ده روونه کانی ته سلیمی من کرد که تیکرای ده بوو به سه د و چل و چوار هه زار ۱۴۴۰۰۰ تمه ن به هه موو پاره ی کاغه ز و، چاپ کردن و، صحافی و، به رگ تیگرتن و هه موو شتیکه وه بو ۴۰۰۰ چوار هه زار جلد کتیبی کاروانی خه یال له ۲۸۰ لاپه رده ا که لهو چوار هه زار جلد هه سی هه زار و پینج سه د جلدی به رگی (شومیز) یان مقه ببای ته نک و ۵۰۰ پینج سه د جلدیش به رگی زیکفت و مقه ببای نه ستوور که قه رارمان له پیتشدا له سه ر کردبوو.

بو نرخ دانانی کتیبه کان کارشناسی ئیداره یان بانگ کرد لیتان پرس ی نرخی نهو کتیبانه بهو به رگه زیکفسته وه چند بی باشه و بهو به رگه ی تری مقه ببای ته نکه وه چهندی هه لده گری.

کارشناسه که به وردی ته ماشای هه ردووک جلده کانی کرد و، نهو دیوه و دیوی کردن و دوا یی گوئی:

له بهر ئه وه که خوئی کاغهزه که ی به نرخى بازار کربوه و، حکومت کاغهزى پى نه داوه ئه وه ی بهرگى زىرکفته ۱۲۰ سهد و بیست تمهنى لى بنوسن و، ئه وانى تریش که بهرگيان مقه بای ته نکه هه شتا تمهنى لى بنوسن نرخىكى مام ناوه ندىه، یانى نه که مه و نه زوره و، چاپخانهش له سهر قهرارى ئه وه به و پتیه نرخى له سهر بهرگى کتیبه کان نووسى و حازر بوون بۆ ئه وه که ته سلیمى ئینتیشاراتى سه لاهه ددینیان بکه نه وه.

ئه وهش لیڤه دا بلیم باشه که من خۆم نیزیکه ی سى ۳۰ جلدیکم له و کتیبه بۆ دۆست و ناسیواى خۆم پتیبست بوو هه تا پاره کهم نه غد نه دانى کتیبه کانیان پى نه دام.

ئه وه هیچ، دواى ئه وه که کتیبه کان حازر بوون من چوممه وه ورمى و ناوه ندى ئینتیشاراتم له وه ناگادار کرد که کتیبه کان حازر بوون بنیرن وهریانگر نه وه، ده ستیان کرد به لیکۆلینه وه ی ئه وه که چۆن ئه وان ناگایان له چلۆنايه تى ئه وه کاره نییه و چاپیش کران گۆتم من هه رچى پتیبست بوو له جیاتى ئیوه کردومه و چونکه ئیوه که ستان نه چۆوه به دوایدا و لیبى نه پتیبچاوه ناچار من ئه وه ی بۆ چاپکردنى لازم بوو بکرى کردومه بۆ ئه وه که چیتر و هدرهنگى نه که وئ.

به لām ئه وان که زۆر به و ده ست تیبهردانى من نا ره حه ت بوون خستیان وه بارى یاسا و قانونى مطبوعات و گوتیان ئه وه له روانگه ی قانونه وه سه زای هه یه، تۆ ده ست له کارى حکومت و هدراره و نه تهیشته و ئیمه خۆمان قهرارى خۆمان بده بن ئیجازه ی چاپى ئه و کتیبه ئیمه و ه زمانگرتوه و، ئیمه داومانه به چاپخانه و ده بى ئیمه ش به چاپخانه بلین چ بکا و چ نه کا، تۆ ده بى محاکمه بکرى و ئه و ئیشه بچیتته دادگا، گۆتم زۆر باشه با بچیتته دادگا خۆ من پیاوم نه کوشته و کتیبى خۆمه به چاپخانه گوتوه چاپى که ن هه ر سه زایه کی هه یه تى با دادگا قهرارى له سهر بدا، ئیوه ده بوو زۆرتان پى خوش بى که من زه حمه تیکم له کۆل ئیوه کردۆته وه و له جیاتى ئیوه پارم داناوه و هاتوچۆی به ینى ورمى و تارانیش له وئى راوه ستى که ده بوو چه ند جار بچن و بینه وه و ئه و رینگایه بېرن، به لām هه رچى من ده مگوت ئه وان نه یانده بیست.

زۆر له وه دا هه و لām دا که من مه به ستم هیچ ده ست تیبهردانىکى تاییه ت نه بوه و به نیازیکی دۆستانه و له جیاتى ئیوه ئه و ئیشه م کردوه و هه ز ده که م به وه باوه ر بکه ن

نه یان بیست و هه ر له سهر ئه وه ده رۆیشتن و ئه و کیشه درێژه ی کیشا هه تا کاره که یان گه یانده وه لای ئوستاندارى ورمى (محافظ) و، چلۆنايه تیبى حیکایه ته که یان بۆ گتیرابۆوه.

ئوستاندار لیبى پرسیبوون بۆجى وای کردوه بیانووی بۆ ئه وه چیه؟ گوتیبوویان هیچ نییه ئه وه نده نه بى که ده لى من له جیاتى ئیوه ئه و ئیشه م کردوه نه ک به نیازیکی تر و، رهنگه واش بى به لām هه رچۆنى بى ئیشه که هه ر به و ره وای نییه و نه ده بوو بیکا.

ئوستاندار پرسیبووی ئه وه ی ئیوه باسى ده که ن کتیبه؟ گوتیبوویان شاعیریکه و خه لکیش قبولیان.

ئوستاندار گوتیبووی مادام خه لک قبولیان به چن له گه لى پیک وهرن. من ناگام له و شتانه و ههروه ها له و وتووتیه ی وان له گه ل ئوستاندار نه بوو و هه مووی له هه وه ل هه تا ئاخ کاک هیمن بۆی گتیرامه وه که له گه ل وان له چلۆنايه تیبى کیشه که دا بوو.

دواى ئه وه که له لای ئوستاندار (محافظ) هاتنه وه گوتیان: ئیمه بۆمان ده رکه وتوه که تۆ به نیازیکی خراب ئه و ئیشه ت نه کردوه هه رچه ند هه ر نه ده بوو بیکه ی به لām مادام وای لى هات ئیسته بۆ کارى فرۆشتن و، گوازتنه وه و عه مبار کردنى کتیبه کان تۆ له سى لا سه رپشک به: یان ئیمه له به رى ده چینه دهر و هه موو کارىکی له ئه ستۆى خۆت به سوود و زیانه وه له گه ل ئه وانه کارى فرۆشتنیش، یان تۆ له به رى بچۆ دهر هه موو شتیبى له فرۆشتن و گوازتنه وه و عه مبار کردنى له ئه ستۆى ئیمه، یان له نیوه راستیدا پتیکه وه شه ریک ده بین له سوود و زیاندا و، هه موو کارى هیئانه وه و فرۆشتن و بلاو کردنه وه شى له سهر ئیمه. کاک هیمن که له وئى حازر بوو گوتى بللى ئه وه م ده وئى له گه ل ئه و قسه ش هاته بن گۆتم به سرتنه پتیبى گۆتم ئه گه ر خۆت بیانفرۆشى زۆرى پى ناچى و هخرى ده که نه وه چونکه هیشته نه یانزانیوه ئه و کتیبه چیه، به لām ئه گه ر خۆیان بیفرۆشن تازه دهر ده چى و که س وه خرپان ناکاته وه له سهر ئه وه پتیک هاتین و قه رارمان له به ینى خۆماندا نووسى که ئه وان هه موو کارىکی فرۆشتن و هه مل و نه قل وه ئه ستۆى خۆیان بگرن له مقابیلدا هه ر سوودیکى له فرۆشتنى کتیبه کان وه ده ست که وت به نیسه به تى ۳/۲ به شى که ین، یانى سى به ش بۆ ئینتیشارات دو به ش بۆ نووسه ر.

هه موو کارى پاککردنى حیساب و بگه ر و بده ی پاره ته واو بوو ئه و جار کیشه ی نرخى

کتیبه‌کانیان هینا گۆرئ که گوتمان ئەوانی زیرکفت ۱۲۰ تمەنیان لی نووسیپوون ئەوانی تر که بەرگیان مقەببای تەنک بوو ۸۰ تمەن بوو، بەلام ئەوان بەو نرخە رازی نەبوون و دەیانگوت ئەو نرخە زۆرە و نابیی لەسەر حیسابی حکومت توکتیبی گران بدەبە دەست خەلک و لەوەشدا هەرچەندە پیلەم لەگەڵ کردن که ئەو نرخە یەکیکی شارەزا لەسەری داناون که سەری لەو کارە دەردەچئ و، کارشناسی دەزگایەکی گەورە وەک رۆژنامەیی اطلاعاتە و بێجگە لەوەش ئەو رۆژ پاکەتیک جگەرە لە بازار بە سەد تمەنە که بیست تمەنیش لە نرخێ کتیبیک زیادترە بە گوئیاندا نەچوو، ئاخری لە دواي کیشە و پیلەبەکی زۆر هەر بەقسەیی خۆیان کرد و سەرلەنوئ ئەو چوار هەزار کتیبەیان برده‌وه ژیر چاپ و نرخیان گۆری و ئەوانی زیرکفتیان لە سەد و بیست تمەن کردە هەشتا تمەن و، ئەوانی تریان لە هەشتا تمەن کردە پەنج و پینج تمەن که دەبیستە دوو دینار روبروئیک کەم بە پارەیی ئەو دەم که دیناریک بیست تمەن بوو، هیندەیی من ناگام لی بئ کاتی تەوزیعی کتیبە که بەسەر مەکتەبەکاندا سەهەمی عیراقیان بەجودا دانا که گوئیان لە سەتا پەنجای بۆ وئ تەرخان دەکرئ و چونکە رێگەیی دوورە و حمل و نەقلی زەحمەتە لە مەکتەبەکانی تر کە مەتر پارەیان لەوان وەرگرت بە پیتی نووسراوی بەرگی کتیبەکان.

بە پیتی ئەو که ئەو دەم سەدی پەنجای ئەو کتیبانە بۆ ئەو دیو هاتوون دەبوو لیژە لە زۆر جئ و، لە زۆر مالدا نوسخەیان هەبا بەلام لە کەم جئ وەگیر دەکەون و وام لە بیرە گوئیان ئەوانیش لەگەڵ شەری ئەو دیو لە شوتنیک تووشی سووتان هاتبوون، ئەگەر راست بئ.

لە جەنگەیی چاپکردن و پیش چاپکردنی ئەو کتیبانەدا هیندیان بێنەوبەرە پیتکردم و هیندیان چەت تی خست که ئەو هاتوچۆبە ماوەبەکی زۆری پئ چوو لەو بەینەدا ئەوەش بە گوئی خەلکی گەبیبووه که ئەو کتیبە خەریکە چاپ دەکرئ و حکومت ئیجازەیی چاپ کردنی پئ نادا لەبەر ئەو پئیان وابوو شتیکی گرینگە و، ئیتر دواي ئەو ماوە دوور و درێژە که وا بوو چاپ کرا برەوئیکی زۆری کەوتە سەر و وەبەر نەدەکەوت.

مەکتەبەکان زۆریان پیش بلاوبوونەوی دیارییان کردبوو که ئەگەر هاتو گەبیشته ورمئ چەند جلدیان بۆ دانئین و، هیشته دوو مانگ بەسەر بلاوبوونەویدا تینەپەرپیوو که کتیبە که لە بازاردا کەم یاب ببوو و، وەدەست نەدەکەوت.

بێنگومان حکومت خۆی بەو هەموو دەستی دەستی و دەیکەم و نایکەمە که لە کاری چاپکردنە کهیدا کردی بوو بەهۆی ئەو ریمینەیی دوايی لەسەر کتیبە که و وەبرەوی خست.

قسەیی خۆمان بئ هەرچەندە لە پیشدا لە لای وان دەمگوت لە فریای ئەو ناکەوم کتیبە کهم چاپ کەم و نەخۆشی ئەو نەندەم ماوە نادا بەلام فیلم لە وزارەتی ئیرشاد کرد کتیبە که شەم چاپ کرد و، نەشەردم و ئیستە که شازدە سال دواي چاپکردنی چاپی هەوئلی کتیبە که یە ئەو لە مائی دانیشتووم چای دەخۆمەوه و، سوپاس بۆ یەزدانی مەزن هەر نازانم دەوری چ پادشایە کیشە!!

ئەو بوو داستانی کتیب چاپکردنی ناوەندی فەرەنگ و ئەدەبی کوردیی سەلاحەددین لە ورمئ، بەلام داستانی کتیب چاپ نەکردنی ئەو ناوەندەش چیرۆکیکی تری هەبە که ئەویش کتیبیکی (مێژووی کورد و کوردستان) بوو، نوسەرە کهی (واسیلی نیکیتین، کونسولی حکومتی روسیای تەزاری بوو لە شاری ورمیی ئیران)، جا ئەگەر خۆش بئ و ئەگەر خۆش نەبئ ئەویش بیرەوهریە که و بەسەریدا باز نەدەم باشە.

بۆ ناساندنی نووسەری ئەو مێژووه بە خۆینەرانی خۆشەویست پیویستە بلیم واسیلی نیکیتین کونسولی پیشووی روسیای تەزاری لە سالی ۱۹۱۵ هتا ۱۹۱۸ لە شاری ورمیی ئیران و:

ئەندامی ئەنجومەنی ئاسیایی و ئەنجومەنی رەگەزناسیی پاریس و.

ئەندامی دایمی دەزگای مرۆژ ناسیی ناو گەلان و.

ئەندامی سەر بە کۆری سیاسیی ناوگەلان.

بێجگە لەو که خۆی ماوەبەکی زۆر لە ناو کورداندا ژیاوه و، زۆر شتی لە داب و دەستور و نەریت و فەرەنگی کوردان بە چاوی خۆی دیو و، لەگەڵ کوردان هەستان و دانیشتنی بوو، لە نووسینی ئەو کتیبەدا یارمەتی لە نووسین و شارەزایی رۆژھەلاتناسانی تریش وەرگرتووە لە روسی و رۆژئاوایی و کەسانی تریش و سەرەرای بۆچوونی خۆی زانست و برۆای وانیشی لە بواری کوردناسیندا کۆ کردۆتەوه دەتوانم بلیم شتیکی زۆر تەواو و ریکوپییک و هەمەلایەنەیی پیکەوه ناوه و، چاپی کردووە.

ئەگەر دەلیم هەمەلایەنە مەبەستم هەموو گۆشە و کەلینیکی داب و دەستور و، جلك و،

گۆرانی و، زهوی کێلان و، چادرنشینی و ههوار و قشلاخ کردن و، کێشه‌ی قهومی و عهشیره‌تی و، ته‌نانه‌ت له‌و میژووهدا لایه‌نی جوگرافیا‌ییشی به‌جێ نه‌هێشتوه ئه‌ویش به‌ شێوه‌یه‌کی ورد و شاره‌زاییه‌کی ته‌واوی ئه‌وتۆوه که ئێمه‌ی کورد که‌متر ئه‌و شاره‌زاییانه‌ی ئه‌ومان له‌سه‌ر ولاته‌که‌ی خۆمان هه‌یه.

هه‌ر له‌ گه‌رمین و کۆیستان و چیا و ده‌شت و گۆم و رووبار و کۆچی عه‌شایر و داها‌تی دێها‌ت و، سه‌رچاوه‌کانی ئاو و رووبار و، ماسییی ئاو ئه‌و رووبارانه‌ و، هه‌لکه‌وتی دوو گۆماوی ورمج و وان له‌ کوردستان و ده‌وری سه‌روشتییی وان له‌ ژبان و به‌رێ چوونی دانیش‌توانی کوردی ده‌وروبه‌ری خۆیاندا هه‌یج شتیکی به‌جێ نه‌هێشتوه.

نووسه‌ر له‌گه‌ڵ ئه‌وه که خۆی رۆسه کتێبه‌که‌ی به‌ زمانی فه‌رانسه‌ نووسیه‌ و دیا‌ره هه‌تا ئێسته به‌ زۆر زمان وه‌ریانگێراوه و، له‌گه‌ڵ وانیش به‌ زمانی فارسی له‌ لایه‌ن ره‌وان شاد وه‌رگێری به‌ توانا و لێها‌توو (جه‌نابی محه‌مه‌دی قازی)یه‌وه.

جیا‌وازیه‌کی تری ئاشکرا و موم‌تازی ئه‌و میژوو له‌گه‌ڵ نووسراوی میژوونوسه‌کانی تر ئه‌وه‌یه که ئه‌وانی تر یان ته‌سنیفن و له‌ لایه‌ن خودی نووسه‌ره‌وه ها‌تونه‌ سه‌ر کاغه‌ز و ته‌نیا شاره‌زایی و زانستی خۆیه‌تی، یان ته‌ئلیفه و له‌ سه‌رچاوه و ناوه‌ند و کانگه‌ی تره‌وه وه‌کۆی کردوون، به‌لام ئه‌و میژوو هه‌ردووک لای گرتوه، یانی هه‌م ته‌سنیفه و پشتی به‌ شاره‌زایی و دیتن و ئاگاداریی خۆی به‌ستوه، هه‌م ته‌ئلیفه و کۆکراوه‌ی لێکۆلینه‌وه‌ی ژماره‌یه‌کی زۆر له‌ رۆژه‌لاتناسانی زانا و به‌ناوبانگه‌ ئه‌ویش به‌هۆی پسه‌پۆرێکی لێزان و به‌ ده‌سه‌لات.

من پێش خۆتێندنه‌وه‌ی ئه‌و کتێبه‌ میژووی تری کوردم له‌ لایه‌ن نووسه‌رانی تره‌وه دهبوو به‌ک له‌وان (کورد و تورک و عه‌ره‌ب)ی (ئیدمۆندز)ی ئینگلیزی و، میژووی نایه‌تو‌للا مه‌ردوخ و، (کورد و پیه‌وستگی نژادی و تاریخی او)ی ره‌شیدی یاسه‌می به‌لام سه‌ره‌رای نرخی هه‌موو میژوو‌هه‌کانی تر ئه‌و میژوو له‌ هه‌موو رووبه‌که‌وه له‌وانی دی زیاده‌تر سه‌رنجی منی را‌کێشا. له‌ ناو ئه‌و میژوو‌هه‌کانی نووسینه‌که‌ی (سیسیل. جی. ئیدمۆندز). له‌به‌ر ئه‌وه که نووسه‌ر پێی نه‌کراوه ئه‌مانه‌تی میژوونوسی را‌گرێ و له‌به‌ر ئه‌و ئه‌رکه‌ گرینگ و سه‌ره‌کیه‌ چۆته‌ ده‌ر و، مه‌به‌ستی شه‌خسی و سیاسییی تێدا ره‌چاو کرده‌ زبانی زۆر له‌ نووسینه‌که‌ی خۆی داوه و له‌ وه‌زنی که‌م کرده‌ و، ها‌وسه‌نگی میژوو‌هه‌کانی تر نایه‌ته‌وه.

مه‌به‌سته شه‌خسی و تاییه‌تییه‌کانی ئه‌و میژوونوسه‌ به‌تاییه‌تی له‌و شو‌تانه‌دا که باسی ها‌وکاره‌کانی شیخ مه‌حمودی نه‌مه‌ر ده‌کا ئاشکرا ده‌بێ و، غه‌ره‌زی نووسه‌ری لێ ده‌رده‌که‌وی.

ئه‌وه‌ش هه‌یج که‌ بروای به‌چاره‌نووسییکی مسو‌گه‌ر و دا‌بینکراو بۆ گه‌لی کورد نییه‌ که‌ گه‌لانی به‌شخوراو له‌ میژووی نه‌ته‌وايه‌تییی خۆیاندا هه‌ر به‌ دوا‌ی ئه‌و به‌شه‌ له‌ بیره‌کراو و ژیر پێ خراوه‌دا ده‌گه‌رپێن و به‌بێ ئه‌و به‌شه‌ و به‌بێ ئه‌و باسه‌ میژوو به‌ چیره‌کێکی دروستکراو ده‌زانن بۆ به‌رژه‌وه‌ندیکی تاییه‌ت نه‌ک گیره‌انه‌وه‌ی رووداو و به‌سه‌ره‌اته‌ راسته‌قینه‌کانی زه‌مانی کۆن و سه‌رده‌می نوێی گه‌لان.

واسیلی نیکیتین به‌ پێچه‌وانه‌ی ئیدمۆندز له‌ نووسینه‌که‌ی خۆیدا له‌و جیا‌نه‌دا که رووی له‌ گه‌لی کورده‌ دل‌سۆزی و خۆشه‌ویستی خۆی له‌ خۆتێنه‌ر ناشارتیه‌وه و له‌ زۆر جیدا به‌ را‌وێژتیکی دۆستانه‌ ئه‌وه ده‌رده‌برێ که من کوردم خۆشه‌ووی و سه‌ره‌رای ئه‌و هه‌سته‌ش ئه‌گه‌ر ئیرادێکی له‌سه‌ر شه‌خسیه‌تیکی کورد، یان لایه‌نیکی کۆمه‌لایه‌تییی کورد بووبێ له‌به‌ر ئه‌و خۆشه‌ویستییه‌ نه‌یشاردوته‌وه و، خستویه‌ته‌ روو.

ئه‌و راستگۆییانه‌ی میژوونوس ها‌نیان دام بۆ ئه‌وه که له‌ بیری وه‌رگێرانی میژوو‌هه‌کی بکه‌وم له‌ فارسیه‌وه بۆ کوردی و، هه‌ر له‌ خۆتێندنه‌وه‌ی ته‌واو بووم ئه‌و وه‌سه‌سه‌ که‌وته سه‌رم و خۆم بۆ حازر کرد، به‌لام وه‌رگێران ته‌نیا لایه‌کی ئه‌و ئیشه‌ بوو و، ده‌بوو بیره‌ له‌ چاپکردنیشی بکه‌مه‌وه بۆ دوا‌یی، داخوا حکومه‌ت رێگه‌ی ئه‌وه ده‌دا و، یان باشتر بلێم به‌کاری چاپه‌که‌شی هه‌لده‌ستێ یان نا؟

بۆ دل‌نیایی له‌و لایه‌نه‌شه‌وه رێگه‌ی ورمیم گرت به‌ر بۆ ناوه‌ندی بلا‌وکردنه‌وه‌ی فه‌ره‌نگ و ئه‌ده‌بی کوردیی سه‌لاحه‌ددین بۆ ئه‌وه که قسه‌ی وان، یان باشتر بلێم ئیجازی وان وه‌رگرم بۆ کاری چاپکردنی دوا‌ی وه‌رگێرانه‌که‌.

هه‌رچه‌ند وام دانا‌بوو له‌ روانگه‌ی حکومه‌ته‌وه گیره‌گرفتی بلا‌وبوونه‌وه‌ی نابێ چونکه‌ پێش ئه‌و ده‌م به‌ ماوه‌یه‌کی که‌م نوسخه‌ فارسیه‌که‌ی چاپ و بلا‌و کرابۆوه به‌لام مه‌سه‌له‌ی ده‌رچوونی چاپ کردنه‌که‌ی هه‌ر ده‌ما که منیش له‌و پرس و را‌کردنه‌دا زۆرتر مه‌به‌ستم هه‌ر ئه‌و بوو. به‌بێ ده‌سته‌به‌ر بوونی لایه‌نیکی یان جیهه‌تییکی خۆم ئیمکانی مه‌سه‌ره‌فه‌که‌م نه‌بوو.

که سهره خو و به بی یارمه تیبی ئەو ناوهنده کتیبه که چاپ کهم.

باش بوو بهرپرسی ئەو کاتهی ئینتشارات کاک (سەلمان محدث حسینی) هیچ تهگه‌ری نه‌خسته بهر و گوتی: هەر کاتیک ته‌رجومه‌ت کرد ئیمه مانعمان نییه چاپی ده‌که‌ین به‌لام له جیبه‌کی ئەو میژووهدا باسی عه‌شیره‌تیبکی دانیشته‌وی شنۆ دیتته پیتش که ناوی ئەو عه‌شیره‌ته‌ی به (که‌رخۆر) بردوه و، له‌سه‌ر ئەو ناوه قازیبی شنۆ ئیرادی گرت و به‌ینتیبکی زۆر نه‌یده‌هیتشت نوسخه فارسیه‌که‌ی بلاو کریتته‌وه، بو ئەوه که نه‌وجاریش ئیمه تووشی ئەو گیروگرفته نه‌بینه‌وه تو ئەو چه‌ند دپه‌ی که ئەو باسه‌ی تیدا ده‌ری باوی و وه‌ری مه‌گیپه ئەوی تریش قه‌یدی نییه چاپی ده‌که‌ین.

من و کاک سەلمان له‌و قسانه‌دا بووین که به‌رپرستیکی تری ئەو ناوهنده به‌ناوی (کاک مورته‌زا) که له تاران داده‌نیشته‌هاته ژووور که دیار بوو له پتیه ده‌هات، له دواي خو‌ش و پیشی گوتی: ئەوه باسی چه‌ده‌که‌ن؟

منیش گوتم مه‌سه‌له‌ی وه‌رگێپران و چاپکردنی میژووی کورد و کوردستانی واسیلی نیکیتینه به کوردی که قه‌رار وایه من ته‌رجومه‌ی کهم و، بو ئەوه هاتووم قسه‌ی ئیه‌وه وه‌رگرم بو چاپکردنه‌که‌ی دواي وه‌رگێپران، کاک سەلمانیش پتیه‌ی داوه به‌و شه‌رته که ئەو چه‌ند دپه‌ی لی ده‌راویم که باسی عه‌شیره‌تی که‌رخۆرانی کردوه له شنۆ بو ئەوه که دواي وه‌ک نوسخه فارسیه‌که‌ی ئیرادی لی نه‌گیری و له بلاو بوونه‌وه‌یدا گیروگرفت نه‌یه‌ته پیتش، کاک مورته‌زا گوتی: به‌لی به‌لی وه‌رگێپه، ئیمه چاپی ده‌که‌ین و ئەو چه‌ند دپه‌شی با هەر تیدا بی و، لیبی فری مه‌ده بو ئەوه که نه‌لین حکومه‌ت له چاپی ئەو کتیبه‌دا ده‌ستی تیه‌رداوه و سانسۆری خسته‌وته سهر.

تو خۆت ئە‌گه‌ر بو‌چوونیبکی ترت له‌وه‌دا و، له چلۆنايه تیبی ئەو ناو لیبانه‌دا هه‌یه بینه‌وسه ئیمه نه‌ویشی له‌گه‌ل چاپ ده‌که‌ین و، هه‌رسیکمان له‌سه‌ر ئەوه پتیک هاتین.

من که پیش ئەو ده‌م و ئینسته‌ش هه‌ر باوه‌رم و ابوه هه‌ر که‌س که توانای نووسینی له هه‌ر باب‌ه‌تیدا هه‌بی خۆی شتیک بنوسێ و پتیه‌که‌شی کۆمه‌لی بکا له وه‌رگێپران باشتره و، ئەو وه‌رگێپrane وته‌ی که‌سیکی تره و له زه‌مانیکی تردا و بو‌خه‌لکیکی تر گوتراوه و، له‌وانه‌یه کۆمه‌لی ئەورۆ و فه‌ره‌ه‌نگی ئەورۆ و پتیداویستی ئەورۆ جی‌ا‌و‌ازی له‌گه‌ل

فه‌ره‌ه‌نگی ئەو چاخه هه‌بی که ئەو شوینه‌واره‌ی تیدا خو‌لقاوه.

ئوه‌ش هیچ که کاری وه‌رگێپران له ده‌ست هه‌موو که‌س دی و که‌م که‌س هه‌یه پتی نه‌کری جا هه‌ر به‌که به‌پتی خۆی و له مسته‌وای خویدا، له جیاتی ئەوه که نووسه‌ر وته‌ی که‌سیکی تر بو‌خه‌لک بگێپرتته‌وه، ده‌ردی دلی خۆی بو‌کۆمه‌ل هه‌لپتیی سوودی زیادتر و به‌نرخ تره. که‌چی سه‌ره‌رای ئەو پروایه‌ی خۆم هیندی لایه‌نی شیرنی ئەو میژوو ده‌یکیشام و هانی ده‌دام بو ئەوه که به‌و بیانونه‌ خۆم له وه‌رگێپرانی نه‌بویم، که میژوو وته‌ی هه‌موو سه‌رده‌میکه و، یاسای زه‌مان و مه‌کان نایگرتته‌وه.

ئاخریش ئەو هاندانه به‌سه‌ر بیروپراکانی ترمدا سه‌رکه‌وت که هه‌میشه پیلهم له‌سه‌ر کردوه و، دواي ئەو به‌لین و پتیه‌ته‌ی ورمی چوومه‌وه مالم له‌به‌ر ملی وه‌رگێپران نا.

پتیه‌سته ئەوه‌ش بلیم که سه‌ره‌رای ره‌وانی و پتیه‌تیبکی وه‌رگه‌راوه‌که له زۆرجی نارپکی له رسته و مه‌عنای چاپه فارسیه‌که‌یدا په‌یدا بسوو که ئەو ئالۆزیانه به‌هاسانی نه‌ده‌چونه‌وه سه‌ر به‌ک و، کاری وه‌رگێپران و ده‌زه‌حمه‌ت ده‌خست.

ئەو ئیرادانه رهنه‌گه له خوینده‌وه‌دا زۆر هه‌ستیان پت نه‌کری به‌لام له جه‌نگه‌ی وه‌رگێپراندا به‌زه‌قی ده‌رده‌که‌ون، که له‌و وه‌رگێپrane‌دا به‌که‌م ئەو به‌شه‌ی رسته‌کانی تیبکچوه و پاش و پیش بوون، دووه‌م له به‌شی حه‌یران و لاوکه کوردیه‌کاندا هه‌تا که‌وتنه‌وه سه‌ر ده‌قه کوردیه‌که‌ی خۆیان ماندوو بوونیان زۆر تیدا بوو رهنه‌گ ئەو ئیراده له نووسه‌ر نه‌گیری ئە‌گه‌ر حه‌یران و لاوکه‌کان شیواو و ئالۆز بوون، چونکه جارتیک به‌کیکی روس به‌ زمانی فه‌رانسه نووسیویه‌تی و، جاری دووه‌م به‌کیکی تر له فه‌رانسه‌وه وه‌رگێپراوه‌ته سه‌ر فارسی که هه‌یچیان سه‌ریان له ئاهه‌نگ و پتیم و فه‌ره‌ه‌نگی حه‌یران و لاوک ده‌رناچی و ناکری ئەوه به‌که‌م پتیی و لاوازی نووسینه‌که دانین.

به‌لام هه‌رچی بی نیزیکه‌ی شه‌ش مانگیک پت چوو که وه‌رگێپrane‌که له ۴۳۵ لاپه‌ره‌ی گه‌وره‌دا ته‌واو بوو و به‌و بو‌نه‌وه له مالتی پلاو و گوشتیکی چاکیان ده‌رخوارد دام!! به‌زیاد بی! به‌لام ئەوه‌شیان لی زیاد کرد که ئیتر هه‌تا وه‌رگێپرانیکی تر له نیسک و، ماش و، پرویش زیادتر به‌ ته‌مای هه‌یچی تر مه‌به!

به دواي ته‌واو بوونی وه‌رگێپrane‌که‌دا نوسخه خه‌تیه‌که‌م هه‌لگرت و، بردم بو ورمی بو

ناوهندی ئینتیشاراتی سه لاهه ددین له سهر قه راره کهی پيشوویان بۆ ئه وه که چاپی بکه ن و ،
نوسخه به کی فۆتۆگۆپیشم له لای خۆم هه لگرت بۆ ئه وه که نه وه ک نوسخه ده ستیه که له وئ
شتیکی به سهر بئ ، یان له ناو بچئ با شتیکم به ده سته وه بئ . دیاره ئینتیشارات لیتی
وه رگرم و له وئ له جییه ک دایان نا ، به لام دانان ههر ئه و دانان بو و ئیتر نه یانه پناوه در
و که س ده ستی لئ نه دا .

من جار جار ده چووم وه بیرم ده هینانه وه دیاره له رپوه نه یان ده گوت چاپی ناکه ین به لام ئه و
کۆسپانه ی ئه وان له رپی چاپ نه کردنیدا ده یانه ژمارد ، ئه گهر راست و ئه گهر خۆبواردن بۆ
ئه وه ده بوون که بلتی ههر نیازی چاپ کردنیان نییه ، به ک له وان نه بوونی پارهی پتویست
به بیانوی ئه وه که ههر پارهی که هه یانبوه بۆنه کتیبی چاپ کرا و ئه وانیش نافرو شیرین ،
به لام پاره بۆ چاپ کردنی چاپه مه نیی تر هه بوو .

ئاخریش ئه و بۆچوونه ی که به ته مای چاپ کردنی نه بوون راست ده رچوو ، دوا ی نیزی که ی
دوو سال که زانیم ههر چاپی ناکه ن کتیبه که م لئ وه رگرتنه وه ئه ویش به خاک و خۆلیکی
زۆره وه که له وئ ده رخواردی درابوو .

نازانم خۆینه ری به رپتر سه رنجی داوه ته ئه وه یان نا که ئه گهر ژنان پیکه وه چاک و خۆشی
ده که ن به ک له و دو عایانه که بۆ به کتری ده که ن ئه وه یه ده لئین : (کارت راست بئ) ، به
راستی دو عای چاکه و کار راست هاتن ده ورپکی گرینگ هه یه له سه رکه وتندا و ، به
پیشه وانیه ئه ویش کار راست نه هاتن . که من له و به شه ی دوا ییم و ، به عومری خۆم
ههرچی کردومه کارم راست نه هاتوه نه ک ههر له و شتانه دا که باسما ن کردن و په یوه ندیان
هه بوو به چاپی کتیب و وه زاره تی ئیرشاد و ناوهندی فره هنگی کوردی سه لاهه ددینه وه .
ههر له هه موو کارپکی ژیان ی ئاسایی خۆمدا ئه و کار راست نه هاتنه پئ به پئ له گه لم
هاتوه و ، قه ت وا نه بوه به جیم بیلئ ، جا ئه و کاره ی من چ گرینگ بووبئ و چ نه بووبئ ،
ته نانه ت له شت کرینی ئاسایی بازاردا که خه لک زۆر به هاسانی ههرچی ده یه وئ ده چی
ده یکرئ و دیته وه به لام ئه گهر من پتویسته کی به په له م به حاجه تیکی کاره بایی ، یان
شۆفار ، یان بۆریه ی ئا و ، یان شتیکی تری له و چه شنه ی ناو مال هه بئ ، یان وه ستایه کم بۆ
چاک کردنی ئه و شتانه بوئ ئه گهر چوومه بازار دوا ی ئه وه که له چه ند دوکان ههر له وئ
ده منیتر بۆ ئه وئ و هه لم ده دپرن و ده لئین ئه وئ تر هه یه تی له ئاخریدا ئه گهر گه یشته م ئه و

دوکانه ی حاجه ته که ی هه به ده بینم کابرا دوکانی داخراوه و جیرانه که ی ده لئ مردووی لئ
مردوه له مزگه وت سه ره خۆشیی داناوه هه تا سی رۆژی تر نایه ته وه .

ده جمه دایره به ک بۆ دیتنی که سیک که ئیشی فه وتی و زه روریم پتی بئ ، ده لئین نه خۆش
که وتوه بر دیوانه ته به غدا ده بی را وه ستی هه تا دیته وه .

جلك ده دم به خه یات بیدروئ ئه گهر ده مداته وه ده بینم سه قه تی کردوه و ههر به کاری
ئه وه نایه له به ری که ی ، ئه گهر قه راری دیتنی که سیک هه بئ و وه ختی دیاری کردبئ سوار
ده بم ده چم له رپگه دا سه یاره په نچه ر ده بئ و ، نه تیجه له کاتی خۆیدا ناگه می و ، ئیشه که م
لئ پووجه ل ده بئ .

له و جۆره کار راست نه هاتنه زۆرم به سهر هاتوه و وینه یان زۆره به لام له جیاتی ئه وه که
هه موویان بگپرمه وه ههر ئه وه ند به لئیم که قه ت کارم راست نه هاتوه ره نگه به س بئ . به لئ
قه ت کارم راست نه هاتوه ته نیا جار تکیش چیه و ، له هه یچ شوین و قو ناغیکدا ئه و
نه هاتیه به خه ی به رنه داوم و ، دو عا ده که م ئیوه وا نه بن و کارتان راست بئ ، یاخوا
دو عا که شم گیرا بئ .

تایبه تیه کی تری من که ئه ویش ههر له نه هامه تی نیزیکی ده کاته وه یان هه یچ نه بئ له
لایه ن زۆر که سه وه به که م و کوری داده ندروئ ئه وه یه که به پیشه وانیه هه موو شاعیر و
نوسه رانی تر من نه په پوله م پئ جوانه نه ده نگی بولبولم پئ خۆشه دیاره که م شیعیر و
په خسانی کوردی و زمانه کانی تریش هه ن که ده نگدانه وه و ره نگدانه وه ی تایبه تیه کانی ئه و
دوو بالنده یان تیدا نه بئ و جوانیی په پوله و ده نگی بولبول نه بویتته کاکلی شوینه واری
به رزی ئه ده بی و هه ستی شاعیری نه جولاندبئ ، به لام من له وه شه رمه نده م که هه ستم به و
لایه نه جوانه ی سروشت نه کرده و لئیی بئ به شم وه ک له زۆر شتی تریش هه یچم پئ نه براوه
و به راشکاوئ ئه وه ده لئیم که نه ک ههر خۆم ، له وه شدا به شکم که خه لکی تریش
په پوله یان پئ جوان بئ یان ده نگی بولبولیان پئ خۆش بئ و ههر ئه وه ندیه له خه لکی
تریان بیسته و ای گوتوه و ئه ویش چاوی له وان کردوه .

زۆر که س له وانیه ده لئین ده نگی بولبول خۆشه ههر قه ت گوپیان له ده نگی بولبول
نه بوه و ، نه یان دیوه و ، هه ره وه ک عورف و عاده ت وته ی خه لکی دووپات کردۆته وه و

هیچی تر و، جارجار به کاری که لپن پر کردنه وهی نووسینیش هاتوه. دهنه په پوله وه که توژیک مقه بیا لیره ههستی و لهوئ بنیشی جوانیه که ی چیه؟

به تاییه تی که زوره بیان بیجگه له چاوی خو بان دووچاوی تریش له لای راست و چه پی باله کانیاندا په یدا ده بی و له بهر نه وه چوار چاویش دهرده چن و، ئیتر هیچ جوانیه که نه گهر ههشیان بئ تیپاندا نامینن.

ههروه هاش خویندنی بولبول که ههر به حاسته م جوکه یه کی لئ هات له خو را سهد ناوی لئ دهنین، یه که ده لئ به سته یه، یه که ده لئ غه زه له، یه که ده لئ حهیرانه!! که چی هیچیانیش نییه و جیاوازه کی نه وتوشی له گه ل جیکه ی چوله که نییه که فهرقی پی بکری و، ههر له سایه ی نه وه نده جروکه وه نه وه هموو خزمه ته ی ده کری و، نه وه هموو دان و تاوه شی پی دهری. چوله که ی بیچاره ش!! که رۆژی له بهر جیکه جیک نان و ناوی له خو ی حه رام کرده نه گهر خو شی له جیه که بنیشی بو چینه سهد به ردی لئ راده وه شینن و ناچاری ده که ن دانه که ی به جئ بیلئ و سه ری خو ی هه لگری پروا، دیاره نه ویش به هات و نه هات و بو نیشتن که وتوه!!

به لئ کاکه نه وه قرمه ی ره شاشی پیشمه رگه یه ههست دهبزینن و خه یال له گه لی بال ده گری نه که دهنگی بولبول.

نه وه دهنگه یه هاوار ده کا نه و خاکه خاکی کورده و، نه وه کوری کورده چه کی بو پاراستنی هه لگرتوه و خو ی له سه ره به کوشت دده و ههر نه ویشه ئیلهامی شیعر و شانازی له گه ل خو ی دینن نه که جریوه ی نه و بالنده به سته زمانه به ند کراوه.

به هاری سالی ۹۱ دوا ی سه رکه وتنی راپه رینی کوردستان له که ره جه وه بو دینن کاک مه سعود هاته نه و دیوه که نه و دم مه قه ری له شوینیک بو به ناوی (سارداو) له ناو دۆله مه ریان، به للام کاک مه سعود سه فهری به غدا ی کردبوو، کاک نیچیرقان له جیاتنی نه و لهوئ بوو نیبیکه ی ده پازده رۆژیک لهوئ بووم و گه رامه وه که ره ج، له ماوه ی نه و چند رۆژده له پیشدا چومه دینن سهدی بیخمه، که له و دیننه دا دۆست و هه والئ به ریز کاک (دوکتور سه عید نه حمه د) یشم له گه ل هات و به هه موو شوینه کانی نه و سهده گه ورده دا

گه راین و زۆر شتی و امان له مه کینه جات له ناو تونیله کاندای دیت که بو یه که م جار بوو شتی و ببینن و ههر نه مانده زانی نه وه چه به و به کاری چی دی و چۆنی کار پیده کری.

دیاره کاتیک ئیمه چووین نه و سهدده تالان کرابو و شتی زۆر له وانه به نرخ تر و سه برتری تیدا بوو که خه لکی ناوچه که بر دبوویانن، ههر له مه کینه جات و نه شیا ی تری ناو مال و شوینن ژیا نی نه و نه ندازیارانه ی له سهدده که دا کاریان ده کرد و، سه ره به سی چوار حکومه تی جیا جیا بوون، ههر بینه ریک سه ردانی نه و سهدده ی ده کرد داخ و په ژاره ی نه وه دایده گرت که نه گهر نه و سهدده هاتباو و تالان نه کرابا و لیپان گه رابا به پیتی نه خشه و خه رینه ی دیار بکراوی خو ی ته و او بی چند سه رچاوه و ناوه ندیکه گرینگ و به نرخ ده بوو بو ته ولیدی وزه ی کاره با و سوودی تری هه مه لایه نه ی کو مه لایه تی به للام کار له کار ترازابوو واپه پال کرابوو داری له سه ره به ردی نه ما بوو. له گه ل دینن نه و سهدده ریگه مان به ناو گونده کانی سورچیان دابوو که کاک دوکتور سه عیدی شادره وان له گه ل هیندیکیان دۆستایه تی و ناسیایی هه بوو و له لایان چاییمان خوارده وه و هیندی باسی کار و کاسبی و وه زعی کو مه لایه تی و ته نانه ت په یوه ندیان به ئیداراتی حکومه ته وه و فرۆشتنی دا هاتی گونده کانیان هاته گو ری که و ته کانیان بو من زۆر سه رنج راکیش بوو به تاییه تی له وه دا که ده یانگوت: ئیمه بو فرۆشتن و کرینی ملک و زهوی و زاری خو مان تاپۆمان نییه و ههر شاهیدی ناو گوند تاپۆی ئیمه یه و نه گهر که سیک پارچه زهویه که بکری یا بفرۆشتن چند کهس له گونده که به شاهید ده گری و نه گهر له دوارۆژدا کیشیه که بکه ویتته نیوانیان نه و شاهیدانه ده چن شاهیدی خو بان ددهن و، نه گهر هاتوو به کیک له و شاهیدانه مرد پیش نه وه بمری خه لکی تری گوند بانگ ده کا و پیتیان ده لئ نه گهر من مردم نه وه نده م شاهیدی له کنه ئیوه بزری مه که ن و ههر شاهیدی که له لای هه بی به وانی ده لئ بو دوارۆژ. دوا ی گه شته که به گوندی سریشمه دا گه راینه وه که من بیره وه ره که م له نه حمه د شابازی خه لکی نه و گونده هه یه.

له ساله کانی ۱۳۶۰ نه و نه حمه د شابازه له کویتستانه کانی ئیران میگه له مه ریان به بی ئیجازه له سنور په ریبووه و له بهر نه وه حکومه تی ئیران له گه ل هه والیکه تری به ناوی حه مید گرتبوونی و له مه هاباد له گرتوخانه ی کردبوون.

من له و سه روه به نده دا برابه که م به ناوی (عهویه د) ههر لهوئ له زیندان دابوو و له گه ل

سهردانی براكه له گه‌گه‌ل ته‌ویش ناسیاویم په‌یدا کرد و ته‌و ماوه كه له‌وئ له زینداندان بوون ته‌گه‌ر شتیکیان پیوست با بۆم ده‌بردن و حاجی همه‌داغا خۆی دباریی بۆ ده‌ناردن و به‌ منیشی فه‌رموو بوو هه‌رچی پیوستیان بی وه‌ك عوبه‌ید بۆیان به‌ره و له‌ بیریان مه‌كه.

مام ته‌حمه‌د قسه‌ خۆش بوو و هه‌تا ده‌چومه‌ سهردانی براكه‌م به‌نیکی باش له‌گه‌ل ته‌و داده‌نیشتم، دوابی واپێك كه‌وت حكومه‌ت ئازادی كردن و گه‌رانه‌وه‌ ته‌و دیوه‌ و ته‌و رۆژه‌ كه‌ ئیبه‌ به‌ گونده‌كه‌یدا تیبه‌رین مام ته‌حمه‌د ده‌مێك بوو نه‌مابوو و له‌به‌ر ته‌وه‌ له‌ هه‌یج كوێ رانه‌وستاین.

دوای دیتنی سه‌دی بیخمه‌ كاك نیچیرقان گوتی: ته‌گه‌ر چه‌ز ده‌كه‌ی ده‌وك و زاخۆش بیینی ته‌وه‌ سه‌باره‌ت بۆ ته‌رتیب ده‌كه‌م بچۆ ته‌ویش بیینه‌، منیش عه‌رزم كرد زۆرم پی خۆشه‌ چونكه‌ نه‌ ده‌وكم دیبوو و نه‌ زاخۆ و به‌ تایبه‌تی چه‌زم ده‌كرد پرده‌ میژوو بییه‌كه‌ی زاخۆ (پردی ده‌لالی) بیینم كه‌ له‌ میژووی كورد و كوردستاندا چیرۆکی ته‌و پرده‌م خۆتندبۆوه‌.

سه‌بینی له‌گه‌ل دوو پیشمه‌رگه‌ و سایقیك بۆ لای ده‌وك و زاخۆ وه‌رێ كه‌وتم و له‌ ده‌وك له‌ پێش هه‌موو شوینیكدا دایره‌ی ته‌منی حكومه‌تم دیت كه‌ شتیه‌ی دروست كردن و به‌ر ده‌رك و ژور و هه‌موو جیی له‌گه‌ل بینای تر جیاوازی هه‌بوو و هه‌روه‌ها شوینه‌كانی تری ناو شار و گه‌ره‌كه‌كانی تری كه‌ هه‌رچه‌ند ته‌و ده‌م ده‌وك لایه‌نی ستراتیژی و مه‌رکه‌زییه‌ت و بازاڕ و ئالوویری ته‌ورۆی نه‌بوو به‌لام هه‌ر شارێکی خۆش و دلگه‌ر بوو، ته‌و ده‌م هه‌ستم به‌وه‌ كرد كه‌ هه‌رچه‌ند شار پشته‌ی به‌شاخه‌وه‌ به‌لام له‌ چاو شوینه‌ شاخاویه‌كانی تری كوردستان برێك به‌ لای گه‌رمی دا بوو.

دوای دیتنی ته‌و شوینانه‌ چومه‌ دیتنی پردی زاخۆ كه‌ له‌ رواله‌تی را میژووی ده‌گه‌ریته‌وه‌ بۆ گه‌لیك ساڵ له‌وه‌ پێش و دياره‌ ساڵ و زه‌مانیكی زۆری به‌سه‌ردا تیبه‌ریه‌و و بی ته‌وه‌ی ده‌ستی تی درێ و كه‌لته‌ بكریته‌وه‌ هه‌ر له‌سه‌ر ده‌قی خۆی ماوه‌ته‌وه‌.

ته‌و پرده‌ له‌و شوینانه‌ بوو كه‌ من ئاواتی دیتنیم هه‌بوو و میژوونوسی روس (واسیلی نیکیستین) له‌ مه‌ر دروست كردنی ته‌و پرده‌وه‌ له‌ زمان قه‌شه‌ پول بیداری كه‌لدانی دانیشتووی موسڵ ده‌گێریته‌وه‌ كه‌ له‌ كتیبه‌ی ده‌ستوری زمانی كوردی لاپه‌ره‌ ۳۶ هه‌تا ۳۸ دا نووسبووه‌ ده‌لی:

ته‌و ده‌م پرده‌ گه‌وره‌كه‌ی زاخۆیان دروست ده‌كرد كاتیك كاری پرده‌كه‌ گه‌یشه‌ تا ق لیدان وه‌ستاكه‌ هه‌رچی ده‌بكرد تا قی پرده‌كه‌ رانه‌ده‌وستا، هه‌ر وه‌ستا دایده‌نا و تاقه‌كه‌ ده‌روخواه‌، ناچار وه‌ستا ته‌و مه‌سه‌له‌ی به‌ ته‌میری زاخۆ گوت كه‌ زۆرچار وا ده‌بوو ده‌هاته‌ سهردانی دروست كردنی پرده‌كه‌ و پیتی گوت: ته‌و پرده‌ پیوستی به‌ یه‌كێکی زیندوو هه‌یه‌ كه‌ له‌ ناو كلی پرده‌كه‌ بندری ده‌نا سه‌ری تاقه‌كه‌ وێك نایه‌ته‌وه‌ و هه‌ر ده‌رووخیته‌وه‌.

ته‌میر كه‌ ده‌یویست هه‌ر چۆنی بی ته‌و پرده‌ ته‌واو بی، كه‌ ده‌یزانی سوودی گشتی هه‌یه‌ و بیجگه‌ له‌وه‌ش ناھیتلی ناوی ویش كوێر بیته‌وه‌ فه‌رمانی دا یه‌كه‌م كه‌س كه‌ له‌ شار بیته‌ ده‌ر و بیته‌ سه‌ر پرده‌كه‌ بیگرن و به‌ زیندوویی له‌ كلی پرده‌كه‌ی خه‌ن و مۆری حكومه‌تیشی به‌ بن ته‌و فه‌رمانه‌وه‌ نا.

ته‌میر خۆی كیژیکی تاخانه‌ و زۆر له‌به‌ر دلانی هه‌بوو كه‌ هه‌تا بلتی خۆشی ده‌ویست و ناوی (داله‌) بو.

داله‌ ده‌یزانی باوکی چه‌ندی ئاواتی ته‌واو بوونی ته‌و پرده‌ هه‌یه‌ و، چه‌زی ده‌كرد له‌ چه‌نگه‌ی ته‌واو بوونی پرده‌كه‌دا له‌وئ حازر بی، نیزیك نیوه‌رۆ له‌گه‌ل سه‌گه‌كه‌ی له‌ شار وه‌ده‌ركه‌وت و بۆ لای پرده‌كه‌ چوو، ته‌میر كه‌ چاوی به‌ كیژه‌كه‌ی خۆی كه‌وت و دیتی سه‌گه‌كه‌ی وه‌پێش خۆی خسته‌وه‌ له‌ خۆشیان بزه‌یه‌کی هاتی، كیژه‌كه‌ به‌وه‌ تیکچوو و وای دانا باوکی تیزی پیده‌كا كه‌ ته‌و سه‌گه‌ گلاوه‌ی وه‌پێش خۆی خسته‌وه‌ له‌به‌ر ته‌وه‌ سه‌گه‌كه‌ی وه‌دوای خۆی خست و خۆی وه‌پێش سه‌گه‌كه‌ كه‌وت و هه‌تا سه‌ر پرده‌كه‌ هات.

په‌ژاره‌ و سه‌رسورماویه‌کی سه‌یر هه‌موو لایه‌کی داگرت و، به‌ داخه‌وه‌ ته‌ماشای به‌كترین ده‌كرد، ته‌میر خۆشه‌ویستی باوك و فرزه‌ندی خسته‌ ژیر پی و فه‌رمانی دا كیژه‌كه‌ له‌ كلی پرده‌كه‌ خه‌ن، كیژه‌كه‌ بۆ به‌جی گه‌یاندنی ته‌میری باوکی كورنشیکي برد و له‌ ته‌لف هه‌تا بی هه‌یجی نه‌گوت، ئارام و هیدی هاته‌ به‌رده‌ستیان كه‌ چۆنی چه‌ز ده‌كن و باكه‌ن.

به‌و جوژه‌ داله‌ی زۆر خۆشه‌ویستیان له‌ كه‌لینی تاقه‌كه‌ خست، كه‌ ده‌هات به‌ردی هه‌ره‌ ئاخری له‌سه‌ر چاوی دانین به‌ ئیشاره‌ سه‌لامی له‌ باوکی خۆشه‌ویست و دلره‌قی خۆی كرد و دو تنۆك فرمیسك له‌ چاوی باوکی هاته‌ خوار و كاره‌كه‌ ته‌واو بوو.

ئیسته‌ش ته‌و پرده‌ هه‌ر به‌ناوی ته‌و كیژه‌ هه‌لده‌دن، (پردی ده‌لالی) یان (پردی داله‌ی).

سه‌فهره‌که‌م له دهۆک و زاخۆ دوو سێ رۆژێکی پێچوو، ئەگەر هاتمه‌وه سارداو کاک مه‌سعود هه‌شته له به‌غدا نه‌گه‌رابۆوه، له‌بهر ئه‌وه سه‌به‌بینه‌ی ئه‌و رۆژه‌گه‌رامه‌وه که‌ره‌ج و کاک مه‌سعود نه‌دی، به‌لام دوا‌ی سه‌رکه‌وتنی راپه‌رینه‌ی عیراق که کاک مه‌سعود که‌ره‌جی به‌جێ هه‌شت و زۆربه‌ی دۆست و هه‌قاله‌کانی تریشی بۆ کاری پێشمه‌رگه‌یه‌تی له‌گه‌ڵ خۆی هه‌یناوه ئه‌و دیوه ئیتر که‌ره‌ج خۆشیی جارانی نه‌ما‌بوو و پیاو لێی وه‌ره‌ز ده‌بوو.

ماوه‌یه‌ک به‌سه‌ر ئه‌وه‌دا تیپه‌ری و کاک مه‌سعود دوا‌ی گه‌رانه‌وه‌ی له به‌غدا نامه‌یه‌کی به کاک دلۆقانی کوری کاک ئیدریس دا بۆ ناردم که له‌گه‌ڵ نواندنی گه‌وره‌یی و لوتفیه‌کی زۆر و هه‌یندی جه‌فه‌نگ و قسه‌ی خۆش گله‌بی ئه‌وه‌شی کردبوو که سه‌ریان ناده‌م و به‌ریان ناکه‌م «چنێن کنند بزگان که کسرد باید کار».

منیش هه‌روه‌ک له پێشدا باسم کرد له‌گه‌ڵ ناوه‌ندی بلاوکرده‌وه‌ی فه‌ره‌ه‌نگی کوردی س‌ه‌لاح‌ه‌ددین له ورمی بۆ چاپی کتێبه‌کانم نه‌تیجه‌م وه‌رنه‌گرتبوو و گوتم ره‌نگه ئه‌گه‌ر بچمه سه‌ردانی کاک مه‌سعود ده‌رفه‌تی چاپکردنی کتێبه‌کانیشم وه‌گیر بکه‌وی و، له‌بهر ئه‌وه دوا‌ی به‌ینیک خۆم حازر کرد که وه‌ک ده‌لێن به تیریک دوو نیشان بشکینم و له‌گه‌ڵ کاک سیداد بارزانی که ئه‌ویش به هه‌لکه‌وت له‌و ده‌مه‌دا ده‌هاته ئه‌و دیوه وه‌رێ که‌وتین و هاتینه عیراق.

پێش ئه‌وه‌ی من بێمه ئه‌و دیوه هه‌لبژاردنی پارلمانی کوردستان له میژووی ۹۲/۵/۱۹ کرابوو به‌لام پارلمان هه‌شته نه‌گه‌رابۆوه و کاک مه‌سعود مه‌قه‌ری له سارداو‌یه هه‌ینابوه مه‌سیف سه‌لاح‌ه‌ددین و هه‌ر ئه‌و رۆژه که گه‌یشتمه مه‌سیف به‌خزمه‌تی گه‌یشتم و باسی زۆر شت و، یه‌ک له‌وان چاپکردنی کتێبه‌کانیشمان کرد و به‌لێنی دا و، دوا‌ی ئه‌وه جیگه‌یان له هوتیل کاروخ بۆ سه‌نه‌وه بۆ دیاری کردم و، یه‌ک دوو رۆژ دوا‌ی ئه‌وه که چوومه ئه‌و هوتیله کاک سیداد بارزانی هاته دیتنم و ده‌مانچه‌یه‌کی چاره‌خۆری له لایه‌ن کاک مه‌سعوده‌وه بۆ هه‌ینابوو له‌گه‌ڵ دوو پێشمه‌رگه بۆ حیمایه به ناوی (میرخان محهمه‌د گه‌ردی) و (سه‌مه‌د عوسمان بارزانی) که هه‌ردووکیان سه‌ر به (مام حالیی دۆله‌مه‌ری) و حیمایه‌ی کاک مه‌سعود بوون و له‌گه‌ڵ وانیش سه‌یاره‌یه‌کی تۆبۆتا له‌گه‌ڵ شوفیتریک که ناوی ویش (ئه‌حمه‌د مسه‌ه‌فا بارزانی) بو و بۆ نان خواردنی نیوه‌رۆ ده‌عه‌تی کردم بۆ مه‌قه‌ری م.س.

من له هوتیل جیگه‌ر بوم و دیاره ئه‌و ده‌م که جه‌نگه‌ی دامه‌زراندنی حکومه‌تیکی نوێ و کردنه‌وه‌ی پارلمان و دانانی دام و ده‌زگایه‌کی تر بوو له کوردستان کاری گرینگ و پێویست زۆر له پێشدا هه‌بوو که ده‌بوو بکرتن و وه‌دا نه‌که‌ون.

من له مه‌سیف بوم که پارلمانی کوردستان رۆژی ۹۲/۶/۴ له هه‌ولێر به به‌شداری هه‌ردووکی حیزبی سه‌ره‌کی کوردستان پارتی و یه‌کیه‌تی له‌سه‌ر ئه‌ساسی په‌نجا په‌نجا افتتاح کرا که پارتیه کوردستانیه‌کانی تریش هه‌ر یه‌که به‌پیتی خۆی له‌و پارلمانه‌دا نوێنه‌ری خۆیان هه‌بوو.

کرانه‌وه‌ی ئه‌و پارلمانه یه‌کیه‌ک له ئاواته‌ کۆنه‌کانی منی پێک هه‌ینا، ئاواتیه‌کی کۆن و له میژینه که له‌گه‌ڵم گه‌وره بوو و له‌گه‌ڵم پیر بوو و ده‌کرێ ناوی بنیم وه‌دی هاتنی خه‌ونیه‌کی خۆش.

من ماوه‌یه‌کی زۆر له مه‌سیف مامه‌وه و له هه‌موو ده‌رفه‌تیه‌کاندا چاپکردنی ده‌فته‌ره‌که‌م وه‌بیر کاک مه‌سعود ده‌هه‌یناوه و، رۆژیک عه‌رزم کرد ئیتر وه‌ختی ئه‌وه هاتوه ئه‌مر به که‌سیک بکه‌ی سه‌ریک له‌گه‌ڵ چاپکردنی ئه‌و کتێبانه بیه‌ستنی بزانی چاپخانه‌کان ده‌لێن چی، فه‌رمووی بۆ خۆت له هه‌موو که‌س باشتری بزانه چۆنی چاپ ده‌که‌ن و چه‌ندی هه‌لده‌گرێ و ئاگادارم بکه‌وه.

من بۆ تاقی کردنه‌وه‌ی چاپخانه‌کان سه‌رم به هه‌موو جیهه‌ک داگرد و، ته‌نانه‌ت بۆ ئه‌وه چوومه سلیمانیش، له زانکۆی سه‌لاح‌ه‌ددین له هه‌ولێر که ئه‌و ده‌م دوکتور فازیله قه‌فتان لێی به‌رپرس بوو ته‌حقیقاتیه‌کی ته‌واوی له‌وه‌دا کرد که چه‌ندیان کاغه‌ز ده‌وی و، به کاغه‌زی ۷۰ گه‌رمی چه‌ند ده‌که‌ون و، به‌کاغه‌زی ۸۰ گه‌رمی چه‌ند ته‌واو ده‌بن و، له ئاخیردا ئه‌و حیساباته‌ی کرده لیسته و دا‌ی به من و گوته ئه‌گه‌ر به‌و پێیه ئاماده‌گیت هه‌بوو سه‌رم لێ بده‌وه چاپیان ده‌که‌ین که به گوته‌ی لیکدانه‌وه و حیسابکردنه‌که‌ی ئه‌و ده‌رچوونی چاپی (میژووی کوردستان) و (دیوانی کاروانی خه‌یال) هه‌ردووکیان پێکه‌وه به کاغه‌زی ۷۰ گه‌رمی به سه‌د و په‌نجا هه‌زار دینار و به کاغه‌زی ۸۰ گه‌رمی دوو سه‌د و ده هه‌زار دینار ته‌واو ده‌بوون.

دوا‌ی ته‌سلیم کردنی ئه‌و قایمه به ریک که‌وت کاک مه‌سعود لیکدا لیکدا گرفتاری و کاری گرینگه‌ی درێژ خایه‌نی تری وه‌ک کۆبوونه‌وه‌ی به‌ره‌ی به‌ره‌هه‌ستکار (معارضه) و

سفه‌ری دوور و دریتی بادینان و به دواي ته‌واندا سه‌فه‌ری ته‌مربکای که‌وته به‌ر و له‌وه‌دا ئیشه‌که که‌وته پشت گوئیان.

له‌و به‌ینه‌دا من له‌ سئی کۆری شیعریدا به‌شدار بووم که‌ یه‌کیان سه‌ره‌تای هاتنم بۆ ته‌و دیوه‌ بوو و ریک‌خراوی مه‌سیفی پارتی له‌ شه‌قلاوه‌ ته‌رتیبی دا و دواي خویندنه‌وه‌ی چهند پارچه‌ شیعر وه‌لامی هیندی پرسپاری ناماده‌بوام داوه‌ که‌ زۆریه‌ی پرسپاره‌کان له‌ ده‌وروبه‌ری کات و ساتی گوتنی شیعه‌کان و روون کردنه‌وه‌ی ته‌و شتانه‌ بوون.

هه‌روه‌ها به‌بۆنه‌ی یازده‌ی ئه‌یلولی ۹۲ یه‌کیه‌تی نووسه‌رانی ده‌وک ده‌عه‌تنامه‌یه‌کیان بۆ ناردم که‌ بچم له‌ تاهه‌نگه‌که‌ی‌اندا به‌شداري بکه‌م و ته‌و کاته‌ هه‌ر له‌ هوتیل کاروخی مه‌سیف بووم و مامۆستا عبدالعزیز طیب پارێزگاری ته‌و کاته‌ی ده‌وک ده‌عه‌ته‌که‌ی بۆ هینام و منیش به‌ خو‌ش‌حالییه‌وه‌ خو‌م حازر کرد و چووم که‌ به‌ راستی تاهه‌نگیکی گه‌وره‌ و به‌ شکۆ و جه‌ماوه‌ریکی زۆر له‌ نووسه‌ر و شاعیران و به‌رپرسانی ئیداری و خه‌لکی تر هاتبوون.

وام له‌ بیره‌ یه‌که‌م که‌س منیان بۆ خویندنه‌وه‌ی شیعر دیاری کرد که‌ هه‌رچه‌ند ته‌و رۆژه‌ باشترین و جه‌ماسی ترین شیعی خۆم خویندنه‌وه‌ به‌لام ده‌مدی ده‌نگدانه‌وه‌ی له‌ نیو جه‌ماعه‌تی ناماده‌بواندا که‌م بوو جا نازانم سووچی زاراوه‌که‌ی من بوو که‌ بۆ وان بۆ هه‌موویان ناسراو نه‌بوو یان هه‌ر شیعه‌ره‌کان خۆیان وا هه‌ست بزوین نه‌بوون که‌ په‌نگدانه‌وه‌یان له‌ ناو خه‌لکه‌که‌دا هه‌بێ.

له‌ دواي ته‌واو بوونی ته‌و حه‌فله‌ ته‌له‌فزیونی ده‌وک موقابه‌له‌یه‌کی له‌گه‌ڵ ته‌رتیب دام که‌ زۆرتر له‌ ده‌وروبه‌ری کاری ته‌ده‌بی و هه‌تا راده‌یه‌کیش له‌ مه‌ر رابوردووی خۆم بوو و شه‌و بلاوی کرده‌وه‌.

له‌و سه‌فه‌ره‌شدا دیسان ده‌رفه‌ته‌ی دیتنی پردی زاخۆم بۆ هه‌لکه‌وت و به‌کاوه‌خۆ و به‌ شینه‌یی هه‌موو لایه‌کی گه‌رام و له‌گه‌ڵ پیشمه‌رگه‌کان له‌وئ وینه‌مان گرت که‌ به‌ هیوام پیم بکری له‌گه‌ڵ ته‌و نووسراوه‌ چاپیان که‌م.

دواي ته‌وه‌ که‌ له‌ سه‌فه‌ری ده‌وک گه‌رامه‌وه‌، کاک مه‌سه‌عود سه‌یاره‌یه‌کی ئوزموبیلی بۆ ناردم، پێش ته‌وه‌ی کاک مه‌سه‌عود سه‌یاره‌م بۆ بنیتری شوفیره‌که‌م (ئه‌حمه‌د مسته‌فا) گۆرابوو

و له‌ جیاتی ته‌و یه‌کی تر به‌ ناوی (مسکین سالح) به‌سه‌یاره‌ی خۆیه‌وه‌ هاتبوو که‌ ته‌ویش هه‌ر بارزانی بوو سه‌یاره‌ی ویش هه‌ر تۆبۆتا بوو.

ته‌و جار کاک سیداد کردیه‌ ته‌رکی ناوچه‌ی مه‌سیفی پارتی که‌ شوفیر و حیمایه‌م له‌سه‌ر مه‌سئولیه‌تی خۆیان بۆ دانین بۆ ته‌وه‌ که‌ هه‌ر له‌گه‌ڵم بن، ته‌وانیش بۆ شوفیر یه‌کیان نارد به‌ ناوی (جه‌مال مه‌ولود)، له‌گه‌ڵ دوو پیشمه‌رگه‌ به‌ناوی (فاخر و کاروان) که‌ هه‌تا یه‌کجاری هاتمه‌ هه‌ولێتر هه‌ر له‌گه‌ڵم بوون.

ته‌و ماوه‌ له‌گه‌ڵ ته‌و پیشمه‌رگانه‌ چ له‌ سه‌فه‌ر و ته‌و لا و ته‌و لادا و چ له‌ مه‌سیف بیره‌وه‌ریی زۆرم هه‌یه‌ و سه‌فه‌ری خو‌شمان پیکه‌وه‌ بۆ ده‌وک و، زاخۆ و، نامیدی و، سلیمانی و، ناگری و، رانیه‌ و بیخال کرد و ئیسته‌ له‌و که‌سانه‌ی که‌ گوتم حیمایه‌ بوون (میرخان محه‌مه‌د گه‌ردی) له‌ دایره‌ی ریک‌خستنی تایه‌ته‌ له‌ مه‌سیف و مسکین سالح (سایق) له‌ سه‌ری ره‌ش له‌ مه‌کته‌ب سه‌رۆک ئیشی گرینگیان پیدراوه‌ و پیکه‌وه‌ وه‌فای جارمان هه‌ر هه‌یه‌، هه‌روه‌ها جه‌مال مه‌ولودیش له‌ ریک‌خراویکی پارتیدا له‌ مه‌سیف ته‌ندامه‌ و وا ده‌بێ سه‌ردانم ده‌کن.

من به‌تیکرا له‌ ئاکار و سروشتی ته‌و پیشمه‌رگانه‌ی هه‌فالی خۆم رازیم و شتیکی وایان نه‌کرد لیبیان له‌ دلێ بگرم، وا دیاره‌ ته‌وانیش له‌ من رازین و من زۆر هه‌ولێ ته‌وه‌م دا نه‌هیتلم ته‌وان ناره‌حه‌ته‌ بن.

من له‌ مه‌سیف به‌ینیکی زۆر له‌ هوتیل کاروخ بووم که‌ ملکی دۆستی خو‌شه‌ویستم کاک (مامه‌نداغا که‌ریم ئاغا‌یه‌) و خۆی سه‌ره‌پرشتی هوتیله‌که‌ی ده‌کرد و ته‌و به‌ینه‌ نه‌ک وه‌ک هه‌ر موسافیریکی له‌ فندق به‌لکو وه‌ک دۆستیکی خو‌شه‌ویست ریزی له‌ من گرت و پیمه‌وه‌ ماندوو بوو، چ خۆی و چ کوره‌ باشه‌کانی: دلشاد، هیوا، هیمن، له‌ دل‌سۆزی و خو‌شه‌ویستیدا قسوریان له‌گه‌ڵ نه‌کردم و من هه‌میشه‌ ته‌و هه‌موو دل‌سۆزی و ریزلیتانه‌ی وانم له‌ چاویدایه‌ و پتییان وه‌فادارم هه‌رچه‌نده‌ خزمه‌تیکی وانم پین ناگری و ئیسته‌ش که‌ هه‌تا راده‌یه‌ک لیک دوور که‌وتووینه‌وه‌ له‌ هه‌موو ده‌رفه‌تیکدا ته‌رکی برایه‌تی و دۆستایه‌تی خۆیان له‌گه‌ڵ من به‌جێ دیتن و سوپاسگوزاریانم.

له‌گه‌ڵ باس و خواستی دروست بوونی به‌ره‌ی به‌ره‌ل‌ستکار (ئه‌حمه‌د چه‌له‌بی) یه‌ک هه‌ر

له خۆرا له مهسئف پهيدا بوو وهك لهو عهزره ههلقولتي و 5-6 عه په بي له گه له هيندي دۆلار له گه له خۆي هينا بوو، نه كهس دهيزاني كتيه و نه له پيش ئه و دمدا كهس ناوي بيستبوو، له گه له هاتني ئه و لهو دهوروبه ره له هه موو جي بوو به گراني و پيش هاتني ئه و نه گه كرتي چاوه خانوتيك له مهسئف ههزار دينار بوو له سايه دۆلارهكاني ئه و بوو به سي ههزار دينار و، شتي تريبش هه ره بهو پتيه گران ببوو و قورسايي ده كرده سهر شاني خه لك، تو مهزانه كاكم!! كارمه ندي بانك بوه و له وي پاره كه ي بانكي پاشقول داوه و دوايي نه ويشي له دهره و وي ولات خستۆته تيجارهت و له و ئالدم سالدمه سوو ديكي زۆري وه ده ست كه و توه نه و جا هه و اي گه و ره بي و سه ره كايه تي له سهر ي داوه و سهر ي خۆي كر دۆته گورز له و ناوه دا، جا ئه و ه ي سه يره ئه و كه به و جو ره ه ات و كه سيش نه يده زاني له چي ده گه ري، ناو هه ر ناوي نه حمه د چه له بي بوو هينديان بهرز كرده وه كه لانگيش نه يده گه يشتي و هيج سه به به كه شي ديار نه بوو، هه تا دوايي باش بوو هه موو لا تتي گه يشتن كه نه خير ئه وه كلا و دار نيه كه كلا و به رداره و به هه ر جو ز بوو له ئيخه ي خو بان كرده وه دهن او اي لي هاتبوو ئيشي پيشمه رگه ي پارتي به بيست سال خزمه توه ده چۆوه به رده ستي ئه و و، ده تگوت ئه و خه لكه ي تر هه موو وه جاع كو ئيرن و ئه و هاتوه بوته مير اتگريان.

ئو ويش شتيك بوو وهك مه سه له ي هاتني پ.ك.ك. كه حيزه كوردستانيه كان خو بان فه رمو و بان كرد و ئو ويش ه ات وه لاي سه روو كه وت و ئه و جار به تازاز و كه ره مي پييان دهر نه كرا و، نه گه ره غه در و ناره و او و كاري تريبش لي ي روو ده دان و دا يك و باب شكايه تي لي ده كردن كه منداليان ده به ن و له خليسكيان ده به ن ئه وه حكومه تي هه ري م ناو يكي لي دهن ا و چونكه پتي دهر نه ده كران بو ي ده پو شين و ئاخريش به بي خو ئين پتي دهر نه كران و ئيسته ش كه ئيسته تيه كيشه و گرفتاري پ.ك.ك. له هه موو به شه كاني كوردستان كو تايي نه هاتوه و ئو ويش ناره حه تيه كي تري خستۆته سه ر ناره حه تيه كاني تري ئه و گه له هه ژاره و به شيكي زۆر له هيز و تواناي پيشمه رگه ي كوردستان ده بي سه رفي مملاتني وان بكري، مملاتنييه كي بي سوود و بي ئامانج و بي هه ده ف كه دلخوازي كه س نيه و خيري كه سي تي دا نيه، نه ئه و رو و نه دوا رو و هه موو كه س ده زانج كه پارتيه كاني كوردستاني خو اروو خو بان ده ستي پ.ك.ك. يان گرت و هينا يانه كوردستان و پ.ك.ك. خۆي به زۆر

و به شه ر پتي نه كراوه بي بگاته خانه قين و پينجو وين و، وهك مار له وي له قا چي پيشمه رگه به لتي.

جاريك له گونديك سيلاو هاتبوو و خه لكي گونده كه له دووره وه ديبيان ئه وه لافا وه كه شتيك له گه له خۆي ديني و هه ره له ناو ئاوه كه دا ون ده بي و هه لده ستيته وه، كابر ايه ك وه يزاني ئه وه خيه گه رو نه خۆي له ناو ئاوه كه هاو يشت و بو ي چو و بي گريته وه، نه گه ر لي ي نيزيك بو وه و ديتي خيه گه رو ن نيه و ور چه سيلاو هينا ويه تي ور چه كه هه ره گه يشته كابر اي ده ستي له ئه ستي كرد و مه چه كه ي لي نه نگاوت بو ئه وه كه له گه له ئه و خۆي نه جا تا و له سيلاوه كه بيته دهر، كابر ا زۆري هه ول دا له كو ل خۆي كاته وه به لام ور چه كه ده ستي له ئه ستي كر دو و به ري نه ده دا، له و به ري رو باره كه وه هه را يان لي كرد و گو تيان نه گه ر بو ت نايه ته دهر به ري ده بو خۆت وه ره وه، كابر ا ده يگوت: كوره ئه من ئه وم به ردا وه ئه و ئه من به ر نا دا.

ئيمه ش ئسته پ.ك.ك. مان به ردا وه ئه و ئيمه به ر نا دا.

به بۆنه ي تيه په ر بووني حه فتا سال به سه ر حكومه تي شيخ مه حمودي نه مر دا له 3/11/92 هه تا 10/11/92 بو ماوه ي هه وت رو ژ مي ره جان يكي گه وه و به شكۆ له شاري سليماني گيرا كه زور له كه سايه تيه ئه ده بي و كو مه لايه تي و رو شنبيره كان و هه ره ها چه ند كه سيك له نه ندا ماني به ري زي به نه ماله ي شيخ نه مر تييدا به شدار بوون، دياره پارتي له پي كهي ناني ئه و مي ره جانه دا ده ستي نه بوو، من خو م نه گه ر زانيم ئه و فستيواله هه يه داوام له كاك سيداد بارزاني كرد كاريكي وا بكا جي گه ي 5 كه سمان له ئوتيل بو را گرن كه منيش به توانم بچم و به شدار بي ئه و مي ره جانه بكه م و ئو ويش به رسكه ي نارد و جه ماعه تي لق هه تا ئيمه چو و ين له فندق (ئه بوسه نا) جي گه يان بو ئيمه را گرتبوو نه گه ره گه يشتمه سليماني په يوه ندم به به ري توه به را به تيب مي ره جانه كه وه كرد بو ئه وه كه وه ختم بو ديار ي بكه ن بو به شدار بوون و شيخ خو ئينده وه چونكه من له سه ره تاي به رنامه داناني حه فله كه دا له وي نه بووم ناوم له ليسته ي به شدار يواندا نه بوو، جه ماعه تي به ري توه به ريش رو ژي دوو شه مه يان ديار ي كرد كه ده بوو به رو ژي حه وه مي حه فله كه و، ئه و رو ژه من و چه ند كه سي تريبش له شاعيران شيخ عيرمان خو ئينده وه و، چه ند كه سي تر له ئاماده بان بيه ره و ره بي خو بان له شيخ نه مر گي رواه كه يه ك له وان ما مو ستا (ناهيدده شيخ

سه لام) و یهکی تریان مامۆستا (ئهحمهد خواجه) بوون. ئه وهی ئه و رۆژه له و کۆرده دا زۆر سه رنج راکیش بوو ئه وه بوو که (کاکه حه مه ی به کر) دوا ی ئه وه بیره وه ربه کانی خۆی له مه ر شیخ مه حمودی نه مر گیتراوه، به ریتوه به ری میهره جان داوا ی لیکرد یه کی له و گۆرانیانه ی کاتی خۆی بۆ شیخی گه وره ی گوتوه له و یاده پیرۆزه شدا دیسان بۆ ئاماده بوانی بلتیته وه و ئه ویش داواکه ی قبول کرد و گۆرانیه کی ئه لالا وه یسی به و ده نگه خۆشه ی خۆی له و یاده پیرۆزه دا گوت که بوو به هۆی شادمانیی هه موو ئاماده بوان و، وا دیار بوو که ئه وه یه که مه ین جار بوو کاکه حه مه ی به کر له ژبانی خۆیدا گۆرانی له ته له فزیزن بلاو بکاته وه و جه ماوه ر بیینی.

له جه نگه ی فیستیواله که دا شانازی دیتن و ناسیایی چه ند ئه ندامتیکی پایه به رزی بنه ماله ی شیخی نه مر م وه ده ست که وت که له وان ناوی مامۆستا (نه وه رس حه فید) و مامۆستا (دره خشان حه فید) م له بیر ماوه که هه ستم به لوتف و گه وه ریی بی قسوربان ده کرد له گه ل ئه و پچووکه ی خۆبان.

ئه و رۆژه که له سلیمانی چوومه حه فله که، خانمییکی مامۆستای مه کته بی نا وه ندی به ناوی (کویتستان خان) که له بنه ماله ی شیخه کانی که سنه زان و هه روه ها سه یدیشه به پارچه شیعره کی به رز به شیوه ی نوێ به خیر هاتنی کردم بۆ میهره جانه که و پارچه شیعره که ی پیدام که منیش کاتییک گه رامه وه مه سیف له وه لامیدا ئه و پارچه شیعره ی خواره وه م له ۹۲/۱۱/۲ نووسی و له گه ل جلدتیک (مولانا جلال الدین مولوی) بۆم نارده سوله یمانی که خۆی زۆر به دوا ی شیعر و نووسراوی عیرفانیدا ده گه را و هۆنراوه کانی خۆشی زۆر تریان هه ر له بواری عیرفاندا بوون، ئه و پارچه شیعره له چاپی دووهه می دیوانی شیعره کانم (کاروانی خه یالدا) هه یه و من به یادی ئه و شاعیره به رز و به رپژه و وه لامی هه سته پاک و خاوینه ئه دیبانه که ی، لیره شدا به ناوی پیزانین و سوپاس له و مامۆستا به رپژه دیسان چاپیان ده که مه وه:

کویتستان خان

هییدی ۹۲/۱۱/۲

غه لقم زۆر دی تورت و ته ر و شلک و نوێ
له سه ره چاوه و له گویتی پرووباری بروی
خۆرکه وتنان زه رده ی تاویم به دی کرد
بۆ سه یری کوردستان سه ری هیتا سوێ
(کویتستان) ی به رزم دی ئه ویش له گه رمین
سه ری سه وز و گولی له سینگ و به روێ
قومری و قه ناریم دین ته ری به هاری
نه غمه یان پی بوو به سوژ و تام و خوی
نه گوئیکم دی له شیعره ی تۆ به بۆنتر
نه بولبولی بزانی وه ک تۆ بدوی
ده مدی گوئی له واژه ی شیرنی تۆ ده گرن
پۆل پۆل په ری به جوئی ئه ستیره به جوئی
هه رچه ند بولبول به کول ده ینالاند ئه ما
هه لبه سته ی تۆ له کوئی به سته ی وی له کوئی؟
نه یاری تۆ و، فه ره هنگی تۆ و، گه لی تۆ
یاخوا به سه ر سه ردا بی وا هه له نگوی
وتاری تۆ سه روودی جا ویدانه
له به زیدا له گه ل هه وران سه ر ده سوئی
دایکی وه ته ن تۆی هه ر بۆیه پیگه یاند
گه نجینه ی بۆ داخه ی به هه لبه سته ی نوئی

له کوردستان نه بئێ ئه رۆی له کویتی تر
میوان وا جوان به خیر دینتی خانه خوئی
بالات وهک ئالا بئی راست و هه لکشاو
دلی دۆستت شاد و دلی دوزمن توئی
په ژاره ی نامیئتی ههستی گپر ده گری
(هیدی) نه گهر ئاههنگی توئی دیتته گوئی
لای بیی وردی تو تهبعی من چبکا
گهر وهک ساوا له پیشکه ی خویدا نه نوئی

دوای تهواو بوونی میهره جانه که و دیتتی ژماره یهک له نووسهران و دۆستانی سلیمانی
و هه قالانی تیکۆشه ری لقی ٤ پارتی دیموکراتی کوردستان و زیاره تی گلکۆی پیره میتردی
نهر و قاره مانان و شه هیدانی نه مری تری گردی مامه یاره و، ههروه ها موقابه له یهکی
ته له فزیونی سلیمانی که پرسیار و وهلام و شیعر خویندنه وهی گرتته خو و ته له فزیون بلاوی
کرده وه، سه فه ره که مان که ٥-٦ رۆژتیکی پی چوبوو تهواو بوو و بهو بیره وه ره خووش و
هه لکه وه ته نادارانه وه به تاییه تی زیاره تی پیره میتردی فه یله سوفی گه وره ی کورده وه گه رامه وه
مه سیف که له خزمهت پیره میتردا وینه ی یادگاریشم گرت و نه گهر خوا هه ز کا له گه ل نه و
بیره وه ریانه چایی ده که م.

مانه وه م له مه سیف هه ر هات و درێژتر بۆوه و نه و بهینه ش جار جار نامه م بۆ منداله کان
ده نارده که ره ج و نه وانیش نامه یان ده نارده و له هه والی خویمان ئاگاداریان ده کردم و له
نامه ی دواییدا داویان کرد گوتمان هه تا خوئ له وپی ئیمه ش هه ز ده که یین بیین سه ریکی
رانییه بده یین که دایک و براکانی له وئی بوون و منیش نامه م بۆ ناردن گوتم نه گهر
وه سیله یه کی باش هه بوو له گه لی وهرن و بچنه رانییه ش.

دوای ماوه یهک ژن و مندالی کاک سابیر بارزانی که له که ره جه وه ده هاتنه مه سیف
نه ویش خوئی حازر کرد و له گه لیان هات و نه گهر هات و وه زعی خوئی باس کرد وا دیار بوو
حکومهت پیتی راگه یاندبوو خانه که چۆل کا و بۆ نه و راگه یاندنه قايم مه قامی که ره ج خوئی

چوبوه ده رگای مالتی و نه وه ی پی راگه یاندبوون، دوای نه وه ش نووسراوی بۆ ناردبوون و،
ماوه یه کی بۆ دیاری کردبوون که نه گهر له و ماوه دا خانه که چۆل نه که ن نه وه ته سلیمی
دادگاتان ده که یین و منداله کان نووسراوه که ی حکومه تیان له گه ل خویمان هینابوو، دیاره
منیش هه زم ده کرد نه وانیش بینمه ئیره به لام هیچ جیگه و ریگه م نه بوو، هه رچه ند جارێک
کاک مه سعود خوئی فه رمووی: ئیمه له و خانوانه ی حکومهت له هه ولیتر (مه به ستی خانوی
وه زیره کان بوو) سه همیبه ی خویمان هه یه و یه کییک له و خانوانه ده ده م به تو و به ناوی خوئی
ده که م، تو نابئی خانوت له خانوی من خراپتر بئی و، نابئی سه یاره ت له سه یاره ی من خراپتر
بئی به لام له گه ل کار و مه شغه له ی گرینگتر نه ویش فه رامۆش بوو و، کاک سیداد نه گهر
مه سه له ی خانه که ی نه و دیوی زانی که حکومهت داوی کردۆته وه له بییری خانوکرین یان
خانوگرتن که وت و نه ویش ماوه یه ک چاوه روایی به دواوه بوو.

وا بزانه له پیشدا باسی نه وه م کرد که نه و کاته له ناوپردان شه ویک هاتنه سه رم دوایی
کاک ئیدریس له باله کایه تی منی نارده گوندی دینلزی و به پیشمه رگه کانی نه وئی (شیخ
ئومه ر) ی گوت له لایه نی پاراستنه وه چاوه دتیریم بکه ن و، له گونده که جیرانی کمان هه بو به
ناوی (مسته فا فه قی محه مده د) که هه ر نه ویش چاوه خانوکی له وئی پیدابووم که هۆده
نه بوو و له راستیدا ته ویله بوو به لام لایه کی پردابوو و تیغه ی لی کردبوو بۆ ئیمه و لایه که ی
تری مالاتی تیدابوو. نه و به یینه له مه سیف هه والم زانی که نه و مسته فایه ئیسته مالتی له
هه ولیتره و نه گهر منداله کان هاتنه مه سیف گوتم پیاو بئی وه فا نه بئی باشه با بچین
سه ریکیان بده یین بزانه یان حالیان چۆنه، به کورتی چوینه هه ولیتر به پرسیار مالتی نه و
مسته فایه مان دۆزیه وه و چوینه دیتنی و له نه حوالی خوئی و مال و مندالیمان پرسی و،
دیاره زۆریش که یفخۆش بووین که پاش هینده ساله چاومان به یه ک که وتۆته وه و دوای
نیزی که ی سه عاتییک خوا حافیزیمان کرد و که هاتینه ده ر دیتم له ده رگای خانه که ی
نووسراوه نه و خانه بۆ فرۆشتنه.

منیش به خیزانه م گوت بیده نگیتی که خیزانی مسته فا پیرسه بزانه نه و خانه بۆ
ده فرۆشن، ژنی مسته فا گوتمووی ده یفرۆشین قه رزی پی ده ده یینه وه، گوتم لیبی بپرسه بزانه
چهند قه رزدارن، ژنه که ی گوتمووی بیست هه زار دینار قه رزدارین، به منداله کانم گوت
نه گهر چوویه وه دوو سه د هه زار تمه نم بۆ بنیره لیره بویمان ده گۆرپه وه به دینار و ده یانده م ببا

قهرزه‌کانی خوځانی پټ بده‌نوه و خانوه‌که‌یان نه‌فرۆشن چونکه منداله‌کانی لیره ده‌خوځین و خاوه‌ن خبزانه و وهختی خوځی چاکه‌یان بزمان بوه، منداله‌کان دواى ئه‌وه که سهردانى پانیه‌یان کرد و چوونه‌وه ئه‌و دیو ئه‌و پاره‌یان بۆ من نارد «پیتویست به‌و پروونکرده‌وه هه‌یه که من کاتیک خۆم هاتمه ئه‌و دیوه هیندیك پاره‌ی تمه‌نم هه‌بوو له بانکدا خستمه سهر ناوی خبزانم و ده‌فته‌رچه‌ی حیسابى بانکم به ناوی خوځی بۆ وه‌رگرت». که ئه‌و پاره‌که‌ی بۆ ناردم لیره گۆریمه‌وه هه‌ر دیناریکی عیراقی به ۷ تمه‌نى ئیترانى و له‌گه‌ڵ هیندی پاره‌ی تر که له لای خۆم هه‌بوو نیزیکه‌ی چل هه‌زار دینارم پیتدان گوتم ئه‌وی له قهرزه‌که‌تان زیاد بوو با یونس کپین و فرۆشتنى سه‌یاره‌ی پټی بکا به‌لکو قازانجیکی بۆ ئیتوه هه‌بێ بۆ به‌ری چوونتان و پیتش ئه‌وه‌ش یونس که کورپی مسته‌فا بوو هه‌ر سه‌یاره‌ی ده‌کړی و ده‌یفروشته‌وه.

با لیره‌دا ئه‌و نوکته‌ خوشه له مه‌ر ئه‌و ژووره‌ی مسته‌فا له بیر نه‌که‌م که له دیتلزی به ئیمه‌ی دابوو، ئه‌و ژووره هیندی مشک تیدا بوو که گوزه‌رانی تیدا نه‌ده‌کرا و نه‌ک هه‌ر که‌لین و کولینى دیوار به‌لکو میچی ژووره‌که‌ش که چرپی و ئالاش بوو و داره‌را کرابوو، شه‌و و رۆژ له‌به‌ر جیکه جیک و غارغاردینى مشکان ئیستراحه‌تمان نه‌بوو و خاک و خۆلیکی زۆریان له میچی ژوره‌که‌وه به‌رده‌داوه خوارى، سه‌به‌یان ئه‌گه‌ر له خه‌وه‌ده‌ستام هه‌موو سهر و چاوم خۆل بوو له‌به‌ر تۆز و خۆلی مشکان قه‌ت هیچ شتیکی خاوینمان له خواردن و نوین و بان و حاجه‌تى تر له مالیدا نه‌بوو و زۆر هه‌ولئى ته‌له‌یه‌کم دا نه له بازاری چۆمان و نه له گه‌لاله‌ وه‌گیرم نه‌که‌وت و رۆژتیک ئه‌و مسته‌فایه گوتی چاره هه‌ر ئه‌وه‌یه پشیله‌یه‌ک بپنیه ئیره بۆ راوی، هه‌ر ژووریک پشیله‌ی تیدا بێ مشک یه‌کجار هینده پیتی لئى هه‌لناهیئن و هه‌ر خوځان ده‌رۆن.

منیش زۆرم پټی خوځ بوو و گوتم زۆر باشه ئه‌گه‌ر پشیله هه‌بێ ده‌یه‌پنن بزانی چۆن ده‌بێ، هینده پټی نه‌چوو مسته‌فا رۆژتیک پشیله‌یه‌کی له‌گه‌ڵ خوځی هینا و گوتم زۆر باشه هیندی خواردمان له پیتش دانا بۆ ئه‌وه که فیر بێ.

هه‌ر رۆژی هه‌وه‌ل پشیله‌که ئه‌گه‌ر گوپی له هه‌ستی مشکان ده‌بوو خوځی لئى داده‌گرتن، رۆژی دواىی که له قولینچکی مالیه‌که خوځی مات کردبوو پری به مشکیک داکرد و هه‌ر له‌وئى ده‌ستی کرد به خواردنى، ئیوارى مسته‌فا هات گوتی: ئه‌رى پشیله‌که چۆنه راوی ده‌کا؟ گوتم ئه‌رى والله زۆر باشه پیتش نوێژئى له‌و قوژبه‌نه مشکیکى گرت و له پیتش چاوی

من خواردی، مسته‌فا گوتی پیت خوځ بوو؟ گوتم ئه‌رى والله هیندم پټی خوځ بوو ده‌تگوت بۆ خۆم ده‌بخۆم!

کاتیک منداله‌کان له پانیه‌وه گه‌رانه‌وه مه‌سیف و حازر بوون برۆنه‌وه ئه‌و دیو گوتیان ئه‌گه‌ر له‌وئى دیسان حکومه‌ت ده‌سه‌رمان بۆوه بۆ خانوه‌که چیبان جواب ده‌بین، گوتم به‌پټی ئه‌وه‌ش له‌سه‌رتان بنه‌وه ئیتوه ئه‌گه‌ر چوونه‌وه خوځان وه‌خپکه‌ن و مالیه‌که‌ی تیک نین هه‌ر وهختیک بۆم ریک بکه‌وئى ده‌نیرم بۆ مالیه‌که و ده‌یه‌پنمه ئیره و ئه‌گه‌ر هاتوو حکومه‌تیش داواى خانوه‌که‌ی کرده‌وه هه‌ر وایان جواب بده‌ن بلین باشه بۆتان چۆل ده‌که‌ین.

خۆشم یه‌ک دوو مانگ دواى ئه‌وه که له فیستیوالی ۷۰ ساله‌ی حکومه‌تى شتیخی نه‌مر له سلیمانی گه‌رامه‌وه و، دواى ئه‌وه که سالیک له مه‌سیف پیاسه‌م کرد و که‌س کارى منى به هیند نه‌گرت و گوتیان نه‌دايه، هه‌ستام به تووره‌یى مه‌سیفم به‌جئى هیشته و من له‌سه‌ر هه‌موو شت په‌کم بکه‌وئى له‌سه‌ر تووره‌یى په‌کم ناکه‌وئى، مه‌عاشی حیمایه‌کان و شوفیره‌که‌شم خۆم پیت دان و بئى ئه‌وه که‌س ئاگادار بکه‌م هاتمه هه‌ولیر له فندق هیش ش ژووریکم گرت و له‌وئى دانیشتم، براکانى خبزانم که مالیان له پانیه‌یه و هه‌روه‌ها خه‌سووم هه‌موویان زۆریان هه‌ز ده‌کرد مالیه‌که‌ی من و له‌گه‌ڵ ئه‌ویش خوشکیان بپته ئیره و له هه‌موو سهردانیکدا ئاماده‌یى خوځان پاده‌گه‌یانند که هه‌ر وهختیک من بلیم بچن مالیه‌که‌ی بینن، به‌لام ئه‌ویش ئاماده‌گی و جیگا و رینگای ده‌ویست که من نه‌مبوو، ده‌بوو فکریک بۆ ئه‌وه بکه‌م و هیچ نه‌بئى خانویکی کاتى په‌یدا که‌م هه‌تا خۆم خانووم ده‌بئى و به‌هۆی دۆست و ناسیاوی هه‌ولیر که‌وتمه هه‌ولئى ئه‌وه و یه‌ک له‌و دۆستانه‌ کاک غه‌فوری کاک مامه‌ندى دیتلزیی بوو که هه‌رئه‌وه‌م که مالئم له‌و گونده بوو دۆستایه‌تیم له‌گه‌ڵ باوکی هه‌بوو و ئه‌و به‌ینه‌ش له هه‌ولیر لیک نیزیک بووین و خوځی پتوه ماندوو کردم و خانووی خزمیکی ئه‌و غه‌فوره (کاک حه‌مید سه‌عید گورگۆ) دوو غورفه‌ی زیادیبان له نه‌ۆمی سه‌رتی خانوه‌که‌دا هه‌بوو که خوځان پیتویستیان پیتی نه‌بوو و به‌هۆی ئه‌و خزمایه‌تیه ئه‌و غورفانه‌یان دا به من و منیش ناردم مالیه‌که‌م هینا و چوومه ناو ئه‌و خانوه، پیتویسته ئه‌وه‌ش بلیم که ئه‌و ماوه ئیمه له‌و خانوه‌دا بووین کاک حه‌مید وه‌ک برایه‌کی دل‌سۆز به هه‌موو کارى ئیمه‌وه ماندوو بوو، ئه‌گه‌ر له لایه‌نى جیگا و رینگا و راگرتنى میوانیش ناته‌واویمان هه‌با ئه‌وان پریان ده‌کرده‌وه و نه‌یانده‌هیشته که‌م و کورتیمان پتوه دیار بئى و، چ خوځی و چ خبزانى که

خوشکی کاک غه فور بوو له و په پری دلسوزیدا بوون بۆ ئیمه و ئیسته ش سوپاسگوزاری چاکه ی نه و ژن و میترده به پیزهم.

من هه ر له هوتیل بووم و هیشته مالم نه هینابوو که کۆنگره ی یازده ی پارتی له ۱۶/۹/۱۹۹۳ دا گیرا و میوانانی کۆنگره و ئەندامانی پارتی له هه موو لاه بۆ به شدار بوون له و کۆنگره دا رویان له هه ولیتر کرد و ده توانم بلیم له کۆنگره هه ره گه وه و به شکوکانی پارتی بوو.

پیش به ستنی کۆنگره کارتیی دهعه تیان بۆ هینامه فندق هیرش به لام من نه چووم و کاتیک کۆنگره گیرا رۆژی یه که می کۆنگره کاک سیداد بارزانی سه یاره یه کی به ناوی کاک مه سعود له دوا ناردم که زابیتکی ئاسایشیشی به ناوی (جه بار حاجی) له گه ل ناردبوو که بچم به شداری کۆنگره بکه م و منیش نه مره که م به جی هینا و هه ستام چووم.

کۆنگره له تاریخی ۲۶/۹/۱۹۹۳ سه رکه وتوانه له کاری خۆی بۆوه و بریاراتی خۆی دا له هه لباردن و دهنگ وه رگرتن و ده توانم بلیم گۆرانیکی و له ئەندامانی سه رکرده یه تی و م.س. دا په ییدا نه بوو و هه ر براده رانی پیشوو نه و جاریش ده نگیان پیتردا.

له و کۆنگره دا حیزیی پارتی گه ل و چه ند حیزیی تری هاوپه یمانی له گه ل پارتی یه کتریان گرتوه و، له بهر نه وه دوای ته وای بوونی کۆنگره گۆران به سه ر ناوی حیزیی (پارتی دیموکراتی کوردستان) دا هات و بوو به (پارتی دیموکراتی کوردستانی یه کگرتوو-عیراق)، که نه و ناو گۆرینه زۆر جار لیتر و له وئ دیومه کیشهی له سه ر کراوه چونکه پارتی یه کگرتوو نه ک کوردستانی یه کگرتوو و له بهر نه و تیپینیه نه گه ر نووسرابا (پارتی دیموکراتی یه کگرتوو کوردستانی عیراق) مناسبت ر ده بوو، دیاره نه وه عایدی حیزیه و نه رکی حیزیه به لام ده بی نه وه ش بزانی که حیزیش عایدی گه له و سه ر به گه له و نه وه ش هیچ که زۆر جار یاسای حکومه تانیش نه گه ر که م و کورپی تیدا بوو ده ستی تی ده درئ.

هیشته نه بیوه سالیک ئیمه له و خانوه دا بووین که خاوه نه که ی به ته مای فرۆشتنی که وت که قه رزی پی بداته وه و منیش له هه ولئ گرتنی خانوو تر که وتم به لام هیشته بۆم ریک نه که وتبوو له و سه ربه نه ده دا مالیکی په نا هه نده ی عیراقی که خۆیان له ئیران بون له هه ولیتر خانویه کیان کربسو له ترسی نه وه ش که نه گه ر به کرتی بدن دوا یه نه گه ر

پیوستیان پی هه بوو کرچی لیبی ناچیتته ده ر، خاوه ن خانوه که خۆی هاته لام گوتی من نه و خانوه م لیتره کرپوه و خۆشم جارئ مالم له و دیوه و ئیسته پیوستم پی نیه نه گه ر تو حه ز ده که ی بچۆ ناوی به بی کرئ هه تا من دیمه وه و نه وه ش کلپله کانی.

به و جۆره نه و جاریش گیروگرتنی خانوو حه ل بوو و چوومه ناو نه و خانوه که نه ویش هه ر له و گه ره که له نیزیکی خانوی کاک حه مید و، له گه ره کی برایه تی بوو، له سه ر مه یدانیتکی خاکی.

له و خانوه دا زۆر ره زاله تی بی ناویان کیشا و حه وتوو جاریک ناو بۆ نه و گه ره که ده هات جاره که ش سه عات یه کی پاش نیوه شه و و وا ده بوو له کاتی نه وه دا که ناو ده هات کاره با ده بر و له بهر نه وه موتوری ناو هه لکیشان (مه زه خه) کاری نه ده کرد که ناوی پی هه لکیشین و نۆیه ی ناوه که مان ده که وته وه حه وته یه کی تر، یانی نۆیه ی ناو ده بوو به یازده رۆژ.

بیجگه له وه ش مه یدانیتکی قیرنه کراوی پر له خۆل و زبل و توژ و کۆنه نه شیای فریدراو له پیش خانوه که دا هه بوو که نه ویش که وتبوو سه ر گیروگرتنه کانی تر و رۆژی خاک و خۆلیکی زۆر ده هاته ژووری مال و چاره شی نه ده کرا، به لام له سه ر نه و لایه نه نه خوازاوانه ی نه و خانوه جیرانیکمان هه بوو به ناوی (محمه د نه مین که رره) که نه و ماوه جیگه ی خزم و برای بۆ من پر کردبووه و، چ خۆی و چ مندال و کوپ و کیژی به هه موو کاری ئیمه وه ماندوو بوون و هه ر ئیشیکم به خۆی و سه یاره ی و کورپه کانی هه بوایه و بۆ هه ر جیبه کم ناردبان به شه و و به رۆژ حازر بوون و به راستی کاروباری من به هۆی نه وان ده سوورا به تاییه تی نه و به یینه که نه خۆشمان ده بوو خۆی و خیزانی یه ک له یه ک چاکتر هه میشه له خه می مندا بوون.

نه و کاک حه مه ده مینه که گه للابه ی هه بوو به نیتیک کاری سفرکپین و فرۆشتنی پی ده کرد، جاریک له که له کی یاسین ناغا له سه یته ره ی پارتی گه للابه که یان به باره وه لی گرتبوو که باره که ی قاچاغ بوو و هه ردووکیان لی داگیر کردبوو، کارت و سوچی گه للابه که شیان لی وه رگرتبوو و له کنه خۆیان داناوو.

نازانم چه ند رۆژ بوو نه و رووداوه روویداوو به لام من ناگام لی نه بوو و نه مه ده زانی و

خوښی هیچی به من نه گوتیوو، رۆژتیک له بهر دهرکی مالتی دیتم وهک نارِهحهت و دهر فکر بئ وایه، خوښ و بېشم له گهل کرد گوتم ئه وه چونه وا بئ ئیشی؟ گوتی والله مهسه له ئه وهیه کامیونه که میان راگرتوه و سهنه وی و سویچیشیان لی ئه ستاندووم و ئه وه دهستم به ستراوه چه ندیش موراجه عه تم پیکردوون نامده نه وه، ده لئین کاری قاچاغت کردوه ده بئ سزا بدرتی و ئه وه په کیان خستووم، من ئه گهر باری کامیونه که شم قاچاغ بئ خو کامیونه که م قاچاغ نییه هیچ نه بئ گه للابه که م بده نه وه.

ئو داوای ئه وهی له من نه کرد که بۆ وهرگرتنه وهی کامیونه که ی هه ول بدهم، به لام خو م ئه گهر ئه وه م زانی هه ستام چوومه که له کی یاسین ناغا و گوتم تۆش ئه گهر من چووم له وی بی باشه، له پیشدا چوومه لای ریکخراوی حیزب و ئه وان رینۆینییان کردم گوتیان گه للابه که له مه قهری کاک (غازی زیباری) راگیراوه و سویچیشی له لای ئه وه به لام کارتئ سهنه ویی له لای جه ماعه تی گومرگه و ئیمه ده ستمان له راگرتنی ئه وه سه یاره دا نییه.

ناچار هه ستام چوومه لای کاک غازی زیباری که مه قهری هه ر له دهوروبه ری که له ک له شوینتیکئ تربوو و، گوتم هاتووم لوتفم له گهل بکه ی ئه وه کامیونه مه ره خهس که ی، راسته هی من نییه به لام هی جیرانیکمه وهک هی خو م بئ وایه و زۆر هه ز ده که م بۆی مه ره خهس که ی.

له پیشدا کاک غازی گوتی ناتوانم مه ره خهسی که م یه که م له بهر ئه وه که کاری قاچاغی کردوه دووه م له بهر ئه وه که مه کته بی سیاسیم له وه ناگادار کردوه و، له سه ر ئه مری وان گه للابه که م ئه ستاندوه، به بئ ئه مری وانیش ناتوانم سه یاره که بده مه وه، ده بئ لیم ببووری، منیش به وه لامه برتیک نارِهحهت بووم و هه ستام پرۆم گوتم ئه گهر ناکرئ قهیدی نییه لئی ده گه رتین، به لام کاک غازی ههستی به نارِهحه تیه که م کرد و ئه گهر وام گوت سویچه که ی له پیش دانام و گوتی: فه رموو ئه وه سویچه که هه رچی بئ با ختری تۆ بئ و، له گهل سوپاس له وی هه ستام و هاتمه وه که له کئ بۆ لای جه ماعه تی گومرگ که سهنه وه یه که ش له وان وهرگرمه وه که ئه ویش له لای وان داندرا بوو.

کارمه نده کانی گومرگیش له پیشدا نارِه زایی خو بان دهر بری له وه که سهنه وه یه که هه روا هاسان! بده نه وه، به لام کاتیک کاک (نازاد سادق عه بدوللا) بهر پرسی ئه وه کاته ی گومرگی

که له ک له وه ناگادار بوو پئی گوتن: ئیمه چۆن قسه ی فلانکه سیمان پئ ده شکئ، شتی وا چۆن ده بئ، زوو سهنه وه یه که ی بۆ بئین ته سلیمی بکه ن و، داوای ئه وه لوتفه ش زۆر ته کلیفیان کرد بۆ نیسه ورۆ له لایان بمیتم به لام خو م په له م هه بوو و کامیونه که م به باره وه و به سهنه وه یه که وه وهرگرتوه و ته سلیمی خاوه نه که ییم کردوه که له گه لم هاتبوو.

هه ره وک ده زانین له میژووی ۱۹۹۴/۵/۲ شه ر له بهینی پارتنی دیوکراتی کوردستان و یه کیتی نیشتمانی دا ده ستی پیکرد و ئه وه شه ره ته نانته له ناو شاری هه ولتیریشدا زۆر به توندی درێژه ی هه بوو و له چه ند شوینتی شار وهک نه خوښخانه ی رزگاریی نیزیک مالتی ئیمه و هوتیل شبراتۆن و چه ند شوینتی تری ناو شار که مه قهری پيشمه رگه یان لی بوو شه پرکی توند و خهست و درێخایه ن درێژه ی هه بوو و شه وان هه ش ته قه رانه ده وه ستا و، ئاسووده یی و ئارامی له هه موو شوینتی شار هه لگی رابوو و ره شاش و تۆپ پسانه وه ی نه بوو.

ئو شه ره له دهوروبه ری شاریش و شوینتی تری وهک زیارهت و دیکه له و سه فین و ته نانته گونده کانی دهوروبه ری شه قلاوه ش که له سه ری ره ش شوینتی سه رکر دایه تی پارتنی نیزیکن و، هه ره ها له ولاتریش بۆ لای هیران و نازهنین به هه موو توانای هه ردووک لاوه درێژه ی هه بوو و پيشمه رگه ی زۆر نازا و ناوداری وهک عه مه راغای دۆله مه ری و، عه لی شه عبان و، حالی دۆله مه ری و چه ندین که سی تر له و پيشمه رگه به ناوانه له و شه ره دا شه هید بوون و له ناو چوون.

پاش به بنیک یانی له میژووی ۱۹۹۵/۱/۱ داوای پيشکه ش کردنی شه هیدیکئ زۆر پيشمه رگه ی پارتنی له هه ولتیر چوونه دهر و، به و رۆیشته شه ر که یه کلا ببۆه هه تا راده یه ک هیمنی گه راوه ناو شار و هه ر چه ند به ته واوایش نا به لام له زه مانی شه ره که هه ر باشته ربوو، له و به ینه دا من جاریک بۆ سه ره خوښیی دایکی کاک نیچیرقان چوومه مزگه وتی مه سیف هه رچه ند پیش ئه وه دم سه ره خوښیی تر هه بوو من نه چووبوم به لام راستیه که ی ته نیا له بهر وه فاداری بۆ کاک ئیدریس نه متوانی نه چم هه رچه ند له چوون و هاتنه وه ی ئه وه سه ره خوښیه دا له هه ردووک سه ر که و قه بهر پرسیار و لیکۆلینه وه ی توند و، رینگه ی ته شقه له ی تریش هه بوو.

بهینیک دواى ئه‌وه که هیزه‌کانی پارتی له هه‌ولتیر رۆښتن، یه‌کیک به ناوی کاک (زادوق ئادام) له حیزبی دموکراتی به‌یت نه‌هرینی ئاشوریه‌وه که خۆی ئاسوریه‌وه و ئه‌وان جه‌نگه‌ی شه‌ره‌که و دواى شه‌ریش کاری حیزبی خۆیان لێره هه‌ر به‌رپوه ده‌برد هاته مالتی و گوتی: له مه‌سیف ته‌کلیفیان کردووم چونکه خۆیان رینگه‌یان نیسه‌ بینه هه‌ولتیر من له جیساتی ئه‌وان په‌یوه‌ندیت پیتوه بکه‌م بۆ ئه‌وه که بزانه‌م تۆ له‌سه‌رچی تووره‌ بووی و چ ئیشیکت هه‌یه ئه‌وان بۆت جیبه‌جی بکه‌ن و هه‌ز ده‌که‌ن تۆ لێره نه‌مینی و بپیه‌وه مه‌سیف و هه‌ر پیتداویست و راسپارده‌یه‌کیش هه‌یه به‌ منی بلتی من پیتیان ده‌لیمه‌وه و، له‌به‌ر ئه‌وه که کردوویانه‌ته ئه‌رکی من خۆشم هه‌ز ده‌که‌م وه‌لامی موافقم پیت بدی.

من به‌ کاک (زادوق ئادام) دا قسه‌ی خۆم نارده‌وه و دواى ئه‌و جاره‌ش چه‌ند جاری تر له به‌ینی ئیمه‌دا هاتوچۆی کرد و خه‌ریک بوو بگه‌ینه یه‌ک که حه‌فله‌ی یۆبیلی زێترین له ۱۹۹۶/۹/۱۶ دا له مه‌سیف گیرا و کاک سیداد بارزانی خۆی به‌ نه‌یتی نامه‌یه‌کی بۆ ناردم که بچمه مه‌سیف بۆ سه‌ردانی و، من ده‌مزانی منی بۆ ئه‌وه ویستوه قسه‌ی پیکهاتنه‌وه بکا نه‌ک بۆ به‌شدار بوونی حه‌فله‌که و، به‌ کورتی هه‌ستام له رینگه‌ی کۆبه‌وه چوومه مه‌سیف به‌لام نه‌چوومه حه‌فله‌که و چوومه مالتی (حاجی میرخان دۆله‌مه‌ری) که مالتیان له مه‌سیفه و هه‌ر بنه‌ماله‌یان زۆر دۆستی من، کاک سیداد ئه‌گه‌ر له‌وه ئاگادار بوو من له‌ویم ئه‌ویش هاته مالتی حاجی میرخان و له‌وئ هه‌موو قسه‌یه‌کی خۆمان کرد بۆ هاتنه‌وه پیکهاتین له‌سه‌ر ئه‌وه که بچمه‌وه ماله‌که‌م تیک نیم و ئه‌ویش گوتی من جه‌ماعه‌تی بزوتنه‌وه‌ی ئیسلامی ته‌کلیف ده‌که‌م ماله‌که‌م له هه‌ولتیر بینه‌وه ده‌ر به‌ بیانوی ئه‌وه که ده‌چیته‌ رانیه و له رینگه‌دا له‌و شوینه که لاده‌دا بۆ مه‌سیف بادنه‌وه بۆ ئه‌و لایه و به‌ منیشی گوت هه‌ز ده‌که‌م تۆ خۆت نه‌چیه‌وه هه‌ر راسپیره ماله‌که‌م تیک نین و دوا‌ییش هینانی له‌سه‌ر من، به‌لام من خۆم به‌وه رازی نه‌بووم و دواى هه‌موو قسه‌ و وتووێژیک له مه‌سیف هاتمه‌وه هه‌ولتیر و به‌ مندا له‌کانم گوت ماله‌که‌ی تیک نین و حازر بن هه‌تا دین بۆ ماله‌که‌ و ئه‌وایش مالتیان وه‌خړکرد و هیشته‌ کهس نه‌هاتبوو ماله‌که‌ بار کا که له به‌رواری ۱۹۹۶/۹/۳۱ دا پیتشمه‌رگه‌ی پارتی دیسان هاتنه‌وه ناو شاری هه‌ولتیر و ده‌ستیان به‌سه‌ر هه‌موو جیتی ناو شاردا گرتوه‌وه و، له‌وه هاتنه‌وه‌دا زۆر کهس هه‌ر پیتشمه‌رگه‌ی پارتیش نه‌بوون به‌س به‌ ناوی وان غه‌دریان له خه‌لک ده‌کرد و شتیان له خه‌لک ده‌ستاند و،

سه‌یاره‌یان زه‌وت ده‌کرد و، ئه‌و حه‌مه‌ده‌مینه‌ی جیرانم که پیتش ئیسته‌ باسی کرا سه‌یاره‌یه‌کی سوپه‌ری هه‌بوو و زۆریش له خۆی ئه‌مین نه‌بوو و گوتی ئه‌و سه‌یاره‌ دینمه‌ حه‌وشه‌که‌ی تۆ راپده‌گرم نه‌وه‌ک به‌ ناوی پارتی بپن سه‌یاره‌که‌م لێ بستین و منیش گوتم زۆر باشه‌ بیهیتنه‌ و به‌ کورتی ئه‌و رۆژه‌ی هیزه‌کانی پارتی هاتنه‌وه ناو شار بۆ ئیوارێ ترومبیله‌که‌ی هینا حه‌وشه‌ی ئیمه‌ و شه‌وئ له‌وئ راپگرت به‌لام سه‌به‌ینی سه‌عات ۸ی به‌یانی یه‌کیک به‌ ناوی (.....) که ده‌لین مالتی له‌ ده‌وربه‌ری شه‌قلاوه‌یه به‌ ناوی پیتشمه‌رگه‌ی پارتی هات و دوو که‌سی تریشی له‌گه‌ل خۆی هینابوو و گوتی هاتووم ئه‌و سه‌یاره‌ی به‌رم، من گوتم ئه‌و سه‌یاره‌ هی منه‌ و پارتی به‌وه رازی نابێ تۆ سه‌یاره‌ی من به‌ری و هه‌رچه‌ند له‌و قسانه‌م کرد نه‌ییبست و گوتی سه‌یاره‌ی مه‌سه‌ودیش بچ هه‌ر ده‌یه‌م و سه‌یاره‌ی برد و رۆیی، که ئه‌و سه‌یاره‌که‌ی برد خاوه‌ن سه‌یاره‌که‌ش به‌دواى کابرا‌دا چوو به‌ هه‌لکه‌وت له‌ رینگه‌دا له سه‌یه‌ره‌ی به‌ینی هه‌ولتیر و مه‌سیف ده‌بینی، کاک مه‌نسوری کوری کاک مه‌سه‌عود ئه‌وه له‌و سه‌یه‌ره‌هه‌راوه‌ستاوه و له‌وه نه‌وعه‌ که‌سه‌ ده‌کوڵیته‌وه که ئاوا سه‌یاره‌یان له خه‌لک ئه‌ستاندوه و داواى سه‌نه‌وی و به‌لگه‌یان لێ ده‌کا، حه‌مه‌ده‌مینی خاوه‌ن سه‌یاره‌ش ده‌چیته‌ پیتش پیتی ده‌لێ ئه‌وه سه‌یاره‌ی منه‌ و له حه‌وشه‌ی هیدی رامگرتبوو که لیم نه‌ستین و ئه‌و کابرایه‌ هاتوه له حه‌وشه‌ی ئه‌و هیناویه‌ته‌ ده‌ر و ئه‌وه خه‌ریکه‌ ده‌بیا.

کاک مه‌نسور ئه‌گه‌ر ئه‌وه ده‌زانێ کابرای ده‌گرێ وه‌به‌ر شه‌قانی ده‌دا و، به‌ینیکی چاک هه‌ر تیبی هه‌لده‌دا، دواى تیه‌ه‌لدانیکی زۆر سه‌یاره‌که‌ی لێ ده‌ستینیته‌وه و ده‌یداته‌وه به‌ حه‌مه‌ده‌مینی خاوه‌نی.

له مانگی یازده‌ی ۱۹۹۶ دا هه‌والی کۆچی (عوبه‌ید) ی برام به‌ هۆی براده‌ریک پیت گه‌یی که ئه‌ویش له ته‌له‌فزیۆنی پارتی گوتی لێ بسوو و دیار بوو دایره‌ی په‌یوه‌ندیه‌کانی پارتی له‌و دیوه‌وه هه‌واله‌که‌ی نارده‌بوو و ته‌له‌فزیۆن بلاوی کردبووه و خۆم به‌ هه‌لکه‌وت گوتیم له‌وه هه‌واله‌ نه‌بسوو و بپگومان خه‌میکى گران و بچ ده‌رمان بوو و ئه‌و خه‌مه‌ گه‌وره‌ هه‌تا ماوه‌یه‌کی زۆر داگرتم چونکه عوبه‌ید له هه‌موو کاتیکدا مه‌رجی براهه‌تیبی خۆی له‌گه‌ل من به‌ شپوه‌ی هه‌ره‌ باش به‌جێ ده‌هینا و براهه‌کی به‌کارهاتوو بوو و به‌ هه‌یج جۆر شتیکی وای نه‌ده‌کرد من لێی نارازی بم، له‌به‌ره‌ دایکی ئیمه‌ ئه‌و له ته‌مه‌ندا له دواى من بوو، خواى

گه وره لیبی خوش بی و بیخاته ژیر ره حمه تی خوئی.

ناره حه تیه کی تر که له دواي کۆچی عوبه يد له و خانوه دا تووشی ئیمه هات، عه مه لیاتی لاق برینه وهی منداله کان بوو که پیش تهو ده میس له بهر نه خوشی شه کر وا ده بوو به بی هوشی ده مگه یانده نه خوشخانه و جاری دوايي که نه نجامه که ی بوو به قاچ برینه وه هویه که ی تهو بوو که لاقی کی سووتا بوو و برینه که ی وه بنیدا و ماوه ی مانگیک برین پیچیک که خوئی کاری نه خوشخانه ی رزگاری ده کرد هه موو رۆژی دهاته مالتی و دهرمانی ده کرد به لام له بهر تهو که نه خوشی شه کری هه بوو برینه که ی چاک نه بوو و، دوکتوره کان گوتیان بیهینه نه خوشخانه با لیره بکه وی، به یینیکیش له وی خه ریکی داو و دهرمانی بووین به لام چاک هه ر نه بوو و وای لی هات برینه که ی بونی کرد و نه تیجه هه موو دوکتوره کان قه راریان هاته سه ر تهو که چاره ی هه ر تهو یه لاقی بپرینه وه و له بهر تهو ناماده یان کرد بو عه مه لیاتی لاق برینه وه که نه شته رگه ریه که ی به ریز (دوکتور صدرالدین) وه نه ستوی خوئی گرت و دواي عه مه لیاته که له نه خوشخانه خستیان هه تا برینی جیتی عه مه لیاته که ساریژ ده بیته وه، به لام مانگیک و دوو مانگ و سی مانگ برینی جینگه ی نه شته رگه ریه که هه ر چاک نه بوو و له ماوه ی تهو چهند مانگه دا هه موو رۆژی نه خوشه که م له قاتی چواره مه وه به قه ره و پله وه به ئاسانسور (مه سعه د) ده هیئا قاتی خواری که له وی له به شی دهرمان و برین پیچان دهرمانی که ن و دیسان له ویته هه ر به ئاسانسور ده مبرده وه سه ری بو ژوره که ی خوئی و به و جوړه ماوه ی سی مانگ تهو سه ر و خواری و هاتوچویه م به و نه خوشه کرد و، هه موو رۆژی دهرمانیان لی ده گۆرپی و تهوه ی پیوست بوو بویان ده کرد به لام برینه که ی هه ر چاک نه بوو و له ئاخیریدا ترسی تهو ده م ری نیشته که جاریکی تریش عه مه لیاتی بکه نه وه و لاقی له لای سه روتر را بپرینه وه له بهر تهو رۆژیک له دوکتوره که ییم پرسی گوتم: ته ری ئیوه بو ته و نه خوشه ی من ده لین چی، چونی تیده گه ن؟ چیی لی دی؟، دوکتوره که گوتی: والله تهو جارئ له گه لی ده رۆین، هه ر تهو نده و هیچی تر و، نه یگوت چاک ده بی، یان هومیدیک هه یه یان شتیک.

له دواي تهو وه لامه ی دوکتور تهو جار ئیتر دوو دلئ و وه سه وه سه ی تهو ده م زیاد ی کرد که ره نگه زۆر بی نه چی جاریکی تریش قاچی له لای سه روتر را بپرینه وه و دواي تهو عه مه لیاته ش نه نجامه که ی دیار نیه چیی لی به سه ردی و چاک بوون و نه بوونی برینی

عه مه لیاته که ی تهو جاریشی زۆر مسۆگه ر نییه و له بهر تهو زۆر به جدی له بیبری تهوه که وتم نه خوشه که بگه یه نه به غدا به لکو له وی ته گبیریکی له چاک کردنه وه ی برینه که ی بکه ن و پیوست به عه مه لیاتیکی تر نه بیته وه.

پیش تهو پرۆمه به غدا لیره له هه ولیتر پرسم به دوکتوره کان و یه ک له وان به (دوکتور عبدالرزاق) به رپوه به ری نه خوشخانه ی ته هلیی هه ولیتر کرد که ته گه ر هاتو بو کاریکی وه ها ریگه م که وته به غدا بچمه لای چ دوکتوریک و کن نه شته رگه ری چاکه. له وه لامدا گوتی: (دوکتور ابراهیم نائب) هه یه خوئی به رپوه به ری نه خوشخانه ی مستنصریه یه له به غدا هه م نه شته رگه ریکی لیها توو و هه م زۆریش دۆستی منه و ته گه ر قه راری تهو ته دا بچی به غدا من نامه ی بو دنه نو سم هه رچه ند پیتم وا نییه چونته بو به غدا پیوست بکا.

من گوتم قه راره که به ده ست من نیه تهو سی مانگه برینی نه خوشه که م لیره چاک نه بوته وه و هه ر به ره و خرابی ده چی و زۆر له ته زیه ت دایه و له بهر تهو ناچارم بچم بو ته وه که تهو بیچاره له و دهر و ئازاره نه جاتی بی بیگومان له وی ئیمکاناتی چاکتر و جیهازی نوئی تر و پیشکه وتووتر هه یه که له وان یه چاک کردنه وه ی تهو نه خوشه بو وان کاریکی ساده و هاسان بی و به بی عه مه لیاتی تر چاره سه ری بکه ن که من زۆر لیبی ده ترسم و حه ز ده که م لوتف بکه ی نامه که ی بو بنوسی و ته گه ر چووم دهیده می.

تهویش پیاوه تیبی کرد و نامه که ی نووسی و پیتی دام و له و سه روبه نده دا که خه ربک بووم خۆم حازر ده کرد برۆم بو به غدا مامۆستا (سه عد عه بدوللا) که تهو ده م به رپرسی لقی دووی پارتی بوو له هه ولیتر رۆژیک هاته سه ردانم بو مالتی و باسی چۆنیه تیبی حالئ نه خوشه که کرا و گوتم قه رارم داوه بیبه مه به غدا چونکه بی هومید بووم له چاک بوونی، به لکو له وی چاریکی لی بکه ن، گوتی چۆنی ده به ی، گوتم سواری قه مه ره ی ده که م و له گه لی سوار ده بم گوتی نه خوشی وا ناره حه ت بو ناو قه مه ره نابئ، ئیمه نامبولانسما ن هه یه (ئیسعاف)، هه ر وه ختیکی حازر بووی بو رۆیشتن رۆژی پیشووتر ناگادارم بکه بوته دهنیرم با نه خوشه که تان له و ریگه دووره تووشی ناره حه تی نه بی و، له سه ر تهو قه راره رۆژی دواتر ناردمه لای بو نامبولانسه که و، سه بی نی سه عات ۷ ی به یانی لیره وه له هه ولیتر سواری بووین و سه عات ۷ ی تهو وی ئیوارئ گه یشتینه به غدا و، له بهر تهو که سه یاره که ئیسعاف بوو سه یته ره کان له ریگه دا رایانه گرتین و لییان نه پرسین ئیوه کین و بو کوئی ده چن، پیش

رۆښستنمان بۆ به غدا ئادرېسى مالى ناسيا و پکمان له وى و ده رگرتبوو که له به غدا شاره زاييمان بکا و بۆمان بېتته ديلمانج، ئافره تېکى خزمى نه خوښه که شمان له گه ل بوو بۆ خزمه تى نه خوښه که.

من ههر ئه و رۆژه که گه بېشتمه به غدا سه عات ۷ى ئېوارى چوممه موسته شفای موسته نسه ريبه که دوکتور ابراهيم نائى به رپوه به رى بوو و له وى هه والى ئه و دوکتور هم پرسى. گوتيان ئېسته ليره نيبه و سبه ينى سه عات نۆى به يانى و هره وه.

ئهو شه وه له مه نزل ئېستراحتان کرد و شوفيرى ئېسعا فه که م ههر ئېوارى ئېجازه دا بچيته جيبه کى تر بۆ ئېستراحت و سبه ينى زوو له وپوه بگه رپته وه بۆ هه ولير.

رۆژى دوايى له کاتى ديارى کراوا پيش هاتنى دوکتور نه خوښه که م برده نه خوښخانه و له سالونى نه خوښخانه که دانېشتم هه تا سه عات ۹ دوکتور ابراهيم هات و نامه ي دوکتور عبدالرزاقم پېدا که بۆى نووسېبوو و، که نامه که ي خوښنده وه گوتى کوا نه خوښه که، گوتم ئه وه يه، ئېتر ههر له وى به يى ئه وه بچينه ژوورى فه حس ته ماشاى نه خوښه که ي کرد و، هېندېک پرسى يارى کرد که وه لامان داوه و، يه ک له پرسى ياره کانى ئه وه بوو که ئه وه عه مه ليا ته کى کردوويه و، منيش ناوى نه شته رگه ره که م پى گوت که پتويست نيبه ههر جنيوى ئه وه له وى داي منيش ليره دووپاتى که مه وه، به لام هه تا بلسى له چلونه تيبى نه شته رگه ره که نارازى بوو و، بۆله بۆلکى زۆرى کرد له سه ر ئه وه که ئه وه عه مه ليا ته چۆن ئاوا کراوه و چۆن ئپوه ئه وه نه خوښه تان له به رده ستى ئه وه دوکتوره ناوه؟

گوتم: دوکتور گيان خۆت ده زانى نه خوښ ئه گه ر رۆښسته لاي دوکتور ئېتر له ده س خاوه ن نه خوښ ده چيته ده ر و هه رچى دوکتور به باشى بزاني ههر ئه وه يه.

بانگى سيستره کانى کرد گوتى: غورفه ي ژماره ۱۱ خاوين که نه وه بيدن به و نه خوښه ئه و شه و له وى ئېستراحت بکا، سبه ينى سه عات يازده ده يى عه مه لياتى بکه مه وه!! ئه وه له کنه خۆ من له هه ولير له ترسى ئه وه هه لاتووم هاتومه به غدا نه وه ک جارېکى تر عه مه لياتى بکه نه وه ئه وه ههر له رپوه و به يى سى و دوو قه رارى عه مه لياتى تى تى تى بۆ دا و، نه خوښى فه قير ئه گه ر ئه وه ي زانى له ناو ئه وه خه لکه دا له سالون ده ستى کرد به گريان به لام چاره نه بوو و رپگه ي تى نه بوو و ئه گه ر برده بامه شوښېکى تر لاي دوکتورېکى تر يش

عيلاجه که ههر ئه وه بوو که ديسان قاچى بېر نه وه، ئه و رۆژه نه خوښم له گه ل هاو رپکه ي له نه خوښخانه به جى هېشت و خۆم گه رامه وه مه نزل، سبه ينى که چوممه وه نه خوښخانه و سه رى نه خوښه که م دا تاوېک له لاي بووم هاتن برديانه ژوورى عه مه ليات و نيزېکى سه عاتېک زيات تر پى چوو که له عه مه ليا ته که بو نه وه و قاچه براوه که يان له پشت ئه ژنويه وه له ناو کيسه يه کدا هيناوه و ته سلېمى منيان کرد و دوايى چووم له گلّم خست و نيوه که ي تى ئه وه قاچه م له هه ولير له قه برستانېک له گلّى خستبوو که ئه گه ر بېرم له وه ده کرده وه زگم پتې ده سووتا.

به و رۆژه وه که عه مه ليا ته که ي کرا و له گه ل ماوه ي ده رمان کردن و چاوه دتيرى نه خوښه که و سا رپژ بوونى برينى هه مووى له يازده رۆژ که مترى پى چوو که له موسته شفا ئېجازه ي ده رچوونيان پيدايان و ليسته ي ده رچوونى عه مه ل کردن و ده رمان و خه وتن و شتى تريان بۆ هينام و چووم ته سلېمى سندوقم کرد و، له نه خوښخانه هاتينه ده ر، به لام دوکتور پتې گوتين چهن رۆژېک له به غدا بمين نه وه ک نارحه تى و يان شتېکى چاوه روان نه کراو بېته پيش بۆ ئه وه که له حاله تېکى وادا ناگادارمان بکه ن و مه لحه ميکى سه ر برينه که شيان پيدايان که جار جار پتې چه ور که ين.

پيش ئه وه ي برۆينه به غدا له هه ولير پارچه شيعرېکم ده ست پېنکردبوو به ناوى (په رچه م) که ئه گه ر چووين ته واو نه بوو و له به غدا له ۹۶/۱۲/۱۰ ته واوم کرد و به دواى ئه ودا غه زه ليکى ترم ههر له به غدا به ناوى چاوه رپى له تاريخى ۹۶/۱۲/۲۰ ته واو کرد که هه ردووکيان له چاپى دووه مى ديوانه که م (کاروانى خه يال) دا هه ن.

ئيمه ئه و چهن رۆژه ش له وى خه ربکى کرپنى عاره بانه و، شه ق و شتى تى له و با به ته بوون و دواى ئه و ماوه ش چوممه وه نه خوښخانه و، وه ره قه ي ره سميم به مۆرى موسته شفا له مودير وه رگرت بۆ سه يته ره کانى رپگه و برده وه ي عاره بانه که و شتى تر که بزنان ئه و نه خوښه له وى عه مه ليات کراوه و ئېجازه ي ره سمى هه يه و رپگه مان پى نه گرن.

رۆژى گه رانه وه مان له به غدا بۆ هه ولير سبه ينى زوو سه عات شه شى به يانى سوار بووين و به سه ياره يه کى تايبه ت وه رپى که وتين به ره و مالّ و نانى سبه ينه و نيوه رۆمان له چېشتخانه يه کى که رکوک کرده يه ک و ئېتر وه رپى که وتين و له هېچ کوئى له نوخته کانى

سەر ڕێگەش داوای هه‌ویه و وه‌ره‌قه‌یان لێ نه‌کردین و ئیواره‌یه‌کی زوو گه‌بشتینه‌وه هه‌ولتیر و نه‌خۆشه‌که ئازار و ناره‌حه‌تیی نه‌بوو، نه‌ له‌ ڕێگه‌دا و نه‌ ته‌گه‌ر گه‌بشتینه‌وه هه‌ولتیر و، چهند مانگیك دواى عه‌مه‌لیاته‌که‌ش قاچى ده‌ستکردى هه‌ر نه‌بوو چونکه چهند شوێن هه‌بوون بۆ ئه‌وه و له‌سه‌ر هه‌یچیان ساغ نه‌بویه‌وه که له‌ لای کامیان دروستی بکه‌ینه‌وه.

زۆر باسی شوێنێکیان له‌ دایان ده‌کرد به‌لام ئه‌وه له‌ ئێمه‌ دوور بوو و له‌وه‌ بینه‌دا ناوی ده‌زگای خاچی سووری سوپسربش له‌ هه‌ولتیر هات و زۆر باسی ئه‌وه ده‌کرا که کاریان زۆر پوخته و، هه‌رچی ده‌یکه‌ن زۆر به‌ سه‌رنج و زانستیانه‌ی ده‌که‌ن و دواى لێکۆڵینه‌وه‌ی ته‌واو قه‌راری ئه‌وه‌م دا نه‌خۆشه‌که‌م بۆ دروست کردنه‌وه‌ی لاق به‌رمه‌ ئه‌وێ و که‌ چووم و چاو‌م به‌ پسپۆزه‌کان و کارمه‌نده‌کانی ئه‌وه شوێنه‌ که‌وت بۆم ده‌رکه‌وت که‌ ئه‌وه‌نده‌ی خه‌لک په‌سنی ئه‌وه ده‌زگایه‌یان ده‌کرد و پێیان هه‌لده‌گوت هه‌یچی چاو و راو نه‌بوو له‌وه‌ش زیادترن که‌ ئێمه‌ له‌ باره‌ی وانه‌وه‌ بیستبوومان، هه‌ر له‌ ڕێوه‌ که‌ من چوومه‌ ناو حه‌وشه‌ی دایه‌که‌ خه‌لکیکی زۆر شه‌ل و سه‌قه‌ت و نو‌قسانی لێ بوو که‌ هاتوچۆیان به‌ قاچه‌ ده‌ستکرده‌کانه‌وه‌ ده‌کرد و خۆیان را‌دیتنا و، له‌ ناویاندا هه‌بوو که‌ قاچی هه‌رله‌ بانه‌بانه‌وه‌ نه‌مابوو و له‌وێ بۆیان دروست کردبۆه‌.

له‌لایه‌کی تر کارمه‌ند و به‌رپۆه‌به‌ره‌کانیان له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌ نه‌خۆشانه‌ی ده‌چوونه‌ لایان ئه‌وه‌نده به‌‌پێز و به‌ ئه‌ده‌ب بوون و خۆیان پێوه‌ ماندوو ده‌کردن و به‌لایانه‌وه‌ ده‌چوون که‌ به‌ ئاشکرا دل‌سۆزی و خۆشه‌ویستی به‌ ئاکاریانه‌وه‌ دیار بوو، ئه‌وه‌ نه‌خۆشانه‌ی له‌ ده‌ره‌وه‌ی شار یان جێگه‌ی دوورتره‌وه‌ ده‌هاتنه‌ لایان هه‌تا کاری لاق دروست کردنه‌وه‌که‌یان ته‌واو ده‌بوو شوێنی حاوانه‌وه‌ و خواردنیشیان بۆ دا‌بین ده‌کردن و نه‌یانده‌هتشت له‌ هه‌یچیان که‌م بێ و، نه‌خۆشه‌که‌ی ئێمه‌شیان هه‌روه‌ک خه‌لکی تر به‌‌پێزه‌وه‌ وه‌رگرت و له‌ پێشدا دیتیان و ئه‌وجا به‌ نېسه‌ت نه‌ندازه‌ گرتن و چلۆنا‌یه‌تیی مه‌وادى دروست کردنی قاچه‌که‌ و، ئه‌وه‌ ماوه‌ی بۆ ئه‌نجامدانی کاره‌که‌یان پێویسته‌ ئێمه‌یان ئاگادار کرد و ده‌ستوری ئه‌وه‌یان دانا که‌ هه‌موو ڕۆژێ چ وه‌خت بچینه‌وه‌ لایان و که‌ی بپۆینه‌وه‌ و، به‌پێی ده‌ستوره‌که‌ ئێمه‌ش هه‌موو ڕۆژێ به‌یانی ده‌چووین و هه‌تا لای نیوه‌ ڕۆ له‌وێ ده‌بووین هه‌تا دروست کردنه‌وه‌ی لاقه‌که‌ ته‌واو بوو که‌ نېسه‌که‌ی پا‌زده‌ ڕۆژێکی پێ چوو و، ئه‌وجار ده‌بوو ته‌مه‌رینی پێ بکه‌ن هه‌تا له‌گه‌ڵی را‌دی و ده‌توانی پێی بپوا. دياره‌ ئه‌وه‌ ته‌مه‌رین و خۆ ڕاهێنانه‌ش ماوه‌ی دوو مانگی پێ چوو

هه‌تا فێر بوو، له‌وه‌ ڕاهێنانه‌دا له‌ شوێنی تابه‌تی ته‌مه‌رین که‌ هه‌ر له‌ ناو خانوه‌که‌دا بۆ ئه‌وه‌ دروستیان کردوه‌ خۆشیان یارمه‌تییان ده‌دا که‌ هه‌ندیک نه‌خۆش به‌ چهند ڕۆژێک و هه‌ندیکێ تر به‌ چهند مانگیك فێر ده‌بوون که‌ به‌ قاچه‌ ده‌ستکرده‌که‌ بپۆن، به‌لام چ زوو فێریان و چ دره‌نگ هه‌تا نه‌خۆشه‌کان نه‌یانتوانییا به‌بێ یارمه‌تیدان خۆیان به‌ لاقه‌که‌ بپۆن و باش فێر نه‌بووبان قاچه‌که‌یان ته‌سلیم نه‌ده‌کردن و ئیجازه‌یان نه‌ده‌دان دایه‌که‌ یه‌که‌جاری به‌جێ بێلن و ئه‌وه‌ی که‌ په‌یوه‌ندی به‌ ئێمه‌وه‌ هه‌بوو له‌ دواى هه‌موو کار دروستایی و، ڕاهێنانێک قاچێکی زۆر به‌‌پێ و جێ و مه‌زبوتیان بۆمان دروست کرد و له‌وێ ده‌یتوانی خۆی پێی بپوا به‌لام ته‌گه‌ر هاتینه‌وه‌ ماله‌ی له‌ لایه‌ک هه‌للی په‌سارد و چهند سه‌عاتێک نه‌بێ که‌ لکی لێ وه‌رنه‌گرت بۆ ئه‌وه‌ چهند جار هه‌ش ده‌بوو بیه‌گرن ده‌نا خۆی نه‌یده‌توانی، یان نه‌یده‌وێرا پێی بپوا.

هه‌ر زستانی ئه‌وه‌ سا‌له‌ له‌ ئاخیری مانگی دوودا م. س له‌ ڕێگه‌ی لقی دووی پارته‌یه‌وه‌ ئاگاداریان کردم که‌ بۆ یه‌کی مانگی ٣ له‌ بیره‌وه‌ریی بارزانییدا خۆم حازر که‌م که‌ له‌ هه‌ولتیر له‌ هۆلی میدیا ده‌گیرێ، ئه‌وه‌ ڕۆژه‌ جه‌ماوه‌ریکی یه‌که‌جار زۆر له‌ ڕۆشنییر و مامۆستا و کاربه‌ده‌ستانی حیزب و وه‌زیره‌کان ئاماده‌ بپوون و سا‌لۆن جێگه‌ی به‌تالی نه‌بوو.

کاک مه‌سه‌عود خۆی له‌وێ بوو و دوکتور ڕۆژیش (سه‌ره‌ک وه‌زیر) له‌ ته‌نېشت ئه‌وه‌ له‌ سه‌فی پێشه‌وه‌ دانېشتبوو، مه‌راسیمه‌که‌ زۆر به‌‌پێک و پێکی به‌‌پێوه‌ ده‌چوو و من بۆ ئه‌وه‌ ڕۆژه‌ باشت‌رین شیعی خۆم دانا بوو که‌ پێشکه‌شی بکه‌م.

کاتێک عه‌ریف حه‌فله‌ ناوی منی خۆینده‌وه‌ بچمه‌ پشت تریبون هه‌ستم پێکرد بێ ده‌نگیه‌ک سا‌لۆنه‌که‌ی داگرت من چووم ده‌ستم به‌خۆیندنه‌وه‌ی شیعه‌ره‌کان کرد، له‌ جه‌نگه‌ی خۆیندنه‌وه‌ی شیعه‌ره‌کاندا ده‌مدی کاک مه‌سه‌عود و دوکتور ڕۆژ پێکه‌وه‌ جار‌جار قسه‌یان ده‌کرد و ته‌ماشای منیان ده‌کرد به‌ خه‌یال ده‌مگوت ڕه‌نگه‌ باسی به‌رز و نزمیی شیعه‌ره‌کان بکه‌ن، هه‌رچی بێ ڕه‌نگه‌ واش نه‌بووبێ به‌لام ئه‌وه‌ ڕۆژه‌ که‌ حه‌فله‌که‌ ته‌واو بوو ڕۆژی دوا‌یی مودیری ا‌علامی ئه‌نجومه‌نی وه‌زیران کاک (عبدالستار که‌ریم) هاته‌ ماله‌ی گوتی: دوکتور ڕۆژ فه‌رمویه‌ سه‌بینه‌ی سه‌عات ده‌ی به‌یانی بێته‌ ئه‌نجومه‌نی وه‌زیران چاو‌م پێی بکه‌وێ، گوتم به‌لێ باشه‌ سه‌بینه‌ی دیمه‌ خزمه‌تی، نازانی بۆ چیه‌تی؟ کاک عبدالستار گوتی والله نازانم هه‌ر ئه‌وه‌نده‌ی به‌ من گوتوه‌ و هه‌یچی تر، من دواى ئه‌وه‌ که‌ ڕۆیی به‌‌پێک بیرم له‌وه‌

كردهوه كه نهكا ئه و شيعرانهى من ئيرادىكيان هه بى و لايهنى نهخوازوايان تيدا بى به تاييه تى ئه و جيبه كه له تهواو بوونى شيعره كاندا گوتومه:

ههستان راوهستان نهوهستان پرگار كردنى كوردستان
بارزانیهكى تری دهوی نازانم كهی ههله دهكهوی

رهنگه ههر ئه و مهسه لهش بووبى كه له جهنگهى بيره وه ربه كه دا خوڤان باسيان ده كرد، جار جارىش ده مگوت ئه وه نيبه و ئيشىكى تره رهنگه په يه ندى به كاروبارى ئه ده بيبه وه هه بى.

سبه ينى له كاتى ديار بكر اودا چوممه ئه نجومه نى وه زيران و ديتم به پيچه وانهى هه موو جارتيك ئه و جار په كتيك له ده رگاي خواري به پيشوازمه وه هاتبوو و ئه گهر چومم ده رگاي بو كردمه وه و وه پيشم كهوت بو قاتى سه رى و، له وى رينوتينى كردم بو ژوروتيك گوتى فه رموو ليتره دانيشه هه تا دوكتور رۆژ ته شريف دينى و، چهند ده قيقه يه ك پيچوو هاته وه بانگى كردم بو لاي دوكتور رۆژ و ئه گهر چومم ديتم حه فله يه كى ته واوه و جه ماعه تتيكى زۆرى له ده زگاكاني ئه نجومه نى وه زيران و به شى داد و ئاو و كاردها و بهر پرسانى ترى بانگ كرده و شيرنى و نوشابه يان داناوه و ئه گهر من دانيشتم له پيشدا برائى دوكتور رۆژ مه قاله به كى بو به خيتر هيتانم خوينده وه و، ئه گهر ئه و ته واو بوو ئه و جار دوكتور رۆژ خۆى به گهرمى به خيتره اتنى كردم و دواى ئه حوال پرسى گوتى: ئه و رۆ كورد شاعيرى ترى وه ك توى نيبه، ئيمه ده بى قه درى تو بزاني و هه تا ئيستته قسورمان بوه و له و رۆش به ولاوه هه تا له كوردستانى عيراقى هه موو ئيمتيازيكى وه زيرى هه ريمى كوردستان هه يه كه ئه و ئيمتيازه به پيى فه رمانيكى په سمى به ئيمزاي سه رۆكى ئه نجومه نى وه زيران دوايى به من ته سليم كرا له اعتبارى رۆژى دانيشتنه كه وه و هه روه ها گوتى له هيج دايره يه كى حكومه تيش نابى قسه ي تو رده بيتته وه و ئه وه شتيكى پچوو كه كه حكومه تى هه ريم بو توى ده كا و، بيجگه له وان هه هه ر ئيشيكت هه يه پيم بلتى ئيمه ئاماده ين ئه نجامى ده ده ين، منيش ده گه ل سوپاسى زۆر عه رزم كرد هيج ئيشم نيه به لام من كتيبى چاپ نه كراوم هه يه ئه گهر ئيمكان هه بى ئه مر بكه ي بوم چاپ كه ن زۆر منه تى هه يه، هه ر له وى ده سه بجى ته له بى فونى له زانكو سه لاهه ددين له دوكتور به هرام كرد و پيى گوت ئه وه هيدى

دیتته لاتان كتيبى چاپ نه كراوى هه يه ده يه وى چاپيان كا هه رچى گوتى بوى بكه ن و ده رچونه كه ي له سه ر من و، دواى ئه وه عه رزم كرد: گه ره كه كه شمان زۆر بى ئاوه و به حه و ته يه ك هه تا ده رۆژ جارتيك نوڤه ئاومان ده گاتى، ئه گهر ئيمكان هه بى ئه مر به رموو بيرتيكى ئاويشمان بو ليدن كه له و گيرو گرفته ش پرگار بين و ئه گهر پيوتست بى ئيمه ش دانيشتوانى گه ره ك هه ركه س به پيى خو مان يارمه تى بو ليدانى بيره كه وه خر ده كه ين، به هه لكه وت له و كه سانه ي ئه و رۆژه بو ئه و دانيشتنه بانگ كرابوون به رپوه به رى ئيداره ي ئاو و ئاوه رۆى هه ولپريشيان له ئاودا بوو و كاتى ئه و قسانه له وى دانيشتبوو، دوكتور رۆژ هه ر له وى ئه مرى پيكرد بنيره ئه و رۆ جتيگه ي بيرى ئاوه كه ديارى بكه ن و ده ست بكه ن به هه لكه ندنى و هه تا ئاوى بيره كه ش ده رده چى هه موو رۆژى ده بى له دايره ي خو تانه وه به تانكيتر ئاو بو مالى هيدى به رن و ئه و يش ئه و ئه ركه ي وه ئه ستو گرت و دواى ئه وه هاتن له و مه يدانه كه خانوه كه ي ئيمه ي لى بوو شو ينى بيره كه يان ديارى كرد و، بيجگه له وه ش هه موو رۆژى، يان به دوو رۆژ جارتيك دايره ي ئاو به تانكيتر ئاوى بو ده ناردمه مالى و، ئيتر بو مه سه له ي بى ئاوى كه م و كورپمان نه ما و له و بابه ته وه حه سا بو وينه وه و ئاوى تانكيتره كان هه موو جار لى له خو مان زياد ده بوو و له تانكيى جيرانانمان ده كرد، بيرى ئاوه كه ش له ميژه ته واو بووه و ئاوى لى هه لدينجن و، هه ر چهند ئيمه ئيستته له و گه ره كه نه ماوين به لام خه لكى گه ره ك پيى حه سانه وه و دوعاى به خيتر بو دوكتور رۆژ ده كه ن.

ئه و جار بو مه سه له ي چاپ كردنى كتيبه كان (ميژووى كورد و كوردستان) و (ديوانى كاروانى خه يال) چاپى دووه م سه رى چاپخانه ي زانكوم دا بو ئه وه كه قسيكيان لى بزائم و حيسا بيكم بده نه ده ست بو مه سه له ي ده رچوون و، لايه نه كانى ترى چاپ كردنى ئه و كتيبانه و له يه ك دوو دانيشتندا له گه ل بهر پرسى ئه و كاته ي چاپخانه ي زانكو به رپيز (دوكتور دلير هه قى شاويس) و هه روه ها ياريده ده ره كه ي به رپيز ئه ندا زيار (طيب عمر عبدالله) به وردى و چهند جار هه موو لايه نه كانى مه سره ف و ده رچونه كه يان ليكداره و گوتيان بو چاپى چوار هه زار جلد كتيبى كاروانى خه يال و دوو هه زار جلد ميژووى كورد و كوردستان به كاغه زى چاك و هه قى كامپوتير و چاپخانه نيزي كه ي چوار سه ده هه زار دينار ته واو ده بى كه ئه وه يان به ئاگادارىى دوكتور رۆژ گه ياند و، ئه و يش چه كى ئه و پارهى بو به شى چاپخانه ي زانكو نارد و له دواى ئه وه ئه وانيش خه ريكى كسپنى كاغه ز و

کارسازیه‌کانی تری چاپکرده‌که بیان بوون و، له پیتشدا دیوانی شیعره‌کان کاروانی خه‌یالیان برده ژیر چاپ و پیت چینه‌که بیان دانا به موناقه‌سه له ناو کامپیوتیره‌کاندا که له ناو ئەواندا کاک (عبدالرحمن به‌هجت عه‌لی) بردیه‌وه و، وه بهر ئەوکه‌وت و بو چاپی ئەو وینه ره‌نگیانه‌ی که له ناو دیوانه‌که‌دا هه‌بوون زۆر هه‌ولێ ئەوه‌مان دا که هه‌ر له هه‌ولێر ئاماده‌یان بکه‌ین به‌لام نه‌کرا و، ناچار ناردمانه به‌غدا و، له‌ویش له‌گه‌ڵ ئەوه که زۆر به زه‌حمه‌ت سازیان کردن و چه‌ند جار بردیان و هینایاننه‌وه ئاخریش سه‌ره‌رای هه‌موو هه‌ول و دلسۆزی کارمه‌ندانی چاپخانه و به‌رپوه‌به‌ره‌کانی هه‌ر زۆر خراپ و خبێل و خوار ده‌رچوون و په‌شیمان بوومه‌وه له‌وه که نارده‌بوومه به‌غدا و هه‌ر لیره به ره‌ش و سپی چاپم نه‌کردن و له‌وه‌دا زۆر زه‌رم کرد و، سه‌ره‌رای زه‌حمه‌ت و مه‌سه‌ره‌که په‌سه‌کانیش زۆر خراپ و شێواو ده‌رچوون ته‌نانه‌ت له ره‌ش و سپیش شێواو تر و نادیار تر.

خوتنه‌ری خو‌شه‌ویست ئەوه ده‌زانێ که بو چاپکردنی وینه‌ی ره‌نگی له پیتشدا چه‌ند ره‌نگ له وینه‌که‌دا هه‌بێ هه‌ر ره‌نگه‌ی به جودا ده‌یخه‌نه سه‌ر کاغه‌زێکی ته‌نک و، دوا‌یی ئەو ره‌نگانه ده‌بێ به شێوه‌یه‌کی وا به‌خه‌رتنه‌وه به‌رانبه‌ری یه‌ک و له‌سه‌ر یه‌کتر دایاننێن که لێک ده‌رنه‌چن و خوار نه‌بن به هه‌یج لایه‌کدا، که هه‌موو ره‌نگه‌کان به‌رانبه‌ری یه‌ک را‌گه‌ران و راست بوون و پیکه‌وه چه‌سپیندران ئەوجار ئاماده ده‌بێ بو چاپی ناو کتیب و، ئەگه‌ر له جه‌نگه‌ی چاپکردنیشدا یه‌کیک له‌و ره‌نگانه له ره‌نگه‌کانی تر ده‌رچێ و به‌ترازی و به لایه‌کدا زیاد و که‌می هه‌بێ وینه‌که شێواو ده‌رده‌چێ.

له دوا‌ی ئەویش کیشه‌ی هه‌لگه‌رتنه‌وه‌ی هه‌له‌ی پیت چینی کامپیوتیر بوو که به جارتیک و دوو جار و سێ جار ته‌واو نه‌ده‌بوو و له پاش بینه‌وبه‌ره و هاتوچۆبه‌کی زۆر له ئاخیری ساڵی ۱۹۷۷دا دیوانی (کاروانی خه‌یال) به‌تیرازی ۴۰۰۰ جلد و له ۴۲۱ لایه‌په‌دا ته‌واو بوو، ئەو جار نۆبه‌ گه‌بشته چاپی (میژووی کورد و کوردستان) که زانکو پیت چینه‌که‌ی ئەویشی هه‌ر به موناقه‌سه دانا و له‌ویشدا کامپیوتیری هه‌مه‌وه‌ند که خاوه‌نه‌که‌ی یه‌کیک بوو به‌ناوی مه‌ریوان موناقه‌سه‌که‌ی برده‌وه و، له‌به‌ر ئەوه که ئەو میژووه له دیوانه‌که‌ زیاده‌تر بوو دیاره زه‌حمه‌تی هه‌له هه‌لگه‌رتنه‌وه‌شی پتر بوو به‌تایبه‌تی که پیت چینه‌که‌ی بی سه‌رنج ده‌کرا و که‌متر گو‌ییان ده‌دایه راست و چه‌وتی پیته‌کان و به ئیملا‌ی خۆی نه‌یانده‌نوسی، نه‌تیجه‌ وای لێ هات که چوار جار هه‌له‌ی ۸۷۱ لایه‌په‌ی ئەو

میژووه‌م راست کرده‌وه و ناردمه‌وه بو کامپیوتیر و هیشته‌ش دوا‌ی ئەو چوار جاره وا نییه بلێی هه‌له‌ی هه‌ر تیدا نییه و من زۆری لێ رازیم.

دوا‌ی ته‌واو بوونی ئیشی چاپخانه و وه‌رگرتنه‌وه‌ی کتیبه‌کان که لیسته‌ی مه‌سه‌ره‌ف و ده‌رچوونیشیان پیدام ده‌رکه‌وت که هه‌ر جلدێکی میژووی کورد و کوردستان که گوتمان ۸۷۱ لایه‌په‌ بوو سه‌د و هه‌ژده‌ دینار که‌وتوه که دیاره ئەو مه‌بله‌غه بو جلدیک کتیب پاریه‌کی که‌م نییه و، له بازاردا به نرخیکی له‌وه هه‌رزانتیش سه‌رفیات و به‌روی که‌مه هه‌رچه‌نده داواخوازی‌ی که‌م نییه.

له‌بیرم چوو ئەوه‌ش بلێم که چاپخانه‌ی وزاره‌تی رۆشنی‌ری چاپکردنی به‌رگی ئەو میژووه‌ی وه ئەسته‌وی خۆی گرت که ره‌نگین بوو و چاپخانه‌ی زانکو له ده‌ستی نه‌ده‌هات و له‌و چاپخانه‌ش گیروگه‌رفتیکی پچووک هاته پێش و پیت چنی کامپیوتیره‌که میژووی چاپکرانی کتیبه‌که‌ی له‌سه‌ر به‌رگه‌که به هه‌له چاپ کردبوو له جیاتنی ره‌قه‌می ۲۶۹۸ی کوردی ره‌قه‌می ۲۸۹۶ی لێدابوو و له نه‌تیجه‌ی ئەو هه‌له و ره‌قه‌م پاش و پیتش کردنه‌دا میژووی چاپکرانه‌که ۱۹۶ سال و هه‌پتیش که‌وتبوو که هه‌له‌یه‌کی زۆر زه‌ق و ئاشکرا بوو ناچار بووین به‌رگی کتیبه‌که هه‌ر هه‌مووی بگۆزین و ره‌قه‌می راستی لێده‌ین و سه‌ره‌له‌نوێ له چاپی ده‌ینه‌وه ئەوجار به میژووی راست یانی: ۲۶۹۸ی کوردی و ۱۹۹۸ زایینی، خو‌شه‌ختانه لایه‌نه‌کانی تری به‌رگه‌که وه‌ک خه‌ریته‌ی کوردستان و ره‌نگ ئامیزی و ده‌س نوسه‌کانی نووسه‌ر ئیرادیان له‌سه‌ر نه‌بوو.

له کاری چاپ کردن و چاپکرده‌وه‌ی دووباره‌ی به‌رگی ئەو میژووه‌دا به‌رێز کاک (حاکم شاکر) سه‌ره‌رشته‌ی چاپخانه‌ی وزاره‌تی رۆشنی‌ری ئەوپه‌ری هاوکاری له‌گه‌ڵ کردین و وه‌ختیکی زۆری سه‌رفی ئەو کاره کرد و، پێیه‌وه ماندوو بوو.

پاییزی ئەو ساله له سوئیده‌وه به ته‌له‌یفون له کۆچی دوا‌یی دوکتور سه‌سه‌نی برام ئاگاداریان کردم که به‌ینیکی زۆر به‌و خه‌مه‌وه شێوام و، هه‌ر له جه‌نگه‌ی گه‌یشتنی ئەو هه‌واله‌دا ته‌نگ و چه‌له‌مه‌ی ژبانیشم که‌م نه‌بوو، ئەویشی هاته سه‌ر به‌لام ده‌سه‌لات نه‌بوو، (ه‌رآن قضا که خدای جهان کند تقدیر زما‌صبور نبودن در آن خطا باشد)

هه‌ر ئەوه‌نده‌م پێ کرا که به‌خه‌م و په‌ژاره‌یه‌کی زۆره‌وه سێ رۆژ له مزگه‌وت و دوا‌ی

ټوېش له مالۍ سهره خوښی دانېم و جه ماوهری خه لکی هه ولیر به گشتی و ههروهه
زوری کاربه دهستانی حکومتی هه یریم به سهره خوښی دلسوزانه یان به سهریان کردمده و و
له خه میان سووک کردم.

به ټرکی خوم دهزانی که هه چونی بی تهرمه که ی له ئالمانه وه بیتمه وه کوردستانی ټو
دیو و له وئ له گونده که ی خومان بینیم که گوری باب و باپیر و بنه مالیه تریشان له ویتیه
به لام نک هه له لایه نی ټیمکانی مالیه وه ټو توانایم نه بوو به لکو گیروگرفتی تریش
له ریگه ی هینانه وه ی تهرمه که یدا هه بوو له لایه ک وه رگرتنی ټیجازه ی حکومت، له
لایه کی تر ویستی ژن و منداله که ی له ئالمان که داخوا ټو ان به وه رازی ده بن تهرمه که ی
بگویندینه وه ټیران یان نا؟ له بهر ټو کو سپانه نه تیجه تهرمه که ی هه له وئ ما و پیم نه کرا
ټو ټرکه به جی بینم به لام سهره رای ټو وهش که دهسه لاتم نه بوو هه ست به قسوری خوم هه
ده که م و، خوی هیچ، پیم نه کرا تهرمه که شی بو جاری ناخر بینم.

هیشته هه له و خانوه ی گه په کی برابره تیدا بووم که رژییک کاک بارز بارزانی برای کاک
نیچیرقان ته له یفونو کرد گوتی: به ریز کاک نیچیرقان گوتویه هه والی بپرسه و بزانه چ
ټیسی هه یه یان نا و، بیجگه له وهش ټه مانه ټیکی تو لیره به خوت بو ی ده نیری یان من
بو ت بنیرم؟ من گوتم دیاره ټه گه ر خوت بینیری زور سوپاست ده که م و، ټیواری کاک سه لاج
که روکی که له ده فتری کاک نیچیرقان له مه سیف ټیش ده کا هاته مالۍ ټه مانه ته که ی
له گه ل خوی هینا بوو که ټویش پاره یه ک بوو بو خانو کړین، به لام ټو ده م هه ولیر ټه ونده
ټه مین و نارام نه بوو که من بتوانم ټو پاره له مالۍ خومدا دانیم و خوشم ټو کاته
حیما یه م نه بوو ناچار پاره که م له مالۍ دوستیکی خوم به ناوی کاک (عه لی حاجی
مه محمود)، دانا که ټه ندای سرپای دووه هه تا خانو ده دوزمه وه و ده یکریم و، له پاش
به بینیک ټه ولا و ټه ولا و دینتی خانوی جو ر به جو ر له ناخریدا له سه ر خانوویه ک ساغ
بوومه وه له گه په کی ټه فسه ران که ناویکی باشی هه یه، یانی هه ر رژه نارژییک ناوی
هه یه له ټیواروه هه تا سبه نی ټیواری و، رژی دواییش هیچ ناوی نییه و، بیجگه له
ناوی بیر ناویکی تریشی هه یه به ناوی ټیفرانز که ټویش بو باخچه ناودان و هه وشه
شوشتن و شتی تر به کار دئ و هاوینی سالی ۹۷ له مانگی هه وتدا دوا ی ټو هه که مندالی
مه کته ب دهرس و ټیمتیحان یان ته واو بوو خاوه ن خانووه که (عقید بختیار) که خوی له

بنه مالیه کی شه قلاوه یی بوو له خانوه که رژیسته دهر و به مال و منداله وه رژیسته ټوروا
و ټیمه ش دوا ی رژیستنی ټو هه اتینه ناو خانوه که.

ټو خانوه هه موو لایه نیکی باشی له ناوی چاک و گه په کی پاک و خاوین و جیرانی
باش و به ریز هه یه که سهره رای به ریزی زوریش دلوان و زور جار سمیلم چه ور ده که ن و!!
له و بابه ته وه زور رازیم نک که م!!، بیجگه له و لایه نانه ش خانوه که هه ر خوی هیچ که م و
کوری له لایه نی هه وشه و غورفه ی گه وره و کابلی ته له یفون و کاره با و جیگه ی
ټیرکوندیشین و هه مای سهری و خواریدا نییه و باخچه یه کی پچو کیشی له هه وشه که دا
هه یه که داری: هه رمی، پرته قال، سندی، نارنگی و ترپی تیدا یه و هه مویان به ریان هه یه.

میوه کان یان خستوته سهر قایه یه ک که نیسی یه کی خوی له هه وشه که و له جیگه ی
راوه ستانی سه یاره کردوه و بیجگه له وانه ش چیمه نیکی ریک و پیک و بی په لای له
هه وشه که دا هه یه که به که لکی دانیشتنی ټیواران دئ له هاویندا و ټیسته ټه گه ر دوو
به رابره ی ټو پاره مده نی که پیم داوه هیشته نایدیم دیاره نک له بهر هه ل و مه رجی
باشی خانوه که به لکو له بهر پلاو و گوشتی شازی جیرانه کانم که پیم نا کرئ له کیس خومی
بده م و بچمه شوینیکی قاقرو ویشکه ر ژ له وئ دهم به قوتوه وه گرم.

ټه گه ر هاتینه ناو ټو خانوه دیسان زور پی نه چوو مندالان نه خوش که وتن و ناچار بووم
بیاننیرمه به غدا که ټویش ماوه ی ۸-۱۰ رژیکی پی چوو و باش بوو زوو هاتنه وه و
ده ستوراتیان له دوکتور وه رگرتیوو، نازانم باسی ټو ده م کرد یان نا که هه ر له و دیویش ټو
مندالان زور په زاله تیان به ده ست نه خوښی شه که وه دیت و چوینه لای زور دوکتوران و،
له تاران بو یان دانا رژی دوو جار دهرزی نانسولین له خوی دا و رژه که شیان بو دیاری
کرد که هه ر جار چهندی لیدا سهره رای ټو وهش زور جار وا ده بوو ټیک ده چو و، پیو بیستی
به دوکتور ده کرد و، ههروهه جار پی شووش که بو عه مه لیاتی لاقی برده به غدا دوا ی
ټو هه که له نه خوښخانه وه دهر که وتین له شوینیکی تریش بو فه حسی شه کر و وه رگرتنی
ده ستوری ته زریقی نانسولین چوینه لای دوکتوریکی به ناوبانگ که ده یانگوت بو
نه خوښی شه کر له به غدا که س له و چاکتر نییه و هه تا ټیسته چه ند کتیپی له مه ر
نه خوښی شه کر و چاره سه ر کرد نیه وه نووسیوه و بلاوی کردو ته وه، ټو دوکتوره به
پیچه وانه ی دوکتوری تاران بو ی دانا که رژی دوو جار نانسولینی سافی و خابت یانی

چل و سهد به رادهیه کی دیاری کراو تیکه ل کا و له خویدا که ماوهیه کی زور که لکی لهو شیوه ته زریقه وهرگرت و حالی زور باش بوو، به للام ههروهک ده زانین نهو نه خویشیه چاک بوونی یه کجاری نییه و نه گهر بیت و وهختیک به لایه نی چاک بوونیشدا پروا کاتییه و مه ترسییی تیک چوونه وهی ههر له پیش دایه و، وا ده بی نهو تیک چوونه وهش زور له ناکاو ده بی.

پاییزی سالی ۱۹۹۸ خووشم تووشی پشت ئیشان و نارچه تیی گورچیله و دوا ی نهوانهش تووشی زگ ئیشانی بی رشانه وه بووم که دیار بوو نه تیجه ی سه رما بوون بوو چهند جار وینه ی گورچیله م گرت ئیلتیهای تییدا هه بوو و به بیتی که مالتی دهرزبان لیدام جاری هه وه لئی پشت ئیشانه که م ههر له مالتی به دهرزی و دهرمان چاک بووه به للام دوا ی سی چوار رور ديسان پشتم ژانیتی تی وهستا و نهو جار نارچه تیی گورچیله شی لئی زیاد بوو و، ههروه ها زگ ئیشانی شبه وه باش تووش هاتم که زگ ئیشانه که رشانه وه ی له گه ل نه بوو و له بهر نهو که له مالتی چاره ی نه کرا ناچار چوومه نه خویشخانه ی رزگاری و نیزیکه ی پازده رور لهوئی که وتم.

نهو بهینه بیجگه له دهرزی و دهرمانی تر که هه موو رورئی چهند جار لییان ده دام پازده جاریش زیادتر سپریمیان لئی گوریم (مغزی)، به للام دوا ی نهو ماوه که له نه خویشخانه هاتمه دهر نه مده توانی نه وهنده به پیوه راوهستم هه تا دهست و چاوی خووم ده شووم و به جار تیک له بره بیوومه وه، هه تا به بیتی نهو بی هیتزیه م ههر مابوو و دوا یی ورده ورده خووم گرتوه و چاکتر بووم.

ههر پیش نهو بیمه نهو دیوه نارچه تیی دل و مه عده و تصلب شرانین، یان رهگ گیرانم هه بوو که له تاران بو نهو نارچه تیانه دهرمانیان بو نووسیووم و، هه تا ئیسته بو چاره ی رهگ گیرانه که چهند جار حه به کانیان لئی گوریم و چاک نه بووم و جار جار نارچه تیم ههر به سه ر دادی و یهک لهو جارانه پاییزی سالی ۱۹۹۸ بوو که سه ره رای به کارهینانی حه بی تی نورمین و ئاسپیرین که هه ردوکیان تاییه تی نه وهن و پیکه وه هه ردوکیانم سه رف ده کرد شه ویتیک پاش نیوه شهو سه عات ۴ بی به یانی وه رگه رامه سه ر ته نیشته و لهو وه رگه رانه دا گیتیم به سه ردا هات و ماوهیه کی ته وا یانی نه وهنده هه تا له یهک را ده ژمیتی بو پازده یان بیست وا گیتیم بووم هیچ ناگام له هیچ نه ما و نه مده زانی من له کویم و ئیره کوئییه و

له بهر نهو که ژووره کهش تاریک بوو نه مزانی چاوشم تاریک بوه یان نا و دوا ی ماوه یهک ورده ورده گیتیه که م رویی و هاتمه وه سه ره خو و ههر نهو شه وه بو جاری دووهه میش دیسان گیتیم بووم، جاری دوا یی له جاری هه وه ل سوکتری گرتم جاری هه وه ل زوری لئی ترسام و گوتم نهو سه کته بیتو نهو جار بیته وه ئیتر کاره که ته واو دهکا، به للام باش بوو هه رچه ند ته شریفی شی هاته وه!! سو یاس بو خوای مه زن تیگرتنی من راست دهر نه چوو و ته واوی نه کرد و قرخه بری نه کردم ههر چهند نهو ترسه له دلما هه ره هیه و یه کجاری به جیتی نه هیشتووم به للام نهو جارئی مؤله تی داوم.

نهو شه وه نه نوستمه وه هه تا سبه ینی و به یانی که هه ستام ته له یفونم بو کاک سیداد بارزانی کرد و نهو به سه ره هاتم بو گیتراوه، گوتی: ئیسته من پیاو ده نیترم له گه لئی بچو موسته شفا لای دوکتوری خو مان لهوئی فه حسی خو ت بکه بزانه نهو شهو بو نهو ده بی له ماله وه بخه وی یان پیوست دهکا له نه خویشخانه بی هه تا من په یوه ند به لیژنه ی علاقاتی موسله وه ده که م و، سبه ینی یان دوو سبه ی ره وانیه به عادات ده که م به دوا ی نه ودها هینده پی نه چو، (ته ها ئاکره یی) به رپرسی ته ندروستیی م. س هاته هه ولیتر و پیکه وه چوینه موسته شفا رزگاری لای (دوکتور موزه ففه ر بارزانی) بو فه حس و نهویش ده سه جی شرتی دلئی وهرگرتم و ههروه ها پاله په ستوی خوین و شتی تر نهو هی پیوست بوو کردی و گوتی: ده توانی هه تا ده چیه به عدا له مالتی ئیستراحت بکه ی مه ترسیه کی وام لیت نییه به للام نه گه ر هاتو نارچه ت بووی بنیره ناگادارم بکه، به هه لکه وت نهو رورته که من چوومه موسته شفا رزگاری بو فه حس پینج شه مه بوو سبه ینی که هه ینی بوو کاک سیداد پتی نه کرا بو په یوه ندی به لیژنه ی موسله وه بکا که وه سیله ی ناردنی به عدام بو فه راهم که ن و له بهر نهو که وتوه رورئی شه مه و، من رورئی یهک شه مه ی حه وتوی باسکراو له گه ل نوینه ری کاک سیداد و به سه یاره ی خو مان بو موسل وهری که وتین و له رتیگه دا دیار بوو به رپرسی لیژنه ی علاقاتی موسلیش کاک (مه کی) سه یاره ی هینابوو له شویتیک له نیوان موسل و که له کی یاسین ناغا چاوه رتی نیمه بوو، که نیمه چوین لهوئی ئیتر پیکه وه له گه ل نهو وهری که وتین ته ها ئاکره یی و هه واله کانی ترم (حیمایه کان) گه رانه وه بو هه ولیتر و، (دوکتور محمه د صالح) به ناوی هاوری و شاره زا له گه ل هات و به سه یاره یه کی تاییه ت بو به عدا وهری که وتین.

له موسل له لایه ن لیژنه ی علاقته وه نامه ی ره سمییان به نیمه دا بو نه خوڅخانه ی جادریه له به غدا که له گه ل پارتی قه رار داد و په یوه ندیان بو چاک کردنه وه ی نه خوڅ له به یندا هیه و نهو نه خوڅخانه ی سهر به پارتین بو وئ بهرئ ده کرین و دوا ی عیلاج و چاره سهری لیسته ی دهرچونه که یان بو پارتی دهنیرنه وه و بو یان حیساب ده کرئ، له ریگه ی به ینی موسل و به غدا که دهبئ بلیم ده شتی نه لالا به ریانی و برانه وه ی نیه دیار بو سه یاره کانی سهر به لیژنه ی عه لاقاتی موسل ناسراو بوون و له سه یته ره کانی حکومت شوفیری سه یاره که سه لامیکه ده کرد و ئیشاره یان پی ددها ده یانگوت تیپه ره و ئیتر که س له من و هه واله کانی منی نه پرسی کین و بو کوئ ده چن پیویسته نه وهش بلیم که من ههر له هه ولیتره وه ناسیایوکی خو م به ناوی کاک (فازیل که ریم) بو دیلمانج له گه ل خو م هیتابوو.

نیمه نیزیک سه عات شه شی ئیوارئ گه یشتینه به غدا و نهو شه وه له وئ له هوتیل خه وتین و سبه ینی خو مان به مودیری نه خوڅخانه ی جادریه ناساند که نه ویش دوکتور (مه زهره علی نه مین) کوردیکه ره واندزی بوو و نامه ی عیلاقی موسلمان ته سلیم کرد و به گهرمی وه ریگرتین و، ژووری تایبه تی بو ته رخا ن کردین که شوینی خه وتنی ها ورپیشی هه بوو و، روژی دوا یی کاری فه حس و پشکنین ده ستی پیکرد و ههر له گورچيله و خوین و ئیدرار و ریژه ی شه کری خوین و مسولدان و پروستاته وه هه تا لیدانئ دل و فه حسی نه عساب یه که م به هوئ دوکتوری ناسراوی دل و مودیری موسته شفای دل له به غدا (دوکتور عومه ر الکویه سی) و، دووه م دوکتوری ناوداری پسپوړی نه عساب (دوکتور عبدال مطلب عبدالکریم) ده ستی پیکرد و ههرچی دوکتوره که ی دل بوو له دوا ی دیتنی نه تیجه ی فحوساتی دل و لایه نه کانی تری دهروونی نهو که پسولانه ی له تاران بو ناره حه تیبی دل و به قه ولی دوکتوران (اختلال ریم) به ناوی دیزویپرامید ۱۰۰ مله بو یان دانابووم و روژی ۳ جار و ههر جاره دهنکیک سه رفم ده کرد لیی مه نع کردم و له جیاتی نهو چه شنه حه بیکی تری نووسی به ناوی ترازیکوړ ۴۰ مله که روژی دوو جار سبه ینی و ئیوارئ دهنکیکی بخو م که نهو حه به له به غدا و ههر وه هاش له کوردستان زور که م وه گیر ده که وئ و زه حه تیبکی زوری ده وئ هه تا لیتر و له وئ و له که لین و کولین چه ند پاکه ت په یدا دهبئ و له گه ل نه ویش بو که م کردنه وه ریژه ی شه کری خوین حه بیکی بو دانا م به ناوی میت فورمین

۵۰۰ مله نه ویش روژی دوو جار و له گه ل وانیش نه و عیکی تر حه بی ویتامین (E) روژی جاریک.

دهبئ نه وهش بلیم که له پاش سهرفی نهو دهرمانانه و، ته رکی که پسوله کانی پینشوو که له تاران بو یان دانابووم هه ست به وه ده که م به تیگریی حاله تی لیدانئ دل م باشترو و سروشتی تره و هیندیک لیدانئ ناریک و پیک که جارن هه ییو ئیسته یان نه ماوه، یان زور که متره و، ته نیا شتیک که جارن نه مبه وه و ئیسته له گه ل خواردنی نهو حه بانه لیم په یدا بوه نه ویه که ده گه ل کوخین قه فه زی سینگم توند بوون و ئیشانیکی کاتبی هیه و له گه ل ته واو بوونی کوخه ئیشانه که ش ته واو دهبئ و نهو ئیشانه ش نه وهنده توند نیبه که پییه وه ناره حه ت بم، به لام ده زانم له نه تیجه ی سهر ف کردنئ نهو حه بانه دا په یدا بوه.

نه وه ی که له به غدا به لامه وه زور سهرنج راکیش بوو مو عاینه، یان فه حسی دوکتوری نه عساب (عبدال مطلب عبدالکریم) بوو که هه مووی ههر به ئیشاره و به یخ به کاره یانی جیهاز و ته نیا به حه ره که ت و بزواندنئ په نجه و روانین و گوازتنه وه ی روانین له شوینیک بو شوینیک تر و قامک هه لگرتن له سهر جیهک و دانانی له سهر جیهکی تر به گورچی و له چه په وه بو راسته و ههروه هاش به پیچه وانه وه و هه لگرتنی روانین له سهریوه بو خواری و له خواریوه بو سهرئ بوو، خو شی نهو حه ره کاته ی نه نجام ددها و به نه خوڅه که ی ده لئ: ههرچی من کردم تو ش بیکه و له دوا ی فه حسی یه که م که زوری پیوه بوو پیی گوتم: له ناو می شکدا نوخته یه ک هیه که نهو شوینه جیهکی یه که گرتنه وه و، ویککه وتنه وه ی بیستان و بیرکردنه وه یه و، نه رکیکه گرینگی له کاری ریک و پیک بوونی هو ش و بیری مرو قدا له نه سستیوه و دهری له وه دا زوره، ده ترسم نهو نوخته خه له لی تی که وتبئ دهبئ بچی وینه ی کاره یایی له می شکت بگری بو نه وه که نهو گومانه روون بیتنه وه، خوا بکا نه وه نه بی که من بوئ ده چم. سبه ینی ئیوارئ چووم نویه م وه رگرت لهو شوینه که نهو ده زگایه ی لیبه و وینه ی کاره یایی له می شکت ده گری و، له بهر نه وه که نامه ی مودیری موسته شفای جادریه مان پین بوو بریک له خه لکی زووتر وه ریگرتین و ده زگای ره سم گرتنه که خو ی وه ک سه للاحه یه ک ده چوو که له سهر ته نیش ت درپژ کرابی به لام ناوه که ی له سه للاحه زور سارد تر بوو و، منی درپژ کرد و سهر و ملی منی به رووتی له ناو نهو ده زگایه نا که زور له ناو قه بریش ناخو شتر بوو، چ له بهر ساردیه که ی، چ له بهر تاریکیه که ی و، ههرچه ند گوتم من

هه‌رخۆم نه‌خۆشتم و ژانه سه‌رم له‌گه‌له و به‌و سه‌رمایه‌ش هه‌نده‌ی دی نه‌خۆش ده‌بم دوکتوره‌که گوتی: ته‌گه‌ر ناوا سارد نه‌بێ هه‌ر وینه‌به‌کی بیگری به‌ کار نایه و که‌لکی لی وه‌رناگیری.

نیزیکه‌ی چل و پینچ ده‌قیقه هه‌ر په‌سمی سه‌ری منی گرت له‌ لای راست و چه‌پ و سه‌ری و خواری و ته‌نیش و پشته‌سه‌ر و نیوچاوان و ئەو ماوه سه‌ر و ملی من هه‌ر له‌ ناو ئەو ده‌زگایه‌دا بوو که به‌ راستی زۆر پیتی نار‌ه‌حه‌ت بووم.

سه‌ه‌ینێ دوکتور عبدالمطلب که هات و وینه‌کانی دیت قامکه گه‌وره‌ی ده‌ستی راستی به‌ عینوانی سه‌رکه‌وتن به‌رز کرده‌وه و، گوتی: ئەوه‌ی من لیتی ده‌ترسام هه‌یج ئەسه‌ری دیار نییه و، زۆر باشه.

ماوه‌ی ئەو ده‌ پازده‌ رۆژه که له‌و موسته‌شفایه مامه‌وه ئەو دوکتوره زۆر جاری تره‌اته دیتتم و فه‌حسی کردم هه‌ر به‌و شپوه که باسم کرد و، ئەو ده‌رمانانه‌ی بۆی نووسیبووم ته‌ماشای ده‌کردن و له‌ دوا‌ی پرسباری خه‌و و خواردن و گه‌رانی به‌پێیان ده‌رۆیی.

له‌ هاتنه‌وه‌مدا دوو جو‌ر حه‌بی بۆ نووسیم که یه‌کیان ناوی دی پیریدامۆل و ئەوی تریان ناوی سه‌یناریزینه و، هه‌یج حه‌بی بۆ تووره نه‌بوون بۆ نه‌نووسیم و به‌وه‌ش چاک بوو نه‌ینوسی چونکه له‌ هه‌ندیک جێ تووره بوونیش زۆر چاک به‌کار دێ و جیتی خۆی ده‌گری و جیگه‌ی وا هه‌یه بۆ پیاوی نه‌رمه‌لیقه و قسه‌پان نابێ، من نا‌لیم نه‌رمی و پارانه‌وه هه‌ر قه‌ت باش نییه و، به‌کاری هه‌یج نایه، ئەویش جیتی خۆی!! هه‌یه!!

که له‌ به‌غدا به‌ ته‌مای هاتنه‌وه که‌وتم پیتی گوتم دوا‌ی شه‌ش مانگی دی ده‌بێ بتبینمه‌وه و فه‌حست بکه‌مه‌وه بزانه‌م شوینی ئەو ده‌رمانانه چده‌بێ له‌سه‌ر تو، به‌لام دوکتور عمر الکبیسسی ته‌گه‌ر زانیی ئەو دوکتوره له‌ جیاتی حه‌بی ئاسپیرین حه‌بی پیریدامۆلی داناوه پیتی ناخۆش بوو و گوتی: ئەوه‌ی بزانه حه‌بیککی ئاسپیرین به‌قه‌د ده‌ حه‌بی پیریدامۆلی سوود هه‌یه و، دوکتور مه‌زه‌ر عه‌لی ئەمێن پرسباری کرد نار‌ه‌حه‌تییه مه‌عه‌ده‌ت هه‌یه یان نا؟ گوتم هه‌مه، گوتی مادام وا بێ له‌ حه‌بی ئاسپیرین گه‌ری چونکه بۆ مه‌عه‌ده خراپه و هه‌ر ئەوانه بخۆ که بۆیان داناوی.

شه‌ش مانگ دوا‌ی سه‌رفی ئەو ده‌رمانانه دوکتوره‌که‌ی ئەعساب به‌هۆی ناسیاویکی خۆم

له‌ به‌غداوه رای ئەسپارد که بچمه‌وه بۆ لای و له‌به‌ر ئەوه دیسان هه‌روه‌ک جاری هه‌وه‌لی و له‌ رینگه‌ی لێژنه‌ی عه‌لاقاتی موسته‌وه سه‌فه‌ری به‌غدام کرد و ئەو جاریش ده‌رمانه‌کانی جاری پیتشوی تایید کرده‌وه و گوتی هه‌تا به‌ینیکی تریش ئەو حه‌بانیه‌ی سه‌یناریزین بخۆ و دوا‌ی ماوه‌یه‌کی تر ته‌گه‌ر زانیت چاکتری هه‌وه‌لی لێیان که‌م که‌وه و، دوا‌یی هه‌ر یه‌که‌جاری دایاننی و ته‌رکیانکه، به‌لام من جارێک که برێک به‌ چاک له‌ خۆم ده‌گه‌یشتم بۆ تا‌قی کردنه‌وه چهند رۆژیک ئەو حه‌به‌م که‌م کرده‌وه و له‌ رۆژی دوو دانه کردمه‌وه یه‌ک و زۆر پیتی نه‌چوو گیتیه‌کی سووکم به‌سه‌ردا هات و له‌به‌ر ئەوه دیسان حه‌به‌که‌م کرده‌وه رۆژی دوو ده‌نک وه‌ک هه‌وه‌لی و ئیسته‌ش هه‌ر به‌و پیتی و دانه له‌سه‌ری ده‌رۆم و لێره‌ش نه‌چوممه‌وه لای دوکتوریک بزانه‌م ده‌لی چی چونکه ئەو ده‌ستوره دوکتوریککی دی داویه‌تی که پسیوری له‌و نه‌خۆشیه‌دا هه‌یه و په‌نگه‌ یه‌کی تر ئەو شاره‌زاییانه‌ی ئەوی نه‌بێ.

سه‌روه‌ندی هاتنه‌وه‌م له‌ به‌غدا مودیری موسته‌شفا جادریه دوکتور مه‌زه‌ر عه‌لی ئەمێن لیتی پرسیم: که‌نگی دتیه‌وه سه‌ردانمان، گوتم نازانم هه‌ر وه‌ختیک پتیبست بکا، گوتی سالی داها‌توو زه‌ره‌ری نییه ته‌گه‌ر سه‌رێکی ئەو لایه بده‌یه‌وه و، کاتی نووسینی ئەو دێرانه له‌و وه‌عه‌ده تپه‌په‌رپوه که ئەو بۆ چوونه‌وه پیتی باش بوو سه‌ری بده‌م به‌لام من وام هه‌ست به‌ نار‌ه‌حه‌تی نه‌کرده دیسان بچمه‌وه.

ته‌گه‌ر له‌ به‌غدا هاتمه‌وه کاک نیچیرشان بارزانی هاته‌م‌الی سه‌ردانی کردم و، له‌ نه‌خۆشیه‌که‌ی پرسیم و گوتی: ته‌گه‌ر حه‌ز ده‌که‌ی بۆ موعه‌اله‌جه بچیه خا‌رج ئەوه حازرت ده‌که‌م ده‌نتی‌رم بۆ هه‌ر شوینی‌ک که خۆت حه‌ز ده‌که‌ی، من گوتم: ئیسته‌ حالم باشه و باوه‌رم وایه پتیبست نه‌بێ و هه‌ر کاتیک به‌ پتیبستم زانی عه‌رزت ده‌که‌مه‌وه.

گوتی: ته‌گه‌ر ئیسته‌ش ناچی هه‌ر وه‌ختیککی تر هه‌ستت به‌ نار‌ه‌حه‌تی کرد و، پیتت وابوو لازمه بچی ئاگادارم بکه و، یان له‌ پیتشدا کاک بارز ئاگادار بکه ده‌سه‌جی ره‌وانه‌ی ده‌ره‌وه‌ت ده‌که‌م.

کاک بارزیش هه‌ر له‌گه‌لی هاتبوو و له‌وی دانیشتبوو و، ئەو دم ئەوان هاتنه‌ سه‌ردانم سه‌یاره‌یه‌کی مارسیدیس بێنزی کویه‌م هه‌بوو که ئەویش هه‌ر خۆی پیتی دابووم، کاک نیچیروان له‌و هاتنه‌دا سه‌یاره‌یه‌کی له‌ندکروزه‌ری مونی‌کای نویتی گران قیسه‌تی تری پیتام

که ئەو سەیارە لە خانووەکەم گرانتر کەوت.

هەر لەو حەوتویدا کە کاک نیچیرقان هاتە مالتی لە لای سەرۆک مەسعود بارزانی وەختیان بۆ دیاری کردم بچمە خزمەتی و، ئیوارەیک سەعات چواری پاش نیوەرۆ چووم لە مەسیف بە خزمەتی گەیشتم و وینەمان پیکەووە گرت و، کاک نیچیرقانیشت لەوێ حازر بوو و سەرۆک بە وردی لە حال و چلۆنایەتیی نەخۆشییەکەم و عیلاجەکەم پرسی و، بە هەلکەوت رۆژی دوای ئەو دیتنەش بیرەوهریی وەفاتی بارزانی بوو کە ئەو ساڵە لە بارزان دەکرا و، من دوای ئەو کە لە لای سەرۆک مەسعود هەر لەوێوە وەرێ کەوتم بۆ بارزان بۆ ئەو کە بتوانم سەبەینێ لە بیرەوهریەکەدا بەشدار بێم.

ئەو ساڵە بیست و یەکمەین سالی بەشدار بوونی من بوو لە ساڵگەردی کۆچی بارزانیی نەمر و کاک ئیدریسی قارەماندا و، لێرهەدا دەبێ پێ لەو بەنێم کە لە ماوەی ئەو بیست و یەک ساڵەدا سەرەرای هەموو هەولێکم هێشتە نەمتوانیوه گۆشەیهکی زۆر پچووک لە شەخسیهەتی کۆمەلایهتی و نەتەوهیی ئەو دوو سەردارە گەورە بێنەم سەر کاغەز و بێگومان لە سالانی داهاوویدا ئەگەر تەمەن و هەل و مەرج دەرەفت و شانازی بەشدار بوونم پێ بدەن بەجیهیتانی ئەو ئەرکە لە توانای خۆمدا هەر نابینم و لەوەش دلنیام کە زۆر لە لایەنەکانی هەلکەوتوویی و سروشت بەرزی و لیبوردویی وان هەر وا بە نەگوتراوی و لە پەردە داماو و وا زووش بنە نایە و مەیدانی بەیان بۆ وێژەر و نووسەر بەرینە ئەگەر پیتووسی زماندار هەبێ.

ئەو رۆژە کاک نیچیرقان لە لای کاک مەسعود پیتی گوتم بە کاک دلۆقانم گوتە لە بارزان بۆ شەوێ جیگەت بۆ تەرتیب کا لە مالتیک بۆ ئەو کە وەک سالی پیتشوو هیندە لە رێگەدا ماندوو نەبێ، پیتووست بە روون کردنەوێه کە سالی پیتشووتر کە ئەو بیرەوهریە هەر لە گوندی بارزان کرا، کاک دلۆقان بارزانی برای کاک نیچیرقان لە بارزانەو تەلەیفونی لە ماموستا سەعدەبدوللا بەرپرسی لقی دووی پارتی لە هەولێر کرد کە ئەگەر چوو بۆ بەشداربوونی بیرەوهری منیش ناگادار بکا و پیکەووە بچین و رۆژی بیرەوهریەکە ئیمە هەموو لەگەڵ جەماعەتی لقی دوو سەبەینە زوو سەعات شەشی بەیانی بۆ بارزان وەرێ کەوتین بەلام پیتش ئەوێ ئیمە بگەینە بارزان رێگا هیندی سەیارە تیدا بوو کە ئەگەر لەسەریان راوەستابین هەتا ئەو هەموو سەیارە تیدەپەڕین و رێگەیی ئیمە دەبۆو

هەتا نیوەرۆی پێ دەچوو و نەتیجە وەختی مەراسیمەکەش تەواو دەبوو کە کاتی دەست پیکردنیان لە سەعات دەی بەیانییەو دیاری کردبوو و ئیمە نەیدەگەبشتین، ناچار من و جەماعەت لە سەیارە دا بەزین و بەپیتیان لە هەورازەکانی خوار گوندەووە وەسەر کەوتین بۆ سەری کە نیزیکی سەعاتیک شتیکی زیادترم پێ چوو لەو رێگەدا هەتا وەسەرکەوتم و ئەگەر گەیشتمە ئەوێ بەنیتیک بوو مەراسیمەکە دەستی پێ کردبوو، کاتیک گەیشتمە جی و پیتشکەشیان کردم بۆ شیعر خۆیندەنەو لەبەر ماندوویی بە زەحمەت قسەم پیدەکرا، بەلام هەرچی بوو باش بوو لە وەختی خۆیدا حازر بووم و لەو ترسانە ئەوجار فیتم کرد و رۆژی پیتشتر چوومە بارزان کە دیار بوو کاک دلۆقان لە بیرو مندا ببوو و جیگەیی بۆ دیاری کردبووم و، شەوێ بردیانە مالتیک لە ناو گوندەکە و کاک دلۆقان خۆشی لەگەڵم هات و شوپنەکی دیت و تاویک لەوێ لەگەڵم دانیشتم و دوایی رۆیی.

سەبەینێ لەگەڵ دەستپیکردنی مەراسیمەکە و خۆیندەنەو بەرنامە من بەبێ ماندوو بون و شەکەتی حازر بووم و ئەو رۆژە لەگەڵ بیرەوهری نەمران (بارزانی و کاک ئیدریس) یادی چەند هەقالی بەرێز و خۆشەووستی خۆم و هاوڕێ و هاوسەنگەری بە وەفای بارزانی یانی: دوکتور سەعید ئەحمەد شیروانی و، حاجک چەمی و، حسۆ میرخان دلۆمەری خەردنی و، حالی دلۆمەریشم کرد کە زۆریەیان لە شەرەکانی ناوخوا شەهید ببوون و هەموویان هەر لە گوندی بارزان و لە خزمەت بارزانیاندا نیتراون.

ئەو یادکردنەیی ئەو پیتشمەرگە ناودارنەیی کوردستان بەجیهیتانی ئەرکی هەقالتی و ریتزگرتن لە رابوردووی پێ لە شانازی ئەو قارەمانانە دەزانم کە هەموو جیتی کوردستان شاهیدی نازیەتی و میرانیی وانە و، من هەر ئەو دەم خۆم هەستم بەو دەکرد کە ناوی عەمەرەغا دلۆمەری لە ناو ئەو قارەمانانە کەمە و پیتووست بوو ئەویش هەلنەبوێرم بەلام لەبەر ئەو ئەو شیعەرانەیی کە من هەموو جاری بەو بۆنەو دەیانلێم لە شوپنیک دەیانخوینەووە کە جەماوەرێکی زۆر وەکو دەبن و ئەگەر هەلبەستەکان زۆر دوور و درێژ بن گوێگر و جەماعەتی حازریان لیتی وەرەز دەبن و، ئەو پارچە شیعرەش بەیادی ئەو چەند قارەمانە باسکراوە لە سەد و پازدە شیعر تیتپەربوون کە خۆیندەنەوێان نیزیکی نیو سەعاتی زیادتر وەخت دەووست و ئەگەر یادی عەمەرەغاشی لەگەڵ کەوتبا لەوەش زیادتر وەختی دەووست لەبەر ئەو تیتپنێبە خۆم لێ بوارد.

بهینیک دواى ئەو مەراسیمە لێپرسراوى لقی یازدەى پارتى مامۆستا یونس رۆژبەیانى ئەو ئیرادەى لەسەر ئەو شیعراى هەبوو و گوتى: ئەگەر ناوى عەمەراغاش لەگەڵ ئەو شەهیدانە بخەى کە باس کردوون ئەو ئیتر هیچ هەقى عەمەراغاش لە ئەستۆى تۆ نامینى.

لەبەر ریزی ئەو داواى بەرپرسی لقی یازدە و، لەبەر ئەوە کە خوشم هەستم بەو کەم و کورپە دەکرد داوام لە خزمەکانى عەمەراغا کرد کە هەر ئاگادارىهکیان لەو شەرەهەیه کە عەمەراغا تییاندا بەشدار بوە لەگەڵ ناوى شوێنەکان بۆم بنێرن و ئەوانیش پیاوہتییان کرد و قایمەیهکیان بۆ نووسیم و هینایان، منیش بەدواى ئەو داوى عەمەراغاشم بەو شەرەهەیه کە بەشدارى تیدا کردوون لەو هەلبەستانە زیاد کرد کە ئەو قارەمانە لەو شە زیادترى لى دەوہشیتتەو، هیوادارم ئەوجار ئەو عەزیزە لە قسورم ببورى.

رۆژتیک لە ئەنجومەنى وەزیران کاک نێچیرقان بارزانى پیتی گوتم حیمایەى بۆ خۆت دانى، هەر کەست پى باشە سى کەسان دیارى بکە و، ئەگەر لەسەریان ساغ بوویەو و قەرارت لەسەریان دا لە پیشدا ناوەکان بەدەم بە ئیدارەى ئاسایش بۆ ئەوە کە لە رابردوویان بکۆلتیتتەو و ئەگەر هیچیان لەسەر نەبوو و باوەرپێکراو بوون دواى ئەوە بیانکە رەسمى، منیش لە بیری ئەوە کە وەتم کە سى کەس بۆ ئەوە بدۆزمەو، یەکیان بە ناوى شوفیر و، دوو کەسەکەى تر بە ناوى حیمایە، لە هەولێر سى برا هەبوون بە ناوى (خەیروللا، سەیفوللا، سۆران) کە کورپى مەزۆتیک بوون بە ناوى (رەسول خدر) و، پیش ئەوەش ناسیاوى و تیکەلاویمان لەگەڵیان هەبوو و، کە باسى ئەو مەزوعە کرا ئەوان خۆیان گوتیان ئیمە حەز دەکەین لەگەڵ تۆ بین، ناوى ئیمە بنوسە دێینە لای تۆ، خوشم ئاگادارىی ئەوەندەم لەسەریان هەبوو کە رابردوویان چاکە و باوکیان خزمەتى شۆرش و پارتیى زۆر کردووە و، ئیستەش لە لێژنەى ناوچەى رانیەى پارتیدا ئیش و هەلسوورانی هەیه، منیش لەبەر ئەوە پێم خوش بوو، ئیتر ناوى هەرسێکیانم دا بە کاک نێچیرقان کە ئەویش ناردنى بۆ ئاسایش و دواى دوو مانگ ناوى هەرسێکیان هاتەو و گوتیان هیچی خراپیان لەسەر نییە و، تاییدیان کردبوون و، لەو رۆژەو هەر سێکیان هاتنە لای من و ئەرکى شوفیر و حیمایەیان دەدى، دواى سالتیک سۆران رۆشیتتەو مەکتەب بۆ ئەوە کە درێژە بە خۆتندن بدا، سەیفوللاش دواى ئەو دوکانى کردووە مەکینەجاتى کارەبا چاک دەکا

و دەیفروشی و، لە جیاتی ئەوان دوو کەسى تر هاتن، لە زستانی سالى حەفتا و حەوتەو کە ئەو پێشمەرگانە هاتوونە لای من هەتا ئیستە چەند جار گۆرانیان بەسەردا هاتووە و ئەوانى پێشوو رۆشتوون و پێشمەرگەى تر هاتوونە جیى ئەوان، بەلام خەیروللا کە برا گەورەى دووبراکەى تریشە هەر لەکنم ماوە و نەپۆیو و، من زۆر لەوى رازیم و پێم وایە ئەویش لەمن رازیبە و بەلێنى پى داوم قەت بەجیم نەهیتلى کە منیش زۆر حەزبەو دەکەم و، دیارە لەبەر ئەوە کە لەو بەینەدا شارەزای یەکتەر بووین و بێجگە لەو هەش کورپى ئەمین و دلسۆزە هەر ئەو لەیهکی تازەهاتووى نا شارەزا چاکترە کە لەوانەیه ئاکار و کردەوشى نەگاتە ئەو و واش لەگەڵم رێک نەکەوى و مەعاشى ئەو پێشمەرگانەش م. س سەرفى دەکا، بەلام خانووى خەیروللا من بۆم دا بین کردووە چونکە ژن و مندالى هەیه و کرى خانوو زۆرگراوە.

لە سەروەندى ئەو داوى کە حکومەتى هەریم لە بیری دامەزراندنەو کورپى زانیاری کوردستان کەوت و وام لە بیرە هاوینی سالى ۲۰۰۰ بۆ بەرپێز مامۆستا سامى عبدالرحمان جیگرى سەرۆک وەزیرانى هەریمی کوردستان رۆژتیک کاک بەدران ئەحمەد حەبیبى بەدوادا ناردم بۆ ئەنجومەنى وەزیران و لەوى لە مەز دامەزراندنەو و، هەرەها دانانى ئەندامانى کۆرەکەو بەرپێزیمان گۆرپەو کە کى پیتی دەکرى لەو بواریە و لە زوفى ئەوروى کوردستاندا خزمەت بکا، دیارە بە پروای من مەزۆتى لێهاتووى زانا بۆ ئەو ئیشە زۆر بوون کە ژمارەیهک لەوان لەو حکومەتە دوورن و، دەستیان نەدەگەیشتى، یان ئەگەر دەستمان وێیان راکەبشتبا ئەو هەش مەزۆگەر نەبوو کە ئەوان خۆیان ئەو ئەرکە و ئەستۆ دەگرن و دێنە هەولێر بۆ ئەو خزمەتە یان نا، هەرچى پى لەوى لەگەڵ ئەوە کە ناوى ئەو کەسانە هاتە گۆرپى کە تێمانرا دەدین ئەو کارە و ئەستۆ گرن و پێیان بکری، بەرپێز کاک سامى داواى لى کردم لیستەیهک لەو ناوانە بگرم کە بە باشیان دەزانم و بیدەم بۆ ئەوە کە فکریان لى بکاتەو، هەرەها تەکلێفى ئەو هەشى کرد کە هەولتى پەیداکردنى خانوویەکی گونجاو بۆ دانیشتنى ئەو کۆرە بەدەم لە هەولێر، جا چ بۆ کربى و، چ بۆ بەکرى گرتن.

من دواى دوو سى رۆژتیک لە لیستەیهکدا ناوى چەند مامۆستام بۆ نارد کە پێم وابوو لەو بواریە کاریان پێدەکری، بەلام بۆ دۆزینەو شۆتى دانیشتنى کۆرەکە تەنیا جییهک هەبوو کە لەگەڵ خاوەنەکەى پێک نەهاتین.

دوای ئه وه که من چاوم به کاک سامی کهوت و ههروهه هاش دوای ئه وه که قایه ی ناوه کانم پیتشکه ش کرد چهند مانگیگ ئه وه مهسه له هه ر بیده نگیی لی کرا و باسی نه بوو، دوایی به پیتی فه رمانی ئه نجومه نی وه زیران کۆره که دامه زرا و فه رمانه که ی ئه نجومه نی وه زیران که به ئه ندامه کانی کۆره که راگه یه ندرا میژووی ۱۶/۱۲/۲۰۰۰ ی پتوه بوو که ره سمیه تی دا به کۆره که و ئه ندامه کانی دیاری کرد و، ئیسته خانوی تایبه تی ئیش و دانیشتنی ئه وه کۆره یان کرپوه به لام له بهر ئه وه که خانوکه پتویستی به که لته و ده ستیدان هه یه هیتشه که لکی لی وه رنه گیراوه و، هه تا ئیسته هه ر جارێک کۆره که دانیشتنی بووی له شوینی وزاره تی مرۆقایه تی دانیشته.

کۆره که له میژووی دامه زرانیه وه هه تا ئیسته هیندیگ ئیشی ساده و سه ره تاییی کرده وه که: دانانی لیژنه ی ریزمان، دانانی لیژنه ی ئه ده بی، دانانی لیژنه ی واژه که من له هه رسیکیاندا ئه ندام و هه ر وه هاش دانانی لیژنه ی زاراوه کانی کوردی.

لیژنه ی ریزمان حالیی حازر له کاری لیکۆلینه وه و پشکنینی کتیبی ریزمانی کوردیی پۆلی پینجه می سه ره تاییی مه که ته ب دا یه بو هه لسه نگانندی پله ی ئه ده بیی کتیبه که له روانگه ی ناوه رۆکه وه و، را ده ی له بهر چا و گرتنی ده ستوری نووسینی له لایه ن ریزمانه که یه وه، ئه و کتیبه له لایه ن لیژنه یه کی شه ه نه فه ربی تره وه نووسراوه و سالی ۲۰۰۰ له مه که ته به کانی کوردستان به ده رس گوتراوه ته وه.

له و مامۆستایانه ی که من ناویانم به پیتی لیسته یه ک بو دیاری کردنیان له کۆری زانیاریدا پیتشکه شی ئه نجومه نی وه زیران کرد ئیسته دوو سێ که سیان له کۆره که دا به شدار کراون و، ئه وانی تر که دانیشته وی هه ولیر نه بوون نازانم داوی به شدار بوونی ئه و کۆره یان لی نه کردوون، یان خۆیان نه یانویسته وه ئیسه وه ئه ستو بگرن و، له بهری چونه ده ر.

دانیشتنی کۆره که هه تا ئیسته ده توانم بلیم مانگن هه ر جارێک بوه، به لام ئه ونده ی هه یه نه بوونی جینگه و رینگه بو دانیشتن و ئیش کردنی جه ماعت شوینی هه به وه بو که م کاری کۆره که و هومید هه یه به و زوانه ئه و گیروگرفته ش نه مینێ چونکه خانوکه ئیشی له سه ر ده کړی و پتوه ئه شبای پتویستی بو دا بین که ن وه ک وه سیله ی په یوه ندی و وه سالی پیتشکه وتوی تر به لکو بکه ویتته سه ر په والی لیتوه شاهوی خوی.

میژووی دانانی کۆری زانیاری یه که م جار ده گه ریتته وه بو سالانی پیتشو له به غدا که ئه ندامه کانی به دوای هیندیگ پروودا و تیکچونه وه ی به ینی شوړش و حکومه تدا لیک هه لپران و تا ق و واژه وتن و نه تیجه کاری کۆر له کرده ودا را وه ستا و به ره می پتویستی لی نه ده که وته وه و، دانانه وه ی سه ر له نوینی کۆر له لایه ن حکومه تی هه ریمی کوردستان نیازیکی رۆشنبیری و، ئه ده بی بوو که حکومه ت هه ستی پیکرد و ئه نجومه نی نیشتمانیی کوردستان بریاری له سه ر دامه زرانده وه ی دا، هومید هه یه له داها توودا به ره می به که لکی بو کۆمه ل هه بی و، پتی بکری بو شوینه فه ره نه گیه کانی دوور تریش په ر هه لای و سوود له سه رمایه و ئه زمونی نا ونده ئه ده بیه کانی ئه و گه لانه ی تریش وه رگری که له وده را بور دووی کۆنتریان هه یه و کاری زیادتریان له سه ر کرده.

له به هار و هه روه ها هاوینی سالی ۲۰۰۰ دا منداله کان دیسان له بهر نا ره حه تیی شه کری خوین و زه غت و کار نه کردنی گورچیله ها توچۆی لای دوکتورانیان زۆر بوو و ده رمانی وه رده گرت و وا ده بوو ده رمانه کانی ده گۆری و دوکتوره کان به منیان گوتبوو که هه موو رۆژی له مالی زه غتی خوینی ئه ندازه بگرم و بینووسم و دوایی بو یان به رم، دیاره له گه ل ئه وه ش پاریزی توندیان بو دانابوو و هه ر به بی ئه وه ش خۆی که له میژ بوو نه خۆشیی شه کری هه بوو پاریزیکی زۆر چاکی را ده گرت، وا بوو له سه ره تای مانگی هه شتی دوو هه زاردا دیسان پتویستی به دوکتور بووه و برده نه خۆشخانه له وی فه حسیان کرد گوتیان گورچیله ی زه عیف ئیش ده کا، گوتم خۆت حازر که بچۆ به غدا ئه وی لیره با شتره گوتی له خۆم را نا بینم به و گه رمایه بچمه به غدا هه ر لیره ده چمه لای دوکتور، له نه خۆشخانه به منیان گوت گورچیله ی زه عیف ئیش ده کا و، نه یانگوت ئیش نا کا و، ئه وه شبان پت گوتین که دوکتور (سامی ئاکره یی) هه ر له هه ولیره و هه تا ئیسته چهند نه خۆشی وای چاک کردۆته وه ناوی چهند که سیان برد که گویا ئه و چاکی کردوونه وه، به کورتی منیش ئیواری نه خۆشه که م برده عه یاده ی ئه و دوکتوره و له وی فه حسی کرد، گوتی: شتیکی وا نییه با دوو سێ رۆژیگ له نه خۆشخانه بی و خۆم چاوم لپی بی چاک ده بیتته وه، وه ره قه ی بو کردین بو نه خۆشخانه ی کۆماری که له وی جینگه ی پت بدن و سه به یی برده وه ئه و نه خۆشخانه و له وی ژووریا ن پیدا، ئه و رۆژه دوکتوره که له شوینیکی تر ئیشی هه بوو و نه هاته ئه وی و، نه یدیت، سه به یی که هات نه خۆشه که ی دیت گوتی: غه سلی گورچیله ی

دهوئ دهبی گورچیلهی بشوژیتتهوه، لیم پرسی جا له ههولیر دهکری؟ گوتی بهلئی لیره دوکتوریک ههیه دهبنیرمه لای ئه و پیتویستی به شوینی تر نییه، منیش ئهوه به نهخۆشه که گوت و چاوهروان بووم سبهینی بئ و بینیریتته لای دوکتوره که بۆ شوشتنهوهی گورچیله، ئه و رۆژه هیچ، رۆژی دوایی هات نهخۆشه که ی دیت گوتی: پیتویست به شوشتنهوهی گورچیلهش نییه و حالی باشه، ئه و شه و لیره بئ سبهینی با بچیتتهوه مائی منیش ههتا نیزیک نوژی شیوان هه له لای بووم و نهخۆشه که له گهڵ ئیمه جهفهنگی لیدهدا و پئ دهکهنی و هیچ نارچهتهی پیتوه دیار نه بوو، کیژی براهشی ئه و ماوه له نهخۆشخانه هه له لای بوو و، ئه گه ر ئیوارئ ههستام بچمه دهر گوتم چیتان دهوئ بۆتان بنیرم بۆ شهوئ نهخۆشه که گوتی هیچمان ناوئ خواردمان له لایه و میوهش جیگه نییه لئی دانیم و خۆشم سبهینی دیمهوه پیتویست نیه هیچ بنیری.

من وهدهر که وتم هاقمهوه مائی و شهوئ سهعات چواری بهیانی تهلهیفون زهنگی لیدا ئه گه ر هه لیم گرت هیرۆی برازای منداله کان بوو له نهخۆشخانهوه قسهی کرد گوتی وهره باجی ئامین حالی زۆر شره و، دهسه جئ ههستام چووم دیتم زۆر نارچهته و هه رچه ند دوادم و بانگم کرد جوایی نه داوه و، دوکتوری کیشکیش هه له هاتوچۆیدا بوو و دهرزی لیدهدا و ریتیهی شه کری خوینی ئه ندازه دهگرت که ئه و ده مه که من لهوئ بووم ریتیهی شه کری خوینی به جیهازیک وهردهگرت که هه ر هه تا شهش سه دی دهخویندهوه و، ریتیه که ی نهخۆش له شهش سه د تپیه ریپوو به لām نه یانده زانی چهنده له شهش سه د زیاد تره چونکه جیهازه که نهیده خویندهوه و، هه روا له حالی بئ هۆشیدا بوو که سهعات شهشی بهیانی شهوی ۲۰۰۰/۸/۷ ئیتر به داخه وه تهواو بوو و، ئه و جار خه ریکی هینانه وهی بووین بۆ مائی و له مائیش دوای حازر کردنی به ریم کردهوه بۆ رانییه که خزم و که سی لهوین و توانیمان هه ر هه تا نوخته ی دیگه له سنووری پارتی و یه که یه تی له گه ل جه ماعه تیکی زۆر له گه لئ بچین بۆ به رئ کردنی و له و پوه ئیمه هیندی کمان گه راینه وه و چهنده که سیکی تریش له جیرانان که ده یانتوانی بچنه رانییه له گه لئ چوون و، جیا بوونه وهی ئه و ژنه که نارچهتهی و ناخۆشیی له گه لئ من زۆر دیبوو بۆ من زۆر گران تهواو بوو و، له رۆژانی زۆر سهخت و نارچهته و ته نانهت ترس و زهمانی شه ری پیشمه رگه و حکومه تدا له هه موو جئ له گه لئ بوو و له گه لئ من بوردومان کرا و هه ر دهردی سه ریبه کی به سه ر من هات ئه ویش

دیتی، به لām چاره نووس وابوو و له وه دا هچم له دهس نه هات و ده بوو لیک جیا بینه وه. هه ر له و هاوینه دا له ۱۸ هه تا ۲۱ ی مانگی ۹ فستیوالیکی گه وره بۆ یاد و ریتی شاعیری ناودار و فه یله سو فی کورد مه لای جه زیری له شاری دهۆک له هۆلی محمه مد عارف جه زیری گیرا که ژماره یه کی زۆر له رووناک بیران و نووسه ران و شاعیران به وتار و شیعر و لیکدانه وه له و فستیواله دا به شداریان کرد و، له روانگه ی ئه ده بی و کۆمه لایه تی و سۆفیگه ریبه وه تیشکیان خسته سه ر شه خسیه تی مه لای جه زیری و، به ریتز سه رۆک مه سعود بارزانی خۆی له و فستیواله دا به وتاریکی پوخته ریتی له و که سایه تیه گه وره کورده گرت و له کاتی دیاریکراوا میهره جانه که به سه ردانیکی ئامیدی له لایه ن ئاماده بوانه وه دوایی هات و، من رۆژیک پیش تهواو بوونی فستیواله که له به ر ئیشی تاییه تی خۆم گه رامه وه بۆ هه ولیر.

له بیسته می مانگی دوازه ی سالی ۱۳۰۰ که به هه لکه وت مانگی ره مه زانیش بوو حه ره سه کان که له دهرکئ له ناو کابیندا ده بن، یه کیان به ناوی (نه وزاد به کر حه مه خان) سهعات دوازه و نیوی پاش نیوه شه و که من خه وتبووم و، کاره باش کورژابوو له په نجه ره وه بانگی کردم گوتی ئیشم پیتته که ههستام دهرگام لئ کردهوه، گوتی: ئه وه دزیکم به ده مانچه وه گرتوه هاتۆته سه رمان و، له ریتوه که هات گه فی لیکردین و گوتی: نه بزوون ده تانکوژم، منیش کلاشنکوژم لئ سوار کرد و باوه شم پیتدا کرد ده مانچه کهم لئ ئه ستاند و نازانم بلیم دزه یان پیاو کوژه؟ کوردیش نازانی و، ئه و کاغه ز و په رتوکانه شی پئ بوو لیم وهرگرتوه و، ئه وانیشی له گه لئ ده مانچه که ته سلیمی من کرد که، ده مانچه که چارده خۆریک بوو، به تاریکی بریک له و کاغه زانه ورد بوومه وه که لئی ئه ستاند بوو و هه موویان به عه ره بی نوسرابوون، منیش گوتم له ناو کابینه که ی که ن هه تا پارشیوئ کاره با دیتته وه ده بنیرم ته سلیمی ئاسایشی ده کهم بۆ ئه وه که لهوئ لیکۆلینه وه ی له گه لئ بکه ن.

پیشمه رگه که دوای ئه وه که ده مانچه و کاغه زه کانی ته سلیمی من کرد گوتی: ئیواریش سه یاره یه ک دوو سئ جار به دهرکیتدا هاتوچۆی کرد و هه ر ئه و سه یاره نوژی خه وتنانیش هاته وه من ئیستم دایه رانه وه ستا و، له به ر ئه وه که به قسه ی من رانه وه ستا منیش ته قه م لئ کرد و، چهنده فیشه کم پیتوه نا و، ئه ویش دهستی له سه یاره که ی هینا دهر و دوو سئ فیشه کی ده مانچه ی به منه وه نا و رۆیی، وا دیاره ئه و سه یاره هه قالی ئه و دزه بوین و

ئه‌ویان لیتره دابه‌زاندوه و خویمان رۆښتوون.

ئیمه له‌و قسانه‌دا بووین که ئه‌فسه‌ریکی ئاسایش هاته‌ده‌رکێ و سێ چوار که‌سی تریشی له‌گه‌ڵ بوو دیار بوو به‌ده‌نگی ته‌قه‌که‌وه‌هاتبوون و چلۆنایه‌تیی رووداوه‌که‌ی بۆ گێڕانه‌وه‌، ده‌مانچه‌ی دزه‌که‌ و هه‌روه‌ها ئه‌و کاغه‌ز و په‌رتوکانه‌ی له‌گه‌ڵ ده‌مانچه‌که‌ لیتی ئه‌ستاندبوو ته‌سلیمی ئه‌فسه‌ره‌که‌م کرد و، پێش ئه‌وه‌ی زابته‌که‌ی ئاسایش بگاتێ دیار بوو دوو سێ قونداغه‌ تهنه‌نگیان لێدا بوو هه‌تا له‌ ناو کابینه‌که‌یان کردبوو، ئه‌و ده‌م که‌ له‌وئ ئیشتی پێ که‌بیبوو گوتبوو لیم مه‌ده‌ن من فلانه‌ که‌سم و ناوی خۆی گوتبوو و که‌ نوێنه‌ری په‌یوه‌ندیه‌کانی حکومه‌تییکی هاوسه‌تی کوردستانه‌ و مه‌قه‌ری له‌ هه‌ولیره‌. زابته‌که‌ی ئاسایش له‌گه‌ڵ خۆی بردی و، دوایی به‌ ئیمه‌یان نه‌گوت چیان لێ کردوه‌ و نوێنه‌ری په‌یوه‌ندی حکومه‌تییکی نیوه‌ شه‌و له‌ ده‌رکی من چ ده‌کا و، بۆچی هه‌ر له‌ رێوه‌ هه‌ره‌شه‌ی له‌ حه‌ره‌سه‌کان کردوه‌، که‌ نه‌بزوون ده‌تانکوژم؟ و چۆنه‌ رپیی که‌وتۆته‌ ئه‌و به‌ر ده‌رکه‌، چما ئیمه‌ هه‌ستری که‌سمان په‌اندۆته‌وه‌!! به‌لام دیاره‌ به‌رژوه‌ندی گرینگتر له‌ گۆرێدا هه‌یه‌.

پێش ئه‌و رووداوه‌ش جارێکی تر له‌ جه‌نگه‌یه‌که‌دا که‌ حازر ببووم ده‌چوممه‌ به‌غدا، شه‌وئ دز هاتبوه‌ مالتی و له‌ پێشدا له‌ ده‌رئ تیلی ته‌له‌یفون و کاره‌بای مالتی هه‌لبه‌ریبوو و، دوای ئه‌وه‌ به‌سه‌ر دیواری حه‌وشه‌دا هاتبوه‌ ناو حه‌وشه‌ و شوشه‌ی په‌نجه‌ره‌ی مه‌ته‌خی کون کردبوو جا زانام هاتبوه‌ ژوور یان نا به‌لام هه‌بچی پێ نه‌دزرا‌بوو و، من که‌سه‌به‌ینی ئه‌و رۆژه‌ ده‌چوممه‌ به‌غدا منداله‌کان نه‌یانه‌هه‌شتبوو بزانه‌م و گوتبوویان هه‌تا له‌ به‌غدا دیته‌وه‌ پیتی مه‌لێن و ئه‌گه‌ر هاتمه‌وه‌ پێیان گوتم شتیکی وا بوه‌، دیاره‌ له‌و کاته‌وه‌ حه‌ره‌سیاتم له‌ ده‌رکێ داناوه‌ بۆ دلنیایی زیادتر هه‌رچه‌ند شاره‌که‌ش ئیسته‌ زۆر له‌ جارێ ئه‌مین تره‌ و ئه‌و شتانه‌ زۆر که‌م روو ده‌ده‌ن.

خوێنه‌ری به‌رپێز، ئه‌وه‌ به‌شیک له‌و بیره‌وه‌ریانه‌ بوو که‌ من لیتر و له‌وئ له‌ بیرم ماون و هه‌ر یه‌ک له‌و بیره‌وه‌ریانه‌ له‌وانه‌یه‌ وه‌خت و زه‌مانه‌تییکی زۆریان ویستیی به‌لام لیتره‌دا به‌ کورتی و به‌ دوو سێ دێر ته‌واو بوون، بیره‌وه‌ری هه‌یه‌ که‌ نووسینه‌وه‌ی پێویست بوه‌ و له‌ بیرم نه‌ماوه‌، بیره‌وه‌ری هه‌یه‌ که‌ له‌ بیرم ماوه‌ و خۆم ناینووسم چونکه‌ نه‌ له‌ مسته‌وای نووسین دایه‌ نه‌ به‌ که‌لکی خوێندنه‌وه‌ی خوێنه‌ر دێ.

من نیوه‌ی ته‌مه‌نم له‌ پێشمه‌رگایه‌تی و ناو مه‌قه‌راتدا تێپه‌ریوه‌ و، له‌و به‌ینه‌دا سه‌دان جینگه‌ و سه‌دان هه‌قال و هاوڕێم گۆریوه‌ و، هه‌ر یه‌کیک له‌و هه‌قال و هاوڕێیانه‌ دوو قسه‌م له‌گه‌ڵ کردبێ و، یان پێکه‌وه‌ که‌وتبینه‌ هه‌لوێستی مه‌ترسی و بۆمباران کران و، یان گولله‌ تۆپمان بۆ هاتبێ ئه‌گه‌ر نیوه‌ و نیوه‌ چلێش بیانوووسم هه‌یشه‌ ده‌بنه‌ کتیبییکی ته‌واو و، په‌نگه‌ نووسینی ئه‌و شتانه‌ هه‌ر پێویست نه‌بن و، ئه‌گه‌ر پێویست بن به‌شیان نووسم دلنیا نیم ده‌قی ته‌واوی قسه‌که‌ و هه‌لوێسته‌که‌ بێ و گۆرانی تی نه‌که‌وی که‌ وا بوو نه‌بوونیان له‌ بونیان باشته‌ و ئه‌گه‌ر ئه‌و ده‌فته‌ره‌ هه‌بچی جینگه‌ی به‌تالی مابێ له‌ جیاتیی ئه‌و ورده‌واله‌ شتی پێویستتر هه‌یه‌ بیه‌که‌مه‌ پاشکۆی ئه‌و نووسینه‌ و هه‌تا راده‌یه‌ک فکری خۆشم له‌و لایه‌نه‌وه‌ ئاسوده‌ که‌م هه‌روه‌ک ده‌زانین من له‌ میتزیه‌ دیوانی شیعره‌کانم بۆ جاری دووه‌م له‌ هه‌ولیر پایته‌ختی کوردستان چاپ کردوه‌ و، دوای چاپی دووه‌می هه‌تا کاتی نووسینی ئه‌و دێرانه‌ چه‌ند پارچه‌ شیعری ترم گوتوه‌ که‌ له‌ چاپی دووه‌مدا نین و، دیاره‌ بۆ ئه‌وه‌نده‌ش که‌ هه‌موویان بیست لایه‌ره‌یه‌ک په‌نگه‌ بێ ئیمکانی چاپی سێهه‌می دیوانه‌که‌شم نییه‌ له‌به‌ر ئه‌وه‌ ئه‌گه‌ر بیریکی بۆ چاپی ئه‌و شیعرا نه‌که‌مه‌وه‌ و بۆ رزگارکردنیان له‌ مه‌ترسیی له‌ ناوچوون له‌ ده‌رفه‌تییکی وادا له‌ قورئینیکیان نه‌په‌ستییوم و هه‌ر وا به‌ پرش و بلاوی و به‌ده‌سنووس لیتره‌ و له‌وئ بێتین ناخه‌ری تیدا ده‌چن و زه‌حمه‌تی من به‌ فیرۆ ده‌چن، جا لیتره‌دا ده‌لیم کاریکی که‌س نه‌کردوو بکه‌م، یانی ئه‌و شیعرا نه‌که‌وتونه‌ چاپی دووه‌می کاروانی خه‌یال بیانکه‌مه‌ پاشکۆی ئه‌و بیره‌وه‌ریانه‌ و ئه‌و خه‌مه‌ له‌ کۆل خۆم که‌مه‌وه‌ که‌ ئه‌ویش به‌بێ ئیجازه‌ی خوێنه‌ری خۆشه‌ویست نابێ، جا دوای ئیجازه‌که‌ تۆش خوێنه‌ری به‌رپێز سه‌رپشک به‌: حه‌ز ده‌که‌ی بیره‌وه‌ریه‌کان بخوێنه‌وه‌ و له‌ شیعره‌کان گه‌رێ، حه‌ز ده‌که‌ی شیعره‌کان بخوێنه‌وه‌ و له‌ بیره‌وه‌ریه‌کان گه‌رێ، حه‌ز ده‌که‌ی بیره‌وه‌ری و شیعره‌کان پێکه‌وه‌ بخوێنه‌وه‌ و هه‌بچی مه‌هه‌یله‌، من به‌هه‌ر سیک لا رازیم هه‌ر به‌و شه‌رته‌ تۆی به‌رپێز نارازی نه‌بێ. ئیتر چیی تر له‌ ده‌ست من دێ؟ جا فه‌رموو ئه‌وجار ئه‌وه‌ تۆ و ئه‌وه‌ش پاشکۆی بیره‌وه‌ری:

دیسان کۆست

من سهرم سورماوه بۆ له و شاره كهس پى ناكهنى
 گهنجى ئيره چۆن بناغهى خوشه ويستى دادهنى
 كاخ و كۆشكى بهرزى تيدا زۆر و زيرى بى ژمار
 بۆ ههژار و رووت و برسى كهس دللى راناچهنى
 مهردى ميترخاس و چه لهنگ پاكي كه ساسه و گوشه گير
 هه هه تيوهى هيچ نه ديوه خووى له جادهى رادهنى
 قاره مانه گه رچى پيشمه رگه به لام له و ناوه دا
 تا برابى خووى پى نه كوژن ئافه رينى ناكهنى
 رايه ل و پۆى شاعيرانه ي من به جارى تيك چوه
 بۆ (سه لاهه ددين)* ي واژه م وا ده گيرن شيوهنى
 من له كهس نه مديوه نه و خوئين خواردن و خوئين پرشته
 جا مه گه ر كيوى و درنده ي ليره وار و به ندهنى
 بوته گالته چاره نووسى گه ل خوايه كه ي ده بى
 تيكه يشتن بى ره گ و ريشه ي نه زانى هه لكهنى
 قافيه وا تهنگ نه بايه (هيدي) نه ورۆ دوور نه بوو
 بى له مه يدانى نه ده بدا تيبه رينى كه وشه نى

هه ولير- كه ره كى برايه تى ۹۷/۱۱/۱۹

* سه لاهه ددين كورى شپخ مسته فای زينوئى كه له شه رى ناوخۆدا شه هيد بوو.

يادى نه مهران

له چهق و چۆى جوداييدا
 ده وره م پر له رمۆزن و خيو
 جيگه م چاليكى بهر تهنگه
 كۆمه ليك تارمايى نامۆ
 به منى نه كرد كۆنه هه ژال
 بيناييشم هه ر له و ساوه
 بيتگانه ده رگاي گرتوه پيتم
 پيلانيان ناوه رۆژ و شه و
 ته مه نيان بر دم به تالان
 يادى كى پيرۆزم به سه
 يادى كى دلخواز و شيرن
 سه ره تاي نه شه ي مه ستى بى
 يادى كى يارى تيدا ديار بى
 واژه بينه گول بارانم
 بو ئيلهامى شيعر و هه لبه ست
 بو بچمه ناو ده رباي بى بن
 بو هه لوه داي شار و كو بى
 چونكه ده ردى من له تو را
 تو هاوارت كرد: كوردستان
 تو نه و وشه ت خسته زارم
 كه ي من پيش تو سه و دام لى بوو
 له قوژينى ته نياييدا
 ديوار شكلى دزيو دزيو
 ژيانم ساته بى رهنگه
 په رژينن به ينى من و تو
 زيز بوو به جيبى هيشتم خه يال
 له گه ل تو چوو نه گه راوه
 خو بى رۆيوه نايه ته سويم
 هه ر نه و جيبى به تال كرد بو نه و
 هاكا گه يشتمه هه ژالان
 رزگارم كا له وه سه وه سه
 هاوسهنگى به هارى هيتم
 به س باسى خوشه ويستى بى
 وته ي ناسك شيعرى سوار بى
 ئوخژنى بخرنه گيانم
 بو وه ده ست هيئانى مه به ست
 رپى دوور بو وه به ر خو دم من
 با ده ستته و داوينى تو بى
 كه تو م دى حالى من گورا
 كورده واريت له خه و هه ستان
 ئيستته پيوه ي گرفتارم
 بى تو من خوليام له كوئى بوو

تا لىم وەژان نەھات برىن قەلەم كەى وەراندى ئەسرىن
 بۆتۆ نەبى باوكى نەمەر من كەى شىعەرم كەردە سىحر
 تۆ بووى ھاتى بوويە پىرم چوويە ناو ئەندىشە و بىرم
 من بىدەل و نا شارەزا ئەگەر جازىبەى تۆ نەبا
 بەو دوو سى وشە پەتییە كەى دەمزانى ئەقین چىيە
 تۆ ئەو پىيەت نايە بەر پىم ھەممو رىتى دىت دابرى لىم
 تۆ ياساى ژىر دەستىت شكاند تۆ دەستت لە دوژمن وەشاند
 گوتت: با سەر لەسەر دار بى بەلام كوردستان رزگار بى
 لىت وەكو بوون مپىرى ئازا كۆسەى خەنجەرەن تراز
 گوتت: بۆ ھاوپىتى من نابى كەسپك ھىواى بە ژىن مابى
 ھەزاران رووداوى بەر چاو داستانى تۆمار كراو
 لە كەردەو و لە كارەسات ھەركەس لە لايەكرا بۆى ھات
 زۆر پاسان و لەسەر وەشپا ھىچ كەس ھىچى پى نەگوترا
 كەس پەى بە پازى تۆ نەبرد ھەركەس گومانىكى لى كەرد
 ھەركەس بە زمانى لىت دوا بەلام ئەفسانەى تۆ ھەر ما
 منىش وەك ئاوينەى شكاو وینەى تۆم پىيە و ناتەواو
 بەلام «ھىدى» دلنىايە ھەتا دنيا بە دنيايە
 كەس ئاوينەى وا ناھىنى بەژنى تۆ تەواو بنوئىنى

دل ئەورۆ دەبوو راوہستى دەرد ھىند زۆرە پىتى ناوہستى
 لايەك تونىھەتى دەمكوژى لای دى پىالەم لىتى دەرژى
 نەشى دركاند زمانى لال شەرمەزار بى لە من و خەيال
 نە زانىان دلچى تىدا نە نالەم كەس ئاورى ویدا
 تۆ قەسىدەى ژىنى كوردى پى لە پرەمزی، بەرزی، وردى
 سەرنج لە دیدە دەستىم ئەوئىتى تىت رادەستىم

نوختىكى تر ھەلناگىرى تۆ شا بەيتى جەواھىرى
 بۆ نەخشى تۆ لە رابوردوو كە نەشتوانم بىمە مپىروو
 دەمە فەرھادى كۆھكەن لەسەر بەرد بە بەردى وەتەن
 ناوى شىرنى (مستەفا) ھەلدەكەنم جودا جودا
 تۆ سەرورەى بى ئەگەرى دروست بىووى بۆ رپبەرى
 تۆ نە فرىشتەى نە ھومای ئەركى پىرۆزترىان پىداى
 تۆ نە ھەتاوى نە نوورى تۆ لە ئاوا بوون بە دوورى
 تۆ بەس (بارزانى مستەفا) لەگەل ھەموو عالەم جوداى
 بەلام چون ئاويتەى گىانى لەگەل گىانى من جودانى
 تۆ قارەمانىكى كوردى كورد پىشتىوانى لى كوردى
 خۆت بەو پایە بەرزە گەياند لە ناودارانت تىپپەپەراند
 دیدە بى و بە تۆ ھەلنەيە ئەو دیدە غەبىيىكى ھەيە
 دل بى و بە تۆ ئاوا نەبى كەلاوھى وا ھەر با نەبى
 بۆ پەسنى تۆ لال وەزمان دىن قەلەم دەسوئىن وە ئامان دىن
 ئىتر من چم؟ چما من كىم؟ بىم لە گەوھىرى تۆ بدوئىم؟
 نازانم من خەونم دیوھە ھاتىم بەسەردا بارىوھە
 يان تۆى (ھىدى) ھەلدەپژىرى يادى خۆت بەوى دەسپىرى

ئەورۆ لە جەمەى ياراندا لە بىرەوھىرى نەمەراندا
 لە باوھشى كوردستانا لە كۆرى كورد پەرستانا
 بلتى چراى دل خاموش بى ئەگەر (ئىدىرىس) فەرەموش بى
 وەرە ئازىز ھەر وەك جارەن بىبە نەسىمى بەھاران
 ئۆگىرى تۆ بە ئەسپاىى دەگرىن لە دەردى جوداىى

لە يادى تۆدا واژه دىن
 ھەر باسى كۆچ ھاتە نىوى
 ئالۆز دەبى ھەوداى خەيال
 نامەى من بۆيە خالئىيە
 شىعەرىشم ۋەك خۆم دل پرن
 تاسەى تۆكەوتە ناو بەستەم
 ۋەرە دوور مەكەۋە لە من
 ھەر چاۋە و بۆتە سەرچاۋە
 كە چاۋ لىل بى و پى نەزانى
 لە ھەولئى رابوردوۋ چەندى
 بەسن بۆ بەرزى ناوى تۆ
 (ھىدى) پەژارەى تۆ چىيە
 لە دەورەم تىكەۋە داۋىن
 ۋىكرا سەريان لى دەشىۋى
 نە وشە جىيى خۆى دەگرئ نە خال
 شايانى تۆ ھىچم نىيە
 پىت و واژەم تىك دەخوړن
 چرىكەم بوو بە لاوكى خەم
 مەبە ھۆى ھاوړى شىۋاندىن
 تۆ پى بنى سەر ئەو چاۋە
 تۆ منەت لە سەر من دانى
 لە برىارى مېژوو بەندى
 تا دنىاي مابى ماوى تۆ
 خۆ بارزانى مەرگى نىيە

ياد و ناوى جاويدانە
 ھەر شانازى كوردستانە

ھەولتير- گەرەكى ئەفسەران ۹۸/۲/۱۹

يادى تۆ بابى سەرودەم

لە گويم زەنگى قافلە دى
 دەنگى خۆش دى ئاھەنگى ژىن
 ئەو ئاھەنگە با كەم نەكا
 خەيال ھىندە پەر ھەلناوى
 وشەى تەرە بىنەۋە لام
 بىنە كۆرى خۆشەۋىستى
 بىن بە شىۋەى ئەقىنداران
 بىنە پارسەنگ بۆ ۋەزن و كىش
 بىنە دىارى لەو دىارە
 بولبول بلئى بى خۆى رانى
 ھەتا كەى شىۋەن بۆ گولئى
 سروش تەو سامانەى پىدان
 بابى بە چەند بەستەى بە سۆز
 ھەتا دەست لە گىيان ھەلگرم
 دەلئىن كاروان كەوتۆتە رى
 بابى تەنگ ھەلچنى بە شىن
 كەس ئەوړۆ باسى خەم نەكا
 ئەوړۆ ورد باوى ھەنگاوى
 بىنە قاسىد بىنە پەيام
 دل بە گەرمى سەر بە مەستى
 رامووسن دەرک و دىواران
 ۋە ھاوار خەن دەفەى دەرويش
 بۆ كور چەك بن بۆ كچ گوارە
 من بە زمانئ ئەو بە زمانئ
 چەند بە يارى خۆى ھەلدەلئى
 پىرى عىشقن گەرچى ساوان
 ئاگر دا ئەقىنى پىروژ
 تابۆ گراۋىبى خۆم بمرم

بىرۆكەى خۆم مالى ئاوا
 زۆرم دىۋە نىۋە شەۋى
 نە زوۋى دەزانئ نە درەنگ
 پەيام دىنى و ۋەلام دەبا
 ھەر ئەو كوردى بە ھاتو چۆ
 گەر من دەكەۋمە تەنگانە
 ھەر كەس بەردىكم پىدادا
 قەلاى كئى گرتنى دەۋى
 پەكم ناخا رۆژى ئاوا
 خەيال تەنىا رى دەكەۋى
 نە رىي دەگرن كۆسپ و ئاستەنگ
 ئەو چالاكتر لە باى سەبا
 پىت و وشەش دەكەۋنە خۆ
 بىرىش ۋەك من پەرىشانە
 ئەو داۋىن دەكا بە لادا
 دانامىنى لە منى كەۋى

پازى زۆر سەيرى تىدا بىر
 نە وەك نە سىمى بە يانە
 تاوئىكى ھومماي پىرۆزە
 تووپرە بى لىت وەبەر دىنى
 ھەم سەركردەي مەيدانپەرست
 بى ھەيكەل، بى شان و باھۆ
 پى دەكۆشكى ھەركەس دەنى
 جىيە بەستەزمان و كلۆل
 دەرگاي سەرايان داشخىرى
 دەمى گۆمى گەمى خنكىن
 بەراستى ئەو بىرە چىيە
 ئەو چىيە با ھەبى بەلام
 خەيال كەحىلى بەزىنە
 بىر لە دەريا بەرىنتەرە
 بىر نە رووبارە نە گۆمە

مەرۋانە بە ئەژمار كەمەن
 ئەگەر بىچووى كەم تەمەنن
 چون لە ئەقىن دەكەونەو
 ھەستەن، ژانن، دەردى دلن
 بە برگە و بەژن ئەگەر كورتەن
 فرىشتەي بى دەمامكن
 ياخووا كەس وا ھەلنەزەلى
 پەمىزىك ھەيە لە وتەي مندا
 لە وتەي تر گەر جىاوازن

(ھىدى) بەس وشە سوار دەكا
 كەي ھەوداي بىر بو بە گرى
 ھاناي چاكە بو داماوى
 ئەو رەمىزەيە ھاوار دەكا
 تەنيا بەو رەمىزە ھەل دەگرى
 جا چ خۆي بى و چ ناوى

پايىز بو من وەرزی خەمە
 زريان دەيكاتە تۆز و تەم
 دار بى پەلك، پەلك بى دار
 لاو لاو تواناي نىە ھەستى
 بالندە ھەرچەند ئازادن
 پەيامى پايىز لە رىو
 دللى سارد پاوانى تۆيە
 يادى تۆ با بى سەرورەم
 يادى پىرۆزى تۆ ھەلە
 كورد ئەورۆ ديسان ھەلدەستى
 دى بو دوو نەمى لە دەسچوو
 ئەورۆ ئەرك گىران دەبى
 ئەوجار خەيال رووم تى دەكا
 دەبزوون خۆشەويستى و وەفا
 بەرەو رىبەرى كوردستان
 سەر بەرزى خۆ بەخت كوردو
 چىكەم لە گەل جەورى گەردوون
 بەرى رۆژ دەگرى بە ھەورى
 شۆرە سواری ھەلدەدىرى
 ئاش دەگىپىرى بو نەزانى
 گوليش پايىز بەزى كەمە
 لىم دەبىتە شمشالى خەم
 رەنگ پەرىبو و زەرد و بىزار
 پشتىنى سەروى بەستى
 كە پايىز دادى ناشادن
 ھەر ھات و پەژارەي پىو
 وەرە چاوەروانى تۆيە
 بى گيان بىنىتەو بەرم
 رۆژى خۆرانانى گەلە
 پەيمانى وەفا دەبەستى
 مۆر دەكا لاپەرەي مپىژوو
 زمان تووشى گىران دەبى
 ژانى شىعەر دەس پى دەكا
 بەرەو (بارزانى مستەفا)
 رووگە و پىرى كوردپەرستان
 كوردى لە وەستان نەھاتو
 ھەموو ئىشى بەراوئەژوون
 تەم دىنى دنياي پى دەگرى
 گەنج بە كەلاوې دەسپىرى
 زاناش سەرگەردان بو نانى

هەر به یاسای خۆی کرد سروشت
هەر له نادر تا گیو و توس
هەر گه نجی برد هەر مهردی کوشت
کبب و هپاش خۆیدا چاره نووس

سه‌ربازی پتی سه‌ربه‌خۆبی
بلتی هه‌تیو ژیر نه‌بنه‌وه
شیوه‌نی وان به‌دل و داو بی
پیشمه‌رگه‌ سه‌ر وه‌ به‌ردی که‌ن
با که‌س وه‌خۆی نه‌گرئ سه‌نگه‌ر
که‌س له‌ مه‌یدانی می‌رانی
کوردپاراستن با هەر به‌و بی

ئه‌ورۆ من مه‌ست و قه‌له‌م مه‌ست
خوایه‌ تو بکه‌ی ئه‌و مه‌ستانه
کوێله‌ی تو کردی به‌ گرو
بی هه‌نگامه‌یه‌ک به‌رپا کا
گیان ده‌رده‌چی بو دیداری
ناخ سال هەر رۆژی یان دوو با
هه‌تا ویستم تو بدوینم
به‌لکو واژه‌ی وای تیدا بی
وشتیک بی په‌یام هه‌لگر بی
وشتیک بی پر له‌ سه‌ودا بی
واژتیک له‌ هیچ کوئی لانه‌دا
هه‌تا داده‌مرکتی تاسه
سه‌ر به‌ریتته‌ به‌ر پتی رتبه‌ر

ئه‌و شته‌ی ناویان ناوه‌ هه‌ست
سه‌ر ناباته‌ سه‌ر لاپه‌رئ
ئه‌و دهم دل جیبی خۆی کرد به‌تال
هەر نوخته‌ و خالی هینا و برد
یان وشه‌ی پی بوو مات و کر
هه‌رچه‌ندی کاروانی را به‌ست
جا پتوهم شیوازی بی‌نم
بسووتینم بالی خه‌یال
ته‌رمی ئه‌لف و بی بنی‌ژم
په‌یکه‌رێکی به‌ژن ته‌واو
نه‌ هه‌تاو کالی کاته‌وه
په‌یکه‌رێکی ویتچوو ته‌رز
له‌ ناو گه‌لی سه‌ران سه‌روه‌ر
له‌ دیمه‌ندا شیپیری پرچن
هه‌لکه‌وتووی که‌م وینه‌ی سه‌رده‌م
هه‌تا چیت‌ر تاسه‌ و ته‌زوو
تا بی‌تته‌وه‌ لای من و تو
بی دیسان بسووتی وه‌ک شه‌م
با بی گیان له‌ گه‌ل بخوازی

نه‌وه‌ک له‌ دوا رۆژدا هه‌بی
نه‌زانئ بارزانی کئ بوو
با بی گوئی له‌ دوانی من بی
بی تا می‌شکی وا باخنم
می‌ژووی وه‌ک من له‌ به‌ر نه‌بی
په‌یامی بو گه‌ل چ پی بوو
میوانی دیوانی من بی
پی نه‌بی برۆا له‌ کنم

سهر بهریتته سهر ئیخه‌ی خوئی
 له کاره‌سات و له پرووداو
 که ده‌ست به ده‌ست و زار به زار
 چۆن به بۆمبا و گولله‌ی گهرم
 چۆن قاچی رهش و پیللی پرووت
 که‌ی بوو گولله توپ به‌بره‌و بوو
 لایه‌ک فرۆکه و بۆمباران
 چبوو ئه‌و هی‌زه‌ی دابوو به‌و
 له‌پاش دیرۆکی چوار چرا
 بوو به‌ په‌رچه‌م داری باوان
 که‌ی ناگری بل‌یسه‌ی سه‌ند
 به‌سه‌ر چه‌ند کۆسپدا زال بوو
 تا شو‌رشان بۆم‌یرم بۆی
 وینه‌یه‌کی بینه‌مه‌ به‌ر چاو
 بروا پرکا شار و بازار
 لیک ده‌هالان گوشت و چه‌رم
 قه‌تاریان بۆ ده‌کرا تابووت
 شان‌ی هی‌ستهران جده‌و بوو
 لای دی قورمه و توربینی نان
 شو‌رش ئه‌قین ده‌یکرد یان ئه‌و
 چۆن ئه‌رکی وی دیاری کرا
 بۆ داهاتوو سورمه‌ی چاوان
 نه‌ گیانی ویست نه‌ به‌رژه‌وهند
 وا بۆی له ئه‌ستۆ دا می‌ژوو

چۆن ناوی ئه‌و قاره‌مانه
 بوو به‌ س‌روودی زه‌مانه

هه‌ولیر- گه‌رکه‌ی ئه‌فسه‌ران
 ۱۹۹۹/۲/۱۷

بی سنوور

تا ه و ناله‌ی ده‌رده‌داریمه له سینهم سهر ده‌کا
 ژانه هه‌لناکا له‌ویدا پروو له نیو ده‌فته‌ر ده‌کا
 دل به‌لا وای ده‌وره داوه خوئی زمانی ناگه‌ری
 دی په‌نا بۆ شیعی من دینتی خه‌می پی ده‌ر ده‌کا
 من له ده‌س نازاری پی‌ری له‌و که‌لاوه ده‌چمه ده‌ر
 یادی گه‌نجی دی له سه‌حراش قور به‌مالم وه‌رده‌کا
 مالتی خه‌م ئاوا که‌ چاوی لی‌مه ئه‌ورۆ ئه‌و نه‌بی
 کی له‌سه‌ر په‌رتوک و، جه‌سته و، بی‌ری من سی‌به‌ر ده‌کا
 من ده‌لیم وا باشه ته‌فه‌ری تۆ سنووریکی هه‌بی
 بۆ من ئه‌و چی‌رۆکی ئاوی ژین و ئه‌سکه‌نده‌ر ده‌کا
 رازی هی‌ند لی‌ ئاشکرا کردم خه‌یالم خسته به‌ند
 ئه‌و له گرتووخانه‌که‌شدا هی‌شته ه‌وار هه‌ر ده‌کا
 سهر وه‌به‌ر که‌س نایه‌نی (هیدی) به‌لام بۆی هه‌لکه‌وی
 چۆری ئاوی دیده دینتی و، سهر وه‌پیتی رتبه‌ر ده‌کا

هه‌ولیر- گه‌رکه‌ی ئه‌فسه‌ران
 ۹۹/۴/۱۵

هه‌تاوی ۷۸/۱/۲۴

گراوی

خۆشه‌ویستی دهرد و ژانی بئ ژماری پیتویه
 مه‌ینه‌تی چۆل و چیا و، ریسوایی شاری پیتویه
 دوور دیارن ئەو که‌سانه‌ی عاشق و سه‌وداسهرن
 ره‌نگ و رۆیان مۆری غه‌دری رۆژگاری پیتویه
 جیتی و بییه سه‌ر ههر دوو دیدهم بۆیه ههر لایه ده‌چم
 دار و دیواریش ده‌بینم نه‌خشی یاری پیتویه
 نه‌ک نیگام سه‌ر هه‌لگرئ بۆ سه‌ر گوئی تر سه‌ره‌خۆ
 چاوی من له جیاتی پیلو په‌رده‌داری پیتویه
 ههر له به‌ژن و، بسک و، هه‌نیه و، گه‌ردنی تا خالی پرووی
 پاکی به‌لگه‌ی قودره‌تی په‌روه‌ردگاری پیتویه
 نه‌مرئ وه‌ستای گواره‌کانت به‌و زیرزه ناسکه‌ی
 شاه‌کاری کردوه هیندی ورده‌کاری پیتویه
 سور ده‌زانم له‌و قه‌راره رۆژی فیتنه ساز ده‌بئ
 گه‌ر ده‌بینم مانگی چارده فیسی لاری پیتویه
 ئاشکرایه نازی گه‌ر ده‌پوا روانینی به‌لام
 چه‌ند ئەوه‌نده‌ی نازی رازی نادیا‌ری پیتویه
 شیعی‌ری من بۆنی گراویی لئ دئ (هیدی) مه‌ست ده‌کا
 جا که خۆی بئ چی به‌سه‌ر دئ سه‌د به‌هاری پیتویه

هه‌ولێر - گه‌ره‌کی ئەفسه‌ران: ۹۹/۶/۱۵

به‌ناوی خۆای ته‌نیا به‌یادی قاره‌مانانی نه‌هر

روداو دین بیرم به‌ش ده‌که‌ن
 ئاگری دل و سه‌ودای سه‌رم
 نه‌ چاره‌ی دهردم پئ ده‌گرئ
 دهردیان کـردۆته به‌هانه
 شیعی‌ری سواری په‌یامه‌ینه‌ر
 رئ دهرناکه‌ن وشه‌ی جوان
 تیپی واژه که رابوردوو
 ئه‌ورۆ گه‌ر ئاگرم به‌رده‌نی
 وته‌م گه‌ر پوخته‌ن گه‌ر خاون
 له پئ که‌وته‌وه نامه‌به‌ر
 جافه‌تا بئ یان سه‌ودا بئ
 تالی و، که‌سه‌ر و، برک و، ژان
 نازانم چۆنه هه‌ڤالان
 خۆ من هه‌ڤالم گه‌لیکن
 دل‌اوان و، راست و، دل‌سۆز
 رۆژی ترسی سه‌ر فیدا که‌ن
 کوانی (حسۆی دۆله‌مه‌ری)
 کورپی گه‌ل کورپی به‌ وه‌فا
 سه‌رکرده‌ی ئازای لی‌هاتوو
 بۆ دۆست دۆستی مان و نه‌مان
 سه‌روشت به‌رزی هه‌لۆ شی‌وه
 دهردیش جیتی خۆیان خۆش ده‌که‌ن
 ده‌مـتـوتـینـه‌وه نه‌رم نه‌رم
 نه‌گیانی‌ش به‌رگه‌ی ژان ده‌گرئ
 سه‌رووده‌ی خۆم لیم نه‌بانه
 ئالۆز دین و بئ سه‌ر و به‌ر
 دین و ناگه‌نه سه‌ر زوان
 چاویان له فه‌رمانی من بوو
 ناگه‌نه کۆری شی‌وه‌نی
 له سینه‌مدا قه‌تیس ماون
 کئ رازی من به‌ریتسه دهر
 خۆ خه‌م له‌وه‌ی پتر نابئ
 بئ که‌سه‌یش سه‌رباری هه‌موان
 سه‌رانسۆیم ناکه‌ن وه‌ک سالان
 مه‌رد و په‌ند و ریکوپیکن
 به‌ هه‌ل‌تۆست و بپوا پیرۆز
 هاو‌پتی خۆیان له بیر ناکه‌ن
 وینه‌ی شـازـی دلاوه‌ری
 په‌روه‌رده‌ی زانکۆ مسته‌فا
 له کئی شۆرشان ده‌رکه‌وتوو
 له ته‌نگانه‌یدا قاره‌مان
 گشت جیتی مۆری شه‌ره‌ف پیتوه

كـردده و ديار و برين ون سـهـرتاپاي تـهـندامى كـون كـون
 سـهـرى ئاكرى، شوش و شـهـرمـن دـينارتى، شـيـروانى مـهـزن
 مـهـيدان مـۆـرىك، سـهـرى بـهـردى حـسـۆبان دى هـهـر بـه مـهـردى

سەئىد ئەحمەد نادر

دل بۆ سەئىد ئەحمەد تەنگە بە يىنىكە لای وىم بى دەنگە
 نە ئەو لە بىرى من داىە نە تاسەى من لەو جوداىە
 بلىمەتى خاوەن فەرھەنگ شۆرشگىرى بە نرخ و سەنگ
 پارتىزانى بى سـرە و تن دۆستى گەل و كۆسپى دوزمن
 هەر چەكى بووى وەكارى خست چەكى شانى و چەكى زانست
 نەك هەر چەك لىبى دەوہشاوہ چەك خۆى هەر بەو دەپازاوە
 ئىستەش ماوہ پردى ريزان شەركەى كوردستان پاريزان
 ئىستەش ئەگەر بوو بە تۆفان بوو بە برىسكە و گرمەى هەوران
 بوو بە تەقە، بە هات و هەو (سەئىد ئەحمەد)ى دىتە خەو
 چەم ئەوہ دەروا بۆ سالى چىستەش هەر دى و بۆى دەنالى
 يادى ئەودەم هـيـور و مەند پاريزى لە وتارم ئەسەند
 وەك واژەكان بى هەست و خوست گوىى لە نالىنم هەلدەخست
 لە ژىر بەيداغى بارزانى پىكەوہ موكرى و شىروانى
 پەيمانىكى واىان هەبوو بۆ يەك سەريان پىوہ نەبوو

حاچك چەمى

شان بە شانى كزەى شەمال
 نەوہك كۆسپ بخاتە رېم
 دەپۆم دەپۆم بەرەو گۈلكۆى
 يادى سالى ھەوہل دەكەم
 كۆل و كۆى خۆم ھەلدەپېژم
 كەس لە خۆرا دەرناكەوئ
 سەرى بەرز فیدا كەردن
 چ مەيدان و، چ رى پىوان
 چىاي پىرس گەرووى نەھلى
 ئەوان چىرۆكىان زۆر پىيە
 كەى بى ئەزمون بوە مپىرى

بۆ لاي حاچك دەكشى خەيال
 لە رووداوى كۆن دەگەرېم
 ھەزار دروود دەنيىرم بۆى
 تەنيا ھەر شەمى ھەلدەكەم
 ئەوانىش لىرە دەنيىرم
 مپىرانى كەرەستەى دەوئ
 تالى چىشتن لە گيان بوردن
 دەريانخست غىرەتى پىوان
 كۆن و لە مپىژبنەن گەلى
 باش دەزانن (حاچك) كىيە
 سەرۆك سەرى پى بسپىرى

ھالى دۆلۆمەرى

بە دواى پەيكىدا دەروانم
 پىھەژارە وای دەورە داوم
 خەيال زۆر جار وىنەى دىنىن
 تا تەقە مابى لە چىادا
 ھەر گەل شۆرشى نايەوہ
 گۈللەى وى نەيارى تەزانم
 بۆ دوزمندان ئەو لە گۈرەز
 ھەر لايە ئەو دابايە بەر
 سەر لە خاوەن سەر شىوا بوو
 ئەو وای كەرد لە شەرى كۆرى
 ەسكەر چەكى شۆر كاتەوہ
 بىتو (ھالى) ھەلسەنگىنم
 دەمگوت بىرى دەبىر دەكا
 نەمزانى لاي مەى بەرداوہ

ھەوالى (ھالى) بزائم
 دىمەنى دىنمە ھەر چاوم
 بەلام تاسەى من ناشكىنىن
 خۆ ئەو سەنگەرئ بەر نادا
 تۆپى وى دەنگى دايەوہ
 كۆشكى رووخاند قەلاى رمانم
 كەردىە مەرگى بە ھەرەوہز
 تىكەلى دەكرد قاچ و سەر
 ئەوہى سەرى پىوہ مابوو
 رەوہندى شەرى بگۆرى
 دەبابە دەست نەككاتەوہ
 دەبى سەنگى خۆى زىر بىنم
 نەمزانى من لە بىر دەكا
 پەيامىكى لىم وەچاوہ

عه مه راغا دۆله مه ری

ههر چند کات زوو دین و ده رۆن
 راز و نییاز تیکه ل دهبن
 لاپۆره جی ده کهن به تال
 ههر دووک سویندی وه فا ده خوین
 بۆ شوینی به ترس و حه سته م
 له و دیوه و دیوی کوردستان
 بۆ (قاره وای) ئه و دیو جار
 بۆ (هه له ج) ی مه رگه وه رپ
 ده چمه سه ر پووباری (ئاراز)
 (شوش) و (شه رمن) (گردی په مکان)
 (له ماخۆ بزنه) و (کوستان) ی
 شوینی (عه مه راغا) ی لپییه
 ئه و ناودار بوو به مییرانی
 کیو ببزوی ئه و نابزوی
 به س له بهر کرده و هی جوانی
 که س نه بوو وه ک ئه و به روو بی

ئیدریس بارزانی

ئه و رۆ له گه ل کۆری گه رم
 که چی نه ئه ژماریان ده کری
 گه ردوون گه ر وا نه گه رابا
 ئه گه ر گویتی دابا نزایان
 (ئیدریس) ی له گه ل نه ده ستان
 بۆ سه ره وه ری هه ر ده ماوه
 هیند گرینگ هات و هه لکه وت
 گه ردوون چاوی پیتی هه لته هات
 سه ردارای وای نه دی و نه بیست
 یاسای ئه و بوون و نه بوونه
 با ته مه نیش کورتی بیتنی
 میژوو گویتی له ته مه ن نییه
 له رپبازی سه ره وه ریدا
 چهندی خۆی جه وه هری هه بوو
 ئه گه ر قوتابی وریا بوو
 ده ستی ده گرت له هه موو جی
 سایه ی خۆی داویشته سه ری
 تا پایه ی به جپییه ک گه یاند
 یادی یاران دای له سه رم
 نه ده فته رم هه لیان ده گری
 گه ر خولیکی بۆ کورد دابا
 نرخی دابا به هی سوایان
 قه لای کوردی نه ده روو خان
 گه ل له به ری ده حه ساوه
 هیند به خیری سهرکه وت
 دایه بهر به لا و کاره سات
 له خۆی به رزتری نه ویست
 ناگۆرپ به لام لیم پروونه
 ناوی به رزی هه ر ده میینی
 دیری زیری هه ر بۆ وییه
 له پیگه یاندنی ویدا
 هینده ش مه کته ب ده وری هه بوو
 مامۆستاشی زۆر زانا بوو
 له گه ل خۆی ده برد پی به پی
 ده یدایه ده رسی رپبسه ری
 رپبه ر له ویدا خۆی ده نواند

بارزانی

گهر چیرۆکه و گهر ئهفسانه
 کئی ههڵدهستتێ رادهپهڕێ
 کئی له خهمی گهڵ دهکهوێ
 کئی دێ شوێرش له نوێ دهکا
 چما ههر له بارزان نهبوو
 لهو جهنگهیی وا سهخت و دژوار
 لهسهه رپیی پیرهۆزی باوان
 ناگری شوێرشێ ههڵگیرساند
 داخ له دڵ و خهنجهر له دهست
 ئهو پێشکهوت و کورد له پشتی
 ههر بارزانی بۆ گهڵ سووتا
 بست به بستی کوردهواری
 ئهگهر لیپه ئهگهر کیهوه
 ههرچی بهردی ئهوه چیاپه
 راسته ههموو بهردن چیا
 له رووداوی ئهوه دهمانه
 پیلهی گۆرینهوهی ئاگر
 خوین بۆ خهنجهر ههڵلێ دهبوو
 تۆپ رقی خوێ دهخواردوه
 دۆشکه دهلهرزێ و دهپشاهوه
 خوای شههزی پارتیـزانی
 سهنگهر کورنشی بۆ دهبرد
 سههراوهی ههـمـوان بارزانه
 کئی له سههـرهـستی دهگهڕێ
 کئی دواڕۆژی کـوـردی دهوێ
 ههر له وێرا دهس پێـدهـکا
 له ولاتی سههـرهـزان نهبوو
 بارزانی مهزن کهوته کار
 گـری تۆله له ههـناـوان
 تهوژمی ههـموو جیی ههژاند
 پشتی به غیرهتی خوێ بهست
 ههنگاوێک بوو هات هاویشتی
 شوێرش ههر ریشهی داکوتا
 له پێـدهـشتی تا ههـواری
 شوێنی پیرهۆزی ویی پیهوه
 ههر هیندهیه وه زمان نایه
 بهلام بهلگهیی جیا جیا
 که وینهی کهم دین زهـمانه
 ئهولا دهیکرد لهو لا چاتر
 گهروو له ترسان تال دهبوو
 تا بهدیـلیـی دهناردوه
 ههرچی دهبخوارد دهپهیناوه
 ناویک بوو بهس بۆ بارزانی
 ئهوجار له ئامیزی دهکرد

تا من هاتم کۆپێکم بهست
 دێ دهـمـخـاته دلاو دلی
 ئهوهی ناوداری جیهانن
 ئهوهی له فریشته چاترن
 له ناویاندا ئهوه سههرکرده
 من له گهڵ کئی بهرابهر کهم
 بـیر کـاریـکم دهـداتـه دهـست
 ئهـری کئی ههیه پیم بلی
 قارهمانی ئهفسانانن
 له دایک دهبن و نامـرن
 ئهوه رپیهره نهـمـره کورده
 کئی بهو پایه بهختهوهـر کهـم؟

ههولیت: ۲۰۰۰/۲/۲۳،
 گهرهکی ئهفسهران

به یادی محهمه‌دی ماملی

له‌دهستی چوو هونهرمه‌ندیك موکوریان
 به یادی ماملی هیشته شهو و رۆژ
 ئیتر کیژان به‌چی شایی بگیژن
 ئیتر ئه‌وجار له ناو کۆری شه‌وانه
 هونهرمه‌ند نامری ئه‌ما هونهر مرد
 له‌دوویری به‌ک ئه‌قیندار گهر ده‌سووتان
 له ناو ده‌ریای هونهردا کتی به‌دی کرد
 ئیتر کتی تازه وه‌ک ئه‌و داده‌پژئی
 ئه‌گهر ئه‌وجار بی گیان داوینه به‌ر پیتی
 موکوریانی هم‌وو پتی که‌وته‌گریان
 ده‌پژن ناوی سوور و سوپر له‌چاوان
 له‌مه‌ر دۆشین و سه‌ر کانی و ده‌راوان
 له‌کتی بخ‌وازن ئاهه‌نگیکی لاوان
 ئه‌گهر ئه‌و داپرا ناوی له‌ناوان
 گریک بوو ماملی ده‌بخسته‌هه‌ناوان
 مه‌لی وا پتی به‌په‌رده‌بو‌شه‌تاوان
 له‌چوارچی‌وه‌ی ئه‌ده‌یدا به‌ند و باوان
 هه‌واداری (محهمه‌د) هیند دلاوان
 هه‌ولتیر-گه‌رکی ئه‌فسه‌ران ۲۷/۱/۲۰۰۰

ته‌مه‌ن رۆیی و ئه‌مه‌ن هه‌ر مام به‌هیوات
 هه‌موو هه‌ر دین ده‌لتین (هیدی) سه‌بر که
 نه‌هه‌واکه‌م وه‌دی هات و نه‌ئاوات
 له‌سه‌ر ئه‌و سه‌بره‌من ئاوام به‌سه‌ر هات
 هه‌ولتیر ۱/۱/۲۰۰۰

نه‌خۆشخانه‌ی جادریه

جادریه‌ ناوی رۆییوه‌ بو‌هه‌موو باژیر و کۆ
 دیته‌ پیش‌سوازی نه‌خۆشان جا ئه‌من بم یان ئه‌تۆ
 گهر خه‌یاتی ده‌سته‌جلکیکی ده‌درووی بو‌که‌سی
 (جادریه‌) بو‌نه‌خۆشان له‌ش ده‌کا پینه‌ و په‌رۆ
 ده‌رده‌داری هینده‌ بو‌دی و هیند سه‌قه‌ت رووی تی ده‌که‌ن
 رۆژ له‌به‌ر ده‌رکتی هه‌رایه‌ و، شه‌و له‌ژووران هاتوچۆ
 چون بکه‌م یادیکی شیرن من له‌ (عبدالمطلب)
 دوکتوری ژیر و، به‌ریژ و، مه‌ردی بی فیل و ده‌و
 به‌و سه‌روشته‌ به‌رزوه‌هاتو له‌خه‌لکی تیپه‌راند
 گۆی له‌یاران برده‌وه‌هه‌ر هاته‌مه‌یدانی گرو
 با له‌سایه‌ی عیلمی خۆی پالدا‌ته‌وه‌ (دوکتور عومه‌ر)
 که‌س نییه‌ شانی له‌شانی دا له‌زانای ناوه‌خۆ
 (هیدی) مه‌منونه‌ له‌ دوکتور (مه‌زه‌ری) هاوخوینی خۆی
 سه‌روه‌ری زانا و به‌فه‌ره‌نگ و، موذیری سه‌ربه‌خۆ
 به‌غدا-۱۹/۲/۲۰۰۰ نه‌خۆشخانه‌ی جادریه

فریو

دل پەرتیشانە و بە تاسەى تۆوه بیرم ماندوه
 من بە گوڤشەى چاوى تۆ زۆر جار فریوم خواردوه
 هەر له ریتی تۆ دایه ههست و گەر نهبووبی قاسیدیش
 من به سـروهى باى بهـبانیدا پهـیامم ناردوه
 وهختى هاتوه کەس ئیتر لهـو عیشقه سهـرکۆنەم نهـکا
 تازه کارى من له ریسواىی و مهـلامهت دهـرچوه
 بهـک دهـلێ خاله له رویدا بهـک دهـلێ پیرۆزهیه
 گهـنجی وی بازاری گهـرمه مالى من ویران بوه
 چاوى سهـرچاوهى بهـلایه، فیتنهیه، ئاژاوهیه
 بوـخهـیال شـیواندن و دـیوانه کردن جاده
 چەند خهـیالی من له دهـورى بهـژنى وی دى و و دهـچی
 رازهـکهى ناردومه پـیدا هـیشته نهـیدرکاندوه
 یار بهـلینى داوه پـیم و دووره لـیم جی ژوانى کۆن
 چون لهـوى زۆر جار پهـری شـیعرم له نامیز گرتوه
 قهت له چاکهـى من نهـجاتى نابى (هـیدی) چونکه من
 بوومه کۆبلهـى ئەو کهسهـى ئەو هـینده خوڤى ویستوه

ههولیر - گهـهـکی ئەفسهـران ۳/۱۲/۲۰۰۰

ئەو چهـرخه به سووران سهـرى لى شـیواندم
 بهـو چهـرخ و خول و گهـرانه وای گـیژ کردم
 هەر سوورپى که دای شتیکی لى ئەستاندم
 نهـمزانى بهـرى چـبوو ئەوهى من چاندم

ههولیر- ۱۴/۶/۲۰۰۰

یادی نهـهران

شهـمال کردیه تۆز له رتیـه
 ئاههـنگى گـۆرانی وهرزه
 دى و سینگ دهـکوئى لهـدار و بهـرد
 تا شهـمال پهـیامیک دینى
 دلێ گهـرمى من دهـبینى
 یادى دۆست و سـروهى شهـمال
 خهـیالیش هیند گـرفتاره
 کاریش هەر بهـو دهـپرتـهـوه
 خونچهـش ئەگهـر ویک هاتهـوه
 دهـبی گول بـین دهـسته دهـسته
 هۆنراوهى من سـروشـتییه
 ههـلبهـستى من سپاردیه
 منم واته دهـکـیشـمه بهـند
 وتهى من مهـستى بـى بادهـن
 ههـرچهـند بـى ئەزمان و کـرن
 بهـسهـرهاتى گهـلى کوردن
 تیکۆشانى ئیسته و زوه
 لـیبـراویى باپـیرانه
 چـرپـکی وان به ئەسـپایى
 پیت و رستهـیان پـیکهـوه
 (هـیدی) له بهـرزى دهـروانى
 مهـلهـوانى گۆمى مهـنده
 وتهى کـهـلینى پۆلایه
 به من ههـوالیکى پـییه
 یان پشـووی کویتـستانی بهـرزه
 دهـنگیـوی گوڤشەى ماه و زهـرد
 خهـیال له من دهـشـیوتـینى
 دهـیکاته مهـکۆى ئەڤینى
 دین دهـبزیۆن من و خهـیال
 تا رى دادهـگـررى دژواره
 گـریتی من بهـو دهـکـریتـهـوه
 هەر نهـسیم دى دهـیکاتهـوه
 جا پـیکهـوه بـنه بهـسته
 رپـزکردنى وشه نییه
 واژم ههـمـوو بـژاردیه
 شـیـعـرى من پهـیوهـنده پهـیوهـند
 کهس نهـلێ بـى پـیز و سادەن
 له کاکـلدا تـیر و پـرن
 رازاوه و، ناسک و، وردن
 رووداوى کۆنى مـیـژوه
 ئەفسانهـى قارهـمانانه
 ههـنگاویکه بوـهـرزایى
 بهـلای یهـکـدا دهـشـکـینهـوه
 هـهـسوودان به هـیچ دانانى
 چهـندى راسته هـیندهـش رهـنده
 شـیـعـرى وودمى له دهـس دایه

دپړی من نه خشى سهر بهرده
 نهو رازی له سینگی نهودا
 شا بهیتی وان بارزانیه
 (بارزانی) چیرۆکی سهده
 هلوی سهر چپای بهرزی کورد
 نهو کورد نه بی نه بوو خه می
 بو گهل نه مالی ویست نه سهر
 سهنگه به دللی به سو بهوه
 که دهسپړی دهکرایه سهر
 سهنگه مه رگی بوخزی دهخواست
 مات و کرپ چه خماغی تفهنگ
 نهو دل بوو کوردستان لهش بوو
 پیتی نهوهستان دهو و پیلان
 دیرۆک بو نهو، نهو بو دیرۆک
 گهر لهوه دوو دل بی نه یار
 دهچم سهده وینه ی بو دینم
 بهلگه ی زیندو بهلگه ی نه مر
 هه قالانی هاوسهنگه ری
 نهوه ی نیدای سه رۆکیان بیست
 سنووری پاردان ده شکینم
 هه بهردیک و داستانی
 گویتی نه یاریش هه روهک دیرۆک
 تا دی و باوه ری پی دینتی
 نه رکیک تاران دوویه خه وم
 ده بی (ئیدریس) ی میوان که م
 قه لای دل نه گهر گاله بی

چی رۆکی نازار و دهرده
 نه موتای ده که نه هه ودا
 شیعریش بهو بیوه فا نییه
 خولیای سهدها سه و دازه ده
 خوشه ویستی درشت و ورد
 به هیچ بایه ک نه ده چه می
 له کی دیار بوو نه ودهم نه گهر
 پیکي ده کوشی به خو بهوه
 سینگی ده دایه بهر چه بهر
 نهوی له گولله ده پاراست
 له دهستانی ده هاته دهنگ
 بو کورد نه ستیریکی گهش بو
 کوردی گه یانده ناو گه لان
 هه روهوک لا بو یه ک ناو رۆک
 من و نهو و، بهلگه و نه ژمار
 شه هیده کان هه لده ستینم
 بهلگه ی له چیا گه و ره تر
 هاو رپییانی هاوسه فهری
 نهویان ویست و گیانیان نه ویست
 هه ر چپایه و بهردیک دینم
 له کرده وه ی قاره مانتی
 وه ها داخنم به چی رۆک
 دی سه ره ری بو داده نویتنی
 دهچم بوی وه خو ده که وم
 کوردستانی بو پاوان که م
 دهر گای بو وی ناواله بی

ده بی له دللی خو می هاویم
 نهوه مه رجی من و نهوه
 شهرت بی له په یمان نه چه دهر
 جار جار ده لیم نهو بهو پایه
 خه یالیش بهو ئالوزییه
 بی پی بنیته سهر سهر م
 له بهر چاوی دۆست و دوژمن
 هه رچه ند له یاران دابرام
 کهس نه لئ (هیدی) بی کهسه
 کو بیله یی من دژوار نییه
 نه ورۆ په سنی وی نه کرا پیم
 تا خاکی بارزان سه ره له نو ی
 سایه ده کا به سه ره هه ردا

هه نگاویکی بی نهو ناویم
 شهرتی می رانه پیکه وه
 شهرت بی به لپنی به رمه سهر
 بو ناو دللی وا ته نگ نایه
 هه ر شایسته ی جیی نهو نییه
 ناوا بکا به خسته وه رم
 نهو شانازی به بدا به من
 بیرم ناکه ن خزم و برام
 من بارزانیم هه بی به سه
 چبکه م نهوم لی دیار نییه
 بو یه ئیسته لیتی ده گه ریم
 غه ل فیکي تری لی ده پرو ی
 بال ده کیشی به سه ره کوردا

له ویش دهر فته تی دینمه وه
 دیسان بو ی تی هه لده چه وه

هه ولیر: گه ره کی نه فسه ران ۲۰۰۱/۲/۱۸

پاوان

يار له مال بېتە دەرى جىژن و چراخان ئەوويە
 بېمە قوربانى لەبەر پىتى حەجى ھاسان ئەوويە
 گەنجى ھەلدايەو ھەر سىنگ و بەرۆكى داخست
 شەنە باش پىتى نىە لىتى تىپەرى پاوان ئەوويە
 لەرز و تاي ماچى منى كوشت و خەيالى ناشى
 چوو بەگژ پەرچەمىدا ھاتەو شىوان ئەوويە
 پۆندكى دىدە ئەگەر تىپەرى لە سنوورى مژۆل
 پوو مەتى شوشت و ، رژا كوئشەو ھەريان ئەوويە
 شەرتى دلدارى و ھەفادارى ئەقىندارى ھەژار
 زۆيەلە چەرمىكى ھەبى بەسىھەتى پەيمان ئەوويە
 ويژەوانم دى ھەم ھەم ھەك مەلەوانى دەريا
 لىوھشاوھى وى نەيانبوو وشەيەك جوان ئەوويە
 بە قەلەي كۆن و لە مەيژىنە مەلەن ويرانە
 خۆشەويستى لە دلا گەر نەبوو ويران ئەوويە
 ئەو ھەگرتن نىيە وازەي پەتى دەگرن دەستم
 سووچى ھەنيەي وى كە فەيس دەيگرتى گيران ئەوويە
 ھۆش و بىر ھەردو لە دووى خالى لە (ھىدى) تۆران
 ھەرە بىبىنە بە تەنيايى پەريشان ئەوويە

ھەوليتىر: گەرەكى ئەفسەران ۲۰۰۱/۳/۵

گىرۆدە

كەي وتەي من وا بوە بى يادى تۆ دەنگ داتەوہ
 كى ھەيە ھەك تۆ بەخالى دەفتەرى پىر كاتەوہ
 دل دەلپى شىوہى و ھەفادارى لە زولفت فىر بوہ
 وا بە شىواوى سەرى ھىناوہتە ژىر پاتەوہ
 كەس نەبوو بو ئاوى دىدەي من سنوورىك دابنى
 تاكەي ئاخەر ھەر ئەمن بىنووسم ئەو بىشواتەوہ
 ھەر لە سايەي شەوئى گۆنات كە دەرژى جاروبار
 خالى لىبوشت لە ئاوى زمزمى دەخواتەوہ
 گەرچى مەيدانى بەترس و سامى زۆر دىوہ خەيال
 ئەورۆ ئەو بىچارە خۆي بەندە بەيەك ھەوداتەوہ
 چەندى كىردم بەلكو تەسوورى بزەي تۆ ھەلگرم
 من بەدوى واژىكى شىرن دام كە خەو دەمباتەوہ
 دەردى سەرگەردانى ھەر دەروا، دوايى ھەردى خەم
 زۆرى پى ناچى دەبىنى (ھىدى) رۆژى ھاتەوہ

ھەوليتىر: گەرەكى ئەفسەران ۲۰۰۱/۴/۲۱

هه توان

شیتانه بوو سهودای من و تیبیدا زهره‌رم کرد
 دوورمام له دلّی خۆم و له خۆم بئ خه‌به‌رم کرد
 ناوی تۆئه‌گه‌ر له‌یله، ئە‌گه‌ر شیرنه هه‌ر زوو
 من ک‌ردمه هه‌توانی ده‌روون و له‌به‌رم کرد
 ئە‌ودهم به‌پشووی سروه که‌می‌ک بسکی تۆ شیتوا
 هیتنده‌ی تری بازاری جوانی تۆ‌گه‌رم کرد
 خۆ من گله‌بیم وه‌نییه له خۆت هیچ هه‌بئ ئە‌مما
 ئە‌و خاله‌ به‌سه‌ر لی‌وته‌وه خاکی به‌سه‌رم کرد
 زۆر خه‌یال واده‌بوو کو‌پیرانه نیشانه‌ی ده‌بوارد
 تاراندم و له‌و داخه‌ منیش شاربه‌ده‌رم کرد
 هه‌ر واژه‌یه زی‌پروه‌شانی به‌ژنی تۆی پی ده‌کرا
 من چووم له گولّی سو‌یسن و نه‌س‌رین هه‌ده‌رم کرد
 له‌و رۆژه‌وه من که‌ه‌وتمه ناو ده‌ردی ئە‌ق‌سینئ
 یاریم به‌ وشه‌ی ناسک و خو‌ینئ جگه‌رم کرد
 بی‌ری تۆ‌بواری نی‌یه ده‌ریایه‌که‌ بئ بن
 تی‌ی که‌وتم و زانیم سه‌فه‌ریکی خه‌ته‌رم کرد
 راستت ده‌وی شی‌ع‌ری له‌ بره‌و که‌وت‌بوو «هیتدی»
 من بووم که‌ به‌یادی تۆ وه‌ها به‌خته‌وه‌رم کرد

هه‌ولتیر - گه‌ره‌کی ئە‌فسه‌ران ۲۹/۱۰/۲۰۰۱

خۆزگه

شین و ناله‌ی نی‌وه‌شه‌و رۆژی منی به‌و رۆ‌گه‌یانند
 به‌و ئە‌ق‌سینه توامه‌وه و ئە‌و شه‌رتی ک‌ردم نهم شکانند
 هیتدی من رازی ده‌رونی خۆم له‌ خه‌لکی شارده‌وه
 ئاخ‌ری لی‌م ئاشکرا بوو ره‌نگی زه‌ردم خۆی نوانند
 داستانی بئ وه‌فایئ تۆم له‌ هه‌ر کو‌ی خو‌ینده‌وه
 هه‌ر دلّی بئ چاره‌ سو‌تا و دیده‌ ئە‌سه‌رینی وه‌رانند
 چه‌ند زگم سو‌تا به‌هه‌ستی ناسکی خۆم ئە‌ودمه‌ی
 واژه‌م ئاو‌پزانی به‌ژنی ک‌رد و ئە‌و هیچ نه‌ی دو‌انند
 خۆزگه‌ به‌و رۆژه‌ی ده‌مه‌و ئی‌واره‌ هات و تی‌ی په‌ری
 بسکی وی ده‌ب‌زوت به‌بای و بو‌نه‌که‌ی من ده‌م رفانند
 په‌نجه‌ی ئە‌و په‌ریه‌م نه‌گاتئ تازه ده‌ستم لی‌ بشۆن
 کاری چاک و پیر نی‌یه ئە‌و تیری ئە‌و له‌ منی وه‌شانند
 (هیتدی) شو‌خی ناسک و گه‌ردن بلور زۆرن به‌لام
 ئە‌و گو‌له‌ بو‌شیرنی تاکه‌ و له‌وانئ تی‌ی په‌رانند

هه‌ولتیر: گه‌ره‌کی ئە‌فسه‌ران ۴/۱۱/۲۰۰۲

(ئەقین)

گەر دزیو بی دیمەنی ژینگە ئەقین جوانی دەکا
 خوشەویستی سەد برینت لی بی دەرمانی دەکا
 دەرد و ژانە ژین ئەگەر هیواپەکی تیدا نەبی
 گەر قەلای دل سارد و سپ بی رو له ویرانی دەکا
 چون بویرم من خەمی خۆم بینمە ناو ئەو دەفتەرە
 ناحەزم دەبیا بەهەردووک دیدە سەیرانی دەکا
 تا خەپال ویستی له نیزیکی باخی سینەیی تی پەری
 یار یەخەیی خۆی دەگری لەو ریبوارە پوانی دەکا
 چەندی بەستەیی ناسک و تەر دادەرپێژم بەدل و داو
 یادی بسکی خاوی دەیگاتێ پەرشانی دەکا
 جوتە مەم هەرچەندی دو هاوسیی تەباشن پیکەو
 نۆبە دەگری خال لە نیویاندا و سنوروانی دەکا
 (هیدی) واژەیی شیرنی هیند کۆو کرد لێرە و لەوی
 هەر ئەقیندارە و بەتاسە سەیری دیوانی دەکا.

هەولێر: گەرەکی ئەفسەران ۲۰۰۲/۱۱/۲۹

(سرودی بارزانی)

ئەیی ریبەرم ئەیی بارزانی ئەیی سـرودی جاویدانی
 ئەیی رەمزی کورد ئەیی هیمای کورد ئەیی پێشمەرگەیی بەوہفای کورد
 ئەیی قارەمانی گەل پەرور ئەیی سەرکردە ئەیی تاجی سەر
 ئەیی دالندە و پەنای هەژاران ئەیی هانای دل برینداران
 تۆبوی دژی ستەم هەستای تا پشوی ئاخر نەوہستای
 هەستەوہ وا ولاتی تۆ سەرکەوت بەخەباتی تۆ
 تۆ هەلکەوتوی تۆ نادری من دلنیام تۆ نامری
 تۆ هەر بۆ کورد ژبای بۆبە کورد هەر منەت باری تۆبە

سلاو له گیانی پاکی تۆ

له گشت ئاکاری چاکی تۆ

هەولێر: ۲۰۰۲/۱۲/۱۴

چاره نووس

دردی من هیندە ی له سینەمدا له دفتەردا نییە
دلشکاوتیکم بە دلسوژی کەسم هیوا نییە

من لەبەر ژانی برینم جارێ گەر هاوار دەکەم
بێدلان وای دادەنێن دیوانەم ئەمما وای نییە

هەرچی دەیبینم هەتا دەتوانم سەرکۆنەم دەکا
دەرکەوت لەو شارەدا کەس هیندە ی من پرسوا نییە

ئارەزومە دیتنی جا با لە خەودا بێ بەلام
بەختی من هەر چارەنوسیش خەونی وای تیدا نییە

شیعری من وینە ی کە دەگری سوچی ئەبرۆی کەج دەکا
بۆ جوانی ئەو دەنا تایی شیرن و لەیلا نییە

نایەنە ئەژمار ئەوانە ی دین بە تاسە ی دیتنی
هیچ ئەمیریک بارەگای وەک دەوری وی قەوغا نییە

عیشق و سەرگەردانی واژە ی تفت و تالێ پیکەو
پیک گەشتن شیرنە و جارێ لە ناویاندا نییە

خالی وی لەو چاخەدا بازاری داگیر کردو
خۆ دەنا بەو عومرەو «هیدی» لە دوی سەودا نییە

هەولێر - گەرەکی ئەفسەران

۲۰۰۲/۶/۹

«داو»

وہختی هاتوہ لہورق بەدواوہ بەخۆمدا بێمەوہ
تامنم تازہ لہ تایی بسکان نہبێ نہدویمەوہ

لال دەبم من تا لہوی دورم زمانم ناگہری
ہەر ئەوم لێ دەرکەوت ہەرچی گوتم نایلیمەوہ

ہەرچی کردی کاری دل بو ئەو بەلایم ہاتہ سەر
ئەونہبێ من بۆ لہناو ئاگری ئەقین دەتویمەوہ

چەندی بۆی ہاتم بە ئەفسونی غەزەل پیتوہ نہبو
ئەورق ہەر ئەو داوہ ئالۆزەم ہەبە بینیمەوہ

من ئەگەر کەوتونہ جەستەم زام و ناسۆر و برین
شوینی خەنجەر نین نیشانہ ی بێ وەفایین پیمەوہ

رێبەرم تاما لہ ہیچ دەورانێ پشتی بەر نہدام
ئەورق ئالقہ ی ئەو ہەمو دەست گرتنہ بە گویمەوہ

واژە مانیان لێ دەگرتم «ہیدی» وودمی پێ نہبا

بۆیہ ئەو مەیدانہ بەو دەسپیرم و من دەکشیمەوہ

هەولێر: گەرەکی ئەفسەران ۲۰۰۲/۷/۱

یادی نه همران

پړیواری پړی عیشق و وهفام
 هیڅشته ماویه سهوداسه ری
 هیندم هه وراز هاتوته بهر
 بهوهی نیییه زور دهنالم
 ماویه ژیر خوم لی بیویرن
 ماویه بیمه دپری دپروک
 جارئ ماویه ههست و خه یال
 هیڅشته ماویه یادی پیر کهم
 ماویه بهستیکی وا بینم
 ماویه به ثهرکی خوم را بم
 نه برین به قسه دهشکی ژانی
 سهرگهردانی ویرانه مال
 خوزگه من گول فروش دهبوم
 یادی توای مهست دهکردم

زورکهس هاتن له کوردستان
 گه لیک رووداو و کاره سات
 گه لیک شوین لهو کوردستانه
 زور رهزه و هه توی ماوه
 گهر بلیم وینه یان دینم
 کوئ ما دوزمن تیی نه گهرئ
 له میژ نییه له کوردستان
 دهنگوی قه لاجوی گه لی کورد
 هه ستابوه سهر پت هه ندرین
 بهر نه نگاری دوزمن وهستان
 به سهر کوردی هه ژاردا هات
 تیک دران بونه ویرانه
 زور کوشکه و بوتته که لاهه
 ده بی به دهرس بیان خوینم
 نه یکاته پت خوستی شه ری؟
 بو به شه ری مان و نه مان
 قه ندیل بو هه لگوردی دهبرد
 هاواری ده کرد له سهه فین

پی سر بو خو بزاونتی
 زور میژونوس هات به سووه
 زور دهنگ بیژ دهنگی هه لپری
 نه و یاسایه خو نه نوئییه
 بستیک خاک به دهست کورده وه
 هه ر شوینی کوردی لی ژیا
 هه مو که لین و که له بهر
 نه و جار راپه رین گهل په رست
 زور سه ردار هاتن پویشتن
 گهل په روه ری دوزمن شکین
 تا نو به گه ییه بارزانی
 سهر کردایه تیی گرتنه دست
 هه ر نه و پوژهی کومار روخا
 نه و ئالای گرتنه ئامیژئ
 کرده وهی چون هه لسه نگینم
 دل رازی ویی زور تییدایه
 هه ر له هه ولی بی وچانی
 تا زه بری دوزمن شکینی
 چونه بچمه ناو سه نگران
 هه قالئ وی که میان ماون
 بچم سه نگران بدوینم
 سه نگره جیی نه زمونی میران
 هه رچه ند به پوالهت چه پهرن
 له وی قه رار ده پرانه وه
 بو پاراستنی کوردستان
 دهنگوی هه ستانی بارزانی
 تانه ی دده له شیی رنی
 به راپوردوی کوردا چووه
 به سهر پتشمه رگه یدا چری
 دوزمنی کورد له هه ر جیییه
 هات خوئی لی تاقی کورده وه
 نه گهر دهشت و نه گهر چیا
 پریون له له ش، پریون له سهر
 قاره مانان خو بان دهرخست
 ناوی به رزیان به جی هیشتن
 میژوی کوردیان نوسی به خوین
 نه و نه رکه ی که و ته سه رسانی
 خوئی ته رخان کرد بو گهل دهر به ست
 ئالای کورد وه دهست نه و درا
 هه ر خوئی دهبو بیپار تیژئ
 نه و زانسته له کوئ بیتم
 من وهک بو وه وام بو نایه
 هه لگیرسانی شوپشه کانی
 ناوبانگی سنور به زینتی
 ناو پارده و وارش و چه پهران
 به بی وی هیچیان نه ژیاون
 به لکو نه وان وه زمان بینم
 کوشک و قه لای شوپشگی پران
 ناوه ندی دهنگ و خه به رن
 داگیر کهر هه س دهرانه وه
 کورد گیانی نابوه سهر دهستان
 شه مال دهبدا به زریانی

هەردوکێیان دەبونه تەتەر
 ناخرفەرمانی ڕێبەر بو
 نە فەرمان بوو گەرانەو
 هێتەز لە ناوەند و پەراویز
 تۆپ و دۆشکە بە کوردەو
 گوللە وای بێ شەرم دەبو
 تۆپ دەهات تۆپی بە شوێندا
 ئەو دەم ئاگر هاتوچۆی بو
 بەرد خۆی لە گوللە دەپاراست
 دوژمن چیبی پێ نەکرا بە زۆر
 ئەوجار لە بەری دانەواند
 تا بارزانی لە ئارادا

ئیدریس هەوکارو یاوهری
 هەم بۆ وی دەستتیکى بە هێتەز
 نەک دەست سەری لە ڕیتی ئەودا
 تەنیا ئەو بو یەک لای دەکرد
 زۆر جارم دی تەفرە بدری
 دەریهستی پیلان هەر نەبو
 قول و مەندی لە گەرژیدا
 سروشت بۆ وان وای هینابو
 خوا دەیویست: ئیدریس وابێ
 ڕێبەر دەیویست: ئەو سەریهست بێ
 دەیویست کار زۆریش دژواری
 گەل دەیویست: ئەو هەر بێتێ
 خۆی دەیویست: ماوهی پێ بدری

«هیدی» دەیویست: ئەو نەمر بێ
 زەمانە وەفای نەبو بۆی
 ئەو سەردارانە گەر نەمان
 تا نەسلی بارزانی مابێ

تا لەوان دوو کەس بێتێ
 دایک هەر کورپی وای دێتێ

هەولێر - گەرەکی ئەفسەران
 ۲۰۰۲/۲/۹